Мини Библија

Преглед

Ово је пажљиво одабрана селекција древних грчких текстова намењена да најбоље ухвати учење Исуса и списе које је Он учио, на које се позивао и које је испунио. Наш циљ је да вам пружимо што је могуће ближи тачан приказ оригиналног грчког у модерном, читљивом формату.

Одрицање одговорности

Овај превод је направљен из оригиналног грчког Септуагинта и византијских текстова помоћу великих језичких модела. Из тог разлога садржи многе артефакте културе и граматике оригиналног језика, али може садржати и грешке. Ако нешто изгледа чудно, молимо проверите оригинални грчки текст. Ако пронађете грешку, молимо пошаљите је на jesusislord@joshuabible.com.

Лиценцирање

Имате дозволу да умножавате и дистрибуирате овај превод делимично или у целини. Није вам дозвољено да га мењате или продајете. Ако пронађете грешку, молимо вас да пошаљете е-пошту на jesusislord@joshuabible.com како бисмо је исправили и пружили вам ажурирано издање.

Јеванђеље по Матеју

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

Јеванђеље по Марку

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Јеванђеље по Јовану

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21

Посланица Јованова

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5

Постање

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50

Излазак

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40

Бројеви

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36

Поновљени закони

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34

Исус Навин

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24

Јеванђеље по Матеју

1

Књига о рођењу Исуса Христа, сина Давидовог, сина Аврамовог. Аврам роди Исака, Исак а роди Јакова, Јаков а роди Јуду и браћу његову, Јуда а роди Фареса и Зару од Тамаре, Фарес а роди Есрома, Есром а роди Арама, Арам а роди Аминадава, Аминадав а роди Насона, Насон а роди Салмона, Салмон а роди Воза од Рахаве, Воз а роди Овида од Рут, Овид а роди Јесеја, Јесеј а роди Давида краља. Давид, краљ, роди Соломона од жене Уријe, Соломон а роди Ровоама, Ровоам а роди Авију, Авија а роди Асу, Аса а роди Јосафата, Јосафат а роди Јорама, Јорам а роди Озију, Озија а роди Јоатама, Јоатам а роди Ахаза, Ахаз а роди Језекију, Језекија а роди Манасију, Манасија а роди Амона, Амон а роди Јосију, Јосија а роди Јехонију и браћу његову у време депортације у Вавилон. После изгнанства у Вавилон Јехонија роди Салатила, а Салатил роди Зоровавеља, а Зоровавељ роди Авијуда, а Авијуд роди Елијакима, а Елијаким роди Азора, а Азор роди Садока, а Садок роди

Ахима, а Ахим роди Елијуда, а Елијуд роди Елеазара, а Елеазар роди Матана, а Матан роди Јакова, а Јаков роди Јосифа, мужа Марије, од које се роди Исус који се зове Христос. Све дакле генерације од Аврама до Давида четрнаест генерација, и од Давида до вавилонског изгнанства четрнаест генерација, и од вавилонског изгнанства до Христа четрнаест генерација. Рођење Исуса Христа овако је било. Јер када је његова мајка Марија била верена Јосифу, пре него што су дошли заједно, нађена је да има у утроби од Духа Светог. Јосиф, њен муж, будући праведан и не желећи да је јавно осрамоти, пожелео је да је тајно отпусти. Када је он ово размислио, ево, анђео Господњи јави му се у сну говорећи: Јосифе, сине Давидов, не бој се узети Марију, жену своју, јер оно што је у њој зачето од Духа је Светога. Родиће сина, и назваћеш име његово Исус, јер он ће спасити народ свој од грехова њихових. Ово пак цело се догодило да би се испунило оно речено од Господа кроз пророка који говори: ево девица ће у утроби имати и родиће сина, и зваће име његово Емануил, што је преведено са нама Бог. Пробудивши се, Јосиф од сна учинио је као што му је наредио гласник Господњи и примио жену своју, и није је познавао док није родила свог првородног сина, и назвао је име његово Исус.

2

А Исуса рођеног у Витлејему Јудеје у данима Ирода краља,

ево мудраци са истока дођоше у Јерусалим говорећи: где је рођени краљ Јевреја? Видели смо јер његову звезду на истоку и дошли смо да му се поклонимо. Чувши а Ирод краљ узнемирио се и цео Јерусалим са њим, и сабравши све велике свештенике и књижевнике народа распитивао се од њих где се Христос рађа. Они су рекли њему: У Витлејему Јудеје, јер тако је написано преко пророка: И ти, Витлејеме, земљо Јуде, ниси никако најмањи међу вођама Јуде, јер из тебе ће изаћи вођа који ће пасти народ мој, Израиља. Тада Ирод, тајно позвавши мудраце, тачно утврди од њих време звезде која се појавила, и пославши их у Витлејем рече: отишавши тачно испитајте о детету, а кад нађете, јавите ми, да и ја дошавши поклоним му се. Они, пак, чувши краља, отишли су; и ево, звезда коју су видели на истоку ишла је пред њима, док, дошавши, стала је изнад где беше дете; видевши пак звезду, радовали су се радошћу великом веома, и дошавши у кућу видели су дете са Маријом, мајком његовом, и павши поклонили су се њему, и отворивши ризнице њихове принели су њему дарове, злато и тамјан и смирну; и бивши упозорени по сну да се не врате ка Ироду, другим путем повукли су се у земљу њихову. Пошто су се они повукли, ево, гласник Господњи појављује се у сну Јосифу говорећи: устани, узми дете и његову мајку и бежи у Египат, и буди тамо док ти не кажем; јер Ирод намерава да тражи дете да га уништи. А он, уставши, узе дете и његову мајку ноћу и повуче се у Египат, и беше тамо до смрти Иродове, да би се испунило речено од Господа кроз пророка који говори: из Египта позвах сина мога. Тада

Ирод, видевши да је био исмејан од магова, разгневио се веома, и пославши уби сву децу у Витлејему и у свим његовим границама од двогодишњих и ниже, према времену које је тачно утврдио од магова. Тада се испунило оно што је рекао пророк Јеремија говорећи: глас се чуо у Рами, нарицање и плач и јаук велики; Рахиља плаче за својом децом, и није хтела да се утеши, јер их нема. Пошто је умро Ирод, ево гласник Господа по сну јавља се Јосифу у Египту говорећи: уставши узми дете и мајку његову и иди у земљу Израиља; јер су умрли они који траже душу детета. А он уставши узе дете и мајку његову и дође у земљу Израиља. Чувши пак да Архелај влада над Јудејом уместо Ирода, оца његовог, уплашио се да тамо оде; али бивши упозорен по сну, повукао се у крајеве Галилеје, и дошавши настанио се у граду званом Назарет, да би се испунило речено кроз пророке да ће Назареанин бити зван.

3

У оним данима долази Јован Крститељ, проповедајући у пустињи Јудеје и говорећи: Покајте се, јер се приближило царство небеса. Јер ово је онај о коме је речено преко пророка Исаије који говори: Глас оног који виче у пустињи, припремите пут Господњи, исправите стазе његове. Сам Јован је имао одећу од камиљих длака и кожни појас око бедара, а храна му беше скакавци и дивљи мед. Тада је излазио према њему Јерусалим и сва Јудеја и сва околна

област Јордана, и крштавали су се у Јордану од њега исповедајући грехе своје. Видевши многе од фарисеја и садукеја како долазе на његово крштење, рекао им је: Потомци гује, ко вам је показао да побегнете од будућег гнева? Учините дакле род достојан покајања, и не мислите да кажете у себи, оца имамо Аврама. Кажем вам јер да Бог може од овог камења подићи децу Авраму. Већ и секира лежи при корену дрвећа, свако дрво дакле које не рађа добар плод сече се и у ватру баца се. Ја заиста крштавам вас у води за покајање, а онај који долази после мене јачи је од мене, чије сандале нисам достојан да носим, он ће вас крстити у Светом Духу и ватри. Вијалица је у његовој руци и темељно ће очистити своје гумно, и сакупиће своје жито у амбар, а плеву ће спалити неугасивим огњем. Тада долази Исус из Галилеје на Јордан к Јовану да буде крштен од њега. Али Јован га је спречавао говорећи: Ја имам потребу да будем крштен од тебе, а ти долазиш к мени? Одговоривши, а Исус рече њему: Остави сада, јер тако је прикладно за нас да испунимо сваку праведност. Тада га пушта; и пошто је крштен, Исус одмах изађе из воде; и ево, отворише му се небеса, и виде Духа Божјег како силази као голуб и долази на њега; и ево, глас из небеса говори: Овај је Син мој вољени, у коме сам благоизволео.

4

Тада је Исус одведен у пустињу од Духа да буде кушан од

ђавола, и постивши четрдесет дана и четрдесет ноћи, касније је огладнео. И приступивши њему, искушавач рече: Ако си син Божји, реци да ово камење постане хлеб. Он пак одговарајући рече: Написано је, неће на хлебу само живети човек, него на свакој речи која излази кроз уста Божја. Тада га ђаво узима у свети град, и поставља га на крило храма и говори му: ако си син Божји, баци себе доле; јер написано је да ће својим гласницима заповедити о теби, и на рукама ће те подићи, да не би ударио ногу своју о камен. Рече му Исус: Опет је написано: Не ћеш кушати Господа Бога свог. Опет узима њега ђаво на планину веома високу, и показује њему сва царства света и славу њихову и каже њему: све ово теби ћу дати, ако паднувши поклониш ми се. Тада Исус каже њему: Иди иза мене, сатано, јер је написано: Господу Богу свом поклонићеш се и њему једином служићеш. Тада га ђаво пусти, и ево, гласници приступише и служаху му. Чувши а Исус да је Јован предат, повукао се у Галилеју, и оставивши Назарет, дошавши настанио се у Капернауму приморском у границама Завулона и Нефталима, да би се испунило речено кроз пророка Исаију који говори: земља Завулона и земља Нефталима, пут мора, преко Јордана, Галилеја народа, народ који седи у тами видео је светлост велику, и онима који седе у земљи и сенци смрти светлост је изашла њима. Од тада Исус започе да проповеда и да говори: Покајте се, јер се приближило Царство Небеско. Шетајући поред мора Галилеје видео је два брата, Симона званог Петар и Андреју брата његовог, како бацају мрежу у море; јер су били рибари; и каже им: дођите за мном и

учинићу вас рибарима људи. Они су одмах оставили мреже и пошли за њим. И отишавши одатле, видео је друга два брата, Јакова Зеведејевог и Јована, брата његовог, у чамцу са Зеведејем, оцем њиховим, како крпе мреже своје, и позвао их је. Они су одмах оставили брод и оца свог и пошли за њим. И Исус је обилазио целу Галилеју, учећи у њиховим скуповима и проповедајући добру вест о царству и служећи свакој болести и свакој слабости у народу. И отишао је глас о њему у целу Сирију, и донели су му све који су лоше имали разним болестима и мукама држане, и демонима опседнуте и месецом ударене и узете и узете и paralитичаре, и исцелио их је, и следиле су га многе гомиле из Галилеје и Декаполиса и Јерусалима и Јудеје и с оне стране Јордана.

5

Видевши гомиле, отишао је у планину, и када је сео, приступили су му његови ученици, и отворивши своја уста, учио их је говорећи: блажени су сиромашни духом, јер њихово је царство небеско. Блажени су они који жале, јер ће они бити утешени. Блажени су кротки, јер ће они наследити земљу. Блажени су они који гладују и жедне су за правдом, јер ће они бити задовољени. Блажени су милостиви, јер ће они бити помиловани. Благословени су чисти у срцу, јер ће они видети Бога. Блажени су творци мира, јер ће они бити названи синовима Божјим. Блажени су они који су

прогоњени због правде, јер је њихово царство небеско. Благословени сте када вас укоре и прогоне, и када лажући кажу сваку злу реч против вас због мене. Радујте се и веселите се, јер је награда ваша велика на небесима, јер су тако прогонили пророке који су били пре вас. Ви сте со земље; али ако со постане безукусно, чим ће бити осољено? Ни за шта није јака више ако не да буде бачена напоље и да буде гажена од људи. Ви сте светлост света. Не може град бити сакривен који лежи изнад планине; нити пале светиљку и стављају је испод судића, него на свећњак, и сија свима који су у кући. Тако нека сија светлост ваша пред људима, да виде ваша добра дела и прославе Оца вашег који је на небесима. Не мислите да сам дошао да уништим закон или пророке, нисам дошао да уништим, него да испуним. Амен, јер вам кажем, док не прође небо и земља, ни једна јота нити једна црта неће проћи од закона, док се све не испуни. Ко дакле укине једну од ових најмањих заповести и тако учи људе, најмањим ће се звати у царству небеском; а ко је чини и учи, овај ће се великим звати у царству небеском. Кажем вам да ако ваша правда не изобилује више од правде писара и фарисеја, нећете ући у царство небеско. Чули сте да је речено древнима: не ћеш убити, а ко убије, биће крив пред судом. Ја вам, пак, кажем да ће сваки који се љути на брата свога без разлога бити крив пред судом; а који каже брату свом: рака, биће крив пред већем; а који каже: будало, биће крив за огњену гехену. Ако дакле приносиш дар твој на жртвеник и тамо се сетиш да брат твој има нешто против тебе, остави тамо дар

твој пред жртвеником, и иди прво помири се са братом твојим, и онда дошавши принеси дар твој. Буди наклоњен противнику свом брзо док си на путу с њим, да не би те предао противник судији и судија те предао слузи, и у тамницу бићеш бачен; заиста ти кажем, нећеш изаћи одатле док не вратиш последњи кодрант. Чули сте да је речено древнима: не чини прељубу. Ја вам кажем да сваки онај који гледа жену да је пожели, већ је учинио прељубу с њом у свом срцу. Ако ли те око твоје десно саблажњава, ишчупај га и баци од себе, јер ти је корисније да пропадне један од удова твојих, него да цело тело твоје буде бачено у пакао. И ако те десна рука твоја сабљажњава, одсеци је и баци од себе, јер ти је корисније да пропадне један од удова твојих, него да цело тело твоје буде бачено у пакао. Речено је: ко би отпустио жену своју, нека јој да отпусно писмо. Ја вам кажем да ко год отпусти жену своју, осим због блуда, чини да она учини прељубу, и ко се ожени отпуштеном, чини прељубу. Опет сте чули да је речено древнима: нећеш се лажно заклињати, него ћеш испунити Господу заклетве своје. Ја пак кажем вама да се не заклињете уопште: нити небом, зато што је престо Божји; нити земљом, зато што је подножје стопала његових; нити Јерусалимом, зато што је град великог краља; нити главом својом да се заклињеш, зато што не можеш једну длаку белу или црну учинити. Нека ваша реч буде да да, не не, а све преко тога је од зла. Чули сте да је речено, око уместо ока и зуб уместо зуба. Ја пак кажем вама да се не супротстављате злу, него ко те удари на десни образ, окрени њему и други, и ономе који

жели са тобом да се суди и да узме кошуљу твоју, остави њему и огртач, и ко те присили једну миљу, иди са њим две. Ономе који проси те дај и од оног који жели од тебе да позајми не одврати се. Чули сте да је речено: Волећеш ближњег свог и мрзећеш непријатеља свог. Ја пак кажем вама, волите непријатеље ваше, благосиљајте оне који вас проклињу, добро чините онима који вас мрзе и молите се за оне који вас злостављају и прогоне вас, да бисте постали синови оца вашег који је у небесима, јер његово сунце излази над злима и добрима и шаље кишу на праведне и неправедне. Јер ако волите оне који вас воле, какву награду имате? Зар и цариници не чине исто? И ако поздравите само ваше пријатеље, шта више радите? Не чине ли и цариници тако? Бићете, дакле, ви савршени, као што је Отац ваш који је на небесима савршен.

6

Пазите да милостињу вашу не чините пред људима да бисте били виђени од њих, јер ако то чините, награду немате код оца вашег који је на небесима. Кад дакле чиниш милостињу, не труби пред собом, као што лицемери чине у скупштинама и на улицама, да би били прослављени од људи; заиста вам кажем, примили су своју плату. Када ти чиниш милостињу, нека твоја лева рука не зна шта чини твоја десна рука, да твоја милостиња буде у тајности, и твој отац који види у тајности вратиће ти јавно. И када се

молиш, нећеш бити као лицемери, јер воле у заједницама и на угловима улица стојећи да се моле, да би се појавили људима, заиста вам кажем да су примили награду своју. Ти, пак, када се молиш, уђи у своју унутрашњу собу, и затворивши своја врата, помоли се свом оцу који је у тајности, и твој отац који гледа у тајности даће ти јавно. Молећи се, пак, не брбљајте као незнабошци, јер они мисле да ће у својој многоречивости бити услишени. Не будите дакле слични њима, јер зна отац ваш шта вам је потребно пре него што га замолите. Тако дакле молите се ви: Оче наш који си у небесима, нека се посвети име твоје, нека дође царство твоје, нека буде воља твоја, као на небу, тако и на земљи, хлеб наш свагдашњи дај нам данас, и опрости нам дугове наше, као што и ми опраштамо дужницима нашим, и не уведи нас у искушење, него избави нас од зла. Јер твоје је царство и сила и слава у векове; амин. Јер ако опростите људима преступе њихове, опростиће и вама Отац ваш небески; ако пак не опростите људима преступе њихове, неће ни Отац ваш опростити преступе ваше. Кад год постите, не будите као лицемери тужни, јер наказују лица своја да би се показали људима да посте, заиста вам кажем да су примили награду своју. А ти када постиш, помажи своју главу и опери своје лице, да не изгледаш људима као да постиш, него свом оцу који је у тајности, и твој отац који гледа у тајности вратиће ти јавно. Не сакупљајте себи благо на земљи, где мољац и рђа уништава, и где лопови провале и краду; него сакупљајте себи благо на небу, где ни мољац ни рђа не уништава, и где лопови не провале нити краду;

јер где је ваше благо, онде ће бити и ваше срце. Светиљка тела је око; ако дакле твоје око буде просто, цело твоје тело ће бити светло; ако али твоје око буде зло, цело твоје тело ће бити мрачно. Ако је дакле светлост у теби тама, колика је тама? Нико не може служити два господара; јер или ће једног мрзети и другог волети, или ће се једног држати и другог презирати. Не можете служити Богу и мамону. Због овога вам кажем, не брините за душу вашу шта ћете јести и шта ћете пити, нити за тело ваше шта ћете обући, није ли душа више од хране и тело од одеће? Погледајте на птице небеске, јер не сеју нити жању нити сакупљају у житнице, и Отац ваш небески храни их. Зар ви нисте вреднији од њих? Ко ли од вас бринући се може додати један лакат на његов живот? И зашто се бринете о одећи? Посматрајте љиљане пољске како расту; не труде се нити преду; али кажем вам да ни Соломон у свој својој слави није био обучен као један од њих. Ако ли траву пољску, која данас постоји а сутра се у пећ баца, Бог тако одева, зар не много више вас, маловерни? Не брините, дакле, говорећи: шта ћемо јести, или шта ћемо пити, или шта ћемо обући? Све ово народи траже, јер ваш небески Отац зна да вам је потребно све ово. Тражите прво царство Божје и правду његову, и ово ће вам све бити додато. Не будите дакле забринути за сутрашњицу, јер ће сутрашњица бити забринута за своје ствари; довољно је дану његово зло.

7

Не судите, да не будете суђени; јер у којем суду судите бићете суђени, и у којој мери мерите биће вам мерено. Зашто видиш трн у оку брата свога, а греду у свом оку не примећујеш? Или како ћеш рећи брату свом: Дозволи да избацим трун из ока твог, а ево греда у оку твом? Лицемере, избаци прво греду из свог ока, и онда ћеш јасно видети да избациш трун из ока свог брата. Не дајте свето псима, нити бацајте бисере своје пред свиње, да их не погазе ногама својим и да се, окренувши се, не окрену против вас и растргну вас. Тражите, и биће вам дато, тражите, и наћи ћете, куцајте, и биће вам отворено; јер свако ко тражи прима и ко тражи налази и ономе ко куца биће отворено. Или ко је од вас човек који ће, ако га син његов замоли за хлеб, дати му камен? И ако затражи рибу, неће му змију дати? Ако дакле ви, иако сте зли, знате да дајете добре дарове својој деци, колико ће више ваш Отац који је на небесима дати добра онима који траже од њега? Све дакле што би хтели да вам чине људи, тако и ви чините њима, јер ово јесте закон и пророци. Уђите кроз уску капију, јер широка је капија и пространа пут који води у уништење, и многи су они који улазе кроз њу. Како уска је капија и стиснут пут који води у живот, и мало их је који га налазе. Чувајте се пак од лажних пророка, који долазе к вама у одећи овчијој, а изнутра су вуци грабљивци. Од плодова њихових познаћете их. Зар не беру од трња грожђе или од чичка смокве? Тако свако добро дрво доноси лепе плодове, а трули дрво доноси зле плодове. Не може добро дрво да чини зле плодове, нити труло дрво да чини лепе плодове.

Свако дрво које не рађа добар плод сече се и баца се у ватру. Дакле, од плодова њихових познаћете их. Неће сви који ми говоре Господе, Господе, ући у царство небеско, него онај који чини вољу Оца мог који је на небесима. Многи ће рећи мени у онај дан: Господе, Господе, нисмо ли у твоје име пророковали, и у твоје име демоне изгонили, и у твоје име многа чудеса учинили? И тада ћу им исповедити да вас никада нисам знао, одлазите од мене ви који чините беззаконост. Сваки дакле који чује ове моје речи и чини их, упоредићу га са мудрим човеком, који сазида своју кућу на стени; и сиђе киша и дођоше реке и дунуше ветрови и навалише на ону кућу, и не паде; јер била је утемељена на стени. И сваки који чује ове моје речи и не чини их биће упоређен са човеком будалом који је саградио своју кућу на песку, и сишла је киша и дошле су реке и дували су ветрови и ударали су у ону кућу, и пала је, и пад њен је био велики. И догодило се када је Исус завршио ове речи, гомиле су биле запањене његовим учењем; јер их је учио као онај који има власт, а не као књижевници.

8

Када је сишао са планине, следиле су га многе гомиле. И ево, губав дошавши клањао му се говорећи: Господе, ако хоћеш, можеш ме очистити. И испруживши руку, Исус га се дотакао говорећи: Хоћу, очисти се. И одмах је његова губа очишћена. И рече му Исус: Пази да никоме не кажеш, него

иди, покажи се свештенику и принеси дар који је заповедио Мојсије, њима за сведочанство. Када је ушао у Капернаум, приступио му је стотник молећи га и говорећи: Господе, моје дете лежи у кући паралитично, страшно се мучи. И рече му Исус: Ја ћу доћи и исцелити га. И одговоривши, стотник рече: Господе, нисам достојан да под мој кров уђеш; али само реци речју, и исцелиће се дечак мој. Јер и ја сам човек под влашћу, имајући под собом војнике, и кажем овоме, иди, и он иде, и другоме, дођи, и он долази, и мом робу, учини ово, и он то чини. Чувши пак, Исус се зачуди и рече онима који следе: Заиста вам кажем, ни у Израиљу нисам нашао толику веру. Кажем вам да ће многи са истока и запада доћи и возлећи за трпезом са Аврамом и Исаком и Јаковом у царству небеском, а синови царства биће избачени у спољашњу таму; тамо ће бити плач и шкргут зуба. И рекао је Исус стотнику: Иди, и како си веровао, нека ти буде. И његово дете је исцељено у онај час. И када је Исус дошао у Петрову кућу, видео је његову ташту како лежи и како је у грозници, и дотакао се њене руке, и грозница ју је пустила, и она је устала и служила му. Вече пак када се догодило, донели су њему многе опседнуте демонима, и истерао је духове речју и исцелио је све оне који су лоше имали, да би се испунило оно речено кроз пророка Исаију који говори: он је узео наше слабости и понео болести. Видевши а Исус многе гомиле око себе, наредио је да оду на другу страну. И приступивши један књижевник рече му: Учитељу, следићу те куда год да идеш. И каже му Исус: Лисице имају јазбине и птице небеске гнезда, а Син Човечји

нема где главу да наслони. Други пак од његових ученика рекао му је: Господе, дозволи ми прво да одем и сахраним оца свога. А Исус му рече: следи ме и пусти мртве да сахране своје мртве. И када је укрцао у брод, пратили су га његови ученици. И ево, велики земљотрес догоди се у мору, тако да је брод био покриван таласима, а он је спавао. И приступивши, ученици његови пробудили су га говорећи: Господе, спаси нас, пропадамо. И каже им: Зашто сте плашљиви, ви маловерни? Тада је устао и укорио ветрове и море, и настала је велика тишина. Људи су се дивили говорећи: Какав је овај, јер и ветрови и море слушају га? И када је дошао у ону земљу с оне стране, у земљу Гергесенаца, сретоше га два опседнута бесом који су излазили из гробова, веома опасни, тако да нико није могао проћи оним путем. И ево, повикали су говорећи: Шта је нама и теби, Исусе, Сине Божји? Дошао си овде пре времена да нас мучиш? Било је далеко од њих стадо многих свиња које су се пасле. Демони су га молили говорећи: Ако нас изгониш, дозволи нам да отидемо у стадо свиња. И рекао им је: идите. А они, изашавши, отидоше у стадо свиња; и ево, појури цело стадо свиња низ литицу у море и помреше у водама. Пасући су побегли и, отишавши у град, јавили су све и оно о опседнутима. И ево, сав град изађе у сусрет Исусу, и видевши га, молили су да оде од њихових граница.

9

И ушавши у брод, прешао је и дошао у свој град. И ево доносили су му узетог који је лежао на кревету, и видевши Исус веру њихову, рече узетом: храбри се, дете, опроштени су ти грехови твоји. И ево, неки од писара рекоше у себи: Овај хули. И видевши Исус њихове мисли, рекао је: Зашто мислите зло у вашим срцима? Шта је јер лакше: рећи опроштени су ти греси, или рећи устани и ходај? Да бисте знали да Син Човечији има власт на земљи да опрашта грехе, тада говори паралитичару: Устани, узми своју постељу и иди у своју кућу. И уставши, отиде у његов дом. Видевши пак, гомиле се зачудише и прославише Бога који је дао такву власт људима. И пролазећи одатле, Исус је видео човека који је седео на царинарници, званог Матеја, и каже му: следи ме. И уставши, пошао је за њим. И догодило се док је он лежао за трпезом у кући, и ево многи цариници и грешници који су дошли лежали су заједно са Исусом и његовим ученицима. И видевши то, фарисеји рекоше његовим ученицима: Зашто ваш учитељ једе са царинарима и грешницима? А Исус, чувши, рече им: Не требају јаки лекара, него они који су болесни. Отишавши пак научите шта је: милост желим а не жртву. Јер нисам дошао да позовем праведне, него грешнике на покајање. Тада приступају њему ученици Јованови говорећи: Зашто ми и фарисеји постимо много, а твоји ученици не посте? И рекао им је Исус: зар не могу синови брачне одаје да жале док је младожења са њима? Али доћи ће дани када буде узет од њих младожења, и онда ће постити. Нико не ставља закрпу од нескупљене тканине на стару одећу, јер она

узима своју пуноћу од одеће, и горе цепање настаје. Нити бацају младо вино у старе мехове, јер иначе мехови пуцају, и вино се излива и мехови ће пропасти, него младо вино бацају у нове мехове, и обоје се чувају. Док је он ово говорио њима, ево, један владар је приступио и клањао му се говорећи: Кћи моја је управо умрла, али дођи и положи своју руку на њу и живеће. И уставши, Исус пође за њим, и ученици његови. И ево, жена која је крварила дванаест година, приступивши одозго, дотакла се ресе његове одеће. Говорила је јер у себи: Ако само дотакнем његову одећу, спашћу се. А Исус, окренувши се и видевши је, рекао: Храбро, ћери, вера твоја те је спасила. И жена је била спасена од оног часа. И дошавши Исус у кућу владаоца и видевши свираче на фрулама и гомилу узнемирену, каже им: повуците се, јер није умрла девојчица, него спава. И исмевали су га. Када је гомила била истерана, ушавши ухватио је њену руку, и девојчица је устала. И изашао је овај глас у целу ону земљу. И када је Исус пролазио одатле, следила су га два слепца вичући и говорећи: Смилуј се на нас, сине Давидов. Када је дошао у кућу, приступили су му слепи, и каже им Исус: Верујете ли да могу ово да учиним? Кажу му: да, Господе. Тада се дотакао њихових очију говорећи: Према вашој вери нека вам буде. И отворише се њихове очи, и запрети им Исус говорећи: Гледајте, нико нека не зна. А они, изашавши, раширише глас о њему у целој оној земљи. А када су они излазили, ево, донесоше му човека немог, опседнутог демоном; и када је демон био избачен, проговори неми, и зачудише се гомиле говорећи

да се никада није појавило овако у Израиљу. Али Фарисеји су говорили: Он избацује демоне силом владара демона. И обилазио је Исус све градове и села, учећи у њиховим скуповима и проповедајући добру вест о краљевству, и служећи свакој болести и свакој слабости у народу. Видевши гомиле, сажалио се на њих, јер су били изнемогли и расејани као овце које немају пастира. Тада говори својим ученицима: Жетва је заиста велика, а радника мало. Молите се дакле Господа жетве да би послао раднике у жетву његову.

10

И призвавши дванаест ученика својих, дао им је власт над нечистим духовима, тако да их избацују и да лече сваку болест и сваку немоћ. Од дванаест апостола имена су ова: први Симон звани Петар и Андреја брат његов, Јаков син Зеведејев и Јован брат његов, Филип и Вартоломеј, Тома и Матеј царинар, Јаков син Алфејев и Левеј прозвани Тадеј, Симон Кананејац и Јуда Искариотски који га је предао. Ових дванаест послао је Исус, наредивши им и говорећи: На пут народа не идите и у град Самарјана не улазите, него идите радије ка изгубљеним овцама дома Израеловог. Идући пак, проповедајте говорећи да се приближило царство небеско. Болесне лечите, губаве чистите, мртве дижите, демоне избацујте; даром узесте, даром дајте. Не стичите злато нити сребро нити бронзу у појасевима

вашим, ни торбу за пут нити две хаљине нити сандале нити штап; јер достојан је радник хране своје. У који год град или село уђете, испитајте ко је у њему достојан, и тамо останите док не изађете. Улазећи у ту кућу, поздравите је говорећи: Мир овом дому. И ако је заиста кућа достојна, нека дође ваш мир на њу; ако пак није достојна, нека се ваш мир врати к вама. И који ако не прими вас нити чује речи ваше, излазећи изван куће или града оног, отресите прашину са стопала ваших. Заиста вам кажем, подношљивије ће бити земљи содомској и гоморској у дану суда него ономе граду. Ево, ја вас шаљем као овце међу вукове, зато будите мудри као змије и невини као голубови. Чувајте се од људи, јер ће вас предати у већа и у њиховим скупштинама бичеваће вас, и пред вође и цареве бићете вођени због мене у сведочанство њима и народима. Кад вас предају, не брините како или шта ћете говорити, јер ће вам бити дато у том часу шта ћете говорити. Јер не говорите ви, него Дух Оца вашег који говори у вама. Предаће а брат брата у смрт и отац дете, и устаће деца на родитеље и убиће их; и бићете мрзети од свих због имена мог; а онај који је издржао до краја, овај ће бити спашен. Кад вас прогоне у овом граду, бежите у други, заиста вам кажем, нећете завршити градове Израиља док не дође Син Човечији. Ученик није изнад свог учитеља, нити је роб изнад свог господара. Довољно је ученику да постане као његов учитељ, и робу да постане као његов господар. Ако су господара куће Веелзевул назвали, колико више чланове његовог домаћинства? Не бојте се их дакле, јер нема ничега покривеног што неће бити

откривено, и сакривеног што неће бити познато. Оно што вам кажем у тами, реците на светлу, и оно што чујете на ухо, прогласите са кровова. И не бојте се оних који убијају тело, а душу не могу убити, него се бојте више оног који може и душу и тело уништити у паклу. Зар се не продају два врапца за асарион? И једно од њих неће пасти на земљу без вашег оца. А и длаке ваше главе све су пребројане. Не бојте се дакле, ви сте вреднији од многих врабаца. Сваки дакле ко ће признати мене пред људима, признаћу и ја њега пред Оцем мојим који је у небесима; ко пак би порекао мене пред људима, порећи ћу и ја њега пред Оцем мојим који је у небесима. Не мислите да сам дошао да донесем мир на земљу; нисам дошао да донесем мир, него мач. Јер сам дошао да поделим човека против оца његовог и кћер против мајке њене и снаху против свекрве њене; и непријатељи човека су чланови домаћинства његовог. Онај који воли оца или мајку више од мене није мене достојан; и онај који воли сина или кћер више од мене није мене достојан; и ко не узима свој крст и следи за мном, није мене достојан. Онај који нађе своју душу изгубиће је, а онај који изгуби своју душу ради мене наћи ће је. Онај који вас прима, мене прима, и онај који мене прима, прима оног који ме је послао. Онај који прима пророка у име пророка примиће награду пророка, и онај који прима праведног у име праведног примиће награду праведног. И ко год напоји једног од ових малих чашом хладне воде само у име ученика, заиста вам кажем, неће изгубити своју награду.

11

И догодило се када је Исус завршио са упућивањем својих дванаест ученика, отишао је одатле да учи и проповеда по њиховим градовима. А Јован, чувши у затвору о делима Христовим, пославши двојицу од ученика својих, рече му: Јеси ли ти онај који долази или другог да чекамо? И одговоривши, Исус рече њима: Идући, јавите Јовану шта чујете и видите: слепи виде поново и хроми ходају, губави се чисте и глуви чују, мртви се подижу и сиромашнима се благовести, и благословен је онај који се не саблазни о мене. Док су ови ишли, Исус је почео да говори гомилама о Јовану: шта сте изашли у пустињу да видите? Трску која се тресе од ветра? Али шта изађосте да видите? Човека у меким одећама обученог? Ево, они који носе меке ствари су у кућама краљева. Али шта изађосте да видите? Пророка? Да, кажем вам, и више него пророк. Јер ово је онај о коме је написано: Ево, ја шаљем гласника свог пред лице твоје, који ће приправити пут твој пред тобом. Заиста вам кажем, није устао међу рођенима од жена већи од Јована Крститеља, али најмањи у царству небеском већи је од њега. Од дана Јована Крститеља до сада, Царство небеско силом се узима, и насилници га грабе. Јер сви пророци и закон су до Јована пророковали. И ако хоћете да примите, он је Илија који треба да дође. Онај који има уши да слуша, нека слуша. Коме ћу упоредити ову генерацију? Слично је деци која седе на трговима, која дозивају своје другове и говоре:

свирали смо вам, и нисте играли, жалили смо вама, и нисте тужили. Јер дошао је Јован, ни једући ни пијући, и говоре: Демона има. Дошао је Син Човечји једући и пијући, и кажу: ево човек ждерач и винопија, пријатељ царинара и грешника. И оправдана је мудрост од деце њене. Тада је почео да укорава градове у којима су се догодила највећа чуда његова, зато што се нису покајали. Тешко теби, Хоразине, тешко теби, Витсаидо, зато што ако су се у Тиру и Сидону догодила чуда која су се догодила у вама, одавно би се у кострети и пепелу седећи покајали. Али кажем вам, Тиру и Сидону подношљивије ће бити у дану суда него вама. И ти, Капернауме, која си до неба узвишена, до пакла ћеш бити спуштена, јер да су у Содому биле силе које су се догодиле у теби, остао би до данашњег дана. Али кажем вам да ће земљи Содома подношљивије бити у дану суда него теби. У оно време Исус одговори и рече: исповедам се теби, Оче, Господару неба и земље, јер си сакрио ове ствари од мудрих и разумних, и открио си их малој деци; да, Оче, јер тако поста благоизволење пред тобом. Све ми је предато од Оца мог, и нико не зна Сина осим Оца, нити Оца ико зна осим Сина и оног коме Син жели да открије. Дођите к мени сви који се трудите и оптерећени сте, и ја ћу вас одморити. Узмите јарам мој на себе и научите од мене, јер сам благ и понизан срцем, и наћи ћете одмор за душе ваше, јер је јарам мој добар и терет мој лак.

12

У оно време ишао је Исус у суботу кроз жетвена поља, а ученици његови огладнеше и почеше чупати класје и јести. А Фарисеји, видевши, рекоше њему: Ево, ученици твоји чине оно што није дозвољено чинити у суботу. А он им рече: Нисте ли читали шта је учинио Давид када је био гладан он и они који су били са њим? како је ушао у кућу Божју и јео хлебове представљања, које није било дозвољено њему да једе нити онима који су били с њим, ако не само свештеницима Или нисте прочитали у закону да суботом свештеници у храму скрнаве суботу и без кривице су? Кажем вам да је овде нешто веће од храма. Ако бисте знали шта значи милост желим а не жртву, не бисте осудили невине. Јер Син Човечји је господар и суботе. И отишавши одатле, дође у скупштину њихову. И ево, човек беше тамо, имајући суву руку; и упиташе га говорећи: да ли је дозвољено суботом лечити? Да би га оптужили. А он рече њима: Ко ће бити од вас човек који ће имати једну овцу, и ако она падне у суботу у јаму, неће ли је зграбити и подићи? По чему онда човек разликује од овце? Тако да је дозвољено чинити добро суботом. Тада говори том човеку: Испружи своју руку, и он је испружи, и она би враћена здрава као она друга. Изашавши, фарисеји узеше савет против њега, како да га униште. А Исус, знајући, повукао се одатле, и следиле су га многе гомиле, и исцелио их је све, и укорио их је да га не учине очигледним, да би се испунило оно речено кроз пророка Исаију који говори: Ево слуга мој кога сам изабрао, вољени мој у кога се свидела душа моја; ставићу дух мој на њега, и суд народима објавиће. Неће се

свађати нити ће викати, нити ће неко на улицама чути глас његов. Трску сломљену неће сломити и лан који тиња неће угасити, док не избаци у победу суд; и у име његово народи ће се надати. Тада је њему доведен човек опседнут демоном, слеп и нем, и исцелио га је, тако да слепи и неми и говори и види; и све гомиле су биле запањене и говориле су: да није овај Христос, син Давидов? А фарисеји, чувши то, рекоше: Овај не изгони демоне осим помоћу Велзевула, владара демона. Знајући пак Исус њихове мисли, рече им: свако царство подељено против себе опустошава се, и сваки град или кућа подељени против себе неће стајати. И ако сатана сатану избацује, на себе је подељен, како ће дакле стајати царство његово? И ако ја у Веелзевулу избацујем демоне, ваши синови у коме ће их избацивати? Због овога они ће бити ваши судије. Ако ли ја у Духу Божјем изгоним демоне, онда је дошло на вас царство Божје. Или како може неко ући у кућу јаког и отети његово посуђе, ако прво не веже јаког? И онда ће опљачкати његову кућу. Онај који није са мном, против мене је, и онај који не сакупља са мном, расипа. Због овога вам кажем, сваки грех и хула опростиће се људима, али хула на Духа неће се опростити људима; и ко каже реч против Сина Човечијег, опростиће му се; а ко каже против Духа Светог, неће му се опростити ни у овом веку ни у будућем. Или учините дрво добрим и плод његов добрим, или учините дрво трулим и плод његов трулим, јер се по плоду дрво познаје. Потомци змија, како можете да говорите добра будући зли? Јер из обиља срца уста говоре. Добар човек из добре ризнице избацује добре

ствари, и зао човек из зле ризнице избацује зле ствари. Кажем вам да за сваку празну реч коју људи говоре, даће се одговор о њој у дан суда; јер од твојих речи бићеш оправдан и од твојих речи бићеш осуђен. Тада одговорише неки од писара и фарисеја говорећи: Учитељу, хоћемо да видимо знак од тебе. Он пак одговарајући рече њима: Генерација зла и прељубничка тражи знак, и знак неће јој бити дат осим знака Јоне пророка. Јер баш као што је Јона пророк био у стомаку велике рибе три дана и три ноћи, тако ће и Син Човечији бити у срцу земље три дана и три ноћи. Људи Ниневљани устаће на суду са овом генерацијом и осудиће је, јер су се покајали на проповед Јоне, и ево, овде је више од Јоне. Краљица југа устаће на суду са овим поколењем и осудиће га, зато што је дошла са крајева земље да чује мудрост Соломонову, и ево, више од Соломона је овде. Кад нечисти дух изађе из човека, пролази кроз безводна места тражећи одмор и не налази га. Тада каже: У кућу моју вратићу се одакле сам изашао, и дошавши, налази је празну, пометену и украшену. Онда иде и узима са собом седам других духова злијих од себе, и ушавши настањују се тамо, и постају последње ствари тог човека горе од првих. Тако ће бити и овој злој генерацији. Док је још говорио народу, ево, мајка и браћа његова стајали су споља, тражећи да говоре с њим. Рече му неко: Ево, мајка твоја и браћа твоја стоје напољу и траже да те виде. А он одговарајући рече ономе који му говори: Ко је моја мајка и који су моја браћа? И пруживши његову руку на његове ученике рече: ево моја мајка и моја браћа; јер ко год би учинио вољу мога оца

онога у небесима, он је мој брат и сестра и мајка.

13

У тај дан, изашавши из куће, Исус је седео поред мора; и окупиле су се према њему многе гомиле, тако да је он ушавши у чамац седео, и сва гомила је стајала на обали. И говорио им је много у причама, говорећи: Ево, изашао је сејач да сеје. И док је сејао, нека семена падоше поред пута, и дошле птице и поједоше их; друга пак падоше на камењаре, где није имало много земље, и одмах никоше јер нису имала дубоку земљу, а када је сунце изашло спржише се, и јер нису имала корен осушише се; друга пак падоше на трње, и израсте трње и задави их; друга пак падоше на добру земљу и дадоше род, нека сто, нека шездесет, нека тридесет. Онај који има уши да слуша, нека слуша. И приступивши ученици рекоше њему: Зашто им у причама говориш? А он одговори и рече им: Зато што вама је дато да знате тајне царства небеског, а онима није дато. Јер ко год има, биће му дато и имаће изобиље, а ко год нема, и оно што има биће му узето. Због овога у причама њима говорим, да гледајући не виде и слушајући не чују нити разумеју, да се не обрате; и тада ће се испунити њима пророчанство Исаије које каже: слухом ћете чути и нећете разумети, и гледајући ћете гледати и нећете видети; задебљало је јер срце народа овога, и ушима тешко су чули, и очи њихове су затворили, да не виде очима и ушима не

чују и срцем разумеју и обрату се, и исцелићу их. Али блажене су ваше очи, зато што виде, и ваше уши, зато што чују. Заиста, јер вам кажем да су многи пророци и праведници желели да виде оно што ви видите и нису видели, и да чују оно што ви чујете и нису чули. Ви, дакле, чујте причу о сејачу. Код сваког који слуша реч царства и не разуме, долази зли и узима посејано у његовом срцу; овај је онај који је посејан поред пута. А онај посејан на каменито, ово је онај који слуша реч и одмах са радошћу прима и узима је; али нема корен у себи, него је привремен, а када се деси невоља или прогонство због речи, одмах се саблажњава. Онај који је посејан у трње, то је онај који слуша реч, али брига овог века и превара богатства гуше реч, и он постаје неплодан. А онај посејан на добру земљу, то је онај који слуша реч и разуме је, који заиста рађа плод и доноси: један сто, други шездесет, трећи тридесет. Другу причу изложио је њима говорећи: уподобило се царство небеса човеку који је посејао добро семе у његовој њиви; а док су људи спавали, дошао је његов непријатељ и посејао коров међу пшеницом и отишао. Када је никла трава и донела плод, тада се појавио и коров. Приступивши а слуге господара куће рекоше њему: Господару, зар ниси добро семе посејао у твом пољу? Одакле онда има коров? А он им рече: непријатељ човек ово учини. А робови рекоше њему: Хоћеш ли дакле да отишавши покупимо их? А он рече: не, да не би скупљајући коров ишчупали са њима заједно жито; оставите да расту заједно обоје до жетве, и у време жетве рећи ћу жетеоцима: скупите прво коров и вежите га у

снопове да би га спалили, а жито сакупите у моју житницу. Другу причу изложио им је говорећи: слично је царство небеско зрну горушице, које узевши човек посеја у пољу свом; оно је заиста најмање од свих семена, али када порасте, веће је од свег поврћа и постаје дрво, тако да долазе птице небеске и гнезде се у гранама његовим. Другу причу говорио им је: слично је царство небеско квасцу који је жена узела и сакрила у три мере брашна, док није цело укисло. Све ове ствари говорио је Исус у причама гомилама, и без приче ништа није говорио њима, да би се испунило оно што је речено кроз пророка који каже: отворићу у причама уста моја, изговорићу сакривене ствари од оснивања света. Тада, оставивши гомиле, дошао је у своју кућу. И приступили су њему његови ученици говорећи: Кажи нам причу о коровима поља. А он одговоривши рече им: онај који сеје добро семе јесте син човечији; а поље јесте свет; а добро семе, ови су синови царства; а коров су синови злог; а непријатељ који је посејао их јесте ђаво; а жетва јесте свршетак века; а жетеоци су гласници. Као што се дакле скупља коров и ватром гори, тако ће бити на завршетку овог века. Послаће Син Човечји анђеле своје, и они ће сакупити из царства његовог све саблазни и оне који чине беззаконије, и бациће их у пећ огњену; тамо ће бити плач и шкргут зуба. Тада ће праведни засијати као сунце у царству Оца свог. Ко има уши да слуша, нека слуша. Опет је слично царство небеско благу сакривеном у пољу, које нашавши човек сакри, и од радости своје иде и све што има продаје и купује оно поље. Опет, слично је царство небеса

човеку трговцу који тражи лепе бисере; који, нашавши један драгоцен бисер, отишавши је продао све што је имао и купио га. Опет је слично царство небеса мрежи баченој у море и која је сакупила из сваког рода, коју када је била напуњена извукавши је на обалу и севши сакупили добре у посуде а труле напоље бацили. Тако ће бити на свршетку века. Изаћи ће гласници и одвојиће зле из средине праведних, и бациће их у пећ огња; тамо ће бити плач и шкргут зуба. Исус им каже: разумели сте све ово? Кажу му, да, Господе. Он им рече: Због тога сваки писар обучен за царство небеско сличан је човеку господару куће, који из своје ризнице износи ново и старо. И догодило се када је Исус завршио ове параболе, отишао је одатле, и дошавши у његову отаџбину, учио их је у њиховој скупштини, тако да су се они зачуђивали и говорили: одакле овоме ова мудрост и ове силе? Није ли овај син тог тесара? Зар се његова мајка не зове Маријам и његова браћа Јаков и Јосиф и Симон и Јуда? И његове сестре нису ли све код нас? Одакле онда овај има све ово? И саблажњавали су се на њега. А Исус им рече: пророк није без части осим у својој отаџбини и у својој кући. И није тамо учинио многа чуда због њиховог неверовања.

14

У оно време чуо је Ирод тетрарх глас о Исусу и рекао слугама својим: овај је Јован Крститељ; он је устао од

мртвих, и због тога силе делују у њему. Јер Ирод, ухвативши Јована, везао га је и ставио у тамницу због Иродијаде, жене Филипа, брата свог. Јер Јован му је говорио: Није ти дозвољено да је имаш. И желећи да га убије, плашио се гомиле, јер су га имали као пророка. Када је рођендан Ирода одржаван, плесала је кћи Иродијаде у средини и свидела се Ироду; зато је са заклетвом обећао њој да ће дати шта год затражи. Она је, подстакнута од стране своје мајке, рекла: Дај ми овде на плочи главу Јована Крститеља. И ожалостио се цар, али због заклетве и оних који су лежали са њим за трпезом наредио је да се да, и пославши посекао је главу Јована у тамници. И донесена је глава његова на тањиру и дата је девојци, и донела је матери њеној. И приступивши, ученици његови узеше тело и сахранише га, и дошавши јавише Исусу. Чувши то, Исус се повуче одатле у чамцу на пусто место, сам, а гомиле, чувши то, пођоше за њим пешке из градова. И изашавши, Исус виде велику гомилу и сажали се на њих и излечи њихове болеснике. Увече, пак, када се догодило, приступили су њему ученици његови говорећи: Пусто је место и час је већ прошао, отпусти гомиле да оду у села и купе себи храну. Али Исус им рече: Немају потребу да оду, дајте им ви да једу. Они му кажу: Немамо овде ништа осим пет хлебова и две рибе. Он рече: Донесите ми их овамо. И наредивши гомилама да легну на траве, узевши пет хлебова и две рибе, погледавши у небо, благослови, и изломивши даде ученицима хлебове, а ученици гомилама. И јели су сви и наситили се, и покупили су преостале комаде, дванаест пуних корпи. А

они који су јели били су људи, као пет хиљада, без жена и деце. И одмах је Исус приморао ученике своје да уђу у чамац и да иду пред њим на другу страну, док не отпусти гомиле. И отпустивши гомиле, отишао је на планину насамо да се моли. Када је вече наступило, он је био сам тамо. А брод беше већ на средини мора, мучен од таласа, јер беше супротан ветар. Четвртој стражи ноћи отишао је према њима Исус ходајући по мору. И видевши га ученици како хода по мору, узнемирили су се говорећи да је утвара, и од страха повикали су. Одмах затим Исус им проговори говорећи: Охрабрите се, ја сам, не бојте се. Одговоривши му, Петар рече: Господе, ако си ти, заповеди ми да дођем к теби по води. А он рече: Дођи. И сишавши са брода, Петар је ходао по води да дође ка Исусу. Гледајући јак ветар, уплашио се, и почевши да тоне, повикао је говорећи: Господе, спаси ме. Али Исус одмах испружи руку, ухвати га и рече му: Маловерни, зашто си посумњао? И када су они ушли у брод, престао је ветар; а они у броду, дошавши, поклонили су му се говорећи: заиста си син Божји. И пошто су прешли, дођоше у земљу Генисарет. И препознавши га људи тог места послали су у целу ону околину, и донели су му све који су се лоше осећали, и молили су га да макар само дотакну ресу његове одеће; и колико их је дотакло били су спасени.

15

Тада приступају Исусу они од Јерусалима, писари и фарисеји, говорећи: Зашто ученици твоји преступају предање старешина? Јер не перу своје руке када једу хлеб. Он пак одговарајући рече им: Зашто и ви преступате заповест Божју због предања вашег? Јер Бог је заповедио говорећи: Поштуј оца и мајку, и: Онај који зло говори о оцу или мајци нека умре смрћу. Ви пак кажете: ко би рекао оцу или мајци, дар је оно чиме би од мене имао користи, и неће поштовати оца свог или мајку своју; и поништили сте заповест Божју због предања вашег. Лицемери, добро је пророковао о вама Исаија говорећи: приближава ми се овај народ устима својим и уснама ме поштује, али срце њихово далеко је од мене; узалуд ме поштују, учећи учења заповести људских. И призвавши гомилу, рекао им је: слушајте и разумејте; не оно што улази у уста прља човека, него оно што излази из уста, то прља човека. Тада приступивши ученици његови рекоше њему: Знаш ли да су се фарисеји увредили чувши ту реч? Али одговоривши рече: свака садница коју није посадио Отац мој небески биће искорењена. Пустите их, они су слепи водичи слепих; ако слепи води слепог, обојица ће у јаму пасти. Одговоривши, Петар му рече: Објасни нам ову причу. А Исус рече: Још увек и ви без разумевања сте? Још не разумете да све оно што улази у уста иде у стомак и избацује се у нужник? Оно што излази из уста долази из срца, и то оскрњује човека. Јер из срца излазе зле мисли, убиства, прељубе, блудови, крађе, лажна сведочења, хуле. Ово су ствари које оскрњују човека, али јести неопраним рукама не оскрњује човека. И

изашавши одатле, Исус се повукао у крајеве Тира и Сидона. И ево, жена Хананејка, изашавши из оних крајева, повикала је њему говорећи: Смилуј се на мене, Господе, сине Давидов, кћер моја је тешко опседнута демоном. Али он јој није одговорио ни речи. И приступивши ученици његови питали су га говорећи: отпусти је, јер виче иза нас. Он је одговорио и рекао: Нисам послат него к изгубљеним овцама дома Израелевог. А она, дошавши, поклони се њему говорећи: Господе, помози ми. Али он одговори и рече: Није добро узети хлеб деце и бацити га псићима. Она рече: Да, Господе, јер и пси једу мрвице које падају са стола њихових господара. Тада одговоривши, Исус јој рече: О жено, велика је твоја вера, нека ти буде како желиш. И кћи њена је исцељена од оног сата. И отишавши одатле, Исус дође поред мора Галилејског, и попевши се на гору,седе онде. И приступише њему гомиле многе имајући са собом хроме, слепе, глуве, богаље и друге многе, и бацише их поред ногу Исуса, и исцели их, тако да се гомиле дивљаху гледајући глуве како слушају, неме како говоре, богаље здраве, хроме како ходају и слепе како гледају; и прославише Бога Израиља. А Исус, позвавши своје ученике, рече: Сажаљевам се на народ, јер већ три дана остају са мном и немају шта да једу, а нећу да их отпустим гладне да не би изнемогли на путу. И кажу му ученици његови: Одакле нама у пустињи толико хлебова да нахранимо толику гомилу? И Исус им каже: Колико хлебова имате? Они су рекли: седам, и неколико малих рибица. И наредио је гомилама да легну на земљу. И узевши седам хлебова и рибе, захваливши сломи и

даде ученицима својим, а ученици народу. И јели су сви и били су задовољни, и узели су вишак од комада - седам пуних корпи; а они који су јели били су четири хиљаде људи без жена и деце. И отпустивши гомиле, ушао је у брод и дошао у крајеве Магдале.

16

И приступивши фарисеји и садукеји, кушајући га, упиташе да им покаже знак с неба. А он одговоривши рече им: Кад вече постане, кажете: Лепо време, јер је небо црвено. И ујутру: Данас олуја, јер је небо црвено будући мрачно. Лицемери, лице неба знате да разликујете, а знаке времена не можете да познате? Зла и прељубничка генерација тражи знак, и знак неће јој бити дат осим знака пророка Јоне. И оставио их је и отишао. И када су ученици његови дошли на ону страну, заборавили су да узму хлебове. А Исус им рекао: Гледајте и чувајте се квасца фарисеја и садукеја. Они пак расуђивали међу собом говорећи: Хлебове нисмо узели. А Исус, знајући, рекао им је: Шта расправљате у себи, маловерни, зато што хлебове нисте узели? Зар још не разумете, нити памтите пет хлебова за пет хиљада и колико сте корпи узели? Нити седам хлебова за четири хиљаде и колико сте корпи узели? Како не разумете да вам нисам о хлебу рекао да пазите од кваса фарисеја и садукеја? Тада су разумели да није рекао да се чувају од квасца хлеба, него од учења фарисеја и садукеја. Дошавши пак Исус у крајеве

Кесарије Филипове, питао је ученике своје говорећи: За кога људи говоре да је Син Човечији? Они пак рекоше: Једни Јована Крститеља, други Илију, а други Јеремију или једног од пророка. Каже им: А ви, ко кажете да сам ја? Одговоривши, Симон Петар рекао: Ти јеси Христос, Син Бога живога. И одговоривши, Исус му рече: Благословен си, Симоне Бар-Јона, јер месо и крв нису ти открили ово, него Отац мој који је на небесима. И ја пак теби кажем да ти јеси Петар, и на овој стени сазидаћу моју цркву, и врата пакла неће је надјачати. И даћу ти кључеве Царства небеског, и шта год свежеш на земљи, биће свезано на небесима, и шта год одрешиш на земљи, биће одрешено на небесима. Тада је заповедио својим ученицима да никоме не кажу да је он Исус Христ. Од тада Исус почео показивати својим ученицима да је потребно да он оде у Јерусалим и да много пострада од старешина, поглавара свештеничких и књижевника, и да буде убијен, и трећег дана да буде подигнут. И узевши га у страну, Петар га почео укоравати говорећи: Милостив теби, Господе, неће ти се ово догодити. Он се окренувши рече Петру: Иди иза мене, сатано! Саблазан си ми, јер не мислиш на оно што је Божје, него на оно што је људско. Тада Исус рече ученицима својим: Ако ко хоће за мном доћи, нека се одрекне себе и нека узме крст свој и нека ме следи. Јер ко би желео да спаси своју душу, изгубиће је, а ко би изгубио своју душу ради мене, наћи ће је. Јер шта користи човека ако цео свет добије, али изгуби своју душу? Или шта ће човек дати у замену за своју душу? Јер Син Човечији намерава да дође у слави Оца свога са

анђелима својим, и онда ће вратити свакоме према делу његовом. Заиста вам кажем, има неких од оних који овде стоје, који неће окусити смрт док не виде Сина Човечијег како долази у свом царству.

17

И после шест дана узима Исус Петра и Јакова и Јована, брата његовог, и узводи их на високу гору насамо; и преобразио се пред њима, и засјало лице његово као сунце, а одеће његове постале беле као светлост. И ево, показаше им се Мојсије и Илија који су с њим разговарали. Одговарајући, Петар рече Исусу: Господе, добро је да будемо овде. Ако хоћеш, да начинимо овде три шатора: теби један, и Мојсију један, и Илији један. Док је он још говорио, ево светао облак заклонио их, и ево глас из облака говорећи: овај је син мој вољени, у коме сам благоизволео; њега слушајте; и чувши, ученици падоше на лице своје и уплашише се веома. И приступивши, Исус их се дотакао и рекао: Устаните и не бојте се. Подигавши своје очи, никога нису видели осим Исуса самог. И док су силазили са планине, Исус им заповеди говорећи: Никоме не кажите виђење док Син Човечји из мртвих не устане. И упиташе га ученици његови говорећи: Шта дакле књижевници говоре да Илија треба прво да дође? А Исус одговарајући рече им: Илија заиста долази први и вратиће све; али вам кажем да је Илија већ дошао, и нису га препознали, него су учинили

са њим шта су хтели; тако ће и Син Човечији патити од њих. Тада су ученици разумели да им је о Јовану Крститељу говорио. И када су они дошли ка гомили, приступио му је човек клечећи пред њим и говорећи: Господе, смилуј се на мог сина, јер је месечар и тешко пати; јер често пада у ватру и често у воду. И донео сам га твојим ученицима, и нису могли да га исцеле. Одговоривши, а Исус рече: О, генерацијо неверна и изопачена, до кад ћу бити са вама? Докле ћу вас трпети? Донесите ми га овде. И Исус га је прекорео, и демон је изашао из њега, и дечак је био исцељен од тог часа. Тада ученици, приступивши Исусу насамо, рекоше: Зашто ми не бисмо у стању да га изгнамо? А Исус им рече: Због неверовања вашег. Заиста вам кажем, ако имате веру као зрно горушице, рећи ћете овој планини, премести се одавде тамо, и премештаће се, и ништа неће бити немогуће вама. Ова врста не излази осим молитвом и постом. Док су се они враћали у Галилеју, рекао им је Исус: Син човечији ће бити предат у руке људи и убиће га, и трећег дана биће васкрснут. И веома су се ожалостили. Када су дошли у Капернаум, приступили су Петру они који узимају дидрахме и рекли: Ваш учитељ не плаћа дидрахме? Каже, да. И када је ушао у кућу, Исус га је предухитрио говорећи: шта ти се чини, Симоне? Цареви земље од кога узимају порезе или данак? Од њихових синова или од туђих? Петар му каже: од других. Исус му рече: Онда су синови слободни. Али да их не увредимо, отиђи на море, баци удицу и узми прву рибу која изађе, и кад јој отвориш уста, наћи ћеш статир, узми га и дај им га уместо мене и

тебе.

18

У оном часу приступили су ученици Исусу говорећи: Ко је онда већи у царству небеском? И позвавши дете, Исус га је поставио међу њих и рекао: заиста вам кажем, ако се не окренете и не постанете као деца, нећете ући у царство небеско. Ко год дакле понизи себе као ово дете, тај је највећи у царству небеском. И ко ако прими дете такво једно у име моје, мене прима; а ко саблазни једног од малих ових који верују у мене, боље је за њега да се обеси камен воденични магареће о врат његов и да се удави у дубини мора. Тешко свету од саблазни, јер је нужно да дођу саблазни, али тешко ономе човеку кроз кога саблазан долази. Ако ли рука твоја или нога твоја саблажњава те, одсеци их и баци од себе, јер ти је боље ући у живот храм или сакат, него ли имајући две руке или две ноге бити бачен у вечну ватру. И ако те око твоје саблажњава, извади га и баци од себе; боље ти је једнооким у живот ући, него имајући два ока бити бачен у геену огњену. Гледајте да не презрете ниједног од ових малих, јер вам кажем да њихови анђели на небесима увек гледају лице Оца мог који је на небесима. Јер дође Син Човечији да спаси изгубљено. Шта вама се чини? Ако неки човек има сто оваца и једна од њих залута, зар неће оставити деведесет девет на планинама и отићи да тражи ону која лута? И ако успе да га нађе, заиста

вам кажем да се радује над њим више него над деведесет девет оних који нису залутали. Овако није воља Оца вашег који је на небесима да пропадне један од ових малих. Ако ли згреши према теби брат твој, иди и укори га између тебе и њега самог; ако те чује, добио си брата свог; ако ли не чује, узми са собом још једног или два, да на устима два сведока или три стоји свака реч. Ако ли не слуша њих, реци цркви; ако ли и цркву не слуша, нека ти буде као незнабожац и цариник. Заиста вам кажем, шта год да вежете на земљи, биће везано на небу, и шта год да одрешите на земљи, биће одрешено на небу. Опет вам заиста кажем да ако се двоје од вас сложе на земљи о било којој ствари коју затраже, биће им дато од Оца мог који је на небесима. Јер где су два или три сакупљена у моје име, ту сам ја међу њима. Тада приступивши њему, Петар рече: Господе, колико пута ће згрешити према мени брат мој и да му опростим? До седам пута? Исус му каже: Не кажем ти до седам пута, него до седамдесет пута седам. Зато се упоредило царство небеско са човеком царем који хтео да поравна рачун са робовима својим. Када је он почео да подмирује рачуне, доведен му је један дужник који је дуговао безброј таланата. Пошто није имао чиме да врати, господар његов наредио је да буде продат он и жена његова и деца његова и све што је имао, и да буде враћено. Павши дакле, роб се клањаше њему говорећи: Господару, буди стрпљив према мени и све ћу ти вратити. Али господар тог роба, саживевши се, пустио га је и опростио му дуг. Изашавши, тај роб нашао је једног од својих сународника који му је дуговао сто динара, и

зграбивши га, душио га је говорећи: Врати ми ако ми нешто дугујеш. Паднувши дакле сусужањ његов на стопала његова, молио га говорећи: Буди стрпљив према мени и вратићу ти. Али он није хтео, него је отишао и бацио га у тамницу док не врати дуговано. Видевши а сусужњи његови оно што се догодило, ожалостише се веома, и дошавши објаснише господару њиховом све оно што се догодило. Тада га позва његов господар и рече му: Опаки робе, сав онај дуг сам ти опростио, пошто си ме молио. Није ли било потребно и ти да сажалиш свог сужња, као што сам и ја тебе сажалио? И разгневивши се, господар његов предао га је мучитељима док не врати све што му дугује. Тако ће и мој небески Отац учинити вама, ако не опростите сваки свом брату од срца ваших њихове преступе.

19

И догодило се када је Исус завршио ове речи, отишао је из Галилеје и дошао у крајеве Јудеје с оне стране Јордана. И следиле су га многе гомиле, и исцелио их је тамо. И приступили су му фарисеји кушајући га и говорећи му: Да ли је дозвољено човеку да отпусти жену своју због сваког узрока? А он одговоривши рече им: нисте ли читали да онај који је створио од почетка мушко и женско створио их је, и рекао: због овога оставиће човек оца свог и мајку и прилепиће се жени својој, и биће двоје једно тело Тако да више нису двоје, већ једно тело. Оно што је дакле Бог

спојио, човек нека не раздваја. Говоре му: Зашто је онда Мојсије заповедио да се да књига развода и да се отпусти жена? Говори им да је Мојсије због тврдоће срца вашег дозволио вам да отпустите жене ваше, али од почетка није било тако. Кажем вам да ко отпусти жену своју, осим због блуда, и ожени другу, чини прељубу, и онај који се ожени отпуштеном чини прељубу. Кажу му ученици његови: ако је такав узрок човека са женом, није корисно женити се. А он рече њима: не сви примају ову реч, него они којима је дато; јер су скопци који су из утробе мајке тако рођени. И има скопаца који су скопљени од људи, и има скопаца који су скопили сами себе због царства небеског. Онај који може да прими, нека прими. Тада му беше доведена деца, да би ставио на њих руке и помолио се; а ученици их укорише. А Исус рече: пустите децу и не спречавајте их да дођу к мени; јер таквих је царство небеско. И поставивши руке на њих, отишао је одатле. И ево, један приступивши рекао му: Учитељу добри, шта добро да учиним да имам живот вечни? А он му рече: зашто ме зовеш добрим? Нико није добар осим Бога. А ако желиш ући у живот, чувај заповести. Каже му: Којих? А Исус рече: не ћеш убити, не ћеш прељубу чинити, не ћеш украсти, не ћеш лажно сведочити, поштуј оца и мајку, и волећеш ближњег свог као самог себе. Млади човек му говори: Све ово чувао сам од своје младости; шта ми још недостаје? Рекао му је Исус: Ако хоћеш да будеш савршен, иди, продај своја имања и дај сиромашнима, и имаћеш благо на небу, и дођи и следи ме. Чувши пак младић ту реч, отишао је жалостан, јер је имао много

имања. А Исус рече ученицима својим, заиста вам кажем да ће тешко богат ући у царство небеско. Поново вам кажем, лакше је камили да прође кроз игљине уши него богаташу да уђе у царство Божје. Чувши пак, ученици његови зачуђивали су се веома говорећи: Ко онда може бити спасен? Погледавши, Исус им рече: код људи је ово немогуће, а код Бога је све могуће. Тада Петар одговарајући рече му: Ево, ми смо оставили све и следили смо те, шта ће онда бити са нама? А Исус рече њима: Заиста вам кажем да ви који сте ме следили, у обнављању, када седне Син Човечији на престолу славе своје, седећете и ви на дванаест престола судећи дванаест племена Израиљевих. И сваки који остави куће или браћу или сестре или оца или мајку или жену или децу или поља због мог имена, стоструко ће примити и вечни живот ће наследити. Многи који су први биће последњи, и последњи ће бити први.

20

Слична је јер царевина небеска човеку домаћину који је изашао рано ујутру да најми раднике у свој виноград. И договоривши се са радницима за динар на дан, послао их је у свој виноград. И изашавши око трећег сата, видео је друге како стоје на тргу беспосличећи, и рекао им је: идите и ви у виноград, и шта буде праведно даћу вам. А они су отишли. Поново, изашавши око шестог и деветог часа, учинио је исто тако. А око једанаестог часа изашавши, нашао је друге

како стоје беспосличне, и говори им: зашто овде стојите цео дан беспосличне? Кажу му: зато што нас нико није унајмио. Каже им: Идите и ви у виноград, и шта буде праведно, примићете. Када је пак дошло вече, каже господар виноградов управнику његовом: позови раднике и дај им плату, почевши од последњих до првих. И дошавши око једанаестог часа, узеше по динар. Дошавши, први су сматрали да ће узети више, и узели су и они по динар. Узевши а роптали су против господара куће говорећи да ови последњи један сат су радили, и једнаке нама њих си учинио онима који су поднели терет дана и врућину. Али он одговори и рече једном од њих: Другаре, не чиним ти неправду. Ниси ли се договорио са мном за динар? Узми твоје и иди; а желим овом последњем дати као и теби; или није ми дозвољено да чиним оно што желим са мојим? Да ли је твоје око зло зато што сам ја добар? Тако ће последњи бити први и први последњи, јер многи су позвани, али мало изабраних. И идући горе, Исус у Јерусалим узе дванаест ученика насамо на путу и рече им: ево, идемо горе у Јерусалим, и Син Човечји биће предат првосвештеницима и књижевницима и осудиће га на смрт, и предаће га незнабошцима да га ругају и бичују и распну, и трећег дана устаће. Тада му приступила мајка синова Зеведејевих са својим синовима, клањајући се и тражећи нешто од њега. А он јој рече: Шта желиш? Каже му: Реци да седну ова два моја сина, један с твоје десне стране и један с твоје леве стране, у твом царству. Одговоривши, Исус рече: Не знате шта тражите. Можете ли пити чашу коју ја ћу пити, или

крштењем којим се ја крштавам бити крштени? Кажу му: можемо. И каже им: Чашу моју заиста ћете пити, и крштењем којим се ја крштавам бићете крштени, али седети с десне стране моје и с леве стране моје није моје да дам, него онима којима је припремљено од Оца мога. И када су десеторица чули, негодоваху због двојице браће. А Исус, позвавши их, рече: знате да владари народа господаре над њима и велики врше власт над њима. Неће тако бити међу вама, него ко жели међу вама да постане велики, биће ваш слуга, и ко жели међу вама да буде први, биће ваш роб; као што Син Човечији није дошао да буде служен, него да служи и да да своју душу као откуп уместо многих. И када су излазили из Јерихона, следила га је велика гомила. И ево, два слепа седећи поред пута, чувши да Исус пролази, повикаше говорећи: Помилуј нас, Господе, Сине Давидов. Гомила их је прекорила да ућуте, али су они још гласније викали говорећи: Смилуј се на нас, Господе, сине Давидов. И Исус, стојећи, позва их и рече: Шта желите да вам учиним? Говоре му: Господе, да нам се отворе очи. Саосећајући се, Исус се дотакао њихових очију и одмах прогледаше, и следише га.

21

И када су се приближили Јерусалиму и дошли у Витфагу према Гори маслина, тада је Исус послао два ученика говорећи им: идите у село које је пред вама, и одмах ћете

наћи магарицу везану и магаре са њом; одрешите их и доведите ми. И ако вам ко нешто каже, рећи ћете да Господ има потребу за њима, а одмах ће их послати. Ово а цело се догодило да би се испунило оно речено кроз пророка који говори: реците кћери Сиона, ево цар твој долази теби благ и јашући на магарца и магаре, сина товарне животиње. Отишавши а ученици и учинивши као што им је Исус наредио, довели су магарицу и ждребе, и поставили су на њих своју одећу, и он је сео на њих. А највећа гомила простирала је своје одежде на путу, други пак сецаху гране са дрвећа и простираху их на путу. А гомиле које су ишле напред и оне које су пратиле викале су говорећи: Осана сину Давидовом! Благословен онај који долази у име Господње! Осана на висинама! И када је ушао у Јерусалим, сав град је био узбуђен, говорећи: Ко је овај? Гомиле су говориле: Овај је Исус, пророк из Назарета Галилејског. И ушао је Исус у храм Божји, и истерао је све оне који продају и оне који купују у храму, и столове мењача новца преврнуо је и седишта оних који продају голубове, и каже им: написано је, кућа моја кућом молитве зваће се; ви пак њу учинисте пећином разбојника. И приступили су њему хроми и слепи у храму, и исцелио их је. Видевши а главни свештеници и књижевници чуда која је учинио и децу која виче у храму и говоре, осана сину Давидовом, били су огорчени и рекли су му: чујеш ли шта ови говоре? А Исус им каже: Да; зар никада нисте читали да си из уста одојчади и дојенчади припремио хвалу? И оставивши их, изашао је напоље из града у Витанију и преноћио тамо.

Ујутру, враћајући се у град, огладнео је; и видевши једну смокву на путу, дошао је до ње, и ништа није нашао на њој осим лишћа, и каже јој: Нека више никада од тебе род не постане. И смоква је одмах осушена. И видевши то, ученици су се зачудили говорећи: Како се смоква одмах осушила? Одговоривши, а Исус рече њима: Истински вам кажем, ако имате веру и не сумњате, не само оно од смокве учинићете, него чак и ако овој планини кажете: Буди подигнута и буди бачена у море, постаће; и све што затражите у молитви верујући, примићете. И када је дошао у храм, приступише му, док је учио, главни свештеници и старешине народа говорећи: У каквој власти ове ствари чиниш, и ко ти даде ову власт? Одговарајући, Исус им рече: Упитаћу и ја вас једну реч, коју ако ми кажете, и ја ћу вам рећи у којој власти ово чиним. Крштење Јованово одакле је било, с неба или од људи? Они су расправљали међу собом говорећи: ако кажемо, са неба, рећи ће нам, зашто онда нисте веровали њему; ако пак кажемо, од људи, бојимо се гомиле; јер сви држе Јована као пророка. И одговоривши Исусу рекоше: не знамо. Рекао им је и он: ни ја вам нећу рећи по каквом ауторитету ово чиним. А шта вама се чини? Неки човек је имао двоје деце, и приступивши првом рекао: Дете, иди данас ради у мом винограду. Али он одговори и рече: Не желим. Касније се покајао и отишао. И приступивши другом, рекао је исто тако. А он одговоривши рече: ја, господару; и није отишао. Ко од те двојице је учинио вољу оца? Кажу му: Први. Каже им Исус: заиста вам кажем да цариници и курве иду пред вама у царство Божје. Јер дошао

је к вама Јован путем правде, и не веровасте му, а цариници и курве вероваше му; ви пак, видевши то, не покајасте се касније да верујете му. Чујте другу причу. Неки човек беше газда куће, који посади виноград и стави ограду око њега и ископа у њему каду за вино и сагради кулу, и изда га земљорадницима и отиде у иностранство. Када се приближило време плодова, послао је своје робове земљорадницима да узму његове плодове. И узевши земљорадници робове његове, једног истукоше, другог убише, а трећег камењем засуше. Опет је послао друге робове, више него прве, и учинили су им исто тако. Касније је пак послао према њима сина свога говорећи: Постидеће се сина мога. Али земљорадници, видевши сина, рекоше међу собом: Овај је наследник. Хајде да га убијемо и да заузмемо његово наследство. И узевши га, избацише га напоље из винограда и убише га. Кад дакле дође господар винограда, шта ће учинити оним земљорадницима? Кажу му: Зле ће зло уништити, а виноград ће изнајмити другим земљорадницима који ће му вратити плодове у њихово време. Каже им Исус: Никада нисте читали у Писмима: Камен који одбацише градитељи, овај поста глава угла; од Господа поста ово, и дивно је у очима нашим? Због овога вам кажем да ће царство Божје бити узето од вас и биће дато народу који чини његове плодове, и онај који падне на овај камен биће сломљен, а на кога он падне, размрскаће га И чувши првосвештеници и фарисеји приче његове, знали су да о њима говори; и тражећи да га ухвате, плашили су се гомиле, јер су га имали као пророка.

22

И одговоривши, Исус им опет рече у причама говорећи: Уподобило се царство небеско човеку цару који начини свадбу за свога сина. И послао је робове своје да позову оне који су били позвани на свадбу, и нису хтели да дођу. Опет је послао друге робове говорећи: Реците позванима: ево, најбољу гозбу моју припремио сам, бикови моји и угојена стока заклани су, и све је спремно, дођите на свадбу. Али они, занемаривши, отишли су, један на своје поље, а други на своју трговину; а преостали, зграбивши његове робове, злостављали су их и убили су их. Чувши то, онај цар се разгневио, и пославши своје војске, уништио је оне убице и спалио њихов град. Тада каже својим робовима: свадба је заиста спремна, али позвани нису били достојни; идите дакле на раскршћа путева и колико год нађете позовите на свадбу. И изашавши, они робови су на те путеве сакупили све колико су нашли, зле и добре, и напунила се та свадба узванима. Ушавши а краљ да види оне који леже, видео је тамо човека који није био обучен у одело за свадбу, и каже му: пријатељу, како си ушао овде не имајући одело за свадбу? Али он је био ућуткан. Тада рече краљ слугама: Везавши му ноге и руке, подигните га и избаците у спољашњу таму; тамо ће бити плач и шкргут зуба. Јер многи су звани, али мало изабраних. Тада фарисеји отишавши савет узеше како да га ухвате у речи. И шаљу њему њихове ученике са Иродијанцима говорећи: Учитељу,

знамо да си истинит и да пут Божји у истини учиш, и не брине те ни за кога, јер не гледаш на лице људима. Реци нам дакле, шта ти се чини? Је ли дозвољено дати порез Цезару или не? Знајући њихову опакост, Исус рече: Шта ме кушате, лицемери? Покажите ми новчић пореза. Они му донесоше динар. И говори им: Чија је ова слика и натпис? Кажу му: Царев. Тада им каже: Дајте дакле Цезару оно што је Цезарово, и Богу оно што је Божје. И чувши, зачудише се, и оставивши га, отидоше. У оном дану приступили су њему садукеји, они који говоре да нема васкрсења, и упитали су га говорећи: учитељу, Мојсије је рекао, ако неко умре не имајући децу, ожениће се брат његов његовом женом и подигнуће семе његовом брату. Било је код нас седам браће; и први, оженивши се, умро је и, немајући потомства, оставио је жену своју брату свом; слично и други и трећи, до седморице. Касније, после свих, умрла је и та жена. У оном васкрсењу, дакле, чија од оних седам ће бити та жена? Јер су је сви имали. Одговоривши, Исус им рече: Варате се, не знајући Писма нити силу Божју. Јер у васкрсењу се ни не жене ни не удају, него су као Божији гласници на небу. А о васкрсењу мртвих нисте ли читали оно што вам је речено од Бога који говори: ја сам Бог Аврамов и Бог Исаков и Бог Јаковљев? Бог није Бог мртвих, него живих. И када су гомиле то чуле, запањене су биле његовим учењем. А фарисеји, чувши да је ућуткао садукеје, били су сакупљени на исто место, и упитао је један од њих, законик, кушајући га и говорећи: Учитељу, која је заповест велика у закону? А Исус рече њему: Волећеш Господа Бога свог у целом срцу

свом и у целој души својој и у целом уму свом. Ово је прва и велика заповест. Друга је слична овој: волећеш ближњег свог као самог себе. На ове две заповести виси цео закон и пророци. Када су фарисеји били окупљени, Исус их је упитао говорећи: шта вама се чини о Христу? Чији је син? Кажу му: од Давида. Каже им: како онда Давид у Духу зове њега Господом говорећи, рекао је Господ мом Господу, седи с десне стране моје док не поставим непријатеље твоје за подножје ногу твојих? Ако дакле Давид зове га Господом, како је он његов син? И ниједан није био у стању да му одговори ни речи, нити се неко усудио од оног дана да га више пита.

23

Тада је Исус говорио гомилама и ученицима његовим говорећи: на Мојсијевој столици су седели књижевници и фарисеји. Све дакле, колико год ако вам кажу да чувате, чувајте и чините, али према делима њиховим не чините, јер говоре и не чине. Везују јер тешке и тешко подношљиве терете и стављају их на рамена људи, али својим прстом не желе да их помере. А сва дела њихова чине да би били виђени од људи. Јер они проширују своје филактерије и увећавају ресе својих одећа, а воле место части на гозбама и прва седишта у скуповима и поздраве на трговима и да их људи зову раби раби. Ви, пак, не будите звани раби, јер један је ваш учитељ, Христос, а сви ви сте браћа. И оца не

зовите свог на земљи, јер један је Отац ваш, Онај на небесима. Нити будите звани учитељи, јер један је ваш учитељ, Христос. Онај који је већи међу вама биће ваш слуга. Ко год узвиси себе, биће понижен, и ко год понизи себе, биће узвишен. Тешко вама, писари и фарисеји лицемери, јер прождирете куће удовица и под изговором се дуго молите, због тога ћете примити већи суд. Тешко вама, писари и фарисеји лицемери, јер затварате царство небеско пред људима: ви сами не улазите, нити оне који улазе пуштате да уђу. Тешко вама, писари и фарисеји лицемери, јер обилазите море и сувоземље да учините једног дошљака, и када постане, чините га сином пакла двоструко више од вас. Тешко вама, слепи водичи, који говорите: ко се закуне у храму, то није ништа, али ко се закуне у злату храма, дужан је. Будале и слепи, шта је веће, злато или храм који освећује злато? И ко се закуне олтаром, то ништа није, али ко се закуне даром који је на њему, дужан је. Будале и слепи, шта је веће, дар или жртвеник који освећује дар? Онај дакле који се заклео на олтару заклиње се на њему и на свему што је изнад њега; и онај који се заклео у храму заклиње се на њему и на ономе који у њему станује; и онај који се заклео на небу заклиње се на престолу Божјем и на ономе који седи изнад њега. Тешко вама, писари и фарисеји лицемери, јер дајете десетак нане и копра и кима, и занемарили сте теже ствари закона: суд и милост и веру. Ово је требало чинити, а оно не занемаривати. Слепи водичи, који цеде комарца, а камилу гутају. Тешко вама, књижевници и фарисеји лицемери, јер чистите споља чашу

и здело, а изнутра су пуни грабежа и неправде. Фарисеју слепи, очисти прво унутрашњост чаше и зделе, да постане и њихова спољашњост чиста. Тешко вама, писари и фарисеји лицемери, јер личите на окречене гробове који споља изгледају лепо, а изнутра су пуни мртвих костију и сваке нечистоће. Тако и ви споља заиста изгледате људима праведни, али изнутра сте пуни лицемерја и беззаконија. Тешко вама, књижевници и фарисеји лицемери, зато што градите гробове пророка и украшавате споменике праведних, и говорите: да смо били у данима очева наших, не бисмо били саучесници њихови у крви пророка. Тако да сведочите против себе да сте синови оних који су убили пророке. И ви напуните меру отаца ваших. Змије, потомци гује, како ћете побећи од суда пакла? Због овога ево ја шаљем према вама пророке и мудре и књижевнике, и од њих ћете убити и разапети, и од њих ћете бичевати у скуповима вашим и прогонићете од града у град, тако да дође на вас свака праведна крв која се пролива на земљи од крви Авеља праведног до крви Захарије сина Варахијиног, кога убисте између храма и олтара. Заиста вам кажем да ће све ово доћи на овај нараштај. Јерусалиме, Јерусалиме, ти који убијаш пророке и каменујеш оне који су послати к теби, колико пута сам желео да сакупим децу твоју онако како кокош сакупља своја пилића под крила, и нисте хтели. Ево, кућа ваша вам остаје пуста. Кажем вам јер, нећете ме видети од сада док не кажете, благословен онај који долази у име Господње.

24

И изашавши, Исус је ишао од храма, и приступили су његови ученици да му покажу зграде храма. А Исус им рече: Зар не видите све ово? Заиста вам кажем, неће бити остављен овде камен на камену који неће бити срушен. А док је он седео на Маслинској гори, приступише му ученици насамо говорећи: Реци нам, када ће ово бити, и који је знак твог доласка и свршетка века? И одговоривши, Исус им рече: Гледајте да вас неко не заведе. Јер многи ће доћи у моје име говорећи: Ја сам Христос, и многе ће обманути. Бићете пак чути о ратовима и слуховима о ратовима, гледајте да се не узнемиравате, јер је потребно да све постане, али још није крај. Подићи ће се јер народ на народ и краљевство на краљевство, и биће глади и куге и земљотреси по местима; а све ове ствари почетак мука порођајних. Тада ће вас предати у невољу и убиће вас, и бићете мрзети од свих народа због мог имена. И тада ће многи бити саблажњени и једни ће друге предати и мрзеће једни друге. И многи лажни пророци ће устати и обманути многе, и због умножавања беззакоња охладиће љубав многих. Онај који истраје до краја, овај ће бити спасен. И биће проповедано ово јеванђеље царства у целом насељеном свету за сведочанство свим народима, и онда ће доћи крај. Када дакле видите гнусобу пустошења, речену кроз пророка Данила, како стоји на светом месту – онај који чита нека разуме – тада они који су у Јудеји нека беже у

планине, онај на крову нека не силази да узме ствари из куће своје, и онај у пољу нека се не враћа назад да узме одећу своју. Јао онима које су трудне и онима које доје у оне дане. Молите се да ваше бекство не буде зими нити суботом. Јер ће тада бити велика невоља, каква није била од почетка света до сада, нити ће икада бити. И ако они дани не би били скраћени, не би било спасено никакво тело, али због изабраних биће скраћени они дани. Тада ако вам неко каже, ево овде Христос или овде, не верујте; јер ће устати лажни христоси и лажни пророци и даће велике знаке и чудеса, тако да заведу, ако је могуће, и изабране. Ево, унапред сам вам рекао. Ако дакле кажу вама, ево у пустињи је, не изађите, ево у оставама, не верујте; јер као што муња излази од истока и појављује се до запада, тако ће бити и долазак Сина Човечијег; јер где је леш, тамо ће се скупити орлови. Одмах након невоље оних дана, сунце ће бити помрачено и месец неће дати своју светлост, и звезде ће пасти са неба, и силе небеса ће бити потресене. И тада ће се појавити знак Сина Човечијег на небу, и тада ће заридати сва племена земље и видеће Сина Човечијег како долази на облацима небеским са силом и великом славом. И послаће анђеле своје са трубом гласа великог, и сабраће изабране своје из четири ветра од крајева небеса до крајева њихових. А од смокве научите причу. Када већ њена грана постане нежна и лишће избије, знате да је лето близу; тако и ви, када видите све ово, знате да је близу, на вратима. Заиста вам кажем, неће проћи ова генерација док се све ово не догоди. Небо и земља ће проћи, али моје речи неће проћи. О

том дану и часу нико не зна, ни гласници небески, осим мог оца. Управо као што су били дани Нојеви, тако ће бити и долазак Сина Човечијег. Јер као што су били у данима пре потопа једући и пијући, женећи се и удајући, до оног дана када је ушао Ноје у ковчег, и нису знали док није дошао потоп и однео све, тако ће бити и долазак Сина Човечијег. Тада ће двојица бити у пољу, један се узима а један се оставља; две жене мељу у млину, једна се узима а једна се оставља. Бдите дакле, јер не знате у који час Господ ваш долази. Оно али знате да ако је знао господар куће у којој стражи лопов долази, бдео би и не би дозволио да му кућа буде проваљена. Због овога и ви будите спремни, јер у који час не мислите, Син Човечји долази. Ко је онда верни и мудри роб, кога је његов господар поставио над његовом службом да им даје храну у право време? Благословен је онај роб кога ће његов господар, када дође, наћи да тако чини. Заиста вам кажем да ће га поставити над свим његовим добрима. Ако пак каже онај лош роб у свом срцу, касни мој господар да дође, и почне да удара своје саробе, једе пак и пије са онима који су пијани, доћи ће господар тог роба у дан који не очекује и у час који не зна, и расећи ће га на двоје, и његов део поставиће са лицемерима, тамо ће бити плач и шкргут зуба.

25

Тада ће царство небеско бити уподобљено десет девица,

које су узевши своје светиљке изашле у сусрет младожењи. Пет њих беху мудре, а пет лудачке. Које луде, узевши своје светиљке, нису узеле са собом уље; а мудре су узеле уље у својим судовима са својим светиљкама. Пошто је младожења одлагао, све су постале поспане и заспале. Усред ноћи вика се зачула: Ево, младожења долази, излазите му у сусрет! Тада устале све оне девице и украсиле своје лампаде. А луде мудрима рекоше: Дајте нам од вашег уља, јер наше светиљке се гасе. Одговориле су а мудре говорећи: Да не неће бити довољно нама и вама, идите радије ка онима који продају и купите себи. Док су они одлазили да купе, дошао је младожења и спремне су ушле с њим у свадбу, и врата су се затворила. Касније долазе и преостале девице говорећи: Господару, господару, отвори нам. Али он одговори и рече: Заиста вам кажем, не знам вас. Бдите дакле, јер не знате ни дан ни час у који Син Човечији долази. Јер као човек који одлази позвао је своје сопствене робове и предао им своја имања, и једном је дао пет таланата, другом два, трећем један, свакоме према његовој сопственој снази, и одмах је отишао. Отишавши, онај који је узео пет таланата урадио је с њима и учинио других пет таланата. Исто тако и онај са два стече и он сам друга два. Онај који је узео један отишао је, ископао у земљи и сакрио сребро свог господара. После много времена долази господар оних робова и поравнава рачун са њима. И приступивши, онај који је узео пет таланата донео је других пет таланата говорећи: Господару, пет таланата си ми предао, гле, других пет таланата сам добио на њима. Рече

му господар његов: Добро, робе добри и верни, над малим беше веран, над многим ћу те поставити, уђи у радост господара свога. Приступивши и онај који је узео два таланта рече: Господару, два таланта си ми предао, ево још два таланта добих на њима. Рекао му је његов господар: Добро, добри и верни робе! На мало си био веран, над много ћу те поставити. Уђи у радост свог господара. Приступивши и онај који је један таланат примио рече: Господару, знао сам да си тврд човек, жњући где ниси сејао и сабирајући одакле ниси расипао, и уплашивши се отишао сам и сакрио твој таланат у земљи. Ево, имаш своје. Одговоривши а његов господар рекао му је: зли робе и лењи, знао си да жњем где нисам посејао и сабирам одакле нисам расејао, било је дакле потребно да ти бациш моје сребро банкарима, и дошавши ја бих примио моје са каматом. Подигните дакле од њега талант и дајте ономе који има десет таланата. Јер ономе који има свему ће бити дато и имаће изобиље, а од оног који нема и оно што има биће му узето. И бескорисног роба избаците у спољашњу таму, тамо ће бити плач и шкргут зуба. Када дође Син Човечији у слави својој и сви свети гласници с њим, тада ће сести на престо славе своје, и биће сакупљени пред њим сви народи, и одвојиће их једне од других као што пастир одваја овце од јарића, и поставиће овце с десне стране своје, а јариће с леве. Тада ће цар рећи онима са његове деснице: дођите, благословени Оца мог, наследите царство припремљено за вас од оснивања света. Јер сам гладовао, и дали сте ми да једем, жедан сам био, и напојили сте ме,

странац сам био, и прихватили сте ме, го сам био, и обукли сте ме, болестан сам био, и посетили сте ме, у тамници сам био, и дошли сте к мени. Тада ће му праведни одговорити говорећи: Господе, када смо те видели гладног и нахранили, или жедног и напојили? Када смо те видели као странца и прихватили, или нагог и одели? Када смо те видели слаба или у тамници и дођосмо к теби? И одговарајући, цар ће рећи њима: Амин кажем вам, колико год учинисте једном од ове моје најмање браће, мени учинисте. Тада ће рећи и онима са леве стране: Идите од мене, проклети, у вечну ватру која је припремљена ђаволу и његовим гласницима. Јер сам гладовао, и нисте ми дали да једем, жедан сам био, и нисте ме напојили, странац сам био, и нисте ме прихватили, го сам био, и нисте ме обукли, слаб сам био и у тамници, и нисте ме посетили. Тада ће му одговорити и они сами говорећи: Господе, када те видесмо гладног или жедног или странца или нагог или слабог или у тамници, и не послужисмо ти? Тада ће им одговорити говорећи: Заиста вам кажем, колико год нисте учинили једном од ових најмањих, ни мени нисте учинили. И отићи ће ови у вечну казну, а праведни у вечни живот.

26

И догодило се када је Исус завршио све ове речи, рече својим ученицима: знате да после два дана долази Пасха, и Син Човечији се предаје да буде разапет. Тада су се окупили

главни свештеници и књижевници и старешине народа у двориштy главног свештеника који се звао Кајафа, и договарали су се да Исуса преваром ухвате и убију. Говорили су пак: Не на празнику, да не постане узбуна у народу. А када је Исус био у Витанији у кући Симона губавог, приступила му је жена имајући теглу врло драгоценог мира, и излила га је на његову главу док је лежао. Видевши пак, ученици његови негодоваше, говорећи: Чему ово уништење? Јер ово миро је могло бити продато за много и дато сиромашнима. Знајући то, Исус им рече: Што причињавате невоље жени? Јер је лепо дело урадио према мени. Сиромашне јер увек имате са собом, мене пак не увек имате. Јер поливши ова миро ово на моје тело, учинила је то ради мог сахрањивања. Заиста вам кажем, где год буде проглашена ова добра вест у целом свету, биће речено и оно што је она учинила у спомен на њу. Тада је отишао један од дванаесторице, звани Јуда Искариот, ка главним свештеницима и рече: шта желите мени да дате, и ја ћу вам га предати? Они су му поставили тридесет сребрњака. И од тада тражио је прилику да га преда. А првог дана Празника бесквасних хлебова приступише ученици Исусу говорећи му: Где хоћеш да ти приправимо да једеш пасху? Он рече: Идите у град к том човеку и реците му: Учитељ каже – моје време је близу, код тебе ћу славити Пасху са својим ученицима. И ученици учинише као што им заповеди Исус, и приправише пасху. Када је вече настало, лежао је са дванаесторицом. И док су јели, рекао је: Заиста вам кажем да ће ме један од вас

предати. И тужећи веома, почеше му говорити сваки од њих: Зар нисам ја, Господе? А он, одговоривши, рече: Онај који је умочио са мном руку у посуду, тај ће ме предати. Син човечји заиста иде како је написано о њему, али тешко ономе човеку кроз кога је син човечји издаван, боље би било за њега да се тај човек није родио. А Јуда, онај који га предаје, одговори и рече: Зар ја нисам, раби? Каже му: Ти рекао. Док су они јели, узевши Исус хлеб и захваливши, сломи га и даваше ученицима и рече: узмите, једите, ово је тело моје. И узевши чашу и захваливши, даде им говорећи: пијте из ње сви, јер ово је крв моја новог завета која се за многе пролива за опроштај грехова. Кажем вам да нећу пити од сада од овог плода винове лозе до оног дана када га будем пио са вама нов у царству Оца мог. И пошто су отпевали химну, отишли су на Маслинску гору. Тада Исус каже њима: сви ви ћете се саблазнити у мени у овој ноћи; јер написано је, ударићу пастира, и овце стада ће се расејати; али после мог устајања водићу вас у Галилеју. Одговоривши, Петар му рече: ако се сви саблазне у теби, ја се никада нећу саблазнити. Рекао му је Исус: Амин, кажем ти да ћеш у овој ноћи, пре него што петао проговори, три пута порећи ме. Каже му Петар: чак и ако треба да умрем са тобом, нећу те порећи. Слично су рекли и сви ученици. Тада долази Исус са њима у место звано Гетсимани, и каже ученицима: Седите овде док не отидем да се помолим тамо. И узевши Петра и два сина Зеведејева, почео је да се жалости и да се мучи. Тада им Исус говори: Веома је тужна душа моја до смрти; останите овде и бдите са мном. И

одавши напред мало, паде на лице своје молећи се и говорећи: Оче мој, ако је могуће, нека прође од мене ова чаша, али не како ја хоћу, него како ти. И долази к ученицима и налази их како спавају, и говори Петру: тако нисте могли један сат да бдите са мном? Бдите и молите се, да не уђете у искушење; дух је заиста вољан, али је тело слабо. Опет, по други пут отишавши, помолио се говорећи: Оче мој, ако овај чаша не може да прође од мене ако је не попијем, нека буде воља твоја. И дошавши, налази их опет како спавају, јер су њихове очи биле отежале. И оставивши их, отишавши опет, молио се по трећи пут исте речи рекавши. Тада долази к ученицима својим и говори им: Спавате ли још и одмарате се? Ево, приближио се час и Син Човечији предаје се у руке грешника. Устаните, идемо, ево приближио се онај који ме предаје. И док је још говорио, ево Јуда, један од дванаесторице, дође, и са њим велика гомила са мачевима и моткама од главних свештеника и старешина народа. Онај који га је предавао дао им је знак говорећи: Кога пољубим, он је, ухватите га. И одмах приступивши Исусу, рече: Здраво, рабине! и пољуби га. Исус му рече: пријатељу, ради онога због чега си дошао. Тада су приступивши положили руке на Исуса и ухватили га. И ево, један од оних са Исусом испруживши руку извукао је мач свој, и ударивши слугу првосвештеника одсекао му ухо. Тада му Исус говори: одврати свој мач на његово место, јер сви који узму мач, од мача ће умрети. Или мислиш да не могу сада да позовем оца мог, и он ће ми дати више од дванаест легија гласника? Како дакле да се

испуне Писма да тако треба да буде? У оном часу рекао је Исус гомилама: Као на разбојника изашли сте са мачевима и моткама да ме ухватите. Сваког дана седео сам код вас учећи у храму, и нисте ме ухватили. Ово се цело догодило да би се испунили списи пророка. Тада су сви ученици оставили га и побегли. Они који су ухватили Исуса одвели су га Кајафи, поглавару свештеника, где су се писари и старешине били сакупили. Петар га је пратио издалека до дворишта првосвештеника, и ушавши унутра, седео је са помоћницима да види крај. А првосвештеници и старешине и цело веће тражили су лажно сведочанство против Исуса да би га усмртили, и нису нашли; и када су многи лажни сведоци приступили, нису нашли. Касније су приступила два лажна сведока и рекла: овај је рекао, могу да разорим храм Божји и за три дана да га саградим. И уставши, првосвештеник му рече: зар ништа не одговараш? Шта ови против тебе сведоче? А Исус је ћутао. И одговоривши, првосвештеник му рече: Заклињем те Богом живим да нам кажеш да ли си ти Христос, Син Божји. Каже му Исус: Ти си рекао, али вам кажем, од сада ћете видети Сина Човечјег где седи с десне стране Силе и долази на облацима небеским. Тада првосвештеник поцепа своју одећу говорећи да је хулио, какву још потребу имамо за сведоцима Ето, сада сте чули његово богохулство; шта вама изгледа? Они пак, одговоривши, рекоше: Виновен је смрти. Тада пљунуше у лице његово и ударише га песницама, а други га ударише говорећи: пророкуј нама, Христе, ко је онај који те удари? А Петар је споља седео у дворишту, и

приступила му је једна слушкиња говорећи: И ти си био са Исусом Галилејцем. Али он је порекао пред свима њима говорећи: Не знам шта говориш. Када је изашао у капију, виде га друга и говори онима који су били тамо: И овај је био са Исусом Назарећанином. И опет је порекао са заклетвом да не зна тог човека. После малог времена приступише они који су стајали и рекоше Петру: Заиста и ти си од њих, јер те твој говор одаје. Тада је почео да проклиње и да се куне да не зна тог човека. И одмах је петао запевао. И сетио се Петар речи Исуса који му је рекао да ће га пре него што петао проговори три пута порећи, и изашавши напоље заплакао је горко.

27

Кад је јутро дошло, сви главни свештеници и старешине народа одржаше веће против Исуса да га осуде на смрт, и везавши га одведоше и предадоше га Понтију Пилату управнику. Тада, видевши Јуда који га је предавао да је осуђен, покајавши се, вратио је тридесет сребрњака главним свештеницима и старешинама говорећи: Сагрешио сам предавши невину крв. Они су рекли: шта нама? Ти ћеш видети. И бацивши сребрњаке у храм, повукао се, и отишавши, обесио се. Али главни свештеници, узевши сребрњаке, рекоше: Није дозвољено бацити их у ризницу, јер је то цена крви. А узевши савет, купише од њих њиву лончарову за гробље странцима; зато се прозва она

њива Њива крви до данас. Тада је испуњено оно што је речено кроз пророка Јеремију који говори: и узели су тридесет сребрника, цену оцењеног кога су оценили синови Израиља, и дали су их за поље лончара, као што ми је заповедио Господ. А Исус је стајао пред управитељем; и управитељ га је упитао говорећи: ти си цар Јевреја? А Исус му рече: Ти кажеш. И када је био оптуживан од главних свештеника и старешина, ништа није одговорио. Тада му говори Пилат: Зар не чујеш колико тога против тебе сведоче? И није му одговорио ни на једну реч, тако да се вођа веома дивио. Према празнику, пак, вођа беше навикнут да ослобађа гомили једног затвореника, кога су хтели. Имали су тада једног истакнутог заробљеника по имену Варава. Када су они били окупљени, дакле, рекао им је Пилат: кога желите да вам пустим? Вараву или Исуса који се зове Христос? Знао је јер су га због зависти предали. Док је он седео на платформи, послала му је његова жена поруку говорећи: Немој ништа са тим праведником, јер сам много пропатила данас у сну због њега. Али главни свештеници и старешине убедише гомиле да траже Вараву, а Исуса да униште. Одговоривши, а вођа рече њима: Кога желите од ова двојица да пустим вама? Они пак рекоше: Вараву. Пилат им каже: Шта ћу онда учинити са Исусом, који се зове Христ? Кажу му сви: нека буде разапет. А вођа рече: какво је зло учинио? Али они још више викаху говорећи: нека буде разапет. Видевши а Пилат да ништа не користи, али да више узбуна постаје, узевши воду опра руке пред гомилом говорећи: Невин сам од крви праведног овог, ви

ћете видети. И одговори сав народ и рече: Крв његова на нас и на децу нашу! Тада им је пустио Вараву, а Исуса, пошто га је ишибао, предао да буде разапет. Тада војници управитеља, узевши Исуса у преторијум, сакупише око њега целу чету, и свукавши га, ставише на њега гримизни огртач, и исплевши венац од трња, ставише га на његову главу и трску у његову десницу, и клекнувши пред њим, ругаху му се говорећи: Здраво, краљу јудејски! И пљунувши на њега, узеше трску и удараху га по глави. И када су му се поругали, свукоше с њега огртач и обукоше га у његове одежде, и одведоше га да га разапну. Излазећи, нашли су човека Киринејца по имену Симона, и присилили су га да понесе крст његов. И дошавши на место звано Голгота, које је звано место лобање, дали су му да пије сирће помешано са жучи; и окусивши није хтео да пије. Разапевши га, поделили су хаљине његове бацивши жреб, и седећи чували су га тамо. И поставише изнад главе његове написану оптужбу: Ово је Исус, цар јудејски. Тада су са њим распета два разбојника, један с десне и један с леве стране. Они који су пролазили поред хулили су га покрећући главама и говорећи: Онај који разара храм и у три дана гради, спаси себе! Ако си син Божји, сиђи са крста. Слично и главни свештеници, ругајући се са писарима и старешинама и фарисејима, говорили су: Друге је спасао, себе не може да спаси; ако је цар Израела, нека сиђе сада са крста и вероваћемо у њега; поуздао се у Бога, нека га избави сада, ако га хоће; рекао је јер да сам син Божји. Исто тако и разбојници који су били разапети с њим ружили су га. Од

шестог сата настала је тама на свој земљи до деветог сата. А око деветог сахата Исус је повикао великим гласом говорећи: ели ели, лема сабахтани? Ово је, Боже мој, Боже мој, зашто си ме напустио? Неки пак од оних који су тамо стајали, чувши то, говораху: Илију зове овај. И одмах је један од њих отрчао и узео сунђер, напунио га сирћетом и ставио на трску, те га је појио. А остали говораху: Остави, да видимо да ли долази Илија да га спасе. А Исус, поново повикавши великим гласом, пусти дух. И ево, завеса храма се раздре на два од одозго до доле, и земља се затресе и стене се распукоше, и гробови се отворише и многа тела успаваних светих се подигоше, и изашавши из гробова, после његовог васкрсења уђоше у свети град и показаше се многима. А центурион и они који су са њим чували Исуса, видевши земљотрес и оно што се догодило, уплашили су се веома говорећи: Заиста, Божји Син је био овај. Биле су тамо и жене многе издалека гледајући, које су следиле Исуса из Галилеје служећи њему; међу којима је била Марија Магдалена, и Марија мајка Јакова и Јосија, и мајка синова Зеведејевих. Када је вече дошло, дошао је богат човек из Ариматеје, по имену Јосиф, који је и сам био ученик Исуса; овај је, приступивши Пилату, затражио тело Исусово. Тада је Пилат наредио да тело буде враћено. И узевши тело, Јосиф га умота чистим платном и стави га у своју нову гробницу коју беше исекао у стени, и откотрљавши велики камен на врата гробнице, отиде. Беше тамо Марија Магдалена и друга Марија, које су седеле насупрот гроба. А следећег дана, који је после припреме, скупили су се главни

свештеници и фарисеји код Пилата говорећи: Господару, сетили смо се да је онај варалица рекао док је још живео: После три дана устајем. Наредите дакле да буде обезбеђен гроб до трећег дана, да не дођу његови ученици ноћу и украду га и кажу народу: устао је од мртвих, и биће последња заблуда гора од прве. Рекао им је Пилат: Имате стражу, идите и осигурајте како знате. Они су отишли и осигурали гроб, запечативши камен са стражом.

28

Касно после суботе, на свитање првог дана у недељи, дође Марија Магдалена и друга Марија да виде гроб. И ево, догоди се велики земљотрес, јер анђео Господњи сишавши с неба и приступивши, одвали камен од врата иседе изнад њега. Беше а идеја његова као муња и одећа његова бела као снег. Од страха његовог потресли су се стражари и постали су као мртви. Одговоривши, а гласник рече женама: не бојте се ви, знам јер да тражите Исуса распетог, није овде, јер устао је као што рече. Дођите, видите место где је лежао Господ. И брзо пошавши, реците његовим ученицима да је устао из мртвих, и ево иде пред вама у Галилеју, тамо ћете га видети. Ево, рекох вама. И изашавши брзо из гроба са страхом и великом радошћу, отрчаше да јаве његовим ученицима. Како су оне ишле да јаве његовим ученицима, и ево Исус их је сусрео говорећи: Радујте се. Оне пак, приступивши, ухватише његове ноге и поклонише му се.

Тада им Исус говори: Не бојте се, идите и јавите мојој браћи да оду у Галилеју, и тамо ће ме видети. Док су они ишли, ево, неки од страже дошли су у град и јавили главним свештеницима све што се догодило. И окупивши се са старешинама и узевши савет, дадоше војницима довољно сребра говорећи: Реците да су његови ученици дошавши ноћу украли га док смо ми спавали. И ако буде чуто ово код вође, ми ћемо убедити њега и учинити вас безбрижним. Они пак, узевши сребрњаке, учинише као што беху научени. И проширила се ова прича међу Јеврејима до данас. А једанаест ученика отишли су у Галилеју, на гору где им је Исус одредио. И видевши га, поклонише му се, а неки посумњаше. И приступивши, Исус им рече: Дата ми је сва власт на небу и на земљи. Отишавши учините ученицима све народе, крштавајући их у име Оца и Сина и Светог Духа, учећи их да чувају све што сам заповедио вама; и ево ја сам са вама све дане до свршетка века. Амин.

Јеванђеље по Марку

1

Почетак доброг гласа Исуса Христа, Сина Божјег. Као што је написано у пророцима, ево ја шаљем гласника мог пре лица твог, који ће припремити пут твој пред тобом; глас оног који виче у пустињи, припремите пут Господа, праве чините стазе његове, дошао је Јован крштавајући у пустињи и проповедајући крштење покајања у отпуштање грехова. И излажаше ка њему сва јудејска земља и Јерусалимљани, и крштавани беху сви у реци Јордану од њега, исповедајући грехе своје. А Јован је био обучен у камиљу длаку и имао је кожни појас око бедара, и хранио се скакавцима и дивљим медом. И проповедао је говорећи: Долази јачи од мене после мене, коме нисам достојан да се сагнем и одрешим ремен његових сандала. Ја сам вас заиста крстио водом, а он ће вас крстити Духом Светим. И догодило се у оним данима да је дошао Исус из Назарета Галилејског и крштен је од Јована у Јордану. И одмах излазећи из воде, видео је како се небеса отварају и Духа као голуба како силази на њега; и

глас се зачу са небеса: ти си Син мој вољени, тобом сам задовољан. И одмах Дух њега избацује у пустињу, и био је тамо у пустињи четрдесет дана искушаван од сатане, и био је са зверима, и гласници су му служили. После што је Јован био предат, дошао је Исус у Галилеју проповедајући добру вест о царству Божјем и говорећи да је испуњено време и приближило се царство Божје; покајте се и верујте у добру вест. Шетајући поред мора Галилеје, видео је Симона и Андрију, брата његовог Симона, како бацају мрежу у мору; јер су били рибари; и рекао им је Исус: дођите за мном, и учинићу да постанете рибари људи. И одмах су оставили своје мреже и пошли за њим. И отишавши одатле мало, видео је Јакова, сина Зеведејевог, и Јована, брата његовог, и њих у броду како поправљају мреже, и одмах их је позвао. И оставивши оца свог Зеведеја у броду са најамницима, отишли су за њим. И улазе у Капернаум, и одмах у суботу, ушавши у скупштину, учаше. И били су запањени његовим учењем, јер их је учио као онај који има ауторитет, а не као књижевници. И био је у њиховом скупу човек у нечистом духу, и повикао је говорећи: еа, шта нама и теби, Исусе Назарећанине? Дошао си да нас уништиш? Знам ко си, Свети Божји. И укори га Исус говорећи: Ућути и изиђи из њега. И нечисти дух га је конвулзирао и повикавши гласом великим изашао је из њега. И зачудили су се сви, тако да су расправљали међу собом говорећи: Шта је ово? Шта је ово ново учење, да са ауторитетом заповеда и нечистим духовима, и они му се покоравају? И чујење о њему одмах се раширило по целој околини Галилеје. И одмах пошто су

изашли из конгрегације, дођоше у кућу Симона и Андреја са Јаковом и Јованом. А ташта Симонова лежала је патећи од грознице. И одмах му говоре о њој. И приступивши, подиже је ухвативши је за руку, и одмах је остави грозница, и она им служаше. Увече, када је сунце зашло, доносили су му све болесне и оне опседнуте демонима. И цео град је био окупљен пред вратима, и исцелио је многе који су болесно стајали са разноликим болестима, и многе демоне је изгонио, и није дозволио демонима да говоре, јер су знали да је он Христ. И ујутру, док је још било дубоко у ноћи, уставши изашао је и отишао на пусто место, и тамо се молио. И гонили су га Симон и они са њим, и нашавши га, говоре му да те сви траже. И каже им: Хајдемо у суседне варошице, да и тамо проповедам, јер сам за то изашао. И био је проповедајући у њиховим скупштинама по целој Галилеји и изгонио је демоне. И долази према њему губав, молећи га и клечећи пред њим, и говорећи му: Ако хоћеш, можеш ме очистити. А Исус, осећајући сажаљење, испруживши руку, дотакао се га и рече му: Желим, буди очишћен. И када је рекао, одмах је отишла од њега губа, и очишћен је. И строго опоменувши га, одмах га истера и каже му: Пази, никоме ништа не кажи, него иди, покажи се свештенику и принеси за своје очишћење оно што је наредио Мојсије, за сведочанство њима. Али он, изашавши, започе много да проповеда и да шири ту реч, тако да више није могао отворено да уђе у град, него је био споља, на пустим местима, и долазили су к њему одсвуда.

2

И поново је ушао у Капернаум после неколико дана, и чуло се да је у кући. И одмах су се скупили многи, тако да више није било места ни код врата, и говорио им је реч. И долазе к њему носећи разслабљеног, дизаног од четворице, и не могући приступити њему због гомиле, откривају кров где беше, и прокопавши спуштају постељу на којој разслабљени лежаше. Видевши пак Исус веру њихову, говори паралитичару: Чедо, опроштени су ти греси твоји. Било је неких од књижевника који су тамо седели и размишљали у својим срцима: што овај овако говори хуле? Ко може опростити грехе ако не један Бог? И одмах сазнавши Исус духом својим да они тако расуђују у себи, рече им: Шта ове ствари расуђујете у срцима вашим? Шта је лакше, рећи узетом: опроштени су ти греси, или рећи: устани, узми постељу своју и ходај? Али да бисте знали да Син Човечји има власт да опрашта грехе на земљи, говори узетом: теби кажем, устани и подигни своју постељу и иди у своју кућу. И устао је одмах, и узевши постељу, изашао је пред свима, тако да су се сви чудили и славили Бога говорећи: Никада овако нисмо видели. И изашао је опет поред мора, и сав народ долазио је ка њему, и учио их је. И пролазећи виде Левија, сина Алфејевог, како седи у царинарници, и рече му: следи ме. И уставши, пошао је за њим. И догодило се када је он лежао у његовој кући, да су многи цариници и грешници лежали заједно са Исусом и његовим ученицима,

јер их је било много, и следили су га. И књижевници и фарисеји, видевши га како једе са цариницима и грешницима, говорили су његовим ученицима: Зашто са цариницима и грешницима једе и пије? И чувши то, Исус им каже: Немају потребе за лекаром јаки, него они који су болесни. Нисам дошао да позовем праведне, него грешнике на покајање. И ученици Јованови и фарисејски су постили. И долазе и говоре му: зашто ученици Јованови и ученици фарисеја посте, а твоји ученици не посте? И рекао им је Исус: не могу ли синови сватовске одаје да посте док је младожења с њима? Колико год времена имају младожењу са собом, не могу да посте. Доћи ће, међутим, дани када буде узет од њих младожења, и тада ће постити у оним данима. Нико не пришива закрпу од нескупљене тканине на стару одећу, јер ако то учини, нова закрпа узима део старе, и настаје гора рупа. И нико не баца ново вино у старе мехове, јер ако не, ново вино пара мехове, и вино се излива и мехови ће пропасти, али ново вино мора бити стављено у нове мехове. И догодило се да је он пролазио суботом кроз жетва поља, и његови ученици почеше да праве пут чупајући класје. И Фарисеји су му говорили: Види шта они чине у суботу, шта није дозвољено. И он им је говорио: Зар никада нисте читали шта је учинио Давид када је имао потребу и када је гладовао он и они који су били са њим? како је ушао у дом Божји за време првосвештеника Авијатара и јео хлебове представљања, које није дозвољено јести ако не свештеницима, и дао и онима који су били са њим? И говорио је њима: субота је постала због човека, а не

човек због суботе; тако да је Син Човечији господар и суботе.

3

И ушао је поново у ту скупштину, и тамо је био човек који је имао осушену руку. И посматрали су га да ли ће у суботу исцелити га, да би га оптужили. И каже човеку који има осушену руку: Устани на средину. И каже им: да ли је дозвољено суботом чинити добро или чинити зло? Душу спасити или убити? А они су ћутали. И погледавши их са гневом, дубоко ожалошћен због отврднућа срца њиховог, каже човеку: испружи руку своју. И испружио је, и враћена је његова рука здрава као друга. И изашавши, Фарисеји одмах са Иродијанцима савет чинили против њега да га униште. И Исус се повуче са ученицима својим ка мору, и велико мноштво из Галилеје следило је за њим, и из Јудеје и из Јерусалима и из Идумеје и с оне стране Јордана, и они око Тира и Сидона, мноштво велико, чувши колико је чинио, дођоше к њему. И рекао је својим ученицима да чамац буде спреман за њега због гомиле, да га не притискају; јер многе је исцелио, тако да су падали на њега да га додирну колико их је имало болести; и нечисти духови, када су га виђали, падали су пред њим и викали говорећи да си ти Син Божји. И много их је укоравао да га не открију. И узлази на планину и призива оне које је он хтео, и они су отишли к њему. И направио је дванаест, да

буду са њим и да их шаље да проповедају и да имају власт да лече болести и да изгоне демоне, и ставио је име Симону Петар, и Јакова сина Зеведејевог и Јована брата Јаковљевог, и ставио им је имена Воанергес, што је синови грома, и Андреју и Филипа и Вартоломеја и Матеја и Тому и Јакова сина Алфејевог и Тадеја и Симона Кананејца и Јуду Искариота, који га је и предао. И долазе у кућу, и опет се скупља гомила, тако да они не могу ни хлеб да једу. И када су чули, његови су изашли да га ухвате, јер су говорили да је изван себе. И књижевници који су сишли из Јерусалима говорили су да има Веелзевула и да помоћу владара демона истерује демоне. И позвавши их, у причама им говораше: како може сатана сатану изгонити? И ако царство буде подељено против себе, то царство не може да стоји; и ако кућа буде подељена против себе, та кућа не може да стоји. И ако је сатана устао против себе и подељен је, не може опстати, него има крај. Нико не може опљачкати судове јаког човека ушавши у његову кућу, ако прво не веже јаког, и тада ће опљачкати његову кућу. Заиста вам кажем да ће све бити опроштено синовима људским, греси и хуле, колико год да хуле; али ко би хулио на Духа Светога, нема опроштај у век, него је крив вечне осуде; јер говораху, нечистог духа има. Долазе дакле његова мајка и његова браћа, и стојећи споља, послаше ка њему зовући га. И седела је око њега гомила, и рекли су му: Ево, мајка твоја и браћа твоја напољу те траже. И одговорио им је говорећи: Ко је мајка моја или браћа моја? И погледавши у круг оне који седе око њега каже: ево мајка моја и браћа моја; јер ко

би учинио вољу Божју, овај је брат мој и сестра моја и мајка.

4

И опет започе да учи поред мора, и сабра се према њему велика гомила, тако да је он ушао у брод и седео на мору, а сва гомила беше на земљи поред мора. И учио их је многим причама, и говорио им је у свом учењу: слушајте. Ево изашао је сејач да сеје. И догоди се приликом сејања да је једно пало на пут, и дошле су птице и прождрле су га; и друго је пало на камењар, где није имало много земље, и одмах је никло зато што није имало дубину земље, а када је сунце изашло опекло се је, и зато што није имало корен осушило се је; и друго је пало у трње, и израсло је трње и угушило га је, и род није дало; и друго је пало у добру земљу и давало је род који је никао и растао, и доносило је тридесет и шездесет и сто. И говораше им: онај који има уши да слуша, нека слуша. Када је пак био сам, питали су га они који су били око њега са дванаесторицом о причи. И говорио је њима: вама је дато да знате тајне царства Божјег, а онима који су споља све постаје у причама, да гледајући гледају и не виде, и слушајући слушају и не разумеју, да се не би обратили и опросте им се греси. И каже им: Не знате ову причу, и како ћете све приче познати? Онај који сеје реч сеје. Ови пак су они поред пута где се сеје реч, и кад чују, одмах долази сатана и узима реч сејану у њиховим срцима. И ови слично су они на каменито сејани, који када чују реч,

одмах са радошћу примају је, и немају корен у себи, али привремени су; онда када се деси невоља или прогонство због речи, одмах се саблажњавају. И ови су они који су посејани у трње, они који слушају реч, и бриге овог века и превара богатства и жеље за преосталим улазећи гуше реч, и она постаје нероћна. И ови су они који су посејани на добру земљу, који слушају реч и примају је, и рађају плод тридесет и шездесет и сто пута. И говорио је њима: зар долази светиљка да би под суд била стављена или под постељу? Зар не да на свећњак буде стављена? Јер није ништа скривено што неће бити откривено, нити је постало сакривено, него да дође на видело. Ако неко има уши да чује, нека чује. И говорио им је: пазите шта слушате. У којој мери мерите, мериће вам се, и додаће вам се вама који слушате. Ко би имао, биће му дато, а ко нема, и оно што има биће му узето. И говораше: овако је царство Божје, као кад човек баци семе на земљу, и спава и устаје ноћу и дању, и семе никне и расте као што он не зна. Од себе јер земља рађа плод: прво траву, онда клас, онда пуно жито у класу. Кад плод сазри, одмах шаље срп, јер је жетва дошла. И говораше: како да упоредимо царство Божје? Или у којој причи да је упоредимо? Као зрно сенфа, које када је посејано на земљи, мање је од свих семена која су на земљи; и када је посејано, иде горе и постаје веће од свег поврћа, и прави велике гране, тако да птице небеске могу да се гнезде под његовом сенком. И таквим причама многим говораше им реч, како су могли да слушају, а без приче не говораше им реч; насамо пак ученицима његовим објашњаваше све.

И говори им у онај дан, када је настало вече: Хајде да пређемо на ону страну. И оставивши гомилу, узимају га као што је био у чамцу, и други чамци беху са њим. И постаје велика олуја ветра, а таласи су ударали у брод, тако да се он већ потапао. И он је био на крми и спавао је на узглављу, и пробудише га и рекоше му: Учитељу, зар те није брига што пропадамо? И пошто је био пробуђен, прекорео је ветар и рекао мору: Ћути, буди заћуткан. И ветар је престао, и настала је велика тишина. И рекао им: Што сте тако плашљиви? Како немате веру? И уплашише се страхом великим и говораху један другоме: Ко је онда овај, јер и ветар и море слушају га?

5

И дођоше на ону страну мора у земљу Гергесена. И када је изашао из брода, одмах га је срео из гробница човек у нечистом духу, који је становање имао у гробницама, и ни ланцима нико није могао да га веже, због тога што је он често оковима и ланцима био везиван, и били су поцепани од њега ланци и окови били сломљени, и нико није имао снагу да га укроти; и кроз сву ноћ и дан у гробницама и у планинама био је вичући и сечући себе камењем. Видевши Исуса издалека, отрчао је и поклонио му се, и викнувши гласним гласом, каже: Шта је мени и теби, Исусе, Сине Бога Највишег? Заклињем те Богом, немој ме мучити. Говорио му је јер: Изађи, душе нечисти, из тог човека. И питао га је:

Како ти је име? И одговорио је говорећи: Легион ми је име, јер нас је много. И молио га је много да их не пошаље изван земље. Било је тамо велико крдо свиња које се пасло према планини; и молили су га сви демони говорећи: пошаљи нас у свиње, да у њих уђемо. И Исус им је одмах дозволио. И изашавши нечисти духови уђоше у свиње; и стадо појури низ литицу у море; а беше их око две хиљаде; и давише се у мору. И свињари побегоше и јавише у град и у поља, и изиђоше да виде шта се догодило. И долазе ка Исусу, и посматрају оног опседнутог демоном како седи и обучен је и здравог је ума, оног који је имао легију, и уплашише се. И испричали су им они који су видели како се догодило ономе опседнутом демоном и о свињама. И почеше да га моле да оде из њихових крајева. И када је улазио у брод, молио га је онај који је био опседнут демонима да буде с њим. И није му дозволио, него му каже: иди у своју кућу к својима и јави им колико ти је Господ учинио и како те је помиловао. И отишао је и почео да проповеда у Декапољу колико је учинио за њега Исус, и сви су се дивили. И када је Исус опет прешао у броду на другу страну, сакупила се велика гомила око њега, и он је био крај мора. И долази један од старешина синагоге, по имену Јаир, и видевши га пада пред његове ноге и молио га много, говорећи да моја кћерка крајње лоше стоји, да дођеш и положиш на њу руке, тако да буде спашена и да живи. И отишао је са њим, и пратила га је велика гомила, и притискали су га. И жена нека која је била у течењу крви дванаест година, и много патила под многим лекарима и потрошила све своје, и

ништа није била помогнута, него више у горе дошла, чувши о Исусу, дошавши у гомили одозго дотакла се хаљине његове, говорила је јер у себи да ако дотакнем се чак и хаљине његове, бићу спасена. И одмах се осушио извор крви њене, и осетила је у телу да је исцељена од болести. И одмах Исус, сазнавши у себи да је снага изашла из њега, окренувши се у гомили, рече: Ко се дотакао моје одеће? И говораху му ученици његови: Видиш гомилу која те притиска, и говориш: Ко ме се дотакао? И осврташе се да види ону која је ово учинила. Жена, плашећи се и дрхтећи, знајући шта јој се догодило, дошла је, пала пред њим и рекла му сву истину. Он јој рече: Кћери, вера твоја те је спасила. Иди у миру и буди здрава од болести своје. Док је он још говорио, долазе од старешине заједнице говорећи да је твоја кћи умрла, зашто још мучиш учитеља? А Исус, одмах чувши реч која је говорена, каже старешини синагоге: не бој се, само веруј. И није допустио никоме да га прати, осим Петра и Јакова и Јована, брата Јаковљевог. И долази у кућу старешине синагоге, и види буку, и плачуће и јаучуће много, и ушавши говори њима: зашто правите буку и плачете? Дете није умрло, него спава. И исмевали су га. А он, истеравши све, узима оца детета и мајку и оне са њим, и улази где је било дете које је лежало, и ухвативши руку детета каже њој: Талита, куми; што је преведено: Девојчице, теби кажем, устани. И одмах устаде девојчица и ходаше около; јер беше од дванаест година. И били су запањени великим запањењем. И строго им је заповедио да нико не сазна за ово, и рекао је да јој се да нешто да једе.

6

И изашао је одатле и дошао у своју отаџбину, и следили су га његови ученици. И када је дошла субота, почео је да учи у скупу, и многи који су слушали били су запањени и говорили: Одакле овоме ово? И каква је мудрост дата њему, и такве силе постају кроз његове руке? Није ли овај онај мајстор, син Марије, а брат Јакова и Јосе и Јуде и Симона? И нису ли његове сестре овде код нас? И саблажњавали су се на њега. Говорио је Исус њима да није пророк без части, осим у својој отаџбини и међу својим рођацима и у својој кући. И није могао тамо да учини ниједно чудо, осим што је неколицини болесних положио руке и исцелио их. И чудио се због њиховог неверовања. И обилазио је села унаоколо подучавајући. И позвао је дванаесторицу, и почео је да их шаље два по два, и давао им је власт над нечистим духовима, и наредио им је да ништа не узму на пут осим штапа само, ни торбу, ни хлеб, ни бронзу у појас, али да буду обувени у сандале, и да не буду обучени у две хитоне. И говорио је њима: где год уђете у кућу, тамо останите док не изађете одатле; и ко год да вас не прими нити вас чује, излазећи одатле отресите прашину испод стопала ваших за сведочанство њима; заиста вам кажем, подношљивије ће бити Содому или Гомору у дану суда него ономе граду. И изашавши, проповедаху да се покају, и многе демоне изгонаху, и мазаху уљем многе болесне и исцељиваху их. И чуо је краљ Ирод, јер је његово име постало јасно, и говорио

је да је Јован Крститељ из мртвих устао, и због тога делују силе у њему. Други су говорили да је Илија, а други су говорили да је пророк као један од пророка. Чувши то, Ирод рече: Онај кога сам ја обезглавио, Јован, овај је, он уста из мртвих. Сам Ирод је, пославши, ухватио Јована и везао га у тамници због Иродијаде, жене Филипа, брата свог, јер се њом оженио. Говорио је Јован Ироду да му није дозвољено имати жену свог брата. Иродијада је гајила злобу према њему и желела је да га убије, и није могла; јер Ирод се плашио Јована, знајући да је он човек праведан и свет, и чувао га је, и слушајући га много тога је чинио и радо га је слушао. И када се десио погодан дан, када је Ирод на свој рођендан чинио вечеру својим великашима и хиљадницима и првацима Галилеје, и када је ушла кћи Иродијадина и играла и угодила Ироду и онима који су с њим лежали за трпезом, рече цар девојци: затражи од мене шта год желиш, и даћу ти. И заклео се њој да шта год ме замолиш, даћу ти до половине царства мог. А она је изашла и рекла својој мајци: Шта да тражим? А она рече: главу Јована Крститеља. И ушавши одмах са журбом ка цару, затражи говорећи: Хоћу да ми даш одмах на тањиру главу Јована Крститеља. И цар, дубоко ожалошћен, због заклетава и гостију који суседели с њим за трпезом, није хтео да је одбаци. И одмах пославши, цар је наредио џелату да донесе његову главу. Он је отишао и одсекао му главу у тамници, донео његову главу на тањиру и дао је девојци, а девојка ју је дала својој матери. И чувши то, ученици његови дошли су и подигли тело његово, и положили га у гробницу. И

окупљају се апостоли код Исуса, и јавише му све што су учинили и што су научили. И рекао им: Дођите ви сами на пусто место, и одморите се мало, јер су били многи који су долазили и одлазили, и нису имали времена ни да једу. И отишли су на пусто место у чамцу сами. И видеше их како одлазе, и многи их препознаше, и пешке из свих градова стекоше се тамо и претекоше их и дођоше к њему. И изашавши, Исус је видео велику гомилу и сажалио се на њих, јер су били као овце које немају пастира, и почео је да их учи многоме. И када је већ много сати прошло, приступивши њему његови ученици кажу да је место пустињско и већ је сат касан; отпусти их, да отишавши у околне њиве и села купе себи хлебове, јер немају шта да једу. А он, одговоривши, рече им: Дајте им ви да једу. И кажу му: да одемо и купимо хлебова за двеста динара и дамо им да једу? А он им каже: Колико хлебова имате? Идите и видите. И сазнавши кажу: пет и две рибе. И наредио им је да сви полегну у гозбама на зеленој трави. И леглоше у групама, по сто и по педесет. И узевши пет хлебова и две рибе, погледавши у небо, благослови и сломи хлебове и даваше ученицима да их поставе пред њих, а две рибе поделе свима. И јели су сви и били су задовољни, и подигли су дванаест корпи пуних комада и од рибе. И било је оних који су јели хлебове пет хиљада људи. И одмах је приморао своје ученике да уђу у брод и да иду напред на ону страну према Витсаиди, док он отпусти народ; и опростивши се са њима, отишао је на гору да се моли. И када се догодило вече, брод је био усред мора, а он сам на

земљи. И видевши их како се муче веслајући, јер је ветар био противан њима, око четврте страже ноћи долази према њима ходајући по мору, и хтео је да их прође. Они пак, видевши га како хода по мору, помислише да је утвара и повикаше; јер су га сви видели и узнемирили се. И одмах је говорио с њима и каже им: Охрабрите се, ја сам, не бојте се. И ушао је у лађу к њима, и ветар је престао, и веома су се изузетно у себи чудили и дивили. Јер нису разумели о хлебовима, него им беше срце отврднуто. И пошто су прешли, отишли су у земљу Генисарет и усидрили се. И када су они изашли из брода, одмах га препознавши, отрчали су по целој оној околној области и почели су на постељама болесне носити около где су чули да је он тамо; и где год је улазио у села или градове или поља, на трговима су стављали болесне и молили су га да макар ресе одеће његове дотакну; и колико год су га дотакли, спасавани су.

7

И окупљају се према њему фарисеји и неки од књижевника дошавши из Јерусалима; и видевши неке од ученика његових обичним рукама, то јест неопраним, како једу хлебове, кривили су; јер фарисеји и сви Јудејци, ако не оперу руке песницом, не једу, држећи предање старешина; и из трга, ако се не окупају, не једу; и много је другог што примише да држе, прања чаша и бокала и бакарних судова

и постеља; затим питају га фарисеји и књижевници: зашто не ходе ученици твоји према предању старешина, него неопраним рукама једу хлеб? А он одговоривши рекао им је да добро је пророковао Исаија о вама лицемерима, као што је написано: овај народ уснама ме поштује, а срце њихово далеко је удаљено од мене; узалуд пак поштују ме, учећи учења заповести људских. Јер, оставивши заповест Божју, држите се предања људског, прања крчага и чаша, и многа друга слична томе чините. И говорио је њима: Добро постављате по страни заповест Божју да бисте чували своју традицију. Мојсије јер је рекао: поштуј оца твог и мајку твоју; и онај који говори зло оцу или мајци, смрћу нека умре; ви пак кажете: ако каже човек оцу или мајци, корбан, што је дар, оно чиме би од мене имао користи, и више не дозвољавате њему ништа да учини за оца његовог или за мајку његову, поништавајући реч Божју предањем вашим које сте предали; и многе сличне такве ствари чините. И позвавши сав народ, говораше им: Слушајте ме сви и разумејте. Ништа споља од човека што улази у њега не може га оскрнавити, али оно што излази оскрнављује човека. И када је ушао у кућу од гомиле, питали су га његови ученици о причи. И каже им: и ви сте тако без разумевања? Још увек не разумете да све оно споља што улази у човека не може да га оскрнави? зато што не улази његово у срце, него у стомак, и излази у нужник, чистећи сву храну. Говорио је да оно што излази из човека, то скврни човека. Изнутра, јер, од срца људи излазе зле мисли, прељубе, блуд, убиства, крађе, похлепе, опакости, превара,

разврат, опако око, хула, охолост, лудост; све ово зло изнутра излази и оскврњује човека. И одатле уставши отишао је у границе Тира и Сидона. И ушавши у кућу, није желео да ико зна, али није могао да остане непримећен. Јер жена, чувши о њему, чија мала кћи је имала нечист дух, дошавши паде к ногама његовим; а жена беше Грчка, Сирофеникијанка по роду; и молила га да демона истера из кћери њене. А Исус јој рече: пусти прво да се насите деца, јер није добро узети хлеб деце и псићима бацити. А она је одговорила и каже му: Да, Господе, и мали пси испод стола једу од мрвица деце. И рекао јој је: Због ове речи иди, изашао је демон из твоје кћери. И отишавши у своју кућу, нашла је дете положено на кревет и демон је био изашао. И опет, изашавши из граница Тира и Сидона, дошао је ка мору Галилеје кроз средину граница Декаполиса. И доносе му глувог немог и моле га да му положи руку. И узевши га од гомиле по страни, ставио је прсте своје у уши његове, и пљунувши дотакао је језик његов, и погледавши у небо уздахнуо је и каже му: ефата, што значи отвори се. И одмах му се отворише уши и разреши се веза језика његовог, и говораше правилно. И заповедио им је да никоме не кажу, али колико је он њима заповедао, утолико су више проповедали. И преко мере били су запањени говорећи: Добро је све учинио, и глуве чини да чују и неме да говоре.

8

У оним данима опет, пошто је била велика гомила и нису имали шта да једу, позвавши Исус ученике своје говори им: сажаљевам се на гомилу, јер већ три дана остају са мном и немају шта да једу; и ако их отпустим гладне у њихову кућу, ослабиће на путу; јер су неки од њих дошли из далека. И одговорише му ученици његови: Одакле ће ко овде моћи да нахрани ове хлебом на пустињи? И питао их је: Колико имате хлебова? А они рекоше: седам. И наредио је гомили да легну на земљу, и узевши седам хлебова, захваливши, сломио их је и давао ученицима својим да поставе, и поставили су их гомили. И имали су мало рибица, и њих благословивши, рекао је да поставе и њих. Јели су и наситили се, и узели су остатке комада — седам котарица. Било их је око четири хиљаде, и отпустио их је. И одмах ушавши у брод са својим ученицима, дошао је у крајеве Далманутине. И изашли су фарисеји и почели су да се расправљају с њим, тражећи од њега знак с неба, кушајући га. И дубоко уздахнувши у свом духу, он каже: Зашто ова генерација тражи знак? Заиста вам кажем, ако ли ће овој генерацији бити дат знак. И оставивши их, ушао је у брод и поново отишао. И заборавили су да узму хлебове, и осим једног хлеба нису имали са собом у чамцу. И он им наређиваше говорећи: Гледајте, чувајте се квасца фарисејског и квасца Иродовог. И размишљали су једни с другима говорећи да немамо хлебова. И знајући, Исус им каже: Зашто размишљате зато што немате хлебове? Зар још увек не разумете нити схватате? Још имате отврднуто срце? Имајући очи не видите, и имајући уши не чујете? И не

сећате се? Када сам пет хлебова преломио за пет хиљада, колико сте корпи пуних комада подигли? Кажу му: Дванаест. Када је седам у четири хиљаде, колико корпи пуних комада сте подигли? А они рекоше: седам. И говорио је њима: Још не разумете? И долази у Витсаиду. И доносе му слепог и моле га да га додирне. И узевши руку слепог, извео га је напоље из села, и пљунувши у очи његове, положивши руке на њега, питао га је да ли нешто види. И погледавши горе, говораше: Видим људе као дрвета како ходају. Затим је опет положио руке на његове очи и учинио га да погледа, и вид му је враћен, и гледао је јасно све. И послао га је у његову кућу говорећи: Ни у село не улази, нити говори икоме у селу. И изашао је Исус и ученици његови у села Кесарије Филипове, и на путу питао је ученике своје говорећи им: За кога ме људи говоре да сам? Они су одговорили: Јована Крститеља, а други Илију, други пак једног од пророка. А он каже њима: а ви ко кажете да сам ја? А одговоривши Петар каже њему ти си Христос И укорио их је да никоме не говоре о њему. И почео је да их учи да је потребно да Син Човечији много пострада, и да буде одбачен од старешина и главних свештеника и књижевника, и да буде убијен, и да после три дана устане; и говорио је ту реч са смелошћу. И узевши га, Петар је почео да га укорава. Али он, окренувши се и видевши своје ученике, укорио је Петра говорећи: Иди иза мене, сатано, јер не мислиш на оно што је Божје, него на оно што је људско. И призвавши гомилу са ученицима својим, рекао им је: ко хоће за мном да иде, нека се одрекне себе и нека

узме крст свој, и нека ме следује. Ко би желео да спаси своју душу, изгубиће је, а ко би изгубио своју душу због мене и добре вести, тај ће је спасити. Шта ће користити човека ако добије цео свет, а изгуби своју душу? Или шта ће човек дати у замену за душу своју? Јер ко се постиди мене и мојих речи у овом прељубничком и грешном нараштају, и Син Човечији постидеће се њега када дође у слави Оца свога са светим гласницима.

9

И говорио им је: Заиста вам кажем да су неки од оних који овде стоје такви да неће никако окусити смрт док не виде Царство Божје како долази у сили. И после шест дана узима Исус Петра и Јакова и Јована и узводи их на високу гору насамо саме, и преобразио се пред њима, и одећа његова постала сјајна, веома бела као снег, каквог белилац на земљи не може тако убелити. И појави им се Илија са Мојсијем, и беху разговарајући са Исусом. И одговарајући, Петар каже Исусу: Рави, добро је да будемо овде, и да направимо три шатора, теби један и Мојсију један и Илији један. Није знао шта говори, јер су били уплашени. И догодио се облак који их је засењивао, и дошао је глас из облака говорећи: Овај је Син мој вољени, њега слушајте. И изненада, погледавши около, више нису никога видели, него само Исуса са собом. Док су силазили са планине, заповедио им је да никоме не причају шта су видели, осим

када Син Човечији устане од мртвих. И ту реч задржаше, расправљајући међу собом шта је то из мртвих устати. И питали су га говорећи: Зашто књижевници говоре да Илија треба прво да дође? А он одговоривши рече им: Илија заиста дошавши први обнавља све, и како је написано о Сину Човечијем да много страда и буде презрен? Али вам кажем да је и Илија дошао, и учинили су му све што су хтели, као што је написано о њему. И када је дошао к ученицима, видео је велику гомилу око њих и књижевнике који су расправљали с њима. И одмах сав народ, видевши га, зачуди се, и притрчавши поздравише га. И упитао је писаре: Шта расправљате међу собом? И одговарајући, један из гомиле рече: Учитељу, донео сам свог сина к теби, који има немог духа. И где би га схватио, баца га, и пени се и шкргуће зубима његовим, и суши се, и рекох ученицима твојим да га истерају, и не могоше. А он одговарајући њему каже: о роде неверни, докле ћу бити са вама? Докле ћу вас трпети? Доведите га к мени. И довели су га к њему. И видевши га, дух га одмах конвулзирао, и он је, павши на земљу, котрљао се пенећи. И упитао је његовог оца: Колико времена је откако му се ово догодило? Он је рекао: Од детињства. И често га је бацао и у ватру и у воде да га уништи, али ако нешто можеш, помози нам саосећајући се према нама. А Исус му рече: Ако можеш веровати, све је могуће ономе који верује. И одмах повикавши, отац детета са сузама рече: Верујем, Господе; помози мом неверовању. Видевши а Исус да се стиче гомила, укори нечистог духа говорећи му: Неми и глуви душе, ја ти заповедам, изиђи из

њега и више не улази у њега. И викнувши и много га грчивши изађе, и поста као мртав, тако да многи говораху да је умро. А Исус га узе за руку и подиже га, и он уста. И када је ушао у кућу, ученици његови питали су га насамо: Зашто ми нисмо могли да га изгнамо? И рекао им је: ова врста ни на који начин не може изаћи осим молитвом и постом. И одатле изашавши пролазили су кроз Галилеју, и није желео да ико зна; јер је учио своје ученике и говорио им да се Син Човечији предаје у руке људи, и убиће га, и пошто буде убијен трећег дана устаће. Они али нису разумели ту реч и плашили су се да га упитају. И дође у Капернаум, и када је био у кући, питао их је: Шта сте на путу међу собом расправљали? Они су ћутали, јер су на путу разговарали међу собом ко је већи. И севши, позва дванаесторицу и рече им: ако ко хоће први бити, биће од свих последњи и свима слуга. И узевши дете, поставио га је у средину њих, и загрливши га, рекао им је: ко ако прими једно од овакве деце у моје име, мене прима; и ко ако мене прими, не прима мене, него оног који ме је послао. Одговорио му је Јован говорећи: Учитељу, видели смо неког како у твоје име изгони демоне, који не следи нас, и забранили смо му, зато што не следи нас. А Исус рече: Не браните га, јер нико није који ће учинити чудо у име моје и моћи ће брзо зло говорити о мени. Ко није против вас, за вас је. Ко би вас напојио чашом воде у моје име, зато што сте Христови, заиста вам кажем, неће изгубити своју награду. И ко би саблазнио једног од ових малих који верују у мене, боље би било за њега да му се обеси воденични

камен о врат и да буде бачен у море. И ако твоја рука тебе саблажњава, одсеци је; добро је теби да сакат у живот уђеш, него две руке имајући да отидеш у гехену, у ватру неугасиву, где црв њихов не умире и ватра се не гаси. И ако твоја нога те саблажњава, одсеци је; боље ти је ући у живот храм, него имајући обе ноге бити бачен у геену, у ватру неугасиву, где њихов црв не умире и ватра се не гаси. И ако те око твоје саблажњава, избаци га; боље ти је једнооки ући у царство Божје, него имајући два ока отићи у gehену огњену, где црв њихов не умире и огањ се не гаси. Јер сваки ће ватром бити посољен, и свака жртва ће сољу бити посољена. Добра је со; ако пак со безслана постане, чиме ћете је зачинити? Имајте со у себи и будите у миру једни с другима.

10

И уставши одатле, долази у крајеве Јудеје кроз оне с оне стране Јордана, и опет се скупљају гомиле око њега, и као што беше навикао, опет их поучаваше. И приступивши, фарисеји су га питали да ли је дозвољено мушкарцу да отпусти жену, кушајући га. Он им је одговорио и рекао: Шта вам је заповедио Мојсије? Они пак рекоше: Мојсије је дозволио написати књигу развода и отпустити. И одговоривши, Исус рече њима: Због тврдоће срца вашег написао вам је ову заповест; али од почетка стварања мушко и женско учинио их је Бог; због овога оставиће човек

оца свог и мајку, и прилепиће се жени својој, и биће двоје једно тело. Тако да више нису два, него једно тело; оно што је дакле Бог спојио заједно, човек нека не раздваја. И у кући опет су ученици о овоме питали га, и каже им: ко би отпустио жену своју и оженио се другом, прељубу чини према њој; и ако жена отпустивши мужа уда се за другог, прељубу чини. И доносили су му децу, да их додирне; а ученици су укоравали оне који су их доносили. Видевши то, Исус је био огорчен и рекао им: Пустите децу да долазе к мени и не спречавајте их, јер таквих је царство Божје. Заиста вам кажем, ко не прими царство Божје као дете, неће ући у њега. И загрливши их, благосиљао их је полажући руке на њих. И када је излазио на пут, притрчао је један и клекнувши пред њим питао га: Учитељу добри, шта да учиним да наследим вечни живот? А Исус рече њему: Зашто ме називаш добрим? Нико није добар осим Бога. Заповести знаш: не чини прељубу, не убиј, не укради, не лажно сведочи, не превари, поштуј оца свог и мајку. А он одговори и рече му: Учитељу, све ово чувао сам од своје младости. А Исус, погледавши га, заволе га и рече му: Једно ти недостаје, ако хоћеш савршен бити, иди, продај све што имаш и дај сиромашнима, и имаћеш благо на небу, и дођи те ме следи, узевши крст свој. Он је, постао мрачан због тих речи, отишао тужан, јер је имао многа имања. И погледавши около, Исус каже ученицима својим: Како тешко они који имају новац ући ће у царство Божје! А ученици беху запањени његовим речима. А Исус поново одговарајући каже њима: Деца, како је тешко онима који

поверују у новац уђи у царство Божје! Лакше је камили да прође кроз игљено уво него богаташу да уђе у царство Божје. Они су били преко мере запањени и говорили су међу собом: Ко онда може бити спасен? Погледавши на њих, Исус каже: Код људи је немогуће, али не код Бога, јер је све могуће код Бога. Петар му рече: Ево, ми смо оставили све и пошли смо за тобом. Одговоривши а Исус рече: заиста вам кажем, нико није који је оставио кућу или браћу или сестре или оца или мајку или жену или децу или поља због мене и због јеванђеља, да не узме стоструко сада у овом времену куће и браћу и сестре и оца и мајку и децу и поља са прогонствима, и у веку који долази живот вечни. Многи који су први биће последњи, и последњи ће бити први. Били су на путу идући горе у Јерусалим, и Исус је ишао испред њих, и били су запањени, и они који су ишли за њим су се плашили. И поведавши опет дванаесторицу, почео је да им говори шта ће му се догодити, да ево идемо горе у Јерусалим и Син Човечији биће предат главним свештеницима и књижевницима, и осудиће га на смрт и предаће га незнабошцима, и ругаће му се и бичеваће га и пљуваће на њега и убиће га, и трећег дана устаће. И приступају њему Јаков и Јован, синови Зеведеја, говорећи: Учитељу, хоћемо да шта год затражимо, учиниш нама. А он рече њима: Шта хоћете да учиним вама? Они му рекоше: Дај нам да један седне теби с десне стране, а један с леве стране у твојој слави. А Исус рече њима: Не знате шта тражите. Можете ли пити чашу коју ја пијем, и крштењем којим ја сам крштен бити крштени? Они су му рекли:

можемо. А Исус рече њима: чашу коју ја пијем пићете, и крштењем којим се ја крштавам крстићете се; а седети с десне стране моје и с леве није моје да дам, него онима којима је припремљено. И када је десеторица чула, почеше да негодују због Јакова и Јована. А Исус, позвавши их, каже њима: Знате да они који изгледају да владају народима господаре над њима, и велики њихови врше власт над њима. Али неће тако бити међу вама, него ко жели постати велики међу вама, биће ваш слуга, и ко жели од вас постати први, биће роб свих. Јер и Син Човеков не дође да буде служен, него да служи, и да даде душу своју као откуп уместо многих. И долазе у Јерихон. И када је он излазио из Јерихона и ученици његови и доста народа, син Тимејев Вартимеј слепи седео је поред пута просећи. И чувши да је то Исус Назареанин, почео је да виче и говори: Сине Давидов, Исусе, помилуј ме. И многи су га укоравали да ућути, али је он још више викао: Сине Давидов, смилуј се на мене! И Исус, стојећи, рече: Позовите га. И зову слепог говорећи му: Охрабри се, устани, зове те. Он је, бацивши своју одећу и уставши, дошао ка Исусу. И одговарајући, говори му Исус: Шта желиш да ти учиним? А слепи рече њему: Рабуни, да прогледам. И Исус му рече: иди, вера твоја те је спасила. И одмах је погледао горе и следио је Исуса на путу.

11

И када се приближавају Јерусалиму, Витфаги и Витанији, према Гори маслина, шаље двојицу од ученика својих и каже им: идите у село које је пред вама, и одмах улазећи у њега наћи ћете магаре везано, на кога ниједан човек није седео; одрешите га и доведите. И ако вам неко каже: Шта то радите? Реците да Господу треба, и одмах га шаље назад овамо. Отишли су и нашли жребе везано за врата споља на улици, и одвезују га. И неки од оних који су тамо стајали говорили су им: Шта то радите одвезујући ждребе? Они пак рекоше њима како што заповеди Исус, и пустише их. И довели су жребе ка Исусу и положили су на њега одежде своје, и он је сео на њега. Многи су своју одећу прострли на пут, а други су сецали лиснате гране са дрвећа и простирали их на пут. И они који су ишли напред и они који су следили викали су говорећи: Осана, благословен онај који долази у име Господње. Благословено долазеће царство у име Господа, оца нашег Давида, осана на висинама. И ушао је Исус у Јерусалим и у храм, и обазревши се свуда, пошто је већ било вече, изашао је у Витанију са дванаесторицом. И следећег дана када су они изашли из Витаније, огладнео је; и видевши смокву издалека која је имала лишће, дошао је да види да ли ће можда нешто наћи на њој; и дошавши до ње, ништа није нашао осим лишћа; јер није било време смокава. И одговоривши рекао јој: никад више од тебе у век нико плод да не једе. И чули су његови ученици. И долазе опет у Јерусалим, и ушавши Исус у храм, почео је да избацује оне који продају и оне који купују у храму, и столове мењача

новца и седишта оних који продају голубове преврнуо је, и није дозвољавао да неко пронесе суд кроз храм, и учио је говорећи њима: Није ли написано да ће моја кућа бити звана кућа молитве свим народима? Али ви сте га направили пећином разбојника. И чули су књижевници и фарисеји и главни свештеници, и тражили су како да га униште, јер су га се бојали, зато што је сав народ био запањен његовим учењем. И када је касно постало, излажаше из града. И пролазећи ујутру видели су смокву осушену од корења. И сетивши се, Петар му говори: Рави, види, смоква коју си проклео осушила се. И одговарајући, Исус им говори: Имајте веру у Бога. Заиста вам кажем да ко би рекао овој планини: Подигни се и баци се у море, и не посумња у срцу свом, него верује да ће се оно што каже догодити, биће му шта год рекне. Због тога вам кажем: све што год молећи се тражите, верујте да примате, и биће вам. И када стојите молећи се, опраштајте ако нешто имате против некога, да и Отац ваш који је на небесима опрости вама ваше преступе. Ако ли ви не опраштате, ни Отац ваш неће опростити преступе ваше. И долазе поново у Јерусалим, и док је он шетао у храму, долазе према њему главни свештеници и писари и старешине и говоре му: По каквој власти ово чиниш? Или ко ти је дао овај ауторитет да ове ствари радиш? А Исус им одговори и рече: Упитаћу и ја вас једну реч, и одговорите ми, и рећи ћу вам у каквом ауторитету ово чиним. Крштење Јованово је било са неба или од људи? Одговорите ми. И разматрали су међу собом говорећи: Ако кажемо из неба, рећи ће: Зашто му онда

нисте поверовали? Али да кажемо, од људи? Плашили су се народа, јер су га сви сматрали пророком. И одговоривши кажу Исусу: не знамо. И Исус одговарајући каже њима: ни ја вам нећу рећи по којој власти ово чиним.

12

И почео је њима у причама да говори: Виноград је посадио човек и поставио је около ограду, и ископао је каду за вино, и саградио је кулу, и издао га је земљорадницима, и отишао је. И послао је у време роба к земљорадницима, да узме од земљорадника од плода винограда. И узевши га, избише га и отпремише празних руку. И опет је послао према њима другог роба, и њега су каменовавши ранили у главу и послали обесчашћеног. И опет посла другог, и оног убише, и многе друге — једне бијући, а друге убијајући. Још дакле, имајући једног вољеног сина, послао је и њега последњег к њима говорећи: Поштоваће мог сина. Они земљорадници, видевши га како долази, рекли су међу собом: Овај је наследник, хајде да га убијемо, и наслеђе ће бити наше. И узевши га, убише га и избацише га изван виноград. Шта ће онда учинити господар винограда? Доћи ће и уништити ове виноградаре, и даће виноград другима. Нисте ли ни ово писмо прочитали, камен који одбацише градитељи, овај поста у главу угла; од Господа поста ово, и јесте дивно у очима нашим? И тражили су да га ухвате, и плашили су се гомиле; знали су јер да је причу према њима рекао. И

оставивши га, отишли су. И шаљу према њему неке од фарисеја и од иродијанаца да га ухвате речју. А дошавши говоре му: учитељу, знамо да си истинит и не брине те ни за кога; јер не гледаш у лице људи, него по истини пут Божји учиш. Рекоше дакле нама: Дозвољено је дати порез Цезару или не? Да дамо или да не дамо? Али он, знајући њихово лицемерје, рекао им је: Зашто ме кушате? Донесите ми динар да видим. Они су донели. И каже им: Чија је ова слика и овај натпис? Они су рекли: Цезаров. И одговарајући, Исус им рече: Дајте Цезарово Цезару, а Божије Богу. И дивили су му се. И долазе садукеји к њему, који кажу да васкрсења нема, и питаху га говорећи: учитељу, Мојсије нам је написао да ако нечији брат умре и остави жену, а децу не остави, да његов брат узме његову жену и подигне семе свом брату. Било је дакле седам браће. И први узе жену, и умирући не остави семе. И други ју је узео, и умро је, и ни он није оставио семе. И трећи исто тако. И узе је седморица, и не оставише семе. Последња од свих умрла је и та жена. У оном васкрсењу, дакле, када устану, чија од њих ће бити жена? Јер њу је седморица имало за жену. И одговарајући, Исус им рече: Зар се не варате због тога што не знате Писма нити силу Божју? Јер када устану из мртвих, нити се жене нити се удају, него су као гласници у небесима. А о мртвима да устају, нисте ли читали у књизи Мојсијевој, на грму, како му рече Бог говорећи: ја сам Бог Аврамов и Бог Исаков и Бог Јаковљев? Бог није Бог мртвих, него живих, ви сте, дакле, у великој заблуди. И приступивши један од књижевника, чувши њих како се

расправљају, видевши да им је добро одговорио, упитао га: Која је прва од свих заповести? А Исус му одговори: прва од свих заповести је: слушај, Израиљу, Господ Бог наш Господ један је, и волећеш Господа Бога свога из целог срца свога и из целе душе своје и из целог ума свога и из целе снаге своје. Ово је прва заповест. И друга слична је ова: волећеш ближњег свог као самог себе. Нема друге заповести веће од ових. И рекао му је књижевник: добро, учитељу, по истини си рекао да је један и нема другог осим њега; и волети га из целог срца и из целог разумевања и из целе душе и из целе снаге, и волети ближњег као себе више је од свих жртава паљеница и жртава. И Исус, видевши да је разумно одговорио, рече му: Ниси далеко од царства Божијег. И нико више није смео да га пита. И одговарајући, Исус је говорио поучавајући у храму: Како говоре књижевници да је Христос син Давидов? Сам Давид рече у Духу Светом: Каже Господ Господу мом, седи с десне стране моје док не ставим непријатеље твоје за подножје ногама твојим. Сам дакле Давид га зове Господом, и како је онда он његов син? И велики народ га је радо слушао. И говорио је њима у свом учењу: чувајте се писара који желе да ходају у одорама и поздраве на трговима и прва седишта у зборовима и прва места на гозбама. они који прождиру куће удовица и под изговором дуго се моле, ови ће примити већи суд И пошто је сео Исус насупрот ризнице, посматрао је како гомила баца бронзу у ризницу. И многи богати бацаху многа, и дошавши једна сиромашна удовица баци два лепта, што је квадранс. И позвавши ученике своје, рекао им је: заиста вам

кажем да је ова сиромашна удовица више од свих бацила од оних који су бацали у ризницу; сви су јер од вишка свог бацили, ова је пак од недостатка свог све колико је имала бацила, цео свој живот.

13

И када је излазио из храма, говори му један од његових ученика: Учитељу, види какво камење и какве зграде! И Исус му одговори: Видиш ли ове велике зграде? Неће бити остављен овде камен на камену који неће бити срушен. И док је он седео на планини маслина насупрот храма, питали су га насамо Петар и Јаков и Јован и Андреја: реци нам када ће ове ствари бити, и који је знак када све ове ствари буду да се изврше? А Исус одговарајући започе да им говори: Гледајте да вас неко не заведе. Јер многи ће доћи у моје име говорећи да сам ја, и многе ће одвести у заблуду. Кад чујете за ратове и гласине о ратовима, не узнемиравајте се, јер то мора да се догоди, али то још није крај. Јер устаће народ на народ и краљевство на краљевство, и биће земљотреси по местима, и биће глади и немири. Ово су почеци порођајних болова. Али ви пазите на себе. Јер ће вас предати у већа и у њиховим скупштинама бићете тучени, и пред вођама и краљевима бићете постављени због мене за сведочанство њима. И потребно је да прво буде проглашена добра вест свим народима. Када вас воде предајући, не бришите унапред шта ћете говорити, нити

вежбајте, него шта вам буде дато у оном часу, то говорите, јер нисте ви они који говоре, него Дух Свети. Предаће брат брата на смрт и отац дете, и устаће деца на родитеље и убиће их. И бићете мржени од свих због мог имена, а онај који истраје до краја, тај ће бити спасен. Када видите гнусобу пустошења, речену од пророка Данила, како стоји где не треба – онај који чита нека разуме – тада они у Јудеји нека беже у планине, а онај на крову нека не силази у кућу нити нека улази да узме нешто из куће своје, и онај који је у пољу нека се не враћа натраг да узме одећу своју. Јао онима које су трудне и онима које доје у оне дане. Молите се да ваше бекство не буде зими. Јер ће они дани бити невоља каква није била од почетка стварања које је створио Бог до сада и неће бити. И да Господ није скратио те дане, не би било спасено никакво тело, али због изабраних које је изабрао, скратио је те дане. И тада, ако вам ко каже: Ево, овде је Христос или Ево, тамо је, не верујте. Јер ће устати лажни христоси и лажни пророци и чиниће знаке и чудеса да би завели, ако је могуће, и изабране. Ви, пак, гледајте: ево, унапред сам вам рекао све. Али у оним данима, после оне невоље, сунце ће бити помрачено, и месец неће дати своју светлост, и звезде ће падати са неба, и силе у небесима ће бити уздрмане. И тада ће видети Сина Човечијег како долази у облацима са великом силом и славом. И тада ће послати гласнике своје и сакупиће изабране своје из четири ветра, од краја земље до краја неба. А од смокве научите причу. Када њена грана већ постане нежна и избаци лишће, знате да је лето близу; тако и ви, када видите да се ово

дешава, знате да је близу, на вратима. Заиста вам кажем да неће проћи ово поколење док се све ово не догоди. Небо и земља ће проћи, али моје речи неће проћи. О том дану или том часу нико не зна, ни гласници на небу, ни Син, него само Отац. Гледајте, будите будни и молите се, јер не знате када је време. Као човек на путовању који је оставио своју кућу и дао својим робовима ауторитет и сваком његов посао, и вратару наредио да бди. Бдите дакле; јер не знате када господар куће долази, касно или поноћи или у певању петла или ујутру; да не дошавши изненада нађе вас како спавате. Оно што вама кажем, свима кажем: бдите.

14

Била је Пасха и Пресни хлебови после два дана. И главни свештеници и књижевници су тражили како да га ухвате преваром и убију. Говораху же: Не на празнику, да не буде сметња народа. И док је био у Витанији у кући Симона Губавог, док је лежао, дође жена која је имала алабастарски суд мира од чистог нарда, врло скупоценог, и сломивши алабастарски суд, изли га на његову главу. Били су неки који су негодовали међу собом говорећи: Зашто је дошло до овог расипања помасти? Јер ово миро је могло бити продато за више од три стотине динара и дато сиромашнима, и грдили су је. Исус рече: оставите је; зашто јој правите невоље? Лепо дело је учинила на мени. Јер сиромашне увек имате са собом, и када хоћете можете њима добро учинити,

мене пак не увек имате. Оно што је имала, то је учинила, предухитрила је да помаже моје тело за сахрану. Амин вам кажем, где год се проповеда ова добра вест у целом свету, и оно што је она учинила биће говорено на њен спомен. И Јуда Искариотски, један од дванаесторице, отишао је код поглавара свештеничких да им га преда. А они, чувши, обрадовали се и обећали су му да дају сребрњаке, и тражио је како да га погодно преда. И првог дана пресних хлебова, када су пасху жртвовали, кажу му његови ученици: Где хоћеш да отидемо и приправимо да једеш пасху? И шаље двојицу од његових ученика и каже им: идите у град, и срешће вас човек који носи крчаг воде; следите га, и где год уђе, реците господару куће да учитељ каже: где је моја соба где ћу јести пасху са мојим ученицима? И он ће вам показати велику горњу собу, намештену и готову; тамо припремите за нас. И изашли су његови ученици и дошли у град, и нашли су као што им је рекао, и припремили су пасху. И када је вече настало, долази са дванаесторицом; и док су они лежали и јели, рекао је Исус: Заиста вам говорим да ће ме један од вас предати, онај који једе са мном. Они су почели да се ожалошћују и да му говоре један по један: Зар не ја? И други рече: зар не ја? Али одговарајући рекао им је: један од оних дванаест, онај који умаче са мном у чинију. Син човеков иде као што је написано о њему, али тешко ономе човеку кроз кога се Син човеков предаје, боље би било за њега да се тај човек није родио. И док су јели, Исус узе хлеб, благослови, сломи и даде им, и рече: узмите, једите, ово је тело моје. И узевши чашу и захваливши, даде

им, и пише из ње сви. И рекао им: ово је крв моја новог завета која се за многе пролива. Амен говорим вама да више нећу пити од плода винове лозе до оног дана када га будем пио ново у царству Божјем. И певавши химну, изашли су на Маслинску гору. И каже им Исус да ћете сви ви бити саблажњени у мени у овој ноћи, јер је написано, ударићу пастира и овце ће се расејати, али после мог устајања ићи ћу пред вама у Галилеју. А Петар му рече: Ако и сви саблазне се, ја нећу. И каже му Исус: Амин кажем ти да ћеш ти данас, у овој ноћи, пре него што петао двапут прокука, трипут да ме се одречеш. Али Петар је из вишка говорио више: ако је потребно да умрем заједно са тобом, нећу те порећи. Исто тако и сви су говорили. И долазе на место коме је име Гетсимани, и говори ученицима својим: Седите овде док се помолим. И узима са собом Петра и Јакова и Јована, и почео је да буде дубоко узнемирен и да буде узнемирен и да им говори: дубоко ожалошћена је моја душа до смрти; останите овде и бдите. И отишавши мало, пао је на лице на земљу, и молио се да, ако је могуће, прође од њега тај час, и говорио је: Ава, оче, све је теби могуће; однеси ову чашу од мене; али не шта ја хоћу, него шта ти хоћеш. И долази и налази их како спавају, и каже Петру: Симоне, спаваш? Нисте могли да останете будни један сат? Будите на стражи и молите се, да не уђете у искушење; дух је заиста вољан, али је тело слабо. И опет, отишавши, молио се, рекавши исту реч. И вративши се, нашао их је поново како спавају, јер су им очи биле отежане, и нису знали шта да му одговоре. И долази трећи пут и каже њима: спавате

још и одмарате се? Доста је; дошао је час; ево предаје се Син Човечији у руке грешника; устајте, хајдемо; ево онај који ме предаје приближио се. И одмах, док је још говорио, долази Јуда Искариот, један од дванаесторице, и са њим велика гомила са мачевима и моткама, послати од главних свештеника и књижевника и старешина. А онај који га је предавао дао им је знак говорећи: Кога пољубим, то је он; ухватите га и одведите га безбедно. И дошавши, одмах му се приближио и рече: Здраво, равине, и пољубио га. Они пак положише на њега своје руке и ухватише га. Један од оних који су стајали поред извукао је мач, ударио роба високог свештеника и одсекао му ухо. И одговоривши, Исус рече њима: Као на разбојника изађосте са мачевима и моткама да ме ухватите; сваког дана бејах код вас у храму учећи, и не ухватисте ме. Али да би била испуњена Писма. И оставивши га, сви побегоше. И један младић следио је за њим, обучен у платно на голом телу, и младићи га хватају. Он је, оставивши платно, гол побегао од њих. И одвели су Исуса првосвештенику, и дошли су к њему сви главни свештеници, старешине и књижевници. И Петар га је пратио издалека до унутра у двориште високог свештеника, и седео је заједно са помоћницима и грејао се код ватре. А главни свештеници и цео савет тражили су против Исуса сведочанство да га осуде на смрт, и нису налазили; јер многи су лажно сведочили против њега, и сведочанства нису била једнака. И неки, уставши, лажно сведочаху против њега говорећи: Ми смо чули њега где говори: Ја ћу разорити овај храм рукотворени и за три дана сазидаћу

други нерукотворени. И ни тако нису била једнака њихова сведочанства. И уставши, првосвештеник је у средину питао Исуса говорећи: не одговараш ништа? Шта ови против тебе сведоче? А он је ћутао и ништа није одговорио. Опет га првосвештеник питао и каже му: ти си Христос, Син Благословеног? А Исус рече: Ја сам, и видећете Сина Човечијег како седи с десне стране Силе и долази на облацима небеским. А велики свештеник, поцепавши своје хаљине, каже: Какву још потребу имамо за сведоцима? Чули сте сасвим богохуљење; шта вам се чини? А сви су га осудили да је крив смрти. И почеше неки да пљују на њега и да покривају његово лице и да га ударају песницама и да му говоре: Пророкуј нама ко је онај који те је ударио. И слуге га ударцима удариše. И док је Петар био доле у дворишту, долази једна од слушкиња првосвештеника, и видевши Петра како се греје, погледавши га, говори: и ти си био са Исусом Назарећанином. Али он је порекао говорећи: Не знам нити разумем шта ти кажеш. И изашао је напоље у двориште, и петао је прокукурикао. И млада жена, видевши га опет, почела је да говори онима који стоје поред да је овај један од њих. Али он је поново порицао. И после малог, опет они који су стајали поред говорили су Петру: Заиста си од њих, јер Галилејац си и говор твој личи. А он је почео да се куне и да се куне да не зна овог човека кога ви помињете. И по други пут запева петао. И сетио се Петар речи коју му је рекао Исус да ће се, пре него што петао два пута прокука, одрећи га три пута, и заплакао је.

15

И одмах ујутру главни свештеници са старешинама и књижевницима и цео савет, пошто су одржали веће, свезаше Исуса, одведоше га и предадоше Пилату. И упитао га је Пилат: Јеси ли ти цар Јевреја? А он одговоривши рече му: ти кажеш. И главни свештеници га много оптуживали, али он ништа није одговорио. А Пилат га је поново питао говорећи: Не одговараш ништа? Види колико тога против тебе сведоче. Али Исус више ништа није одговорио, тако да се Пилат чудио. Према празнику пуштао им је једног заробљеника, којег су тражили. А био је онај звани Бараба везан са саучесницима у побуни, који су у побуни убиство учинили. И викнувши, гомила је почела да тражи као што им је увек чинио. А Пилат им одговори говорећи: Хоћете ли да вам пустим краља Јудејског? Знао је јер да су га главни свештеници предали због зависти. Али главни свештеници су узбуркали гомилу да им радије ослободи Вараву. Пилат им опет одговори и рече: Шта дакле хоћете да учиним с оним кога зовете царем јудејским? Они су опет викнули: разапни га! А Пилат им је говорио: Шта је он јер учинио зло? Али они још више викаху: Разапни га! А Пилат, желећи да угоди гомили, пусти им Бараба и преда Исуса, пошто га је ишибао, да буде разапет. А војници одведоше га унутра у двориште, које је преторијум, и сазваше целу кохорту; и обукоше га у пурпур и ставише око њега испливши трњев венац, и почеше да га поздрављају. Здраво, краљу Јудејаца;

и ударали су му главу трском и пљували су на њега, и спуштајући колена клањали су му се. И када су му серугали, свукоше с њега пурпур и обукоше га у његове одеће, и изведоше га да га разапну. И присиљавају неког Симона Киринејца који је пролазио, долазећи са поља, оца Александровог и Руфовог, да понесе крст његов. И доносе га на место Голгота, што у преводу значи Лобањино место. И давали су му да пије вино помешано са смирном, али он га не узе. И разапевши га, деле одећу његову, бацајући жреб на њу, ко шта да узме. Беше трећи час и разапеше га. И натпис његовог оптужења беше написан: Цар Јудејски. И са њим разапињу два разбојника, једног с десне и једног с леве стране. И испуњено је писмо које каже: и са беззаконицима је урачунат. И они који су пролазили поред хулили су га мрдајући главама својим и говорећи: Јао, ти који разараш храм и за три дана га градиш, спаси себе и сиђи са крста. Слично, али и главни свештеници, ругајући се једни другима са писарима, говорили су: Друге је спасао, себе не може да спаси. Христос, цар Израела, нека сиђе сада са крста, да видимо и да верујемо у њега. И они који су били распети са њим ругали су га. Када је дошао шести сат, тама је постала над целом земљом до деветог сата; и у деветом сату Исус је повикао гласним гласом говорећи: Елои Елои, лема сабахтани? Што је преведено, Боже мој Боже мој, зашто си ме напустио? И неки од оних који су стајали поред, чувши то, говорили су: Ево, зове Илију. Отрчао је један и напунио сунђер сирћетом, ставио га на трску и појио га, говорећи: Пустите да видимо да ли долази Илија

да га скине. А Исус, пустивши глас велики, издахну. И завеса храма раздвоји се на два од одозго до доле. Видевши но центурион који је стојао наспрам њега да је тако повикавши издахнуо, рекао је: Заиста, овај човек је био Син Божји. Биле су и жене које су гледале из далека, међу којима је била и Марија Магдалена и Марија мајка Јакова малог и Јосета, и Саломе, које су и када је био у Галилеји следиле га и служиле му, и многе друге које су дошле са њим у Јерусалим. И већ када се вече догодило, пошто је било припрема, које је дан пре суботе, дошао је Јосиф из Ариматеје, угледан саветник, који је и сам очекивао царство Божје, усудио се, ушао је к Пилату и затражио је тело Исусово. А Пилат се зачуди да ли је већ умро, и позвавши центуриона упита га да ли је одавно умро; и сазнавши од центуриона даровао је тело Јосифу. И купивши платно и скинувши га, умотао га је у платно и положио га у гробницу која беше исечена из стене, и привалио је камен на врата гробнице. А Марија Магдалина и Марија Јосијина гледале где се поставља.

16

И када је прошла субота, Марија Магдалена и Марија Јаковљева и Саломе купише мирисе да дођу и помажу га. И веома рано јутром, првог дана у недељи, долазе на гроб, пошто је сунце изашло. И говориле су међу собом: Ко ће нам одваљати камен са врата гроба? И подигавши поглед,

виде да је камен одваљен, јер је био веома велики. И ушавши у гроб виделе су младића који је седео на десној страни, обученог у белу одећу, и биле су веома запрепашћене. Он пак каже њима: Не узнемиравајте се, тражите Исуса Назарећанина, распетог. Васкрсао је, није овде. Ево место где су га положили. Али идите, реците ученицима његовим и Петру да иде пред вама у Галилеју, тамо ћете га видети, као што вам је рекао. И изашавши, побегоше од гроба, јер их обузе дрхтање и ужас, и никоме ништа не рекоше, јер се бојаху. Уставши ујутру првог дана суботе, појавио се први Марији Магдалени, из које је био истерао седам демона. Она отишавши јави онима који су били са њим, а који су жалили и плакали. И они, чувши да живи и да је виђен од ње, не повероваше. После овога јавио се двојици од њих у другом облику, док су ишли у поље. И они отишавши јавише осталима, нити онима повероваше. Касније се јавио њима једанаесторици док су лежали, и прекорио њихово неверовање и тврдосрђе, јер нису веровали онима који су га видели васкрслог. И рекао им је: Отишавши у сав свет, проповедајте добру вест свему створењу. Онај који је веровао и крштен био спашће се, а онај који није веровао биће осуђен. А знаци ће пратити оне који су поверовали: у моје име ће демоне изгонити, говориће новим језицима, змије ће подизати, и ако нешто смртоносно попију, неће их повредити, на болесне ће руке полагати, и добро ће бити. Господ дакле, након што им је говорио, узнесен је на небо и сео с десне стране Бога. Они пак изашавши проповедаху свуда, Господа који саделује и

реч потврђује кроз пратеће знакове. Амин.

Јеванђеље по Јовану

1

У почетку беше Реч, и Реч беше код Бога, и Бог беше Реч. Овај беше у почетку код Бога. Све је кроз њега постало, и без њега није постало ништа што је постало. У њему беше живот, и живот беше светлост људи. И светлост у тами сија, и тама је није обузела. Постао је човек послат од Бога, име му Јован; овај дође за сведочанство, да сведочи о светлости, да сви верују кроз њега. Он није био светлост, него да сведочи о светлости. Беше истинска светлост која обасјава сваког човека који долази на свет. У свету беше, и свет кроз њега дође у постојање, и свет га не позна. У своје дође, и своји га не примише. А колико их прими њега, даде им власт да постану деца Божја, онима који верују у име његово, који нису рођени од крви, нити од воље тела, нити од воље мушкарца, него од Бога. И Реч постаде плот и настани се међу нама, и ми видесмо славу његову, славу као јединороднога од Оца, пуну благодати и истине. Јован сведочи о њему и виче говорећи: Овај је био онај о коме

рекох: Онај који долази после мене постао је пре мене, јер је био пре мене. И од пунине његове ми сви примисмо, и благодат уместо благодати; јер закон кроз Мојсија је дат, благодат и истина кроз Исуса Христа постаде. Бога никада нико није видео; јединородни Син, који је у крилу Очевом, Он га је објавио. И ово је сведочанство Јованово, када су Јудејци послали из Јерусалима свештенике и Левите да га питају: Ти ко си? И признао је, и није порекао, и признао је да није он Христос. И питали су га: Шта онда? Јеси ли ти Илија? И он каже: Нисам. Јеси ли ти пророк? И одговорио је: Не. Рекоше дакле њему: ко си? Да дамо одговор онима који су нас послали; шта кажеш о себи? Рекао: Ја сам глас оног који виче у пустињи: Исправите пут Господњи, као што је рекао пророк Исаија. И послати беху од фарисеја, и питаху га и рекоше му: зашто дакле крштаваш, ако ти ниси Христос нити Илија нити пророк? Одговорио им је Јован говорећи: ја крштавам у води, али међу вама стоји онај кога ви не знате. Он је онај који долази после мене, који је постао пре мене, чији ја нисам достојан да одрешим ремен сандале. Ово се догодило у Витанији с оне стране Јордана, где је Јован крштавао. Следећег дана Јован види Исуса како долази према њему и каже: Ево Јагњета Божјег које носи грех света. Овај је онај о коме ја рекох: после мене долази човек који је постао пре мене, јер је био пре мене. И ја га нисам знао, али да би се открио Израиљу, због тога сам дошао крштавајући у води. И сведочио је Јован говорећи: Видео сам Духа како силази као голубица из неба, и остао је на њему. И ја нисам знао њега, али онај који ме је послао да

крстим у води, тај ми рече: На кога видиш Духа како силази и остаје на њему, то је онај који крсти Духом Светим. И ја сам видео и посведочио да је Овај Син Божји. Следећег дана опет је стајао Јован и два од његових ученика, и погледавши у Исуса који хода, говори: ево јагње Божје. И чула су два ученика како говори, и пошли су за Исусом. А Исус, окренувши се и видевши их како следе, говори њима: шта тражите? А они рекоше њему: Рави (што се тумачи учитељу), где остајеш? Каже им: Дођите и видите. Дошли су дакле и видели где остаје, и код њега су остали тај дан; било је око десетог сата. Андреја, брат Симона Петра, био је један од двојице који су чули од Јована и пошли за њим. Овај први налази свог брата Симона и говори му: Нашли смо Месију, што преведено значи Христос, и одвео га к Исусу. Погледавши га, Исус рече: Ти си Симон, син Јонин, ти ћеш бити зван Кифа, што се тумачи као Петар. Следећег дана Исус је желео да изађе у Галилеју, и налази Филипа и говори му: Следи ме. Филип је био из Витсаиде, из града Андреја и Петра. Филип налази Натанаила и говори му: Нашли смо онога кога је Мојсије написао у закону и пророци, Исуса, сина Јосифа из Назарета. И рече му Натанаило: Из Назарета може ли нешто добро бити? Филип му каже: Дођи и види. Исус виде Натанаила како долази ка њему и рече о њему: Ево заиста Израиљца у коме нема преваре. Натанаило му каже: Одакле ме знаш? Исус је одговорио и рекао му: Пре него што те је Филип позвао, када си био под смоквом, видео сам те. Одговорио је Натанаило и каже му: Рабине, ти си Син Божји, ти си Цар

Израиљев. Одговорио је Исус и рекао му: Зато што сам ти рекао да сам те видео испод смокве, верујеш? Веће од ових ћеш видети. И рече му: Заиста, заиста вам кажем, од сада ћете видети небо отворено и анђеле Божје како узлазе и силазе на Сина Човечјег.

2

И трећег дана свадба се догодила у Кани Галилејској, и била је мајка Исусова тамо; позвани су а и Исус и ученици његови на свадбу. И када је вино понестало, мајка Исусова каже њему: Немају вина. Исус јој каже: Шта мени и теби, жено? Још није дошао мој час. Мајка његова каже слугама: Шта год вам каже, учините. Било је тамо шест камених водених посуда које су стајале за очишћење Јевреја, држећи по две или три мере. Исус им каже: Напуните судове водом. И напунили су их до врха. И каже им: извуците сада и донесите старешини гозбе. И донесоше. Кад је старешина гозбе пробао воду која је постала вино и није знао одакле је, али слуге су знале, оне које су захватиле воду, старешина гозбе зове младожењу и говори му: сваки човек прво ставља добро вино, и када се напију, онда оно слабије; ти си сачувао добро вино до сада. Ово учини као почетак знакова Исус у Кани Галилејској и откри славу своју, и повероваше у њега ученици његови. После овога сишао је у Капернаум он и мајка његова и браћа његова и ученици његови, и тамо су остали неколико дана. И близу беше пасха Јевреја, и отиде

Исус у Јерусалим. И нашао је у храму оне који продају волове и овце и голубове, и мењаче новца где седе. И направивши бич од ужади, све их истера из храма, и овце и волове, и менјачима просу новац и столове преврну, и онима који продају голубове рече: узмите ово одавде; не чините кућу оца мога кућном трговине. Сетили су се његови ученици да је написано: ревност куће твоје прождреће ме. Одговорили су дакле Јевреји и рекли му: Какав знак нам показујеш, јер ово чиниш? Одговорио је Исус и рекао им: Уништите овај храм, и за три дана подићу га. Рекоше дакле Јудеји: четрдесет и шест година грађен је храм овај, а ти ћеш га у три дана подигнути? Онај је, међутим, говорио о храму свога тела. Када је дакле био подигнут из мртвих, сетили су се његови ученици да је ово говорио, и поверовали су писму и речи коју је рекао Исус. Када беше у Јерусалиму за Пасху, на празнику, многи повероваше у име његово, видевши знаке које је чинио. Али сам Исус није поверавао себе њима због тога што је он познавао све, и зато што није имао потребу да неко сведочи о човеку; јер он сам је знао шта је било у човеку.

3

Био је један човек од фарисеја, по имену Никодим, владар јеврејски. Овај дође к њему ноћу и рече му: Рабине, знамо да си од Бога дошао као учитељ, јер нико не може чинити ове знаке које ти чиниш, ако Бог не буде с њим. Одговорио

је Исус и рекао му: Амин, амин, кажем ти, ако се неко не роди одозго, не може видети царство Божје. Каже му Никодим: Како може човек да се роди када је стар? Не може у утробу мајке његове други пут ући и родити се? Одговорио је Исус: Заиста, заиста ти кажем, ако се неко не роди из воде и Духа, не може ући у царство Божје. Оно што је рођено из тела, тело је, и оно што је рођено из Духа, дух је. Не чуди се што ти рекох: неопходно је да се родите одозго. Дух дува где хоће, и глас његов чујеш, али не знаш одакле долази и куда иде; тако је са сваким који је рођен из Духа. Одговорио је Никодим и рекао му: Како могу ове ствари да се догоде? Одговорио је Исус и рекао му: Ти си учитељ Израиља и ове ствари не знаш? Заиста, заиста ти кажем да оно што знамо говоримо, и оно што смо видели сведочимо, и сведочанство наше не примате. Ако сам вам земаљске ствари рекао и не верујете, како ћете веровати ако вам кажем небеске? И нико није узашао на небо осим оног који је сишао с неба, Син Човечји који је на небу. И као што је Мојсије уздигао змију у пустињи, тако треба да буде уздигнут Син Човечији, да сваки који верује у њега не пропадне, него да има вечни живот. Јер тако је Бог воловао свет, да је сина свог јединородног дао, да сваки који верује у њега не пропадне, него да има живот вечни. Јер Бог није послао сина свог у свет да суди свету, него да се свет спасе кроз њега. Онај који верује у њега не суди се, а онај који не верује већ је осуђен, зато што није веровао у име јединородног Сина Божјег. Ово је пак суд, зато што је светлост дошла у свет, и људи су више волели таму него

светлост, јер су њихова дела била зла. Јер сваки онај који чини рђаве ствари мрзи светлост и не долази ка светлости, да не буду изобличена дела његова; а онај који чини истину долази ка светлости, да буду откривена његова дела, јер су у Богу учињена. После ових ствари дошао је Исус и ученици његови у јудејску земљу, и тамо је проводио време са њима и крштавао. А Јован је крштавао у Енону близу Салима, јер је тамо било много воде, и долазили су и крштавали су се; јер Јован још није био бачен у тамницу. Дакле, дошло је до расправе између Јованових ученика и Јевреја о очишћењу. И дођоше ка Јовану и рекоше њему: Рави, који беше са тобом с оне стране Јордана, коме си ти посведочио, гле, овај крштава и сви долазе ка њему. Одговорио је Јован и рекао: Не може човек узети ништа, ако му не буде дато с неба. Сами ви мени сведочите да сам рекао: нисам ја Христос, него да сам послат пред њим. Онај који има невесту је младожења; а пријатељ младожење, онај који стоји и слуша њега, радошћу се радује због гласа младожење. Ова моја радост је, дакле, испуњена. Њега треба да се увећава, а мене да се умањује. Онај који долази одозго је изнад свих. Онај који је од земље од земље је и од земље говори; онај који долази са неба изнад свих је, и оно што је видео и чуо, то сведочи, и његово сведочанство нико не прима. Онај који је примио његово свједочанство запечатио је да је Бог истинит. Јер кога је Бог послао, он говори речи Божје, јер Бог не даје Духа из мере. Отац воли сина и све је дао у његову руку. Онај који верује у Сина има вечни живот, а онај који не слуша Сина неће видети живот, него гнев

Божји остаје на њему.

4

Кад дакле сазна Господ да су чули фарисеји да Исус више ученика чини и крштава него Јован, иако Исус сам није крштавао него ученици његови, напусти Јудеју и оде у Галилеју. Било је неопходно да он прође кроз Самарију. Долази дакле у град Самарије звани Сихар, близу места које даде Јаков Јосифу, сину његовом; беше пак тамо извор Јаковљев. Исус, дакле, уморивши се од путовања, седео је тако на извору; било је око шестог сата. Долази жена из Самарије да захвати воду. Исус јој каже: Дај ми да пијем. Јер су његови ученици отишли у град да купе храну. Каже дакле њему жена Самарјанка: Како ти, будући Јеврејин, од мене тражиш да пијеш, пошто сам ја жена Самарјанка? Јер Јевреји не опште са Самарјанима. Одговорио је Исус и рекао јој: Да си знала дар Божји и ко је онај који ти говори дај ми да пијем, ти би замолила њега, и он би ти дао живу воду. Каже му жена: Господе, ни ведро немаш, а бунар је дубок, одакле дакле имаш живу воду? Ниси ли ти већи од оца нашег Јакова, који нам је дао бунар, и сам је из њега пио и синови његови и стока његова? Одговорио је Исус и рекао јој: свако ко пије од ове воде жедеће опет; али ко би пио од воде коју ја ћу дати њему, неће жедети у век, него вода коју ћу дати њему постаће у њему извор воде која скаче у живот вечни. Жена му говори: Господе, дај ми ову воду, да не

жедним нити долазим овде да црпим. Каже јој Исус: Иди, позови мужа свог и дођи овамо. Одговорила је жена и рекла: Немам мужа. Каже јој Исус: добро си рекла да немам мужа; јер пет мужева си имала, и сада онај кога имаш није твој муж; ово истинито си рекла. Жена му говори: Господе, видим да си ти пророк. Оци наши су се клањали на овој планини, а ви кажете да је у Јерусалиму место где треба да се клања. Каже јој Исус: Жено, веруј ми да долази час када нећете се клањати Оцу ни на овој планини ни у Јерусалиму. Ви се поклањате ономе што не знате, ми се поклањамо ономе што знамо, јер је спасење из Јевреја. Али долази час, и сада је, када ће се истински поклоници поклонити Оцу у духу и истини, јер Отац тражи такве који му се клањају. Дух је Бог, и они који му се клањају треба да му се клањају у духу и истини. Каже му жена: Знам да долази Месија, звани Христос; када он дође, објавиће нам све. Каже јој Исус: Ја сам онај који ти говори. И на ово дођоше ученици његови и зачудише се што је са женом говорио, али ниједан није рекао: Шта тражиш? или Шта говориш са њом? Оставила је дакле свој стоноша жена и отишла у град, и каже људима: дођите видите човека који ми је рекао све што сам учинила; да није овај Христос? Изашли су дакле из града и долазили су према њему. У међувремену су га ученици питали говорећи: Рабине, једи. Али он им рече: Ја имам храну да једем коју ви не знате. Говорили су дакле ученици једни другима: Није ли му неко донео да једе? Исус им каже: Моја храна је да чиним вољу Онога који ме је послао и да довршим Његово дело. Не кажете ли ви да је још четири

месеца и онда долази жетва? Ево, кажем вама, подигните ваше очи и гледајте земље, јер су беле за жетву већ. И жетелац награду прима и сабира плод у вечни живот, да се и сејач заједно радује и жетелац. У овоме је реч истинита, јер један је онај који сеје, а други онај који жње. Ја сам вас послао да жњете оно што ви нисте трудили, други су трудили, и ви сте ушли у њихов рад. Из тог града многи Самарјани су поверовали у њега због речи те жене која је сведочила: Рекао ми је све што сам учинила. Када су дакле Самарјани дошли к њему, молили су га да остане код њих, и он је остао тамо два дана. И много више њих је веровало због његове речи, а жени су говорили да више не верујемо због твоје приче, јер сами смо чули и знамо да је овај заиста Спаситељ света, Христос. А после те две дане изашао је одатле и отишао у Галилеју. Сам Исус је посведочио да пророк у сопственој отаџбини нема части. Када је, дакле, дошао у Галилеју, примише га Галилејци, пошто су видели све што је учинио у Јерусалиму за време празника, јер су и они дошли на празник. Дошао је дакле опет Исус у Кану Галилејску, где је претворио воду у вино. И био је неки краљевски службеник, чији је син био болестан у Капернауму; овај, чувши да је Исус дошао из Јудеје у Галилеју, отишао је к њему и молио га да сиђе и исцели његовог сина, јер је био при томе да умре. Рече дакле Исус према њему: Ако не видите знаке и чудеса, нећете веровати. Каже му краљевски службеник: Господе, сиђи пре него што умре моје дете. Исус му каже: Иди, син твој живи. И човек је веровао речи коју му је рекао Исус, и отишао је. Већ док је

он силазио, његове слуге су га срели и јавиле му говорећи да твоје дете живи. Сазнао је дакле од њих час у којем му је било боље. И рекоше му да га је јуче у седми сат пустила грозница. Отац је дакле знао да је то био онај час у који му је Исус рекао да му син живи, и веровао је он и цела његова кућа. Ово је опет други знак који је Исус учинио када је дошао из Јудеје у Галилеју.

5

После ових ствари беше празник Јевреја, и отиде Исус у Јерусалим. А у Јерусалиму је на овчијој базен, звана јеврејски Витезда, која има пет тремова. У овима је лежало велико мноштво болесних, слепих, хромих и изнемоглих, чекајући покрет воде. Гласник је, наиме, с времена на време силазио у базен и узбуркавао воду, па је онај који би први ушао после узбуркавања воде постајао здрав, од које год болести да је био обузет. Био је тамо неки човек који је тридесет и осам година био у својој слабости. Видевши овог како лежи, Исус, знајући да већ дуго време има, говори му: Хоћеш ли да постанеш здрав? Одговорио му је болесник: Господе, немам човека да ме баци у базен када се узбурка вода, али док ја долазим, други пре мене силази. Каже му Исус: Устани, подигни постељу своју и ходај. И одмах постаде здрав тај човек, и узе постељу његову и ходаше. А било је субота у оном дану. Говорили су дакле Јевреји оном исцељеном: Субота је, није ти дозвољено да носиш постељу.

Одговорио им је: Онај који ме је учинио здравим, тај ми је рекао: Узми своју постељу и ходај. Упитали су га дакле: Ко је тај човек који ти је рекао: Узми своју постељу и ходај? Онај који је исцељен није знао ко је, јер се Исус удаљио пошто је гомила била на том месту. После ових ствари Исус га налази у храму и рече му: гле, здрав си постао, више не греши, да ти се не деси нешто горе. Отишао је човек и јавио Јеврејима да је Исус онај који га је учинио здравим. И због овога гонили су Исуса Јевреји и тражили су да га убију, јер је ово чинио у суботу. Али Исус им одговори: Отац мој до сада ради, и ја радим. Због овога дакле још више тражили су Јудејци да га убију, јер не само што је кршио суботу, него је и Бога називао својим оцем, чинећи себе једнаким Богу. Одговорио је дакле Исус и рекао им: Заиста, заиста вам кажем, не може Син чинити ништа од себе, ако не види Оца како чини; јер шта год Онај чини, то и Син слично чини. Јер Отац воли Сина и показује му све што Он чини, и показаће му већа дела од ових, да бисте се ви чудили. Баш као што отац подиже мртве и даје живот, тако и син даје живот онима којима хоће. Јер ни Отац не суди никога, него је сав суд дао Сину, да би сви поштовали Сина као што поштују Оца. Онај који не поштује Сина не поштује Оца који га је послао. Заиста, заиста вам кажем да онај који слуша реч моју и верује ономе који је мене послао, има живот вечни и не долази на суд, него је прешао из смрти у живот. Заиста, заиста вам кажем да долази час, и сада је, када ће мртви чути глас Сина Божјег, и они који чују ће живети; јер као што Отац има живот у себи, тако је дао и Сину да има живот

у себи; и власт је дао њему да чини суд, јер је Син Човечји. Не чудите се овоме, јер долази час у коме ће сви они у гробовима чути његов глас, и изаћи ће они који су чинили добра дела у васкрсење живота, а они који су чинили зла дела у васкрсење суда. Ја не могу да чиним ништа од себе. Као што чујем судим, и суд мој праведан је, јер не тражим вољу своју, него вољу Оца који ме је послао. Ако ја сведочим о себи, моје сведочанство није истинито. Други је онај који сведочи о мени, и знам да је истинито сведочанство које он даје о мени. Ви сте послали ка Јовану, и он је посведочио истини; ја пак не примам сведочанство од човека, али ово говорим да ви будете спасени. Онај је био светиљка која је горела и светлела, а ви сте хтели да се радујете један час у његовој светлости. Ја пак имам сведочанство веће од Јовановог, јер дела која ми је Отац дао да их довршим, та дела која ја чиним сведоче о мени да ме је Отац послао. И Отац који ме је послао, он сам је сведочио о мени. Нити сте икада чули његов глас нити сте видели његов облик, и његову реч немате која остаје у вама, зато што ви не верујете ономе кога је онај послао. Испитујете писма, јер ви мислите да у њима имате вечни живот; и она су која сведоче о мени; и не желите да дођете к мени да бисте имали живот. Славу од људи не примам; али сам вас познао да љубав Божју немате у себи. Ја сам дошао у име оца мог, и не примате ме; ако други дође у своје име, њега ћете примити. Како можете ви да верујете, примајући славу једни од других, а славу од јединог Бога не тражите? Не мислите да ћу ја вас оптужити пред Оцем; онај који вас

оптужује јесте Мојсије, у кога сте се ви надали. Ако сте веровали Мојсеју, веровали бисте мени, јер је он о мени писао. Ако оним његовим писмима не верујете, како ћете мојим речима веровати?

6

После ових ствари отишао је Исус преко Галилејског мора, Тиверијадског; и следила га је велика гомила, јер су видели његове знаке које је чинио над болеснима. Отишао је Исус у планину и тамо је седео са својим ученицима. Био је пак близу пасха, празник Јевреја. Подигавши дакле Исус очи и видевши да велика гомила долази према њему, рече Филипу: Одакле да купимо хлебове да ови једу? Ово пак говораше кушајући га, јер он сам знаше шта намераваше да чини. Одговорио му је Филип: хлебови од двеста динара нису довољни њима да сваки од њих узме по мало нешто. Каже му један од његових ученика, Андреја, брат Симона Петра: има овде један дечак који има пет јечмених хлебова и две рибице; али шта је ово за толике? Рекао је Исус: учините људе да легну; било је много траве на том месту. Дакле, људи су пали назад, бројем око пет хиљада. Узе а хлебове Исус и захваливши раздаде ученицима, а ученици онима који су лежали, слично и од риба колико су хтели. Кад су се наситили, говори ученицима својим: Скупите остале комаде, да ништа не пропадне. Сакупили су дакле и напунили дванаест корпи комада од пет хлебова од јечма

који су преостали онима који су јели. Људи дакле, видевши знак који учини Исус, говораху да је овај заиста пророк који долази у свет. Исус, дакле, знајући да намеравају да дођу и отму га како би га учинили краљем, повукао се опет на гору сам. Када је вече дошло, сиђоше ученици његови на море, и ушавши у лађу долажаху преко мора у Капернаум. И тама је већ пала и Исус није дошао к њима, а море се узбуркавало јер је дувао велики ветар. Провеславши дакле око двадесет пет или тридесет стадијума, виде Исуса како хода по мору и приближава се чамцу, и уплашише се. Он им каже: Ја сам, не бојте се. Били су вољни дакле да га узму у брод, и одмах се брод нашао на земљи ка којој су одлазили. Следећег дана гомила која је стајала с оне стране мора, видевши да другог чамца није било тамо осим једног оног у који су ушли његови ученици, и да Исус није ушао заједно са својим ученицима у чамац, него да су само његови ученици отишли; али су дошли чамци из Тиверијаде близу места где су јели хлеб пошто је Господ захвалио; када је дакле гомила видела да Исус није тамо нити његови ученици, ушли су они у бродове и дошли су у Капернаум тражећи Исуса. И нашавши га с оне стране мора, рекоше му: Рави, када си овде дошао? Одговорио им је Исус и рекао: Заиста, заиста вам кажем, тражите ме не зато што сте видели знаке, него зато што сте јели од хлебова и наситили сте се. Радите не за храну која пропада, него за храну која остаје за живот вечни, коју ће вам дати Син Човечији, јер Њега је запечатио Отац Бог. Рекоше дакле према њему: Шта да чинимо да бисмо радили дела Божја?

Одговорио је Исус и рекао им: Ово је дело Божје, да верујете у Оног кога је Он послао. Рекоше дакле њему: Шта дакле чиниш ти као знак да видимо и верујемо у тебе? Шта радиш? Оци наши јели су ману у пустињи, као што је написано, хлеб са неба дао им је да једу. Рекао им дакле Исус: Заиста, заиста вам кажем, није вам Мојсије дао хлеб с неба, него вам мој Отац даје истински хлеб с неба. Јер хлеб Божји је онај који силази с неба и даје живот свету. Рекоше дакле према њему: Господе, увек нам дај овај хлеб. Рекао им је Исус: ја сам хлеб живота, онај који долази к мени неће огладнети, и онај који верује у мене неће ожеднети никада. Али рекох вам да сте ме видели и не верујете. Све што ми даје отац, доћи ће к мени, и оног који долази к мени нећу никако избацити напоље; јер сам сишао с неба не да чиним вољу своју, него вољу онога који ме је послао. Ово је пак воља Оца који ме је послао, да све оно што ми је дао не изгубим од тога, него да га васкрснем у последњи дан. Ово је пак воља Оног који ме је послао, да сваки који види Сина и верује у Њега има живот вечни, и ја ћу га васкрснути у последњи дан. Гунђали су дакле Јевреји о њему зато што је рекао: Ја сам хлеб који је сишао са неба, и говорили су: Није ли ово Исус, син Јосифа, чијег ми знамо оца и мајку? Како онда овај каже да сам сишао с неба? Одговорио је дакле Исус и рекао им: Не гунђајте међу собом. Нико не може доћи к мени, ако га Отац који ме је послао не привуче, и ја ћу га васкрснути у последњи дан. Написано је у пророцима и биће сви научени од Бога. Сваки који слуша од Оца и научи долази к мени; не да је Оца неко видео, осим онога

који је од Бога, овај је видео Оца. Заиста, заиста вам кажем, онај који верује у мене има вечни живот. Ја сам хлеб живота. Очеви ваши јели су ману у пустињи и умрли су; ово је хлеб који силази са неба, да неко од њега једе и не умре. Ја сам живи хлеб који је сишао са неба; ако неко једе од овог хлеба, живеће заувек. И хлеб који ја ћу дати, моје тело је, које ја ћу дати за живот света. Свађали су се дакле Јевреји једни с другима говорећи: Како овај може да нам да своје месо да једемо? Рекао им дакле Исус: Заиста, заиста вам кажем, ако не једете тело Сина Човечијег и не пијете Његову крв, немате живот у себи. Онај који једе моје месо и пије моју крв има вечни живот, и ја ћу га подигнути у последњи дан. Јер тело моје истински јесте храна, и крв моја истински јесте пиће. Онај који једе моје тело и пије моју крв остаје у мени, а ја у њему. Као што ме је послао живи Отац и ја живим кроз Оца, и онај који ме једе и он ће живети кроз мене. Ово је хлеб који је сишао с неба, не као што су јели оци ваши ману и умрли; онај који једе овај хлеб живеће вавек. Ово је рекао учећи у заједници у Капернауму. Многи дакле од његових ученика, пошто су чули, рекоше: Тврд је овај говор, ко може да га слуша? Знајући али Исус у себи да гунђају о овоме ученици његови, рече им: ово вас саблажњава? Ако дакле видите Сина Човечијег како узлази тамо где је био раније? Дух је оно што оживљава, тело не користи ништа; речи које ја говорим вама дух су и живот су. Али су од вас неки који не верују. Јер Исус је знао од почетка који су они који не верују и ко је онај који ће га предати. И говорио је: Због тога сам вам рекао да нико не

може доћи к мени ако му није дато од Оца мог. Из овог многи од његових ученика су отишли назад и више нису ходили са њим. Рекао је дакле Исус дванаесторици: Зар и ви хоћете да одете? Тада му одговори Симон Петар: Господе, коме ћемо отићи? Речи вечног живота имаш; и ми смо поверовали и спознали да си ти Христос, Син Бога живог. Одговорио им је Исус: Нисам ли ја вас дванаесторицу изабрао? И један од вас је ђаво. Говорио је о Јуди Симоновом Искариотском, јер овај требало да га преда, будући један од дванаесторице.

7

И ходао је Исус после овога у Галилеји, јер није хтео да хода у Јудеји, зато што су га Јевреји тражили да убију. Беше близу јеврејски празник сеница. Рекоше дакле њему браћа његова: Пређи одавде и иди у Јудеју, да и ученици твоји виде дела твоја која чиниш; јер нико не чини нешто у тајности и тражи да буде у јавности. Ако ове ствари чиниш, покажи себе свету. Ни браћа његова нису веровала у њега. Каже им дакле Исус: Моје време још није дошло, а ваше време увек је спремно. Свет не може да мрзи вас, али мене мрзи, јер ја сведочим о њему да су дела његова зла. Ви идите на овај празник, ја још не идем на овај празник, зато што моје време још није испуњено. Рекавши им ове ствари, остао је у Галилеји. Као што су отишла горе браћа његова, тада је и сам отишао горе на празник, не отворено, него као

у тајности. Јевреји су дакле тражили њега на празнику и говорили: Где је онај? И било је много роптања о њему у гомилама. Једни су говорили да је добар, други су говорили: Не, него вара народ. Нико међутим није говорио отворено о њему због страха од Јевреја. Већ када је празник био у средини, Исус је отишао у храм и учио. И дивили су се Јевреји говорећи: Како овај зна писмена, а да се није учио? Одговорио је дакле њима Исус и рекао: моја наука није моја, него оног који ме је послао; ако неко жели да чини вољу његову, знаће о науци, да ли је од Бога или ја од себе говорим. Онај који говори од себе тражи своју славу, али онај који тражи славу онога који га је послао, овај је истинит, и неправде у њему нема. Није ли вам Мојсије дао закон? И нико од вас не извршава закон. Зашто желите да ме убијете? Гомила је одговорила и рекла: Демона имаш! Ко тебе тражи да убије? Одговорио је Исус и рекао им: Један посао сам учинио, и сви се чудите због тога. Мојсије вам је дао обрезање, не зато што је од Мојсија, него од очева, и у суботу обрезујете човека. Ако човек прима обрезање у суботу да не би био разрешен закон Мојсијев, на мене се љутите зато што сам целог човека здравим учинио у суботу? Не судите по виђењу, него праведан суд судите. Говорили су дакле неки од Јерусалимљана: Није ли ово онај кога траже да убију? И ево говори са смелошћу, и ништа му не говоре. Да нису заиста знали владари да је овај заиста Христ? Али овог знамо одакле је, а Христа када долази, нико не зна одакле је. Повикао је дакле Исус у храму учећи и говорећи: и мене знате, и знате одакле сам; и од себе самог

нисам дошао, али је истинит онај који ме је послао, кога ви не знате; ја знам њега, јер сам од њега и онај ме је послао. Тражили су дакле да га ухвате, и нико није ставио на њега руку, јер још није дошао час његов. Многи из гомиле поверовали су у њега и говорили: Христос када дође, зар неће више знакова учинити од ових које је овај учинио? Фарисеји су чули гомилу како мрмља о њему ове ствари, и фарисеји и поглавари свештеника послали су помоћнике да га ухвате. Рекао је дакле Исус: Још мало времена сам са вама, и онда одлазим ономе који ме је послао. Тражићете ме и нећете ме наћи, и где сам ја, ви не можете доћи. Рекоше дакле Јудејци међу собом: Где овај намерава да иде, јер ми га нећемо наћи? Зар не намерава да иде у расејање Грка и да учи Грке? Шта је ово реч коју је рекао: тражићете ме и нећете ме наћи, и где сам ја, ви не можете доћи? У последњи велики дан те свечаности стајао је Исус и повикао говорећи: Ако ко жедни, нека дође к мени и нека пије. Онај који верује у мене, као што је рекло Писмо, реке живе воде ће тећи из његовог стомака. Ово је пак рекао о Духу кога су требали примити они који верују у њега, јер још није било Духа Светога, јер Исус још није био прослављен. Многи дакле из гомиле, чувши реч, говораху: овај је заиста пророк; други говораху: овај је Христос; други говораху: зар не из Галилеје Христос долази? Није ли Писмо рекло да Христос долази из семена Давидовог и из Витлејема, села где је био Давид? Подела је дакле настала у гомили због њега. Неки од њих су хтели да га ухвате, али нико није ставио руке на њега. Дошли су дакле помоћници код главних свештеника

и фарисеја, и они им рекоше: Зашто га нисте довели? Помоћници одговорише: Никада тако није говорио човек, као овај човек. Одговорише дакле њима Фарисеји: Нисте ли и ви заведени? Није ли неко од владара веровао у њега или од фарисеја? Али ова гомила која не зна закон проклети су, каже Никодим према њима, који је дошао ноћу према њему, један бивајући од њих; не суди ли наш закон човека, ако не чује од њега прво и сазна шта чини? Одговорили су и рекли му: Ниси ли и ти из Галилеје? Испитај и види да пророк из Галилеје није устао. И сваки је отишао својој кући.

8

Исус је отишао на Гору маслина; у зору је опет дошао у храм, и сав народ је долазио према њему; и севши је поучавао их. Воде пак писари и фарисеји жену ухваћену на прељуби, и поставивши је у средину говоре њему: учитељу, ова жена ухваћена је на самом делу чинећи прељубу; и у закону нашем Мојсије је заповедио такве каменовати. Ти дакле шта кажеш? Ово пак рекоше искушавајући га, да би имали оптужбу против њега. А Исус, сагнувши се доле, писао је прстом по земљи. Како су они наставили да га питају, он се исправио и рекао им: онај који је од вас безгрешан, нека први баци камен на њу. И опет, сагнувши се доле, писао је по земљи. Они пак, чувши то, излажаху један по један, почевши од старијих, и остаде Исус и жена

која беше у средини. Устајући, а Исус јој рече: Жено, где су? Нико те није осудио? Она рече: Нико, Господе. Рече а Исус: ни ја тебе не осуђујем; иди и од сада више не греши. Опет дакле Исус говори њима рекавши: ја сам светлост света; онај који следи мене неће ходати у тами, него ће имати светлост живота. Рекоше му дакле фарисеји: Ти о себи сведочиш, сведочанство твоје није истинито. Одговорио је Исус и рекао им: Чак и ако ја сведочим о себи, истинито је сведочанство моје, јер знам одакле сам дошао и куда идем; ви пак не знате одакле долазим нити куда идем. Ви према телу судите, ја не судим никога. И ако судим и ја, суд мој истинит је, зато што нисам сам, него ја и Отац који ме је послао. И у вашем закону написано је да је сведочанство двојице људи истинито. Ја сам онај који сведочи о себи, и сведочи о мени Отац који ме је послао. Говорили су дакле њему: Где је твој отац? Одговорио је Исус: ни мене не познајете ни мог оца; да сте мене познавали, познавали бисте и мог оца. Ове речи говорио је Исус у ризници, учећи у храму, и нико га није ухватио, јер још није дошао час његов. Рекао им је дакле Исус поново: Ја одлазим и тражићете ме, и умрећете у греху свом. Где ја одлазим, ви не можете доћи. Говорили су дакле Јевреји: Зар неће убити себе, јер каже: Где ја одлазим, ви не можете доћи? И рекао им је: Ви сте из оних доле, ја сам из оних горе; ви сте из овог света, ја нисам из овог света. Рекао сам вам дакле да ћете умрети у гресима вашим, јер ако не верујете да сам ја, умрећете у гресима вашим. Говорили су дакле њему: ти ко си? И рекао им је Исус: Од почетка оно што вам говорим.

Много имам о вама да говорим и да судим, али онај који ме је послао истинит је, и ја оно што сам чуо од њега, то говорим свету. Нису знали да им је о Оцу говорио. Рекао им је дакле Исус: Када подигнете Сина Човечјег, тада ћете знати да сам ја, и да од себе не чиним ништа, него као што ме је научио Отац мој, то говорим. И онај који ме је послао са мном је, није ме оставио самог Отац, јер ја увек чиним оно што му је угодно. Док је он говорио ове ствари, многи су веровали у њега. Говорио је дакле Исус онима који су веровали њему Јеврејима: ако ви останете у мојој речи, заиста сте моји ученици, и знаћете истину, и истина ће васослободити. Одговорили су му: Ми смо семе Аврамово и никада нисмо били поробљени никоме. Како ти кажеш да ћемо постати слободни? Одговорио им је Исус: заиста, заиста вам кажем да сваки онај који чини грех роб је греха. Роб не остаје у кући довека, син остаје довека. Ако вас, дакле, Син ослободи, истински ћете бити слободни. Знам да сте семе Аврамово, али тражите да ме убијете, јер моја реч не продире у вас. Ја говорим оно што сам видео код мог оца, и ви дакле чините оно што сте видели код вашег оца. Одговорили су и рекли му: Наш отац је Аврам. Каже им Исус: ако сте деца Аврамова били, дела Аврамова сте чинили. Сада пак тражите да ме убијете, човека који вам је истину говорио, коју сам чуо од Бога; ово Аврам није учинио. Ви чините дела вашег оца. Рекоше дакле њему: ми нисмо рођени од блуда; једног оца имамо, Бога. Рекао им дакле Исус: Ако би Бог био ваш отац, волели бисте ме, јер сам ја од Бога изашао и дошао, нити сам од себе дошао,

него ме онај послао. Зашто не разумете мој говор? Зато што не можете да чујете реч моју. Ви сте од оца ђавола, и жеље оца свога желите да чините. Онај је био убица од почетка и не стоји у истини, зато што нема истине у њему; када говори лаж, говори из свога, зато што је лажов и отац његов. Ја, али зато што истину говорим, не верујете ми. Ко од вас ме обличава за грех? Ако пак истину говорим, зашто ми ви не верујете? Онај који је из Бога слуша речи Божје, због тога ви не слушате, јер нисте из Бога. Одговорили су дакле Јевреји и рекли му: Зар не кажемо ми добро да си ти Самарјанин и да имаш демона? Одговорио је Исус: Ја немам демона, него поштујем Оца свог, а ви ме не поштујете. ја пак не тражим своју славу, постоји онај који тражи и суди. Амин, амин кажем вам, ако ко чува реч моју, неће видети смрт вавек. Рекоше дакле њему Јевреји: Сада знамо да имаш демона. Аврам је умро и пророци, а ти кажеш: ако неко моју реч чува, неће никако окусити смрт довека? Ниси ли ти већи од оца нашег Аврама, који је умро? И пророци су умрли; ким се ти чиниш? Одговорио је Исус: ако ја славим себе, слава моја ништа је; отац мој је који слави ме, кога ви кажете да је Бог ваш, и нисте познали га; ја пак знам га. И ако кажем да не знам њега, бићу као ви лажов, али знам га и реч његову чувам. Абрахам, отац ваш, радовао се да види дан мој, и видео га је и радовао се. Рекоше дакле Јудејци према њему: Педесет година још немаш, и Аврама си видео? Рекао им Исус: Заиста, заиста вам кажем, пре него што је Аврам постао, ја јесам. Подигоше дакле камење да би га бацили. Исус се сакри, и

изађе из храма прошавши кроз средину њих, и прође тако.

9

И пролазећи, виде човека слепог од рођења. И питали су га његови ученици говорећи: Рабине, ко је згрешио, овај или његови родитељи, да се роди слеп? Одговорио је Исус: Ни овај није сагрешио, нити његови родитељи, него да би се открила дела Божја у њему. Ја морам да радим дела Оног који ме је послао док је дан, долази ноћ када нико не може да ради. Кад сам у свету, ја сам светлост света. Ово рекавши, пљунуо је на земљу и направио блато од пљувачке, и намазао је блато на очи слепог и рекао му: иди умиј се у базену Силоама, што се тумачи послат. Отишао је дакле и опрао се, и дошао видећи. Суседи дакле и они који су га раније виђали јер је био слеп, говорили су: Није ли ово онај који је седео и просио? Други су говорили да је то он; други пак да је њему сличан. Он је говорио да сам то ја. Говорили су дакле њему: Како су ти отворене очи? Онај одговори и рече: Човек звани Исус направио је блато и намазао моје очи, и рекао ми је: Иди у базен Силоамски и умиј се. Отишао сам, умио се и прогледао сам. Рекоше дакле њему: Где је он? Каже: не знам. Воде га к Фарисејима, онога који је некада био слеп. Била је субота када је Исус направио блато и отворио његове очи. Опет дакле питали су га и фарисеји како је прогледао. А он им рече: блато ми стави на очи, и умих се, и видим. Говорили су дакле неки од фарисеја: овај

човек није од Бога, јер не држи суботу. Други су говорили: Како може грешан човек чинити такве знаке? И подела је била међу њима. Кажу слепцу опет: ти шта кажеш о њему, зато што је отворио твоје очи? А он рече да је пророк. Нису дакле Јевреји поверовали о њему да је био слеп и да је прогледао, све док нису позвали родитеље оног који је прогледао и питали их говорећи: је ли ово ваш син, за кога ви кажете да је рођен слеп? Како онда сада види? Одговорили су им његови родитељи и рекли: знамо да је овај наш син и да је слеп рођен; како сада види не знамо, или ко је отворио његове очи ми не знамо; он има године, њега питајте, он ће о себи говорити. Ово рекоше родитељи његови зато што су се плашили Јевреја, јер су се Јевреји већ договорили да, ако неко призна да је он Христос, буде изопштен из синагоге. Због овога његови родитељи рекоше: Пунолетан је, њега питајте. Позваше дакле по други пут човека који беше слеп и рекоше му: Дај славу Богу; ми знамо да је овај човек грешник. Одговорио је дакле онај и рекао: Да ли је грешник, не знам; једно знам, да сам био слеп, а сада видим. Рекоше му опет: Шта ти учини? Како ти отвори очи? Одговорио им је: рекао сам вам већ, и нисте чули; шта опет желите да чујете? Зар и ви желите да постанете његови ученици? Изврглу су га и рекли: Ти си ученик онога, а ми смо Мојсијеви ученици. Ми знамо да је Бог говорио Мојсију, али овог не знамо одакле је. Одговорио је човек и рекао им: У овоме је заиста дивно, да ви не знате одакле је, а отворио ми је очи. Ми знамо да Бог грешнике не слуша, али ако је неко богобојазан и чини вољу његову,

овога слуша. Од века се није чуло да је неко отворио очи слепорођеног. Ако овај не би био од Бога, не би могао чинити ништа. Одговорили су и рекли му: У гресима си ти рођен цео, и ти нас учиш? И избацише га напоље. Чуо је Исус да су га истерали напоље, и нашавши га рекао му: Ти верујеш у Сина Божјег? Онај одговори и рече: Ко је, Господе, да верујем у њега? Рече му Исус: И видео си га, и онај који говори с тобом, он је. Он рече: Верујем, Господе, и поклони му се. И рекао је Исус: За суд сам дошао на овај свет, да они који не виде прогледају, а они који виде постану слепи. И чули су ово неки од Фарисеја који су били с њим, и рекли су му: Зар и ми слепи смо? Рекао им је Исус: ако бисте слепи били, не бисте имали грех; али сада кажете да видимо, па ваш грех остаје.

10

Заиста, заиста вам кажем, онај који не улази кроз врата у двориште оваца, него се пење одонуд, онај је лопов и разбојник; а онај који улази кроз врата пастир је оваца. Овоме вратар отвара, и овце његов глас слушају, и своје овце зове по имену и изводи их. И када своје овце истера, иде пред њима, и овце га следе, јер знају његов глас; туђем пак неће следити, него ће бежати од њега, јер не знају глас туђих. Ову причу рече им Исус, али они не разумеше шта им говораше. Рекао им је дакле Исус опет: Заиста, заиста вам кажем да сам ја врата оваца. Сви који су дошли пре

мене лопови су и разбојници, али овце их нису слушале. Ја сам врата, ако неко уђе кроз мене, биће спашен, и ући ће и изаћи ће, и наћи ће пашњак. Лопов не долази осим да украде и убије и уништи, ја сам дошао да живот имају и да га имају у изобиљу. Ја сам добар пастир. Добри пастир душу своју ставља за овце; најамник пак, који није пастир и коме овце нису властите, види вука где долази и оставља овце и бежи; и вук ихграби и расипа овце. А најамник бежи, јер је најамник и није му брига за овце. Ја сам добар пастир, и знам своје и познат сам од својих, као што ме зна Отац и ја знам Оца, и душу своју полажем за овце. И друге овце имам које нису из овог дворишта, и њих морам довести, и мој глас ће чути, и постаће једно стадо, један пастир. Због овога ме отац воли, јер ја полажем душу своју да бих је поново узео. Нико је не узима од мене, него ја сам је полажем од себе; власт имам да је положим, и власт имам да је поново узмем; ову заповест примих од Оца мог. Подела је дакле опет настала међу Јеврејима због ових речи. Говорили су многи од њих: Демона има и луд је, зашто га слушате? Други говораху: ово нису речи опседнутог демоном. Зар демон може отварати очи слепих? Десило се посвећење у Јерусалиму, и била је зима; и Исус је шетао у храму у трему Соломоновом. Опколили су га дакле Јевреји и говорили су му: до кад душу нашу узимаш? Ако си ти Христос, реци нам слободно. Одговорио им је Исус: Рекао сам вама, и не верујете; дела која ја чиним у име оца мог, ова сведоче о мени; али ви не верујете, јер нисте од оваца мојих, као што сам рекао вама. Овце моје слушају мој глас, и ја их знам, и

следе ме, и ја им дајем вечни живот, и неће пропасти у век, и неће их нико отети из моје руке. Отац мој, који ми је дао, већи је од свих, и нико не може да отме из руке мога оца. Ја и Отац једно смо. Јевреји су дакле опет понели камење да би га каменовали. Одговорио им је Исус: Многа добра дела показао сам вама од Оца мог, због којег од њих дела ме камењујете? Одговорише му Јудејци говорећи: О добром делу те не камењујемо, него о богохулству, и зато што ти, будући човек, чиниш себе Богом. Одговорио им је Исус: Није ли написано у вашем закону: Ја рекох, богови сте? Ако је оне назвао боговима, према којима је реч Божја дошла, и не може се разрешити писмо, онога кога је Отац посветио и послао у свет, ви кажете да хулиш, зато што сам рекао, син Божји сам? Ако не радим дела Оца мога, не верујте ми; ако пак радим, чак ако мени не верујете, делима верујте, да бисте знали и веровали да је у мени Отац и ја у њему. Тражили су дакле опет да га ухвате, и изашао је из њихових руку. И отишао је опет преко Јордана, на место где је Јован први пут крштавао, и остао је тамо. И многи дођоше к њему и говораху да Јован заиста није учинио ниједан знак, али све што је Јован рекао о овоме беше истинито. И многи су тамо веровали у њега.

11

Био је неки болестан Лазар из Витаније, из села Марије и Марте, сестре њене. А Марија беше она која је помазала

Господа миром и обрисала стопала његова својим косама, чији брат Лазар беше болестан. Послале су дакле сестре к њему говорећи: Господе, гле, онај кога волиш болује. Чувши то, Исус рече: Ова болест није на смрт, него за славу Божју, да би Син Божји био прослављен кроз њу. А Исус је волео Марту и њену сестру и Лазара. Када је дакле чуо да је болестан, тада је заиста остао на месту где је био два дана; затим после тога каже ученицима: хајдемо опет у Јудеју. Ученици му говоре: Рабине, Јудејци су управо тражили да те камењем убију, а ти опет идеш тамо? Исус је одговорио: Зар нема дванаест сати у дану? Ако неко хода дању, не спотиче се, јер види светлост овог света; ако ли неко хода ноћу, спотиче се, јер светлост није у њему. Ово је рекао, и после овога каже им: Лазар, пријатељ наш, заспао је, али идем да га пробудим. Рекоше дакле ученици његови: Господе, ако је заспао, спашће се. Исус је говорио о његовој смрти, али су они мислили да говори о спавању. Тада дакле рече им Исус отворено: Лазар умре, и радујем се због вас, да бисте веровали, јер не бејах тамо; али хајдемо ка њему. Рекао је дакле Тома, звани Близанац, својим саученицима: Хајде да идемо и ми да умремо са њим. Дошавши дакле, Исус га је нашао већ четири дана у гробу. Витанија је била близу Јерусалима, око петнаест стадија, и многи од Јудејаца су дошли код Марте и Марије да их утеше због њиховог брата. Марта дакле, када је чула да Исус долази, изашла му је у сусрет, а Марија је седела у кући. Рече дакле Марта Исусу: Господе, да си био овде, брат мој не би умро. Али и сада знам да шта год затражиш од Бога, даће ти Бог. Каже

јој Исус: Устаће брат твој. Марта му говори: Знам да ће устати у васкрсењу у последњи дан. Рекао јој је Исус: Ја сам васкрсење и живот. Онај који верује у мене, чак и ако умре, живеће; и сваки онај који живи и верује у мене неће никако умрети у век. Верујеш ли ово? Говори му: Да, Господе, ја сам поверовао да си ти Христос, Син Божји, онај који долази на свет. И рекавши ово, отиде и позва Марију, сестру своју, тајно рекавши: Учитељ је овде и зове те. Она, када је чула, устаје брзо и долази према њему. Исус још није био дошао у село, него је био на месту где га је Марта сусрела. Јудејци који су били с њом у кући и тешили је, видевши да је Марија брзо устала и изишла, пошли су за њом, говорећи да иде у гробницу да тамо плаче. Марија дакле, када дође где беше Исус, видевши га паде му к стопалима говорећи му: Господе, да си био овде, не би умро мој брат. Исус дакле, када је видео њу како плаче и Јевреје који су дошли с њом како плачу, дубоко се узбуди у духу и узнемири се, и рече: где сте га ставили? Кажу му: Господе, дођи и види. Исус је заплакао. Говорили су дакле Јевреји: види како га је волео; неки пак од њих рекоше: није ли могао овај, који је отворио очи слепог, учинити да и овај не умре? Исус, дакле, опет дубоко узбуђен у себи, долази до гроба. То је била пећина, и камен је лежао на њој. Каже Исус: подигните камен. Каже му сестра умрлог, Марта: Господе, већ смрди, јер је четврти дан. Рече јој Исус: Нисам ли ти рекао да ћеш, ако верујеш, видети славу Божју? Подигоше дакле камен где је мртви лежао. А Исус подиже очи горе и рече: Оче, захваљујем ти што си ме чуо. Ја али знао сам да ме увек чујеш, али због

гомиле која стоји около рекао сам, да би поверовали да си ме ти послао. И рекавши ове ствари, великим гласом повикао: Лазаре, дођи напоље. И изашао је мртав, везан за стопала и руке тракама, и лице његово је било обмотано марамом. Каже њима Исус: Одрешите га и пустите да иде. Многи дакле од Јевреја који су дошли ка Марији и видели шта је учинио Исус, поверовали су у њега. Неки од њих су отишли фарисејима и рекли им шта је учинио Исус. Сакупили су дакле главни свештеници и фарисеји веће и говорили: Шта да чинимо, јер овај човек чини многе знаке? Ако га пустимо тако, сви ће веровати у њега, и доћи ће Римљани и узеће и наше место и наш народ. Један од њих, Кајафа, будући велики свештеник те године, рекао им је: ви не знате ништа, нити размишљате да је корисно нама да један човек умре за народ и да не пропадне цео народ. Ово и од себе самог није рекао, него будући првосвештеник оне године прорекао је да Исус треба да умре за народ, и не само за народ, него да и расејану децу Божју сабере у једно. Од тог дана дакле саветовали су се да га убију. Јесус дакле више није отворено ходао међу Јудејцима, него је отишао одатле у крај близу пустиње, у град звани Ефраим, и тамо је боравио са својим ученицима. Беше близу Пасха Јевреја, и многи су отишли у Јерусалим из земље пре Пасхе да очисте себе. Тражили су дакле Исуса и говорили једни с другима стојећи у храму: Шта мислите, да неће доћи на празник? Главни свештеници и фарисеји били су дали заповест да, ако неко зна где је, пријави, како би га ухватили.

12

Исус дакле дође шест дана пре Пасхе у Витанију, где је био Лазар који је умро, кога је подигао из мртвих. Приредили су му дакле вечеру тамо, и Марта је служила, а Лазар је био један од оних који су лежали с њим за трпезом. Марија је дакле узевши фунту чистог скупоценог нардовог мира помазала стопала Исуса и обрисала својом косом његова стопала, а кућа се напунила мирисом мира. Каже дакле један од ученика његових, Јуда Симонов Искариота, онај који ће га предати: Зашто ово миро није продато за триста динара и дато сиромашнима? Рекао је пак ово не зато што му је било стало до сиромашних, него зато што је био лопов, и имао је ковчежић и носио је оно што је бацано. Рекао је дакле Исус: Пусти је, за дан моје сахране сачувала је то. Сиромашне јер увек имате са собом, мене пак не увек имате. Велика гомила Јевреја је дакле сазнала да је тамо, и дошли су не само због Исуса, него и да виде Лазара кога је подигао из мртвих. А главни свештеници су се саветовали да убију и Лазара, зато што су многи од Јевреја због њега одлазили и веровали у Исуса. Следећег дана велика гомила која је дошла на празник, чувши да Исус долази у Јерусалим, узеше гране палми и изађоше у сусрет њему, и викаху: Осана, благословен онај који долази у имену Господњем, цар Израела. Нашавши и Исус младо магаре, сео је на њега, као што је написано: не бој се, кћери Сиона; ево твој краљ долази седећи на ждребету магарице. Ово

његови ученици нису знали најпре, али када је Исус био прослављен, тада су се сетили да је ово било о њему написано и да су ово учинили њему. Гомила која је била са њим сведочила је дакле када је Лазара позвао из гроба и подигао га из мртвих. Због овога му је и изашла у сусрет гомила, јер су чули да је он учинио овај знак. Фарисеји су дакле рекли међу собом: видите да ништа не користи? Ево, свет је отишао за њим. Било је неких Грка међу онима који су ишли горе да се поклоне на празнику. Ови дакле приступише Филипу, ономе из Витсаиде Галилејске, и питаху га говорећи: Господару, хоћемо да видимо Исуса. Долази Филип и каже Андреји, и опет Андреја и Филип кажу Исусу; а Исус им одговори говорећи: дошао је час да буде прослављен Син Човечији. Заиста, заиста вам кажем, ако зрно пшенице не падне у земљу и не умре, оно остаје само, али ако умре, доноси много плода. Онај који воли своју душу изгубиће је, а онај који мрзи своју душу у овом свету, чуваће је за вечни живот. Ако ми ко служи, нека ме следи, и где сам ја, тамо ће и мој слуга бити, и ако ми ко служи, Отац ће га почастити. Сада је душа моја узнемирена, и шта да кажем? Оче, спаси ме од овог часа. Али због овога дошао сам до овог часа. Оче, прослави своје име. Дошао је дакле глас са неба: и прославио сам и опет ћу прославити. Гомила која је стајала и чула говораше да је био гром, а други говораху да му је гласник говорио. Одговорио је Исус и рекао: Не због мене овај глас је постао, него због вас. Сада је суд овог света, сада ће владар овог света бити бачен напоље; и ја ако будем уздигнут од земље, све ћу привући

ка себи. Ово пак говораше означавајући каквом смрћу имаше да умре. Одговорила му је гомила: Ми смо чули из закона да Христос остаје заувек, и како ти кажеш да је потребно да буде уздигнут Син Човечији? Ко је овај Син Човечији? Рекао им је дакле Исус: Још мало времена светлост је са вама, ходајте док имате светлост, да вас тама не обузме, и онај који ходи у тами не зна куда иде. Док имате светлост, верујте у светлост, да бисте постали синови светлости. Ово изговори Исус, и отишавши сакри се од њих. Али иако је толико много знакова направио пред њима, нису веровали у њега, да би се испунила реч пророка Исаије коју је рекао: Господе, ко је веровао нашем слушању? И коме је рука Господња откривена? Због овога нису могли да верују, јер је опет рекао Исаија: ослепио је њихове очи и отврднуо је њихово срце, да не виде очима и не разумеју срцем и не обрате се, и ја ћу их исцелити. Ово рече Исаија када виде славу његову и говораше о њему. Ипак, међутим, и од владара многи су веровали у њега, али због фарисеја нису признавали, да не буду избачени из синагоге, јер су волели славу људи више него славу Божју. Исус је повикао и рекао: онај који верује у мене не верује у мене, него у оног који је послао мене, и онај који види мене види оног који је послао мене. Ја сам светлост дошао у свет, да сваки који верује у мене не остане у тами. И ако неко чује моје речи и не верује, ја га не судим, јер нисам дошао да судим свет, него да спасем свет. Онај који одбацује мене и не прима речи моје, има онога који суди њему; реч коју сам говорио, она ће судити њему у последњем дану; јер ја од себе самог

нисам говорио, него Отац који је послао мене сам ми је дао заповест шта да кажем и шта да говорим; и знам да је заповест његова живот вечни. Оно што дакле говорим ја, баш као што ми је рекао отац, тако говорим.

13

Пре празника пасхе, знајући Исус да је дошао његов сат да отиде из овог света ка Оцу, воливши своје који су у свету, до краја их је волео. И када се вечера догодила, пошто је ђаво већ бацио у срце Јуде, сина Симона Искариоте, да га преда, знајући Исус да му је отац све дао у руке, и да је од Бога изашао и ка Богу иде, устаје од вечере и скида одела, и узевши пешкир опасао је себе. Затим је бацио воду у лавор и почео да пере стопала ученика и да их брише пешкиром којим је био опасан. Долази дакле према Симону Петру, и говори му онај: Господе, ти мени переш ноге? Одговорио је Исус и рекао му: Оно што ја чиним, ти не знаш сада, али ћеш знати после овога. Петар му каже: нећеш ми опрати стопала никада. Одговорио му је Исус: ако те не оперем, немаш део са мном. Симон Петар му говори: Господе, не само стопала моја, него и руке и главу. Исус му говори: Онај који је окупан нема потребу да пере стопала, него је цео чист, и ви сте чисти, али не сви. Знао је јер онога који га предаје, због тога је рекао: нисте сви чисти. Када је, дакле, опрао њихова стопала и узео своје одежде, легавши опет рече им: Знате ли шта сам вам учинио? Ви ме зовете

Учитељ и Господ, и добро кажете, јер јесам. Ако сам дакле ја опрао ваше ноге, Господ и Учитељ, и ви треба једни другима да перете ноге. Пример јер сам дао вама, да као што ја учиних вама, и ви чините; заиста заиста кажем вама, није роб већи од господара његовог, нити апостол већи од онога који га је послао. Ако ове ствари знате, блажени сте ако их чините. Не говорим о свима вама; ја знам које сам изабрао; али да писмо буде испуњено, онај који једе хлеб са мном подигао је на мене своју пету. Од сада вам кажем пре него што се догоди, да када се догоди верујете да сам ја. Заиста, заиста вам кажем, онај који прима ако неког пошаљем, мене прима, а онај који мене прима, прима Оног који ме је послао. Рекавши ове ствари, Исус беше узнемирен духом, и посведочио је и рекао: Амин, амин, кажем вам да ће један од вас предати ме. Ученици су дакле гледали једни у друге, будући у недоумици о коме говори. Био је један од ученика његових који је лежао на крилу Исуса, кога је Исус волео; зато му Симон Петар даје знак да упита ко би то био о коме говори. Паднувши онај на груди Исуса, говори њему: Господе, ко је? Исус одговара: то је онај коме ћу ја дати залогај пошто га умочим. И умочивши залогај, даје га Јуди, сину Симона Искариоте. И после залогаја онда је Сатана ушао у њега. Каже дакле њему Исус: оно што чиниш, учини брже. Ово пак нико није знао од оних који су лежали зашто му је то рекао; неки су јер мислили, пошто је Јуда имао ковчег за новац, да му Исус говори, купи оно што нам треба за празник, или да сиромашнима нешто да. Узевши дакле залогај, онај одмах изађе, а беше ноћ. Када је дакле изашао,

Исус каже: Сада је прослављен Син Човечији, и Бог је прослављен у њему. Ако је Бог био прослављен у њему, и Бог ће га прославити у себи, и одмах ће га прославити. Децице, још мало сам са вама. Тражићете ме, и као што рекох Јеврејима да где ја идем, ви не можете доћи, и вама кажем сада. Нову заповест дајем вама да волите једни друге, као што сам ја волео вас, да и ви волите једни друге. У овоме ће сви знати да сте моји ученици, ако имате љубав једни према другима. Говори му Симон Петар: Господе, где идеш? Одговорио му је Исус: Где ја идем, не можеш ти сада да ме следиш, али касније ћеш ме следити. Петар му каже: Господе, зашто не могу да те следим управо сада? Душу моју за тебе ћу поставити. Одговорио му је Исус: Душу своју за мене ћеш положити? Заиста, заиста ти кажем, неће петао запевати док ме три пута не порекнеш.

14

Нека се не узнемирава срце ваше; верујте у Бога и у мене верујте. У кући мога оца много је станова; ако не би било тако, рекао бих вам; идем да припремим место за вас; и ако отидем и припремим вам место, опет долазим и узећу вас к себи, да где сам ја, и ви будете. И где ја идем знате, и пут знате. Каже му Тома: Господе, не знамо куда идеш, и како можемо знати пут? Исус му говори: Ја сам пут и истина и живот, нико не долази к Оцу ако не кроз мене. Да сте ме знали, знали бисте и оца мог. И од сада га познајете и

видели сте га. Филип му каже: Господе, покажи нам Оца и довољно нам је. Исус му каже: Толико времена сам са вама, и ниси ме познао, Филипе? Онај који је мене видео, видео је Оца; и како ти кажеш: Покажи нам Оца? Зар не верујеш да сам ја у Оцу и да је Отац у мени? Речи које ја говорим вама, од себе самог не говорим; али Отац који у мени остаје сам чини дела. Верујте ми да сам ја у Оцу и Отац у мени, ако ли не, верујте ми због самих дела. Заиста, заиста вам кажем, онај који верује у мене, дела која ја чиним и он ће чинити, и већа од ових ће чинити, зато што ја идем к Оцу мом, и шта год затражите у име моје, то ћу учинити, да би Отац био прослављен у Сину. Ако ишта затражите у моје име, ја ћу то учинити. Ако волите ме, чувајте моје заповести, и ја ћу питати Оца и даће вам другог Заступника, да остане са вама заувек, Духа истине, којег свет не може примити, јер га не види нити га зна; али ви га знате, јер остаје код вас и у вама ће бити. Нећу вас оставити као сирочад, долазим к вама. Још мало и свет ме више неће видети, ви пак видите ме, јер ја живим и ви ћете живети. У онај дан ви ћете знати да сам ја у Оцу мом и ви у мени и ја у вама. Онај који има моје заповести и чува их, тај је онај који воли мене, а онај који воли мене биће вољен од мога оца, и ја ћу волети њега и показаћу му себе. Каже му Јуда, не Искариот: Господе, шта се догодило да нама намераваш открити себе, а не свету? Одговорио је Исус и рекао му: Ако ме ко воли, чуваће моју реч, и Отац мој волеће га, и доћи ћемо к њему и стан ћемо код њега учинити. Онај који ме не љуби не чува моје речи, и реч коју чујете није моја, него Оца који ме је послао. Ово

сам говорио вама остајући код вас; а Заступник, Дух Свети кога ће послати Отац у моје име, он ће вас научити свему и подсетиће вас на све што сам вам рекао. Мир остављам вама, мир мој дајем вама; не као што свет даје, ја дајем вама. Нека ваше срце не буде узнемирено нити нека буде уплашено. Чули сте да ја рекох вама: одлазим и долазим к вама; ако сте волели ме, радовали бисте се што рекох: идем ка оцу, јер отац мој већи од мене је; и сада рекох вама пре него што се догоди, да када се догоди верујете. Више нећу много говорити са вама; јер долази владар света, и у мени нема ништа; али да зна свет да волим оца, и као што ми је заповедио отац, тако чиним. Устаните, хајде идемо одавде.

15

Ја сам истинита лоза, и мој отац је земљорадник. Сваку грану у мени која не носи плод узима, и сваку ону која носи плод чисти, да више плода носи. Ви сте већ чисти због речи коју сам вам говорио. Останите у мени, и ја у вама. Као што грана не може род носити од себе саме, ако не остане у лози, тако ни ви, ако не останете у мени. Ја сам чокот, ви сте гране. Онај који остаје у мени и ја у њему, он носи много рода, јер без мене не можете да учините ништа. Ако неко не остане у мени, биће бачен напоље као грана и осушиће се, и скупљају их и бацају у ватру, и гори се. Ако останете у мени и речи моје остану у вама, шта год пожелите, тражите, и биће вам. У овоме је прослављен Отац мој, да много плода

носите и постанете ми ученици. Као што ме је Отац волео, тако сам и ја вас волео; останите у мојој љубави. Ако моје заповести чувате, остаћете у мојој љубави, као што сам ја заповести свога оца сачувао и остајем у његовој љубави. Ово сам вам говорио да моја радост у вама остане и да ваша радост буде испуњена. Ово је заповест моја, да волите једни друге као што сам вас волео. Већу од ове љубав нико нема, да неко душу своју положи за пријатеље своје. Ви сте моји пријатељи ако чините оно што вам ја заповедам. Више вас не називам робовима, јер роб не зна шта чини његов господар, већ сам вас назвао пријатељима, јер све што сам чуо од свог оца открио сам вама. Не ви мене изабрасте, него ја изабрах вас, и поставих вас да ви идете и род носите, и род ваш да остане, да шта год затражите од Оца у име моје, да вам да. Ово вам заповедам да волите једни друге. Ако вас свет мрзи, знајте да је мене мрзео пре вас. Да сте из света били, свет би своје волео, али пошто из света нисте, него сам ја вас изабрао из света, због тога вас свет мрзи. Сећајте се речи коју ја рекох вама: није роб већи од господара његовог. Ако су мене прогонили, и вас ће прогонити; ако су моју реч чували, и вашу ће чувати. Али ово све ће учинити вама због имена мога, јер не знају Онога који ме је послао. Да нисам дошао и говорио им, не би имали греха, али сада немају изговор за свој грех. Онај који мрзи мене, мрзи и мог оца. Ако дела не учиних међу њима која ниједан други није учинио, не би имали греха, али сада су видели и омрзнули и мене и оца мог. Али да би се испунила реч написана у њиховом закону: Мрзели су ме без разлога. Када пак дође

Заступник кога ја ћу послати вама од Оца, Дух истине који од Оца излази, Он ће сведочити о мени; и ви пак сведочите, јер сте од почетка са мном.

16

Ово сам вам говорио да не будете саблажњени. Изгнанике ће учинити од вас, али долази час да сваки онај који вас убије мисли да приноси службу Богу. И ово ће учинити, зато што нису познали Оца нити мене. Али ово сам вам говорио да када дође тај час, сећате се тога што сам вам ја рекао. Ове ствари вам од почетка нисам рекао, зато што сам био са вама. Сада али идем ка ономе који ме је послао, и нико од вас ме не пита где идеш, али зато што сам вама говорио ове ствари, туга је испунила ваше срце. Али ја вам истину говорим: корисно је за вас да ја одем. Јер ако ја не одем, заступник неће доћи к вама; ако пак одем, послаћу га к вама; и дошавши онај ће обличити свет о греху и о правди и о суду. О греху, зато што не верују у мене; о правди, зато што идем ка Оцу мом и више ме не видите; о суду, зато што је владар овог света осуђен. Још много имам да вам кажем, али не можете то поднети сада. Кад дође онај, Дух истине, водиће вас у сву истину, јер неће говорити од себе, него колико чује говориће, и долазеће ствари објавиће вама. Онај ће ме прославити, јер ће узети из мога и објавити вама. Све што има Отац моје је, због тога рекох да ће из мојега узети и објавити вама. Мало и не видите ме, и опет

мало и видећете ме, јер ја идем ка Оцу. Рекоше дакле његови ученици једни другима: Шта је ово што нам говори: мало и не видите ме, и опет мало и видећете ме, и то да ја идем к Оцу? Говорили су дакле: шта је то мало о коме он говори? Не знамо шта говори. Знао је дакле Исус да су хтели да га питају, и рекао им је: О овоме разговарате једни са другима зато што сам рекао: мало и не видите ме, и опет мало и видећете ме? Заиста, заиста вам говорим да ћете плакати и нарицати ви, а свет ће се радовати; ви ћете бити ожалошћени, али ваша туга ће постати радост; жена када рађа, има тугу, јер дође њен час; када роди дете, више не помиње невољу због радости што се роди човек на свет. И ви, дакле, сада заиста имате бол, али поново ћу вас видети и радоваће се ваше срце, и вашу радост нико не узима од вас. И у онај дан ме нећете питати ништа. Амин, амин, кажем вам да колико год бисте тражили Оца у моје име, даће вам. До сада нисте тражили ништа у моје име; тражите и примићете, да ваша радост буде испуњена. Ове ствари говорио сам вам у причама, али долази час када вам више нећу говорити у причама, него ћу вам отворено јавити о Оцу. У оном дану у моје име ћете тражити; и не кажем вама да ћу ја молити Оца о вама; јер сам Отац воли вас, јер сте ви мене волели и веровали сте да сам ја од Бога изашао. Изашао сам од Оца и дошао сам у свет; поново остављам свет и идем ка Оцу. Кажу му ученици његови: Ево, сада отворено говориш и никакву причу не кажеш. Сада знамо да знаш све и немаш потребу да те неко пита. У овоме верујемо да си од Бога изашао. Одговорио им је Исус:

управо сада верујете? Ево долази час, и сада је дошао, да будете расејани сваки у своје и мене самог оставите; и нисам сам, јер је Отац са мном. Ове ствари сам вам говорио да у мени имате мир. У свету ћете имати невољу; али имајте храброст, ја сам победио свет.

17

Ово је говорио Исус, и подигао је своје очи ка небу и рекао: Оче, дошао је сат, прослави свог сина, да и твој син прослави тебе, као што си му дао власт над сваким телом, да свима онима које си му дао, он да вечни живот. Ово пак је вечни живот: да познају тебе, јединог истинитог Бога, и онога кога си послао, Исуса Христа. Ја сам те прославио на земљи, завршио сам дело које си ми дао да учиним; и сада ти прослави мене, оче, код себе оном славом коју сам имао код тебе пре него што је свет постојао. Открио сам твоје име људима које си ми дао из света. Твоји су били и мени си их дао, и они су сачували твоју реч. Сада су знали да је све што си ми дао од тебе; да сам речи које си ми дао дао њима, и они су примили, и знали су заиста да сам од тебе изашао, и веровали су да си ме ти послао. Ја о њима молим; не о свету молим, него о онима које си ми дао, јер су твоји, и моје све твоје је и твоје моје, и прослављен сам у њима. И ја више нисам у свету, и ови су у свету, и ја долазим к теби. Оче свети, сачувај их у твоме имену које си ми дао, да буду једно као што смо ми. Када сам ја био са њима у свету, ја

сам их чувао у твоме имену; оне које си ми дао чувао сам, и нико од њих није пропао осим сина пропасти, да би се писмо испунило. Сада пак долазим к теби, и ово говорим у свету да имају радост моју испуњену у себи. Ја сам дао њима твоју реч, и свет их је мрзео, зато што нису од овог света, као што ни ја нисам од овог света. Не молим да их узмеш из света, него да их сачуваш од зла. Нису из света, као што ја нисам из света. Освети их у твојој истини, твоја реч је истина. Као што си ме ти послао у свет, тако сам и ја послао њих у свет. И за њих ја посвећујем себе, да и они буду посвећени у истини. Не питам само о овима, него и о онима који верују у мене кроз њихову реч, да сви једно буду, као што си ти, оче, у мени и ја у теби, да и они у нама једно буду, да свет верује да си ме ти послао. И ја славу коју си ми дао дао сам њима, да буду једно као што смо ми једно, ја у њима и ти у мени, да буду усавршени у једно, и да зна свет да си ме ти послао и да си их волео као што си мене волео. Оче, желим да они које си ми дао буду са мном где сам ја, да виде моју славу коју си ми дао, јер си ме волео пре оснивања света. Оче праведни, и свет те није познао, ја сам те познао, и ови су познали да си ме ти послао; и учинио сам познатим њима име твоје и учинићу познатим, да љубав којом си ме волео у њима буде, и ја у њима.

18

Ово рекавши, Исус изађе са ученицима својим преко потока

Кедрона, где беше башта, у коју уђе он и ученици његови. Знао је и Јуда који га је предавао то место, јер се Исус често тамо окупљао са својим ученицима. Јуда је, дакле, узевши кохорту и помоћнике од поглавара свештеничких и фарисеја, дошао тамо са буктињама и лампама и оружјем. Исус, дакле, знајући све што долази на њега, изашао је и рекао им: Кога тражите? Одговорили су му: Исуса Назарећанина. Каже им Исус: ја сам. Стајао је и Јуда, онај који га предаје, са њима. Када им је дакле рекао да сам ја, отишли су уназад и пали на земљу. Опет дакле њих упита: кога тражите? Они су рекли: Исуса Назарећанина. Одговорио је Исус: Рекао сам вама да ја сам. Ако дакле мене тражите, оставите ове да оду, да би се испунила реч коју је рекао, да оне које си ми дао, нисам изгубио од њих ниједног. Симон Петар, дакле, имајући мач, извукао га је и ударио роба првосвештеника и одсекао његово десно ухо; а име том робу беше Малх. Рекао је дакле Исус Петру: Баци мач у корице! Чашу коју ми је дао Отац, зар да је не испијем? Дакле, кохорта и трибун и слуге Јевреја ухватише Исуса и везаше га, и одведоше га прво код Ане; јер он беше таст Кајафе, који беше првосвештеник те године. А Кајафа је био онај који је саветовао Јеврејима да је корисно да један човек погине за народ. Пратио је Исуса Симон Петар и други ученик. А тај ученик је био познат првосвештенику, и ушао је заједно са Исусом у двориште првосвештеника; а Петар је стајао код врата напољу. Изашао је дакле онај други ученик, који је био познат првосвештенику, и рекао је вратарки, и увео Петра. Каже дакле слушкиња вратарка

Петру: ниси ли и ти један од ученика овог човека? Каже онај: нисам. Стајали су роби и помоћници који су направили ватру од ћумура, јер беше хладно, и грејали су се, а са њима беше и Петар, стојећи и грејући се. Првосвештеник је дакле питао Исуса о његовим ученицима и о његовом учењу. Одговорио му је Исус: Ја сам отворено говорио свету, ја сам увек учио у скупштини и у храму, где се Јевреји увек окупљају, а у тајности нисам говорио ништа. Шта ме питаш? Питај оне који су чули шта сам говорио њима; ево, ови знају шта сам рекао ја. Када је он ово рекао, један од помоћника који је стајао ту дао је ударац Исусу рекавши: Тако ли одговараш првосвештенику? Одговорио му је Исус: ако сам лоше говорио, посведочи о злу, ако ли добро, зашто ме удараш? Ана га је послао везаног ка Кајафи, првосвештенику. Симон Петар је стајао и грејао се. Рекоше дакле њему: ниси ли и ти од ученика његових? Онај је дакле порекао и рекао: Нисам. Каже један од робова првосвештеника, рођак оног коме Петар одсече ухо: нисам ли ја тебе видео у башти са њим? Опет дакле, Петар је порекао, и одмах је петао прогласио. Воде дакле Исуса од Кајафе у преторијум, а беше рано, и они не ђоше у преторијум, да се не би осквернили, него да једу пасху. Изашао је дакле Пилат према њима и рекао: Какву оптужбу доносите против овог човека? Одговорили су и рекли му: Да овај није злочинац, не бисмо ти га предали. Рекао је дакле њима Пилат: Узмите га ви и према вашем закону судите му. Рекоше дакле њему Јудејци: Нама није дозвољено да убијемо никога, да се испуни реч Исуса коју рече

означавајући каквом смрћу имађаше да умре. Пилат је дакле поново ушао у преторијум и позвао Исуса и рекао му: Ти си цар Јудејаца? Одговорио му је Исус: Од себе ли ти ово кажеш или су ти други рекли о мени? Одговорио је Пилат: Зар сам ја Јеврејин? Твој народ и главни свештеници предали су те мени; шта си урадио? Одговорио је Исус: Царство моје није из овог света. Ако би царство моје било из овог света, моји помоћници би се борили да не будем предат Јеврејима. Али сада моје царство није одавде. Рекао му је дакле Пилат: Дакле ти си краљ? Одговорио је Исус: ти кажеш да сам ја краљ. Ја сам за ово рођен и за ово сам дошао на свет, да сведочим истини. Свако ко је од истине слуша мој глас. Пилат му каже: Шта је истина? И ово рекавши, опет је изашао према Јеврејима и каже њима: ја не налазим никакав узрок у њему; али је обичај вама да једног вама пустим у Пасху; желите ли дакле да вама пустим краља Јевреја? Викали су дакле опет сви говорећи: Не овога, него Вараву. А Варава је био разбојник.

19

Тада дакле Пилат узе Исуса и ишиба га. И војници, исплевши круну од трња, ставише му је на главу, и пурпурни огртач набацише на њега, и говораху: Здраво, царе јудејски! И удараху га. Изашао је дакле поново напоље Пилат и говори им: Ево, водим вам га напоље, да знате да у њему не налазим никакву кривицу. Изашао је дакле Исус

напоље носећи трњави венац и пурпурни огртач, и каже њима: Ево човек. Када су дакле главни свештеници и слуге виделе њега, повикаше говорећи: Разапни, разапни га! Каже њима Пилат: узмите њега ви и разапните; ја јер не налазим кривицу у њему. Одговорили су му Јевреји: ми имамо закон, и према нашем закону дужан је умрети, јер је себе учинио Божјим сином. Када је дакле Пилат чуо ову реч, више се уплашио, и ушао је у преторијум опет и каже Исусу: Одакле си ти? А Исус му није дао одговор. Каже му дакле Пилат: Мени не говориш? Не знаш да имам власт да те разапнем и да те пустим? Одговорио је Исус: Не би имао никакав ауторитет према мени да ти није био дат одозго; због тога онај који ме предаје теби има већи грех. После овога је Пилат тражио да га пусти, али Јевреји су викали говорећи: Ако овога пустиш, ниси пријатељ Цезаров. Свако ко себе чини краљем противи се Цезару. Дакле Пилат, чувши ову реч, извео је напоље Исуса, и сео је на судско место на месту званом Литострот, а јеврејски Габата; била је припрема Пасхе, а час беше као шести; и каже Јеврејима: ево цар ваш. А они су викали: узми, узми, разапни га! Пилат им каже: Да разапнем вашег краља? Одговорили су главни свештеници: Немамо краља осим Цезара. Тада га је, дакле, предао њима да буде разапет. Примили су Исуса и одвели га; и носећи свој крст изашао је на место звано Лобања, које се на јеврејском зове Голгота, где су га разапели, и с њим друга двојица одовуд и одонуд, а Исуса у средини. Написа а и натпис Пилат и ставио га на крст, а беше написано: Исус Назаређанин, цар Јевреја. Овај натпис дакле многи од

Јевреја прочиташе, зато што је близу града било место где је Исус разапет, и беше написано хебрејски, грчки и римски. Говорили су дакле Пилату главни свештеници Јевреја: Не пиши Цар Јевреја, него да је онај рекао Цар сам Јевреја. Одговорио је Пилат: Оно што сам написао, написао сам. Војници дакле, када разапеше Исуса на крст, узеше његове одежде и начинише четири дела, сваком војнику по један део, и тунику. А туника беше без шава, одозго ткана кроз целу. Рекоше дакле један другом: да не поцепамо га, него да бацимо жреб за њега чији ће бити; да би се испунило писмо које говори: поделише хаљине моје међу собом, и на одећу моју бацише жреб. Војници су дакле то урадили. Стајале су а поред крста Исуса мајка његова и сестра мајке његове, Марија Клопина и Марија Магдалена. Исус, дакле, видевши мајку и ученика који је стајао, кога је волео, каже његовој мајци: Жено, ево сина твог. Онда каже ученику: Ево мајка твоја. И од тог часа ученик ју је узео к себи. После овога, знајући Исус да је све већ завршено, да би се испунило Писмо, каже: Жедан сам. Посуда пуна сирћета је дакле лежала, а они су испунили сунђер сирћетом и обложивши га исопом принели његовим устима. Када дакле узе сирће, Исус рече: Свршено је, и наслонивши главу, предаде дух. Јевреји дакле, да не остану тела на крсту у суботу, пошто беше припрема, јер беше велики дан оне суботе, питаше Пилата да буду сломљене њихове ноге и да буду узети. Дошли су дакле војници, и првом сломише ноге и другом који је био распет са њим; али када су дошли до Исуса, како видеше да је већ умро, не сломише му ноге, него један од

војника копљем му прободе бок, и одмах изађе крв и вода. И онај који је видео сведочио је, и истинито је његово сведочанство, и он зна да истину говори, да и ви верујете. Јер се ово десило да би се писмо испунило, кост његова неће бити сломљена. И опет друго писмо каже: видеће онога кога су проболи. После ових ствари упитао је Пилата Јосиф из Ариматеје, који је био ученик Исуса, али скривен због страха од Јевреја, да узме тело Исуса; и Пилат је дозволио. Дошао је дакле и узео тело Исуса. Дође и Никодим, онај који је дошао ка Исусу ноћу први пут, носећи мешавину смирне и алоја око сто литара. Узеше дакле тело Исусово и повише га у ланене платне са мирисима, као што је обичај Јеврејима да сахрањују. Била је пак башта на месту где је био разапет, и у башти нови гроб, у коме још никада нико није био положен; тамо дакле због припреме Јевреја, зато што је гроб био близу, положили су Исуса.

20

А првог дана у недељи, Марија Магдалена долази рано, док је још увек била тама, на гроб, и види камен уклоњен са гроба. Трчи дакле и долази према Симону Петру и према другом ученику кога је Исус љубио, и говори им: Узели су Господа из гроба и не знамо где су га ставили. Изашао је дакле Петар и други ученик и долазили су ка гробу. Трчала су двојица заједно, и други ученик је претрчао брже од Петра и дошао први до гроба, и сагнувши се види како леже

платнене тканине, али ипак није ушао. Долази дакле Симон Петар пратећи га, и ушао је у гробницу и види платнене крпе како леже, и марамицу за лице, која је била на његовој глави, не лежећу са платненим крпама, него одвојено умотану на једном месту. Тада дакле ушао је и други ученик који је дошао први у гроб, и видео је и веровао је; јер још нису знали из писма да је потребно да он устане из мртвих. Ученици су дакле опет отишли својим кућама. Марија је стајала напољу код гробнице и плакала. Како је дакле плакала, сагнула се у гроб и види два гласника у белом како седе, једног код главе и једног код стопала, где је лежало тело Исусово. И рекоше јој они: Жено, зашто плачеш? Каже им: узели су Господа мог, и не знам где су га ставили. И рекавши ове ствари, окренула се уназад и види Исуса како стоји, и није знала да је то Исус. Исус јој каже: Жено, зашто плачеш? Кога тражиш? Она, мислећи да је он баштован, говори му: Господару, ако си ти однео њега, реци ми где си га ставио, и ја ћу га подићи. Исус јој каже: Марија. Окренувши се, она му каже: Рабуни, што значи Учитељу. Каже јој Исус: Не дотичи ме се, јер још нисам узашао ка Оцу мом. Иди к браћи мојој и реци им: узлазим ка Оцу мом и Оцу вашем, и Богу мом и Богу вашем. Долази Марија Магдалина јављајући ученицима да је видела Господа, и да јој је ово рекао. Будући дакле вече оног дана, првог дана у недељи, и врата затворена где беху ученици окупљени због страха од Јевреја, дође Исус и стаде у средину, и рече им: Мир вама. И рекавши ово, показао им је своје руке и свој бок. Обрадоваше се, дакле, ученици кад видеше Господа.

Рекао им је дакле Исус поново: Мир вама. Као што ме је послао Отац, и ја шаљем вас. И ово рекавши, дунуо је и каже њима: примите Дух Свети; ако неких опростите грехе, опраштају се њима; ако неких задржите, задржани су. Тома, један од дванаесторице, звани Близанац, није био са њима када је дошао Исус. Остали ученици су му дакле говорили: Видели смо Господа. А он рече њима: ако не видим у рукама његовим облик ексера, и ставим прст мој у облик ексера, и ставим руку моју у бок његов, нећу веровати. И после осам дана опет су били унутра његови ученици и Тома са њима. Долази Исус кроз затворена врата, и стао је у средину и рекао: Мир вама. Затим говори Томи: Донеси прст свој овамо и види руке моје, и донеси руку своју и стави у ребра моја, и не буди неверан, него веран. И одговорио Тома и рекао њему: Господ мој и Бог мој. Исус му говори: Зато што си ме видео, повероваo си. Блажени су они који нису видели, а поверовали су. Многе ствари дакле заиста и друге знаке учини Исус пред ученицима његовим, који нису написани у књизи овој; ове ствари пак написане су да верујете да је Исус Христос, син Божји, и да верујући живот имате у имену његовом.

21

После ових ствари Исус се опет открио ученицима на Тиверијадском мору, а открио се овако. Били су заједно Симон Петар, и Тома звани Близанац, и Натанаило из Кане

Галилејске, и синови Зеведејеви, и још двојица његових ученика. Каже им Симон Петар: Идем да ловим рибу. Кажу му: Долазимо и ми са тобом. Изашли су и ушли су у брод одмах, и у оној ноћи нису ништа ухватили. Али када је јутро већ наступило, Исус је стајао на обали, али ученици нису знали да је то Исус. Каже дакле њима Исус: Деца, немате ли нешто хране? Одговорише му: не. А он им рече: бацајте мрежу на десну страну брода, и наћи ћете. Бацише дакле, и више нису били у стању да га повуку од мноштва рибе. Каже дакле онај ученик, кога је волео Исус, Петру: Господ је. Симон Петар, дакле, чувши да је Господ, опасао се спољном одећом, јер је био го, и бацио се у море; а други ученици дошли су чамцем, јер нису били далеко од земље, него као двеста лаката, вукући мрежу са рибама. Када су дакле сишли на земљу, виде ћумур који лежи и рибу постављену на њему и хлеб. Каже им Исус: Донесите од рибе коју сте управо уловили. Отишао је горе Симон Петар и повукао мрежу на земљу, пуну великих риба, сто педесет три, и иако их је било толико много, мрежа се није поцепала. Исус им каже: Дођите, доручкујте. Нико од ученика није смео да га пита Ко си ти?, знајући да је то Господ. Долази дакле Исус и узима хлеб и даје им га, и рибу такође. Ово је већ трећи пут да се Исус јавио својим ученицима пошто је васкрсао из мртвих. Када су дакле доручковали, каже Симону Петру Исус: Симоне Јонин, волиш ли ме више од ових? Каже му: да, Господе, ти знаш да те волим. Каже му: Храни јагањце моје. Каже му опет, други пут: Симоне, сине Јонин, волиш ли ме? Каже му: да,

Господе, ти знаш да те волим. Каже му: паси овце моје. Каже му трећи пут: Симоне, сине Јонин, волиш ли ме? Ожалостио се Петар зато што му је рекао трећи пут, волиш ли ме, и рекао му је: Господе, ти све знаш, ти знаш да те волим. Каже му Исус: Храни овце моје. Заиста, заиста ти кажем, када си био млађи, опасивао си себе и ходао си где си хтео, али када остариш, испружићеш руке своје, и други ће те опасати и одвести где не желиш. Ово је рекао означавајући каквом смрћу ће прославити Бога. И рекавши ово, каже му: Следуј ме. Окренувши се, Петар види ученика кога је Исус волео како га прати, оног који је на вечери залегао на његове груди и рекао: Господе, ко је онај који те предаје? Видевши овог, Петар говори Исусу: Господе, а овај шта? Каже му Исус: Ако желим да он остане док ја дођем, шта је теби до тога? Ти следи за мном. Изашла је дакле та реч међу браћу да онај ученик не умире, а Исус му није рекао да не умире, него: ако хоћу да он остане док ја дођем, шта је теби до тога? Ово је ученик који сведочи о овоме и који је ово написао, и знамо да је његово сведочанство истинито. Има и много других ствари које је учинио Исус, које ако би се писале једна по једна, ни сам свет не би могао, мислим, да садржи књиге које би биле написане. Амин.

Посланица Јованова

1

Оно што је било од почетка, оно што смо чули, оно што смо видели својим очима, оно што смо посматрали и наше руке су опипале, о речи живота; и живот је био објављен, и видели смо и сведочимо и објављујемо вама вечни живот, који је био код Оца и био је објављен нама; оно што смо видели и чули, објављујемо вама, да и ви имате заједницу са нама; а наша заједница је са Оцем и са Његовим Сином Исусом Христом. И ово вам пишемо да би наша радост била испуњена. И ово је порука коју смо чули од њега и објављујемо вама, да је Бог светлост и таме у њему нема никакве. Ако кажемо да заједницу имамо са њим и у тами ходамо, лажемо и не чинимо истину; ако ли у светлости ходамо, као што је он у светлости, заједницу имамо једни са другима, и крв Исуса Христа, сина његовог, чисти нас од сваког греха. Ако кажемо да немамо греха, варамо себе и истина није у нама. Ако признамо грехе наше, веран је и праведан да нам опрости грехе и очисти нас од сваке

неправде. Ако кажемо да нисмо згрешили, чинимо га лажовом, и реч његова није у нама.

2

Деца моја мала, ово пишем вама да не сагрешите; и ако неко сагреши, заступника имамо код Оца, Исуса Христа праведног; и он је помирење за грехе наше, не само за наше, него и за целог света. И по овоме знамо да смо Га упознали, ако чувамо Његове заповести. Онај који говори: Познао сам га, а не држи његове заповести, лажов је, и у њему нема истине; а ко држи његову реч, заиста је у њему љубав Божја усавршена. У овоме знамо да смо у њему. Онај који говори да остаје у њему дугује да хода као што је онај ходио. Браћо, не пишем вам нову заповест, него стару заповест коју сте имали од почетка; стара заповест је реч коју сте чули од почетка. Опет вам пишем нову заповест, која је истинита у њему и у вама, јер тама пролази и истинита светлост већ сија. Онај који говори да је у светлости, а мрзи свог брата, у тами је до сада. Онај који воли брата свог у светлости остаје, и саблазан у њему нема; а онај који мрзи брата свог у тами је и у тами хода, и не зна где иде, јер тама заслепе очи његове. Пишем вама, децо мала, зато што су вам опроштени греси због његовог имена. Пишем вама, очеви, јер сте познали Оног од почетка. Пишем вама, младићи, јер сте победили злог. Писао сам вама, деца, јер сте упознали Оца. Писао сам вама, очеви,

зато што сте познали Оног од почетка. Писао сам вама, младићи, зато што сте јаки и реч Божја у вама остаје и победили сте злог. Не волите свет нити ствари у свету. Ако неко воли свет, није љубав Оца у њему; јер све што је у свету, жеља тела и жеља очију и охолост живота, није од Оца, него је од света. И свет пролази и жеља његова, а онај који чини вољу Божју остаје довека. Деца, последње је време, и као што сте чули да антихрист долази, и сада многи антихристи су постали; отуда знамо да је последње време. Из нас изашли су, али нису били из нас, јер ако су били из нас, остали би са нама, али да би се открило да нису сви из нас. И ви имате помазање од Светога, и знате све. Не написах вам зато што не знате истину, него зато што је знате, и зато што никаква лаж није из истине. Ко је лажов ако не онај који негира да Исус јесте Христ? Ово је антихрист, онај који одриче Оца и Сина. Сваки онај који негира Сина ни Оца нема. Ви дакле оно што сте чули од почетка, нека остане у вама. Ако у вама остане оно што сте од почетка чули, и ви ћете остати у Сину и у Оцу. И ово је обећање које нам је он дао — вечни живот. Ово сам вам написао о онима који вас обмањују. И ви, помазање које сте примили од њега остаје у вама, и немате потребу да вас неко учи, него као што само помазање учи вас о свему, и истинито је и није лаж, и као што вас научило, остаћете у њему. И сада, децо мала, останите у њему, да када буде откривен имамо слободу говора и не будемо постиђени од њега при доласку његовом. Ако знате да је праведан, знате да је свако ко чини правду рођен из њега.

3

Видите какву љубав нам је дао Отац да будемо звани деца Божија. Због овога свет не зна вас, јер није знао њега. Вољени, сада смо деца Божја, и још увек није откривено шта ћемо бити, али знамо да ако буде откривен, бићемо слични њему, јер ћемо га видети какав јесте. И сваки који има ту наду у њега очишћава себе, као што је он чист. Сваки који чини грех, чини и беззаконије, и грех је беззаконије. И знате да се онај јавио да узме грехе наше, и греха у њему нема. Сваки онај који у њему остаје не греши, сваки онај који греши није га видео нити га је познао. Деца мала, нико нека не вара вас; онај који чини правду праведан је, као што је онај праведан; онај који чини грех од ђавола је, зато што ђаво греши од почетка. За ово је објављен Син Божји, да уништи дела ђаволова. Сваки рођени од Бога не чини грех, јер семе Његово у њему остаје, и не може грешити, јер је рођен од Бога. У овоме су видљива деца Божја и деца ђаволова. Сваки онај који не чини правду није од Бога, и онај који не воли брата свог. Да ово је порука коју сте чули од почетка, да волимо једни друге, не као Кајин који беше од злог и закла брата свог; и због чега га закла? Зато што су његова дела била зла, а дела његовог брата праведна. Не чудите се, браћо моја, ако вас мрзи свет. Ми знамо да смо прешли из смрти у живот, јер волимо браћу. Онај који не воли брата остаје у смрти. Сваки онај који мрзи брата свог убица је, и знате да ниједан убица нема вечни живот који

остаје у њему. У овоме смо познали ту љубав, јер је онај за нас своју душу положио, и ми дугујемо за браћу душе полагати. Ко би имао живот овога света и посматра свога брата који има потребу, и затвори своју утробу од њега, како љубав Божја остаје у њему? Децо моја, не љубимо речју нити језиком, него делом и истином. И по овоме знамо да смо од истине, и пред њим ћемо умирити срца наша, јер ако нас осуђује срце наше, Бог је већи од срца нашег и зна све. Вољени, ако нас срце наше не осуђује, имамо слободу према Богу, и шта год тражимо примамо од њега, јер чувамо његове заповести и чинимо оно што је угодно пред њим. И ово је заповест његова, да верујемо у име Сина његовог Исуса Христа и да љубимо једни друге, као што је дао заповест. И онај који држи његове заповести остаје у њему, и он у њему. И по овоме знамо да остаје у нама, од Духа којег нам је дао.

4

Вољени, не верујте сваком духу, него испитујте духове да ли су од Бога, јер су многи лажни пророци изашли у свет. По овоме познајете Духа Божјег: сваки дух који признаје Исуса Христа у телу дошлог, од Бога је; и сваки дух који не признаје Исуса Христа у телу дошлог, од Бога није; и ово је оно од антихриста о коме сте чули да долази, и сада је у свету већ. Ви сте од Бога, деце, и победили сте их, јер је већи онај који је у вама него онај који је у свету. Они су из света,

због тога говоре из света и свет их слуша. Ми смо од Бога; онај који познаје Бога слуша нас. Ко није од Бога, не слуша нас. Из овога знамо духа истине и духа лутања. Вољени, волимо једни друге, зато што је љубав из Бога, и сваки онај који воли рођен је из Бога и зна Бога. Онај који не љуби није упознао Бога, јер је Бог љубав. У овоме се јавила љубав Божја у нама, јер је Бог послао Сина свог Јединородног у свет да живимо кроз Њега. У овоме је љубав, не у томе да смо ми волељи Бога, него у томе да је он волео нас и послао свога Сина као искупљење за грехе наше. Вољени, ако нас је Бог тако волео, и ми смо дужни да волимо једни друге. Бога нико никада није видео; ако љубимо једни друге, Бог у нама остаје и љубав његова је усавршена у нама. У овоме знамо да у њему остајемо и он у нама, јер нам је од свога Духа дао. И ми смо видели и сведочимо да је Отац послао Сина као Спаситеља света. Ко исповеди да је Исус Син Божји, Бог у њему остаје и он у Богу. И ми смо знали и веровали у љубав коју Бог има у нама. Бог је љубав, и онај који остаје у љубави остаје у Богу и Бог у њему. У овоме је усавршена љубав са нама, да имамо смелост у дану суда, јер као што је Онај, тако смо и ми у овом свету. Страха нема у љубави, него савршена љубав изгони страх, јер страх носи казну, а онај који се боји није усавршен у љубави. Ми волимо њега, зато што нас је он први заволео. Ако неко каже да воли Бога, а мрзи брата свога, лажов је, јер онај који не воли брата свога кога је видео, како може волети Бога кога није видео? И ову заповест имамо од њега, да онај који љуби Бога љуби и брата свог.

5

Сваки онај који верује да је Исус Христ, рођен је од Бога, и сваки онај који воли Оног који је родио, воли и оног који је рођен од Њега. У овоме знамо да волимо децу Божју, када Бога волимо и заповести Његове чувамо. Јер ово је љубав Божја, да чувамо његове заповести; и његове заповести нису тешке, зато што све што је рођено од Бога побеђује свет; и ово је победа која је победила свет, наша вера. Ко је онај који побеђује свет, ако не онај који верује да је Исус Син Божји? Овај је Онај који је дошао кроз воду и крв, Исус Христос, не у води само, него у води и крви, и Дух је Онај који сведочи, јер Дух је истина. Јер три су они који сведоче у небу, Отац, Реч и Свети Дух, и ова три једно су; и три су они који сведоче на земљи, Дух и вода и крв, и та три у једно су. Ако примамо сведочанство људи, сведочанство Божје је веће, јер ово је сведочанство Божје које је Он посведочио о Сину свом. Онај који верује у Сина Божјег има сведочанство у себи, онај који не верује Богу учинио га је лажовом, јер није веровао у сведочанство које је Бог посведочио о Сину његовом. И ово је сведочанство: да је Бог дао нама вечни живот, и овај живот је у Његовом Сину. Онај који има Сина има живот, онај који нема Сина Божјег живот нема. Ово сам написао вама који верујете у име Сина Божјег, да бисте знали да имате вечни живот, и да бисте веровали у име Сина Божјег. И ово је слобода говора коју имамо према њему, да ако нешто тражимо према његовој вољи, он нас

слуша. И ако знамо да нас чује у ономе што тражимо, знамо да имамо молбе које смо тражили од њега. Ако неко види свог брата како греши грех који није ка смрти, тражиће, и даће му живот, онима који греше не ка смрти. Постоји грех према смрти; не кажем о оном да би питао. Сва неправда грех је, и има греха који није ка смрти. Знамо да сваки онај који је рођен од Бога не греши, него онај који је рођен од Бога чува себе, и зли га се не дотиче. Знамо да смо од Бога, и цео свет у злу лежи. Знамо а да је Син Божји дошао и дао нам је ум да познајемо Истинитог, и јесмо у Истинитом, у Сину његовом Исусу Христу Овај је прави Бог и вечан живот. Деца, чувајте себе од идола, амин.

Постање

1

У почетку створи Бог небо и земљу. А земља беше невидљива и неуређена, и тама беше изнад бездана, и Дух Божји се носио изнад воде. И рекао је Бог: Нека буде светлост, и поста светлост. И виде Бог светлост да је добра, и раздвоји Бог светлост од таме. И Бог назва светлост дан, а таму назва ноћ. И дође вече, и дође јутро, дан један. И рече Бог: Нека буде свод усред воде, и нека раздваја воду од воде. И би тако. И створио је Бог свод, и раздвојио је Бог између воде која беше испод свода и између воде која беше изнад свода. И назвао је Бог свод небом, и видео је Бог да је добро, и постало је вече, и постало је јутро, дан други. И рече Бог: Нека се сакупи вода испод неба на једно место, и нека се појави сува земља. И би тако. И сакупи се вода испод неба на своја места, и појави се сува земља. И назвао је Бог сухо земљом, а скупове вода назвао је морима, и видео је Бог да је добро. И рече Бог: нека никне земља биљку траве која сеје семе према роду и према сличности, и дрво плодно које

чини плод, чије је семе у њему према роду на земљи. И поста тако. И изнела је земља биљку траве која сеје семе према роду и према сличности, и дрво плодоносно које чини плод, чије је семе у њему према роду на земљи, и видео је Бог да је добро. И догоди се вече, и догоди се јутро, дан трећи. И рече Бог: Нека постану светила на своду небеском да светле над земљом, да раздвајају дан од ноћи, и нека буду за знаке и за времена и за дане и за године. И нека буду светла на тврђави небеској, да светле над земљом. И постаде тако. И створио је Бог два велика светила: велико светило за управљање даном, и мање светило за управљање ноћу, и звезде. И поставио их је Бог у свод неба, тако да светле на земљу, и да владају даном и ноћу, и да раздвајају између светлости и између таме; и видео је Бог да је добро. И дође вече и дође јутро, дан четврти. И рече Бог: нека изведу воде гмизавце душа живих и птице летеће на земљи према тврди неба. И поста тако. И начинио је Бог велика морска чудовишта и сваку душу животиња гмизавих ствари које су воде извеле према врстама њиховим, и сваку крилату птицу према роду, и видео је Бог да је добро. И благословио их је Бог говорећи: Увећавајте се и множите се, и напуните воде у морима, и птице нека се множе на земљи. И догоди се вече, и догоди се јутро, дан пети. И рекао је Бог: Нека земља изведе живу душу према врсти: четвороношце, гмизавце и звери земаљске према врсти. И постало је тако. И направио је Бог звери земаљске према врсти, и стоку према њиховој врсти, и све гмизавце земаљске према врсти, и видео је Бог да је добро. И рече

Бог: Начинимо човека према слици нашој и према сличности, и нека владају рибама морским, и птицама небеским, и стоци, и свој земљи, и свим гмизавцима који пузе по земљи. И створио је Бог човека, по слици Божјој створио га је, мушко и женско створио их је. И благословио их је Бог говорећи: Увећавајте се и умножавајте се, и напуните земљу, и покорите је, и владајте рибама морским, и птицама небеским, и свом стоком, и свом земљом, и свим гмизавцима који гмижу по земљи. И рекао је Бог: Ево, дао сам вама сву траву која носи семе, сејући семе, која је изнад све земље; и свако дрво које има у себи плод семена који носи семе, биће вама за храну, и свим зверима земље, и свим птицама неба, и свему што пузи пузајући по земљи, које има у себи душу живота, и сву траву зелену за храну; и постало је тако. И виде Бог све што је учинио, и ево, беше врло добро, и би вече, и би јутро, дан шести.

2

И завршени су небо и земља, и сав њихов свет. И завршио је Бог у шестом дану своја дела која је учинио, и одморио се у седмом дану од свих својих дела која је учинио. И благословио је Бог дан седми и посветио га, јер је у њему одмарао од свих дела својих која је Бог започео да чини. Ово је књига постанка неба и земље, када постаде, који дан начини Господ Бог небо и земљу, и све зелено пољско пре него што постаде на земљи, и сву траву пољску пре него

што никне; јер Бог не пусти кишу на земљу, и човека не беше да је обрађује. Извор је излазио из земље и натапао је сву површину земље. И обликовао је Бог човека од праха земље, и удахнуо му у лице дах живота, и постао је човек жива душа. И засадио је Бог рај у Едему на истоку, и поставио је тамо човека којег је саздао. И изникао је Бог још из земље свако дрво лепо за гледање и добро за храну, и дрво живота у средини раја, и дрво познања добра и зла. Река но излази из Едема да напоји рај; одатле се дели на четири рукавца. Име првој је Фисон, она која окружује сву земљу Евилат, где се налази злато. А злато те земље је добро, и тамо је карбункул и зелени камен. И име другој реци Геон, ова је она која окружује сву земљу Етиопије. И трећа река, Тигрис, она која тече насупрот Асирцима, а четврта река, Еуфрат. И узе Господ Бог човека кога је саздао и постави га у рају наслађења да га обрађује и чува. И заповеди Господ Бог Адаму говорећи: Од сваког дрвета у рају слободно ћеш јести. Али од дрвета знања добра и зла нећете јести, јер у који дан једете од њега, смрћу ћете умрети. И рече Господ Бог: Није добро да човек буде сам, да му начинимо помоћника према њему. И саздао је Бог још из земље све звери пољске и све птице небеске, и довео их је ка Адаму да види шта ће их назвати, и све што је Адам назвао живом душом, то је име њему. И Адам је дао имена свој стоци, и свим птицама небеским, и свим зверима пољским, али за Адама се није нашао помоћник који би му био сличан. И Бог је положио занос на Адама, и он је заспао, и узео је једну од његових страна и испунио је месом уместо

ње. И Бог је саградио ребро које је узео од Адама у жену, и довео ју је Адаму. И рекао је Адам: Ово је сада кост од мојих костију и тело од мојег тела; ова ће се звати жена, јер је од мужа њеног узета. Због овога оставиће човек оца свог и мајку, и прилепиће се жени својој, и биће двоје у једно тело. И била су двоје голи, и Адам и жена његова, и нису се стидели.

3

А змија беше најмудрија од свих звери на земљи, које је створио Господ Бог, и рече змија жени: Зашто је рекао Бог да не једете ни са једног дрвета у рају? И рекла је жена змији: Од воћа дрвета раја јешћемо. А од воћа дрвета које је у средини раја, рекао је Бог, нећете јести од њега, нити ћете га дирнути, да не умрете. И рече змија жени: нећете смрћу умрети. Јер Бог је знао, да којег дана једете од њега, отвориће се ваше очи, и бићете као богови, знајући добро и зло. И жена виде да је дрво добро за храну, и да је угодно очима да се види, и да је лепо за разумевање, и узевши од плода његовог, поједе, и даде и свом мужу који беше с њом, и поједоше. И отворене су биле очи њих двоје, и знали су да су голи, и сашили су лишће смокве и направили себи прегаче. И чули су глас Господа Бога који је ходао у рају увече, и сакрили су се Адам и жена његова од лица Господа Бога међу дрвећем раја. И позвао Господ Бог Адама, и рекао му: Адаме, где си? И рекао му је: Чуо сам твој глас како

ходаш у рају, и уплашио сам се јер сам наг, и сакрио сам се. И рекао му је Бог: Ко ти је јавио да си наг? Да ниси од дрвета од којег сам ти заповедио да само од овог не једеш, од њега јео? И рекао је Адам: Жена коју си ми дао да буде са мном, она ми је дала од дрвета, и ја сам јео. И рече Господ Бог жени: шта си ово учинила? И рекла је жена: Змија ме преварила, и јела сам. И рече Господ Бог змији: Зато што си учинио ово, проклет си од све стоке и од свих звери на земљи. На грудима својим и на трбуху свом пузаћеш и земљу ћеш јести све дане живота свог. И непријатељство ћу ставити између тебе и жене, и између твог семена и њеног семена, он ће ти главу чувати, а ти ћеш његову пету чувати. И жени рече: множећи умножићу болове твоје и јауке твоје, у боловима ћеш рађати децу, и ка мужу твом окретање твоје, и он ће твојим владати. Том но Адаму рекао: Зато што си чуо глас жене своје и јео од дрвета за које сам ти заповедио да од њега само не једеш, од њега си јео, проклета је земља у делима твојим; у болима ћеш је јести све дане живота свог. Трње и чичак никнуће теби, и јешћеш траву пољску. У зноју лица свога јешћеш хлеб свој, докле се не вратиш у земљу из које си узет, јер си земља, и у земљу ћеш отићи. И Адам назва своју жену Живот, зато што је она мајка свих живих. И направио је Господ Бог Адаму и жени његовој кожне хитоне и обукао их. И рече Бог: Ево, Адам је постао као један од нас, да зна добро и зло, и сада да не би икада испружио руку своју и узео са дрвета живота и појео, и живео у век. И послао га је Господ Бог из раја сласти, да ради земљу из које је узет. И изгна Адама, и насели га

наспрам раја сласти, и постави херувиме и пламени мач који се окреће да чува пут дрвета живота.

4

Адам је познао Еву, жену своју, и она је зачела и родила Каина, и рекла: Стекла сам човека кроз Бога. И додала је да роди брата његовог Авеља, и Авељ је постао пастир оваца, а Каин је обрађивао земљу. И догодило се после дана да је Кајин донео од плодова земље жртву Господу. И Авељ је донео и он сам од првенаца оваца његових, и од масти њихових. И Бог је погледао на Авеља, и на дарове његове. На Каина пак и на жртве његове не обрати пажњу, и ожалостио се Каин веома, и пало му је лице. И рече Господ Бог Каину: Зашто си постао веома ожалошћен и зашто ти је пало лице? Ако не принесеш исправно, али не поделиш исправно, ниси ли сагрешио? Буди тиха; према теби његово окретање, и ти ћеш владати над њим. И рече Каин Авељу, брату свом: Хајдемо у равницу. И догоди се, док су били у равници, уста Каин на Авеља, брата свог, и уби га. И рекао је Господ Бог Каину: Где је Авељ, брат твој? И рекао је, не знам; нисам ли ја чувар свога брата? И рекао је Господ, шта си учинио? Глас крви твог брата виче ка мени из земље. И сада проклет си од земље, која је отворила своја уста да прими крв брата твога из твоје руке. Када будеш радио земљу, она неће додати снагу своју да ти је да, стењући и дрхтећи ћеш бити на земљи. И рече Каин Господу Богу: Већа је кривица моја

него да ми се опрости. Ако ме данас избацујеш са лица земље, и од твог лица ћу се сакрити, и бићу стењући и дрхтећи на земљи, и сваки онај који ме нађе убиће ме. И рече му Господ Бог: Не тако; свако ко убије Каина, седмоструко ће бити освећен. И постави Господ Бог знак Каину, да га не убије сваки који га нађе. Изашао је Каин од лица Божјег и настанио се у земљи Наид, насупрот Едему. И познао је Каин жену његову, и она, зачевши, родила је Еноха. И градио је град и назвао је град по имену свога сина, Енох. Еноху се родио Гаидад, и Гаидад је родио Малелеила, и Малелеил је родио Метусалаха, и Метусалах је родио Ламеха. И узе себи Ламех две жене: име једној Ада, а име другој Села. И Ада роди Јовила; овај беше отац оних који живе у шаторима и узгајају стоку. И име брата његовог Јувал; овај је био онај који је измислио псалтир и китару. Зила и сама роди Тобела, и он беше ковач бронзе и гвожђа. А сестра Тобелова беше Ноема. Рекао је Ламех својим женама, Ади и Сели: Чујте мој глас, жене Ламехове, слушајте моје речи, јер сам убио човека због ране мени, и младића због модрице мени. Зато седам пута је освећено из Каина, а из Ламеха седамдесет пута седам. Знао је и Адам Еву, жену његову, и она, зачевши, родила је сина, и назвао је име његово Сит, говорећи: Подигао је јер мени Бог друго семе уместо Авеља, кога је убио Каин. И Ситу се роди син, и назва га Енос; овај се надао да призива име Господа Бога.

5

Ово је књига постанка људи; оног дана када је Бог створио Адама, по слици Божјој створио га је; мушко и женско створио их је; и благословио их је; и назвао је име њихово Адам, оног дана када их је створио. Живео је Адам двеста тридесет година, и родио је према свом обличју и према свом лику, и назвао га је по имену Сит. Постадоше а дани Адама, које је живео после рађања Сита, седам стотина година, и родио је синове и кћери. И посташе свих дана Адамових, које је живео, девет стотина и тридесет година, и умре. Живео је Сит двеста пет година и родио Еноса. И живео је Сит после рођења Еноса седам стотина и седам година, и родио је синове и кћери. И беху свих дана Ситових девет стотина и дванаест година, и умре. И живео је Енос сто деведесет година, и родио Кајнана. И живео је Енос, након што је родио Кајнана, седам стотина петнаест година, и родио је синове и кћери. И беху свих дана Еносових девет стотина и пет година, и умре. И живео је Кајнан сто седамдесет година и родио Малелеила. И живео је Кајнан после рођења Малелеила седам стотина четрдесет година, и родио је синове и кћери. И беху свих дана Кајнанових девет стотина и десет година, и умре. И живео је Малелеил сто шездесет и пет година, и родио Јареда. И живео је Малелеил после рођења Јареда седам стотина и тридесет година, и родио је синове и кћери. И беше свих дана Малелеилових осам стотина деведесет и пет година, и умре. И живео је Јаред сто шездесет и две године, и родио Еноха. И живео је Јаред после рођења Еноха осам стотина година и родио је синове и кћери. И постадоше сви дани

Јаредови две и шездесет и деветсто година, и умре. И Енох је живео сто шездесет и пет година и родио Метусалаха. Угодио је Енох Богу после рођења Матусала двеста година и родио је синове и кћери. И сви дани Енохови постадоше три стотине шездесет и пет година. И угодио Енох Богу, и није се налазио, јер га је Бог преместио. И живео је Матусала сто шездесет и седам година, и родио је Ламеха. И живео је Матусала после рођења Ламеха осам стотина две године, и родио је синове и кћери. И беху сви дани Матусалови које поживе девет стотина шездесет и девет година, и умре. И Ламех је живео сто осамдесет и осам година и родио је сина. И назва га Ноје, говорећи: Овај ће нам дати одмор од наших дела и од болова наших руку, и од земље коју је проклео Господ Бог. И живео је Ламех, након што је родио Ноја, петсто шездесет и пет година, и родио је синове и кћери. И беху сви дани Ламехови седам стотина педесет и три године, и умре. И Ноје беше пет стотина година стар, и роди три сина: Сима, Хама и Јафета.

6

И десило се када су људи почели да постају многобројни на земљи, и кћери им се родише. Видевши а синови Божји кћери људске да су лепе, узели су себи жене од свих које су изабрали. И рече Господ Бог: Неће остати Дух мој у овим људима заувек, јер су они месо, а дани њихови биће сто двадесет година. А џинови су били на земљи у оне дане, и

после тога, када су синови Божји улазили ка кћерима људским, и рађале су им, они су били џинови од века, људи славни. Видевши а Господ Бог да су се умножила зла људи на земљи, и да свако мисли у срцу свом пажљиво на зле ствари све дане. И размислио је Бог да је створио човека на земљи, и зажалио је. И рекао је Бог: Избрисаћу човека кога сам створио са лица земље, од човека до стоке, и од гмизаваца до птица небеских, јер сам зажалио што сам их створио. Ноје је нашао милост пред Господом Богом. Ово су поколења Нојева. Ноје, човек праведан, савршен будући у свом поколењу, угодио је Богу. Ноје је родио три сина: Сима, Хама и Јафета. Земља је била уништена пред Богом, и земља је била испуњена неправдом. И виде Господ Бог земљу, и беше уништена, јер је свако тело уништило пут свој на земљи. И рече Господ Бог Ноју: Време свакога човека дошло је преда ме, јер је земља испуњена неправдом од њих, и ево ја ћу уништити њих и земљу. Учини дакле себи ковчег од тесаног дрвета, начинићеш преграде у ковчегу, и обложићеш га изнутра и споља смолом. И тако ћеш начинити ковчег: три стотине лаката дужина ковчега, и педесет лаката ширина, и тридесет лаката висина његова. Сабирајући ћеш направити ковчег, и у лакат ћеш га завршити одозго, а врата ковчега ћеш направити са стране, доње, дворедне и троредне ћеш га направити. Ја, пак, ево доносим поплаву, воду на земљу, да уништим свако тело у коме је дух живота испод неба, и све што буде на земљи умреће. И поставићу завет мој са тобом, а ући ћеш у ковчег ти и синови твоји и жена твоја и жене синова твојих са

тобом. И од све стоке, и од свих гмизаваца, и од свих звери, и од сваког тела, по два од свих ћеш увести у ковчег, да их храниш са собом; мушко и женско ће бити. Од свих птица крилатих према врсти, и од све стоке према врсти, и од свих гмизаваца који гмижу по земљи према њиховој врсти, по два од свих уђи ће к теби да се хране с тобом, мушко и женско. Ти ћеш узети за себе од све хране коју једете, и сакупићеш је код себе, и биће теби и њима за јело. И учини Ноје све што му заповеди Господ Бог, тако учини.

7

И рекао је Господ Бог Ноју, уђи ти и сав твој дом у ковчег, јер сам те видео праведним пред собом у овом нараштају. Од чисте стоке уведи к себи по седам, мушко и женско, а од нечисте стоке по два, мушко и женско. И од птица небеских чистих по седам, мушко и женско, и од свих птица нечистих по два, мушко и женско, да се одржи семе на целој земљи. Још седам дана ћу довести кишу на земљу, четрдесет дана и четрдесет ноћи, и избрисаћу сва жива бића која сам створио са лица целе земље. И учинио је Ноје све што му је заповедио Господ Бог. Ноје је имао шест стотина година када је потоп дошао на земљу. Ушао је Ноје и синови његови, и жена његова, и жене синова његових са њим у ковчег због вода потопа. И од птица чистих, и од птица нечистих, и од стоке чисте, и од стоке нечисте, и од свих гмизаваца на земљи, два по два ушли су ка Ноју у ковчег,

мушко и женско, како је заповедио Бог Ноју. И догоди се после седам дана, и вода потопа дође на земљу. У шестостотој години живота Нојевог, другог месеца, седмог и двадесетог дана месеца, тога дана пукли су сви извори бездана, и уставе небеске отвориле су се. И догодила се киша на земљи четрдесет дана и четрдесет ноћи. У овај дан ушао је Ноје, Сим, Хам, Јафет, синови Нојеви, и жена Нојева, и три жене синова његових са њим, у ковчег. И све звери према врсти, и сва стока према врсти, и сваки гмизавац који се креће по земљи према врсти, и свака птица крилата према врсти својој, ушли су ка Ноју у ковчег, два по два мушко и женско од сваког тела, у коме је дух живота. И она која су улазила, мушко и женско од сваког тела, уђоше као што је заповедио Бог Ноју, и Господ Бог затвори ковчег споља иза њега. И догодила се поплава четрдесет дана и четрдесет ноћи на земљи, и умножила се вода, и подигла ковчег, и уздигао се од земље. И вода је превладавала и веома се умножавала на земљи, и ковчег се носио изнад воде. А вода је веома преовладавала на земљи и покрила све високе планине које беху испод неба. Петнаест лаката изнад уздигла се вода и покрила све високе планине. И умрло је свако тело које се креће на земљи: птице, и стока, и звери, и све што пузи и креће се на земљи, и сваки човек. И сва колико има дах живота, и све што беше на сувом, умре. И избрисао је свако живо биће које беше на лицу земље, од човека до стоке, и гмизавце, и птице небеске, и бише избрисани са земље, и остаде сам Ноје и они који беху с њим у ковчегу. И вода се уздизала на земљи сто педесет

дана.

8

И сети се Бог Нојевог и свих звери, и све стоке, и свих птица, и свих гмизаваца који су гмизали, колико их беше са њим у ковчегу, и наведе Бог дух на земљу, и преста вода. И покривени су били извори бездана и уставе неба, и обуздана је била киша са неба. И вода је опадала одлазећи са земље, и вода се смањивала после сто педесет дана. И ковчег се спустио у седмом месецу, двадесет седмог дана месеца, на планине Арарат. Вода је опадала све до десетог месеца. И у десетом месецу, првог дана у месецу, показали су се врхови планина. И догодило се после четрдесет дана да је Ноје отворио прозор ковчега који је начинио. И послао је гавран, и он изашавши, није се вратио док се вода није осушила са земље. И послао је голубицу после себе да види да ли је опала вода са земље. И пошто голубица није нашла одмор за своје ноге, вратила се к њему у ковчег, јер је вода била на свему лицу земље, и он испружи руку, узе је и унесе је к себи у ковчег. И сачекавши још седам других дана, поново посла голубицу из ковчега. И голубица му се вратила увече, и имала је у устима маслинов лист, и Ноје је знао да је вода спала са земље. И сачекавши још седам других дана, опет посла голубицу, и она се више не врати к њему. И десило се у шестстотој и првој години живота Нојевог, првог месеца, првог дана у месецу, да је престала

вода са земље. И открио је Ноје кров ковчега који је направио, и видео је да је престала вода са лица земље. А у другом месецу исушила се земља, двадесет седмог дана тог месеца. И рекао је Господ Бог Ноју, говорећи: Изађи из ковчега ти, и жена твоја, и синови твоји, и жене синова твојих са тобом, И све звери колико их је са тобом, и свако тело од птица до стоке, и сваки гмизавац који се креће по земљи, изведи са собом. И увећавајте се и множите се на земљи. И изашао је Ноје, и жена његова, и синови његови, и жене синова његових са њим. И све звери, и сва стока, и свака птица, и сваки гмизавац који се креће по земљи према врсти њиховој, изашли су из ковчега. И саградио је Ноје жртвеник Господу, и узео је од све чисте стоке и од свих чистих птица, и принео их на жртвеник као жртву паљеницу. И осмирисао је Господ Бог угодан мирис. И рече Господ Бог размисливши: нећу више проклињати земљу због дела људи, јер ум човеков лежи пажљиво на зло од његове младости; нећу дакле више ударити свако живо месо, као што учиних. Све дане земље, семе и жетва, хладноћа и врућина, лето и пролеће, дан и ноћ, неће престати.

9

И благословио је Бог Ноја и синове његове, и рекао им: увећавајте се и множите се, и напуните земљу, и владајте њом. И дрхтање и страх ваш биће на свим зверима земље,

на свим птицама неба, и на свему што се креће на земљи, и на свим рибама мора; под ваше руке дао сам их. И свако пузајуће створење које је живо биће вам за храну, као што сам вам дао поврће од траве, дао сам вам све. Само месо са крвљу душе нећете јести. Јер вашу крв душа ваших из руке свих звери ћу тражити, и из руке човека брата ћу тражити душу тог човека. Онај који пролива крв човечју, његова крв ће бити пролита, јер сам човека створио по обличју Божјем. Ви пак увећавајте се и умножавајте се, и напуните земљу и владајте њом. И рекао је Бог Ноју и синовима његовим са њим говорећи, и ево ја успостављам завет мој са вама, и са семеном вашим са вама, и са сваком душом живом са вама, од птица и од стоке; и са свим зверима земље, колико их је са вама од свих оних који су изашли из ковчега. И поставићу завет мој са вама, и неће више умрети свако тело од воде потопа, и неће више бити потоп воде да уништи сву земљу. И рече Господ Бог Ноју: Ово је знак завета који ја постављам између мене и вас, и између сваког живог бића које је са вама, за вечна поколења. Лук свој стављам у облак, и биће знак завета између мене и земље. И биће када ја сабирам облаке на земљу, видеће се лук у облаку. И сетићу се завета мог, који је између мене и вас, и између сваке живе душе у свакоме телу, и неће више бити вода за потоп, да уништи свако тело. И биће лук мој у облаку, и видећу га да се сетим завета вечног између мене и земље, и између сваке живе душе у свему телу које је на земљи. И рекао је Бог Ноју: Ово је знак завета који сам установио између мене и сваког тела које је на земљи. Били су синови Нојеви који

су изашли из ковчега Сим, Хам и Јафет. Хам је био отац Ханана. Ово су три Нојева сина, од њих су се расули по свој земљи. И Ноје, земљорадник, започе да обрађује земљу и засади виноград. И пио је од вина, опио се и раздевен је у својој кући. И видео је Хам, отац Ханаана, наготу оца свога, и изашавши јавио двојици браће своје напољу. И узевши Сим и Јафет одећу, ставили су је на своја два леђа, и ишли су уназад, и покрили су голотињу свог оца, и њихово лице беше окренуто уназад, и голотињу свог оца нису видели. Протрезнео је Ноје од вина и сазнао шта му је учинио његов млађи син. И рекао је: Проклет Ханан, дете; биће слуга својој браћи. И рекао је: Благословен Господ, Бог Симов, и нека Ханан буде његов слуга. Нека прошири Бог Јафету, и нека настани у кућама Симовим; и нека постане Ханан слуга његов. Живео је Ное после потопа триста педесет година. И постадоше сви дани Нојеви девет стотина педесет година, и умре.

10

Ово су пак поколења синова Нојевих, Сима, Хама, Јафета, и родише им се синови после потопа. Синови Јафетови: Гамер, Магог, Мадој, Јован, Елиса, Тобел, Мосох и Теирас. И синови Гомера: Ашкеназ, Рифат и Тогарма. И синови Јована: Елиса и Тарсеис, Китиои, Родиои. Из ових су била одвојена острва народа у њиховој земљи, свако према језику, у њиховим племенима и у њиховим народима. Синови

Хамови: Хус, Месраим, Фуд и Ханан. Синови Хусови: Саба, Евила, Савата, Регма и Саватака; а синови Регмини: Саба и Дадан. Куш роди Нимрода; овај поче бити џин на земљи. Овај беше џиновски ловац пред Господом Богом, зато ће рећи: као Немврод, џиновски ловац пред Господом. И почетак његовог царства беше Вавилон, и Орех, и Архад, и Халане, у земљи Сенаар. Из те земље изашао је Асур и саградио Ниневију, и Реховот град, и Калах, и Дасен између Ниневије и између Калаха; то је град велики. И Мисраим роди Лудиме, и Нефталиме, и Анамиме, и Лехабиме, и Патрусиме, и Каслухиме, одакле изађоше Филистеји, и Кафториме. Ханан је родио Сидона, првенца његовог, и Хетејца, и Јевусејца, и Аморејца, и Гергесејца, и Хивејца, и Аркејца, и Синејца, и Арвадејца, и Земарејца, и Хаматејца. И после тога била су расејана племена Хананејаца. И биле су границе Хананејаца од Сидона до доласка у Герару и Газу, до доласка до Содома и Гомора, Адаме и Себоима до Ласе. Ово су синови Хамови, по племенима својим, према језицима својим, у земљама својим и у народима својим. И Симу се родио, и њему, оцу свих синова Еверових, брату Јафета, старијег. Синови Сима: Елам и Асирија и Арфаксад и Луд и Арам и Кајнан. И синови Арама: Уз, Ул, Гатер и Мосох. И Арфаксад роди Кајнана, и Кајнан роди Салу, а Сала роди Евера. И Еверу су рођена два сина: име једном Фалег, јер су у његове дане подељена била земља, а име његовом брату Јектан. Јоктан је родио Елмодада, и Салета, и Сармота, и Јараха, и Одору, и Аибела, и Декла, и Еуала, и Абимаела, и Сабу, и Офира, и Еуеилу, и Јобаба; сви ови синови Јоктана. И

њихово настањивање је било од Масе до Сафере, планине на истоку. Ово су синови Симови, по племенима својим, према језицима својим, у земљама својим и у народима својим. Ова су племена синова Нојевих према њиховим поколењима, према њиховим народима; од њих су се расејали народи по острвима на земљи после потопа.

11

И сва земља беше једне усне и један глас беше свима. И догодило се када су се кретали од истока, нашли су равницу у земљи Сенаар и настанили се тамо. И рекао је човек свом ближњем: Хајде да направимо опеке и испечемо их на ватри. И опека им поста камен, а асфалт им беше глина. И рекоше: Хајде да изградимо себи град и кулу, чији ће врх бити до неба, и да стекнемо себи име, пре него што будемо расејани по лицу целе земље. И сишао је Господ да види град и кулу коју су саградили синови људски. И рече Господ: Ево, народ један и језик један свих, и ово почеше чинити, и сада неће им бити немогуће ништа што би се подухватили да чине. Дођите, и сишавши да збунимо њихов језик тамо, да не чује сваки глас свога суседа. И расејао их је Господ одатле по лицу све земље, и престали су да граде град и кулу. Због тога је било названо име њено Забуна, јер је тамо Господ забунио усне све земље, и одатле је Господ расејао их по лицу све земље. И ово су поколења Сима, и беше Сим син од сто година када је родио

Арфаксада, друге године после потопа. И живео је Сим, после што је родио Арфаксада, петсто година, и родио је синове и кћери, и умро је. И живео је Арфаксад сто тридесет пет година и родио Кајнана. И живео је Арфаксад, после што је родио Кајнана, четири стотине година, и родио је синове и кћери, и умро је. И живео је Кајнан сто и тридесет година, и родио Салу; и живео је Кајнан, после рођења њему Сале, године триста тридесет, и родио синове и кћери, и умро је. И живео је Сала сто тридесет година и родио Евера. И живео је Сала после рођења Евера три стотине тридесет година, и родио је синове и кћери, и умро је. И живео је Евер сто тридесет четири године и родио Фалега. И живео је Евер, после рођења Фалега, двеста седамдесет година, и родио је синове и кћери, и умро је. И Фалег је живео сто тридесет година и родио Рагава. И живео је Фалег, после рођења Рагава, двеста девет година, и родио је синове и кћери, и умро је. И живео је Рагау сто тридесет и две године и родио Серуха. И живео је Рагау, након што је родио Серуха, двеста седам година, и родио је синове и кћери, и умро је. И живео је Серух сто тридесет година и родио Нахора. И живео је Серух, након што је родио Нахора, двеста година, и родио је синове и кћери, и умро је. И Нахор је живео сто седамдесет девет година и родио је Тару. И живео је Нахор, након што је родио Тару, сто двадесет пет година, и родио је синове и кћери, и умро је. И Тара је живео седамдесет година и родио је Аврама, и Нахора, и Арана. Ово су пак родови Терини: Тера роди Аврама и Нахора и Арана, а Аран роди Лота. И умро је Аран пред

Таром, оцем својим, у земљи у којој се родио, у земљи Халдејској. И узеше Аврам и Нахор себи жене: име жени Аврамовој Сара, а име жени Нахоровој Мелха, кћи Аранова, а он беше отац Мелхин и отац Јесхин. И Сара беше неплодна и није рађала децу. И узе Тара Аврама, сина свога, и Лота, сина Арановог, сина сина свога, и Сару, снаху своју, жену Аврама, сина свога, и изведе их из земље халдејске да иду у земљу хананску, и дођоше до Харана и насели се онде. И свих дана Тариних у земљи харанској беше двеста пет година, и умре Тара у Харану.

12

И рече Господ Авраму: изиђи из земље своје, и из сродства свог, и из куће оца свог, и дођи у земљу коју ћу ти показати. И учинићу те великим народом, и благословићу те, и увеличаћу име твоје, и бићеш благословен. И благословићу оне који те благосиљају, и оне који те проклињу проклећу, и биће благословена у теби сва племена земље. И отишао је Аврам, баш као што му је говорио Господ, и отишао је с њим Лот, а Аврам је био седамдесет пет година када је изашао из Харана. И узе Аврам Сару, жену своју, и Лота, сина брата свога, и сва имања њихова колико стекоше, и сваку душу коју стекоше из Харана, и изиђоше да пођу у земљу Ханан. И прошао је Аврам кроз ту земљу по дужини њеној до места Сихема, до високог храста, а Хананејци су тада живели у тој земљи. И појавио се Господ Авраму и рекао му: Твом семену

дађу ову земљу. И саградио је тамо Аврам жртвеник Господу који му се појавио. И одступио је одатле у планину према истоку од Витиља, и поставио је тамо свој шатор у Витиљу према мору, а Ангај према истоку, и саградио је тамо жртвеник Господу, и призвао је име Господње. И отишао је Аврам и, пошавши, утаборио се у пустињи. И догодила се глад на земљи, и сиђе Аврам у Египат да настани тамо, јер је ојачала глад на земљи. Догодило се, када се Аврам приближио да уђе у Египат, рекао Аврам Сари, жени својој: знам ја да си жена лепог лица. Биће дакле, када те виде Египћани, рећи ће да је ова његова жена, и убиће ме, а тебе ће поштедети. Рекох дакле да сам његова сестра, тако да би ми добро било због тебе, и душа моја ће живети због тебе. Десило се, када је Аврам ушао у Египат, да су Египћани, видевши његову жену, приметили да је веома лепа. И видеше је владари фараона и похвалише је пред фараоном и уведоше је у дом фараонов. И Аврама су добро третирали због ње, и добио је овце и телад и магарце и слуге и слушкиње и мазге и камиле. И мучио је Бог Фараона великим и злим мукама, и кућу његову, због Саре, жене Аврамове. Позвавши Фараон Аврама, рекао је: Шта си ми ово учинио, зашто ми ниси јавио да је она твоја жена? Зашто си рекао да је она моја сестра? И узео сам је себи за жену; и сада, ево, жена твоја пред тобом, узми је и одлази. И заповеди Фараон људима о Аврама да отпрате њега, и жену његову, и све колико беше њему.

13

Отишао је Аврам из Египта, он и жена његова, и све његово, и Лот са њим, у пустињу. Аврам је био веома богат стоком, сребром и златом. И отишао је одакле је дошао у пустињу до Ветиља, до места где је био његов шатор раније, између Ветиља и између Аја, на место жртвеника који је направио тамо на почетку, и призвао је тамо Аврам име Господње. И Лот који је путовао са Аврамом имаше овце, и волове, и шаторе. И земља није могла да их прими да станују заједно, јер беху имања њихова многа, и земља није могла да их прими да станују заједно. И догоди се битка између пастира стоке Аврамове и између пастира стоке Лотове, а Хананејци и Ферезејци тада настањиваху земљу. Рекао је Аврам Лоту: нека не буде битке између мене и тебе, и између мојих пастира и твојих пастира, јер смо ми браћа. Није ли, ево, сва земља пред тобом? Одвоји се од мене; ако ти идеш налево, ја ћу надесно; ако ли ти идеш надесно, ја ћу налево. И подигавши Лот очи своје, видео је сву околну област Јордана, да је сва била натапана, пре него што је Бог уништио Содом и Гомору, као рај Божји и као земља египатска, до доласка у Зогор. И изабра за себе Лот сву околну област Јордана, и отиде Лот на исток, и раздвојише се сваки од свог брата. Аврам је настанио у земљи Ханаан, а Лот је настанио у граду околних области и разапео свој шатор у Содому. А људи у Содому беху зли и грешници пред Богом веома. А Бог рече Авраму после што се одвојио Лот од

њега: Подигни очи своје и погледај од места где си сада ти према северу и југу и истоку и западу; јер сву земљу коју ти видиш, теби ћу је дати и семену твом до вечности. И учинићу семе твоје као песак земље; ако неко може избројати песак земље, и семе твоје биће избројано. Устани, пређи земљу у дужину и у ширину, јер ћу ти је дати теби и семену твоме заувек. И преселивши шатор, Аврам дође и насели се поред храста Мамре, који беше у Хеврону, и сагради тамо жртвеник Господу.

14

Десило се у краљевству Амарфала краља Сенара, и Ариоха краља Еласара, Ходологомора краља Елама, и Таргала краља народа, да начинише рат са Балом краљем Содома, и са Барсом краљем Гомора, и са Сенаром краљем Адаме, и са Симобором краљем Севојима, и са краљем Балаком; ово је Сигор. Сви ови сложили су се на слану долину, то јест Слано море. Дванаест година служили су Ходологомору, а тринаесте године одступили су. У четрнаестој години дошао је Ходоллогомор и цареви са њим, и посекли су џинове у Астароту и Карнаиму, и јаке народе заједно с њима, и Омејце у граду Саујн. И Хореје у планинама Сеира, до теребинте Фарана, која је у пустињи. И вративши се дошли су на извор суда; ово је Кадес; и посекли су све владаре Амалика, и Аморејце становнике у Асасонтамару. Изашао је а краљ Содома, и краљ Гоморе, и краљ Адаме, и

краљ Севоима, и краљ Балака; ово је Сигор; и поредали су се против њих у рат у долини, сланој, против Ходолгомора краља Елама, и Тапгала краља народа, и Амарфала краља Сенара, и Ариоха краља Еласара, четири краља против пет. А слана долина имала је бунаре асфалта. Побегао је цар Содома и цар Гомора, и упали су тамо, а они који су преостали побегли су у планинску област. Узеше сву коњицу Содома и Гомора, и сву њихову храну, и отидоше. Узеше и Лота, сина брата Аврамовог, и пртљаг његов, и отидоше, јер је живео у Содому. Дошавши, један од спасених јавио је Абраму Јеврејину, а он је живео поред храста Мамрија Аморејца, брата Есхола и брата Аунана, који су били савезници Абрамови. Чувши а Аврам да је заробљен Лот, брат његов, пребројао је своје сопствене чланове домаћинства, три стотине осамнаест, и гонио је за њима до Дана. И напао је на њих ноћу он сам и слуге његове, и ударио их, и гонио их до Хобе, која је на лево од Дамаска. И вратио је сву коњицу Содома, и Лота, нећака свог, вратио је, и сву његову имовину, и жене, и народ. Изашао је цар Содома у сусрет њему, после повратка његовог од сече Ходологомора и царева оних са њим, у долину Савуја; ово беше равница царева. И Мелхиседек, краљ Салима, изнео је хлебове и вино, а био је свештеник Бога Вишњег. И благословио је Аврама, и рекао: Благословен Аврам Богу Вишњем, који је створио небо и земљу. И благословен Бог Највиши, који је предао непријатеље твоје под власт теби, и Аврам му је дао десетину од свега. Рече пак цар содомски Авраму: Дај ми

људе, а коње узми себи. Рекао је Аврам цару Содома: Подићи ћу руку моју према Господу Богу Највишем, који је створио небо и земљу, да нећу од конца до ремена обуће узети од свега твога, да не кажеш да сам ја обогатио Аврама. Осим онога што су јели млади људи, и дела мушкараца који су ишли заједно са мном Есхол, Аунан, Мамбре, ови ће узети део.

15

После ових речи догодило се да је реч Господња дошла Авраму у виђењу, говорећи: не бој се Авраме, ја сам твој штит, твоја награда биће веома велика. А каже Аврам, Господару Господе, шта ћеш ми дати? Ја пак одлазим бездетан; а син Масека рођеног у кући мојој, овај Дамашћанин Елијезер. И рекао је Аврам: Пошто ми ниси дао семе, онај рођени у мојој кући наследиће ме. И одмах дође глас Господњи према њему, говорећи: Неће те наследити овај, него онај који ће изаћи из тебе, он ће те наследити. Извео га је напоље и рекао му: Погледај горе у небо и преброј звезде, ако можеш да их избројиш. И рекао је: Тако ће бити твоје семе. И Аврам је веровао Богу, и то му је урачунато у праведност. Рекао му је: Ја сам Бог који сам те извео из земље Халдејаца, да ти дам ову земљу да је наследиш. Рекао је пак: Господару Господе, по чему ћу знати да ћу је наследити? Рекао му је: Узми ми јуницу од три године, козу од три године, овна од три године, грлицу

и голубицу. Узео је за њега све ово, и поделио их на средину, и ставио их једне насупрот других, а птице није поделио. Сиђоше пак птице на телеса, на половине њихове, иседе с њима Аврам. О заласку сунца транс паде на Аврама, и ево, велики тамни страх обузе га. И речено је Авраму: Знајући знаћеш да ће семе твоје бити дошљак у земљи која није његова, и поробиће их, и злостављаће их, и понизиће их четири стотине година. А народ коме буду служили, судићу ја, а после тога изаћи ће одавде са много пртљага. Ти ћеш но отићи ка твојим оцима у миру, одгојен у доброј старости. Али у четвртој генерацији вратиће се овде, јер још нису испуњени греси Аморејаца до сада. Пошто је сунце зашло на западу, појавио се пламен, и ево пећи која се димила и бакљи ватрених, које су прошле кроз средину ових подељених комада. У тај дан Господ је склопио са Аврамом завет, говорећи: твом семену ћу дати ову земљу, од реке Египта до велике реке Еуфрата: Кенеје, и Кенезеје, и Кадмонеје, и Хетеје, и Ферезеје, и Рафаиме, и Аморреје, и Хананеје, и Евеје, и Гергесеје, и Јевусеје.

16

Сарај, жена Абрамова, није му рађала, а имала је младу Египћанку, којој је било име Агар. Рекла је Сара Авраму: Ево, Господ ме је затворио да не рађам. Уђи, дакле, к мојој слушкињи, да бих добила децу од ње. И Аврам је послушао глас Сарин. И узевши Сара, жена Аврама, Агару Египћанку,

своју слушкињу, после десет година становања Аврама у земљи Ханану, даде је Авраму, мужу свом, њему за жену. И ушао је ка Агар, и она зачела, и видела је да је трудна, и госпођа би обесчашћена пред њом. Рекла је Сара Авраму: Чињена ми је неправда од тебе; ја сам дала слушкињу моју у наручје твоје, а кад је видела да је трудна, обешчашћена сам пред њом. Нека Бог суди између мене и тебе. Рекао је Аврам Сари: Ево, слушкиња твоја је у твојим рукама, учини с њом како ти је угодно. И Сара ју је злостављала, и она је побегла од ње. Нашао ју је анђео Господњи на извору воде у пустињи, на извору на путу за Сур. И рече јој гласник Господњи: Агар, слушкињо Сарина, одакле долазиш? И где идеш? И рекла: Од лица Саре, госпође моје, ја бежим. Рекао јој је анђео Господњи: Врати се својој господарици и покори се под њене руке. И рече јој анђео Господњи: Умножићу семе твоје тако да се неће моћи избројати због мноштва. И рече јој анђео Господњи: Ево, ти си у утроби трудна и родићеш сина, и назваћеш име његово Исмаило, јер је Господ чуо твоје понижење. Овај ће бити сељачки човек, његове руке против свих, и руке свих против њега, и пред лицем све своје браће настаниће се. И назвала је име Господа који је говорио према њој: Ти си Бог који ме види, јер је рекла: Заиста сам пред лицем видела оног који ми се појавио. Због овога назвао је бунар, бунар где сам га пред собом видео; ево између Кадеша и Барада. И Агар роди Абраму сина, и Абрам назва име сина свога, кога му роди Агар, Исмаило. Аврам је био осамдесет и шест година када је Агара родила Авраму Исмаила.

17

Аврам је имао деведесет и девет година. И Господ се јави Абраму, и рече му: Ја сам твој Бог; буди угодан преда мном, и постани беспрекоран. И поставићу завет мој између мене и тебе, и умножићу те веома. И Аврам паде ничице. И говорио је њему Бог, говорећи: И ја, ево завет мој са тобом, и бићеш отац мноштва народа. И неће се звати више име твоје Аврам, него ће бити име твоје Авраам, јер сам те поставио за оца многих народа. И умножићу те веома веома, и учинићу те у народе, и цареви ће из тебе изаћи. И поставићу завет мој између тебе и између семена твог после тебе, у поколења њихова, у завет вечни, да будем твој Бог и семена твог после тебе. И даћу теби и твом семену после тебе земљу у којој настањујеш, сву земљу Ханан, у вечно власништво, и бићу им Бог. И рекао је Бог Авраму: А ти ту. Завет мој чуваћеш, ти и семе твоје после тебе у поколења њихова. И ово је завет који ћеш чувати између мене и вас, и између семена твог са тобом кроз њихове генерације: обрезаће се свако ваше мушко. И обрезаћете месо крајње плоти ваше, и то ће бити знак завета између мене и вас. И дете од осам дана биће обрезано код вас, свако мушко у вашим поколењима, и рођени у кући и купљени за сребро од сваког сина туђинца који није од твог семена. Обрезањем ће бити обрезан рођени у кући твоје куће и купљени за сребро, и биће мој завет на вашем телу у завет вечни. И необрезани мушкарац, који неће бити обрезан на

месу крајње плоти његове осмога дана, биће истребљена она душа из рода њеног, јер је мој завет разбио. И рекао је Бог Авраму: Сара, жена твоја, неће се звати именом Сара, него ће јој име бити Сара. Благословићу је, и даћу ти из ње дете, и благословићу га, и биће народ, и цареви народа ће из њега произаћи. И пао је Аврам на лице његово и смејао се, и рекао је у уму његовом, говорећи: Да ли ће се столетнику родити син? И ако ће Сара од деведесет година родити? Рече пак Аврам Богу: Нека овај Исмаил живи пред тобом. Рекао је Бог Авраму: Да, ево Сара, жена твоја, родиће ти сина, и позваћеш име његово Исак, и поставићу завет мој с њим, у завет вечни, да будем њему Бог и семену његовом после њега. О Исмаилу, ево, чуо сам те, и ево, благословио сам га, и увећаћу га, и умножићу га веома. Дванаест народа ће родити, и учинићу га великим народом. А завет мој поставићу са Исаком, кога ће ти родити Сара у ово време, у другој години. Завршио је да говори са њим, и Бог се узнео од Аврама. И узе Аврам Исмаила, сина свог, и све домаће своје, и све купљене за сребро, и свако мушко од људи у кући Аврамовој, и обреза крајње плоти њихове у време оног дана, као што му говори Бог. Абрахам је имао деведесет девет година када је обрезао месо свог препуца. Исмаел, син његов, беше тринаест година када је обрезано месо препуција његовог. У време тог дана обрезан је Авраам, и Исмаил, син његов, и сви људи куће његове, и рођени у кући његовој, и купљени за сребро од страних народа.

18

Појави се пак њему Бог код храста Мамврија, док је он седео на вратима шатора свог у подне. Подигавши очи, видео је, и ево, три човека стајала изнад њега, и видевши их, потрчао им у сусрет од врата свог шатора и поклонио се до земље. И рече: Господе, ако сам дакле нашао милост пред тобом, немој проћи поред слуге свог. Нека се узме дакле вода, и нека оперу ваша стопала, и расхладите се под дрветом. И узећу хлеб, и јешћете. И после овога ви ћете проћи на пут ваш, због чега сте скренули ка слузи вашем. И рекао је: Овако учини, као што си рекао. И пожурио је Абрахам у шатор ка Сари и рекао јој: Пожури и замеси три мере белог брашна и направи хлебове. И ка воловима отрча Аврам, и узе нежно и добро теле, и даде слузи, и пожури да га направи. Узе а путер и млеко и теле које учини и стави пред њима, и јели, а он је стајао код њих под дрветом. Рекао му је: Где је Сара, твоја жена? А он одговори и рече: Ево у шатору. Рекао је: Враћајући се, доћи ћу к теби према овом времену за годину дана, и имаће сина Сара, жена твоја. Сара је чула код врата шатора, будући иза њега. Абрахам и Сара беху стари, одмакли у данима, а Сари беше престало да се дешавају женске ствари. Засмејала се Сара у себи говорећи: Још ми заиста није постало до сада, а господар мој је стар. И рече Господ Авраму, зашто се смејала Сара у себи, говорећи, да ли ћу заиста родити? А ја сам остарео. Зар неће бити могућа код Бога реч? У ово време ја ћу се

вратити к теби у ово доба, и Сара ће имати сина. Али Сара је порекла, говорећи: Нисам се смејала, јер се уплашила. И рекао је њој: Не, али ти си се смејала. Уставши одатле, људи погледаше доле на Содом и Гомор. Аврам је путовао заједно са њима, пратећи их. А Господ рече: Нећу ја сакрити од Аврама, слуге мога, оно што ја чиним. Абрахам ће постати велики и многобројан народ, и у њему ће бити благословени сви народи земље. Знао сам јер ће заповедити синовима својим и кући својој после себе, и они ће чувати путеве Господње, чинећи правду и суд, да би Господ довео на Абрахама све што му је рекао. Рекао је Господ: вапај Содома и Гомора умножио се према мени, и греси њихови су врло велики. Сишавши дакле, видећу да ли се према вици њиховој која долази ка мени извршавају, а ако не, да знам. И окренувши се одатле, људи су дошли у Содом, а Аврам је још увек стајао пред Господом. И приближивши се, Аврам рече: Не уништи праведног са безбожним, и биће праведни као безбожни. Ако буде педесет праведних у граду, уништићеш их? Нећеш ли пустити све место због педесет праведних, ако су у њему? Никако да не учиниш као ову реч, да убијеш праведног са безбожним, и биће праведни као безбожни, никако! Онај који суди свој земљи, зар нећеш учинитиправедан суд? Рече Господ: ако буду у Содомима педесет праведних у граду, поштедећу цео град и цело место због њих. И одговарајући Абрахам рече: Сада почех говорити ка Господу мом, а ја сам земља и пепео. Ако буде умањено педесет праведних на четрдесетпет, хоћеш ли уништити цео град због пет? И рекао је: Нећу уништити

ако нађем тамо четрдесет пет. И додао је још да говори према њему, и рекао: ако буду нађена тамо четрдесет. И рекао је: нећу уништити због четрдесет. И рече, зар не нешто, Господе, ако говорим? А ако буде нађено тамо тридесет? И рече: Нећу уништити због оних тридесет. И рекао је, пошто имам да говорим Господу, а ако се нађе тамо двадесет? И рекао је: Нећу уништити ако нађем тамо двадесет. И рекао је: Да ли нешто, Господе, ако још једном проговорим? А ако буде нађено тамо десет? И рекао је: Нећу да уништим због оних десет. Отишао је Господ, када је престао да говори Авраму, и Аврам се вратио на своје место.

19

А дошла су два гласника у Содом увече. Лот је седео поред капије Содома; а кад је Лот видео, устао је у сусрет њима и поклонио се лицем до земље. И рекао је, ево, Господари, свратите у кућу слуге вашег, и преноћите, и оперите ноге ваше, и уставши рано отићи ћете на пут ваш. И рекоше: Не, него ћемо преноћити на улици. И натерао их је, и они скренуше к њему, и уђоше у његову кућу, и начинио им је пиће, и испекао им пресне хлебове, и једоше. Пре спавања, људи града, Содомљани, опколили су кућу, од младића до старца, сав народ заједно. И дозивали су Лота и говорили су му: Где су људи који су ушли к теби ноћас? Изведи их према нама, да бисмо се сродили са њима. Изашао је Лот према њима на праг, а врата је затворио иза себе. Рекао им је:

Никако, браћо, не чините зло. Имам две кћери које нису познале мушкарца, извешћу их к вама и користите их како би вам било угодно, само овим мушкарцима не чините неправду, јер су због тога ушли под заклон мојих греда. Рекоше му, одступи тамо; ушао си да бораviш, а не и да судиш суд? Сада дакле тебе ћемо злостављати више него њих. И силили су човека Лота веома, и приближили су се да сломе врата. Истегнувши пак људи руке, увукоше Лота према себи у кућу и затворише врата куће. А људе који су били на вратима куће ударише слепоћом од малог до великог, и обузети бише тражећи врата. Рекоше људи Лоту: Имаш ли ти овде зетове, или синове, или кћери? Ако имаш још неког другог у граду, изведи га из овог места, јер ми уништавамо ово место; јер се њихов вапај уздигао пред Господом, и Господ нас је послао да га уништимо. Изашао је Лот и говорио је са зетовима својим који су узели кћери његове, и рекао је: Устаните и изађите из овог места, јер Господ уништава град, али им се чинило да се шали. Када се зора појавила, анђели су подстицали Лота говорећи: устани, узми своју жену и своје две кћери које имаш и изиђи, да не би и ти погинуо заједно са беззаконима града. И узнемирени беху, и ухватише анђели његову руку, и руку његове жене, и руке његове две кћери, јер га Господ поштеде. И догодило се када су их извели напоље, и рекоше: спасавајући, спаси своју душу, не погледај уназад, нити стани у свој тој околини, у гору се спаси, да не будеш однесен. Рече а Лот према њима: Молим, Господе, пошто је слуга твој нашао милост пред тобом, и увеличао си правду

твоју коју чиниш према мени, да живи душа моја; ја пак нећу моћи бити спашен на планини, да не би некад обузела ме зла и умрем. Ево, овај град је близу да побегнем тамо, који је мали, и тамо ћу бити спашен; није ли мали? И живеће душа моја због тебе. И рече му: Ево, дивио сам се твоме лицу и на овој речи, да не уништим град о коме си говорио. Пожури дакле да будеш спашен тамо, јер нећу моћи да учиним ништа док не дођеш ти тамо. Због тога је назвао тај град Сигор. Сунце је изашло над земљом, и Лот је ушао у Сигор. И Господ је пустио кишу на Содом и Гомор, сумпор и ватру од Господа из неба. И уништио је ове градове и сву околину, и све становнике у градовима, и све што је ницало из земље. И погледала је жена његова уназад и постала стуб од соли. Устао је рано Абрахам тог јутра на то место где је стајао пред Господом. И погледао је на лице Содома и Гомора, и на лице те околине, и видео је, и ево, излазио је пламен из те земље као пара из пећи. И догодило се када је Бог уништио све градове околине, сетио се Бог Аврама, и послао је Лота из средине уништења, када је Господ уништио градове у којима је живео Лот. Отишао је Лот из Сигора и населио се на планини, он и његове две кћери са њим, јер се бојао да станује у Сигору, и настанио се у пећини, он и његове две кћери са њим. Рече старија млађој: Отац наш је стар, и нема никога на земљи који ће ући к нама, као што припада свој земљи. Дођи и дајмо да напојимо оца нашег вином и лежимо са њим, и подигнимо од оца нашег семе. Напојиле су пак оца свог вином оне ноћи, и ушавши старија спавала је са оцем својим оне ноћи,

и он није знао ни када је легла ни када је устала. Догодило се следећег дана, и рекла старија млађој: Ево, спавала сам јуче са нашим оцем, дајмо му да пије вино и ове ноћи, и ушавши спавај са њим, и подигнимо семе од нашег оца. Напојиле су дакле и те ноћи оца свог вином, и ушавши млађа спавала је са оцем својим, и он није знао ни када је легла ни када је устала. И зачеше две кћери Лота од оца свог. И старија роди сина и назва га Моав, говорећи: Од оца мог. Овај је отац Моавићана до данашњег дана. Родила је и млађа сина и назвала га Аман, говорећи: Син рода мог, овај је отац Аманита до данашњег дана.

20

И покрену одатле Аврам у земљу према Југу и настани се између Кадиса и између Сура, и боравио у Герари. Рекао је Аврам о Сари, жени својој, да је сестра његова, јер се бојао да каже да је жена његова, да га не би икада убили људи града због ње, а послао је Авимелех, цар Герара, и узео Сару. И ушао је Бог к Авимелеху у сну ноћу и рекао: ево ти умиреш због жене коју си узео, а она је живела заједно с мужем. Авимелех но није је дотакао и рекао: Господе, зар ћеш уништити народ незнајући и праведан? Није ли ми он сам рекао: Она ми је сестра? И она ми је рекла: Брат мој је? У чистом срцу и у праведности руку учинио сам ово. Рекао му је Бог у сну, и ја сам знао да си у чистом срцу учинио ово, и поштедео сам те да не сагрешиш против мене, због

тога нисам ти дозволио да је дотакнеш. Сада врати жену том човеку, јер он је пророк, и молиће се за тебе, и живећеш. Ако је не вратиш, знај да ћеш умрети ти и сви твоји. И устао је рано Авимелех ујутру, и позвао је све своје слуге, и говорио је све ове речи у њихове уши; а сви људи су се веома уплашили. И Авимелех позва Аврама и рече му: Шта си нам ово учинио? Зар нисмо згрешили према теби, зато што си донео на мене и на моје царство велики грех? Посао који нико неће урадити, ти си урадио за мене. Рече пак Авимелех Авраму: Шта си видевши учинио ово? Рекао је пак Аврам: Рекао сам јер нема побожности на том месту, па ће мене убити због моје жене. И заиста, она је моја сестра по оцу, али не по мајци, а постала ми је жена. Догодило се, када ме је Бог извео из куће оца мог, да сам јој рекао: ову правду учинићеш према мени — у свако место где уђемо, реци за мене да ми је брат. А Авимелех је узео хиљаду дидрагми, и овце, и теоце, и слуге, и слушкиње, и дао Авраму; и вратио му Сару, жену његову. И рекао је Абимелех Абрахаму: Ево, земља моја је пред тобом, где год ти се свиди, настани се. А Сари рече: Ево, дао сам хиљаду дидрахми брату твом; ово ће теби бити у част лица твог и свима онима са тобом, и све говори истинито. Помолио се Аврам Богу, и Бог исцелио Авимелеха, и жену његову, и слушкиње његове, и оне су родиле. Зато је Господ затворио споља сваку материцу у кући Авимелеха, због Саре, жене Аврамове.

21

И Господ посети Сару, као што рече, и учини Господ Сари, као што говораше. И зачевши, родила је Авраму сина у старости, у време како му је говорио Господ. И назва Авраам име сина свог који му се родио, кога му роди Сара, Исак. Обреза пак Авраам Исака осмог дана, као што му заповеди Бог. И Абрахам беше стотину година, када му се роди његов син Исак. Рекла је Сара: Смех ми је учинио Господ, јер ко год чује радоваће се са мном. И рекао је ко ће објавити Авраму да Сара дoји дете? Зато што сам родила сина у својој старости. И дете је одрасло и било је одбијено од дојења, и Авраам је приредио велику гозбу оног дана када је Исак, његов син, био одбијен од дојења. Видевши Сара сина Агаре Египћанке, који поста Авраамов, како се игра са Исаком, сином њеним, рече Авраму: Истерај ову слушкињу и сина њеног, јер неће наследити син ове слушкиње са сином мојим Исаком. Тврда је била реч веома пред Аврамом о његовом сину. Рекао је Бог Авраму: нека не буде тешко пред тобом о детету и о слушкињи; све што би ти Сара рекла, слушај њен глас; јер ће у Исаку бити названо теби семе. И сина ове слушкиње учинићу великим народом, јер је твоје семе. Устао је Аврам ујутру и узео хлебове и мех воде и дао Агари; и ставио на раме њено дете и послао је; Отишавши, лутала је по пустињи, по бунару заклетве. Нестало је воде из меха, и бацила је дете испод једне јеле. Отишавши, седела је насупрот њега издалека,

као хитац из лука. Рекла је јер: да не видим смрт детета мога. И седе преко пута од њега; а дете, повикавши, заплака. Чуо је Бог глас детета са места где је било; и позвао је гласник Божји Агару са неба, и рекао јој: Шта је, Агара? Не бој се; јер Бог је чуо глас детета са места где је. Устани и узми дете, и држи га својом руком; јер ћу од њега учинити велики народ. И Бог је отворио њене очи и она је видела бунар живе воде и отишла је и напунила мех водом и напојила дете. И Бог је био са дететом; и оно је расло, и настанило се у пустињи; а постало је стрелац. И настанио се у пустињи, и мајка му узе жену из Фарана у Египту. Десило се пак у то време, и рече Авимелех, и Охозат саветник његов, и Фихол врховни заповедник војске његове, Авраму, говорећи: Бог је са тобом у свему што чиниш. Сада дакле закуни ми се Богом да нећеш чинити неправду мени, нити мом семену, нити мом имену, него према правди коју сам ја учинио са тобом, учинићеш и ти са мном и са земљом у којој си боравио. И рече Абрахам: Ја ћу се заклети. И Аврам је укорио Авимелеха због бунара са водом које су отели слуге Авимелеха. И рекао му Авимелех: Не знам ко ти је учинио ову ствар, нити си ти мени јавио, нити сам ја чуо, осим данас. И узе Абрахам овце и телад, и даде Авимелеху, и учинише обојица завет. И Абрахам постави седам јагњади оваца одвојено. И рече Авимелех Авраму: Шта су ових седам јагњади од оваца, које си одвојио? И рекао је Аврам да ћеш узети седам јагњица од мене, да ми буду за сведочанство да сам ја ископао овај бунар. Због тога он назва то место Бунар заклетве, јер су се тамо заклела

обојица. И склопише завет код Бунара заклетве, а онда устаде Авимелех, Охозат његов саветник, и Фихол врховни заповедник његове војске, и вратише се у земљу Филистејаца. И засадио је Абрахам поље на бунару заклетве, и призвао је тамо име Господа, Бога вечног. Настанио се пак Абрахам у земљи Филистејаца много дана.

22

И догоди се после ових речи да је Бог искушао Аврама, и рече му: Авраме, Авраме! А он рече: Ево ме. И рекао је: Узми сина свог вољеног, кога си волео, Исака, и иди у земљу високу, и принеси га тамо као жртву паљеницу на једној од планина које ћу ти рећи. Уставши Аврам ујутру, оседлао је магарца свог; узео је са собом два слуге и Исака сина свог; и цепавши дрва за жртву паљеницу, уставши отишао је и дошао је на место које му је рекао Бог трећег дана. И подигавши поглед, Абрахам виде место издалека. И рекао је Аврам својој деци, седите овде са магарцем; ја и дечак ћемо проћи до тамо; и поклонивши се вратићемо се к вама. Узе Абрахам дрва жртве паљенице и стави их Исаку, сину свом, а узе у руке ватру и мач, и ишла су њих двојица заједно. Рече Исак Авраму, оцу свом: Оче! А он рече: Шта је, дете? Рекао је, а ево ватра и дрва, где је овца за целу паљену жртву? Рекао је Авраам: Бог ће видети за себе овцу за целу жртву паљеницу, дете. Отишавши обојица заједно, дошли су на место које је рекао њему Бог; и саградио је тамо Аврам

олтар, и наместио дрва; и свезавши Исака, сина свога, ставио је њега на олтар изнад дрва. И испружио Абрахам руку своју да узме мач и закоље сина свог. И позва га Анђео Господњи с неба и рече: Авраме, Авраме! А он рече: Ево ме. И рекао је, не стављај своју руку на дете, нити му чини ништа; сада јер сам знао да се ти бојиш Бога; и ниси поштедео свог вољеног сина због мене. И подигавши Аврам своје очи видео, и ево ован један држан у биљци Савек за рогове. И отишао је Аврам, и узео је овна, и принео га је као целопаљеницу уместо Исака, сина његовог. И Аврам је назвао име тог места: Господ је видео, да би данас говорили: На планини се Господ појавио. И позвао је Гласник Господњи Абрахама други пут из неба, говорећи: Собом сам се заклео, каже Господ, зато што си учинио ово дело и ниси поштедео сина свог вољеног због мене, заиста благословећи благословићу те и умножавајући умножићу семе твоје као звезде неба и као песак који је поред обале мора; и наследиће семе твоје градове противника. И благословиће се у семену твом сви народи земље, зато што си послушао глас мој. Окренуо се Аврам према својој деци и уставши отишли су заједно на Бунар заклетве. И Аврам је живео код Бунара заклетве. Десило се а после ових речи, и јављено је Авраму, говорећи: ево родила је Мелха и она синове Нахору, брату твом, Уза првенца, и Буза брата његовог, и Камуила оца Сираца, и Хазада, и Азава, и Фалдеса, и Јелдафа, и Ватуила. Бетуел је родио Ревеку. Осам ових синова које роди Мелха Нахору, брату Аврама. И његова иноча, којој је име Реума, роди и она Тавека и Таама и

Тохоса и Моху.

23

А живот Саре био је сто двадесет и седам година. И умрла је Сара у граду Арбок, који је у удолини, а то је Хеврон у земљи Ханан. Дошао је Аврам да ожали Сару и да нарида. И устао је Авраам од мртвог његовог, и рекао је Авраам синовима Хетовим, говорећи: Дошљак и привремени становник ја сам са вама, дајте ми дакле поседовање гроба са вама, и сахранићу мртвог мог од мене. Одговорили су синови Хетови Авраму говорећи: Не, господару. Слушај нас, краљу, ти си од Бога међу нама, у нашим одабраним гробницама сахрани свог мртвог, јер нико од нас неће спречити своју гробницу да ти сахраниш свог мртвог тамо. Устајући, Абрахам се поклонио народу земље, синовима Хета. И говорио је Абрахам према њима, говорећи: ако имате у души вашој да сахраните мртваца мога од лица мога, чујте ме и говорите о мени Ефрону, сину Саара. И нека ми да двоструку пећину која је његова, ону која је у делу његовог поља, за сребро достојне вредности дајте ми је међу вама у посед гробнице. Ефрон је седео усред синова Хетових; а одговоривши, Ефрон Хетејац рече Авраму, док су слушали синови Хетови и сви они који су улазили у град, говорећи: Буди код мене, господару, и чуј ме; поље и пећину која је у њему теби дајем; пред свим грађанима мојим дао сам ти га; сахрани мртваца свога. И поклони се Абрахам пред

народом земље. И рекао је Ефрону у уши пред народом земље: Пошто си према мени, чуј ме, узми од мене сребро за поље, и сахранићу мртваца свога тамо. Одговорио је Ефрон Авраму, говорећи: Не, господару; чуо сам, земља четири стотине сребрних шекела; али шта би било ово између мене и тебе? А ти сахрани свог мртваца. И чуо је Аврам од Ефрона, и вратио је Аврам Ефрону сребро које је говорио у уши синова Хетових, четири стотине дидрахама сребра одобреног међу трговцима. И стало је поље Ефроново које беше у двојној пећини, која је према Мамрију, поље и пећина која беше у њему, и свако дрво које беше у пољу, и све што је у његовим границама унаоколо, Авраму у посед пред синовима Хетовим и свима који улажаху у град. После ових ствари сахранио је Абрахам Сару, жену своју, у пећини двоструког поља, које је насупрот Мамврију; ово је Хеврон у земљи хананској. И потврђено је поље и пећина која је била у њему Авраму у посед гроба од синова Хетових.

24

И Абрахам беше стар и одмакао у данима, и Господ благослови Абрахама у свему. И рекао је Аврам свом старијем слуги куће његове, владару свега његовог: стави руку твоју под бедро моје. И заклињем те Господом, Богом неба и Богом земље, да не узмеш жену сину мом Исаку од кћери Хананејаца, међу којима ја живим. Али у земљу моју

где сам рођен ићи ћеш, и у племе моје, и узећеш жену сину мом Исаку одатле. А син рече њему: Ако можда жена не жели да иде са мном назад у ову земљу, да ли да вратим твог сина у земљу одакле си изашао? Рекао му је Абрахам: Пази да не одведеш мог сина тамо. Господ Бог неба и Бог земље, који ме је узео из куће оца мог и из земље у којој сам рођен, који ми је говорио и који ми се заклео говорећи: Теби ћу дати ову земљу и семену твом, он ће послати свог Анђела пред тобом, и узећеш жену сину мом одатле. Ако жена не жели да иде са тобом у ову земљу, бићеш ослобођен моје заклетве, само не враћај мога сина тамо. И ставио је слуга своју руку под бедро Аврама, свог господара, и заклео му се о овој ствари. И узео је слуга десет камила од камила господара свог, и од свих добрих ствари господара свог са собом; и уставши отишао је у Месопотамију у град Нахор. И положи камиле напољу града поред бунара касно увече, када излазе жене да захватају воду. И рекао је: Господе, Боже господара мог Аврама, учини ми данас успешним пут, и покажи милост према господару мом Авраму. Ево, ја стојим на извору воде, а кћери становника града излазе да захватају воду. И биће девојка којој ја кажем, нагни твој крчаг да пијем, и каже ми, пиј ти, и твоје камиле напојићу док не престану да пију, ову си припремио твом сину Исаку; и по овоме ћу знати да си учинио милост са мојим господарем Аврамом. И догодило се пре него што је он завршио да говори у свом уму, и ево Ревека је излазила, она која је рођена Ватуилу, сину Мелхе, жене Нахора, брата Аврамовог, носећи крчаг на својим раменима. А девојка

беше веома лепа на изглед, девојка беше коју човек није познао, и сишавши на извор, напунила је свој крчаг и попела се. Дечак је дотрчао у сусрет њој и рекао: Напој ме мало воде из твог крчага. Она пак рече: Пиј, господару, и пожури и спусти крчаг на своју руку и напоји га, док није престао да пије. И рекла: И камилама твојим ћу воду довести, док све не попију. И пожурила и испразнила воденицу у појило, и потрчала на бунар да захвата поново, и напојила све камиле. А човек ју је посматрао и ћутао да би сазнао да ли је Господ учинио његов пут успешним или не. Догодило се, када су све камиле престале да пију, човек узе златне минђуше тежине по једну драхму и две наруквице на њене руке, тежине десет златника. И упитао ју је и рекао: Чија си ћерка? Јави ми, да ли има код твог оца места за нас да преноћимо. Она пак рече њему: Кћи сам Ватуила, сина Мелхе, кога она роди Нахору. И рекао му је: Има код нас много сламе и хране, и места за преноћиште. И задовољан, човек се поклони Господу и рече: Благословен Господ Бог господара мог Аврама, који није оставио своју правду и истину од господара мог; мене је Господ упутио у кућу брата господара мог. И отрчавши, дете је јавило у кућу своје мајке према овим речима. Ребека је имала брата коме је име било Лабан, и Лабан је потрчао ка човеку напоље, на извор. И догодило се када је видео минђуше и наруквице у рукама сестре његове, и када је чуо речи Ревеке, сестре његове, која је говорила: Тако ми је говорио човек, и дошао је ка човеку који је стајао са својим камилама на извору. И рече му: Дођи, уђи, благословени Господа; зашто стојиш

напољу? Ја сам припремио кућу и место за камиле. Ушао је човек у кућу и истоварио камиле, и дао сламу и храну камилама, и воду да опере његове ноге и ноге људи који су били са њим. И поставио је пред њих хлебове да једу, и рекао: Нећу јести док не кажем своје речи. И рече: Кажи. И рекао је: Ја сам Абрахамово дете. Господ је веома благословио мог господара, и он је био уздигнут, и дао му је овце и теоце и сребро и злато, слуге и слушкиње, камиле и магарце. И Сара, жена господара мога, родила је сина господару моме после његовог остарења, и дао му је све што је имао. И заклео ме је господар мој говорећи: Нећеш узети жену сину мом од кћери Хананејаца, међу којима ја живим као странац у њиховој земљи. Али ћеш ићи у кућу оца мог и у моје племе, и одатле ћеш узети жену мом сину. Рекао сам свом господару: Да не неће жена поћи са мном. И рекао ми је: Господ Бог, коме сам угодио пред њим, он ће послати свог Гласника са тобом и учиниће успешним твој пут, и узећеш жену за мог сина из мог племена и из куће мог оца. Тада ћеш бити невин од моје клетве, јер када дођеш у моје племе, и не дају ти, и бићеш невин од моје заклетве. И дошавши данас на извор рекох: Господе, Боже господара мог Аврама, ако ти чиниш успешним пут мој на којем сада ја идем, ево ја стојим на извору воде, и кћери људи из града излазе да захватају воду; и биће девојка којој ја кажем: напој ме из крчага твог мало воде, и она каже мени: и ти пиј, и камилама твојим ћу захватати воду, ова жена коју је Господ припремио слузи свом Исаку; и по овоме ћу знати да си учинио милост господару мом Авраму. И догодило се

пре него што сам завршио говорећи у уму свом, одмах Ревека излажаше, имајући крчаг на раменима, и сиђе на извор и захвати воду, рекох јој, напој ме. И пожуривши, спустила је водени суд на своју руку и рекла: Пиј ти, и твоје камиле ћу напојити. И пио је, и камиле је напојила. И упитао сам је и рекао: Чија си кћи, јави ми. А она рече: Кћи сам Ватуилова, сина Нахоровог, кога му роди Мелха. И ставио сам јој минђуше и наруквице око руку њених. И задовољан, поклонио сам се Господу, и благословио сам Господа Бога господара мог Аврама, који ме је учинио успешним на путу истине да узмем кћер брата господара мог за његовог сина. Ако, дакле, чините милост и правду према мом господару, а ако не, јавите ми да се вратим надесно или налево. Одговоривши, Лабан и Ветуил рекоше: Од Господа изађе ова ствар, нећемо моћи теби говорити против, ни зло ни добро. Ево Ревеке пред тобом, узми је и иди, и нека буде жена сину господара твог, као што је говорио Господ. И десило се када је слуга Аврамов чуо њихове речи, поклонио се на земљу Господу. И изнесавши слуга судове сребрне и златне и одећу, дао је Ревеки; и дарове је дао њеном брату и њеној мајци. И јели су и пили, и сам и људи који су били са њим, и спавали су. И уставши ујутру, рекао је: Пошаљите ме, да одем ка свом господару. Рекли су пак њена браћа и мајка: Нека девојка остане са нама десетак дана, а после тога отићи ће. Он пак рече према њима: Не задржавајте ме, јер је Господ учинио успешним пут мој. Пошаљите ме да одем према господару мом. А они рекоше: Да позовемо девојку и да упитамо њена

уста. И позваше Ревеку и рекоше јој: Хоћеш ли ићи са овим човеком? Она пак рече: Ићи ћу. И испратише Ревеку, сестру њихову, и имања њена, и слугу Аврама, и оне са њим. И благословише Ревеку и рекоше јој: Сестра наша си, постани у хиљаде мириада, и нека наследи семе твоје градове противника. Уставши а Ревека и слушкиње њене узјахаше на камиле и отидоше са човеком; и слуга узевши Ревеку отиде. Исак је путовао кроз пустињу према бунару виђења, а он је живео у земљи према југу. И изашао је Исак да разговара у поље према вечери, и подигавши своје очи видео је камиле које долазе. И Ревека, погледавши горе очима, виде Исака и скочи са камиле. И рекао је слуги: Ко је онај човек који иде по пољу нам у сусрет? Рекло је дете: Овај је мој господар; а она, узевши летњу хаљину, обукла се. И слуга је испричао Исаку све речи које је учинио. Ушао је пак Исак у кућу своје мајке и узео Ревеку, и она је постала његова жена, и заволео ју је, и Исак се утешио за Сару, своју мајку.

25

Придруживши се пак, Абрахам узе жену којој је име Кетура. Родила му је Зомбрана, и Језана, и Мадала, и Мадијама, и Јесбока, и Сојеа. Језан а роди Саву и Дедана, а синови Дедана: Асуријеим и Латусијеим и Лаомеим. Синови Мадијамови: Гефар, Афеир, Енох, Абеида и Елдага; сви ови беху синови Хеттурини. Аврам је дао сва своја имања свом

сину Исаку. И синовима иноча својих дао је Аврам дарове и послао их од Исака, сина свог, док је још био жив, према истоку у земљу источну. Ово су пак године дана живота Аврамовог колико је живео, сто седамдесет и пет година. И слабећи, умро је Абрахам у доброј старости као стар човек, пун дана, и придружен је свом народу. И сахранише га Исак и Исмаил, синови његови, у двоструку пећину, у пољу Ефрона, сина Саара Хетејца, које је насупрот Мамрији, поље и пећину које стече Аврам од синова Хетових; тамо сахранише Аврама и Сару, жену његову. Десило се је после смрти Аврамове да је Бог благословио Исака, сина његовог, и Исак се настанио поред Бунара виђења. Ово су пак поколења Исмаила, сина Аврамовог, кога роди Агар Египћанка, слушкиња Сарина, Авраму. И ово су имена синова Исмаилових, према именима његових поколења: првенац Исмаилов, и Навајот, и Кедар, и Навдеил, и Масам, и Масма, и Дума, и Маса, и Хадад, и Теман, и Јетур, и Нафес, и Кедма. Ово су синови Исмаилови, и ово су њихова имена у њиховим шаторима и у њиховим насељима, дванаест владара према њиховим народима. И ово су године живота Исмаиловог, сто тридесет и седам година, и клонувши умро је и придодат је свом роду. Настанио се од Евилата до Сура, који је према Египту на путу ка Асирији, пред свом својом браћом настанио се. И ово су поколења Исака, сина Аврамовог; Аврам роди Исака. Исак је имао четрдесет година када је узео Ревеку, кћер Ватуила Сирца из Месопотамије Сирске, сестру Лавана Сирца, себи за жену. Молио се Исак Господу за Ревеку, жену своју, јер беше

нероткиња, и услиши га Бог, и зачела Ревека, жена његова. Скакала су деца у њој; а она рече: Ако овако треба да ми буде, зашто ми ово? Отишао је да упита Господа. И рече Господ њој: Два народа су у утроби твојој, и два народа из утробе твоје ће бити раздвојена, и народ ће надмашити народ, и већи ће служити мањем. И испунили су се дани да она роди, и ево беху близанци у њеној утроби. Изашао је првенац рудаст, цео као длакава кожа, и назвао је његово име Исав. И после овога изашао је његов брат, и његова рука је била ухваћена за Исавову пету, и назвао му је име Јаков. Исак је имао шездесет година када их је родила Ревека. Порасли су младићи, и беше Исав човек који је знао да лови, сељак, а Јаков беше човек простодушан, који је становао у кући. Волео је Исак Исава, јер му је његов лов био храна, а Ревека је волела Јакова. Јаков је скувао чорбу, а Исав је дошао с поља клонуо. И рекао је Исав Јакову: Нахрани ме од овог црвеног куваног јела, јер сам изнемогао. Због тога је названо његово име Едом. Рече Јаков Исаву: Продај ми данас своје првенство. И рекао Исав: Ево, ја идем да умрем, па зашто су ми потребна ова првенства? И рекао му Јаков: Закуни ми се данас, и заклео му се. Продао је Исав првенство Јакову. Јаков је дао Исаву хлеб и кувано сочиво, и он је јео и пио, и уставши отишао је, и Исав је презрео првенство.

26

Догодила се глад на земљи, осим оне раније глади која се догодила у време Аврамово, а Исак отиде ка Авимелеху, цару филистејском, у Герару. Појави се пак њему Господ и рече: Не силази у Египат, него настани се у земљи коју ћу ти казати. И настањуј се у овој земљи, и ја ћу бити са тобом, и благословићу те, јер теби и твоме семену ћу дати сву ову земљу, и установићу своју заклетву коју сам се заклео Авраму, оцу твоме. И умножићу семе твоје као звезде небеске, и даћу семену твојем сву ову земљу, и благословиће се у семену твојем сви народи земаљски. Зато што је послушао Аврам, отац твој, глас мој и чувао заповести моје и наредбе моје и уредбе моје и законе моје. Настанио се Исак у Герари. Упитали су пак људи тог места о Ревеки, жени његовој, и рекао је: Сестра моја је, јер се уплашио да каже да му је жена, да га не би убили људи тог места због Ревеке, јер беше лепа изгледом. Догодило се да је дуго времена био тамо, и Авимелех, цар Герара, нагнувши се кроз прозор, видео је Исака како се игра са Ревеком, жен Авимелех је позвао Исака и рекао му: Дакле, заиста је она твоја жена? Зашто си рекао: Сестра моја је? Рекао му је Исак: Рекао сам, јер да не умрем можда због ње. Рече му Авимелех: Шта си нам ово учинио? Умало је неко од мог рода спавао са твојом женом, и ти би навукао на нас кривицу. Наредио је Авимелех свом народу говорећи: Сваки који се дотакне овог човека и његове жене биће крив смрћу. Посејао је Исак у оној земљи и нашао те године јечам који је родио стоструко, а Господ га је благословио. И човек беше уздигнут, и напредујући постајаше већи, док није постао

веома велики. И стекао је стада оваца и стада говеда и много обрадиве земље. А завидели су му Филистеји. И све бунаре које су ископали синови оца његовог у време оца његовог, запушили су их Филистеји и напунили су их земљом. Рекао је Абимелех Исаку: Оди од нас, јер си постао много јачи од нас. И Исак отиде одатле, одсео у долини Герара и настанио се тамо. И опет Исак ископа бунаре за воду које су ископали слуге Аврама оца његовог, и запушили су их Филистеји после смрти Аврама оца његовог, и дао им је имена према именима која им је дао отац његов. И ископали су слуге Исакове у долини Герара и нашли су тамо бунар живе воде. И борили су се пастири Гerарона са пастирима Исака, тврдећи да је вода њихова, и назвали су име бунара Неправда, јер су му учинили неправду. Отишавши одатле, ископао је други бунар, али су се свађали и око њега, па га је назвао Непријатељство. Отишавши пак одатле, ископао је други бунар, и нису се борили око њега, и назвао је име његово Еурихорија, говорећи: Зато што је сада Господ раширио нама простор и увећао нас на земљи. Отишао је одатле горе на Бунар заклетве. И појавио се њему Господ у ону ноћ и рекао: Ја сам Бог Аврама, оца твога, не бој се, јер сам са тобом, и благословићу те, и умножићу семе твоје кроз Аврама, оца твога. И саградио је тамо жртвеник, и призвао је име Господње, и разапео је тамо свој шатор; а ископали су тамо синови Исакови бунар у долини Герара. И Авимелех је отишао к њему из Герара, и Охозат, његов саветник, и Фихол, врховни заповедник његове војске. И рекао им Исак:

Зашто сте дошли к мени? Ви пак мрзели сте ме, и послали сте ме од вас. Они пак рекоше, видевши видесмо да је Господ био са тобом; и рекосмо, нека буде заклетва између нас и између тебе, и склопићемо са тобом завет, да не чиниш нама зло, јер нисмо мрзели тебе ми, и на који начин поступасмо са тобом добро, и отпустисмо те са миром; и сада благословен си ти од Господа. И приредио им је гозбу, и јели су и пили. И уставши ујутро, заклео се сваки свом ближњем, и отпустио их је Исак, и отишли су од њега у миру. Десило се у тај дан, и дошавши синови Исакови јавили су му о бунару који су ископали, и рекли су, нисмо нашли воду. И назвао га је Заклетва, због тога је назвао име оном граду Бунар Заклетве, до данашњег дана. Исав је имао четрдесет година и узео је за жену Јудиту, кћер Беоха Хетејина, и Басемату, кћер Елона Хетејина. И свађале су се са Исаком и Ревеком.

27

Десило се, а после остаривања Исака, и замућене су очи његове да види, и позвао је Исава, сина свог старијег, и рекао му: Сине мој, а он рече: Ево ме. И рекао је: Ево, остарио сам и не знам дан своје смрти. Сада дакле узми своје оруђе, тољагу и лук, изиђи у поље и улови ми дивљач. И направи ми јела, како ја волим, и донеси ми, да једем, да те благослови душа моја пре него што умрем. Ребека је чула Исака како говори Исаву, сину његовом, а Исав је отишао у

равницу да улови дивљач оцу свом. Ревека је рекла Јакову, сину свом млађем: Ево, чула сам оца твог како говори Исаву, брату твом, говорећи: Донеси ми лов и направи ми јела, да једавши благословим те пред Господом пре него умрем. Сада дакле, сине мој, слушај ме, као што ти ја заповедам. И отишавши међу овце, узми ми одатле два јарета, нежна и добра, и учинићу их јела оцу твом, као што воли. И унећеш оцу свом, и онће јести, да те благослови отац твој пре него што умре. Рекао је Јаков Ревеки, мајци својој: Исав, брат мој, је длакав човек, а ја сам гладак човек. Да ме не опипа икада отац, и бићу пред њим као онај који презире, и донећу на себе проклетство, а не благослов. Рекла му је мајка: На мене твоје проклетство, дете, само послушај мој глас и иди донеси ми. Отишавши пак узе и донесе мајци, и начини мајка његова јела, како што вољаше отац његов. И узевши Ревека одежду Исава, сина свог старијег, добру, која беше код ње у кући, обуче у њу Јакова, сина свог млађег. И коже јарића ставио је око његових руку и на голи део врата његовог. И дала је јела и хлебове које је направила у руке Јакова, сина свог. И донесе оцу свом и рече: Оче. А он рече: Ево ме, ко си ти, дете? И рекао је Јаков оцу: Ја сам Исав, твој првенац. Учинио сам како си ми говорио. Устани, седи и једи од мог лова, да би ме благословила твоја душа. Рекао је Исак сину свом: Шта је ово што си брзо нашао, сине? А он рече: Оно што је предао Господ Бог твој преда мном. Рече Исак Јакову: Приближи ми се да те опипам, дете моје, да видим јеси ли ти мој син Исав или ниси. Приближио се Јаков свом оцу Исаку и

опипао га, а он рече: Глас је заиста Јаковљев глас, али руке су Исавове руке. И није га препознао, јер су његове руке биле длакаве као руке Исава, брата његовог; и благословио га је, и рекао: Ти си мој син Исав? А он рече: Ја. И рекао је: Донеси ми, и јешћу од твог лова, дете, да те благослови душа моја. И донео му је, и јео је, и унео му је вино, и пио је. И рече му Исак, отац његов: Приближи се мени и пољуби ме, дете. И приближивши се, пољубио га је и помирисао мирис његове одеће, и благословио га је, и рекао: Ево, мирис сина мог као мирис пуног поља које је благословио Господ. И нека ти Бог да од росе небеске и од обиља земаљског, и мноштво жита и вина. И нека ти служе народи, и нека ти се поклоне владари, и постани господар брата свог, и поклониће ти се синови оца твог; онај који те проклиње, проклет, а онај који те благосиља, благословен. И догодило се након што је Исак престао благосиљати Јакова, сина свог, и догодило се, чим је Јаков изашао од лица Исака, оца свог, и Исав, брат његов, дошао је од лова. И направио је и он јела, и донео их је свом оцу, и рекао је оцу: Нека устане отац мој и нека једе од лова свог сина, да ме благослови твоја душа. И рекао му је Исак, његов отац: Ко си ти? А он рече: Ја сам Исав, твој првородни син. Исак се веома силно зачудио и рекао: Ко је онда уловио за мене лов и донео ми га, и ја сам јео од свега пре него што си ти дошао? И благословио сам га, и благословен ће бити. Десило се када је Исав чуо речи оца свог Исака, повикао је гласом великим и веома горким, и рекао: Благослови заиста и мене, оче. Рече му пак: Дошао је брат твој са преваром и узео је благослов

твој. И рече: Праведно је назван именом његовим Јаков, јер ме је подметнуо, ево, други пут ово. И првенство моје је узео, и сада узе благослов мој. И рече Исав оцу свом: Ниси ли оставио мени благослов, оче? Одговоривши, Исак рече Исаву: ако сам њега учинио твојим господарем и сву његову браћу учинио његовим слугама, житом и вином подржао сам га, теби шта ћу учинити, дете? Рече а Исав оцу свом, зар немаш само један благослов, оче? Благослови заиста и мене, оче; а кад је Исак био дубоко ганут, Исав је повикао и заплакао. Одговарајући, Исак, отац његов, рекао му је: Ево, од богатства земље биће становање твоје и од росе небеске одозго. И на мачу твом живећеш и брату твом служићеш, али биће када оборишь и скинешь јарам његов са врата твог. И гајио је злобу Исав према Јакову због благослова којим га је благословио његов отац, а рече Исав у свом уму: нека се приближе дани жалости за мојим оцем, да убијем Јакова, брата свога. Јављено је Ревеки речи Исава, њеног старијег сина, и пославши позвала је Јакова, свог млађег сина, и рекла му: Ево, Исав, твој брат, прети да те убије. Сада дакле, дете, слушај мој глас и уставши побегни у Месопотамију према Лавану, брату мом, у Харан. И настани са њим неколико дана, док се не одврати гнев и бес брата твог од тебе, и док не заборави шта си му учинио; и пославши позваћу те одатле, да не будем лишена вас двоје у једном дану. Рече а Ревека Исаку: Досадио ми је живот мој због кћери синова Хетових. Ако Јаков узме жену од кћери ове земље, зашто да живим?

28

Позвавши Исак Јакова, благословио га је и заповедио му говорећи: Не узимај жену из кћери Хананеја. Уставши, побегни у Месопотамију, у кућу Ватуила, оца твоје мајке, и узми себи одатле жену од кћери Лавана, брата твоје мајке. А Бог мој нека те благослови, и нека те увећа, и нека те умножи, и постаћеш скупови народа. И нека ти да благослов Аврама, оца мог, теби и семену твом после тебе, да наследиш земљу боравка свог, коју је Бог дао Авраму. И послао је Исак Јакова, и отишао је у Месопотамију према Лавану, сину Ватуила Сирца, брату Ревеке, мајке Јакова и Исава. Виде а Исав да је Исак благословио Јакова и послао га у Месопотамију сиријску да узме себи жену одатле, благосиљајући га, и заповедио му је говорећи: нећеш узети жену из кћери хананејских. И Јаков је послушао оца и мајку своју, и отишао је у Месопотамију Сирску. Видевши и Исав да су зле кћери хананске пред Исаком, оцем његовим, отишао је Исав ка Исмаилу и узео Маелет, кћер Исмаила, сина Аврамовог, сестру Навеотову, уз жене његове за жену. И изашао је Јаков из Бунара заклетве и отишао у Харан. И срео је место, и спавао је тамо, јер је сунце зашло, и узео је од камења тог места, и ставио га је под своју главу, и спавао је на оном месту. И он је сањао, и ево мердевине постављене на земљи, чија је глава досезала до неба, и гласници Божји су се пењали и силазили по њој. А Господ је стајао над њом и рекао: Ја сам Бог Аврама, оца твога, и Бог

Исака; не бој се, земљу на којој ти спаваш теби ћу дати је и семену твоме. И биће семе твоје као песак земље, и раширити ће се на море и југ и север и на исток, и благословиће се у теби сва племена земље и у семену твом. И ево ја сам са тобом, чувајући те на сваком путу где год пођеш, и вратићу те у ову земљу, јер нећу те оставити док не учиним све што сам ти говорио. И устао је Јаков из сна свог и рекао: Господ је на овом месту, а ја нисам знао. И уплашио се и рекао: Како је страшно ово место! Ово није ништа друго него кућа Божја, и ово су врата небеска. И устао Јаков ујутро, и узео камен који је био подметнуо тамо под главу своју, и поставио га као стуб, и излио уље на врх његов. И назвао је име тог места Кућа Божја, а Луз беше име том граду раније. И Јаков је завјетовао завјет, говорећи: ако буде Господ Бог са мном, и сачува ме на овом путу којим ја идем, и да ми хљеб да једем, и одјећу да обучем, и врати ме са спасењем у кућу оца мог, и биће Господ мени Бог. И овај камен, који сам поставио као стуб, биће ми кућа Божја, и од свега што ми даш, десетину ћу ти дати.

29

И подигавши Јаков ноге, отишао је у земљу истока, ка Лавану, сину Ватуила Сирца, брату Ревеке, мајке Јакова и Исава. И види, и ево бунар у равници, а била су тамо три стада оваца која су се одмарала крај њега, јер из тог бунара су појили стада, а камен је био велики на устима тог

бунара. И окупљала су се тамо сва стада, и одваљивали су камен са уста бунара, и појили овце, и враћали камен на уста бунара на његово место. Рекао је њима Јаков: Браћо, одакле сте ви? А они рекоше: Из Харана смо. Рекао им је: Знате ли Лабана, сина Нахора? Они пак рекоше, знамо. Рече пак њима, здрав је? Они су рекли: Здрав је; и ево Рахиља, његова кћи, долазила је са овцама. И рекао је Јаков: Још је дан велик, није још час да се окупи стока; напојите овце, па идите и напасајте их. Они рекоше: Нећемо моћи, док се не скупе сви пастири и одваље камен са уста бунара, и напојимо овце. Док је он још говорио њима, и ево Рахиља, кћер Лабанова, долазила са овцама оца свог, јер је она пасла овце оца свог. Десило се да када је Јаков видео Рахиљу, кћер Лавана, брата своје мајке, и овце Лавана, брата своје мајке, приступио је Јаков и одваљао камен са отвора бунара, и појио овце Лавана, брата своје мајке. И Јаков је пољубио Рахиљу, и подигавши глас свој заплакао је. И јавио је Рахили да је брат оца њеног и да је син Ревекин, и она отрчавши јави свом оцу према овим речима. Догодило се, а када је Лабан чуо име Јакова, сина сестре своје, отрчао је у сусрет њему, и обгрливши га пољубио је, и увео га је у кућу своју, и испричао му је све ове речи. И рекао му је Лабан: Из костију мојих и из меса мојег јеси ти. И био је са њим месец дана. Рече пак Лаван Јакову: Зато што си мој брат, нећеш ми служити бесплатно. Кажи ми, која је твоја награда? Лабан је имао две кћери: име старијој беше Леја, а име млађој Рахиља. Очи Лејине беху слабе, а Рахиља беше лепа обликом и веома лепа изгледом. Заволео је Јаков Рахиљу и

рекао: Служићу ти седам година за Рахиљу, твоју млађу кћер. Рекао му је Лабан: Боље је да ја дам њу теби, него да је дам другом човеку, настани се са мном. И служио је Јаков за Рахиљу седам година, и оне су му биле као неколико дана, због тога што ју је волео. Рекао је Јаков Лавану: Дај ми моју жену, јер су се испунили дани, да уђем к њој. А Лабан сакупио све људе тог места и учинио свадбу. И догоди се увече, и узевши Лију, кћер своју, уведе је к Јакову, и уђе Јаков к њој. Дао је Лабан Леји, кћери својој, Зелфу, слушкињу своју, њој као слушкињу. Догодило се ујутру, и гле, то беше Лија; а Јаков рече Лавану: Шта си ми ово учинио? Нисам ли служио код тебе за Рахиљу? И зашто си ме преварио? Одговорио је Лабан: Није тако у нашем крају да се даје млађа пре старије. Заврши дакле седмицу ове, и даћу ти и ову уместо рада који радиш код мене још седам других година. Учинио је Јаков тако и испунио седам дана ове, и дао му је Лаван Рахиљу, кћер своју, за жену. Лабан је дао својој кћери Вали своју слушкињу њој као слушкињу. И ушао је к Рахиљи, а волео је Рахиљу више него Лију, и служио му је још седам година. Видевши да је Лија мрзела, Господ Бог отворио је утробу њену, а Рахиља је била нероткиња. И зачела је Лија и родила сина Јакову, и назвала је име његово Рувим, говорећи: Зато што је Господ видео моје понижење и дао ми је сина, сада ће ме, дакле, љубити мој муж. И зачела је поново, и родила другог сина Јакову, и рекла: Зато што је Господ чуо да сам мрзела, дао ми је и овог, и назвала је име његово Симеон. И зачела је још, и родила сина, и рекла: Сада ће коначно муж мој бити уз

мене, јер сам му родила три сина. Због тога је назвала његово име Левије. И зачевши још роди сина, и рече: Сада ћу још за ово захвалити Господу. Због тога назва име његово Јуда. И преста рађати.

30

Видевши а Рахиља да није родила Јакову, завидела је Рахиља сестри својој и рекла Јакову: Дај ми децу, ако ли не, умрећу ја. Разгневивши се, Јаков рече Рахили: Зар сам ја уместо Бога, који те је лишио плода утробе? Рекла је Рахиља Јакову: Ево моје слушкиње Вале, уђи к њој, и онаће родити на мојим коленима, и ја ћу се изградити преко ње. И дао му је Валу, своју слушкињу, за жену, и Јаков је ушао к њој. И зачела је Вала, слушкиња Рахиљина, и родила Јакову сина. И Рахиља рече: Судио ми је Бог, и чуо је глас мој, и дао ми је сина; због тога назвала је име његово Дан. И Вала, слушкиња Рахиљина, поново зачела и родила другог сина Јакову. И рече Рахиља: Бог ми је помогао, и борила сам се са сестром својом и надвладала сам, и назва име његово Нефталим. Видела је Леја да је престала да рађа, и узела је Зелфу, слушкињу своју, и дала ју је Јакову за жену, и он је ушао к њој. И зачела је Зелфа, слушкиња Лејина, и родила Јакову сина. И рече Лија: У срећи! и назва га Гад. И зачела је још Зелфа, слушкиња Лејина, и родила Јакову другог сина. И рече Лија: Блажена сам ја, јер ће ме жене звати блаженом, и назва име његово Асир. Отишао је Рувим у дане жетве

пшенице и нашао јабуке мандрагора у пољу, и донео их Лији, мајци својој. Рекла је Рахиља Лији, сестри својој: Дај ми од мандрагора сина твога. Рекла је Лија: Није ти довољно што си узела мог мужа? Зар ћеш узети и мандрагоре мог сина? Рекла је Рахиља, не тако; нека спава са тобом ову ноћ уместо мандрагора твога сина. Ушао је Јаков из поља увече, и изашла је Лија у сусрет њему, и рекла је: Ка мени ћеш ући данас, јер сам те најмила уместо мандрагора сина мог, и спавао је са њом ту ноћ. И чуо је Бог Лију, и она, зачевши, родила је Јакову петог сина. И рече Лија: Дао ми је Бог награду моју, зато што сам дала слушкињу своју мужу свом, и назва име његово Исахар, што значи награда. И зачела је још Лија и родила шестог сина Јакову. И рекла је Лија: Бог ми је дао добар дар у ово време, сада ће ме муж мој изабрати, јер сам му родила шест синова. И назвала је његово име Завулон. И после овога родила је кћер и назвао је њено име Дина. Сетио се Бог Рахиље, чуо ју је Бог и отворио јој утробу. И зачевши, роди Јакову сина, а Рахиља рече: Узе Бог мој срамоту. И назвала га је Јосиф, говорећи: Нека ми Бог дода још једног сина. Догодило се када Рахиља роди Јосифа, рече Јаков Лавану: пошаљи ме, да одем у моје место и у моју земљу. Врати моје жене и моју децу, због којих сам ти служио, да могу отићи; јер ти знаш службу коју сам ти служио. Рекао му је Лабан: Ако сам нашао милост пред тобом, прорекао бих — јер ме је Бог благословио због твог доласка. Одреди своју плату према мени, и даћу ти. Рекао је Јаков: Ти знаш како сам ти служио и колико је твоје стоке било са мном. Мало си имао

пре мене, а порасло је у мноштво, и благословио те је Господ Бог откад сам дошао. Сада дакле, када ћу и ја себи начинити кућу? И рекао му Лабан: Шта ћу ти дати? Рекао му је Јаков: Нећеш ми дати ништа. Ако ми учиниш ову ствар, опет ћу пасти твоје овце и чуваћу их. Нека данас прођу све твоје овце, и одвој одатле сваку тамну овцу међу јагњадима, и сваку пругасту и шарену међу козама – то ће бити моја награда. И слушаће ми правда моја у сутрашњем дану, јер је награда моја пред тобом: све што не буде шарено и пругасто међу козама, и тамно међу јагњадима, биће украдено код мене. Рекао му је Лабан: Нека буде према твојој речи. И одвојио је тога дана јарце шарене и беле, и све козе шарене и беле, и све што беше тамно међу јагањцима, и све што беше бело међу њима, и предао их преко руку синова својих. И он уклони пут од три дана између њих и Јакова, а Јаков је пасао преостале овце Лаванове. Узе а себи Јаков прут стираксов свеж и орахов и платанов, и огули их Јаков љуштењима белим, и стружући зелено, појављивало се на прутовима бело које огули, шарено. И постави шипке које је огулио у корита појилишта воде, да када дођу овце да пију, пред шипкама, када дођу да пију, затрудне овце на шипке. И зачињаху овце код штапова, и рађаху овце беле и шарене и пепељасто-шарене. Јагњад је пак одвојио Јаков, и поставио је пред овцама овна шареног и све шарено међу јагњадима, и одвојио је себи стада за себе, и није их помешао са овцама Лавановим. Десило се у време када су овце зачињале, да је Јаков ставио прутове пред овцама у појилима, да зачну

према прутовима. Када би овце родиле, он их не постављаше, и догодило се да су необележене биле Лабанове, а обележене Јаковљеве. И обогатио се тај човек веома веома, и стекао је много стоке, и волова, и слугу, и слушкиња, и камила, и магараца.

31

Чуо је Јаков речи синова Лаванових који су говорили: Узео је Јаков све оца нашег, и од онога што је оца нашег стекао је сву ову славу. И Јаков виде лице Лабаново, и ево, оно није било према њему као јуче и прекјуче. Рекао је Господ Јакову: Врати се у земљу оца свог и к роду свом, и ја ћу бити с тобом. Пославши но Јаков позва Лију и Рахилу у равницу где беше стада. И рекао им је: Видим ја лице оца вашег, да није према мени као јуче и прекјуче, али Бог оца мог био је са мном. И ви и саме знате да сам свом својом снагом служио вашем оцу. Али ваш отац ме је преварио и променио ми је плату десет пута, и Бог му није дао да ми нанесе зло. Ако тако каже, шарене ће бити твоја награда, и све овце ће родити шарене; ако ли каже, беле ће бити твоја награда, и све овце ће родити беле. И Бог је одузео сву стоку вашег оца и дао ми је. И десило се када су овце зачињале, примајући у утроби, и видео сам својим очима у сну, и ево јарци и овнови пењали су се на овце и козе, беле прошаране и шарене и пепељасте испрскане. И рече ми Анђео Божји у сну: Јакове! А ја рекох: Шта је? И рекао је: Подигни своје очи

и види јарце и овнове како се пењу на овце и козе шарене и разнолике и пепељасте прштасте, јер сам видео све што ти Лабан чини. Ја сам Бог који ти се појавио на месту Божјем, где си ми тамо помазао стуб и где си ми тамо дао завет; сада дакле устани и изиђи из ове земље и оди у земљу свог рођења, и ја ћу бити с тобом. И одговоривши Рахиља и Лија рекоше њему: Зар нема нама више дела или наследства у кући оца нашег? Нисмо ли рачунате њему као стране? Јер нас је продао, и прождирањем је прождрао наше сребро. Све богатство и славу коју је узео Бог оца нашег, нама ће припасти и нашој деци. Сада, дакле, учини све што ти је Бог рекао. Уставши а Јаков узе жене његове и децу његову на камиле; И одведе сва имања његова, и сав пртљаг његов, који стече у Месопотамији, и све његово, да оде ка Исаку, оцу његовом, у земљу Ханан. Лабан је отишао да стриже своје овце, а Рахиља је украла идоле свог оца. Јаков је сакрио од Лабана Сирца да му не објави да бежи. И побегао је он сам, и све његово, и прешао је реку, и кренуо је ка гори Галад. Јављено је Лабану Сиријцу трећег дана да је Јаков побегао. И узевши браћу своју са собом, гонио је за њим пут од седам дана и стигао га на гори Галад. Дошао је Бог Лавану Сиријцу у сну ноћу и рекао му: Чувај се да никада не говориш са Јаковом зло. И ухватио је Лабан Јакова, а Јаков је разапео свој шатор у планини, а Лабан је поставио своју браћу у планини Галад. А Лабан рече Јакову: Шта си учинио? Зашто си тајно побегао, и украо си ме, и одвео си моје кћери, као заробљенице мачем? И да си ми јавио, послао бих те са радошћу, и са музичарима, и бубњевима, и

лиром. И нисам био достојан да пољубим своју децу и своје кћери; али сада си глупо поступио. И сада је јака рука моја да ти нанесем зло, али Бог оца твог јуче ми је рекао говорећи: Чувај се да никада не говориш са Јаковом зла. Сада дакле отишао си, јер си жељом пожелео да отидеш у кућу оца свог, зашто си украо богове моје? Одговоривши пак, Јаков рече Лавану: Уплашио сам се, јер рекох: да не узмеш икада кћери своје од мене и све моје. И рече Јаков: Код кога ако нађеш богове твоје, неће живети пред браћом нашом. Препознај шта је код мене од твојих ствари и узми. И није препознао код њега ништа. Није знао Јаков да је Рахиља, жена његова, украла их. Ушавши, Лабан је претражио кућу Лије и није нашао, и изашао је из куће Лије, и претражио је кућу Јакова и кућу двеју слушкиња, и није нашао, а затим је ушао и у кућу Рахиље. Рахиља је узела идоле, бацила их у торбе камиле и села на њих. И рекла је свом оцу: Не узимај то тешко, господару, не могу устати пред тобом, јер имам обичај жена. Лабан је претражио цео дом и није нашао идоле. Разљутио се а Јаков, и борио се са Лаваном; а Јаков одговоривши рекао Лавану: шта је неправда моја? И шта је грех мој, што си ме гонио и што си претраживао све посуђе моје куће? Шта си нашао од свих посуда из твоје куће? Стави ово овде пред твоју браћу и моју браћу, и нека они суде између нас двојице. Ових двадесет година ја сам са тобом; овце твоје и козе твоје нису биле без деце; овнове оваца твојих нисам појео. Убијено од дивљих звери нисам ти доносио, ја сам плаћао из себе за крађу дању и за крађу ноћу. Био сам дању спаљиван

врућином, а ноћу мразом, и сан је одлазио од мојих очију. Ово двадесет година сам у кући твојој, служио сам ти четрнаест година за две кћери твоје, и шест година међу овцама твојим, а ти си ми преварио плату десет пута. Да није Бога оца мог Аврама и страха Исаковог који је био са мном, сада би ме празног послао; понижење моје и труд руку мојих видео је Бог, и укорио те јуче. Одговоривши а Лабан рече Јакову: кћери су моје кћери, и синови су моји синови, и стока је моја стока, и све колико ти видиш моје је, и мојих кћери, шта ћу учинити овима данас или деци њиховој коју родише? Сада дакле, хајде да склопимо завет ја и ти, и биће за сведочанство између мене и тебе. Рече му: Ево, нико са нама није, види, Бог је сведок између мене и тебе. Узевши пак Јаков камен, постави га као стуб. Рекао је Јаков браћи својој: Скупљајте камење, и скупили су камење, и начинили су гомилу, и јели су тамо на гомили, и рекао је њему Лабан: Ова гомила сведочи између мене и тебе данас. И Лабан га је назвао гомила сведочанства, а Јаков га је назвао гомила сведок. Рекао је Лабан Јакову: Ево ова гомила и овај стуб који сам поставио између мене и тебе, сведочи ова гомила и сведочи овај стуб, због тога је названо име: Гомила сведочи. И виђење о коме је рекао: нека Бог погледа између мене и тебе, јер ћемо се одвојити један од другог. Ако понизиш кћери моје, ако узмеш жене поред кћери мојих, види, нико са нама није да види, Бог је сведок између мене и тебе. Ако ја не прођем према теби, нити ти прођеш према мени преко овог брда и овог стуба ради зла. Бог Аврамов и Бог Нахоров нека суди између нас, и заклео се

Јаков страхом оца свог Исака. И принео је жртву на планини и позвао браћу своју, и јели су и пили, и спавали су на планини.

32

Устав а Лабан тог јутра, пољубио је синове и кћери своје и благословио их, и окренувши се Лабан отишао је у своје место. И Јаков отиде својим путем, и подигавши поглед виде утаборени логор Божји, и срели га Анђели Божји. Рече Јаков, када их виде: Ово је логор Божји, и назва то место Логори. Послао је Јаков гласнике пред собом према Исаву, брату свом, у земљу Сеир, у земљу Едом. И заповедио је њима, говорећи: Овако ћете рећи господару мом Исаву: Овако говори слуга твој Јаков: Са Лаваном сам боравио и задржао сам се до сада. И постадоше ми волови, и магарци, и овце, и слуге, и слушкиње; и послах да јавим господару мом Исаву, да нађе слуга твој милост пред тобом. И вратили су се гласници Јакову говорећи: Дошли смо до брата твог Исава, и ево он долази у сусрет теби, и четири стотине људи с њим. Јаков се веома уплашио и био је у недоумици, па је поделио народ који је био са њим, као и волове, камиле и овце, у два логора. И рекао је Јаков: ако дође Исав у један логор и удари га, други логор ће бити спашен. Рекао је Јаков: Боже оца мог Аврама и Боже оца мог Исака, Господе, ти који си ми рекао: Врати се у земљу рођења свог, и добро ћу ти учинити. Нека ми је довољно од

све правде и од све истине коју си учинио слузи свом, јер са овим мојим штапом прешао сам овај Јордан, а сада сам постао два логора. Избави ме из руке брата мог, из руке Исава, јер се бојим га ја, да не би дошавши ударио мене и мајку са децом. Ти си, пак, рекао: Учинићу ти добро и учинићу семе твоје као песак морски, који се неће моћи избројати од мноштва. И спавао је тамо ту ноћ, и узео је од онога што је носио дарове, и послао је Исаву, брату његовом: козе двеста, јарчева двадесет, овце двеста, овнова двадесет, камиле дојиље и децу њихову тридесет, волове четрдесет, бикова десет, магарце двадесет и ждребад десет. И дао их је својој деци, свако стадо одвојено; и рекао је својој деци: Идите испред мене и држите растојање између стада и стада. И заповедио је првом, говорећи, ако те сретне Исав брат мој, и пита те, говорећи, чији си? И где идеш? И чија су ова стада која иду пред тобом? Рећи ћеш: Твој слуга Јаков послао је дарове мом господару Исаву, и ево, он је иза нас. И заповедио је првом, и другом, и трећем, и свима онима који иду испред ових стада, говорећи: према овој речи говорите Исаву када вас нађе. И рећи ћете: ево, слуга твој Јаков долази иза нас; јер је рекао: умилостивићу лице његово даровима који иду пред њим, и после тога видећу лице његово; јер можда ће примити лице моје. И дарови су ишли пред њим, а он је те ноћи спавао у логору. Уставши те ноћи, узе две жене и две слушкиње и једанаесторо своје деце, и пређе прелаз Јавока. И узе их, и пређе поток, и преведе све своје. Остао је Јаков сам, и рвао се човек са њим до јутра. Видео је да није способан против њега, и дотакао

се удубљења његовог бута, и укочило се удубљење Јаковљевог бута док се рвао са њим. И рекао му је, пусти ме, јер је зора изашла. А он рече: Нећу те пустити ако ме не благословиш. Рекао му је: Како ти је име? А он рече: Јаков. И рекао му је: Неће се више звати име твоје Јаков, него ће Израиљ бити име твоје, јер си се укрепио са Богом, и са људима моћан ћеш бити. Упита а Јаков и рече: Објави ми твоје име. И рече: Зашто питаш моје име? И благословио га је тамо. И Јаков назва име тог места Облик Бога; јер сам видео Бога лице у лице, и спасена је моја душа. Изашло му је сунце када је прошао облик Божји, а он је шепао на бедро његово. Због овога синови Израиља неће јести жилу која је отрпнула, која је на удубљењу бедра, до дана овога, јер је дотакао удубљење бедра Јакова, жилу која је отрпнула.

33

Подигавши поглед, Јаков је својим очима видео, и ево Исав, његов брат, долази, и четири стотине људи са њим, и поделио је Јаков децу на Лију и на Рахиљу и две слушкиње. И постави две слушкиње и синове њихове на прво место, и Лију и децу њену позади, и Рахилу и Јосифа на последње место. Он сам пак напредова пред њима, и поклони се до земље седам пута, док се не приближи свом брату. И притрчао је Исав у сусрет њему, и обухвативши га, пао је на врат његов, и пољубио га, и плакали су обојица. И погледавши Исав виде жене и децу; и рече: Шта су ово теби?

А он рече: То су деца којима је Бог показао милост твом слузи. И приближиле су се младе жене и њихова деца, и поклониле су се. И приближила се Лија и деца њена, и поклонили се, и после тога приближила се Рахиља и Јосиф, и поклонили се. И рече: Шта су ти ово, сви ови логори које сам срео? А он рече: Да нађе син твој милост пред тобом, господару. Рекао је Исав: Имам много, брате, нека теби буде твоје. Рекао је Јаков: Ако сам нашао милост пред тобом, прими дарове из мојих руку; због тога сам видео твоје лице као што би неко видео Божје лице, и бићеш задовољан мном. Узми моје благослове које сам ти донео, јер ме је Бог помиловао, и имам све, и присили га, и он узе. И рекао: Пошто отићемо, хајдемо право. Рекао му је, господар мој зна, да су деца нежнија, и овце и краве доје код мене; ако их дакле потерам један дан, умреће сва стока. Нека иде напред господар мој пред слугом својим; а ја ћу ићи полако на путу према темпу путовања које је преда мном, и према кораку деце, док не дођем ка господару мом у Сеир. Рекао је Исав: Оставићу са тобом део народа који је са мном. А он рекао: Зашто то? Довољно је то што сам нашао наклоност пред тобом, господару. А Исав се тога дана одвратио на свој пут у Сеир. И Јаков одлази у Шаторе, и направио је за себе тамо куће, а за своју стоку направио је шаторе, због тога је назвао име тог места Шатори. И дође Јаков у Салим, град Сихема, који је у земљи Ханан, када се вратио из Месопотамије Сирије, и разапе шатор према граду. И стекао је део поља, где је поставио свој шатор, од Емора, оца Сихемовог, за сто амнона. И постави тамо жртвеник и призва Бога Израиља.

34

Изашла је Дина, кћи Лејина, коју је родила Јакову, да види кћери мештана. И видео ју је Сихем, син Емора Евејца, владар земље, и узевши је, спавао је са њом и понизио ју је. И обрати пажњу на душу Дине, кћери Јаковљеве, и заволе девојку, и говораше према срцу те девојке. Рекао је Сихем Емору, оцу свом, говорећи: Узми ми ову девојку за жену. Јаков је чуо да је син Еморов оскврнио Дину, кћер његову, а синови његови били су са стоком његовом у пољу, па је Јаков ћутао док они не дођу. Изашао је Емор, отац Сихемов, према Јакову да му говори. Синови Јаковљеви дођоше с поља, а кад чуше, ожалошћени бише људи, и веома им беше болно, јер срамотно дело учини у Израиљу, преспавав с кћерју Јаковљевом, и то се неће тако оставити. И говорио је Емор њима, говорећи: Сихем, син мој, изабрао је душом кћер вашу; дајте дакле њу њему за жену, и оженитесе са нама; кћери ваше дајте нама, и кћери наше узмите за синове ваше. И живите међу нама, и ево земља је широка пред вама, живите, трговајте на њој и стичите имање у њој. Рекао је Сихем оцу њеном и браћи њеној: Нашао бих милост пред вама, и шта год кажете, даћемо. Умножите мираз веома, и ја ћу дати како год ми кажете, и дајте ми ово дете за жену. Одговорили су пак синови Јаковљеви Сихему и Емору, оцу његовом, са преваром, и говорили су њима, зато што су оскврнили Дину, сестру њихову. И рекоше им Симеон и Леви, браћа Динина: Не можемо учинити ово —

дати сестру нашу човеку који није обрезан, јер је то срамота за нас. Само у овом бићемо слични вама и населићемо се међу вама, ако постанете као ми, да се обреже свако ваше мушко. И даћемо кћери наше вама, и од ваших кћери узећемо себи жене, и населићемо се међу вама, и бићемо као један народ. Ако нас не послушате да се обрежете, узећемо нашу кћер и отићи ћемо. И допале су речи пред Емором и пред Сихемом, сином Емора. И младић не одложи да учини ову ствар, јер беше заљубљен у кћер Јаковљеву, а он беше најславнији од свих у кући оца свога. Дошао је а Емор и Сихем син његов ка капији града њиховог, и говорили су људима града њиховог, говорећи: Људи ови мирољубиви су, са нама нека живе на земљи, и нека тргују њом; а земља ево пространа пред њима; кћери њихове узећемо себи за жене, и кћери наше даћемо њима. У овоме само ће нам људи бити слични да станују са нама, тако да будемо један народ, ако се обреже сваки наш мушкарац, као што су и они обрезани. И њихова стока и њихове четвороножне животиње и њихова имања, зар неће бити наши? Само у овоме да будемо учињени слични њима, и они ће становати са нама. И слушали су Емора и Сихема, сина његовог, сви који су трговали на капији њиховог града, и обрезао се сваки мушкарац на месу свог препуција. Десило се трећег дана, када су били у болу, да су два Јаковљева сина, Симеон и Леви, браћа Дине, узели сваки свој мач, ушли у град безбедно и побили све мушкарце. Емора и Сихема, сина његовог, убили су оштрицом мача, и узели су Дину из куће Сихемове, и изашли су. Синови

Јаковљеви пак уђоше на рањене и опљачкаше град у коме оскврнише Дину, сестру њихову. И овце њихове, и волове њихове, и магарце њихове, колико год беше у граду и колико год беше у пољу, узеше. И сва тела њихова, и сав пртљаг њихов, и жене њихове заробише, и опљачкаше колико год беше у граду и колико год беше у кућама. Рекао је Јаков Симеону и Левију: Мрским ме учинили сте, тако да сам зао свима онима који настањују земљу, и Хананејцима, и Ферезејцима. Ја сам малобројан, и сабравши се на мене, ударити ће ме, и бићу уништен ја и кућа моја. Они рекоше: Зар ће као курвом користити нашу сестру?

35

Рече пак Бог Јакову: Устани, иди горе у место Ветиљ и настани се тамо, и начини тамо жртвеник Богу који ти се јавио када си бежао од лица Исава, брата свога. Рекао је Јаков кући својој и свима онима који су били с њим: Уклоните туђе богове који су међу вама из ваше средине, и очистите се, и промените своје одежде. И устајући, идимо горе у Витиљ и начинимо тамо жртвеник Богу који ме је слушао у дану невоље, који је био са мном и спасао ме на путу којим сам ишао. И дадоше Јакову туђе богове који беху у њиховим рукама, и минђуше које беху у њиховим ушима, и Јаков их сакри под теревинтом који је у Сихему, и уништи их до данашњег дана. И изађе Израиљ из Сихема, и постаде страх Божији на градове оне около њих, и не гонише за

синовима Израиљевим. Дође пак Јаков у Луз, која је у земљи Ханан, која је Витељ, сам и сав народ који беше с њим. И саградио је тамо жртвеник и назвао је име тог места Витиљ, јер му се тамо појавио Бог када је бежао од лица Исава, брата свог. Умрла је Дебора, дојиља Ревекина, и сахрањена је ниже Ветиља под храстом, и Јаков је назвао њено име Храст жалости. Појавио се Бог Јакову још у Лузу, када је дошао из Месопотамије Сирије, и Бог га је благословио. И рече му Бог: Име твоје неће више бити звано Јаков, него ће Израиљ бити име твоје, и назва име његово Израиљ. Рече му Бог: Ја сам Бог твој, увећавај се и умножавај се, народи и скупови народа биће од тебе, и цареви ће изаћи из бедара твојих. И земљу коју сам дао Аврааму и Исаку, теби сам је дао, теби ће припасти, и семену твом после тебе даћу ову земљу. Отишао је горе Бог од њега из места где је говорио са њим. И постави Јаков стуб на том месту где је говорио с њим Бог, стуб камени, и изли на њега жртву пића, и изли на њега уље. И Јаков је назвао то место, где је Бог тамо говорио с њим, Бетел. Отишавши пак Јаков из Витиља, разапе шатор свој иза куле Гадер. Догоди се пак, када се приближи Хабрати да дође у Ефрату, роди Рахиља и тешко рађаше у порођају. Десило се пак, док је она тешко рађала, рекла јој је бабица: Охрабри се, јер и ово ти је син. Десило се је при пуштању њене душе, јер је умирала, назвала је његово име син бола мог, а отац је назвао његово име Венијамин. Умрла је Рахиља и сахрањена је на путу хиподрома Ефрата, а то је Витлејем. И постави Јаков стуб на њеном гробу, ово је стуб на гробу

Рахиљином до данашњег дана. Догодило се, када се Израиљ настанио у оној земљи, да је Рувим отишао и спавао са Валом, конкубином оца свог Јакова, и Израиљ је чуо, и зло се појавило пред њим. Било је дванаест синова Јаковљевих. Синови Лејини, првенац Јаковљев Рувим, Симеон, Леви, Јуда, Исахар, Завулон. Синови Рахиљини: Јосиф и Венијамин. А синови Вале, слушкиње Рахиљине, Дан и Нефталим. Синови Зелфе, слушкиње Лејине, Гад и Асир, ови синови Јакова који му се родише у Месопотамији сиријској. Дође Јаков к Исаку, оцу свом, у Мамре, у град равнице, то јест Хеврон у земљи хананској, где су боравили Аврам и Исак. Постадоше пак дани Исакови, које поживе, године сто осамдесет. И клонући, Исак умре и би додат свом роду, стар и пун дана, и сахранише га Исав и Јаков, синови његови.

36

Ово су пак поколења Исава, он је Едом. Исав је узео себи жене од кћери Хананејаца: Аду, кћер Аилома Хетејца, и Оливему, кћер Ана, сина Севегона Евејца. И ту Басемат, кћер Исмаила, сестру Навајота. Ада је њему родила Елифаса, а Васемата је родила Рагуила. И Олибема роди Иеуса, и Иеглома, и Кореа; ово су синови Исавови који му се родише у земљи хананској. Узе а Исав жене своје и синове своје и кћери своје и сва тела куће своје и сва имања своја и сву стоку и све колико је стекао и све колико је прибавио у земљи Ханан, и оде Исав из земље Ханан од лица Јакова,

брата свога. Беше јер њихова имања многа да живе заједно, и не могаше земља њиховог боравка да их носи, од мноштва њихових имања. Настанио се а Исав у планини Сеир, Исав он је Едом. Ово су пак поколења Исава, оца Едома, у планини Сиру. И ово су имена синова Исава: Елифас, син Аде, жене Исава, и Рагуило, син Васемате, жене Исава. Постадоше пак Елифаса синови: Таиман, Омар, Софар, Готом и Кенез. Тамна је била иноча Елифаса, сина Исавовог, и родила је Елифасу Амалика; ово су синови Аде, жене Исавове. Ови су пак синови Рагуила: Нахот, Заре, Соме и Мозе; ови беху синови Васемате, жене Исавове. Ови су пак синови Олибемас, кћери Ана, сина Себегона, жене Исава; она је родила Исаву Иеуса, и Иеглома, и Коре. Ови су вође, синови Исава; синови Елифаса првороднога Исава; вођа Теман, вођа Омар, вођа Софар, вођа Кенез, вођа Коре, вођа Готом, вођа Амалик; ови су вође Елифаса у земљи Идумеји; ови су синови Аде. И ово су синови Рагуила, сина Исава: вођа Нахот, вођа Заре, вођа Соме, вођа Мозе. Ово су вође Рагуила у земљи Едом, ово су синови Васемате, жене Исавове. Ови су пак синови Оливемас, жене Исавове: вођа Иеус, вођа Иеглом, вођа Коре; ови су вође Оливемас, кћери Анине, жене Исавове. Ово су синови Исава, и ово су њихове поглавице, ово су синови Едома. Ови су синови Сеира Хорејца, који је становао у земљи: Лотан, Шобал, Севегон, Ана, и Дисон, и Асар, и Рисон; ови су поглавари Хорејца, сина Сеира, у земљи Едом. Постадоше пак синови Лотана Хори и Еман, а сестра Лотанова Тамна. Ови су пак синови Совала: Голам, Манахат, Гаивил, Софар и Омар. И ови

синови Севегона: Аје и Ана; ово је Ана који је нашао Јамина у пустињи када је пасао товарне животиње Севегона, оца свог. Ови пак синови Ана: Дисон и Оливема, кћи Ана. Ови су пак синови Дисонови: Амада, и Асбан, и Итран, и Харан. Ови пак синови Асара: Валаам и Зукам и Јукам. Ови пак синови Рисона: Ос и Аран. Ово су вође Хорија: вођа Лотан, вођа Совал, вођа Севегон, вођа Ана, вођа Дисон, вођа Асар, вођа Рисон; ово су вође Хорија у њиховим вођствима у земљи Едом. И ово су цареви који су владали у Едому пре него што је царевао цар у Израиљу. И царовао је у Едому Балак, син Беоров, и име граду његовом Деннаба. Умро је Балак, и царовао је уместо њега Јобаб, син Зарин из Босоре. Умро је Јобаб, и уместо њега царовао је Асом из земље Таиманона. Умро је Асом, и царовао је уместо њега Адад, син Барада, онај који је поразио Мадијам у равници Моаба, и име његовом граду Гетаим. Умро је Адад, и уместо њега је царовао Самада из Масекаса. Умро је Самада, и уместо њега је царовао Саул из Роовота који је крај реке. Умро је Саул, и царовао је уместо њега Балленон, син Ахоборов. Умро је Баленон, син Ахоборов, и зацарио се уместо њега Арад, син Барадов, и име граду његовом Фогор, а име жени његовој Метебеел, кћи Матраита, сина Маизообовог. Ово су имена вођа Исава, у племенима њиховим, према месту њиховом, у земљама њиховим, и у народима њиховим: вођа Тамна, вођа Гола, вођа Јетер, вођа Оливема, вођа Ела, вођа Финон, вођа Кенез, вођа Теман, вођа Мазар, вођа Магедило, вођа Зафоин; ово су вође Едома, у насељима у земљи поседа њиховог; ово је Исав отац Едома.

37

Живео је Јаков у земљи где се настанио његов отац, у земљи Ханан, а ово су поколења Јакова. Јосиф је имао седамнаест година и пасао је овце свога оца са својом браћом, будући млад, са синовима Валиним и са синовима Зелфиним, жена свога оца, а Јосиф је донео злу оптужбу Израиљу, оцу њиховом. Јаков је волео Јосифа више од свих синова својих, зато што му је био син старости, и начинио му је шарени хитон. Видевши браћа његова да њега отац воли од свих синова његових, мрзели су га и нису могли да му говоре ништа мирољубиво. Сањавши а Јосиф сан, јавио га је браћи својој. И рекао им: Чујте овај сан који сам уснио. Мислио сам да вежете снопове усред поља, и устао је мој сноп и усправио се, а ваши снопови су се окренули и поклонили мом снопу. Рекоше му браћа његова: Зар ћеш заиста царовати над нама, или ћеш заиста господарити над нама? И додадоше још да га мрзе због снова његових и због речи његових. Видео је други сан и испричао га свом оцу и својој браћи, и рекао: Ево, сањао сам други сан, као да су сунце и месец и једанаест звезда клањали се преда мном. И укорио га је његов отац и рекао му: Шта је овај сан који си сањао? Дакле, заиста, хоћемо ли доћи, дошавши, ја и мајка твоја и браћа твоја да се поклонимо теби на земљу? Завидела су му пак браћа његова, а отац његов сачувао је реч. Отишли су пак браћа његова да пасу овце оца свог у Сихем. И рекао је Израиљ Јосифу: Зар твоја браћа не чувају стада у Сихему?

Овде ћу те послати к њима; а он му рече: Ево ме. Рекао му је Израиљ: Иди па види да ли су здрави твоја браћа и овце, и јави ми. И послао га је из долине Хеврона, и он дође у Сихем. И нашао га је човек како лута по равници, и упитао га је човек говорећи: Шта тражиш? А он рече: Браћу своју тражим, реци ми где пасу. Рекао му је човек: Отишли су одавде, јер сам их чуо како говоре: Пођимо у Дотаим. И Јосиф је отишао за својом браћом и нашао их у Дотаиму. Видели су га унапред издалека пре него што им се приближио, и ковали су зло да га убију. Рекао је сваки свом брату: Ево, онај сањач долази. Сада, дакле, хајде да га убијемо и бацимо га у једну од јама, и рећемо: зла звер га је прождрала, и видећемо шта ће бити од његових снова. Чувши пак Рувим, избавио га је из њихових руку и рекао: Не ударимо га у душу. Рече им пак Рувим: Не проливајте крв, бацајте га у једну од ових јама у пустињи, али руку не дижите на њега, да би га избавио из њихових руку и вратио га његовом оцу. Десило се када је Јосиф дошао к браћи својој, свукоше Јосифа са шарене хаљине која беше на њему. И узевши га, бацише га у јаму, а јама беше празна и није имала воде. Сели су да једу хлеб, и подигавши очи видели су, и ево, путници Исмаилци долазили су из Галада, и њихове камиле биле су пуне тамјана и смоле и смирне. Ишли су да га доведу у Египат. Рекао је Јуда својој браћи: Шта је корисно ако убијемо нашег брата и сакријемо његову крв? Дођите, продајмо га овим Исмаиљцима, а руке наше нека не буду на њему, јер он је брат наш и тело наше. А чули су браћа његова. И пролазили су људи Мадијанци

трговци, и извукли су и извели Јосифа из јаме, и продали су Јосифа Исмаиљцима за двадесет златника. И довели су Јосифа у Египат. Вратио се Рувим на јаму, и не виде Јосифа у јами, и поцепа одећу своју. И вратио се према својој браћи и рекао: Детета нема, а ја где да идем сада? Узевши пак тунику Јосифа, заклаше јарића од коза и окаљаше тунику крвљу. И послали су шарену тунику и донели је њиховом оцу, и рекли су: Ово смо нашли, познај да ли је туника твога сина, или није. И препознао га је, и рекао: Хитон сина мог је, зла звер га је прождрала, звер је отела Јосифа. Подеро је Јаков одежде своје, и ставио врећу на бедра своја, и жалио је сина свог многе дане. Окупили су се сви његови синови и кћери и дошли да га утеше, али он није хтео да буде утешен, говорећи: Сићи ћу к сину мом у жалости у хад. И плакао је за њим његов отац. А Мадијанци продадоше Јосифа у Египат Петефрију, дворјанину Фараоновом, главном кувару.

38

Десило се у то време да је Јуда сишао од своје браће и стигао до неког Одоламићанина по имену Еирас. И видео је тамо Јуда кћер једног Хананејца, којој је име Сава, и узео ју је и ушао к њој. И зачевши, роди сина и назва име његово Ир. И зачевши, роди још једног сина и назва га Онан. И додавши, родила је сина и назвао је име његово Шилом. Ова пак беше у Хазбију када их је родила. И узе Јуда жену Иру,

првенцу свом, којој беше име Тамара. А Ир, првородни Јудин, био је зао пред Господом, и Бог га је убио. Рекао је Јуда Онану: Уђи к жени брата свог, ожени се њом и подигни потомство брату свом. Знајући пак Онан да семе неће бити његово, дешавало се кад би улазио к жени брата свога, да је изливао на земљу, да не да семе брату свом. Зло се појавило пред Богом, јер је учинио ово, и усмртио је и овог. Рекао је Јуда Тамари, снаји његовој: Седи као удовица у кући оца твог, док не одрасте Силом, син мој; рекао је јер: Да не умре можда и овај, као и браћа његова. Отишавши, Тамар је седела у кући свог оца. Умножише се дани, и умрла Сава, жена Јудина, и утешивши се, Јуда отиде к онима који стрижаху овце његове, он и Ирас, пастир његов Одоламићанин, у Тамну. И јавише Тамари, снахи његовој, говорећи: Ево, свекар твој иде у Тамну да стриже овце своје. И скинувши одежде удовства са себе, обукла је летњу одећу и украсила се, и села је према вратима Енана, која су на путу Тамне, јер је видела да је велики постао Силом, а он јој није дао њу њему за жену. И када ју је Јуда видео, чинило му се да је курва, јер је била покрила своје лице и није је препознао. Скренуо је са пута према њој и рекао јој: Дозволи ми да уђем к теби, јер није знао да је она његова снаха. А она рече: Шта ћеш ми дати ако уђеш к мени? Он рече: Ја ћу ти послати јаре од коза из мојих оваца. Она рече: Ако ми даш залог, док га не пошаљеш. А он рече: Који залог да ти дам? А она рече: Прстен твој, и огрлицу твоју, и штап твој који је у твојој руци. И дао јој је, и ушао је к њој, и она је затруднела од њега. И уставши отиде, и скиде своју летњу

одећу, и обуче своје одеће удовства. Послао је Јуда јарића у руци свог пастира Одоламејца да прими назад залог од жене, али је није нашао. Упитао је људе из тог места где је курва која је била у Енану на путу. И рекли су: Овде није било курве. И окренуо се према Јуди и рекао: Нисам је нашао, а људи са тог места кажу да овде нема курве. Рекао је Јуда: Нека их задржи, али да не будемо исмејани. Ја сам заиста послао овог јарића, а ти га ниси нашао. Десило се је и после три месеца јављено је Јуди, говорећи: курвала се је Тамара, невеста твоја, и ево у утроби има из курварства. Рекао је и Јуда: изведите њу и нека буде спаљена. Ова пак, док је вођена, послала је поруку свом тасту говорећи: Од човека коме припадају ове ствари ја сам у утроби. Препознај чији је овај прстен, и огрлица, и штап. Препознао је Јуда и рекао: Она је праведнија од мене, јер нисам је дао Шилому, сину свом. И није је више познавао. Догодило се да када је рађала, у њеној утроби беху близанци. Десило се пак када је она рађала, један испред изнео руку, а бабица узевши везала на његову руку црвено говорећи: овај ће изаћи први. Како је повукла руку, одмах је изашао његов брат; а она рече: Зашто је пробијена ограда због тебе? И назвао је његово име Фарес. И после овога изашао је брат његов, на чијој руци беше црвено, и назвао је име његово Зара.

39

Јосиф је био доведен у Египат, и стекао га је Петефрис, евнух фараонов, главни кувар, човек Египћанин, из руку Исмаиљаца који су га довели тамо. И Господ беше са Јосифом, и он беше човек који је успевао, и беше у кући код свог господара Египћанина. Знао је пак његов господар да је Господ био са њим и да Господ благоуспева у његовим рукама све што он чини. И Јосиф је нашао милост пред својим господарем и угодио му је. И постави га над својом кућом, и све што је имао, дао је у руке Јосифа. Десило се је, а пошто је он постављен над његовом кућом и над свим што је било његово, благословио је Господ кућу Египћанина због Јосифа, и благослов Господњи беше у свему што је имао у кући и на његовом пољу. И поверио је све што је имао, у руке Јосифа; и није знао ништа о својим стварима, осим хлеба који је јео. И Јосиф је био леп обликом, и веома диван на поглед. И догодило се после ових речи да је жена господара његовог бацила своје очи на Јосифа и рекла: Лези са мном. Али он није хтео; и рекао је жени свог господара: Ако мој господар не зна због мене ништа у његовој кући, и све што је његово дао је у моје руке, и ништа у овој кући не превазилази мене, нити ми је ишта ускраћено, осим тебе, зато што си ти његова жена, и како ћу учинити ово зло дело, и сагрешићу пред Богом? Када је говорила Јосифу дан за даном, а он није слушао њу да спава са њом, да легне са њом. Десило се пак такав неки дан, и ушао је Јосиф у кућу да обавља своја дела, а никога није било од оних у кући унутра. И зграби га за одећу говорећи: Легни са мном, и оставивши одећу његову у рукама њеним, побегао је и

изашао напоље. И десило се када је видела да је оставивши његову одећу у њеним рукама побегао и изашао напоље, и позвала је оне који су били у кући, и рекла им је, говорећи, видите, довео нам је Јеврејско дете, да нам се руга; ушао је к мени, говорећи, легни са мном; и повикала сам великим гласом. А када је он чуо да сам подигла глас свој и повикала, оставивши одећу своју код мене, побегао је и изишао напоље. И оставља одећу код себе, док господар не дође у његову кућу. И говорила му је према овим речима, говорећи: Ушао је к мени онај јеврејски слуга, кога си довео к нама, да ми се руга, и рекао ми је: Лећу с тобом. Као што је чуо да сам подигла глас свој и повикала, оставивши одећу своју код мене, побегао је и изашао напоље. И десило се, када је господар чуо речи његове жене, шта је говорила њему, говорећи, овако ми је учинио твој слуга, и разгневио се гневом. И узевши господар Јосифа, убаци га у тврђаву, на место где су заточеници краља држани, тамо у тврђави. И Господ беше са Јосифом, и изли на њега милост, и даде му наклоност пред главним тамничаром. И главни тамничар предаде затвор у руке Јосифа, и све затворенике који су били у затвору, и све што се тамо чинило он сам беше чинио. Главни тамничар затвора није знао ништа због њега, јер је све било у рукама Јосифа, због тога што је Господ био са њим, и шта год он чинио, Господ је чинио успешним у његовим рукама.

40

Догодило се после ових речи да је сагрешио главни пехарник цара Египта и главни пекар свом господару, цару Египта. И разгневио се Фараон на своја два дворанина, на главног пехарника и на главног пекара. И ставио их је под стражу у тамницу, на место где је Јосиф био затворен. И главни тамничар је поставио њих Јосифу, и он је стајао код њих, а били су неколико дана у тамници. И обојица видеше сан у једној ноћи; а виђење сна главног пехарника и главног пекара, који беху цару Египта, који беху у тамници, беше ово. Јосиф је ушао к њима ујутру, и видео их, и они су били узнемирени. И питао је еунухе Фараонове, који су били са њим у тамници код његовог господара, говорећи: Зашто су ваша лица мрка данас? Они су му рекли: Снили смо сан, а нема никога да га протумачи. А Јосиф им рече: Зар тумачења не долазе од Бога? Испричајте дакле мени. И главни пехарник испричао је свој сан Јосифу и рекао: У мом сну била је лоза преда мном. У виновој лози биле су три гране, и она је цветала, пустивши изданке, а гроздови грожђа били су зрели. И чаша Фараонова беше у мојој руци, и узех грожђе, и исцедих га у чашу, и дадох чашу у руку Фараону. И рече му Јосиф: Ово је тумачење његово: три гране су три дана. Још три дана, и Фараон ће се сетити твог положаја, и вратиће те на твоје место главног виночаше, и даћеш чашу Фараону у његову руку према твом ранијем положају, као што си био виночаша. Али сети ме се, када ти добро буде, и учини ми милост, и спомени ме код Фараона, и изведи ме из ове тврђаве. Зато сам крађом украден из земље Хебреја, и овде нисам учинио ништа, али су ме

бацили у ову јаму. И видео је главни пекар да је правилно протумачио, и рекао је Јосифу: и ја сам видео сан, и мислио сам да носим три корпе хлеба на глави мојој. А у горњој корпи од свих врста које Фараон једе, дело пекарско, и птице небеске јеле су их из горње корпе на глави мојој. Одговоривши, Јосиф рече њему: ово је тумачење његово: три корпе су три дана; још три дана, и Фараон ће узети главу твоју од тебе; и обесиће те на дрво, и птице небеске ће јести месо твоје од тебе. Десило се а трећег дана, то беше дан рођења Фараонов, и приредио је гозбу свим слугама својим; и сетио се положаја виночаше и положаја пекара међу слугама својим. И вратио је главног пехарника на његову дужност и дао је пехар у руку фараона. А главног пекара обесио је, као што им је Јосиф протумачио. И главни пехарник није запамтио Јосифа, него га је заборавио.

41

Десило се пак после две године дана да Фараон виде сан: мислио је да стоји на реци. И ево, као из реке излажаху седам крава, лепих обликом и одабраних месом, и пасаху се у Ахеју. Других пак седам крава излажаху после ових из реке, ружних по облику и танких по месу, и пасаху се поред крава на обали реке. И прождрале су седам ружних и танких месом крава седам лепих обликом и изабраних месом крава, а Фараон се пробудио. И сањао је други сан, и ево седам класова излажаше на једној стабљици, одабраних

и лепих. И ево, седам танких и ветром уништених класова ницало је са њима. И седам танких и ветром уништених класова прогуташе седам изабраних и пуних класова, а Фараон се пробуди и то беше сан. Догодило се ујутру да се узнемирила душа његова, и пославши позвао је све тумаче Египта и све мудраце њене, и Фараон им испричао свој сан, али не беше никога ко би то објаснио Фараону. И главни пехарник говори Фараону, говорећи: Грех свој памтим данас. Фараон се разљутио на своју децу и ставио нас у затвор, у кућу главног кувара, мене и главног пекара. И обојица смо видели сан у једној ноћи, ја и он, сваки смо видели према свом сну. Био је тамо са нама један младић, син Јевреја главног кувара, и испричали смо му, и он нам је протумачио. Десило се је како нам је протумачио, тако се и догодило: ја сам враћен на своје место, а онај је обешен. Пославши а Фараон позва Јосифа, и извели га из тврђаве, и обријали га, и променили његову одежду, и дође пред Фараона. Рекао је Фараон Јосифу: Сан сам видео, и нема никога ко би га протумачио, а ја сам чуо о теби како говоре да ти, када чујеш снове, можеш их протумачити. Одговоривши пак Јосиф Фараону рече: Без Бога неће бити одговора за спасење Фараону. Говорио је Фараон Јосифу, говорећи: У сну мом мислио сам да стојим поред обале реке. И као што из реке излажаху седам крава лепих обликом и изабраних месом, и пасаху се у Ахеју. И ево седам других крава излазило је за њима из реке, лоших и ружних по изгледу, и мршавих по месу, какве нисам видео у целој земљи Египта ружније. И прождрле седам ружних и

мршавих крава седам првих лепих и изабраних крава. И ушле су у њихове утробе, и није се видело да су ушле у њихове утробе, и њихов изглед беше ружан као и на почетку, а онда сам се пробудио и заспао. И видео сам опет у сну мом, и као седам класова излазило је на једној стабљици, пуних и лепих. А других седам класова, танких и ветром уништених, ницало је поред њих. И прогуташе седам танких и ветром уништених класова седам добрих и пуних класова, рекох дакле тумачима, али не беше онога који би ми то објаснио. И рече Јосиф Фараону: Сан Фараонов један је; шта Бог чини, показао је Фараону. Тих седам лепих крава јесте седам година, и тих седам лепих класова јесте седам година, сан Фараонов један је. И седам мршавих крава које излазе иза њих јесте седам година, а седам мршавих и ветром уништених класова јесте седам година — биће седам година глади. А реч коју сам рекао Фараону: Бог му је показао шта чини. Ево, седам година долази велико благостање у целој земљи Египта. Доћи ће седам година глади после овога, и заборавиће изобиље које ће бити у целом Египту, и глад ће потрошити земљу. И благостање неће бити познато на земљи због глади која ће доћи после тога, јер ће бити веома јака. А што се тиче тога да је сан Фараону удвојен двапут, то је зато што ће реч од Бога бити истинита, и Бог ће пожурити да то учини. Сада дакле размотри мудрог и разумног човека и постави га над земљом Египта. И нека учини Фараон и нека постави управнике над земљом; и нека узму петину свих плодова земље Египта седам година обиља, и нека скупе сву храну

седам година добрих које долазе ових; и нека буде сакупљено жито под руком Фараона; храна у градовима нека буде чувана. И храна која буде сачувана у земљи биће за седам година глади које ће бити у земљи Египта, и земља неће бити уништена у глади. Свидела се реч Фараону и свим његовим слугама. И рекао је Фараон својој деци, зар нећемо наћи таквог човека који има дух Божји у себи? Рече Фараон Јосифу: Пошто је Бог показао теби све ово, нема човека мудријег и разумнијег од тебе. Ти ћеш бити над кућом мојом, и твојим устима ће се покоравати сав мој народ, само ћу престолом бити већи од тебе. Рекао је Фараон Јосифу: Ево, постављам те данас над целом земљом Египта. И скинувши Фараон прстен са руке своје, ставио га је на руку Јосифа, и обукао га у хаљину од танког платна, и ставио златну огрлицу око његовог врата. И узвео га је на своја друга кола, и гласник је прогласио пред њим, и поставио га је над целом земљом Египта. Рече Фараон Јосифу: Ја сам Фараон, без тебе нико неће подићи руку своју на целој земљи Египта. И Фараон назва Јосифа Псонтомфанех, и даде му Асенету, кћер Петефреја, свештеника Хелиополиса, за жену. Јосиф је био тридесет година када је стао пред Фараона, краља Египта, а Јосиф је изашао од лица Фараона и прошао кроз сву земљу Египта. И земља је у седам година просперитета рађала снопове. И сакупио је сву храну седам година, у којима је било изобиље у земљи Египта, и ставио је храну у градовима, храну са равница око сваког града ставио је у њему. И сакупио је Јосиф жита као песка морског, веома много, док се није

могло бројати, јер није било броја. А Јосифу постадоше два сина пре него што дође седам година глади, које му роди Асенета, кћи Петефре, свештеника Хелиополиса. Назвао је Јосиф име првенца Манасија, јер ме је Бог учинио да заборавим све муке моје и све оца мојег. А име другог назвао је Јефрем, јер ме је Бог учинио да растем у земљи понижења мојег. Прошло је седам година благостања које су биле у земљи Египта. И започе седам година глади да долазе, као што рече Јосиф, и настаде глад у свој земљи, а у свој земљи Египта беху хлебови. И огладне сва земља Египта, а народ завапи ка Фараону за хлеб. Рече Фараон свим Египћанима: Идите ка Јосифу, и шта год вам каже, учините. И глад беше на лицу све земље, отвори же Јосиф све житнице и продаваше свим Египћанима. И све земље дошле су у Египат да купују од Јосифа, јер је глад владала у целој земљи.

42

Видевши да има продаје у Египту, Јаков рече синовима својим: Зашто ленствујете? Ево, чуо сам да има жита у Египту; сиђите тамо и купите нам мало хране, да живимо и не умремо. Сишла су браћа Јосифова, десеторица, да купе жито из Египта; Вениамина пак, брата Јосифовог, није послао са његовом браћом; јер је рекао да му се не деси нешто лоше. Дошли су синови Израиљеви да купују са онима који су долазили, јер беше глад у земљи хананској.

Јосиф је био владар земље, он је продавао свим људима земље, а када су дошла браћа Јосифова, поклонили су му се лицем до земље. Видевши Јосиф браћу своју, препознао их је; и постао је отуђен од њих, и говорио им је оштро; и рекао им је: Одакле сте дошли? А они рекоше: Из земље Ханан, да купимо храну. Препознао је Јосиф браћу своју; они пак не препознаше га. И сетио се Јосиф снова својих које је видео; и рече им: Уходе сте, дошли сте да видите слабости земље. Они су рекли: Не, господару; ми смо твоје слуге, дошли смо да купимо храну. Сви смо синови једног човека; мирољубиви смо, твоја деца нису шпијуни. Рекао им је: Не, него сте дошли да видите трагове земље. А они рекоше: Дванаест нас је, деца твоја, браћа, у земљи Ханан; и ево, најмлађи је са оцем нашим данас; а други не постоји. Рече им Јосиф: Ово је оно што сам вам рекао говорећи да сте уходе. Овим ћете бити показани: заклињем се здрављем фараоновим, нећете изаћи одавде ако ваш млађи брат не дође овамо. Пошаљите једног од вас да доведе вашег брата, а ви ћете бити затворени док се не покаже да ли говорите истину или не, ако пак не, заклињем се здрављем фараона, заиста сте уходе. И ставио их је у стражу три дана. Рекао им је трећег дана: ово учините и живећете, јер ја се Бога бојим. Ако сте мирољубиви, нека један ваш брат буде задржан у тамници, а ви идите и однесите куповину жита вашег. И млађег брата вашег доведите к мени, и биће вам веровано речима вашим; ако пак не, умрећете. И учинили су тако. И рекао је сваки свом брату: Да, јер смо у гресима о нашем брату, јер смо презрели невољу душе његове када нас је

молио, и нисмо га слушали, и због овога дође на нас ова невоља. Одговоривши, Рувим рече њима: Нисам ли вам говорио, говорећи, не чините неправду детету, а ви ме нисте послушали? И ево, крв његова се тражи. Они сами нису знали да Јосиф чује; јер тумач беше између њих; А окренувши се од њих, заплака Јосиф; и опет приступи ка њима, и рече им; и узе Симеона од њих, и веза га пред њима. Наредио је Јосиф да напуне њихове судове жита, и да врате њихово сребро свакоме у његову вреће, и да им дају храну за пут, и тако им се догодило. И поставивши жито на своје магарце, отишли су одатле. Одрешивши један врећу своју да да храну магарцима својим, где су преноћили, виде свежањ сребра свог, а беше одозго на отвору вреће. И рекао је својој браћи: Враћено ми је сребро, и ево га у мојој торби. И запањила се срца њихова, и узнемирили су се један према другом, говорећи: Шта нам је ово Бог учинио? Дошли су к Јакову, оцу њиховом, у земљу Ханан, и јавили су му све што им се догодило, говорећи: Говорио је човек, господар земље, према нама оштро, и ставио нас у тамницу, као да уходимо земљу. Рекосмо му: Мирољубиви смо, нисмо уходе. Дванаест браће смо, синови оца нашег, једног нема, а најмлађи је данас са нашим оцем у земљи Ханан. Рекао нам је човек, господар земље: По овоме ћу знати да сте мирољубиви: једног брата оставите овде са мном, а куповину жита за вашу кућу узмите и идите. И доведите ми вашег млађег брата, и знаћу да нисте уходе, него да сте мирољубиви, и вратићу вам вашег брата, и моћи ћете да тргујете земљом. Десило се а када су празнили њихове

вреће, и био је свежањ сребра сваког у његовој врећи; и видели су свежњеве њиховог сребра они и њихов отац, и уплашили су се. Рекао им је Јаков, отац њихов: Мене сте лишили деце; Јосифа нема, Симеона нема, и Бењамина ћете узети? Све ово се догодило на мене. Рекао је Рувим оцу њиховом, говорећи: Убиј моја два сина ако ти га не доведем. Дај га у моју руку, и ја ћу ти га довести. Он рече: Неће сићи син мој са вама, јер брат његов умре, и он сам остаде, и догодиће се њему да ослаби на путу којим идете, и свешћете моју старост са тугом у Хад.

43

А глад је превладао на земљи. Десило се када су завршили да поједу жито које су донели из Египта, и рекао им је њихов отац: Поново идите и купите нам мало хране. Рекао му је Јуда говорећи: Свечано нам је посведочио човек, господар земље, говорећи: Нећете видети моје лице ако ваш млађи брат не буде са вама. Ако заиста шаљеш нашег брата са нама, сићи ћемо доле и купићемо ти храну. Ако не пошаљеш нашег брата са нама, нећемо ићи, јер нам је човек рекао говорећи: Нећете видети моје лице ако ваш млађи брат не буде са вама. Рекао је Израиљ: Зашто сте ми учинили зло рекавши том човеку да имате брата? Они пак рекоше: Питајући упитао нас је човек и о роду нашем, говорећи: Да ли још отац ваш живи, и да ли имате брата? И јавили смо му према овом испитивању. Нисмо знали да ће

нам рећи: Доведите брата вашег. Рече Јуда Израиљу, оцу његовом: Пошаљи дете са мном, и уставши ићи ћемо, да живимо и не умремо, и ми, и ти, и пртљаг наш. Ја али чекам њега, из моје руке тражи њега, ако га не доведем к теби и поставим га пред тобом, бићу сагрешивши према теби све дане. Да нисмо одлагали, већ бисмо се вратили двапут. Рекао им је пак Израиљ, отац њихов: Ако је тако, ово учините: узмите од плодова земље у своје судове и донесите том човеку дарове - смолу и мед, кадило и смирну, терпентин и орахе. И узмите двоструко сребро у своје руке, сребро које је враћено у ваше вреће вратите са собом, можда је то грешка. И узмите вашег брата, устаните и сиђите к том човеку. А Бог мој нека да вама милост пред тим човеком и да пошаље вашег брата, оног једног, и Венијамина; ја сам заиста, јер, као што сам лишен деце, лишен деце. Узевши а људи дарове ове и сребро двоструко, узеше у рукама својим и Венијамина, и уставши сиђоше у Египат и стадоше пред Јосифом. Видео је Јосиф њих и Венијамина, брата свог истомајчиног, и рекао ономе над кућом својом: Уведи људе у кућу и заколи жртве и припреми, јер ће људи јести хлебове са мном у подне. Учинио је човек као што је рекао Јосиф, и увео је људе у кућу Јосифа. Видевши а људи да су уведени у кућу Јосифа, рекоше: Због сребра враћеног у нашим вратима у почетку, ми смо уведени, да нас лажно оптужи и нападне на нас, да нас узме у робове, и наше магарце. Приближивши се човеку оном над кућом Јосифа, говорили су њему на капији куће, говорећи: Молимо те, господару, сишли смо у почетку да

купимо храну. Догодило се пак када смо дошли да преноћимо и отворили смо наше торбе, и ево сребра сваког у његовој торби – наше сребро исте тежине вратили смо сада у нашим рукама. И друго сребро донесмо са собом да купимо храну, не знамо ко је ставио сребро у наше вреће. Рекао им је: Милост вама, не бојте се! Бог ваш и Бог очева ваших дао вам је благо у врећама вашим, а ваше сребро сам примио. И изведе к њима Симеона. И донео је воду да опере њихова стопала, и дао је храну њиховим магарцима. Припремили су пак дарове до Јосифовог доласка у подне, јер су чули да тамо намерава да руча. Ушао је Јосиф у кућу, и донели су му дарове које су имали у својим рукама, и поклонили су му се лицем до земље. Упитао их је: Како сте? И рекао им је: Да ли је здрав ваш отац старац, о коме сте говорили? Још живи? Они су рекли: Здрав је твој слуга, отац наш, још увек је жив. И рекао је: Благословен од Бога је тај човек, и сагнувши се поклонили су му се. Подигавши очи своје, Јосиф је видео Венијамина, брата свога од исте мајке, и рекао: Овај је ваш млађи брат, кога сте рекли да ми доведете? И рекао је, нека те Бог помилује, дете. Узбуркан је био Јосиф, јер су се узбуркивале унутрашњости његове због брата његовог, и тражио је да заплаче, па ушавши у одају, заплакао је тамо. И пошто је опрао лице, изашао је, савладао се и рекао: Поставите хлебове. И поставише њему самом, и њима посебно, и Египћанима који вечераху с њим посебно, јер не могаху Египћани јести заједно с Јеврејима хлебове, јер је гнусоба Египћанима. Седоше пред њега, првородни према првенству његовом, и млађи према

младости његовој, а људи се чудише, сваки према свом брату. Подигоше део од његовог према себи, а део Венијаминов беше увеличан од свих делова петоструко према њиховим, пише и опише се са њим.

44

И заповеди Јосиф ономе који беше над његовом кућом, говорећи: Напуните вреће људи хране, колико могу да понесу, и убаците сваком сребро на отвор вреће. И моју сребрну чашу ставите у торбу млађег, и цену жита његовог. А постало је према речи Јосифа, како рече. Јутро је освануло и људи су послати, они и њихови магарци. Изашавши но из града, нису се удаљили далеко, и Јосиф рече оном над његовом кућом: устани, прогони људе, и кад их достигнеш, рећи ћеш им: зашто сте узвратили злом уместо добра? Зашто сте украли моју сребрну чашу? Није ли ово то у чему пије мој господар? А он сам гатањем гата у њему. Потпуно сте извршили зла дела која сте учинили. Пронашавши их, рекао им је ове речи. А они му рекоше: Зашто господар говори према овим речима? Нека не постане твојој деци да учине према овој речи. Ако смо сребро које смо нашли у нашим торбама вратили теби из земље Ханан, како бисмо онда украли сребро или злато из куће твог господара? Код кога нађеш чашу деце твоје, нека умре; а ми ћемо бити робови господару нашем. А он рече: И сада, како кажете, тако ће бити: код кога буде нађена чаша, биће мој роб, ви

пак биће чисти. И пожурили су, и спустио је сваки своју торбу на земљу, и отворио је сваки своју торбу. Претражио је почевши од старијег, док није дошао до млађег. И нађе чашу у Венијаминовој торби. И поцепаше одежде своје, и ставише сваки своју вреће на свога магарца и вратише се у град. Ушао је Јуда и браћа његова код Јосифа док је он још био тамо, и пали су пред њим на земљу. Рекао је њима Јосиф: Шта је ово што сте учинили? Зар не знате да човек какав сам ја гата гатањем? Рече а Јуда: Шта ћемо одговорити господару, или шта ћемо рећи, или како ћемо се оправдати? Бог је пронашао неправду твоје деце; ево, ми смо слуге нашег господара, и ми, и онај код кога је пронађена чаша. Рече и Јосиф, не дај Боже да ја учиним ову ствар; човек код кога је нађена чаша, он ће бити мој слуга; а ви идите горе с миром ка вашем оцу. Приближивши се њему, Јуда рече: Молим те, господару, нека проговори слуга твој реч пред тобом, и не љути се на слугу свог, јер си ти као Фараон. Господе, ти си питао своју децу, говорећи, да ли имате оца или брата. И рекосмо господару: Имамо оца старца, и дете старости млађе код њега, и брат његов је умро, а он је сам остао својој матери, а отац га је заволео. А ти си рекао својим слугама: Доведите га к мени, и бринућу се о њему. И рекосмо господару, неће моћи дете да остави оца свог; ако пак остави оца, умреће. Ти си и рекао својој деци: ако ваш млађи брат не дође доле са вама, нећете више видети моје лице. Десило се а када смо отишли горе ка твом слузи, оцу нашем, јавили смо му речи нашег господара. Рекао је наш отац: Идите опет и купите нам

мало хране. Ми смо пак рекли: Нећемо моћи да сиђемо, али ако наш млађи брат силази са нама, сићи ћемо, јер нећемо моћи да видимо лице тог човека ако наш млађи брат не буде са нама. Рекао је син твој, отац наш, према нама: ви знате да двојицу роди мени жена, и изашао је један од мене, и рекосте да је звером изједен постао, и не видех га до сада. Ако дакле узмете и овог од мене, и догоди му се нешто на путу, спустићете моју старост са тугом у хад. Сада, дакле, ако уђем ка твом детету, а оцу нашем, и дете не буде са нама, а душа његова виси од душе овога, и биће када он види да дете није са нама, умреће, и спустиће твоја деца старост твог детета, а оца нашег, са тугом у Хад. Јер твој син је од оца примио дете, говорећи: Ако га не доведем к теби и не поставим га пред тобом, бићу сагрешио према оцу све дане. Сада, дакле, остаћу код тебе као син уместо детета, слуга господара; а дете нека иде горе са својом браћом. Како јер ићи ћу горе ка оцу, детета не буде са нама? Да не видим зла која ће наћи мога оца.

45

И није могао Јосиф да издржи све оне који су стајали поред њега, него је рекао: Пошаљите све од мене. И није стајао нико поред Јосифа када се откривао својој браћи. И пустио је глас са плакањем, а чули су сви Египћани, и чујно је постало у кући Фараона. Рекао је Јосиф браћи својој: Ја сам Јосиф; још ли отац мој живи? И браћа нису могла да му

одговоре, јер су били узнемирени. Рекао је Јосиф својој браћи: Приближите ми се, и приближили су се, и рекао је: Ја сам Јосиф, ваш брат, кога сте продали у Египат. Сада дакле не тужите се, нити нека вам тешко буде што сте ме продали овде, јер ме је Бог послао пред вама ради живота. Ово је јер друга година глади на земљи, и још преосталих пет година, у којима неће бити орања, нити жетве; Јер ме је Бог послао пред вас, да остане ваш остатак на земљи, и да одхрани ваш велики остатак. Сада, дакле, не ви мене послали овде, него Бог, и учинио ме као оца фараону и господаром целе куће његове и владаром целе земље египатске. Пожуривши дакле идите горе ка оцу мом, и реците њему, ово говори син твој Јосиф: учинио ме је Бог господарем све земље Египта; сиђи дакле ка мени, и не остај; И настанићеш се у земљи Гесем Арабије; и бићеш близу мене ти, и синови твоји, и синови синова твојих, овце твоје, и волови твоји, и колико год је твоје. И хранићу ја тебе тамо, јер још пет година глади има, да не будеш уништен ти и синови твоји и сва имања твоја. Ево, ваше очи виде, и очи Венијамина, брата мог, да моја уста говоре вама. Јавите дакле мом оцу сву моју славу у Египту и све што сте видели, и похитајте и доведите мог оца овамо. И бацивши се на врат Венијамина, брата свог, заплака на њему, и Венијамин заплака на његовом врату. И пољубивши сву своју браћу, плакао је над њима, и после тога његова браћа су говорила с њим. И чуло се гласно у кући фараоновој, говорећи: Дошла су браћа Јосифова. Обрадовао се фараон и његова служба. Рекао је Фараон Јосифу: Реци својој браћи, ово учините: напуните

своје вреће и идите у земљу Ханан. И узевши оца свог и своја имања, дођите к мени, и даћу вам од свих добара Египта, и јешћете срж земље. Ти пак наредиш ово: да узму кола из земље Египта за децу вашу и за жене ваше, и узевши оца вашег дођите. И не жалите очима ваше ствари, јер сва добра Египта биће ваша. Учинили су тако синови Израелови; дао је Јосиф њима кола према реченом од Фараона краља; и дао им је храну за пут; И свима је дао по двоје хаљина; а Венијамину је дао триста златника и пет промена хаљина. И свом оцу послао је исто тако, и десет магараца који су носили од свих добара Египта, и десет мазги које су носиле хлебове његовом оцу за пут. Послао је браћу своју, и они су отишли, и рекао им је: Не љутите се на путу. И отишли су из Египта и дошли су у земљу Ханан к Јакову, оцу свом. И јавише му говорећи да син твој Јосиф живи и он влада свом земљом Египта, и зачуди се умом Јаков, јер им не вероваше. Говорили су му све ствари које је Јосиф рекао, све што је рекао њима. Видевши пак кола која је послао Јосиф да га узме, оживе дух Јакова, оца њиховог. Рече и Израиљ: Велико ми је ако још Јосиф, син мој, живи. Отићи ћу да га видим пре него што умрем.

46

Отишавши а Израиљ, он и све његово, дошао је на бунар заклетве и принео жртву Богу оца свог Исака. Рекао је Бог Израилу у виђењу ноћи, рекавши: Јакове, Јакове! А он рече:

Шта је? Он му рече: Ја сам Бог отаца твојих, не бој се сићи у Египат, јер ћу од тебе начинити велики народ тамо. И ја ћу сићи са тобом у Египат, и ја ћу те извести на крају, и Јосиф ће положити своје руке на твоје очи. Устао је Јаков од Студенца заклетве, и синови Израиљеви узеше оца свог и пртљаг и жене своје на кола која је послао Јосиф да га подигну. И узевши своја имања и све стицање које су стекли у земљи Ханану, ушли су у Египат, Јаков и све његово семе с њим. Синови, и синови синова његових са њим; кћери, и кћери кћери његових; и све семе његово водио је у Египат. Ова су пак имена синова Израелових који су ушли у Египат заједно са Јаковом, оцем њиховим. Јаков и његови синови; Јаковљев првенац, Рувим. Синови пак Рувимови: Енох и Фалос, Асрон и Харми. Синови Симеонови: Јемуил, Јамин, Ехуд, Јахин, Зохар и Саул, син Хананејке. Синови Левија: Гершон, Кат и Мерари. Синови Јудини: Ир и Аунан и Силом и Фарес и Зара, али умроше Ир и Аунан у земљи Ханаанској, а синови Фаресови беху Есрон и Јемуил. Синови пак Исахара: Тола, и Фуа, и Асум, и Самбран. Синови пак Завулона: Серед, и Алон, и Ахоил. Ови су синови Лејини које роди Јакову у Месопотамији Сирији, и Дејна, кћер његова; свих душа, синова и кћери, тридесет три. Синови Гадови: Сафон, Ангис, Санис, Тасобан, Аедеис, Ароедеис и Ареелеис. Синови Асира: Јемна, Јесуа, Јеул и Барија, и Сара, сестра њихова. Синови Беријини: Ховор и Мелхиил. Ови су синови Зелфе, коју је Лабан дао Леји, кћери својој, која је родила ове Јакову, шеснаест душа. Синови Рахиљине, жене Јаковљеве: Јосиф и Венијамин. Постали су синови Јосифа у

земљи Египту, које му роди Асенета, кћи Петефреја, свештеника Хелиополиса: Манасију и Јефрема. Постали су и синови Манасијини, које му роди иноча Сирка: Махир. Махир пак роди Галада. Синови пак Јефрема, брата Манасијиног: Суталам и Таам. Синови пак Суталамови: Едом. А синови Венијаминови: Вала и Вохор и Асвил. А синови Бале су били: Гера, и Ноеман, и Анхис, и Рос, и Мамфим; а Гера је родио Арада. Ово су синови Рахиљини које је родила Јакову, свих душа осамнаест. Синови Данови: Асом. И синови Нефталимови: Асиил, и Гони, и Исаар, и Солим. Ово су синови Баласини, коју је Лабан дао Рахили, својој кћери, и она је родила ове Јакову – свих душа седам. Све душе које су ушле са Јаковом у Египат, они који су изашли из бедара његових, без жена синова Јаковљевих, све душе, шездесет и шест; а синови Јосифови који су му се родили у земљи египатској, душе девет. Све душе куће Јакова, оне које су ушле са Јаковом у Египат, седамдесет пет душа. А Јуду посла пред собом ка Јосифу, да га сретне код града Хероона, у земљи Рамесе. Запрегавши кола своја, Јосиф отиде у сусрет Израиљу, оцу свом, према граду Хероја, и појавивши му се паде му на врат и плака великим плачем. И рече Израиљ Јосифу: Умрећу сада, пошто сам видео лице твоје, јер ти још увек живиш. Рекао је пак Јосиф браћи својој: Пошавши горе, јавићу фараону и рећи ћу му: Браћа моја и кућа оца мога, који беху у земљи хананској, дошли су к мени. Ти пак људи су пастири, јер су били сточари, и донели су стоку, и волове, и све своје. Ако вас дакле позове Фараон и каже вама: Шта је ваш посао? Рећи

ћете, људи сточари смо ми твоја деца од детињства до сада, и ми, и наши оци; да бисте населили у земљи Гесем Арабије; јер гнусоба је Египћанима сваки пастир оваца.

47

Дошавши, Јосиф јави Фараону говорећи: Отац мој и браћа моја, и стока и волови њихови, и све њихово, дошли су из земље Ханан, и ево су у земљи Гесем. А од своје браће узео је пет људи и поставио их пред фараона. И рече Фараон браћи Јосифовој: Какав је ваш посао? А они рекоше Фараону: Пастири оваца су твоје слуге, и ми и оци наши. Рекли су Фараону: да боравимо у земљи дошли смо, јер нема пашњака за стоку деце твоје, јер је појачала глад у земљи Ханану; сада дакле населићемо се у земљи Гесему. Рекао је Фараон Јосифу: Нека се настане у земљи Гесем; ако знаш да има међу њима моћних људи, постави их за старешине над мојом стоком. Дошли су и у Египат ка Јосифу Јаков и његови синови, и чуо је Фараон, цар Египта И рече Фараон Јосифу говорећи: Отац твој и браћа твоја дошли су к теби. Ево, земља египатска је пред тобом; у најбољој земљи насели оца свог и браћу своју. Увео је Јосиф Јакова, оца свог, и поставио га пред Фараона, и благословио је Јаков Фараона. Рече Фараон Јакову: Колико година живота твог? И рече Јаков фараону: Дана година живота мога, које боравим као странац, сто тридесет година; мали и зли постали су дани година живота мога, нису достигли дане година живота

отаца мојих, које су дане боравили као странци. И пошто је Јаков благословио Фараона, изашао је од њега. И настанио је Јосиф оца свог и браћу своју, и дао им је посед у земљи египатској, у најбољој земљи, у земљи Рамесе, као што је заповедио Фараон. И мерио је Јосиф жито оцу свом и браћи својој и свему дому оца свог, према броју душа. Жита није било у свој земљи, јер је глад веома ојачала, а изнемогле су земља Египта и земља Ханана од глади. Сакупио је а Јосиф све сребро које је нађено у земљи Египта и у земљи Ханана од жита које су куповали, и мерио је жито њима, и унео је Јосиф све сребро у кућу Фараона. И нестало је све сребро из земље Египта и из земље Ханана; дошли су сви Египћани Јосифу, говорећи: Дај нам хлеба, и зашто да умиремо пред тобом? Јер је престало наше сребро. Рекао је пак њима Јосиф: Доносите вашу стоку, и даћу вам хлебове уместо ваше стоке, ако је нестало вашег сребра. Довели су стоку своју Јосифу, и Јосиф им је дао хлеб уместо коња, и уместо оваца, и уместо волова, и уместо магараца, и хранио их је хлебом уместо све њихове стоке те године. Прошла је та година, и дошли су к њему у другој години, и рекли су му: да не бисмо икада били уништени од нашег господара? Јер ако је нестало сребра нашег, и имања и стоке код тебе господара, и није нам остало пред господарем нашим ништа осим нашег тела и наше земље, да дакле не умремо пред тобом, и да земља не опусти, купи нас и нашу земљу за хлеб, и бићемо ми и наша земља робови Фараону; дај семе, да посејемо, и да живимо и да не умремо, и земља неће бити опустошена. И стекао је Јосиф сву земљу Египћана за

Фараона, јер су Египћани продали своју земљу Фараону, јер их је надјачала глад, и постала је земља Фараонова. И народ је поробио њему у робове, од крајева граница Египта до крајева, осим земље свештеника само; није је стекао Јосиф; јер фараон је дао дар свештеницима као давање, и јели су давање које им је дао фараон; због тога нису продали своју земљу. Рекао је Јосиф свим Египћанима: Ево, стекао сам вас и вашу земљу данас за Фараона. Узмите себи семе и сејте земљу. И биће плодови њени, и даћете пети део Фараону, а четири дела биће вама у семе за земљу и у храну вама и свима онима у кућама вашим. И рекоше: Спасао си нас; нашли смо милост пред нашим господарем, и бићемо слуге фараону. И поставио је Јосиф њима заповест до овог дана на земљи египатској, да Фараону одвајају, осим земље свештеничке само, која није била Фараонова. Настанио се Израиљ у земљи египатској, на земљи Гесем, и наследили су је, и порасли су и умножили се веома. Живео је Јаков у земљи египатској седамнаест година, и дана живота Јаковљевог беше сто четрдесет и седам година.
Приближили су се дани Израиљу да умре, и позвао је сина свог Јосифа, и рекао му је: ако сам нашао милост пред тобом, стави руку своју под бедро моје, и учинићеш ми милост и истину, да ме не сахраниш у Египту. Али заспаћу са очевима мојим, и однећеш ме из Египта, и сахранићеш ме у гробу њиховом. А он је рекао: ја ћу учинити према речи твојој. Рекао је: Закуни ми се, и заклео му се, и Израиљ се поклонио на врху свог штапа.

48

Догодило се после ових речи да је јављено Јосифу да је његов отац болестан, и узевши своја два сина, Манасију и Јефрема, дошао је к Јакову. Јављено је Јакову, говорећи: Ево, син твој Јосиф долази к теби, и ојачавши се, Израиљседе на кревет. И рекао је Јаков Јосифу: Бог мој појавио ми се у Лузу у земљи Ханан и благословио ме, и рекао ми: Ево ја ћу те повећати и умножићу те, и учинићу те у скупове народа, и даћу ти ову земљу и семену твом после тебе, у вечни посед. Сада дакле твоја два сина, који су ти рођени у земљи египатској пре него што сам ја дошао к теби у Египат, моји су: Ефрем и Манасија, као Рувим и Симеон, биће моји. А потомци које родиш после ових биће на име њихове браће и звaће се по њиховим наследствима. А ја, када сам ишао из Месопотамије Сирије, умрла је Рахиља, мајка твоја, у земљи Ханану, када сам се приближавао хиподрому Хабрата те земље, да дођем у Ефрату, и закопао сам је на путу хиподрома, а то је Витлејем. Видевши пак Израиљ синове Јосифове, рече: Ко су теби ови? Рекао је Јосиф свом оцу: То су моји синови, које ми је Бог дао овде. И рече Јаков: Доведи ми их да их благословим. Очи Израиљеве отежале су од старости, и није могао да види, и приближи их к себи, и пољуби их, и загрли их. И рече Израиљ Јосифу: Ево, лица твога не бих лишен, и ево ми Бог показа и семе твоје. И Јосиф их је извео са својих колена, и поклонили су му се лицем до земље. Узевши пак Јосиф своја два сина, Јефрема у

десној руци, са леве стране Израиља, а Манасија у левој руци, са десне стране Израиља, приближио их њему. Испруживши а Израиљ десну руку, положио је на главу Јефрема, а овај беше млађи, и леву на главу Манасије, укрштено руке. И благословио их је, и рекао: Бог, коме су угодили оци моји пред њим, Аврам и Исак, Бог који ме храни од младости до овог дана, Гласник који ме избавља од свих зала, нека благослови ову децу; и биће призвано у њима моје име, и име мојих отаца Аврама и Исака; и нека се умноже у велико мноштво на земљи. Видевши пак Јосиф да је отац његов положио десну руку своју на главу Јефрема, тешко му се учинило, и ухватио је Јосиф руку оца свога да је уклони са главе Јефремове на главу Манасијину. Рече али Јосиф оцу свом: Не тако, оче, јер овај је првенац; стави десницу своју на главу његову. И он није хтео, али је рекао: знам, дете, знам, и овај ће постати народ, и овај ће бити уздигнут, али његов млађи брат ће бити већи од њега, и његово семе ће постати мноштво народа. И благословио их је у онај дан, говорећи: У вама ће бити благословен Израиљ, говорећи: Да те учини Бог као Јефрема и као Манасију. И поставио је Јефрема пред Манасијом. Рекао је Израиљ Јосифу: Ево, ја умирем, али Богће бити са вама и вратиће вас у земљу ваших отаца. Ја пак дајем теби Сикима као изузетак над браћом твојом, који узех из руке Аморејаца мачем мојим и луком.

49

Позвао је Јаков синове своје и рекао им: Окупите се да вам објавим шта ће вам се догодити у последњим данима. Окупите се и чујте мене, синови Јаковљеви, чујте Израиљу, чујте оца свога. Рувене, првенче мој, ти си снага моја и почетак деце моје, тврд за подношење и тврд самовољан. Поступао си дрско као вода, не преврети се, јер си се попео на постељу оца свог, тада си оскрнавио постељу на коју си се попео. Симеон и Леви, браћа, извршили су неправду свог уклањања. У њихов савет нека не дође моја душа, и на њихов састав нека се не свађају моје јетре, јер су у свом гневу убили људе, и у својој жељи пресекли тетиве бику. Проклет гнев њихов, јер је самовољан, и бес њихов, јер је ојачао; поделићу их у Јакову и расејаћу их у Израиљу. Јуда, тебе су похвалила браћа твоја, руке твоје на леђима непријатеља твојих, поклониће ти се синови оца твога. Младунче лава Јуда, из изданка, сине мој, попео си се, легавши заспао си као лав и као младунче; ко ће га подићи? Неће изостати владар из Јуде, и вођа из бедара његових, док не дође оно што му је одложено, и он је очекивање народа. Везујући за лозу младунче своје, и за витицу младунче магарице своје, опраће у вину одежду своју, и у крви грожђа одело своје. Блиставе су очи његове од вина, и бели су зуби његови од млека. Зебулун ће се настанити приморски, и он ће бити код лука бродова, и протегнуће се до Сидона. Исахар је пожелео добро, одмарајући се између делова. И видевши да је одмор добар, и да је земља родна, ставио је своје раме под терет да се труди, и постао је човек земљорадник. Дан ће судити свој народ, као свако племе у

Израелу. И нека постане Дан змија на путу, седећи на стази, гризући пету коња; и пашће коњаник уназад, чекајући спасење Господње. Гад, разбојничка чета ће га пљачкати, али он ће их пљачкати по стопама. Асир, његов хлеб је обилан, и он ће дати луксуз владарима. Нафтали је раширено стабло које даје лепоту у потомству. Сине узрастли Јосифе, сине мој узрастли завијђени, сине мој најмлађи, врати се к мени. Против кога се саветујући ругали су се и гајили злобу према њему господари стрела. И лукови њихови били су сломљени са снагом, и жиле руку њихових биле су исцрпљене кроз руку владара Јакова, одатле моћног Израиља од Бога оца твога. И помогао ти је Бог мој, и благословио те благословом неба одозго, и благословом земље која има све, због благослова дојки и утробе, благослова оца твог и мајке твоје; надјачао је над благословима планина трајних, и на благословима брежуљака вечних; биће на глави Јосифа, и на темену онога који је водио браћу. Бенјамин је грабљиви вук, ујутру још једе, и увече даје храну. Свих ових дванаест синова Јаковљевих, и ово им је говорио отац њихов, и благословио их је, сваког према његовом благослову благословио их је. И рекао им је: ја сам придодат свом народу; сахраните ме са мојим оцима у пећини која је у пољу Ефрона Хетејца, у двострукој пећини, пред Мамреом, у земљи Ханану, коју је Аврам стекао, пећину од Ефрона Хетејца, у поседу гробнице. Тамо сахранише Аврама и Сару, жену његову; тамо сахранише Исака и Ревеку, жену његову; тамо сахранише Лију; у поседу поља и пећине која је у њему, од синова

Хетових. И престао је Јаков да наређује синовима својим, и подигавши ноге своје на постељу, преминуо је и придружио се народу свом.

50

И Јосиф паде на лице свога оца, плака над њим и пољуби га. И Јосиф је наредио својим слугама балсамерима да балсамују његовог оца, и балсамери су балсамовали Израиља. И испунише његових четрдесет дана, јер се тако рачунају дани сахране, и Египат га ожали седамдесет дана. Пошто су прошли дани жалости, Јосиф је говорио властелинима фараоновим, говорећи, ако сам нашао милост пред вама, говорите о мени фараону, говорећи, мој отац ме је заклео, говорећи, у гробу који сам ископао себи у земљи Ханану, тамо ћеш ме сахранити; сада дакле, отишавши, сахранићу свог оца и вратићу се. И рекао је фараон Јосифу, иди горе, сахрани свог оца, као што те је заклео. И отишао је Јосиф да сахрани оца свог, и отишли су заједно са њим сви слуге Фараона и старешине куће његове и сви старешине земље Египта и све домаћинство Јосифа и браћа његова и сва кућа очева његова и род његов, а овце и волове оставили су у земљи Гесем. И отидоше горе с њим и кола и коњаници, и постаде логор веома велики. И дошли су на гумно Атад, које је преко Јордана, и нарикали су за њим нарицање велико и веома јако, и жалио је за оцем својим седам дана. И видеше становници земље Ханан

жалост на гумну Атад, и рекоше: Велика жалост ово је за Египћане. Због тога назва име његово Жалост Египта, које је преко Јордана. И учинише њему тако синови његови. И узеше га синови његови у земљу Ханаан и сахранише га у двоструку пећину, коју стече Аврам, пећину у стицању гроба од Ефрона Хетејина, према Мамврију. И вратио се Јосиф у Египат, он и браћа његова, и они који су заједно отишли да сахране оца његовог. Видевши пак браћа Јосифова да је умро отац њихов, рекоше: да не би Јосиф икада замерио нама и узвратио нам сва зла која смо му учинили. И дошавши код Јосифа рекоше: Отац твој је заклео пре него што је умро, говорећи: Овако реците Јосифу: опрости им неправду и грех њихов, јер су ти зло учинили; и сада прими неправду слуга Бога оца твога. И заплака Јосиф док су они говорили њему. И дошавши к њему рекоше: Ми смо твоје слуге. И рече им Јосиф: Не бојте се, јер сам ја Божји. Ви сте саветовали против мене на зло, али Бог је саветовао о мени на добро, да би се десило као данас, и да буде храњен велики народ. И рекао им је: Не бојте се, ја ћу хранити вас и ваше куће. И утешио их је и говорио им је у срце. И населио се Јосиф у Египту, он и браћа његова, и сво домаћинство оца његовог, и живео је Јосиф сто десет година. И Јосиф је видео Јефремову децу до трећег поколења, и синови Махира, сина Манасијиног, рођени су на његовим коленима. И рекао је Јосиф браћи својој говорећи: Ја умирем, али Бог ће вас заиста посетити и извешће вас из ове земље у земљу коју је Бог заклео оцима нашим, Аврааму, Исаку и Јакову. И заклео је Јосиф синове

Израиљеве говорећи: У посети којом ће вас Бог посетити, изнећете кости моје одавде са собом. И умро је Јосиф у стотој и десетој години, и сахранили су га, и ставили су га у ковчег у Египту.

Излазак

1

Ова су имена синова Израиљевих који су ушли у Египат заједно са Јаковом, оцем њиховим; сваки је ушао са целим својим домаћинством. Рувим, Симеон, Левије, Јуда, Исахар, Завулон, Венијамин, Дан и Нефталим, Гад и Асир. Јосиф је био у Египту, а свих душа из Јакова било је седамдесет пет. Умро је Јосиф, и сва његова браћа, и цео онај нараштај. А синови Израиљеви порастоше и умножише се, и постадоше бројни, и осилише веома веома, и земља их умножи. Устао је други краљ над Египтом, који није знао Јосифа. Рекао је свом народу: Ево, род синова Израиља је велико мноштво и јачи је од нас. Хајде дакле лукаво поступимо према њима, да се не би умножили, и када би нам се догодио рат, да се и ови не би придружили непријатељима и ратовали против нас и изашли из земље. И постави над њима надзорнике радова, да би их мучили у радовима. И саградише утврђене градове за Фараона, Пејто и Рамесу и Он, који је град Сунца. Како их они понижаваху, толико више постајаху и јачаху

веома веома, и гнушаху се Египћани од синова Израиља. И Египћани су угњетавали синове Израиља силом. И мучећи њихов живот тешким пословима: блатом и опекарством, и свим пословима у пољима, према свим пословима којима су их поробљавали силом. И рекао је краљ Египћана бабицама Јеврејки, једној од њих име Сепфора, а име друге Фоуа: Када бабичите Јеврејке, и буду при порођају, ако буде мушко, убијте га; ако буде женско, сачувајте га. Плашиле су се бабице Бога и не учинише као што им заповеди цар Египта, и остављале су у животу мушку децу. Позвао је цар Египта бабице и рекао им: Зашто сте учиниле ово и остављате у животу мушку децу? Рекле су бабице Фараону: Нису као жене Египта Јеврејке, јер рађају пре него што уђу к њима бабице, и рађале су. Добро је чинио Бог бабицама, и умножио се народ, и јачао веома. Пошто су се бабице бојале Бога, начиниле су себи куће. Наредио је Фараон свакоме свом народу говорећи: Свако мушко које се роди Јеврејима бацајте у реку, а свако женско чувајте живим.

2

Беше неко из племена Левија који узе једну од кћери Левија. И зачела је у утроби, и родила мушко дете, а видевши да је лепо, крили су га три месеца. Пошто нису могли више да га кријy, његова мајка је узела корпу и премазала ју је катраном и смолом, и убацила дете у њу, и ставила ју је у мочвару поред реке. И посматрала је његова

сестра издалека да научи шта ће му се догодити. Сишла је кћи Фараона да се купа на реци, и њене слушкиње пролазиле су поред реке, и видевши корпу у мочвари, пославши слушкињу, узела ју је. Отворивши, види дете које плаче у корпи, и кћи Фараонова га је поштедела, и рекла: Ово је од јеврејске деце. И рекла његова сестра кћери Фараоновој: Хоћеш ли да ти позовем жену дојиљу из Јевреја, и она ће ти дојити дете? А кћи Фараонова рече: Иди. А млада жена, дошавши, позва мајку детета. Рекла је кћи Фараонова према њој: Чувај ми ово дете и дој ми га, а ја ћу ти дати плату. Узела је жена дете и дојила га. Када је дете одрасло, она га је довела ћерки Фараона, и оно јој је постало син; а она је назвала његово име Мојсије, говорећи: Из воде сам га извукла. Десило се у оне многе дане да је Мојсије, поставши велики, изашао ка својој браћи, синовима Израиља, и опазивши њихову муку, види човека Египћанина како удара неког Јеврејина, од његове сопствене браће, синова Израиља. Погледавши около, овамо и онамо, не виде никога, и ударивши Египћанина, сакри га у песку. Изашавши другог дана, види два Јеврејина како се свађају, и говори ономе који чини неправду: Зашто ти удараш свог ближњег? А он рече: Ко те постави за владара и судију над нама? Не желиш ли ти да ме убијеш, на начин на који си јуче убио Египћанина? Уплашио се Мојсије и рекао: Ако је тако очигледна постала ова ствар. Чуо је Фараон ову реч, и тражио је да убије Мојсија. Повукао се а Мојсије од лица фараона, и настанио се у земљи Мадијам; дошавши а у земљу Мадијам, сео на бунару. Том свештенику Мадијаму

било је седам кћери, које су пасле овце оца свог Јотора, а када су дошле, црпеле су воду док нису напуниле резервоаре да напоје овце оца свог Јотора. Дошавши пак пастири, избацивали су их, али уставши Мојсије спасао их је, извукао им воду и напојио овце њихове. Дошле су код Рагуила, оца њиховог, а он им рече: Зашто сте данас тако брзо дошле? Оне пак рекоше: Човек Египћанин избавио нас је од пастира, и извукао нам је воду, и напојио овце наше. А он рече његовим кћерима: И где је он? И зашто сте оставили тог човека? Позовите дакле њега, да једе хлеб. Настанио се Мојсије код тог човека, и дао му је своју кћер Сепфору Мојсију за жену. У утроби зачевши, жена роди сина, и Мојсије назва име његово Гирсам, говорећи: Јер странац сам у земљи туђој. Након оних многих дана умро је цар Египта, и застењали су синови Израиља од тих дела и повикали су, и отишао је њихов вапај горе према Богу од тих дела. И чуо је Бог њихов јаук, и сетио се Бог завета свог са Аврамом, и Исаком, и Јаковом. И виде Бог синове Израиља, и поста им познат.

3

И Мојсије је пасао овце Јотора, свог таста, свештеника мадијанског, и одвео је овце у пустињу, и дошао је до горе Хорив. Појавио му се Анђео Господњи у пламену ватре из грма, и он види да грм гори у ватри, али грм није изгарао. Рекао је Мојсије прошавши: Видећу ову велику визију,

зашто грм не сагорева. Као што виде Господ да приступа да види, позва га Господ из грма говорећи: Мојсије, Мојсије. А он рече: Шта је? А он рече: Не приближавај се овде; скини сандале са ногу својих, јер место. У којем ти стојиш, земља је света. И рекао је: Ја сам Бог оца твога, Бог Аврамов, и Бог Исаков, и Бог Јаковљев. А Мојсије је окренуо лице своје, јер се плашио да гледа пред Богом. Рекао је Господ Мојсију: Видевши, видео сам патњу народа мог који је у Египту, и вику њихову чуо сам од надзорника; знам јер њихов бол, и сишао сам да их избавим из руке Египћана, и да их изведем из оне земље, и да их уведем у земљу добру и обилну, у земљу која тече млеком и медом, у место Хананејаца, и Хетејаца, и Аморејаца, и Ферезејаца, и Гергесејаца, и Јевејаца, и Јевусејаца. И сада, ево, вапај синова Израиља дошао је ка мени, и ја сам видео угњетавање којим Египћани угњетавају њих. И сада дођи, послаћу те ка Фараону, краљу Египта, и извешћеш народ мој, синове Израиљеве, из земље египатске. И рече Мојсије Богу: Ко сам ја да идем к Фараону, цару Египта, и да изведем синове Израиљеве из земље египатске? Рекао је Бог Мојсију говорећи: Бићу са тобом, и ово ће ти бити знак да сам те ја послао: када изведеш мој народ из Египта, служићете Богу на овој планини. И Мојсије рече Богу: Ево, ја ћу изаћи к синовима Израела и рећи ћу им: Бог очева наших послао ме је к вама. Упитаће ме: Које је име њему? Шта ћу рећи њима? И рекао је Бог Мојсију говорећи: Ја сам Онај Који Јесте. И рекао је: Овако ћеш рећи синовима Израиља: Онај Који Јесте послао ме к вама. И рекао је Бог опет Мојсију:

Овако ћеш рећи синовима Израиља: Господ, Бог отаца наших, Бог Аврамов и Бог Исаков и Бог Јаковљев, послао ме је к вама. Ово је моје вечно име и спомен мој од нараштаја до нараштаја. Дошавши дакле, сакупи савет старешина синова Израиља и рећи ћеш им: Господ, Бог отаца наших, јавио ми се, Бог Аврама и Бог Исака и Бог Јакова, говорећи: посетом сам вас посетио и видео све што вам се догодило у Египту. И рекао: Извешћу вас из мучења Египћана у земљу Хананеја, Хетеја, Амореја, Ферезеја, Гергесеја, Јевеја и Јевусеја, у земљу која тече млеком и медом. И чуће твој глас, и ући ћеш ти и савет старешина Израиља к Фараону, цару Египта, и рећи ћеш му: Бог Јевреја позвао је нас; ићи ћемо дакле пут од три дана у пустињу да жртвујемо Богу нашем. Ја али знам да вас Фараон, краљ Египта, неће пустити да идете, ако не моћном руком. И испруживши руку, ударићу Египћане свим чудима мојим која ћу учинити међу њима, и после тога отпустиће вас. И даћу наклоност овом народу пред Египћанима; а када одлазите, нећете отићи празни; Али ће жена тражити од комшинице и од њене суседе сребрне судове, и златне, и одећу; и ставићете на ваше синове и на ваше кћери, и опљачкаћете Египћане.

4

Одговорио је Мојсије и рекао: Ако ми не поверују, нити слушају глас мој, рећи ће јер да ти се није појавио Бог —

шта ћу рећи њима? Рекао му је Господ: Шта је то у твојој руци? А он рече: Штап. И рече: Баци је на земљу, и баци је на земљу, и поста змија, и Мојсије побеже од ње. И рече Господ Мојсију: испружи руку и ухвати реп. Испруживши дакле руку, ухватио је реп, и он поста штап у његовој руци. Да би ти поверовали да ти се појавио Бог отаца њихових, Бог Аврамов и Бог Исаков и Бог Јаковљев. Рекао му је Господ поново: Унеси своју руку у своја недра, и он унесе своју руку у своја недра, и изнесе своју руку из својих недара, и његова рука поста бела као снег. И рекао је опет: Унеси руку своју у недра своја, и унео је руку у недра своја, и изнео ју је из недара својих, и опет се вратила у боју меса свога. Ако пак не верују теби, нити слушају глас првог знака, веровање ти гласу другог знака. И биће, ако ти не поверују ова два знака, нити послушају глас твој, узећеш воду из реке и излити ћеш је на сухо, и вода коју узмеш из реке постаће крв на сувом. Рече а Мојсије Господу: Молим те, Господе, нисам способан ни од јучерашњег дана, нити од прекјучерашњег дана, нити откад си почео говорити слузи свом – слабог сам гласа и спорог језика. Рекао је Господ Мојсију: Ко је дао уста човеку? И ко је направио наглувог и немог, видећег и слепог? Нисам ли ја Бог? И сада иди, и ја ћу отворити твоја уста и поучићу те шта треба да говориш. И рече Мојсије: Молим те, Господе, постави неког другог ко је способан, кога ћеш послати. И разгневивши се гневом, Господ рече Мојсију: Није ли ево Арон, брат твој, Левит? Знам да ће он теби говорити; и ево он ће изаћи у сусрет теби, и видевши те радоваће се у себи. И рећи ћеш њему, и даћеш моје речи

у његова уста, и ја ћу отворити твоја уста и његова уста, и поучићу вас шта ћете чинити. И он ће теби говорити народу, и он ће бити твоја уста, а ти ћеш њему бити посредник према Богу. И овај штап, који се претворио у змију, узећеш у своју руку, којом ћеш чинити знаке. Отишао је Мојсије и вратио се ка Јотору, тасту његовом, и каже: Ићи ћу и вратићу се ка браћи мојој, онима у Египту, и видећу да ли још живе. И рекао је Јотор Мојсију: Иди здраво. А после оних многих дана умро је цар Египта. Рече Господ Мојсију у Мадијаму: Иди, врати се у Египат, јер су умрли сви они који су тражили твоју душу. Узевши Мојсије жену и децу, довео их је на товарне животиње и вратио се у Египат; а Мојсије је узео штап од Бога у своју руку. Рекао је Господ Мојсију: Када будеш ишао и враћао се у Египат, види сва чуда која сам дао у твоје руке, учинићеш их пред Фараоном, ја ћу ојачати његово срце, и он неће послати народ. Ти но кажеш Фараону: ово каже Господ: Израиљ је мој првенац син. Рекао сам ти, пошаљи мој народ да ми служи. Ако заиста не желиш да их пошаљеш, види, ја ћу убити твог првенца. Десило се на путу у преноћишту да га је срео Анђео Господњи и хтео да га убије. И узевши Сефора камен, обреза крајњу плот свог сина, и паде к његовим ногама, и рече: Стаде крв обрезања мог детета. И отишао је од њега, зато што је рекла: Стала је крв обрезања мог детета. Рекао је Господ Арону: иди у сусрет Мојсију у пустињу. И отишао је, и срео га на планини Божјој, и пољубили су један другог. И Мојсије је јавио Арону све речи Господа који га је послао, и све речи које му је заповедио. Отишао је Мојсије и

Арон и сакупили су савет старешина синова Израиља. И Арон је говорио све ове речи које је Бог говорио Мојсију, и учинио је знаке пред народом. И народ је веровао и радовао се, зато што је Бог посетио синове Израиља и зато што је видео њихову невољу, а народ се, сагнувши се, поклонио.

5

И после ових ствари ушли су Мојсије и Арон код Фараона и рекли су му: Ово говори Господ, Бог Израиља: Пошаљи народ мој да ми празнују у пустињи. И рече Фараон: Ко је тај чији ћу глас слушати да пошаљем синове Израелове? Не знам Господа, и Израиља не шаљем. И кажу му: Бог Јевреја позвао је нас, ићи ћемо дакле пут од три дана у пустињу, да жртвујемо Господу Богу нашем, да нас не сретне смрт или убиство. И рекао им је цар Египта: Зашто, Мојсије и Ароне, одвраћате народ од послова? Идите сваки од вас на своје послове. И рече Фараон: Ево, сада је народ бројан, зар да их не спречимо у њиховим пословима? Наредио је Фараон надзорницима народа и писарима, говорећи: нећете више давати сламу народу за прављење цигле, као јуче и прекјуче; него они сами нека иду и нека скупљају за себе сламу. И количину израде опека коју они праве сваког дана наметнућеш на њих, нећеш одузети ништа, јер су беспослени, због тога су викали говорећи: Устанимо и принесимо жртву Богу нашем. Нека буду оптерећени радови ових људи, и нека брину о овим стварима, а не о

празним речима. Пожуривали су их надзорници и писари, и говорили су народу, говорећи: Ово говори Фараон: не дајем вам више сламу. Сами ви идући сакупљајте себи сламу, одакле ако нађете, јер се не одузима ништа од вашег задатка. И народ беше расејан по целој земљи Египту да сакупља сламу за сламу. Надзорници су их пожуривали, говорећи: Завршите послове одређене за сваки дан, као и онда када вам је слама давана. И бичевани су писари рода синова Израиља, постављени над њима од надзорника Фараона, који су говорили: Зашто нисте завршили ваше задатке цигларства као јуче и прекјуче, тако и данас? Ушавши, писари синова Израиља повикаше ка Фараону говорећи: Зашто ти овако чиниш слугама твојим? Слама се не даје твојим слугама, и кажу нам да правимо цигле. И ево, твоја деца су бичевана, зато ћеш погрешити према свом народу. И рекао им је: Ленствујете, ленствујући сте, због тога кажете: Хајдемо да жртвујемо нашем Богу. Сада, дакле, идите и радите, јер вам слама неће бити дата, а количину опека ћете предати. Видели су пак писари синова Израиља себе у злима, говорећи: Нећете оставити прописану количину опека за дан. Срели су Мојсија и Арона који су долазили у сусрет њима, када су они излазили од Фараона, и рекли су им: Нека Бог види вас и суди, јер сте учинили одвратним наш мирис пред Фараоном и пред његовим слугама, да да мач у његове руке, да нас убије. Вратио се а Мојсије ка Господу, и рекао, молим, Господе· зашто си злостављао народ овај? И зашто си ме послао? И откад сам отишао Фараону да говорим у твоје име, он је злостављао

овај народ, а ти ниси избавио свој народ.

6

И рекао је Господ Мојсију: Сада ћеш видети шта ћу учинити фараону, јер ће их моћном руком послати, и узвишеном мишицом ће их изгнати из своје земље. Говорио је Бог Мојсију и рекао му: Ја сам Господ. И појавио сам се Авраму и Исаку и Јакову, будући њихов Бог, а име моје Господ нисам им открио. И поставио сам завет свој са њима, да им дам земљу Хананејаца, земљу у којој су боравили као дошљаци и у којој су се настанили. И ја чух јаук синова Израиља које Египћани поробљавају, и сетих се вашег завета. Иди, рекох синовима Израела, говорећи, ја сам Господ, и извешћу вас од власти Египћана, и избавићу вас из ропства, и откупићу вас руком високом и судом великим. И узећу вас себи за народ, и бићу ваш Бог, и знаћете да сам ја Господ Бог ваш, који сам извео вас из угњетавања Египћана. И увешћу вас у земљу у коју сам истегао руку своју да је дам Авраму и Исаку и Јакову, и даћу вам је у наследство, ја Господ. Говорио је Мојсије тако синовима Израиља, али га нису слушали због малодушности и због тешких послова. А Господ рече Мојсију говорећи, уђи, говори Фараону, цару Египта, да пошаље синове Израиља из земље његове. Говорио је а Мојсије пред Господом, говорећи, ево синови Израела нису ме слушали, и како ће ме слушати Фараон? Али ја сам неразуман. Рекао је Господ

Мојсију и Арону и наредио им да иду Фараону, цару Египта, како би отпустио синове Израиља из земље Египта. И ово су вође кућа очева њихових, синови Рувима, првенца Израиља: Енох и Фалу, Асрон и Хармеј; ово је род Рувимов. И синови Симеона: Јемуил, и Јамим, и Ехуд, и Јахин, и Саар, и Саул од Хананејке; ово су породице синова Симеонових. И ово су имена синова Левијевих према њиховом сродству: Гедсон, Кат и Мерарёј, а године живота Левијевог биле су сто тридесет и седам. И ово су синови Гедсона: Лобенеи и Семееи, по домовима породица њихових. И синови Каата: Амбрам, и Исаар, Хеброн, и Озеил, и године живота Каата: сто тридесет три године. И синови Мерарија: Махли и Муши. Ово су куће очева Левија према њиховим породицама. И узе Амбран Јохабед, кћер брата оца свога, себи за жену, и роди му Арона и Мојсија, и Маријам, сестру њихову. А године живота Амбрамовог беху сто тридесет и две године. И синови Исаарови: Коре, и Нафек, и Зехри. И синови Озеиила: Мисаил, Елисафан и Сегреи. Арон узе Елисабету, кћер Аминадабову, сестру Насонову, себи за жену, и она му роди Надаба и Авиуда и Елеазара и Итамара. Синови Кореја: Асир, Елкана и Абијасар; ово су поколења Кореја. И Елеазар, син Аронов, узео је од кћери Футијелових себи жену, и она му роди Финеса. Ово су поглаварства породица левитских према њиховим поколењима. Ово су Арон и Мојсије, којима је Бог рекао да изведу синове Израиља из земље египатске са њиховом силом. Ови су они који су разговарали са Фараоном, царем Египта, и они су извели синове Израиља из земље Египта, сам Арон и

Мојсије, оног дана када је Господ говорио Мојсију у земљи Египта. И говорио је Господ Мојсију, говорећи: ја сам Господ, говори Фараону, цару Египта, све што ја теби говорим. И рече Мојсије пред Господом: Ево, ја сам слаба гласа, и како ће ме Фараон слушати?

7

И рече Господ Мојсију говорећи: ево, дао сам те за бога Фараону, а Арон, брат твој, биће ти пророк. Ти ћеш говорити њему све што ти заповедам, а Арон, брат твој, говориће Фараону, да пошаље синове Израиља из земље његове. Ја ћу ојачати срце фараоново и умножићу своје знаке и чудеса у земљи египатској. И неће вас Фараон чути, и ја ћу бацити руку моју на Египат, и извешћу са силом мојом народ мој, синове Израела, из земље египатске са великом осветом. И знаће сви Египћани да сам ја Господ, пружајући руку своју на Египат, и извешћу синове Израела из средине њихове. Учинили су Мојсеј и Арон као што им је Господ заповедио. Мојсије је имао осамдесет година, а Арон, брат његов, осамдесеттри године, када су говорили Фараону. И рекао је Господ Мојсију и Арону, говорећи, и ако вам Фараон проговори, говорећи, дајте нам знак или чудо, и рећи ћеш Арону брату свом, узми штап, и баци га на земљу пред Фараоном, и пред слугама његовим, и биће змај. Ушао је Мојсије и Арон пред Фараона и његове слуге, и учинили су тако, као што им је заповедио Господ, и бацио је

Арон штап пред Фараона и пред његове слуге, и постао је змај. Сазвао је Фараон софисте Египта и чаробњаке, и учинили су и бајачи египатски својим чаробњаштвима исто тако. И бацише сваки свој штап, и постадоше змајеви, и прождре Аронов штап њихове штапове. И превладало је срце фараоново, и није их слушао, као што је Господ њима заповедио. Рекао је Господ Мојсију: отежало је срце Фараоново да не отпусти народ. Иди ка Фараону ујутру, ево он излази на воду, и ти ћеш га сусрести на обали реке, и штап који се окренуо у змију ћеш узети у своју руку. И рећи ћеш њему: Господ Бог Јеврејâ послао ме је к теби говорећи: Пошаљи народ мој да ми служи у пустињи, и ево ниси послушао до сада. Ово говори Господ: по овоме ћеш знати да сам ја Господ. Ево, ја ударам штапом који је у мојој руци по води која је у реци, и она ће се претворити у крв. И рибе у реци ће умрети, и река ће смрдети, и Египћани неће моћи да пију воду из реке. Рекао је Господ Мојсију: Реци Арону, брату свом: узми штап свој у руку своју и испружи руку своју на воде Египта, и на реке њихове, и на канале њихове, и на мочваре њихове, и на сваку сакупљену воду њихову, и биће крв. И постаде крв у свој земљи Египта, у дрвету и у камењу. И учинише тако Мојсије и Арон, као што им заповеди Господ, и подигавши свој штап удари воду у реци пред Фараоном и пред његовим слугама, и преврати сву воду у реци у крв. И рибе које су биле у реци помреше, и река зацрвеше, и Египћани не могаху да пију воду из реке, и беше крв у свој земљи Египта. Учинише такође и чаробњаци египатски чаролијама својим, и ојача се срце

фараоново, и не послуша их, као што рече Господ. Окренувши се пак, Фараон уђе у кућу своју и не обрати ум свој ни на ово. Ископаше сви Египћани около реке, да би пили воду, и нису могли да пију воду из реке. И испунило се седам дана, након што је Господ ударио реку. Рекао је Господ Мојсију: Уђи код Фараона и реци му: Ово говори Господ: Пошаљи мој народ да ми служи. Ако не желиш да их пошаљеш, ево, ја ћу ударити све твоје границе жабама. И река ће избљувати жабе, и оне ће се попети и ући у твоје куће, и у оставе твојих спаваћих соба, и на твоје кревете, и у куће твојих слугу, и твога народа, и у твоје нађве, и у твоје пећнице. И на тебе, и на слуге твоје, и на народ твој попеће се жабе.

8

Рекао је Господ Мојсију: Реци Арону, брату свом, испружи руком штап свој на реке, и на канале, и на мочваре, и изведи жабе. И испружио је Арон руку на воде Египта и извео жабе, и подигла се жаба и покрила земљу Египта. Учинили су исто тако и чаробњаци египатски својим чаробњаштвима, и извели су жабе на земљу египатску. И позвао Фараон Мојсија и Арона и рекао: Помолите се за мене Господу, и нека уклони жабе од мене и од мог народа, и послаћу их, и нека жртвују Господу. Рекао је Мојсије Фараону: Одреди ми када ћу се молити за тебе, и за твоје слуге, и за твој народ, да уништим жабе од тебе, и од твог

народа, и из ваших кућа, осим у реци ће остати. А он рече: За сутра. Рече дакле: Као што си рекао, да знаш да нема другог осим Господа. И биће уклоњене жабе од тебе, и од ваших кућа, и од имања, и од твојих слугу, и од твог народа, осим у реци ће остати. Изашли су Мојсије и Арон од Фараона, и завапио је Мојсије ка Господу о договору жаба, као што је поставио Фараон. Учинио је Господ како рече Мојсије, и умреше жабе из кућа, и из дворишта, и из поља. И сакупише их на гомиле, и засмрдела је земља. Видевши а Фараон да је постало олакшање, отежало је срце његово и није слушао њих, као што је говорио Господ. Рекао је Господ Мојсију: Реци Арону: испружи руку са штапом својим и удари прашину земље, и биће комарци међу људима и међу четвороношцима и по својој земљи египатској. Испружио је дакле Арон руком штап и ударио прашину земље, и постали су комарци на људима и на четвороношцима, и од све прашине земље постали су комарци. Учинили су исто тако и чаробњаци својим чаробњаштвима да изведу комарце, али нису могли, и комарци су били и на људима и на четвороношцима. Рекоше дакле чаробњаци Фараону: Прст Божји је ово, и ојача се срце фараоново, и не послуша их, као што рече Господ. Рекао је Господ Мојсију: устани рано ујутру и стани пред Фараона, и ево он ће изаћи на воду, и рећи ћеш му: ово говори Господ, пошаљи народ мој да ми служе у пустињи. Ако но не желиш да пустиш народ мој, ево ја шаљем на тебе, и на слуге твоје, и на народ твој, и на куће ваше пасје муве, и напуниће се куће Египћана пасјих мува

и земља на којој су. И прославићу у онај дан земљу Гесем, на којој је присутан мој народ, на којој неће бити псећих мува, да знаш да сам ја Господ, Бог целе земље. И учинићу разлику између мог народа и твог народа, а сутра ће ово бити на земљи. Учинио је Господ тако, и дошло је мноштво псећих мува у куће Фараона и у куће слугу његових и у сву земљу Египта, и уништена је земља од псећих мува. Позвао је Фараон Мојсија и Арона говорећи: Дошавши, жртвујте Господу Богу вашем у овој земљи. И рече Мојсије: Није могуће да буде тако, јер ћемо жртвовати гнусобе Египћана Господу Богу нашем. Ако жртвујемо гнусобе Египћана пред њима, бићемо каменовани. Путоваћемо три дана у пустињу и жртвоваћемо Богу нашем, као што нам је рекао Господ. И рече Фараон: ја вас шаљем, и жртвујте Богу вашем у пустињи, али немојте ићи далеко. Молите дакле за мене ка Господу. Рече Мојсије: Ја ћу изаћи од тебе и молићу се Богу, и пасја муха ће отићи од твојих слугу и од твога народа сутра. Немој више, Фараоне, да вараш, да не пошаљеш народ да жртвује Господу. Изашао је Мојсије од Фараона и молио се Богу. Учинио је Господ како рече Мојсије и уклонио је ројеве мува од Фараона, и од слугу његових, и од народа његовог, и не остаде ниједна. И отежао је Фараон срце своје и овога пута, и није хтео да пошаље народ.

9

Рече Господ Мојсију: уђи к Фараону и реци му, ово говори

Господ, Бог Јевреја: пошаљи народ мој да ми служи. Ако дакле не желиш да пошаљеш народ мој, него га још увек држиш, ево, рука Господња ће бити на твојој стоци која је на пољима, на коњима и на товарним животињама и на камилама и на воловима и на овцама, смрт веома велика. И прославићу ја у то време разлику између стоке Египћана и стоке синова Израиља, неће умрети ништа од свега што припада синовима Израиља. И дао је Бог границу, говорећи: сутра ће Господ учинити ову реч на земљи. И учини Господ ову реч сутрадан, и умре сва стока Египћана, а од стоке синова Израиља не умре ништа. Видевши а Фараон да није умрло ништа од све стоке синова Израиља, отежало је срце Фараоново и није отпустио народ. Рече Господ Мојсију и Арону говорећи: узмите пуне руке чађи из пећи, и нека Мојсије посипа у небо пред Фараоном и пред његовим слугама. И нека буде прашина на целој земљи Египта, и биће на људима и на четвороножним животињама ране, пликови који избијају у људима и у четвороножним животињама, у целој земљи Египта. И узе чађ пећи пред Фараоном, и расу је Мојсије у небо, и посташе ране, пликови који су избијали, и у људима, и у четвороношцима. И чаробњаци нису могли да стану пред Мојсијем због чирева, јер су чиреви били на чаробњацима и на целој земљи Египта. Ојачао је али Господ срце Фараона и није га слушао, као што је Господ наредио. Рекао је Господ Мојсију: устани рано ујутру и стани пред фараона, и рећи ћеш му: ово говори Господ, Бог Јеврејаца, пошаљи мој народ да ми служи. Јер у ово време ја шаљем све моје ударце у

твоје срце, и твојих слугу, и твог народа, да би знао да нема другог као ја у свој земљи. Сада јер сам послао руку, ударићу те и народ твој убићу, и бићеш уништен са земље. И због овога си сачуван, да покажем у теби снагу своју и да се објави име моје по свој земљи. Још увек дакле задржаваш мој народ да их не отпустиш? Ево, ја ћу сутра у ово доба спустити град врло обилан, какав није био у Египту од дана када је створен па до данашњег дана. Сада дакле пожури да скупиш стоку своју, и све што је твоје у пољу; јер сви људи и стока, колико год буде нађено у пољима и не уђе у кућу, него падне на њих град, умреће. Онај који се бојао речи Господње од Фараонових слугу, сакупио је своју стоку у куће. Ко пак није обратио пажњу умом на реч Господа, оставио је стоку у пољима. Рекао је Господ Мојсију: Испружи своју руку ка небу, и биће града на целу земљу Египта, на људе, на стоку, и на сву биљку на земљи. Испружио је Мојсије руку у небо, и Господ даде громове и град, и пробијала је ватра по земљи, и Господ је спустио град на сву земљу Египта. Беше град и ватра која је пламтела у граду, а град беше веома обилан, каквог није било у Египту од дана када је на њој настао народ. Ударио је град у свој земљи Египта, од човека до стоке, и сву биљку у пољу ударио је град, и сва дрвета у пољима скршио је град. Осим у земљи Гесем, где беху синови Израиљеви, не би града. Пославши а Фараон, позва Мојсија и Арона и рече им: Сагрешио сам сада, Господ је праведан, а ја и мој народ смо безбожни. Молите се дакле за мене Господу, и нека престану гласови Бога, и град, и ватра, и послаћу вас, и

нећете више остајати. Рече му пак Мојсије: Чим изађем из града, раширићу своје руке према Господу, и гласови ће престати, и града и кише неће више бити, да знаш да је земља Господња. И ти и слуге твоје, знам да се још нисте уплашили Господа. Али лан и јечам беше ударен, јер јечам беше стојећи, а лан беше у класу. А пшеница и пир нису били поштеђени, јер су били касни. Изашао је Мојсије од Фараона изван града, и испружио руке ка Господу, и гласови престали су, и град и киша више нису падали на земљу. Видевши но Фараон да је престала киша и град и гласови, додао је да греши, и отежао је своје срце и срца својих слугу. И ојачало се срце Фараоново и није послао синове Израиљеве, као што је говорио Господ Мојсеју.

10

Рекао је Господ Мојсију, говорећи: уђи код фараона, јер ја сам отврднуо његово срце и срца његових слугу, да би ови знаци дошли на њих један за другим, да бисте могли да испричате у уши ваше деце и деци ваше деце колико сам се поругао Египћанима и моје знаке које сам учинио међу њима, и знаћете да сам ја Господ. Ушли су а Мојсије и Арон пред Фараона, и рекли су му, ово говори Господ Бог Јевреја, докле нећеш да се постидиш преда мном? Пусти мој народ, да ми служи. Ако ли не желиш ти да пустиш народ мој, ево ја доводим сутра у овај час многе скакавце на све твоје границе. И покриће изглед земље, и нећеш моћи да видиш

земљу, и изједеће сав вишак земље који је остао, који вам је оставио град, и изједеће свако дрво које вам расте на земљи. И биће испуњене твоје куће, и куће слугу твојих, и све куће у свој земљи Египћана, које никада нису видели очеви твоји, ни прадедови њихови, од дана када су постали на земљи до дана овог, и окренувши се Мојсије изиђе од Фараона. И слуге фараонове кажу њему: До када ће ово бити нама замка? Пошаљи људе, да служе свом Богу; или желиш да знаш да је Египат пропао? И вратише Мојсија и Арона ка Фараону, и рече им: Идите и служите Господу Богу свом, али који су то који иду? И говори Мојсије: Са младићима и старијима ићи ћемо, са синовима и кћерима, и овцама, и воловима нашим, јер је празник Господњи. И рекао им је: Нека буде тако Господ са вама, као што шаљем вас, зар не и пртљаг ваш? Видите да вам прети зло. Не тако, нека иду мушкарци и нека служе Богу, јер то сами тражите. Избацише их испред фараона. Рекао је Господ Мојсију: Испружи руку на земљу Египта, и нека изађе скакавац на ту земљу, и прождраће сву биљку те земље и сав плод дрвета који је оставила град. И подигао је Мојсије штап у небо, и Господ је донео јужни ветар на земљу, цео тај дан и целу ноћ; ујутро се догодило, и јужни ветар је узео скакавце и довео их на сву земљу Египта; и спустили су се на све границе Египта веома много; пре њих није било таквих скакаваца, и после тога неће бити тако. И покрио је изглед земље, и уништена је земља, и прождрао је сву биљку земље и сав плод дрвета који је остао од града; није остало ништа зелено у дрвећу и ни у једној биљци поља, у целој земљи

Египта. Пожурио је Фараон да позове Мојсија и Арона, говорећи: Сагрешио сам пред Господом Богом вашим и против вас. Примите дакле мој грех још сада, и помолите се Господу Богу свом, и нека уклони од мене ову смрт. Изашао је Мојсије од Фараона и молио се Богу. И Господ је променио ветар са мора, јак, и узео је скакавце, и бацио их у Црвено море, и није остао ниједан скакавац у целој земљи Египта. И Господ ојача срце Фараона, и он не посла синове Израиља. Рекао је Господ Мојсију: Испружи своју руку ка небу, и нека буде тама над земљом Египта, опипљива тама. Испружио је Мојсије руку у небо, и постало је тама, мрак, олуја на свој земљи Египта три дана. И није видео нико брата свог три дана, и није устао нико из постеље своје три дана. А свим синовима Израеловим светлост је била у свему где су становали. И позвао је Фараон Мојсија и Арона говорећи: Идите, служите Господу Богу вашем, осим оваца и волова оставите, и пртљаг ваш нека иде са вама. И рече Мојсије: Али и ти ћеш нам дати жртве паљенице и жртве које ћемо принети Господу Богу нашем. И стока наша ићи ће са нама, и нећемо оставити ни копито, јер од њих ћемо узети да служимо Господу Богу нашем, а ми не знамо шта ћемо служити Господу Богу нашем, док не дођемо тамо. Ојачао је Господ срце Фараона и није пожелео да их пошаље. И каже Фараон: Оди од мене, чувај се да још једном видиш моје лице, јер ког дана се појавиш преда мном, умрећеш. Каже а Мојсије: Рекао си, нећу ти се више појавити лицем к лицу.

11

Рекао је Господ Мојсију: Још једну рану ћу донети на фараона и на Египат, и после тога ће вас послати одавде. Када вас буде слао, истераће вас потпуно. Говори дакле тајно народу, и нека сваки затражи од свог суседа сребрне и златне посуде и одећу. Господ је дао милост свом народу пред Египћанима, и они су им позајмили, и човек Мојсије постао је веома велики пред Египћанима, и пред фараоном, и пред његовим слугама. И рекао је Мојсије: Ово говори Господ: око поноћи ја улазим у средину Египта. И умреће сваки првенац у земљи Египту, од првенца Фараона који седи на престолу, па до првенца слушкиње која је поред воденице, и до првенца сваке стоке. И биће велики вапај широм целе земље Египта, какав није био, и какав више неће бити. И међу свим синовима Израиља неће зарежати пас језиком својим, од човека до стоке, да знаш колико ће учинити разлику Господ између Египћана и Израиља. И сићи ће све ове твоје слуге к мени, и поклониће ми се, говорећи, изађи ти, и сав твој народ којим ти водиш; и после тога изаћи ћу; а Мојсије је изашао од Фараона са гневом. Рече Господ Мојсију: Неће вас слушати Фараон, да умножавајући умножим своје знаке и чудеса у земљи египатској. Мојсије и Арон учинише сва ова знамења и чудеса у земљи египатској пред Фараоном, а Господ ојача срце Фараоново, и он не послуша да пошаље синове Израиљеве из земље египатске.

12

Рекао је Господ Мојсију и Арону у земљи Египта, говорећи: овај месец вама почетак месеци, први је вама у месецима године. Говори према свом сабору синова Израиља, говорећи: десетог дана овог месеца нека узму сваки по овцу према кућама очева, сваки по овцу према кући. Ако их буде мало у кући, тако да не буду довољни за овцу, узеће са собом суседа свог, према броју душа, сваки према ономе што му је довољно биће избројан за овцу. Овца савршена, мушка, једногодишња биће вама, од јагањаца и од јараца узећете. И биће вам чувано до четрнаестог дана овог месеца, и заклаће га сво мноштво сабрања синова Израиља увече. И узеће од крви и поставиће на два довратника и на надвратник, у кућама у којима ће их јести. И јешће месо ове ноћи печено на ватри, и бесквасни хлеб на горком биљу јешће. Не једите од њих сирово, нити кувано у води, него печено ватром, главу са ногама и унутрашњостима. Ништа нећете оставити од њега до јутра, и кост нећете сломити од њега, а оно што остане од њега до јутра спалићете у ватри. Тако ћете то јести, бедра ваша опасана, и сандале на стопалима вашим, и штапови у рукама вашим, и јешћете то са журбом, Пасха је Господња. И проћи ћу кроз земљу египатску у ову ноћ, и ударићу све првенце у земљи египатској од човека до стоке, и над свим боговима египатским извршићу освету, ја Господ. И биће вам крв у знак на кућама у којима ви тамо будете, и видећу крв, и

покрићу вас, и неће бити међу вама рана уништења када ударим у земљи египатској. И биће вам овај дан спомен, и празноваћете га као празник Господу кроз сва ваша поколења, вечним законом празноваћете га. Седам дана јешћете пресан хлеб, а од првог дана уклонићете квасац из ваших кућа, сваки који би јео квасац, истребиће се она душа из Израиља, од првог дана до седмог дана. И први дан биће назван светим, и седми дан, назван свет, биће вама; никакав ропски посао нећете чинити у њима, осим онога што буде учињено свакој души — само то ће бити учињено вама. И чуваћете ову заповест; јер у овај дан извешћу вашу силу из земље Египта, и учинићете овај дан за ваше нараштаје вечним законом, почињући четрнаестог дана првог месеца, од вечери једите пресно, до двадесет првог дана месеца, до вечери. Седам дана квасац неће бити нађен у вашим кућама, свако ко би јео квасно, та душа ће бити уништена из заједнице Израиља, и међу странцима, и међу домороцима земље. Никакав квасац не једите, у свакој вашој кући једите бесквасни хлеб. Позвао је Мојсије сав савет старешина синова Израиља и рекао им: Отишавши, узмите себи овцу према вашем сродству и жртвујте пасху. Узећете сноп исопа и, умочивши га у крв која је код врата, поставићете на довратник и на оба прага од крви која је код врата, а ви нећете изаћи, сваки из врата своје куће, до јутра. И Господ ће проћи да удари Египћане, и видеће крв на довратнику и на обе довратнице, и Господ ће проћи поред врата, и неће дозволити уништавачу да уђе у ваше куће да удари. И чувајте ову реч као закон за себе и за своје синове

до века. Ако уђете у земљу коју вам Господ да, као што је говорио, чувајте ову службу. И биће ако вам кажу ваши синови: Шта је ова служба? И рећи ћете им: Ова пасха је жртва Господу, јер је покрио куће синова Израиља у Египту када је поразио Египћане, а наше куће је избавио. И народ се сави и поклони се. И отишавши учинише синови Израиља, као што заповеди Господ Мојсију и Арону, тако учинише. Догодило се усред ноћи, и Господ удари све прворођенце у земљи египатској, од прворођенца Фараоновог којиседи на престолу, до прворођенца заробљенице која је у јами, и до прворођенца сваке стоке. И устао Фараон ноћу, и слуге његове, и сви Египћани, и настао је велики плач у својој земљи Египту, јер није било куће у којој није било мртвог. И позвао Фараон Мојсија и Арона ноћу, и рекао им: устаните и изађите из народа мог, и ви и синови Израиља, идите и служите Господу Богу вашем, као што кажете. И узевши овце и волове ваше, идите, благословите дакле и мене. И Египћани су притискали народ са ревношћу да их избаце из земље, јер су рекли: Сви ми умиремо. Узео је народ своје тесто пре него што је ускисло, са својим месивима увезаним у своје одеће на раменима. А синови Израиљеви учинише како им заповеди Мојсије и затражише од Египћана сребрно и златно посуђе и одећу. И Господ даде милост свом народу пред Египћанима, и они им позајмише, и опљачкаше Египћане. Отишавши пак синови Израиља из Рамесе у Сокхот, шест стотина хиљада пешака, мушкарци, осим пртљага. И велика мешовита множина отиде горе са њима, и овце, и

волови, и стока врло многобројна. И испекоше тесто које изнесоше из Египта, хлебове пепељне бекваснe, јер се не укваси, јер их изгнаше Египћани, и не могоше остати, нити начинише себи залихе за пут. А настањивање синова Израиља, које су настанили у земљи Египту и у земљи Ханану, било је четири стотине тридесет година. И догодило се после четири стотине тридесет година да је изашла сва снага Господња из земље египатске ноћу. Предострожност је Господу, да изведе их из земље египатске; она ноћ је предострожност Господу, да буде свим синовима Израиљевим кроз њихова поколења. Рекао је Господ Мојсију и Арону: ово је закон пасхе: ниједан странац неће јести од ње. И сваког слугу или купљеног сребром обрежи га, и онда ће јести од ње. Дошљак или најамник неће јести од њега. У једној кући биће једено, и нећете изнети меса из куће напоље, и кост нећете сломити од њега. Сва заједница синова Израиља ће то учинити. Ако ли неко дошљак приступи вама да учини пасху Господу, обрежи све његове мушкарце, и тада ће приступити да је учини, и биће као и домородац земље; ниједан необрезани неће јести од ње. Закон један биће за домороца и за дошљака који је дошао међу вас. И учинише синови Израиља како заповеди Господ Мојсију и Арону према њима, тако учинише. И догодило се у онај дан да је Господ извео синове Израела из земље Египта са њиховом силом.

13

Рекао је Господ Мојсију, говорећи: Посвети ми свако прворођено, првородно, које отвара сваку утробу међу синовима Израиља, од човека до звери - моје је. Рекао је Мојсије народу: Памтите овај дан у који сте изашли из земље Египта, из куће ропства, јер вас је Господ моћном руком извео одавде, и неће се јести квасац. Јер данас ви излазите у месецу младих. И биће када те Господ Бог твој уведе у земљу Хананејаца, и Хетејаца, и Аморејаца, и Евејаца, и Јевусејаца, и Гергесејаца, и Ферезејаца, коју се заклео оцима твојим да ти да земљу у којој тече млеко и мед, и учиниће ову службу у овом месецу. Шест дана једите пресан хлеб, а седмог дана празник Господњи. Пресан хлеб ћете јести седам дана, неће се видети код тебе квасан хлеб, нити ће бити код тебе квасац у свим твојим границама. И објавиће сину свом у онај дан, говорећи: Због овога ми је учинио Господ Бог, када сам излазио из Египта. И биће ти знак на руци твојој и спомен пред очима твојим, тако да закон Господњи буде у устима твојим, јер те моћном руком извео Господ Бог из Египта. И чувајте овај закон према временима годишњих доба, од дана до дана. И биће када те уведе Господ Бог твој у земљу Хананејаца, као што се заклео оцима твојим, и даће ти је. И одвојићеш свако отварање утробе, мушке Господу, свако отварање утробе из стада или у твојој стоци, колико год их буде теби, мушке ћеш посветити Господу. Свако отварање утробе магарца замениће овцом, ако ли не замениш, откупићеш га; свако првенче човека од синова твојих откупићеш. Ако пак те упита твој син после овога, говорећи, шта је ово? И рећи

ћеш му да је Господ моћном руком извео нас из земље Египта, из куће ропства. Када је Фараон ојачао да нас пошаље, убио је све првенце у земљи Египту, од првенаца људи до првенаца стоке. Због тога ја жртвујем Господу све мушкарце који отварају утробу, и све првенце мојих синова откупићу. И биће као знак на руци твојој и непоколебљиво пред очима твојим, јер те моћном руком извео Господ из Египта. Као што је Фараон послао народ, Бог их није водио путем земље Филистејаца, зато што је био близу, јер је Бог рекао, да се народ не покаје видевши рат, и да се не врати у Египат. И опколио је Бог народ путем оним у пустињу, ка Црвеном мору, а у петој генерацији изашли су синови Израиља из земље Египта. И узе Мојсије кости Јосифа са собом, јер заклетвом закле синове Израиља говорећи: Посетом ће вас посетити Господ, и изнећете моје кости одавде са вама. А синови Израиља, подигавши се из Сокхота, логоровали су у Отому поред пустиње. А Бог их је водио, дању у стубу облака, да им покаже пут, а ноћу у стубу ватре. Није престајао стуб облака дању, и стуб огња ноћу, пред свим народом.

14

И говорио је Господ Мојсију говорећи: Говори синовима Израиља, и окренувши се нека се утаборе насупрот насеља, између Мигдола и мора, насупрот Вал-Сефону; пред њим ћеш се утаборити на мору. И рећи ће Фараон свом народу:

Ови синови Израиља лутају по земљи, јер их је затворила пустиња. Ја ћу ојачати срце Фараоново, и он ће их прогонити, и бићу прослављен у Фараону и у свој његовој војсци, и сви Египћани ће знати да сам ја Господ. И учинише тако. И јављено је цару Египћана да је народ побегао, и окренуло се срце Фараона и његових слугу према народу, и рекоше: Шта смо то учинили, да отпустимо синове Израиља да нам не служе? Запрегао је дакле Фараон кола његова, и све људе његове повео је са собом, и узевши шест стотина одабраних кола, и све коње Египћана, и официре на свима. И ојачао је Господ срце фараона, краља Египта, и слугу његових, и гонио је за синовима Израиља, а синови Израиља су излазили уздигнуте руке. И прогонили су Египћани за њима, и нашли су их утабореним поред мора, и сва коњица и кола Фараонова, и коњаници, и војска његова пред насељем, насупрот Веелсепфону. И Фараон се приближаваше, и синови Израиља подигавши очи виде, и Египћани су се утаборили иза њих, и уплашише се веома, а синови Израиља повикаше ка Господу. И рекоше Мојсију: Зар није било гробова у земљи египатској, па си нас извео да умремо у пустињи? Шта си нам то учинио извевши нас из Египта? Није ли ово била реч коју смо ти рекли у Египту, говорећи, остави нас да служимо Египћанима? Боље је за нас да служимо Египћанима него да умремо у овој пустињи. Рекао је Мојсије народу: охрабрите се, станите и видите спасење од Господа, које ће нам учинити данас; јер како сте видели Египћане данас, нећете их више видети довека; Господ ће ратовати за вас, а ви ћете ћутати. Рекао је

Господ Мојсију: Што вичеш према мени? Говори синовима Израела и нека крену из логора. И ти подигни свој штап и испружи своју руку на море и раздели га, и нека уђу синови Израиља у средину мора по сувом. И ево ја ћу ојачати срце Фараона и свих Египћана, и ући ће за њима, и прославићу се у Фараону и у свој његовој војсци, и у колима и у његовим коњима. И знаће сви Египћани да сам ја Господ, када се прославим на Фараону и на његовим колима и коњима. Уклонио се пак Анђео Божји који је ишао пред логором синова Израиљевих и отишао је иза њих, уклонио се пак и стуб облака испред њих и стао иза њих. И ушао је између логора Египћана и између логора Израиља, и стао је, и настао је мрак и тама, и прошла је ноћ, и нису се мешали једни с другима целу ноћ. Испружио је Мојсије руку на море, и Господ је одвео море јужним насилним ветром целу ноћ, и учинио је море сувим, и вода је подељена. И ушли су синови Израиља у средину мора по сувом, и вода њена беше зид с десне стране и зид с леве стране. И прогонили су Египћани, и ушли су за њима, и сваки коњ Фараона, и кола, и јахачи, у средину мора. Догодило се у јутарњој стражи, и погледа Господ на логор Египћана у стубу ватре и облака, и баци у забуну логор Египћана, и свеза осовине кола њихових, и поведе их са силом; и рекоше Египћани, побегнимо од лица Израиља; јер Господ ратује за њих против Египћана. Рекао је Господ Мојсију: Испружи руку своју на море, и нека се врати вода, и нека покрије Египћане, и колесница и јахаче. Испружио је Мојсије руку на море и вратила се вода према дану на

земљу, а Египћани побегоше под воду, и стресе Господ Египћане у средину мора. И вода која се вратила покри кола и јахаче, и сву снагу Фараонову, оне који су ушли за њима у море, и не оста од њих ниједан. А синови Израиља ишли су кроз сувоземље усред мора, а вода им беше зид с десне стране и зид с леве стране. И избавио је Господ Израиља у онај дан из руке Египћана, и видео је Израиљ мртве Египћане поред обале мора. Видео је Израиљ велику руку коју је Господ учинио Египћанима, уплашио се народ Господа и веровали су Богу и Мојсију, слузи његовом.

15

Тада су Мојсије и синови Израиља певали ову песму Богу, и рекли, говорећи: Певајмо Господу, јер се славно прославио, коња и јахача бацио је у море. Помоћник и заштитник постао ми је за спасење, овај је мој Бог, и прославићу га, Бог оца мог, и узвисићу га. Господ ломи ратове, Господ је име Његово. Кола Фараона и његову силу бацио је у море, изабране јахаче трећег ранга; прогутани су у Црвеном мору; Понт их је покрио; потонули су у дубину као камен. Десница Твоја, Господе, прославила се у снази; десница Твоја, Господе, сатрла је непријатеље. И множином славе твоје сломио си непријатеље, послао си гнев свој који их је прождрао као стрњику. И кроз дух гнева твог раздели се вода, згрушаше се као зид воде, згрушаше се таласи усред мора. Рекао је непријатељ: гонећи ухватићу, поделићу плен,

напуниће душу своју, убиће мачем својим, владаће рука моја. Послао си дух свој, покрило их је море, потонули су као олово у силној води. Ко је сличан теби међу боговима, Господе? Ко је сличан теби? Прослављен међу светима, диван у славама, чинећи чудеса. Испружио си своју десницу, прогутала их је земља. Водио си својом правдом овај свој народ који си откупио, утешио си га својом снагом у своје свето боравиште. Чули су народи и разгневили се, болови су обузели становнике Филистеје. Тада пожурише вође Едома и владари Моавићана, обузе их дрхтање, истопише се сви становници Ханана. Нека падне на њих дрхтање и страх, величином мишице твоје нека окамене се, док не прође народ твој, Господе, док не прође народ твој овај, кога си стекао. Увевши их, посади их на гори наслеђа свог, уготовом стану свом, који си приправио, Господе, светилиште, Господе, које су приправиле руке твоје. Господ царује у век, и у век века, и још. Зато што је ушао коњ фараонов са колима и јахачима у море, и Господ је навео на њих воду морску, а синови Израиљеви су ишли по сувом кроз средину мора. Узевши а Маријам пророчица, сестра Аронова, бубањ у руци својој, и изиђоше све жене за њом са бубњевима и хоровима. Започела је Маријам говорећи: Певајмо Господу, јер је славно прослављен, коња и јахача бацио је у море. Извео је Мојсије синове Израиља од Црвеног мора и водио их је у пустињу Сур, и ишли су три дана кроз пустињу и нису налазили воду да пију. Дошли су у Меру, и нису могли да пију из Мере, јер је била горка; због тога је назвао име тог места Горчина. И народ је роптао на

Мојсија говорећи: Шта ћемо пити? Завапио је а Мојсије ка Господу, и показао му је Господ дрво, и бацио га је у воду, и постала је слатка вода. Тамо му је поставио уредбе и судове, и тамо га је искушао, и рекао: ако слушањем чујеш глас Господа Бога твога, и угодне пред њим чиниш, и слушаш заповести његове, и чуваш све уредбе његове, сваку болест коју сам донео Египћанима нећу донети на тебе, јер ја јесам Господ Бог твој који те исцељује. И дођоше у Елим, и беху тамо дванаест извора вода и седамдесет стабала палми, и разапеше шатор тамо поред воде.

16

Кренули су из Елима, и дошла је сва скупштина синова Израела у пустињу Син, која је између Елима и Синаја. А петнаестог дана, другог месеца, пошто су они изашли из земље Египта, гунђаше сва скупштина синова Израела на Мојсија и Арона. И рекоше синови Израиља према њима: Да смо умрли ударени од Господа у земљи Египту, када смоседели над лонцима меса и једосмо хлебове до ситости, јер сте нас извели у ову пустињу да убијете сав овај збор глађу. Рекао је Господ Мојсију, ево ја кишим вама хлебове са неба; и изаћи ће народ, и сакупљаће оно за дан у дан, да их испитам да ли ће ићи по мом закону, или не; И биће у шестом дану, и припремиће оно што унесу; и биће двоструко оно што сакупе према дану у дан. И рекоше Мојсије и Арон свој скупштини синова Израиља: Увече ћете

знати да вас је Господ извео из земље Египта, и ујутру ћете видети славу Господњу, јер је чуо ваше роптање на Бога; а ми шта смо да роптате против нас? И Мојсије рече, када Господ даје вама увече месо да једете, и хлебове ујутру до ситости, зато што је Господ чуо роптање ваше, које ви роптате против нас; а ми шта смо? Јер ваше роптање није против нас, него против Бога. Рекао је Мојсије Арону: Реци целој заједници синова Израиља: приђите пред Бога, јер је чуо ваше роптање. Када је Арон говорио целој заједници синова Израелових, они су се окренули ка пустињи, и слава Господња се појавила у облаку. И говорио је Господ Мојсију, говорећи: Чуо сам роптање синова Израелових; говори им, говорећи: Увече ћете јести месо, а ујутру ћете бити сити хлеба; и знаћете да сам ја Господ, Бог ваш. Догодило се увече да су препелице прекриле логор, а ујутру, када је роса престала, око логора. И ево, на лицу пустиње танко као коријандер бело, као мраз на земљи. Видевши то, синови Израела рекоше један другом: Шта је ово? Јер нису знали шта је то; али Мојсије им рече: Ово је хлеб који вам је Господ дао да једете. Ово је реч коју је заповедио Господ: скупите од њега свако у одговарајуће гомор, према глави према броју душа ваших, свако са шаторским становницима вашим скупите. Учинише и тако синови Израиља, и сакупише онај много и онај мало. И измеривши гомор, није имао вишка онај који је имао много, и онај који је имао мало није имао мањка; свако је сакупио за своје. Рекао је Мојсије њима: Нико нека не оставља од тога до јутра. И не слушаше Мојсија, али неки оставише од тога до

јутра, и прокључаше црви, и усмрде се, и Мојсије се огорчи на њих. И сакупљали су то сваког јутра, сваки колико му је прописано, а када би сунце загрејало, топило се. Десило се шестог дана, они сакупише потребне ствари двоструко, два гомора по једном; ушли су сви вође скупштине, и јавише Мојсију. Рече и Мојсије њима: Није ли ово реч коју је говорио Господ? Субота је свети одмор Господу сутра; шта год да печете, печите; и шта год да кувате, кувате; и сав вишак остављајте у складиште за јутро. И оставише од њега до јутра, како заповеди њима Мојсије, и не усмрде се, нити црв постаде у њему. Рече Мојсије: Једите данас, јер данас је субота Господу, неће бити нађено у равници. Шест дана ћете сакупљати, а седмог дана је субота, јер неће бити у њему. Догодило се у седми дан да изађоше неки од народа да скупе, и не нађоше. Рече Господ Мојсију: Докле нећете да слушате заповести моје и закон мој? Видите, јер Господ вам је дао суботе, овај дан, због тога он вам је дао шестог дана хлебове за два дана, седите сваки у својим кућама, нико нека не излази из свог места седмог дана. И народ је одржавао суботу седмог дана. И синови Израиљеви назваше га именом Мана, а беше као бело семе коријандра, а укус његов као колач у меду. Рече а Мојсије: Ово је реч коју је заповедио Господ: Напуните гомор мане за складиште за ваша поколења, да виде хлеб који сте јели у пустињи, када вас је Господ извео из земље египатске. И рекао је Мојсије Арону: узми једну златну теглу, и стави у њу пун гомор мане, и ставићеш је пред Бога, за чување за ваша поколења, на начин како је заповедио Господ Мојсију; и Арон је стави

пред сведочанство за чување. А синови Израиља јели су ману четрдесет година, док нису дошли у насељени свет; јели су ману док нису стигли у део Феникије. А гомор је био десетина од три мере.

17

И отишла је сва заједница синова Израиља из пустиње Син према логорима њиховим, по речи Господа, и логоровали су у Рафидину, али није било воде народу да пије. И гунђао је народ према Мојсију, говорећи: Дај нам воду да пијемо. И рекао је њима Мојсије: Шта гунђате мени, и шта кушате Господа? И жедео је тамо народ за водом, и роптао је тамо народ против Мојсија, говорећи: Зашто ово? Ти си нас извео из Египта да нас убијеш и нашу децу и нашу стоку од жеђи? Викао је а Мојсије ка Господу, говорећи: шта ћу учинити овом народу? Још мало, и каменоваће ме. И рече Господ Мојсију: Иди пред овим народом, узми са собом старешине народа, и штап којим си ударио реку узми у своју руку, и иди. Ево ја стојим тамо пре тебе на стени у Хориву, и удариће стену, и изаћи ће из ње вода, и пиће народ. Учинио је Мојсије тако пред синовима Израиља. И назвао је име тог места Искушење и Прекор, због прекора синова Израиља и због искушавања Господа, говорећи: Да ли је Господ међу нама или не? Дође но Амалик и ратоваше против Израиља у Рафидину. Рече Мојсије Исусу: Изабери себи моћне људе и изађи да се бориш против Амалика

сутра, а ево ја ћу стајати на врху брда са штапом Божјим у руци. И учинио је Исус као што му је рекао Мојсије, и изашавши поредао се против Амалика, а Мојсије и Арон и Ор изађоше на врх брда. И догодило се да кад је Мојсије подизао руке, надјачавао је Израиљ, а кад је спуштао руке, надјачавао је Амалик. Руке Мојсија беху тешке, и узевши камен поставише га под њега, и онседе на њему, и Арон и Ор подупираху руке његове с једне стране један, и с друге стране један, и руке Мојсијеве беху учвршћене до заласка сунца. И обратио је у бег Исус Амалика и сав његов народ оштрицом мача. Рекао је Господ Мојсију: Запиши ово у књигу као спомен и саопшти Исусу, јер ћу потпуно избрисати спомен на Амалика испод неба. И сазидао је Мојсије жртвеник Господу и назвао га: Господ је моје уточиште. Зато у тајној руци ратује Господ против Амалика од колена до колена.

18

Чуо је и Јотор, свештеник Мадијама, зет Мојсија, све колико је учинио Господ Израиљу, свом народу, јер је Господ извео Израиља из Египта. Узео је а Јотор, зет Мојсијев, Сепфору, жену Мојсијеву, после пуштања њеног, и два њена сина; име једном од њих Герсам, говорећи: странац сам био у земљи туђој; и име другог Елијезер, говорећи: јер Бог оца мога помоћник мој, и избавио ме из руке фараонове. И изашао је Јотор, таст Мојсејев, и синови и жена према Мојсеју у

пустињу, где се утаборио на планини Божјој. Јављено је Мојсију, говорећи: Ево, таст твој Јотор долази к теби, и жена твоја и два сина твоја с њим. Изашао је Мојсије у сусрет свом тасту, поклонио му се и пољубио га, и поздравили су један другог, и увео их је у шатор. И испричао је Мојсије тасту све што је учинио Господ Фараону и свим Египћанима ради Израиља, и сав труд који их је задесио на путу, и како их је Господ избавио из руке Фараонове и из руке Египћана. Зачудио се Јотор свим добрим стварима које је Господ учинио за њих, јер их је избавио из руке Египћана и из руке фараона. И рече Јотор: Благословен Господ, јер их је избавио из руке Египћана и из руке фараона. Сада сам знао да је Господ велик изнад свих богова, због овога што су напали на њих. И узео је Јотор, зет Мојсијев, жртве паљенице и жртве Богу; а дошао је Арон и сви старешине Израиљеве да једу хлеб са зетом Мојсијевим пред Богом. И догодило се после следећег дана да је Мојсије сео да суди народу, а сав народ је стајао код Мојсија од јутра до вечери. И видевши Јотор све што чини народу, каже: Шта је ово што ти чиниш народу? Зашто ти седиш сам, а сав народ стоји поред тебе од јутра до вечери? И Мојсије говори свом тасту: Народ долази к мени да тражи суд од Бога. Кад год настане међу њима спор и дођу к мени, судим свакоме и упознајем их са заповестима Божјим и његовим законом. Рекао је таст Мојсију: Не чиниш исправно ову ствар. Уништењем ћеш бити уништен нестрпљивошћу и ти, и сав овај народ који је са тобом. Тешка је теби ова реч, нећеш моћи то чинити сам. Сада дакле слушај ме, и саветоваћу те, и биће Бог са тобом:

буди ти за народ у стварима према Богу, и износи њихове речи пред Бога. И свечано опоменућеш њих о заповестима Божјим и о закону Његовом, и показаћеш им путеве којима ће ходити, и дела која ће чинити. И ти за себе размотри од свега народа људе моћне, богобојажљиве, људе праведне, који мрзе охолост, и поставићеш над њима хилијадаре и стотинаре и педесетаре и десетаре. И судиће народ сваки час, а тешку реч изнеће пред тебе, а мала од судова судиће они сами, и олакшаће ти, и помоћи ће ти. Ако ово реч учиниш, Бог ће те укрепити, и моћи ћеш стајати, и сав овај народ ће доћи на своје место са миром. Мојсије је чуо глас свог таста и учинио је све што му је рекао. И изабра Мојсије моћне људе из целог Израиља и постави их над њима за хилијархе, стотинаре, педесетаре и десетаре. И судили су народ сваког часа, сваку тешку ствар доносили су Мојсију, а сваку лаку ствар судили су сами. А Мојсије је послао свог зета, и он је отишао у његову земљу.

19

А трећег месеца од изласка синова Израиљевих из земље египатске, тог дана, дошли су у пустињу Синајску. И отишли су из Рафидеина и дошли су у пустињу Синајску, и Израиљ се утаборио тамо насупрот планине. И Мојсије се попе на гору Божију, и позва га Бог са горе говорећи: Ово ћеш рећи дому Јаковљевом и објавићеш синовима Израиљевим. Сами сте видели шта сам учинио

Египћанима, и узео сам вас као на крилима орлова и довео вас к себи. И сада, ако слушањем чујете мој глас и чувате мој завет, бићете ми посебан народ од свих народа, јер је моја сва земља. Ви ћете пак бити мени краљевско свештенство и народ свети, ове речи рећи ћеш синовима Израиља. Дошао је Мојсије и позвао старешине народа, и ставио им је пред њих све ове речи које им је заповедио Бог. Одговорио је сав народ једнодушно и рекли су: Све што је рекао Бог, учинићемо и слушаћемо. Принео је Мојсије ове речи Богу. Рекао је Господ Мојсију: Ево, ја долазим к теби у стубу облака, да народ чује како говорим с тобом, и да ти верују довека. А Мојсије јави речи народа Господу. Рекао је Господ Мојсију: Сиђи, свечано опомени народ, и освети их данас и сутра, и нека оперу одећу, и нека буду спремни за трећи дан; јер трећег дана сиђи ће Господ на гору Синај, пред свим народом. И одвојићеш народ унаоколо, говорећи: Чувајте се да не идете на планину и да не дотакнете ништа од ње, сваки онај који се дотакне планине, смрћу ће умрети. Неће га дотаћи рука, јер ће камењем бити каменован или ће стрелом бити устрељен, било животиња било човек, неће живети. Када гласови и трубе и облак оду од планине, они ће изаћи на планину. Сиђе а Мојсије са планине к народу, и посветио их, и опраше одеће. И рече народу: Будите готови три дана, не приступајте жени. Догодило се трећег дана, када је свануло, да су настали гласови и муње и таман облак на планини Синај, глас трубе одзвањаше силно, и уплаши се сав народ који беше у логору. И извео је Мојсије народ у сусрет Богу из логора, и стали су под планином.

Планина Синај се димила цела, јер је Бог сишао на њу у ватри, и дим се дизао као дим из пећи, и сав народ се веома зачудио. А гласови трубе су постајали, напредујући, веома јачи. Мојсије је говорио, а Бог му је одговорио гласом. Сиђе но Господ на планину Синај, на врх планине, и позва Господ Мојсија на врх планине, и попе се Мојсије. И рекао је Бог Мојсију говорећи: Сиђи и соломно упозори народ да никада не прију Богу да виде, и да не падне мноштво њих. И свештеници који приступају Господу Богу нека се посвете, да их Господ не уништи. И рече Мојсије Богу: Неће моћи народ да узађе на гору Синај, јер си ти посведочио нама говорећи: Одвој гору и посвети је. Рекао је пак њему Господ: Иди, сиђи доле, и изађи горе ти и Арон са тобом, али свештеници и народ нека не силе да изађу горе ка Богу, да Господ не уништи неке од њих. Сиђе а Мојсије према народу и рекао им.

20

И Господ је говорио све ове речи, говорећи: ја сам Господ Бог твој, који сам те извео из земље Египта, из куће ропства. Неће ти бити других богова осим мене. Не ћеш начинити себи лик, нити икакву сличност онога што је на небу горе, и онога што је на земљи доле, и онога што је у водама испод земље. Нећеш се клањати њима, нити ћеш им служити; јер ја јесам Господ Бог твој, Бог ревнитељ, враћајући грехе отаца на децу, до трећег и четвртог поколења онима који

мрзе мене, и чинећи милост на хиљаде онима који воле мене и који чувају заповести моје. Нећеш узети име Господа Бога свога узалуд, јер Господ Бог твој неће оправдати оног који узима име Његово узалуд. Сети се дана суботњег да га посветиш. Шест дана ради и обављај све своје послове. А седмог дана, субота Господу Богу твом; нећеш радити у њој никакав посао ти, и син твој, и кћи твоја, слуга твој, и слушкиња твоја, во твој, и товарна животиња твоја, и свака стока твоја, и дошљак који борави у теби. Јер у шест дана учини Господ небо и земљу и море и све у њима, и одмори се седмог дана, због тога благослови Господ седми дан и посвети га. Поштуј оца твог и мајку твоју, да би ти добро било и да би дуговечан био на доброј земљи коју ти Господ Бог твој даје. Не чини прељубу. Нећеш красти. Нећеш убити. Не ћеш лажно сведочити против ближњег свог. Не ћеш пожелети жену ближњег свог; не ћеш пожелети кућу ближњег свог, нити њиву његову, нити слугу његовог, нити слушкињу његову, нити вола његовог, нити товарну животињу његову, нити икакву стоку његову, нити шта год је ближњег твог. И сав народ је видео глас, и светиљке, и глас трубе, и планину која се димила, а уплашивши се, сав народ је стајао издалека. И рекоше Мојсију: Говори ти нама, а нека не говори нама Бог, да не умремо. И рече им Мојсије: Охрабрите се, јер Бог дође к вама да вас искуша, да би страх његов био у вама, да не грешите. Народ је стајао издалека, а Мојсије је ушао у таму где је био Бог. Рекао је Господ Мојсију: ово ћеш рећи дому Јакова и објавићеш синовима Израиља: ви сте видели да

сам вам из неба говорио. Нећете себи начинити сребрне богове, и златне богове нећете себи начинити. Жртвеник од земље начинићете мени, и жртвоваћете на њему ваше жртве паљенице и ваша спасења, и ваше овце и ваше теоце, на сваком месту где назовем моје име, и доћи ћу к теби и благословићу те. Ако пак олтар од камења чиниш мени, нећеш га саградити од тесаних камена, јер си својим бодежом замахнуо на њих и оскврњени су. Нећеш ићи уз степенице на мој жртвеник, да не би открио своју наготу на њему.

21

И ово су прописи које ћеш поставити пред њима. Ако стекнеш дете Јеврејина, шест година ће ти служити; а седме године отићи ће слободан без накнаде. Ако он сам улази, и сам ће изаћи; ако пак жена улази са њим, изаћи ће и жена његова. И ако господар да њему жену, и роди њему синове или кћери, жена и деца биће господару његовом, а он сам ће изаћи. Ако пак одговарајући каже роб: Волео сам господара свог и жену и децу, нећу отићи слободан, довешће га господар његов пред суд Божји, и онда ће га довести на врата на довратник, и пробушиће господар његов ухо шилом, и служиће му заувек. Ако неко прода своју кћер као слушкињу, она неће отићи као што одлазе робиње. Ако не угоди господару њеном, која се њему сложила, откупиће је, али страном народу није господар да

је прода, јер је изневерио у њој. Ако ли је сину заручи, према праву кћери учиниће јој. Ако ли другу узме себи, неће јој ускратити оно што јој је потребно, одећу и општење. Ако ли ова три не чини њој, изаћи ће бесплатно без сребра. Ако неко удари некога и он умре, нека буде погубљен смрћу. Али не вољно, него Бог предао у руке његове, даћу ти место где ће побећи тамо онај који је убио. Ако ли ко нападне на ближњег да га убије преваром и побегне, од мог жртвеника ћеш га узети да га усмртиш. Ко удара оца свог или мајку своју, нека буде погубљен смрћу. Онај који говори зло о оцу свом или мајци својој, умреће смрћу. Ко украде неког од синова Израиља, и поробивши га прода, и буде ухваћен, нека умре смрћу. Ако се свађају два човека, и ударе ближњег камењем или песницом, и не умре, него легне на постељу, ако устане човек и хода напољу уз штап, невин ће бити онај који је ударио; осим његовог неделања ће платити, и лечење. Ако неко удари роба свог или робињу своју штапом, и умре под рукама његовим, правдом ће бити кажњен. Ако пак преживи дан један или два, нека не буде кажњен, јер његово сребро је. Ако и туку се два мушкарца, и ударе жену која је трудна, и изађе дете њено не формирано, казном ће бити кажњен; према ономе што би наметнуо муж жене, даће са достојанством. Ако буде формиран, даће душу уместо душе, око уместо ока, зуб уместо зуба, руку уместо руке, стопало уместо стопала, опекотину уместо опекотине, рану уместо ране, модрицу уместо модрице. Ако ли неко удари око свог слуге или око своје служавке и заслепи га, пустиће их

слободне уместо њиховог ока. Ако ли зуб слуге, или зуб слушкиње његове избије, слободне ће их послати уместо зуба њиховог. Ако бик убоде човека или жену и умре, камењем ће бити каменован бик, и неће бити поједено месо његово; а господар бика ће бити невин. Ако је бик бодач био пре јуче и пре трећег дана, и сведочили су његовом господару, а он га није уклонио, па убије мушкарца или жену, бик ће бити каменован, а његов господар ће бити погубљен. Ако ли му буде наметнут откуп, даће откуп за душу своју колико му наметну. Ако и сина или кћер убоде, према овом правилу нека учине њему. Ако дете набоде бик или слушкињу, тридесет сребрњака даће њиховом господару, и бик ће бити каменован. Ако неко отвори јаму или ископа јаму, и не покрије је, и падне тамо теле или магарац, господар јаме ће платити, сребро ће дати њиховом господару; а мртво ће бити његово. Ако убоде нечији бик бика ближњег, и умре, продаће живог бика, и поделиће сребро његово, и мртвог бика поделиће. Ако буде познато да је бик бодач пре вчерашњег и пре трећег дана, и да су посведочили његовом господару, а он га не уклони, платиће бика уместо бика, а умрли ће њему припасти. Ако ко украде теле или овцу и заколје је или прода, платиће пет телади уместо телета и четири овце уместо овце.

22

Ако но у провали буде нађен лопов, и ударен умре, није то

убиство. Ако ли изађе сунце на њега, крив је и умреће узврат; ако ли ништа нема, нека буде продат уместо крађе. Ако буде остављено и нађено у његовој руци украдена ствар, од магарца до овце живе, платиће их двоструко. Ако неко попасе поље или виноград, и пусти своју стоку да попасе туђе поље, платиће из свог поља према његовом роду, а ако попасе цело поље, платиће најбољим из свог поља и најбољим из свог винограда. Ако ватра изађе и нађе трње, и спали гумна или класје или поље, платиће онај који је запалио ватру. Ако неко да комшији сребро или посуђе на чување, и буде украдено из куће тог човека, ако се нађе крадљивац, платиће двоструко. Ако али не буде нађен онај који је украо, приступиће господар куће пред Бога, и заклеће се заиста да није он зло поступио над целим депозитом ближњег, према свакој изговореној неправди, о и телету, и товарној животињи, и овци, и одећи, и сваком губитку оном који се тражи; шта год дакле да би било, пред Бога доћи ће суд обојице, и онај ухваћен кроз Бога, платиће двоструко ближњем. Ако неко даближњем теретну животињу или теле или овцу или свако животињу да чува, и буде сломљена или умре или постане заробљена, и нико не зна, заклетва Божја ће бити између њих обојице, да заиста он није зло поступао уопште са депозитомближњег, и тако ће прихватити господар његов, и неће платити. Ако буде украдено од њега, платиће господару. Ако буде растргнуто од звери, довешће га као доказ, и неће платити. Ако неко затражи од комшије, и сломи се или умре или буде заробљен, а господар не буде са њим, платиће. Ако ли је

господар с њим, неће платити; ако ли је најамник, биће му уместо његове плате. Ако ли обмани неко девицу неверену и легне с њом, миразом ће је омиразити себи за жену. Ако отац одбије и не жели да је да њему за жену, платиће сребро оцу према томе колики је мираз девица. Чаробњаке нећете оставити у животу. Сваког ко спава са животињом убићете смрћу. Онај који приноси жртву боговима биће уништен смрћу, осим Господу једином. И дошљака нећете злостављати, нити ћете га угњетавати, јер сте били дошљаци у земљи египатској. Нећете злостављати ниједну удовицу и сирочета. Ако и злом злостављате њих, и викајући повичу ка мени, слушањем ћу слушати глас њихов, и разгневићу се гневом, и убићу вас мачем, и биће жене ваше удовице, и деца ваша сирочад. Ако позајмиш сребро сиромашном брату код тебе, нећеш га притискати, нећеш му наметати камату. Ако ли узмеш у залог огртач ближњег, пре заласка сунца вратићеш му га; јер је то покривач његов, само то огртач голотиње његове; у чему ће спавати? Ако дакле виче према мени, ја ћу га саслушати; јер сам милостив. Богове нећеш хулити, и владара народа свог нећеш ружно говорити. Првине гумна и каца свог нећеш одлагати, првенце синова својих даћеш ми. Тако ћеш учинити са телетом твојим и овцом твојом и товарном животињом твојом: седам дана ће бити код мајке своје, а осмог дана ћеш га вратити мени. И свети људи ћете бити мени, и месо растргнуто од звери нећете јести, псима га бацајте.

23

Нећеш примити лажну гласину, нећеш се сложити са неправедним да постанеш лажни сведок. Нећеш бити са већином на злу, нећеш бити придодат мноштву да скренеш са већином и тако извитопериш суд. И нећеш се сажалити на сиромаха на суду. Ако пак сретнеш вола непријатеља свог или његову теретну животињу како лутају, вративши ћеш их њему. Ако видиш теретну животињу непријатеља свог паднуту под терет њен, нећеш проћи поред ње, него ћеш помоћи да је подигнеш заједно с њим. Нећеш изопачити правду сиромашног на његовом суду. Од сваке неправедне речи удаљићеш се, невиног и праведног нећеш убити, и нећеш оправдати безбожног због дарова. И дарове нећеш узимати, јер дарови заслепљују очи оних који виде и уништавају праведне речи. И дошљака нећете угњетавати, јер ви знате душу дошљака, јер сте и сами били дошљаци у земљи египатској. Шест година сејаћеш земљу своју и сабираћеш плодове њене. Седмој но опуштање учинићеш, и пустићеш је, и јешће сиромашни народа твог, а преостало јешће дивље звери; тако учинићеш виноград твој и маслињак твој. Шест дана чинићеш дела твоја, а седмог дана одмор, да би се одморио во твој и јарам твој, и да би се окрепио син слушкиње твоје и дошљак. Све што сам вам рекао, чувајте, и име других богова нећете помињати, нити ће се чути из ваших уста. Три пута годишње прославите ми празник. Празник бесквасног хлеба чувајте да чините,

седам дана једите бесквасни хлеб, као што сам ти заповедио према времену месеца нових жетава, јер у њему си изашао из Египта; нећеш се појавити преда мном празан. И празник жетве првина чинићеш од дела својих, која ако посејеш на пољу свом, и празник завршетка на излазу године при сабирању дела својих оних са поља свог. Три пута годишње показаће се сваки твој мушкарац пред Господом Богом твојим. Кад изгнам народе испред тебе и проширим твоје границе, нећеш жртвовати на квасцу крв мог тамјана, нити ће лежати маст мог празника до јутра. Првине првих плодова земље своје унећеш у кућу Господа Бога свога, нећеш кувати јагње у млеку мајке његове. И ево, ја шаљем свог гласника пред твоје лице, да те чува на путу, да те уведе у земљу коју сам ти припремио. Пази на себе и слушај га, и не буди непослушан њему, јер те неће поштедети, јер је моје име на њему. Ако слухом чујете мој глас и учините све колико год вам заповедим, и чувате мој завет, бићете ми народ посебан од свих народа, јер моја је сва земља. Ви пак бићете ми краљевско свештенство и народ свет. Ове речи рећи ћеш синовима Израиља. Ако слухом чујете мој глас и учините све колико год вам кажем, непријатељисаћу вашим непријатељима и противићу се вашим противницима. Јер ће мој анђео ићи пред тобом као вођа и увешће те к Аморејцима, Хетејцима, Ферезејцима, Хананејцима, Гергесејцима, Јевејцима и Јевусејцима, и ја ћу их уништити. Не ћеш се поклонити њиховим боговима, нити ћеш им служити, нећеш чинити према њиховим делима, него ћеш их потпуно срушити и њихове стубове

сасвим сломити. И служићеш Господу Богу свом, и благословићу хлеб твој и вино твоје и воду твоју, и одвратићу болест од вас. Неће бити неплодне, нити јалове на земљи твојој; број дана твојих испуњујући испунићу. И страх послаћу пред тобом, и запрепастићу све народе у које ти улазиш, и учинићу све непријатеље твоје бегунцима. И послаћу стршљене пред тобом, и изгнаћеш Аморејце, и Јевејце, и Хананејце, и Хетејце од себе. Нећу их изгнати у једној години, да земља не постане пуста и да се звери земаљске не умноже над тобом. Према мало по мало ћу их изгнати од тебе, док се не умножиш и наследиш земљу. И поставићу границе твоје од Црвеног мора до мора Филистејског, и од пустиње до велике реке Еуфрата, и предаћу у руке ваше становнике у земљи, и изгнаћу их од тебе. Нећеш склопити завет са њима и са њиховим боговима. И неће се населити у твојој земљи, да те не наведу на грех према мени, јер ако служиш њиховим боговима, они ће ти бити саблазан.

24

И Мојсију рекао: Иди горе ка Господу ти и Арон, и Надаб, и Авиуд, и седамдесет старешина Израиља, и поклониће се издалека Господу. И приближиће се Мојсије сам Богу, они пак неће приближити се, а народ неће поћи заједно с њима. Ушао је Мојсије и испричао је народу све речи Бога и уредбе, а сав народ је одговорио једним гласом, говорећи:

све речи које је говорио Господ учинићемо и слушаћемо. И написа Мојсије све речи Господње, а устајући рано ујутро, Мојсије сазида жртвеник под планином и дванаест камења за дванаест племена Израиљевих. И послао је младиће синова Израиља, и принели су жртве паљенице, и принели су жртву спасења Богу, телад. Узевши Мојсеј половину крви, излио је у чаше, а половину крви излио је ка жртвенику. И узевши књигу завета, прочита је на уши народу, и рекоше: Све што је говорио Господ, чинићемо и слушаћемо. Узевши пак Мојсије крв, поскропио је народ, и рекао: Ево крв завета који је учинио Господ са вама о свим овим речима. И отишао је горе Мојсије и Арон, и Надаб, и Авијуд, и седамдесет од савета старешина Израиља. И видеше место где је стајао Бог Израела, и оно под његовим ногама као дело опеке од сафира, и као облик свода небеског у чистоти. И од изабраних Израиља не погибе ниједан, и показаше се на месту Бога, и једоше и пише. И рече Господ Мојсију: Попни се к мени на гору и буди тамо, и даћу ти камене плоче, закон и заповести које сам написао да их поучиш. И уставши Мојсије и Исус који је стајао поред њега, отидоше на гору Божју. И старешинама рекоше: Будите тихи овде, док се не вратимо к вама, и ево Арон и Ор с вама; ако некоме се деси суд, нека приступе њима. И Мојсије и Исус отидоше на планину, и облак покри планину. И сиђе слава Божја на гору Синај, и покри је облак шест дана, и позва Господ Мојсија седмог дана из средине облака. Облик славе Господње беше као ватра која гори на врху планине, пред синовима Израиља. И ушао је Мојсије у средину облака, и

попео се на планину, и био је тамо на планини четрдесет дана и четрдесет ноћи.

25

И Господ говори Мојсију, говорећи: реци синовима Израиља, и узмите првине од свих којима се учини по срцу, и узећете моје првине. И ово је првина коју ћете узети од њих: злато, и сребро, и бронзу, и љубичасто, и пурпур, и гримиз двоструки, и танко платно предено, и козју длаку, и овнујске коже обојене црвено, и плаве коже, и дрво нетрулежно, и камење сардијско, и камење за урезивање за оплећак, и дугу хаљину. И учинићеш ми светилиште, и показаћу се међу вама. И начинићеш ми према свему што ти показујем на планини, према узору шатора и према узору свих његових посуда, тако ћеш начинити. И направићеш ковчег сведочанства од нетрулежног дрвета, два и по лакта дужине, и лакат и по ширине, и лакат и по висине. И прекријеш је чистим златом, изнутра и споља прекријеш је, и начинићеш јој златне увијене украсе унаоколо. И направићеш за њу четири златна прстена и поставићеш их на четири стране: два прстена на једну страну и два прстена на другу страну. Направићеш мотке од нетрулежног дрвета, и обложићеш их златом. И унећеш мотке у прстенове на странама ковчега, да носиш ковчег њима. У прстеновима ковчега биће моташе непомичне. И ставићеш у ковчег сведочанства која ћу ти дати. И

учинићеш престо милости, покривач од чистог злата, два лакта и по дужине, и лакат и по ширине. И начинићеш два херувима од кованог злата и поставићеш их са обе стране престола милости. Биће направљен један херувим са ове стране, и један херувим са друге стране престола милости, и направићеш два херувима на обе стране. Биће херувими који простиру крила одозго, засењујући престо милости својим крилима, и лица њихова окренута једно према другом, према престолу милости биће окренута лица херувима. И ставићеш седиште милости на ковчег одозго, и у ковчег ћеш ставити сведочанства која ћу ти дати. И бићу ти познат одатле, и говорићу ти одозго са очистилишта између два херувима који су на ковчегу сведочанства, и према свему што ти заповедим за синове Израиљеве. И начинићеш трпезу златну од чистог злата, два лакта дужине, и лакат ширине, и лакат и по висине. И направићеш за њу уврнуте таласе златне унаоколо; и направићеш за њу венац од педља унаоколо. И направићеш уврнути таласић за венац унаоколо. И начинићеш четири златна прстена, и поставићеш четири прстена на четири дела њених ногу под венцем. И биће прстенови за мотке за ношење, тако да се њима подиже сто. И начинићеш мотке од нетрулежног дрвета, и обложићеш их чистим златом, и сто ће се носити на њима. И начинићеш зделе њене, и кадионице, и судове за лиће, и чаше у којима ћеш лити у њима, од чистог злата начинићеш их. И ставићеш на сто хлебове присуства пред мене непрестано. И начинићеш свећњак од чистог злата, кован начинићеш свећњак; стабло

његово, и гране, и чаше, и кугле, и љиљани биће из њега. Шест грана излази са страна, три гране свећњака са једне њене стране, и три гране свећњака са друге стране. И три чаше угравиране у облику бадема, у једној гранчици куглица и љиљан, тако на шест гранчица које излазе из свећњака. И на свећњаку четири чаше урезане у облику бадема, на једној грани кугле и њени љиљани. Дугме под две цевчице из ње, и дугме под четири цевчице из ње, тако за шест цевчица које излазе из свећњака, и на свећњаку четири чаше урезане у облику бадема. Дугмад и гранчице нека буду из ње, цела изрезбарена из једног чистог злата. И начинићеш седам њених лампи, и поставићеш лампе, и оне ће светлити са једне стране. И кадионицу њену и подножја њена од чистог злата начинићеш. Сва ова посуђа беху од таланта чистог злата. Види, направићеш према обрасцу који ти је показан на планини.

26

И шатор ћеш направити од десет завеса од танког усуканог платна, и плаве, и пурпурне, и скерлетне, са херувимима као тканим радом ћеш их направити. Дужина једне завесе биће двадесет и осам лаката, и ширина четири лаката, мера ће бити иста за све завесе. Пет завеса ће бити повезане једна са другом, и пет завеса ће бити спојене једна са другом. И начинићеш њима плаве петље на ивици једне завесе, са једне стране за спајање, и тако ћеш начинити на ивици

спољашње завесе према другом спајању. Педесет петљи начинићеш на једној завеси, и педесет петљи начинићеш на делу завесе према спајању друге, супротне, падајуће једна на другу. И направићеш педесет златних прстенова, и спојићеш завесе једну с другом прстеновима, и шаторће бити један. И направићеш длакаве коже за покривач на шатору, једанаест кожа ћеш их направити. Дужина једне коже тридесет лаката, а ширина једне коже четири лакта, иста мера биће за једанаест кожа. И спојићеш пет кожа заједно, и шест кожа заједно, и пресавићеш шесту кожу према предњој страни шатора. И направићеш педесет кука на ивици једне завесе, оне која је између према спајању, и педесет кука ћеш направити на ивици завесе која спаја другу. И направићеш педесет бронзаних прстенова, и спојићеш прстенове из петљи, и спојићеш коже, и биће једно. И подметнућеш вишак у завесама шатора, половину преостале завесе покрићеш у вишак завеса шатора, покрићеш иза шатора. Лакат са ове стране и лакат са оне стране, од превисујућег дела завеса, од дужине завеса шатора, биће покривајући бокове шатора одовуд и одонуд, да би их покривао. И начинићеш покривач за шатор од кожа овнова обојених црвено, и покривала од љубичастих кожа одозго. И учинићеш стубове шатора од нетрулежног дрвета. Десет лаката ћеш учинити један стуб, и лакат и по ширину једног стуба. Два клина стубу једном, одговарајућа један другом, тако ћеш учинити свим стубовима шатора. И начинићеш стубове за шатор, двадесет стубова са стране према Северу. И четрдесет сребрних база начинићеш за

двадесет стубова, две базе за један стуб у оба његова дела, и две базе за један стуб у оба његова дела. И друга страна она према Југу, двадесет стубова, и четрдесет њихових сребрних постоља; два постоља за један стуб на обе његове стране, и два постоља за један стуб на обе његове стране. И од задњег дела шатора према мору начинићеш шест стубова. И два стуба начинићеш на угловима шатора са задње стране. И биће једнако одоздо, према томе исто ће бити једнаки од глава до једног састанка, тако ћеш учинити са оба два угла, нека буду једнаки. И биће осам стубова, и њихове сребрне базе шеснаест, две базе на једном стубу за оба његова дела, и две базе на једном стубу. И направићеш преворнице од нетрулежног дрвета: пет за један стуб са једне стране шатора, и пет преворница за стуб на једној страни шатора, на другој, и пет преворница за стуб на задњој страни шатора, оној према мору. И средња шипка између стубова нека се протеже од једне стране до друге стране. И стубове ћеш обложити златом, и прстенове ћеш начинити златне, у које ћеш унети преворнице, и преворнице ћеш обложити златом. И подигнућеш шатор према облику који ти је показан на планини. И начинићеш завесу од плаве, пурпурне и скерлетне упредене, и танког платна тканог; као ткани рад начинићеш је са херувимима. И поставићеш то на четири нетрулежна стуба позлаћена златом, и главице њихове златне, и подножја њихова четири сребрна. И поставићеш завесу на стубове и унећеш тамо, унутра иза завесе, ковчег сведочанства, и завеса ће вам одвајати свето од светиње над светињама. И покрићеш завесом ковчег

сведочанства у Светињи над светињама. И поставићеш сто споља завесе, и свећњак насупрот стола на јужној страни шатора, а сто ћеш поставити на северној страни шатора. И начинићеш покривач за врата шатора од плаветнила, и пурпура, и црвенца преденог, и танког платна преденог, дело везено. И начинићеш за завесу пет стубова и позлатићеш их златом, и главице њихове биће златне, и излићеш за њих пет бронзаних постоља.

27

И начинићеш жртвеник од нетрулежног дрвета, пет лаката дужине и пет лаката ширине, четвртаст ће бити жртвеник, и три лакта висине. И начинићеш рогове на четири угла, из њега ће бити рогови, и покрићеш их бронзом. И начинићеш венац за олтар, и покривач његов, и чаше његове, и виљушке за месо његове, и кадионицу његову, и све посуде његове начинићеш од бронзе. И учинићеш њему бронзану решетку, мрежастог дела, и учинићеш на решетки четири бронзана прстена под четири стране. И ставићеш их под решетку жртвеника одоздо, а решетка ће бити до половине жртвеника. И начинићеш олтару мотке од нетрулежног дрвета, и обложићеш их бронзом. И унећеш мотке у прстенове, и нека мотке буду са стране олтара када га будеш подизао. Шупље, бешавно начинићеш га, према ономе што ти је показано на планини, тако ћеш га начинити. И начинићеш двор за шатор, на страни која је

према југу завесе двора од танког усуканог платна, дужине сто лаката за једну страну. И стубова њихових двадесет, и основа њихових двадесет бронзаних, и прстенова њихових и држача сребрних. Тако на страни према истоку завесе сто лаката дужине, и њихових стубова двадесет, и њихових постоља двадесет бронзаних, и прстенови и куке стубова, и њихова постоља обложена сребром. А ширина дворишта према мору завесе педесет лаката, ступова њихових десет, и постоља њихових десет. И ширина дворишта према југу, завесе педесет лаката, стубова њихових десет и постоља њихових десет. И петнаест лаката висина завеса на једној страни, стубови њихови три и подножја њихова три. И друга страна петнаест лаката, висина завеса, стубови њихови три и подножја њихова три. И на капији дворишта покривач, двадесет лаката висине, од плаве, пурпурне и црвене упредене, и танког платна упреденог, разноврсношћу вешта; стубови њихови четири и постоља њихова четири. Сви стубови дворишта унаоколо обложени сребром, и главице њихове сребрне, и постоља њихова бронзана. А дужина дворишта сто на сто, и ширина педесет на педесет, и висина пет лаката од танког усуканог платна, и њихова постоља бронзана. И сва конструкција и сви алати и клинови дворишта бронзани. И ти наредити синовима Израиља, и нека узму теби уље од маслина чисто туцано за светло да се пали, да гори светиљка непрестано у шатору сведочанства; споља завесе која је на завету палиће га Арон и синови његови од вечери до јутра, пред Господом, закон вечни за поколења ваша од синова Израиља.

28

И ти доведи к себи и Арона, брата свог, и синове његове, из синова Израиља, да ми свештеникују: Арона и Надаба и Авиуда и Елеазара и Итамара, синове Аронове. И начинићеш свету одежду Арону, брату свом, за част и славу. И ти говори свима мудрима умом, које сам испунио духом мудрости и опажања, и они ће начинити свету одежду Арона за светињу, у којој ће ми свештеновати. И ово су одежде које ће они направити: напрсник, и раменицу, и дугу хаљину, и ткану тунику, и турбан, и појас, и они ће направити свете одежде Арону и његовим синовима да ми свештенују. И они ће узети злато, љубичасто, пурпурно, скерлетно и танко платно. И они ће направити раменицу од увијеног танког платна, дело ткано везача. Два рамена спајајућа биће њему, једна са другом, на та два дела причвршћена. И тканина наплећника која је на њему, према изради, биће од њега, од чистог злата, и плаве, и пурпурне, и скерлетне испредене, и танког упредено платна. И узећеш два камена, камене од смарагда, и угравираћеш на њима имена синова Израиља. Шест имена на једном камену, и шест преосталих имена на другом камену према њиховим рођењима. Делом камено-радничке вештине, као урезан лик печата, урезаћеш два камена са именима синова Израиља. И ти ћеш поставити два камена на рамена ефода, камени спомена су за синове Израиља, и Арон ће узети имена синова Израиља пред Господом на

своја два рамена, као спомен о њима. И начинићеш наплећнике од чистог злата. И начинићеш два ресаста ланца од чистог злата, испреплетана у цветове, рад плетења, и ставићеш ресасте плетене ланце на наплећнике, према њиховим раменицама са предње стране. И начинићеш напрсник судова, дело везено, према ритму ефода начинићеш га од злата, и плаветнила, и пурпура, и црвенила преденог, и танког платна преденог. Учинићеш га четвртастим, биће двоструки, педи дужина његова и педи ширина његова. И уткаћеш на њему тканину са камењем у четири реда, ред камења биће: сардион, топаз и смарагд, то је први ред. И други ред: угаљ, сафир и јаспис. И трећи ред: лигуриум, ахат, аметист. И четврти ред: хризолит, берил и оникс, обложени златом и повезани у злату, нека буду према њиховом реду. И камење нека буде од имена синова Израиља, дванаест према њиховим именима, урезивања печата, свако према имену нека буде за дванаест племена. И начинићеш на напрснику плетене ресе, рад као ланац од чистог злата. И узеће Арон имена синова Израиља на нагруднику суда на својим грудима, улазећи у Светињу као спомен пред Богом. И ставићеш на напрсник суда откривење и истину, и биће на грудима Арона када улази у свето пред Господом, и носиће Арон судове синова Израиља на грудима пред Господом свагда. И начинићеш доњу хаљину, дугу, целу плаву. И биће отвор из његове средине, са ивицом около отвора, дело тканог, спој саткан из њега, да се не поцепа. И направићеш испод руба тунике одоздо, као цветајућег нара, нарчиће од плаве, и пурпурне, и скерлетне

предене, и танког платна упреденог, испод руба тунике унаоколо; исти облик нарчиће златне, и звона између њих унаоколо. Поред нара златно звоно, и цветни на рубу хаљине у кругу. И биће Аронов глас чујан у служењу, када улази у светињу пред Господа и када излази, да не умре. И начинићеш плочу од чистог злата и угравираћеш на њој гравуру печата: Светиња Господња. И ставићеш то на плаво усукано, и биће на турбану, спреда на турбану биће. И биће на челу Арона, и Арон ће подигнути грехе светих ствари, колико год да посвете синови Израиља од сваког дара њихових светих ствари, и биће на челу Арона непрестано, прихватљиво њима пред Господом. И украшени хитони од танког платна, и начинићеш турбан од танког платна, и појас ћеш начинити, дело везено. И синовима Ароновим начинићеш хаљине и појасе, и капе начинићеш њима за част и славу. И обући ћеш их Арона, брата свог, и синове његове с њим, и помазаћеш их, и напунићеш им руке, и посветићеш их, да ми свештенствују. И направићеш им ланене панталоне да покрију наготу њиховог тела, од појаса до бедара ће бити. И имаће Арон њих и синови његови, кад улазе у шатор сведочанства, или кад приступају да служе код жртвеника светог, и неће навући на себе грех, да не умру, закон вечни њему и семену његовом са њим.

29

И ово је оно што ћеш учинити њима: посветићеш их, тако

да ми свештенствују; узећеш теле од говеда једно, и овнове беспрекорне два, и хлебове бесквасне замешене у уљу, и колаче бесквасне помазане у уљу; од белог брашна од пшенице начинићеш их. И ставићеш их у једну корпу, и принећеш их у корпи, и теле, и два ована. И Арона и синове његове ћеш довести на врата шатора сведочанства, и опраћеш их водом. И узевши одежде, обући ћеш Арона, брата свога, и хитон, дугу хаљину, и наплећак, и напрсник, и спојићеш њему напрсник са наплећком. И ставићеш турбан на његову главу, и ставићеш свету плочу на турбан. И узећеш уље помазања и излићеш га на његову главу, и помазаћеш га. И синове његове довешћеш и обући ћеш их хитонима. И опасаћеш их појасевима и ставићеш на њих турбане, и биће њима свештенство мени заувек, и посветићеш Арона руке његове и руке синова његових. И довешћеш теле на врата шатора сведочанства, и Арон и синови његови положиће своје руке на главу телета пред Господом, код врата шатора сведочанства. И заклаћеш теле пред Господом, код врата шатора сведочанства. И узећеш од крви телета и ставићеш на рогове жртвеника својим прстом, а сву преосталу крв излићеш код подножја жртвеника. И узећеш сву масноћу која је на утроби, и режањ јетре, и два бубрега, и масноћу која је на њима, и ставићеш на жртвеник. А меса телета, и кожу, и ђубре спалићеш огњем изван логора, јер је грех. И узећеш једног овна, и Арон и синови његови положиће своје руке на главу овна. И заклаћеш га, и узевши крв, излићеш је около жртвеника. И овна ћеш пресећи на два према удовима, и

опраћеш унутрашњости и стопала водом, и стављеш их на половине са главом. И принесећеш целог овна на жртвеник као жртву паљеницу Господу, у мирис благоухања; кад Господу је. И узећеш другог овна, и Арон и синови његови положиће своје руке на главу овна. И заклаћеш га, и узећеш од крви његове, и стављеш на ресицу десног уха Арона, и на врх десне руке, и на врх десног стопала, и на ресице десних ушију синова његових, и на врхове њихових десних руку, и на врхове њихових десних стопала. И узећеш од крви са жртвеника и од уља помазања, и покропићеш на Арона и на одежду његову, и на синове његове и на одежде синова његових са њим, и посветиће се он и одежда његова, и синови његови и одежде синова његових са њим, а крв овна излићеш на жртвеник унаоколо. И узећеш од овна његову масноћу, и масноћу која покрива трбух, и режањ јетре, и два бубрега, и масноћу на њима, и десно раме, јер је ово завршетак. И један хлеб од уља, и један колач из корпе бесквасних хлебова који су постављени пред Господом. И стављеш све на руке Арону и на руке синова његових, и одвојићеш их као принос пред Господом. И узећеш их из руку њихових и принећеш на жртвеник жртве паљенице у мирис благоухања пред Господом; принос је Господу. И узећеш груди од овна посвећења који је Аронов, и одвојићеш их као принос пред Господом, и биће ти у део. И посветићеш грудни део као принос и руку уклањања, који је одвојен и који је узет од овна посвећења, од Арона и од синова његових. И биће Арону и синовима његовим вечни закон од синова

Израиља, јер је ово принос, и принос ће бити од синова Израиља од жртава спасења синова Израиља, принос Господу. И света одежда која је Аронова биће за његове синове после њега, да буду помазани у њој и да им буду посвећене руке. Седам дана ће их обући свештеник који ће бити уместо њега од његових синова, који ће ући у шатор сведочанства да служи у светињама. И овна посвећења узећеш и скуваћеш месо на светом месту. И јешће Арон и синови његови месо овна и хлебове који су у корпи, код врата шатора сведочанства. Јешће их у којима су освећени, да би довршили руке њихове и осветили их, и странац неће јести од њих, јер је свето. Ако буде остављено од меса жртве завршења и од хлебова до јутра, спалићеш остатке огњем; неће бити једено, јер је светиња. И учинићеш Арону и синовима његовим тако, према свему што сам ти заповедио; седам дана посвећиваћеш руке њихове. И теле за грех учинићеш на дан очишћења, и очистићеш жртвеник када га будеш освећивао, и помазаћеш га да га освети. Седам дана очистићеш жртвеник и посветићеш га, и биће жртвеник свет светог, сваки онај који додирује жртвеник посветиће се. И ово је оно што ћеш чинити на олтару: јагањце једногодишња, беспрекорна, два дневно на олтару непрестано, принос непрестани. Једно јагње ћеш принети ујутру, а друго јагње ћеш принети увече. И десетину белог брашна замешеног у уљу туцаном, четвртом хина, и налив, четврти хина вина, јагњету једном. И јагње друго учинићеш увече, према жртви јутарњој и према његовој жртви пића, учинићеш га у мирис угодни, принос

Господу, жртву свагдашњу за нараштаје ваше, на вратима шатора сведочанства пред Господом, где ћу се открити теби одатле да говорим теби. И одредићу тамо синовима Израиља, и посветићу се у слави мојој. И посветићу шатор сведочанства и олтар, и Арона и синове његове посветићу да ми свештенују. И бићу призван међу синовима Израиља и бићу њихов Бог. И знаће да сам ја Господ, Бог њихов, који сам их извео из земље египатске, да бих био међу њима, и да бих био њихов Бог.

30

И начинићеш жртвеник кађења од дрвета нетрулежног. И начинићеш га лакта дужину и лакта ширину, четвороугаон ће бити, и два лакта висину, из њега ће бити рогови његови. И прекријеш чистим златом решетку његову, и зидове његове унаоколо, и рогове његове, и начинићеш њему увијену златну круну унаоколо. И два чиста златна прстена начинићеш под његовом увијеном круном, на два бока начинићеш на две стране, и биће држачи за мотке, тако да се он њима подиже. И начинићеш мотке од нетрулежног дрвета и обложићеш их златом. И ставићеш га насупрот завесе која је на ковчегу сведочанстава, у којима ћу ти се дати познати одатле. И кадиће на њему Арон састављено танко кадило сваког јутра, када поправља светиљке. И када Арон пали лампе увече, кадиће на њему. Тамјан непрестани непрестано пред Господом кроз нараштаје

њихове. И неће принети на њега други тамјан, принос, жртву, и налив нећеш излити на њега. И очистиће на њему Арон на роговима његовим једном годишње, од крви очишћења очистиће га за нараштаје њихове, свето светих је Господу. И говорио је Господ Мојсију, говорећи: ако узмеш број синова Израиља при њиховом пописивању, онда ће дати сваки откуп душе своје Господу, и неће бити међу њима пада при њиховом пописивању. И ово је оно што ће дати сви који би прошли преглед: половину дидрахме, што је према светој дидрахми, двадесет обола по дидрахми, а половина дидрахме је прилог Господу. Сви који пролазе на преглед од двадесет година и више, даће прилог Господу. Богати неће додати, а сиромашни неће умањити од половине дидрахме приликом давања прилога Господу, да би се очистиле душе ваше. И узећеш сребро доприноса од синова Израиља и даћеш га за службу шатора сведочанства, и биће синовима Израиља спомен пред Господом да се очисти за душе ваше. И Господ је говорио Мојсију, говорећи: направи бронзани умиваоник и бронзано постоље за њега, да би се прало; и поставићеш га између шатора сведочанства и жртвеника; и излићеш у њега воду. И опраће Арон и синови његови из њега руке и стопала водом. Кад улазе у шатор сведочанства, опраће се водом и неће умрети, кад приступају ка жртвенику да служе и приносе жртве паљенице Господу. Опраће руке и стопала водом кад улазе у шатор сведочанства, опраће водом да не умру, и биће њима вечан закон, њему и поколењима његовим са њим. И Господ је говорио Мојсију, говорећи, и ти узми

зачине, цвет одабране смирне пет стотина сикала, и мирисног цимета половину тога две стотине педесет, и мирисне трске две стотине педесет, и ириса пет стотина сикала светог, и уље од маслина хин. И начинићеш га, уље помазања свето, миро направљено вештином мироварца, уље помазања свето биће. И помазаћеш из њега шатор сведочанства, и ковчег шатора сведочанства, и све судове његове, и свећњак и све судове његове, и олтар кађења, и олтар жртава паљеница и све његове судове, и сто и све судове његове, и умиваоницу. И освештаћеш их, и биће свети од светих; сви који их дотичу биће освећени. И Арона и синове његове помазаћеш, и посветићеш их да ми свештенствују. И синовима Израиља говорићеш, рекавши: уље светог помазања биће ово вама кроз поколења ваша. На тело човека неће бити помазано, и према овом саставу нећете учинити себи слично. Свето је, и светиња ће вам бити. Ко би учинио исто тако, и ко би дао од њега странцу, биће истребљен из свог народа. И рече Господ Мојсију: узми себи мирисе – стакту, оних, халвану мириса и либан провидан; једнак једнаком биће. И учиниће у њему кадило мирисно, дело мироварово мешано, чисто, дело свето. И истући ћеш од ових танко, и поставићеш пред сведочанствима у шатору сведочанства, одакле ћу ти се открити одатле; свето над светима биће вама кад. Према овом саставу не чините за себе; светиња ће бити вама за Господа; Ко би учинио исто тако да мирише на њему, нестаће из свог народа.

31

И Господ је говорио Мојсију, говорећи: ево, позвао сам по имену Веселеила, сина Уријевог, сина Оровог, из племена Јудиног. И испунио сам га божанским духом мудрости и разумевања и знања, да размишља у сваком делу, и да пројектује, да ради злато, и сребро, и бронзу, и љубичасто, и пурпур, и предени скерлет, и каменорезачке послове, и у тесарским пословима од дрвета, да ради према свим пословима. И ја дадох њега и Елијава сина Ахисамаха из племена Дановог; и сваком разумном срцу дадох разумевање; и они ће радити све што сам ти заповедио: шатор сведочанства, и ковчег завета, и престо милости на њему, и опрему шатора, и олтаре, и сто и све судове његове, и свећњак чисти и све судове његове, и умиваоницу и подножје његово, и одежде службене Аронове, и одежде синова његових да ми свештенују, и уље помазања, и кад састављени свети; према свему што сам ти заповедио, они ће учинити. И говорио је Господ Мојсију говорећи: И ти заповеди синовима Израиља говорећи: Гледајте и суботе моје чуваћете; знак је између мене и вас кроз поколења ваша, да знате да сам ја Господ који вас освећује. И чуваћете суботе, јер је ово свето Господу вама; онај који га оскврни, смрћу ће бити погубљен, сваки који учини посао у њему, биће истребљена она душа из средине народа његовог. Шест дана ћеш радити, а седмог дана је субота, одмор свет Господу; сваки који ради седмог дана биће погубљен. И

чуваће синови Израела суботе, чинећи их кроз нараштаје њихове. Завет вечни између мене и синова Израела, знак је вечни између мене, јер за шест дана створио је Господ небо и земљу, а седмог дана престао је и одмарао се. И дао је Мојсеју, када је престао да говори с њим на планини Синају, две плоче сведочанства, плоче камене написане прстом Божјим.

32

И видевши народ да је Мојсије одложио да сиђе са планине, сакупио се народ око Арона, и говоре му: устани и начини нам богове који ће ићи пред нама, јер Мојсије, овај човек који нас је извео из земље Египта, не знамо шта је постало с њим. И Арон им каже: Скините златне минђуше које су у ушима ваших жена и кћери и донесите их мени. И скинуо је сав народ златне минђуше које су им биле на ушима и донели су их Арону. И примио је из њихових руку, и обликовао их резачем, и начинио од њих ливено теле и рекао: Ови су твоји богови, Израиљу, који су те извели из земље египатске. И видевши то, Арон је изградио жртвеник насупрот њега, и прогласио је Арон говорећи: празник Господњи сутра. И уставши рано следећег дана, принео је жртве паљенице и принео жртву спасења, и народ је сео да једе и да пије, а затим су устали да играју. И говорио је Господ Мојсију, говорећи: иди брзо, сиђи одавде, јер је сагрешио народ твој којег си извео из земље Египта.

Преступили су брзо са пута који сам им заповедио, начинили су себи теле, и поклонили су му се, и принели су му жртву, и рекли су: Ови су твоји богови, Израиљу, који су те извели из земље египатске. И сада дозволи ми, и разгневивши се гневом на њих, уништићу их, и учинићу те великим народом. И молио се Мојсије пред Господом Богом и рекао: Зашто, Господе, гневиш се гневом на народ свој, који си извео из земље египатске великом силом и узвишеном руком својом? Да не кажу икада Египћани говорећи: Са злобом их је извео да их убије у планинама и да их потпуно уништи са земље. Престани од гнева и беса свог, и буди милостив према злу народа свог, сећајући се Аврама и Исака и Јакова, слугу својих, којима си се заклео собом, и говорио си им, рекавши: умножићу семе ваше као звезде небеске по мноштву; и сву ову земљу коју си рекао да ћеш дати њима, и поседоваће је заувек. И Господ је умилостивљен да сачува свој народ. И окренувши се Мојсије, сишао је са планине, и две плоче сведочанства у његовим рукама, плоче камене исписане са обе њихове стране, одовуд и одонуд биле су исписане; и плоче су биле дело Божје, и писмо писмо Божје уграверано на плочама. И чувши Исус глас народа који виче, говори Мојсију: Глас рата у логору. И каже: Није глас оних који предводе у снази, нити глас оних који предводе у бекству, него глас оних који предводе у вину ја чујем. И када је прилазио логору, види теле и игре, и разгневивши се гневом Мојсије баци од својих руку две плоче и разби их под планином, и узевши теле које направише, спали га у ватри, и самеље га танко, и

посеја га у воду, и напоји њоме синове Израиља. И рече Мојсије Арону: Шта ти је учинио овај народ, јер си навео на њих велики грех? И рече Арон Мојсију: Не љути се, господару, јер ти знаш налет овог народа. Они ми кажу: Начини нам богове који ће ићи пред нама, јер овај човек Мојсије, који нас је извео из Египта, не знамо шта му се догодило. И рекох им: ако неко има златне украсе, скините их. И дадоше ми, и бацих у ватру, и изађе ово теле. И видевши Мојсије народ да је расејан; јер расејао их је Арон на подсмех противницима њиховим, стао је Мојсије на вратима логора и рекао: ко је за Господа? Нека иде према мени. Дошли су заједно, дакле, к њему сви синови Левија. И каже им: Ово каже Господ, Бог Израела: Ставите сваки свој мач на бедро, и прођите и вратите се од капије до капије кроз логор, и убијте сваки свога брата, и сваки свога ближњег, и сваки свога најближег. И учинише синови Левијеви као што је говорио њима Мојсије, и паде из народа у онај дан три хиљаде људи. И рекао им је Мојсије: Испунили сте руке ваше данас Господу, сваки у свом сину или у свом брату, да вам се да благослов. И догодило се сутрадан да рече Мојсије народу: Ви сте сагрешили велики грех, и сада ћу изаћи пред Бога да бих се умолио за грех ваш. Вратио се Мојсије Господу и рекао: Молим те, Господе, овај народ је сагрешио велики грех и начинили су себи златне богове. И сада, ако заиста опростиш њима грех њихов, опрости, ако ли не, избриши ме из књиге твоје коју си написао. И рекао је Господ Мојсију: ако је ко сагрешио преда мном, избрисаћу га из своје књиге. Сада иди, сиђи, и

води овај народ на место које сам ти рекао; ево мој гласник ће ићи пред твојим лицем; а у који дан посетим, донећу на њих њихов грех. И Господ је ударио народ због прављења телета које је Арон направио.

33

И рече Господ Мојсију: Иди пред, иди горе одавде ти и народ твој, које си извео из земље египатске, у земљу коју сам заклео Аврааму и Исаку и Јакову, говорећи: Семену вашем ћу је дати. И послаћу анђела свог пред лице твоје, и онће истерати Аморејца, и Хетејца, и Ферезејца, и Гергесејца, и Јевејца, и Јевусејца, и Хананејца. И увешћу те у земљу у којој тече млеко и мед, али нећу ићи са тобом, јер си тврдоврат народ, да те не уништим на путу. И кад је народ чуо ову злу реч, жалио је жалосно. И рече Господ синовима Израиља: ви сте тврдоврати народ, видите, да не доведем ја други удар на вас и да вас не истребим. Сада дакле скините одежде ваших мишљења и свет, и показаћу ти шта ћу ти учинити. И синови Израиља скидоше своје украсе и одежду од планине Хорив. И пошто је Мојсије узео свој шатор, разапе га изван логора, далеко од логора, и назва се Шатор сведочанства, и догоди се да је сваки који је тражио Господа излазио у шатор који је био изван логора. Када би улазио Мојсије у шатор изван логора, стајао је сав народ гледајући, сваки поред врата свог шатора, и посматрали су одлазећег Мојсија док он не уђе у шатор. Кад

би ушао Мојсије у шатор, силазио је стуб облака, и стајао на вратима шатора, и говорио Мојсију и говорио Мојсију. И видео је сав народ стуб од облака како стоји на вратима шатора, и сав народ је устао и поклонио се, сваки са врата свога шатора. И говорио је Господ Мојсију лицем к лицу, као што неко говори свом пријатељу, и враћао се у логор, а слуга Исус, син Навин, млад, није излазио из шатора. И рече Мојсије Господу: Ево, ти мени кажеш, изведи овај народ, али ти ниси показао мени кога ћеш послати са мном, а ти си мени рекао: Знам те међу свима, и имаш милост код мене. Ако сам дакле нашао милост пред тобом, покажи ми себе, да те јасно видим, тако да будем нашавши милост пред тобом, и да знам да је твој народ овај велики народ. И каже: Сам ћу ићи пред тобом и дати ти одмор. И каже му, ако не идеш ти сам са мном, немој ме изводити одавде. И како ће заиста бити познато да сам нашао милост код тебе, ја и твој народ, осим ако не идеш са нама? И прославићу се ја и народ твој међу свим народима који су на земљи. И рече Господ Мојсију: И ову реч коју си рекао учинићу, јер си нашао милост преда мном, и знам те између свих. И каже: Покажи ми себе. И рекао је: Ја ћу проћи пред тобом у својој слави, и призваћу своје име, Господ, пред тобом, и помиловаћу кога помилујем, и сажалићу се на кога се сажалим. И рекао је: Нећеш моћи видети моје лице, јер човек не може видети моје лице и остати жив. И рекао је Господ: Ево места поред мене, стаћеш на стени. Када прође слава моја, ставићу те у отвор стене и покрићу те руком мојом, док не прођем. И уклонићу руку, и онда ћеш видети

оно што је иза мене, али моје лице неће ти бити виђено.

34

И рече Господ Мојсију: исклешај себи две камене плоче, као и оне прве, и узиђи к мени на гору, и написаћу на плочама речи које су биле на првим плочама које си сломио. И постани спреман ујутру, и попећеш се на гору Синај, и стаћеш ми тамо на врху горе. И нико нека не иде горе с тобом, нити нека буде виђен на свој тој планини, а овце и волови нека не пасу близу оне планине. И исекао је две камене плоче, као и оне прве, и уставши рано, Мојсије је изашао на гору Синај, као што му је заповедио Господ, и Мојсије је узео две камене плоче. И сишао је Господ у облаку и стао поред њега тамо, и позвао је име Господње. И прође Господ пред лицем његовим, и назва се Господ Бог саосећајан и милостив, дуготрпељив и обилан у милости и истинит, и правду чувајући и милост у хиљаде, уклањајући безакоња и неправде и грехе, и неће очистити кривца, доносећи безакоња очева на децу и на децу деце на трећи и четврти нараштај. И пожуривши, Мојсије се сагнувши на земљу поклони; и рече: ако сам нашао милост пред тобом, нека иде Господ мој са нама; јер народ је тврдоврат, и узећеш ти грехе наше и безакоња наша, и бићемо твоји. И рече Господ Мојсију: Ево, ја постављам теби завет пред свим народом твојим, учинићу славне ствари које нису постале у свој земљи и у свакој нацији, и видеће сав народ међу

којима јеси ти дела Господња, јер су дивна она која ћу ја учинити теби. Пази ти на све што ти ја заповедам, ево ја изгоним пред вашим лицем Аморејца и Хананејца и Ферезејца и Хетејца и Јевејца и Гергесејца и Јевусејца. Пази на себе, да никада не склопиш завет са становницима земље у коју улазиш, да ти то не постане саблазан међу вама. Олтаре њихове порушићете, и стубове њихове сломићете, и гајеве њихове исећи ћете, и резане ликове богова њихових спалићете у ватри. Јер нећете се клањати другим боговима, јер Господ Бог, ревносно име, ревносни је Бог. Немој никада склопити завет са онима који живе на земљи, и курвају се за њиховим боговима, и жртвују њиховим боговима, и позову те, и једеш од њихових жртава, и узмеш од њихових кћери за твоје синове, и од твојих кћери даш њиховим синовима, и курвају се твоје кћери за њиховим боговима, и курвају се твоји синови за њиховим боговима. И ливене богове нећеш правити себи. И празник беспрекорног хлеба чуваћеш, седам дана једи беспрекорни хлеб, као што сам ти заповедио, у одређено време у месецу младих, јер у месецу младих изашао си из Египта. Свако што отвара утробу, мени припада мушко, свако првородно теле и првородно од оваца. И првенче товарне животиње откупићеш овцом; ако пак не откупиш га, цену ћеш дати. Сваког првороднога од синова својих откупићеш; нећеш се појавити преда мном празан. Шест дана ради, а седмог одмори; сејању и жетви одмор. И празник недеља учинићеш мени, на почетку жетве пшенице, и празник сабрања усред године. Три пута годишње појавиће се сваки твој мушкарац пред Господом,

Богом Израиља. Кад изгоним народе пред лицем твојим и проширим границе твоје, нико неће пожелети земљу твоју, кад будеш ишао горе да се појавиш пред Господом Богом твојим, три пута годишње. Нећеш заклати на квасцу крв мојих жртава, и неће преноћити до јутра жртве празника пасхе. Прве плодове своје земље ставићеш у кућу Господа Бога свога, нећеш кувати јагње у млеку његове мајке. И рече Господ Мојсију: Напиши за себе ове речи, јер на овим речима поставио сам теби завет, и Израиљу. И био је тамо Мојсије пред Господом четрдесет дана и четрдесет ноћи, хлеб није јео и воду није пио, и написао је на плочама ове речи завета, десет заповести. Као што је силазио Мојсије са планине, и две плоче беху на рукама Мојсија, док је силазио са планине, Мојсије није знао да је прослављен изглед боје његовог лица док је Он говорио њему. И видеше Арон и сви старешине Израела Мојсија, и беше прослављен изглед боје лица његовог. И плашили су се да му се приближе. И позвао их је Мојсије, и вратили су се ка њему Арон и сви владари заједнице, и говорио им је Мојсије. И после ових ствари приступили су њему сви синови Израиља. И заповедио им је све што му је Господ заповедио на планини Синај. И пошто престаде да говори са њима, ставио је покривач на своје лице. Кад би улазио Мојсије пред Господа да говори с њим, скидао је покривач до излажења, и изашавши говорио је свим синовима Израиља све што му је заповедио Господ. И видели су синови Израела лице Мојсијево, да је прослављено, и ставио је Мојсије покривач на своје лице, док не уђе да говори са њим.

35

И Мојсије сакупи сву заједницу синова Израиља и рече: Ово су речи које је Господ рекао да их извршите. Шест дана ћеш чинити дела, а седмог дана одмор, свети, субота, одмор Господу; сваки онај који чини дело у њему нека умре. Не палите ватру ни у једном од ваших станова у дан субота, ја сам Господ. И рекао је Мојсије целој скупштини синова Израиља, говорећи: Ово је реч коју је заповедио Господ, говорећи: Узмите између себе прилог Господу; сваки онај ко је вољан у срцу, нека донесе прилоге Господу: злато, сребро, бронзу, љубичасто, пурпур, скерлет двоструко предено, и танко платно предено, и длаке козје, и коже овнова обојене црвено, и коже љубичасте, и дрво нетрулежно, и камење сардијско, и камење за урезивање за оплећак и дугу хаљину. И сваки мудар срцем међу вама, дошавши нека ради све колико је заповедио Господ: Шатор, и завесе, и покривала, и завесе, и преворнице, и стубове, и ковчег сведочанства, и мотке његове, и престо милости његов, и завесу, и сто и све судове његове, и свећњак светлости и све судове његове, и жртвеник и све судове његове, и одежде свете Арона свештеника, и одежде у којима ће служити у њима, и хаљине синовима Ароновим свештенства, и уље помазања, и кад састава. И изашла је сва заједница синова Израиљевих од Мојсија. И донесоше сваки којих је носило срце њихово, и колико се чинило души њиховој, принос, и донесоше принос Господу за сва дела шатора сведочанства,

и за сва служења његова, и за све одежде светога. И донесоше мушкарци од жена, сваки коме се учинило у уму, донесоше печате и минђуше и прстење и уплетене ланце и наруквице, сваки златни предмет. И сви који су донели приносе злата Господу, и код кога се нашло танко платно, и љубичасте коже и коже овнова обојене црвено, донели су их. И сваки онај који је узимао принос донео је сребро и бронзу, приносе Господу, а они код којих је нађено нетрулежно дрво донели су га за све радове припреме. И свака жена мудра умом, вешта рукама да преде, донеле су испредене ствари: љубичасто, и пурпур, и скерлет, и фини лан. И све жене којима се учинило њиховом уму у мудрости преле су козју длаку. И владари донесоше камење од смарагда и камење за испуњење за наплећак и за нагрудник, и састојке и за уље помазања, и састојак тамјана. И сваки мушкарац и жена, чији их ум побуђивао да учине сва дела која је Господ заповедио да се учине преко Мојсија, донели су синови Израиљеви као принос Господу. И рекао је Мојсије синовима Израиља: Ево, Бог је позвао по имену Веселеила, сина Уријевог, сина Оровог, из племена Јудиног, и испунио га божанским духом мудрости и разумевања, и знања свега, да дизајнира према свим делима занатства, да ради злато и сребро и бронзу, и да сече камен, и да обрађује дрво, и да ради у сваком делу мудрости. И заиста дао је да напредују у уму њему и Елијаву, сину Ахисамаховом, из племена Дановог. И испунио их је мудрошћу, разумевањем и умом да разумеју све, да учине дела светилишта, и ткане и извезене ствари, да ткају скерлетом и танким платном, да

чине сваки посао занатства и разноврсности.

36

И учинише Веселеил и Елијав, и сваки мудар умом, коме је дата мудрост и знање, да разумеју чинити сва дела према светим дужностима, према свему што је заповедио Господ. И позвао је Мојсије Веселеила и Елијава, и све оне који имају ту мудрост којој је Бог дао знање у срцу, и све оне који вољно желе да приђу тим делима, тако да их изврше. И узеше од Мојсеја све прилоге које донесоше синови Израиљеви за све послове светиње да их чине, и они примаху још оно што се доношаше од оних који доношаху ујутру. И долазили су сви мудри који су чинили дела светог, сваки према свом делу које су они радили. И рече Мојсију да народ доноси више него што је потребно за дела која је Господ заповедио да се учине. И Мојсије наредио и прогласио у логору, говорећи: Човек и жена нека више не раде за прве плодове светиње. И народ је био спречен да још приноси. И дела су им била довољна да изврше изградњу, и имали су вишка. И сви вешти међу онима који су радили начинише свете одежде које су за Арона свештеника, као што је заповедио Господ Мојсију. И направи рамени део од злата, и плаве, и пурпура, и скерлета преденог, и танког платна упреденог; и исечени су листови злата у длаке, тако да се заједно уткају са плавом, и са пурпуром, и са скерлетом темељно преденим, и са

танким платном упређеним; ткани рад направише га; рамене делове спојне од обе стране, ткани рад један у други испреплетани према себи. Од њега направише то према његовом стварању, од злата, и плаве, и пурпура, и скерлета упређеног, и танког платна упређеног, као што заповеди Господ Мојсију; и направише оба камена од смарагда причвршћена и окружена златом, изгравирана и исклесана гравуром печата од имена синова Израиља; и постави их на рамена ефода, камење спомена синова Израиља, као што заповеди Господ Мојсију. И направише напрсник, дело ткано разноликошћу према делу ефода, од злата, и плаве, и пурпура, и скерлета преденог, и танког платна упређеног; четвороугаон двострук направише напрсник; педаљ дужина, и педаљ ширина двоструко. И исткана је на њему тканина са камењем у четири реда; ред камења, сардион и топаз и смарагд, први ред; и други ред, антракс и сафир и јаспис; и трећи ред, лигурион и ахат и аметист; и четврти ред, хризолит и берил и оникс опкољени златом, и повезани златом. И камење беше од имена синова Израиља, дванаест, од њихових имена урезаних у печате, свако од свог властитог имена за дванаест племена. И направише на напрснику ресе исплетене, дело плетења, од чистог злата. И начинише два златна наплећника и два златна прстена, и поставише два златна прстена на обе стране напрсника. И ставили су плетенице од злата на прстенове на оба дела напрсника, и на два споја две плетенице. И поставише их на два мала штита и поставише их на рамена ефода спреда. И направише два златна прстена, и поставише их на два

крила на крају напрсника, и на крај задњег дела ефода изнутра; И направише два златна прстена, и поставише их на оба рамена ефода одоздо њега, према лицу према спајању одозго тканог рада ефода; и стеже напрсник од прстенова на њему у прстенове ефода, држане плавим, уплетене у тканину ефода, да се не одвоји напрсник од ефода, као што заповеди Господ Мојсију. И начинише тунику под ефодом, рад ткан, целу плаву; а отвор тунике у средини проткан испреплетан, ивицу имајући унаоколо, отвор нераскидив. И начинише на рубу тунике одоздо као процветале шипке шипчице, од плаве, и пурпурне, и црвене предене, и танког платна упреденог. И направише златна звона, и поставише звона на руб хаљине унаоколо између шипака; златно звоно и шипак на рубу хаљине унаоколо, за служење, као што заповеди Господ Мојсију. И начинише хаљине од танког платна, ткани рад, за Арона и за његове синове, и турбане од танког платна, и турбан од танког платна, и доње одеће од увијеног танког платна, и њихове појасеве од танког платна, и од плаветнила, и од пурпура, и од преденог скерлета, рад везиља, на начин који је заповедио Господ Мојсију. И начинише златну плочу, одвојени део светог, од чистог злата, и написа на њој слова угравирана печата, Светилиште Господу. И поставише је на плави руб, тако да лежи на турбану одозго, на начин на који заповеди Господ Мојсију.

37

И направише за шатор десет завеса; двадесет и осам лаката дужина једне завесе; исто беше за све; и четири лакта ширина једне завесе. И направише завесу од плаве, и пурпура, и скерлета преденог, и танког платна упреденог, дело тканих херувима, и поставише је на четири стуба неистрошива позлаћена златом, и главице њихове златне, и постоља њихова четири сребрна. И направише завесу врата шатора сведочанства од плаве и пурпура и скерлета преденог и танког платна упреденог, рад ткани херувима, и стубове њихове пет и прстенове, и главице њихове и траке њихове позлатише златом, и постоља њихова пет бронзана. И направише двориште према југу, завесе дворишта од танког платна упреденог сто на сто; и стубови њихови двадесет, и постоља њихова двадесет. И страна она према северу, сто на сто; и страна она према југу, сто на сто; и стубови њихови двадесет, и подножја њихова двадесет. И страна она према мору завесе педесет лаката; стубови њихови десет, и подножја њихова десет. И страна она према истоку педесет лаката платна, петнаест лаката оно према позадини; и стубови њихови три, и подножја њихова три. И на позадини оној другој одовуд и одонуд према вратима дворишта, завесе петнаест лаката; стубови њихови три, и подножја њихова три. Све завесе шатора од танког платна упреденог. И постоља стубова њихових бронзана, и куке њихове сребрне, и главице њихове обложене сребром, и стубови обложени сребром, сви стубови дворишта; и завеса капије дворишта дело везиље од плаве, и пурпура, и црвене предене, и танког платна упреденог; двадесет лаката

дужина, и висина и ширина пет лаката одговарајућа платнима дворишта; и стубови њихови четири, и постоља њихова четири бронзана, и куке њихове сребрне, и главице њихове обложене сребром. И сви колци дворишта унаоколо бронзани, и они обложени сребром. И ово је распоред шатора сведочанства, као што је било наређено Мојсију, да служба буде Левита кроз Итамара, сина Арона свештеника. И Веселеило, син Уријев, из племена Јудиног, учинио је као што је заповедио Господ Мојсију, и Елијав, син Ахисамахов, из племена Дановог, који је био главни мајстор тканих ствари и извезених ствари и шарених ствари, да тка црвеним и танким платном.

38

И направио је Веселеил ковчег, и обложио га чистим златом изнутра и споља; и саливао је за њега четири златна прстена; два на једној страни, и два на другој страни, широке за мотке, тако да се подиже њима. И направио је престо милости одозго ковчега од чистог злата, и два златна херувима; једног херувима на једном крају престола милости, и једног херувима на другом крају престола милости, који су засењивали престо милости својим крилима. И направио је сто који лежи пред од чистог злата, и излио је за њега четири прстена, два на једној страни и два на другој страни, широке, тако да се подиже моткама у њима. И направио је мотке ковчега и трпезе, и преплатио

их златом. И начини судове стола, зделе, кадионице, чаше и посуде за лиће, у којима ће се лити, златне. И направио је свећњак који осветљава, златан, чврсту стабљику, и гране са обе стране њега; од грана његових изданци, од грана његових изданци који штрче; три са ове стране, и три са ове стране, изједначени једни са другима. И светиљке њихове, које су на врховима, бадемасте од њих; и улошци од њих, да буду светиљке на њима; и улошак седми, онај на врху светиљке, на врху одозго, чврст, цео златан; И седам светиљки на њој златних, и клешта њена златна, и лопатице њихове златне. Овај је посребрио стубове, и излио је стубу златне прстенове, и позлатио је преворнице златом, и позлатио је стубове завесе златом, и начинио је златне куке. Овај је направио и прстенове шатора златне, и прстенове дворишта, и прстенове за разапињање покривача одозго бронзане; Овај је излио капителе сребрне шатора, и капителе бронзане врата шатора, и капију дворишта; и куке је направио за стубове сребрне, на стубовима овај их је посребрио; Овај је направио коље шатора, и коље дворишта бронзане; Овај је направио олтар бронзани од кадионица бронзаних, које су биле људима који су се побунили са Корејевим скупом; Овај је направио све судове олтара, и кадионицу његову, и подножје, и чаше, и виљушке месне бронзане; Овај је направио олтару решетку, дело мрежасто испод кадионице под њом до половине његове; и ставио је на њега четири прстена од четири дела решетке олтара бронзана, широка за полуге, тако да се подиже у њима олтар; Овај је направио уље помазања свето, и састав

тамјана чист дело мироварово; Овај је направио умиваоницу бронзану, и подножје њено бронзано од огледала жена које су постиле, које су постиле код врата шатора сведочанства, у који дан га је поставио. И направио је умивалник, да би се из њега прали Мојсије и Арон и синови његови, руке њихове и ноге, када улазе у шатор сведочанства, или када приступају ка жртвенику да служе, прали су се из њега, као што је заповедио Господ Мојсију.

39

Све злато које је било израђено за дела према свему раду светих ствари постало је злато првина, двадесет девет таланата и седам стотина двадесет сикала према светом сиклу; И сребро, прилог од пребројаних људи скупштине, сто таланата и хиљаду седам стотина седамдесет пет сикала; драхма једна по глави, пола сикла, према светом сиклу; Сваки који је пролазио преглед од двадесет година старости и више, у шездесет мириада и три хиљаде пет стотина педесет. И стотину таланата сребра постало је за ливење стотину постоља шатора и за постоља завесе, стотину постоља за стотину таланата, талант по постољу. И хиљаду седам стотина седамдесет пет сикала направио је за куке за стубове, и позлатио је њихова постоља и украсио их. И бронза прилога седамдесет таланата и хиљаду пет стотина сикала. И направише од ње постоља врата шатора сведочанства, и постоља дворишта унаоколо, и постоља

капије дворишта, и коље шатора, и коље дворишта унаоколо, и решетку бронзану жртвеника, и све судове жртвеника, и све алате шатора сведочанства. И учинише синови Израиљеви, као што заповеди Господ Мојсију, тако учинише. А преостало злато прилога начинише судове за служење њима пред Господом. И преостали љубичасти, и пурпур, и скерлет начинише одежде службене Арону, да служи у њима у светињи. И донесоше одежде Мојсију, и шатор, и судове његове, постоља и преворнице његове, и стубове, и жртвеник, и све судове његове. И уље помазања, и кад темјана састава, и свећњак чисти, и светиљке његове, светиљке паљења, и уље светлости. И сто намене, и све судове његове, и хлебове постављене. И одежде светог, које су Аронове, и одежде синова његових, за свештенство. И платна дворишта, и стубове, и завесу врата шатора, и капије дворишта. И све судове шатора, и све алате његове, и коже, кожу овнова обојену црвено, и покриваче плаве, и од осталих покриваче, и коље, и све алате за дела шатора сведочанства. Колико заповеди Господ Мојсију, тако учинише синови Израиљеви сав посао. И виде Мојсије сва дела, и беху их учинили на начин који заповеди Господ Мојсију, тако их учинише, и благослови их Мојсије.

40

И Господ је говорио Мојсију, говорећи: првог дана првог месеца, на младину, поставићеш шатор сведочанства. И

ставићеш ковчег сведочанства и покрићеш ковчег завесом. И унећеш сто и поставићеш намену његову, и унећеш свећњак и поставићеш светиљке његове. И поставићеш златни олтар за кађење пред ковчегом, и поставићеш завесу као покривач на врата шатора сведочанства. И олтар приношења поставићеш поред врата шатора сведочанства; и поставићеш около шатор, и све ствари његове посветићеш унаоколо. И узећеш уље помазања и помазаћеш шатор и све што је у њему, и посветићеш га и све посуде његове, и биће свет. И помазаћеш жртвеник приношења и све посуђе његово, и посветићеш жртвеник, и жртвеник ће бити светиња над светињама. И довешћеш Арона и синове његове на врата шатора сведочанства и опраћеш их водом. И обућићеш Арона у свете одежде, и помазаћеш га, и посветићеш га, и свештениковаће ми. И синове његове довешћеш и обући ћеш их хитонима. И помазаћеш их на начин на који си помазао њиховог оца, и свештениковаће ми, и биће тако да им помазање свештенства буде заувек, кроз њихова поколења. И учини Мојсије све што му заповеди Господ, тако учини. И догодило се у првом месецу друге године њиховог излажења из Египта, на дан младог месеца, да је постављен шатор. И Мојсије је подигао шатор, поставио капителе, провукао преворнице и подигао стубове. И разапе завесе на шатор и постави покривач шатора на њега одозго, као што заповеди Господ Мојсију. И узевши сведочанства, ставио их је у ковчег; и поставио је мотке под ковчег, и унео је ковчег у шатор, и ставио је покривач завесе, и покрио је ковчег сведочанства, на начин

који је заповедио Господ Мојсију. И ставио је сто у шатор сведочанства, на северну страну изван завесе шатора. И додао је на њу хлебове приношења пред Господом, на начин како је заповедио Господ Мојсију. И поставио је свећњак у шатор сведочанства, на јужну страну шатора. И поставио је њене светиљке пред Господа, на начин на који је Господ заповедио Мојсију. И ставио је златни олтар у шатор сведочанства пред завесу, и запалио је на њему тамјан састава, као што је Господ наредио Мојсију. И жртвеник приношења поставио је поред врата шатора. И постави двориште около шатора и олтара, и заврши Мојсије све послове. И облак покри шатор сведочанства, и слава Господња испуни шатор. И није могао Мојсије да уђе у шатор сведочанства, јер је облак осењавао над њим, и слава Господња испуни шатор. Када би се облак подигао са шатора, синови Израиља су кретали са својим пртљагом. Ако облак није ишао горе, нису кретали док није дошао дан када је облак отишао горе. Јер облак беше над шатором дању, а ватра беше над њим ноћу пред свим Израиљем, при свим њиховим одласцима.

Бројеви

1

И говорио је Господ Мојсију у пустињи Синајској, у шатору сведочанства, првог дана другог месеца, друге године пошто су изашли из земље египатске, говорећи: Узмите попис целог сабрања Израиља према породицама, према домовима отаца њихових, према броју имена њихових, према главама њиховим; сваки мушкарац од двадесет година и више, сваки који излази у војсци Израиља, пребројте их са војскама њиховим; ти и Арон пребројте их. И са вама ће бити по један од сваког племена, владари према домовима отаца ће бити. И ово су имена људи који ће стајати поред вас: од Рувима, Елисур син Седиуров; од Симеона, Саламиел син Сурисадајев. Од Јуде, Насон, син Аминадабов. Од Исахара, Натанаило син Согаров; од Завулона, Елијав син Хелонов; од синова Јосифових од Јефрема, Елисама син Амихудов; од Манасије, Гамалило син Фадасуров. Од Венијамина, Авидан, син Гадеонијев. Од Дана, Ахиезер син Амисадаја. Од Асира, Фагаиел, син

Екранов. Од Гада, Елисаф, син Рагуилов. Од Нефталија, Ахире, син Аинана. Ово су позвани из заједнице, поглавари племена према њиховим породицама, заповедници хиљада Израиља. И узеше Мојсије и Арон ове људе који су позвани по имену. И сав скуп скупили су првог дана месеца друге године; и регистровали су се према рођењима њиховим, према породицама њиховим, према броју имена њихових, од двадесет година и више, сваки мушкарац према глави његовој, на начин који је заповедио Господ Мојсију; и пребројани су у пустињи Синајској. И постадоше синови Рувима, првенца Израиља, према породицама њиховим, према племенима њиховим, према кућама отаца њихових, према броју имена њихових, према главама њиховим, сви мушкарци од двадесет година и више, сваки који излази у војску, попис њихов од племена Рувимовог, четрдесет шест хиљада и пет стотина. Синовима Симеоновим према породицама њиховим, према племенима њиховим, према кућама очева њихових, према броју имена њихових, према главама њиховим, сви мушкарци од двадесет година и више, сваки који излази у војску, пописивање њихово од племена Симеоновог, педесет и девет хиљада и три стотине. Синовима Јуде према сродству њиховом, према племенима њиховим, према кућама отаца њихових, према броју имена њихових, према глави њиховој, сви мушкарци од двадесет година и више, сваки онај који излази у војску, попис њихов од племена Јуде, седамдесет и четири хиљаде и шест стотина. Синовима Исахара према породицама њиховим, према родовима њиховим, према кућама отаца њихових,

према броју имена њихових, према главама њиховим, сви мушкарци од двадесет година и више, сви који излазе у војску, попис њихов од племена Исахара, педесет четири хиљаде и четири стотине. Синовима Завулоновим према сродству њиховом, према племенима њиховим, према кућама отаца њихових, према броју имена њихових, према глави њиховој, сви мушкарци од двадесет година и више, сваки који излази у војску, попис њихов од племена Завулоновог, педесет и седам хиљада и четири стотине. Синовима Јосифа, синовима Јефремовим, према породицама њиховим, према племенима њиховим, према кућама отаца њихових, према броју имена њихових, према глави њиховој, сви мушкарци од двадесет година и више, сви који излазе у војску, пописивање њихово од племена Јефремовог, четрдесет хиљада и пет стотина. Синовима Манасије према сродству њиховом, према племенима њиховим, према кућама отаца њихових, према броју имена њихових, према глави њиховој, сви мушкарци, од двадесет година и више, сваки онај који излази у војску, попис њихов из племена Манасије, тридесет две хиљаде и двеста. Синовима Венијаминовим према породици њиховој, према племенима њиховим, према кућама отаца њихових, према броју имена њихових, према глави њиховој, сви мушкарци од двадесет година и више, сваки онај који излази у војску, пописивање њихово од племена Венијаминовог, тридесет и пет хиљада и четири стотине. Синовима Гадовим према сродству њиховом, према племенима њиховим, према кућама отаца њихових, према броју имена њихових, према

глави њиховој, сви мушкарци од двадесет година и више, сваки онај који излази у војску, пописивање њихово: од племена Гадовог, четрдесет и пет хиљада и шест стотина и педесет. Синовима Дана према сродству њиховом, према племенима њиховим, према кућама очева њихових, према броју имена њихових, према глави њиховој, сви мушкарци од двадесет година и више, сваки онај који излази у војску, попис њихов од племена Дана, шездесет две хиљаде и седам стотина. Синовима Асира према породицама њиховим, према племенима њиховим, према кућама отаца њихових, према броју имена њихових, према глави њиховој, сви мушкарци од двадесет година и више, сваки онај који излази у војску, пописивање њихово из племена Асира, четрдесет и једна хиљада и пет стотина. Синовима Нефталима према сродству њиховом, према племенима њиховим, према кућама отаца њихових, према броју имена њихових, према глави њиховој, сви мушкарци од двадесет година и више, сваки онај који излази у војсци, пописивање њихово из племена Нефталима, педесет и три хиљаде и четири стотине. Ово је пописивање које су извршили Мојсије и Арон и поглавари Израиља, дванаест мушкараца, по један човек на једно племе, према племенима породичних кућа. И постаде сав попис синова Израиља са силом њиховом од двадесет година и навише, сваки онај који излази да се постави у бојни ред у Израиљу, шест стотина хиљада и три хиљаде и пет стотина и педесет. Али Левити из племена њихових породица нису били пребројани међу синовима Израиља. И Господ је говорио

Мојсију, говорећи: Види, племе Левијево нећеш пребројати, и број њихов нећеш узети, међу синовима Израиљевим. И ти постави Левите над шатором сведочанства, и над свим његовим посудама, и над свим што је у њему; они ће носити шатор и све његове посуде, и они ће служити у њему, и око шатора ће логоровати. И када се подиже шатор, Левити ће га оборити, а када се поставља шатор, они ће га подићи, и странац који се приближи нека умре. И табороваће синови Израиља, сваки човек у свом реду и сваки човек према свом вођству, са својом снагом. А Левити нека се утаборе наоколо шатора сведочанства, и неће бити греха међу синовима Израиљевим. И Левити ће сами чувати стражу шатора сведочанства. И учинише синови Израиља према свему што заповеди Господ Мојсију и Арону, тако учинише.

2

И Господ је говорио Мојсију и Арону, говорећи: сваки човек држећи се свог према одреду, према заставама, према кућама очева њихових, нека се утаборе синови Израиља насупрот; у кругу шатора сведочанства утабориће се синови Израиља. И они који логорују први према истоку, ред логора Јуде са њиховом силом, и владар синова Јудиних, Насон, син Аминадабов. Његова снага, они који су прегледани: седамдесет четири хиљаде шест стотина. И они који логорују поред племена Исахара, и владар синова Исахара, Натанаил син Согара. Његова снага, они који су

прегледани, педесет четири хиљаде и четири стотине. И они који логорују поред племена Завулоновог, и владар синова Завулонових — Елијав, син Хелонов. Његова снага, они који су пребројани: педесет седам хиљада четири стотине. Сви прегледани из логора Јуде, сто осамдесет и шест хиљада и четири стотине, са својом снагом први ће кренути. Легије логора Рувима, према југу снага њихова, и владар синова Рувимових, Елисур, син Седиуров. Његова снага, они који су прегледани: четрдесет шест хиљада пет стотина. И они који логорују поред племена Симеона, и владар синова Симеона, Саламиил син Сурисадаја. Његова снага, они који су пребројани: педесет девет хиљада три стотине. И они који логорују поред њега, племе Гада, и владар синова Гада, Елисаф, син Рагуилов. Његова снага, они који су прегледани: четрдесет пет хиљада шест стотина педесет. Сви прегледани логора Рувима, сто педесет и једна хиљада и четири стотине и педесет, са својом снагом ће кренути као други. И подигнуће се шатор сведочанства и логор Левита усред логора; као што ће логоровати, тако ће и кренути, сваки држећи се према вођству. Ред логора Јефремовог од мора са њиховом снагом, и владар синова Јефремових, Јелисама, син Амијудов. Његова војска, они који су пребројани: четрдесет хиљада пет стотина. И они који логорују поред племена Манасије, и владар синова Манасије, Гамалиил, син Фадасура. Његова снага, они који су пребројани, тридесет две хиљаде двеста. И они који логорују поред племена Венијаминовог, и владар синова Венијаминових, Авидан, син Гадеонијев. Његова снага, они

који су прегледани, тридесет и пет хиљада и четири стотине. Сви прегледани из логора Ефраима, сто хиљада и осам хиљада и сто, са својом снагом, трећи ће кренути. Одред логора Дана према северу са њиховом силом, и владар синова Данових, Ахиезер, син Амисадајев. Његова снага, они који су прегледани: шездесет две хиљаде седам стотина. И они који логорују поред њега, племе Асирово, и владар синова Асирових, Фагеил, син Екранов. Његова снага, они који су прегледани: четрдесет једна хиљада и пет стотина. И они који логорују поред племена Нефталим, и владар синова Нефталима, Ахире, син Аинанов. Његова снага, они који су пребројани: педесет три хиљаде четири стотине. Сви пребројани из логора Дана, сто педесет и седам хиљада и шест стотина; последњи ће кренути према својим редовима. Ово је попис синова Израиља према домовима њихових отаца, сав попис логора са њиховим снагама, шест стотина хиљада и три хиљаде пет стотина педесет. Али Левити нису били бројани заједно са њима, као што је Господ наредио Мојсију. И учинише синови Израиља све колико заповеди Господ Мојсију, тако се утабориваху према реду њиховом, и тако полажаху сваки држећи се према родовима њиховим, према кућама отаца њихових.

3

И ово су поколења Арона и Мојсија, у дан када је Господ

говорио Мојсију на гори Синај. И ово су имена синова Аронових: првенац Надаб, и Абиуд, Елеазар и Итамар. Ова су имена синова Аронових, свештеника помазаних, које су посветили да врше свештеничку службу. И умрли су Надаб и Авијуд пред Господом, приносећи они страну ватру пред Господом, у пустињи Синај, и деце није било њима; и свештеновали су Елеазар и Итамар са Ароном оцем њиховим. И Господ говори Мојсију, говорећи: узми племе Левијево и постави их пред Ароном свештеником, и они ће му служити и чуваће његову стражу и стражу синова Израиљевих пред шатором сведочанства, да раде послове шатора. И чуваће све судове шатора сведочанства и стражу синова Израиља према свим пословима шатора. И даћеш Левите Арону и синовима његовим свештеницима, дати као дар, ови су мени од синова Израиља. И Арона и синове његове поставићеш над шатором сведочанства, и они ће чувати своје свештенство и све ствари према олтару и унутар завесе, а странац који дотакне умреће. И Господ је говорио Мојсију, говорећи, и ево ја сам узео Левите из средине синова Израиља уместо сваког првенца који отвара утробу од синова Израиља; откуп њихов ће бити, и Левити ће бити моји. Мени припада сваки првородни, јер у дан када сам поразио сваког првородног у земљи Египта, посветио сам себи сваког првородног у Израиљу, од човека до стоке — мени ће припадати, ја Господ. И Господ је говорио Мојсију у пустињи Синај, говорећи: Преброј синове Левија према кућама очева њихових, према племенима њиховим; свако мушко од месец дана и више, пребројте их.

И обишли су их Мојсије и Арон по гласу Господа, на начин који им је Господ заповедио. И ово су били синови Левија по њиховим именима: Гедсон, Каат и Мерари. И ово су имена синова Гедсонових према њиховим племенима: Лобени и Семеи. И синови Каата према њиховим родовима: Амрам и Исаар, Хеврон и Озиил. И синови Мераријa према њиховим родовима: Моли и Муси. Ово су родови Левита према њиховим очинским домовима. Гедсону народ Лобенија и народ Семеија, ови народи Гедсона. Њихово пописивање према броју свих мушкараца од једног месеца и навише, њихово пописивање, седам хиљада пет стотина. И синови Гедсонови иза шатора ће се утаборити поред мора. И владар куће породице народа Гедсона, Елисаф, син Даилов. И стража синова Гедсонових у шатору сведочанства: шатор и покривач, и покривач врата шатора сведочанства, и завесе дворишта, и завеса капије дворишта која је на шатору, и остаци свих послова његових. Каату: народ Амрам један, и народ Исар један, и народ Хеврон један, и народ Озиел један. Ови су народи Каата, према броју. Свако мушко од месец дана и навише, осам хиљада шест стотина, који чувају стражу светиња. Племена синова Каатових ће се утаборити са јужне стране шатора. И вођа куће очева народа Каата беше Елисафан, син Озилов. И њихова стража је ковчег, и сто, и свећњак, и жртвеници, и посуђе светилишта којима служе у њима, и покривач, и сви њихови послови. И владар над владарима Левита, Елеазар, син Арона свештеника, постављен да чува стражаре светих ствари. Мераријy народ Моолија и народ Мусија, ови су

народи Мерарија. Њихово пописивање према броју, сваки мушкарац од једног месеца и навише, шест хиљада педесет. И вођа куће породица народа Мерарија, Суријел, син Авихаила, утабориће се са стране шатора према северу. Пописивање страже синова Мерарија: капителе шатора, и преворнице његове, и стубове његове, и постоља његова, и сав прибор њихов, и послове њихове, и стубове дворишта унаоколо, и постоља њихова, и коље, и ужад њихову. Они који логорују према лицу шатора сведочанства са истока, Мојсије и Арон и синови његови, чувајући стражу светиње за стражу синова Израиљевих, а странац који додирне, умреће. Сав попис Левита које пописаше Мојсије и Арон по гласу Господњем према њиховим племенима, сваки мушкарац од месец дана и више, двадесет две хиљаде. И рече Господ Мојсију говорећи: Обиђи све првороднике мушке међу синовима Израиљевим од месец дана и навише, и узмите број по имену. И узећеш Левите мени, ја Господ, уместо свих првенаца синова Израиља, и стоку Левита уместо свих првенаца у стоци синова Израиља. И посетио је Мојсије сваког првороднога међу синовима Израиља на начин на који је Господ заповедио. И беше свих првородних мушкараца према броју по имену, од месец дана и навише, према њиховом попису, двадесет две хиљаде двеста седамдесет три. И говорио је Господ Мојсију, говорећи: узми Левите уместо свих првородних синова Израела, и стоку Левита уместо њихове стоке, и Левити ће бити моји; ја сам Господ. И откуп двеста седамдесет и три, они који прелазе број Левита од првородних синова

Израиља. И узећеш пет сикала по глави, по светој дидрахми узећеш, двадесет обола по сиклу. И даћеш сребро Арону и синовима његовим, откуп оних који премашују међу њима. И узе Мојсије сребро откупа оних који су превазилазили откупљење Левита. Од првородних синова Израиља узео је сребро, хиљаду три стотине шездесет пет сикала, према светом сикалу. И дао је Мојсије откуп оних који су премашивали Арону и синовима његовим, по гласу Господњем, на начин како је заповедио Господ Мојсију.

4

И говорио је Господ Мојсију и Арону говорећи: узми број синова Катових из средине синова Левијевих, према родовима њиховим, према кућама отаца њихових, од двадесет и пет година и више до педесет година, сваки који улази да служи, да чини све послове у шатору сведочанства. И ово су дела синова Каатових у шатору сведочанства, светиња над светињама. И уђи ће Арон и синови његови, када се подигне логор, и скинуће завесу заклањајућу, и покриће њом ковчег сведочанства, и ставиће на њега покривач, кожу плаву, и пребациће на њу одело цело плаво одозго, и провући ће мотке. И на сто који је постављен пребациће на њега одећу сву пурпурну, и зделе, и кадионице, и чаше, и посуде за изливање у којима излива, и хлебови који су непрестано на њему биће. И ставиће на њу скерлетну одежду, и покриће је плавим кожним

покривачем, и провући ће кроз њу мотке. И узеће плаву одежду и покриће свећњак који светли, и његове светиљке, и његове усекаче, и његове судове за изливање, и све судове уља којима служе у њима. И убациће је и све њене судове у плави кожни покривач, и метнуће је на носила. И на златни жртвеник покриће хаљином плавом, и покриће га плавим кожним покривачем, и провући ће његове мотке. И узеће све судове за служење којима служе у светињи, и ставиће их у плаву одежду, и покриће их плавим кожним покривачем, и метнуће их на мотке. И покривач ће ставити на жртвеник, и покриће га одеждом сву пурпурном. И они ће ставити на њега све судове којима служе на њему у њима, и кадионице, и виљушке за месо, и чаше, и покривач, и све судове олтара; и они ће ставити на њега кожни плави покривач, и провући ће његове мотке; и они ће узети пурпурну одећу, и покриће умиваоницу и његову основу, и ставиће је у кожни плави покривач, и ставиће на мотке, и завршиће Арон и његови синови, покривајући свете ствари, и све свете судове, када се подиже логор; и после тогаући ће синови Катови да носе, и неће дотаћи свете ствари, да не умру; ово ће носити синови Катови у шатору сведочанства. Надзорник Елеазар, син Арона свештеника: уље светла, и кађење састава, и свакодневна жртва, и уље помазања, надзор целог шатора, и све што је у њему у светињи, у свим делима. И Господ је говорио Мојсију и Арону говорећи: немојте уништити народ племена Катовог из средине Левита. Ово учините њима, и живеће и неће умрети, када они приступају ка светињи над светињама; Арон и синови његови нека

приступе, и поставиће их сваког према његовој дужности, и неће ући да виде изненада свете ствари, и умреће. И говорио је Господ Мојсију, говорећи, узми број синова Гирсонових, и то према кућама отаца њихових, према родовима њиховим, од двадесет и пет година и више до педесет година, пребројих, сваки који улази да служи, да чини своја дела у шатору сведочанства. Ово је служба народа Гедсона, да служе и носе. И подигне коже шатора, и шатор сведочанства, и покривач његов, и плави покривач који је на њему одозго, и покривач врата шатора сведочанства, и завесе дворишта које су на шатору сведочанства, и вишак, и све посуђе за службу којим служе, учиниће их. Према речима Арона и синова његових биће служба синова Гедсонових према свим службама њиховим и према свим делима њиховим, и надгледаћеш их по имену све оно што припремају под њима. Ово је служба синова Гедсона у шатору сведочанства, и стража њихова у руци Итамара, сина Арона свештеника. Синове Мерарија према племенима њиховим, према кућама очева њихових, пребројте их, од двадесет и пет година и више до педесет година пребројте их, сваки онај који улази да служи послове шатора сведочанства. И ово су дужности оних који носе од њих према свим пословима њиховим у шатору сведочанства: капителе шатора, и преворнице, и стубове његове, и подножја његова, и покривач, и подножја њихова, и стубове њихове, и покривач врата шатора, и стубове дворишта унаоколо, и подножја њихова, и стубове завесе капије дворишта, и подножја њихова, и коље њихово, и

ужад њихову, и све посуђе њихово, и све службе њихове; по именима пребројте их, и све посуђе стражарења оних који носе од њих. Ово је служба народа синова Мерарија у свим њиховим делима у шатору сведочанства под руком Итамара, сина Арона свештеника. И обишли су Мојсије и Арон и поглавари Израиља синове Катове по племенима њиховим, по кућама отаца њихових, од двадесет и пет година и више до педесет година, сваки онај који улази да служи и да ради у шатору сведочанства. И догодило се да је њихово пописивање према њиховим родовима било две хиљаде седам стотина педесет. Ово је попис народа Каата, сви који служе у шатору сведочанства, како су пописали Мојсије и Арон по гласу Господњем, преко руке Мојсијеве. И пребројани су синови Герсонови према њиховим племенима, према кућама њихових отаца, од двадесет и пет година и више до педесет година, сваки који улази да служи и да ради послове у шатору сведочанства. И постало је пописивање њихово, према родовима њиховим, према кућама отаца њихових, две хиљаде шест стотина тридесет. Ово је пописивање народа синова Гедсонових, свих оних који служе у шатору сведочанства, које је извршио Мојсеј и Арон по гласу Господњем, преко Мојсеја. Пребројани су били и народ синова Мерарија према њиховим родовима, према кућама њихових отаца, од двадесет и пет година и навише до педесет година, сваки онај који улази да служи за послове шатора сведочанства. И постало је пописивање њихово према родовима њиховим, према кућама отаца њихових, три хиљаде и двеста. Ово је попис народа синова

Мерарија, које пописаше Мојсије и Арон по гласу Господњем, преко Мојсија. Сви пребројани, које су пребројали Мојсије и Арон и поглавари Израиља, Левите, према родовима и према кућама отаца њихових, од двадесет и пет година и више до педесет година, сваки онај који улази да врши посао послова и послове ношења у шатору сведочанства. И постадоше пребројани осам хиљада пет стотина осамдесет. Гласом Господњим обишао их је руком Мојсијевом, човека по човека према њиховим делима и према ономе што они подижу, и пребројани су на начин који је Господ заповедио Мојсију.

5

И Господ је говорио Мојсију говорећи: заповеди синовима Израиља и нека пошаљу из логора све губаве и све оне са течењем и све нечисте по души. Од мушког до женског, пошаљите их ван логора, и неће оскрнавити своје логоре у којима ја бораве међу њима. И учинише тако синови Израиљеви, и изаслаше их напоље из логора, како говори Господ Мојсију, тако учинише синови Израиљеви. И говорио је Господ Мојсију говорећи, говори синовима Израиља говорећи, човек или жена, ко год учини било који од свих људских грехова, и превидевши превиди и буде крива та душа, исповедиће грех који је учинила, и вратиће преступ, главни износ, и његову петину додаће на њега, и вратиће ономе против кога је преступила. Ако но нема том

човеку осветника, тако да му се врати преступ, преступ који се враћа Господу, свештенику ће припасти, осим овна измирења, кроз којег ће се измирити за њега. И сви првини према свим стварима које се посвећују међу синовима Израела, колико год да принесу Господу, том свештенику ће припасти; И сваког посвећене ствари његове ће бити; и човек, шта год да да свештенику, његово ће бити. И говорио је Господ Мојсију говорећи: Говори синовима Израиља и реци им: ако жена неког човека прекрши и презревши презре га, и неко легне с њом леже семена, и то се сакрије од очију њеног мужа, и она се сакрије, а она буде оскрнављена, и сведока не беше с њом, и она не буде ухваћена, и дође на њега дух љубоморе и љубомори се на жену своју, а она буде оскрнављена, или дође на њега дух љубоморе и љубомори се на жену своју, а она не буде оскрнављена, онда ће човек довести жену своју свештенику и принеће дар за њу, десетину ефе јечменог брашна; неће излити на њега уље, нити ће ставити на њега тамјан, јер је то жртва љубоморе, жртва спомена, која подсећа на грех. И свештеник ће је принети и поставити је пред Господа. И узеће свештеник чисту живу воду у земљаном суду, и од земље која се налази на тлу шатора сведочанства, и узевши је, свештеник ће убацити у воду. И поставиће свештеник жену пред Господом, и открити ће главу жене, и даће на њене руке жртву спомена, жртву љубоморе, а у руци свештеника биће вода укора овог проклетог. И заклети ће је свештеник, и рећи ће жени: ако није спавао неко са тобом, ако ниси преступила да будеш оскврњена под мужем

твојим, невина буди од воде горке проклете ове. Ако си ти прекршила будући удата, или си се оскрнавила, и неко је дао постељу његову у теби, осим мужа твога; И заклињаће свештеник жену заклетвама проклетства овог, и рећи ће свештеник жени, нека Господ да тебе у проклетство и заклетву усред народа твога, када Господ учини да твоје бедро отпадне, и твоја утроба отече. И ући ће ова проклета вода у твој стомак да надује утробу и да отпадне твоје бедро, и рећи ће жена: нека буде, нека буде. И свештеник ће написати ове клетве у књигу и избрисаће их у воду горке воде проклињања. И напојиће жену водом укора проклетом, и ући ће у њу вода проклета укора. И узеће свештеник из руке жене жртву ревности, и поставиће жртву пред Господом, и принеће је ка олтару. И узеће свештеник од жртве спомен њен, и принесће га на жртвеник, и после. Ова вода ће напојити жену. И биће, ако је оскрнављена и побегне од мужа њеног, и уђе у њу вода укора проклета, надуће јој трбух и отпашће јој бедро, и биће жена проклетство народу свом. Ако пак није оскрнављена жена, и чиста је, и невина ће бити и зачеће семе. Ово је закон о ревности када удата жена прекрши и оскврни се. Или човек који, ако дође на њега дух љубоморе и буде љубоморан на жену његову, и постави жену његову пред Господом, и учини њој свештеник сав овај закон, и невин ће бити човек од греха; и она жена ће примити грех њен.

6

И говорио је Господ Мојсију, говорећи, говори синовима Израиља, и рећи ћеш им, човек или жена, који би велико заветовао завет да се посвети посвећењем Господу, од вина и јаког пића биће очишћен; и сирће од вина и сирће од јаког пића неће пити; и колико се производи од грожђа неће пити; и грожђе свеже и сушено грожђе неће јести све дане завета његовог; од свега колико постаје од винове лозе, вино од кожица грожђа до семенке неће јести све дане очишћења; бријач неће доћи на главу његову, док не буду испуњени дани, колико је заветовао Господу; свет ће бити негујући косу власи главе све дане завета Господу; ни на једну душу умрлу неће ући ни на оца и мајку, и ни на брата и ни на сестру, неће се оскрнавити на њима када умру они, јер завет Бога његовог на њему на глави његовој; Све дане завета његовог свет ће бити Господу. Ако ли ко умре на њему изненада, одмах ће бити оскрнављена глава завета његовог, и обријаће главу своју у који дан буде очишћен, у седми дан биће обријан. И осмог дана донеће две грлице или два младунчета голубова свештенику, на врата шатора сведочанства. И учиниће свештеник једну за грех, и једну за жртву паљеницу; и извршиће очишћење за њега свештеник за оно што је сагрешио у вези душе; и посветиће главу његову у оном дану, у којем је посвећен Господу, дане завета; и принеће јагње једногодишње за преступ; и дани ранији неће се рачунати, јер је оскврњена глава завета његовог. И ово је закон оног који се заветовао: у који дан испуни дане завета свог, донеће сам код врата шатора сведочанства. И донеће дар његов Господу јагње

једногодишње без мане једно за жртву паљеницу, и јагње женско једногодишње једно без мане за грех, и овна једног без мане за спасење, и корпу пресних хлебова од белог брашна погача замешених у уљу, и колаче пресне помазане у уљу, и жртву њихову, и налив њихов. И свештеник ће принети пред Господа и учиниће за грех његов и жртву паљеницу његову. И овна ће учинити жертву спасења Господу на корпи пресних хлебова, и учиниће свештеник жертву његову иливење његово. И обријаће се онај који је учинио завет поред врата шатора сведочанства главу завета свог, и положиће длаке на ватру која је под жртвом спасења. И узеће свештеник кувану руку од овна, и један пресан хлеб из корпе, и једну пресну погачу, и ставиће их на руке оног који је учинио завет, пошто се он обрије за свој завет, и свештеник ће их принети као принос пред Господом; свето ће бити свештенику уз груди приноса и уз руку приноса; и после тога ће онај који је учинио завет пити вино. Ово је закон оног који је положио завет, који би заветовао Господу дар свој Господу о завету свом, одвојено од онога што би нашла рука његова, према снази завета његовог који би заветовао према закону чистоте. И говорио је Господ Мојсију, говорећи: говори Арону и синовима његовим, говорећи: овако ћете благосиљати синове Израиља, говорећи им: да те благослови Господ и да те чува. Да засија Господ лице своје на тебе и да те помилује. Нека подигне Господ лице своје на тебе и да ти мир. И они ће поставити моје име на синове Израела, и ја, Господ, ћу их благословити.

7

И догодило се оног дана када је Мојсије завршио да подигне шатор, и помазао га је, и посветио га је, и све његово посуђе, и жртвеник, и све његово посуђе, и помазао их је, и посветио их је. И принесоше владари Израиља, дванаест владара домова отаца њихових, ови владари племена, ови који су стајали над пописом. И донесоше свој дар пред Господа: шест покривених кола и дванаест волова, по једна кола од два поглавара и по једно теле од сваког, и донесоше их пред шатор. И рекао је Господ Мојсију, говорећи, узми од њих, и биће за службене послове шатора сведочанства; и даћеш их Левитима, свакоме према његовој служби. И узевши Мојсије кола и волове, даде их Левитима. И две запреге и четири вола даде синовима Гедсоновим према њиховим службама. И четири кола и осам волова даде синовима Мерарија према њиховим службама, кроз Итамара, сина Арона свештеника. И синовима Каатовим није дао, јер имају ствари за служење светиње, на раменима ће их носити. И владари принесоше дарове за посвећење жртвеника, у дан када га је помазао, и владари принесоше своје дарове пред жртвеником. И рече Господ Мојсију: По један владар дневно ће приносити своје дарове за посвећење жртвеника. И онај који је приносио свој дар првог дана био је Насон, син Аминадабов, владар племена Јудиног. И донео је дар свој: једну сребрну чинију, тежине сто тридесет сикала, једну сребрну зделу од седамдесет сикала према светом сикалу,

обе пуне белог брашна замешеног у уљу за жртву. Кадионицу једну од десет златника, пуну тамјана. Теле једно од говеда, овна једног, јагње једно годишње за жртву паљеницу, и јарца једног од коза за грех. И за жртву спасења: јунице две, овнова пет, јараца пет, јагњица једногодишњих пет. То је дар Насона, сина Аминадавовог. Другог дана донео је Натанаил, син Согаров, владар племена Исахаровог. И донео је свој дар: једну сребрну чинију, тежине сто тридесет сикала, једну сребрну зделу од седамдесет сикала према светом сикалу, обе пуне белог брашна мешаног у уљу за жртву. Кадионицу једну од десет златника, пуну тамјана. Теле једно од говеда, овна једног, јагње једно годишње за жртву паљеницу, и јарца једног од коза за грех. И за жртву спасења: две јунице, пет овнова, пет јараца, пет једногодишњих јагњица. Ово је дар Натанаила, сина Согаровог. Трећег дана владар синова Завулонових, Елијав, син Хелонов. Дар његов, једна сребрна чинија, сто и тридесет тежина његова; једна сребрна зделa, седамдесет сикала према светом сикалу; обоје пуне белог брашна замешеног у уљу за жртву; једна кадионица од десет златних, пуна тамјана. Теле једно од говеда, овна једног, јагње једно годишње за жртву паљеницу, и јарца једног од коза за грех. И за жртву захвалну две јунице, пет овнова, пет јараца, пет једногодишњих јагњица, ово је дар Елијава, сина Хелоновог. Четвртог дана вођа синова Рувимових, Елисур, син Седиуров. Дар његов, једна сребрна чинија, сто и тридесет тежина његова; једна сребрна зделa, седамдесет сикала према светом сикалу; обе пуне белог брашна

замешеног у уљу за жртву; једна кадионица од десет златних, пуна тамјана. Теле једно од говеда, овна једног, јагње једно годишње за жртву паљеницу, и јарца једног од коза за грех. И за жртву захвалну две јунице, пет овнова, пет јараца, пет једногодишњих јагњаца, ово је дар Елисура, сина Седиуровог. Петог дана вођа синова Симеонових, Саламиил, син Сурисадаја. Дар његов: сребрна чинија једна, тежине сто тридесет, сребрна здела једна од седамдесет сикала према светом сикалу, обе пуне белог брашна помешаног у уљу за жртву. Кадионицу једну од десет златника, пуну тамјана. Теле једно од говеда, овна једног, јагње једно годишње за жртву паљеницу, и јарца једног од коза за грех. И за жртву спасења: две јунице, пет овнова, пет јараца, пет једногодишњих јагњица. Ово је дар Саламиила, сина Сурисадајевог. Шестог дана владар синова Гадових, Елисаф син Рагуелов. Дар његов: сребрна чинија једна, тежине сто тридесет, сребрна здела једна од седамдесет сикала према светом сикалу, обе пуне белог брашна замешеног у уљу за жртву. Кадионицу једну од десет златника, пуну тамјана. Теле једно од говеда, овна једног, јагње једно годишње за жртву паљеницу, и јарца једног од коза за грех. И за жртву спасења: две јунице, пет овнова, пет јараца, пет једногодишњих јагњица. Ово је дар Елисафа, сина Рагуиловог. Седмог дана владар синова Ефремових, Елисама, син Емиудов. Дар његов: сребрна чинија једна, тежине сто тридесет, сребрна здела једна од седамдесет сикала према светом сикалу, обе пуне белог брашна замешеног у уљу за жртву. Кадионицу једну од десет

златника, пуну тамјана. Теле једно од говеда, овна једног, јагње једно годишње за жртву паљеницу, и јарца једног од коза за грех. И за жртву спасења: две јунице, пет овнова, пет јараца, пет једногодишњих јагњица. Ово је дар Елисама, сина Емиуда. Осмог дана владар синова Манасијиних, Гамалиил син Фадасуров. Дар његов: сребрна чинија једна, тежине сто тридесет, сребрна здела једна од седамдесет сикала према светом сикалу, обе пуне белог брашна мешаног у уљу за жртву. Кадионицу једну од десет златника, пуну тамјана. Теле једно од говеда, ован један, јагње једно годишње за жртву паљеницу, и јарац од коза један за грех; И за жртву захвалну јунице две, овнова пет, јараца пет, јагњица годишњих пет; ово је дар Гамалиила, сина Фадасуровог. Деветог дана владар синова Венијаминових, Авидан син Гадеонијев. Његов дар, једна сребрна чинија, њена тежина сто и тридесет; једна сребрна здела, седамдесет сикала према светом сикалу; обоје пуне белог брашна помешаног са уљем за жртву; једна кадионица од десет златних, пуна тамјана. Теле једно од говеда, овна једног, јагње једно годишње за жртву паљеницу, и јарца једног од коза за грех. И за жртву спасења: две јунице, пет овнова, пет јараца, пет једногодишњих јагњица. То је дар Авидана, сина Гадеонијевог. Десетог дана владар синова Данових, Ахиезер, син Амисадаја. Дар његов: сребрна чинија једна, тежине сто тридесет сикала, сребрна здела једна од седамдесет сикала према светом сикалу, обе пуне белог брашна замешеног у уљу за жртву. Кадионицу једну од

десет златника, пуну тамјана. Теле једно од говеда, овна једног, јагње једно годишње за жртву паљеницу, и јарца једног од коза за грех. И за жртву спасења: две јунице, пет овнова, пет јараца, пет једногодишњих јагњица. Ово је дар Ахиезера, сина Амисадаја. Једанаестог дана владар синова Асирових, Фагеил, син Ехранов. Његов дар: једна сребрна чинија, тежине сто тридесет, једна сребрна здела од седамдесет сикала према светом сикалу, обе пуне белог брашна замешеног у уљу за жртву. Кадионицу једну од десет златника, пуну тамјана. Теле једно од говеда, овна једног, јагње једногодишње једно за жртву паљеницу, и јарца од коза једног за грех. И за жртву спасења: две јунице, пет овнова, пет јараца, пет једногодишњих јагњица. Ово је дар Фагеила, сина Ехрана. Дванаестог дана владар синова Нефталимових, Ахире, син Аинанов. Дар његов: сребрна чинија једна, тежине сто тридесет, сребрна здела једна од седамдесет сикала према светом сикалу, обе пуне белог брашна мешаног у уљу за жртву. Кадионицу једну од десет златника, пуну тамјана. Теле једно од говеда, овна једног, јагње једно годишње за жртву паљеницу, и јарца једног од коза за грех. И за жртву спасења: две јунице, пет овнова, пет јараца, пет једногодишњих јагњица. Ово је дар Ахире, сина Аинановог. Ово је посвећење олтара у дан када га је помазао, од владара синова Израиља: зделе сребрне дванаест, чаше сребрне дванаест, кадионице златне дванаест. Тридесет и сто сикала чинија једна, и седамдесет сикала здела једна, све сребро судова две хиљаде и четири стотине сикала, по светом сикалу. Кадионице златне,

дванаест пуних тамјана, све злато кадионица, сто двадесет златника. Сва говеда за жртву паљеницу: дванаест јунаца, дванаест овнова, дванаест једногодишњих јагањаца, и њихове жртве, и њихова лива, и дванаест јараца од коза за грех. Сва говеда за жртву спасења: јунице двадесет четири, овнови шездесет, јарци шездесет једногодишњи, јагањци шездесет једногодишњи беспрекорни. Ово је посвећење олтара, после испуњења његових руку и после његовог помазања. Када је Мојсије улазио у шатор сведочанства да говори њему, он је чуо глас Господа који је говорио ка њему одозго са престола милости, који је на ковчегу сведочанства, између два херувима, и говорио је ка њему.

8

И Господ је говорио Мојсију, говорећи: говори Арону и реци ћеш му: када поставиш лампе са предње стране, према лицу кандила светлиће седам лампи. И учинио је тако Арон: од једног дела према лицу свећњака запалио је лампе његове, као што је заповедио Господ Мојсију. И ово је израда свећњака: чврст, златан, стабло његово и љиљани његови, чврсти цели; према облику који је показао Господ Мојсију, тако је учинио свећњак. И Господ је говорио Мојсију говорећи, узми Левите из средине синова Израиља, и очистићеш их. И тако ћеш учинити њима њихово очишћење: попрскаћеш их водом очишћења, и бритва ће доћи на све њихово тело, и опраће своје одеће, и биће

чисти. И узеће теле једно из говеда, и за њега жртву од белог брашна замешеног у уљу, и теле једногодишње из говеда узећеш за грех. И довешћеш Левите пред шатор сведочанства, и сакупићеш сав збор синова Израиља. И довешћеш Левите пред Господа, и положиће синови Израиља руке своје на Левите. И одвојиће Арон Левите као принос пред Господом од синова Израиља, и биће тако да раде дела Господња. А Левити ће положити руке на главе телаца, и учинићеш једног за грех, и једног у жртву паљеницу Господу, да очистиш за њих. И поставићеш Левите пред Господа, и пред Арона, и пред синове његове, и вратићеш их као принос пред Господа. И одвојићеш Левите из средине синова Израиља, и биће моји. И после овога уђи ће Левити да раде послове у шатору сведочанства, и очистићеш их, и представићеш их пред Господом. зато што су ови дати мени као дар из средине синова Израиља, уместо свих првородних који отварају сву утробу из синова Израиља, узео сам их за себе. Зато је мени свако прворођено међу синовима Израиља од људи до звери; оног дана када сам ударио свако прворођено у земљи Египта, посветио сам их себи, и узео сам Левите уместо сваког прворођеног међу синовима Израиља. И вратио сам Левите као дар дате Арону и синовима његовим из средине синова Израиља, да раде радове синова Израиља у шатору сведочанства и да измирују за синове Израиља, и неће бити међу синовима Израиља оног који се приближава светињама. И учинише Мојсије и Арон и сва заједница синова Израиљевих Левитима као што заповеди Господ Мојсију о Левитима,

тако учинише њима синови Израиљеви. И очистили су се Левити и опрали су одежде, и Арон их је дао као принос пред Господом, и Арон је очистио за њих да их освети. И после ових ствари ушли су Левити да врше своју службу у шатору сведочанства пред Ароном и пред његовим синовима, као што је Господ заповедио Мојсију о Левитима, тако су им учинили. И говорио је Господ Мојсију говорећи: ово је оно о Левитима: од двадесет и пет година и изнад уђи ће да раде у шатору сведочанства. И од педесет година одвојиће се од службе и неће радити више. И служиће брат његов у шатору сведочанства да чува стражу, али дела неће радити, тако ћеш учинити Левитима у њиховим стражама.

9

И говорио је Господ Мојсију у пустињи Синај у другој години, пошто су они изашли из земље Египта, у првом месецу, говорећи, реци, и нека учине синови Израиља Пасху у њено време, четрнаестог дана првог месеца увече, учини то у његова времена; према његовом закону, и према његовом поређењу учини то. И говорио је Мојсије синовима Израиља да чине пасху четрнаестог дана месеца у пустињи Синаја. Као што заповеди Господ Мојсију, тако учинише синови Израиља. И дошли су људи који су били нечисти на душу човека, и нису могли да учине пасху у онај дан; и приступили су пред Мојсија и Арона у онај дан. И рекли су они људи њему: Ми смо нечисти на душу човека; зар дакле

треба да будемо лишени да принесемо дар Господу према његовом времену у средини синова Израиља? И рече им Мојсије: Станите ту, и слушаћу шта заповеда Господ о вама. И говорио је Господ Мојсију говорећи: говори синовима Израиља говорећи: човек, човек који ако постане нечист на души човека, или буде на далеком путу од вас, или у вашим генерацијама, и учиниће пасху Господу у другом месецу у четрнаестом дану; увече ће га учинити, на бесквасним хлебовима и горким травама јешће га. Неће оставити од њега до јутра, и кост неће сломити од њега, према закону пасхе учиниће га. И човек који, ако је чист и није на далеком путу, а закасни да учини пасху, истребиће се она душа из свог народа, јер није принео дар Господу у његово време; тај човек ће понети свој грех. Ако но прође вама дошљак у вашој земљи и учини пасху Господу према закону пасхе и према његовој уредби, учиниће је, један закон биће за вас и за дошљака и за домороца земље. И на дан када је постављен шатор, облак је покрио шатор, кућу сведочанства, и увече је на шатору било као облик ватре до јутра. Тако је било непрестано: облак ју је покривао дању, а облик огња ноћу. И када се облак подигао од шатора, после тога су полазили синови Израиљеви, и на месту где би стао облак, ту су се утаборили синови Израиљеви. Према заповести Господа ће се утаборити синови Израиља, и према заповести Господа ће кренути. Све дане у које облак засењује шатор, утабориће се синови Израиља. И када се облак задржи над шатором више дана, синови Израиља ће чувати чување Божје и неће кренути. И биће кад облак

покрива шатор извесан број дана, по гласу Господњем ће се утаборити, и по заповести Господњој ће кренути. И биће кад постане облак од вечери до јутра, и подигне се облак ујутру, и кренуће дању или ноћу. Месец дана преовлађујућег облака који засењује над њом, утабориће се синови Израиља и неће отићи. Зато ће по заповести Господњој кренути, стражу Господњу су чували по заповести Господњој у руци Мојсијевој.

10

И Господ је говорио Мојсију, говорећи: начини себи две сребрне трубе; куване ћеш их начинити; и биће ти да сазиваш скупштину и да покрећеш логоре. И затрубићеш у њима, и сабраће се сав збор на врата шатора сведочанства. А ако у једној затрубе, доћи ће к теби сви владари, вође Израиља. И затрубићете сигнал, и кренуће они који су утаборени на истоку; и затрубићете други сигнал, и кренуће табори који су утаборени на југу; и затрубићете трећи сигнал, и кренуће табори који су утаборени поред мора; и затрубићете четврти сигнал, и кренуће табори који су утаборени према северу; сигналом ће трубити при њиховом кретању. И када сакупите скупштину, трубите, али не са знаком. И синови Аронови, свештеници, ће трубити у трубе, и биће вам то вечан закон за поколења ваша. Ако но изађете у рат у вашој земљи против непријатеља који су вам се супротставили, и затрубите у

трубе, бићете спомењани пред Господом и бићете спасени од ваших непријатеља. И у данима радости ваше, и на празницима вашим, и на младинама вашим, трубите у трубе на жртвама паљеницама и на жртвама спасења вашег, и биће вам то спомен пред Богом вашим, ја Господ Бог ваш. И догодило се друге године, другог месеца, двадесетог дана, да се облак подигао од шатора сведочанства. И подигоше синови Израиља са залихама својим у пустињи Синај, и стаде облак у пустињи Фаран. И подигоше се први због гласа Господњег преко Мојсија. И подигоше ред логора синова Јуде први са силом њиховом, и над силом њиховом Насон, син Аминадабов. И на челу војске племена синова Исахарових, Натанаило син Согаров. И на снази племена синова Завулонових, Елијав, син Хелонов. И они ће срушити шатор, и кренуће синови Гедсонови и синови Мераријеви који носе шатор. И кренуо је одред логора Рувимовог са њиховом силом, и над њиховом силом Елисур, син Седиуров, и над силом племена синова Симеонових Саламиел, син Зурисадајев. И над снагом племена синова Гадових, Елисаф, син Рагуилов. И синови Каатови ће поћи носећи свете ствари, и подићи ће шатор када стигну. И подићи ће ред логора Ефрема са њиховом снагом, и над њиховом снагом Елисама, син Смиудов. И над војском племена синова Манасијиних, Гамалило син Фадасуров. И над силом племена синова Венијаминових, Авидан, син Гадеонијев. И они ће кренути ред логора синова Дана, последњи од свих логора, са силом њиховом; и на челу силе њихове Ахиезер, син Амисадаја. И

на снази племена синова Асирових, Фагеил син Екранов. И над снагом племена синова Нефталимових, Ахире син Аинанов. Ово су војске синова Израела, и они кренуше са својом снагом. И рече Мојсије Оваву, сину Рагуила Мадијанитина, зету Мојсија: Одлазимо ми у место које рече Господ: Ово ћу дати вама. Дођи са нама, и добро ћемо ти учинити, јер Господ говори добра о Израиљу. И рекао му је: Нећу ићи, него у своју земљу и свом роду. И рече: Не остављај нас, јер си био с нама у пустињи, и бићеш међу нама као старешина. И биће ако пођеш с нама, и биће она добра која би Господ учинио нама, и добро ћемо ти учинити. И они подигоше из планине Господње пут од три дана, и ковчег завета Господњег ишао је пред њима пут од три дана да им извиди одмор. И догодило се приликом подизања ковчега, и рече Мојсије: Устани, Господе, и нека буду расејани непријатељи Твоји, нека побегну сви који Те мрзе. И када се одмарао, рече: Врати се, Господе, хиљадама миријада у Израиљу. И облак постаде засењујући над њима дању, када су се подизали из логора.

11

И народ је гунђао зло пред Господом, и Господ је чуо, и разгневио се гневом, и разгорела се међу њима ватра од Господа, и прождрла је неки део логора. И народ је викао према Мојсију, и Мојсије се молио Господу, и ватра је престала. И назвао се име тог места Пожар, јер се

распламсао у њима од Господа. И мешовити који беху међу њима пожелеше жељу, и севши плакаше и синови Израиља, и рекоше: Ко ће нас нахранити месом? Сетили смо се рибе коју смо јели у Египту бадава. И тикве, и диње, и празилук, и црни лук, и бели лук. Сада је душа наша сасвим сува, ништа осим мане пред нашим очима. А мана је као семе коријандра, и изглед њен је као изглед кристала. И народ је путовао, и сакупљали су, и млели су то у млину, и тукли су у ступи, и кували су то у лонцу, и чинили су од тога колаче, и задовољство његово је било као укус колача од уља. И када би роса сишла на логор ноћу, силажаше мана на њу. И Мојсије је чуо њихов плач по њиховим родовима, сваког на његовим вратима, и Господ се веома разгневио гневом, и пред Мојсијем беше зло. И рече Мојсије Господу: Зашто си злостављао слугу свог, и зашто нисам нашао милост пред Тобом, да си ставио терет овог народа на мене? Нисам ја у утроби примио сав овај народ, или сам ја њих родио? Зашто ми кажеш, узми га у недра своја, као што подиже дојиља дојенче, у земљу коју си заклео оцима њиховим? Одакле мени месо да дам свему овом народу? Зато што плачу нада мном говорећи: Дај нам меса да једемо. Нећу моћи сам да носим овај народ, јер ми је ова ствар претешка. Ако ли тако чиниш према мени, убиј ме одмах, ако сам нашао милост код тебе, да не видим своју патњу. И рече Господ Мојсију: Сакупи ми седамдесет мужева од старешина Израиља, које сам ти знаш, јер су они старешине народа и писари, и доведи их к шатору сведочанства, и стајаће тамо са тобом. И сићи ћу доле и говорићу тамо са тобом, и узећу од духа

који је на теби и ставићу га на њих, и помоћи ће ти са теретом народа, и нећеш га носити сам ти једини. И народу ћеш рећи, очистите се за сутра, и јешћете месо; јер сте плакали пред Господом, говорећи, ко ће нас нахранити месом? Зато што нам је било добро у Египту; и Господ ће вам дати меса да једете, и јешћете месо. Нећете јести један дан, нити два, нити пет дана, нити десет дана, нити двадесет дана, до месец дана ћете јести, док не изађе из ваших ноздрва, и биће вам на гађење, зато што сте били непослушни Господу, који је међу вама, и плакали сте пред њим, говорећи, зашто смо изашли из Египта? И рекао је Мојсије, шест стотина хиљада пешака је народ, међу којима сам ја; и ти си рекао, месо ћу дати њима да једу, и јешће месец дана; Зар ће овце и волови бити заклани за њих, и хоће ли им бити довољно? Или ће сва риба мора бити сакупљена за њих, и хоће ли им бити довољна? И рече Господ Мојсију, зар рука Господња неће бити довољна? Већ ћеш знати да ли ће те моја реч престићи или не. И изашао је Мојсије и говорио је народу речи Господње, и сакупио је седамдесет људи од старешина народа, и поставио их је око шатора. И сиђе Господ у облаку и говори њему, и узе од духа који беше на њему и стави га на седамдесет мужева старешина. А кад почину дух на њима, пророковаше и више не наставише. И остадоше два човека у логору, име једном Елдад, а име другом Модад, и сиђе на њих дух, и они беху међу записанима, али не дођоше до шатора, и пророковаху у логору. И притрчавши, млади човек јави Мојсију и рече говорећи: Елдад и Модад пророкују у логору.

И одговори Исус, син Навин, који је стајао поред Мојсија, изабрани, и рече: Господару Мојсије, заустави их. И Мојсије му рекао: Зар ми завидиш? И ко би дао да сав народ Господњи буде пророци, када Господ да свог духа на њих? И Мојсије отиде у логор, он и старешине Израиља. И дух изађе од Господа и донесе препелице од мора, и баци их на логор на удаљености од дана хода одавде и дана хода одавде, около логора, у висини од два лакта од земље. И уставши народ цео дан, и целу ноћ, и цео дан следећи, сакупише препелице; онај који је сакупио мало, сакупио је десет мера, и охладише себи хлађења около логора. Месо још беше у њиховим зубима пре него што нестаде, и Господ се разгневи на народ, и Господ удари народ ударцем веома великим. И назвао се име тог места Гробови жеље, јер су тамо сахранили народ који је желео. Од Гробова жеља народ је кренуо у Асирот, и народ је био у Асироту.

12

И говорили су Маријам и Арон против Мојсија, због жене Етиопљанке коју је узео Мојсије, јер је жену Етиопљанку узео, и рекоше: Зар је Мојсију само говорио Господ? Зар није и нама говорио? И Господ је чуо. И човек Мојсије беше најкротији од свих људи који су били на земљи. И рече Господ одмах Мојсију и Арону и Маријами: Изађите вас троје у шатор сведочанства. И изашла су тројица у шатор сведочанства, и сиђе Господ у стубу облака, и стаде на

вратима шатора сведочанства, и позвани су Арон и Маријам, и изашли су обоје. И рекао је њима: Чујте моје речи. Ако постане пророк ваш Господу, у виђењу ћу му се открити, и у сну ћу му говорити. Не тако мој слуга Мојсије, у целом мом дому веран је; Уста према устима говорићу њему, у облику, и не кроз загонетке, и славу Господњу видео је; и зашто се нисте уплашили да говорите против мог слуге Мојсија? И гнев Господњи дође на њих, и Он отиде. И облак се одступио од шатора, и ево Маријам губава као снег, и Арон погледа на Маријам, и ево, губава. И рекао је Арон Мојсију: Молим те, господару, не стављај на нас грех, зато што смо поступали незнајући у ономе у чему смо згрешили. Нека не постане као смрт, као побачај који излази из утробе мајке и који прождире половину њеног меса. И викао је Мојсије ка Господу говорећи: Боже, молим те, исцели је. И рекао је Господ Мојсију, ако би њен отац пљујући плунуо у њено лице, не би ли била постиђена седам дана? Нека буде одвојен седам дана изван логора, и после тога уђи ће. И Маријам је била одвојена изван логора седам дана, и народ није кренуо док Маријам није била очишћена. И после ових ствари народ је кренуо из Асирота и утаборио се у пустињи Фарана.

13

И говорио је Господ Мојсију говорећи: Пошаљи за себе људе и нека уходе земљу Хананејаца коју ја дајем синовима

Израиља у посед; по једног човека по племену, по родовима отаца њихових, послаћеш их, сваког вођу од њих. И послао је Мојсије њих из пустиње Фаран по гласу Господњем; сви ови људи беху вође синова Израиљевих. И ово су имена њихова, од племена Рувимовог, Самуило, син Захуров. Од племена Симеона, Сафат, син Сурија. Од племена Јуда, Халеб, син Јефонијев. Од племена Исахар, Игал, син Јосифов. Из племена Јефремовог, Осија, син Навин. Од племена Венијаминовог, Фалти, син Рафуов. Племена Завулона, Гудиел, син Судија. Од племена Јосифа, од синова Манасијиних, Гади, син Сусијин. Од племена Дана, Амиел, син Гамалијев. Од племена Асира, Сатур, син Михаилов. Од племена Нефталимовог, Наби, син Сабијев. Од племена Гада, Гудиел, син Макија. Ово су имена људи које је Мојсије послао да уходе земљу, и Мојсије је назвао Осију, сина Навина, Исусом. И послао их је Мојсије да извиде земљу Ханан, и рекао им је: идите горе овом пустињом, и ићи ћете горе у планину, и видећете земљу каква је, и народ који живи на њој, да ли је јак или слаб, да ли су малобројни или многобројни. И каква је земља у којој ови седе на њој, да ли је добра или зла, и какви су градови у којима ови настањују, да ли су утврђени или неутврђени. И каква је земља, плодна или пуста, да ли има у њој дрвећа или не, и истрајавши узећете од плодова земље. И дани, дани пролећа, претече грожђа. И отишавши горе, уходише земљу од пустиње Син до Роова, улазећих у Емат. И отишли су горе према пустињи, и отишли су даље до Хеврона, и тамо су били Ахиман, и Сесси, и Теламин, потомци Енакови, а Хеврон је

сграђен седам година пре Таниса у Египту. И дођоше до долине грожђа и уходише је, и исекоше одатле грану и грозд винограда један на њему, и понесоше га на моткама, и од нарова и од смокава. И то место они назваше Долина грозда, због грозда који посекоше одатле синови Израиља. И вратили су се одатле, пошто су истражили земљу, после четрдесет дана. И отишавши дошли су ка Мојсију и Арону и ка свој скупштини синова Израиља, у пустињу Фаран Кадис; и одговорили су њима реч и свој скупштини, и показали су род земље, и испричали су њему, и рекли су: дошли смо у земљу у коју си послао нас, земљу која тече млеком и медом; и ово је род ње. Али зато што је смео народ који настањује њу, и градови су утврђени, ограђени, веома велики, и род Енаков смо видели тамо. И Амалик настањује у земљи према југу, а Хетејац, Евејац, Јевусејац и Аморејац настањују у планинској области, а Хананејац настањује поред мора и поред реке Јордана. И Халеб утиша народ према Мојсију и рече му: Не, него ћемо отићи горе и наследићемо је, јер ћемо моћи против њих. И људи који су заједно отишли са њим рекоше: Не идемо горе, јер не можемо отићи горе према том народу, јер је јачи од нас. И изнесоше запрепашћујући извештај о земљи коју беху уходили синовима Израиља, говорећи: Земља коју прођосмо да је уходимо јесте земља која прождире своје становнике, и сав народ који видесмо у њој су људи веома високи. И тамо смо видели дивове, и били смо пред њима као скакавци, али тако смо и били пред њима.

14

И узевши све, сва скупштина је дала глас, и народ је плакао целу ону ноћ. И роптаху на Мојсија и Арона сви синови Израиљеви, и рече им сав збор: Да смо умрли у земљи египатској, или у пустињи овој да смо умрли! И зашто Господ уводи нас у земљу ову да паднемо у рату? Наше жене и деца ће бити опљачкани; сада, дакле, боље је вратити се у Египат. И рекоше један другом: Да поставимо вожда и да се вратимо у Египат. И падоше Мојсије и Арон ничице пред целим сабором синова Израиљевих. Исус, син Навин, и Халев, син Јефонијин, од оних који су извидели земљу, поцепали су своје хаљине и рекли су целом скупу синова Израиљевих говорећи: Земља коју смо извидели веома је добра, веома. Ако нас Господ изабере, увешће нас у ову земљу и даће је нама, земљу која тече млеком и медом. Али од Господа не постајте одметници, ви пак не бојте се народа земље, јер су они храна за вас, јер је време отишло од њих, а Господ је у нама, не бојте се њих. И рече сва заједница да их каменује камењем, и слава Господња показа се у облаку на шатору сведочанства свим синовима Израиљевим. И рече Господ Мојсију, докле ће ме провоцирати овај народ? И докле ми неће веровати упркос свим знацима које сам учинио међу њима? Ударићу их смрћу и уништићу их, и учинићу тебе и кућу оца твог великим народом, много већим од овог. И рече Мојсије Господу: Чуће Египат да си снагом својом извео овај народ

из њега. Али и сви они који настањују ову земљу чули су да си ти Господ у овом народу, који се очи у очи видиш, Господе, и твој облак стоји над њима, и у стубу облака ти идеш пред њима дању, и у стубу ватре ноћу. И истребиће овај народ као једног човека, и рећи ће народи који су чули твоје име, говорећи: зато што Господ није могао да уведе овај народ у земљу коју им је заклео, оборио их је у пустињи. И сада нека буде уздигнута снага твоја, Господе, на који начин си рекао, говорећи: Господ дуготрпељив и обилан у милости и истинит, уклањајући беззакоња и неправде и грехе, и чишћењем неће очистити кривца, враћајући грехе отаца на децу до трећег и четвртог поколења. Опрости грех овом народу према великој милости твојој, као што си милостив био према њима од Египта до сада. И рекао је Господ Мојсију: Милостив сам им према твојој речи. Али живим ја и живуће име моје, и испуниће слава Господа сву земљу. Зато сви људи који су видели славу моју, и знаке које сам учинио у Египту и у пустињи, и искушали су ме десети пут, и нису слушали глас мој, заиста неће видети земљу коју сам заклео оцима њиховим; али деца њихова која су са мном овде, колико их не знају добро ни зло, сваки млађи неискусан, њима ћу дати земљу; сви пак који су ме изазивали, неће је видети. А мој син Халеб, зато што је други дух у њему и следио је мене, ја ћу увести њега у земљу у коју је ушао тамо, и семе његово наследиће је. А Амалек и Хананејац настањују у долини; сутра окрените се натраг и кренете у пустињу, путем Црвеног мора. И рече Господ Мојсију и Арону

говорећи: До када ову злу скупштину? Оно што они сами гунђају пред мном, гунђање синова Израела, које су гунђали о вама, чуо сам. Рекао сам им: Живим ја, каже Господ, заиста, на начин на који сте говорили у моје уши, тако ћу вам учинити. У овој пустињи пашће удови ваши; и сви пребројани ваши, и пребројани ваши од двадесет година и више, колико су роптали на мене; ако ви уђете у земљу на коју сам испружио руку моју да настаните на њој; али Халев син Јефонијин, и Исус син Навин. И децу, за коју сте рекли да ће бити у пљачкању, ја ћу их увести у земљу; и они ће наследити земљу од које сте ви одступили. И удови ваши пашће у овој пустињи. А синови ваши ће бити насељавајући у пустињи четрдесет година, и они ће носити блуд ваш, док не буду потрошени удови ваши у пустињи; према броју дана колико сте уходили земљу, четрдесет дана, дан за годину, примићете грехе ваше четрдесет година; и познаћете гнев беса мог. Ја Господ говорих, заиста ћу тако учинити овој злој скупштини, овој окупљеној против мене: у овој пустињи биће уништени и тамо ће умрети. И људи које је Мојсије послао да извиде земљу, и који су дошавши роптали против ње према скупштини да изнесу зле речи о земљи, умрли су људи који су говорили зло против земље у удару пред Господом. И Исус, син Навин, и Халев, син Јефонијин, остали су живи од оних људи који су отишли да уходе земљу. И Мојсије је говорио ове речи свим синовима Израиљевим, и народ је веома жалио. И уставши рано ујутру отишли су на врх планине, говорећи: Ево, ми ћемо отићи на место које је рекао Господ, јер смо

згрешили. И рекао је Мојсије: Зашто ви преступате реч Господњу? Неће вам ићи добро. Не идите горе, јер Господ није са вама, и пашћете пред лицем ваших непријатеља. Зато што су Амалик и Хананејац тамо пред вама, и пашћете од мача, јер сте се одвратили не слушајући Господа, и Господ неће бити с вама. И приморавши, отидоше горе на врх планине, а ковчег завета Господњег и Мојсије не покренуше се из логора. И сиђе Амалик и Хананејац који је настањен у оној планини, и окренуше их, и посекоше их до Ермана, и вратише се у логор.

15

И рече Господ Мојсију говорећи: говори синовима Израиља и рећи ћеш им: када уђете у земљу насељавања вашег коју ја дајем вама и учините жртве паљенице Господу, целу жртву паљеницу или жртву, да испуните завет или по добровољном или на празницима вашим да учините мирис благоухања Господу, било од говеда или од оваца. И принеће онај који приноси дар свој Господу жртву белог брашна, десетину ефе, замешену у уљу, у четвртини ина. И вино за изливање, четвртину ина, учинићете на целопаљеници или на жртви; једном јагњету учинићеш толико, принос мирис благоухања Господу. И за овна, кад га приносите као жртву паљеницу или као жртву, начинићеш жртву од белог брашна две десетине замешеног у уљу, трећину хина; И вино за жртву проливену, трећину хина,

принећете као мирис пријатан Господу. Ако а учините од говеда у жртву паљеницу или у жртву да испуните завет, или у спасоносну Господу, и принеће на теле жртву белог брашна три десетине помешаног у уљу, пола хина. И вино за возлијање, половину ина, као принос мириса благоухања Господу. Тако ћеш учинити за једно теле, или за једног овна, или за једно јагње од оваца или од коза. Према броју који будете приносили, тако ћете учинити за свако, према њиховом броју. Сваки домородац ће овако приносити такве приношења као мирис благоухања Господу. Ако пак дошљак међу вама дође у вашу земљу, или ко би постао међу вама у вашим поколењима, и учини принос мирис благоухања Господу, на начин на који чините ви, тако ће учинити заједница Господу. Један закон биће за вас и за дошљаке који настањују међу вама, закон вечни за поколења ваша, као ви, тако и дошљак биће пред Господом. Један закон ће бити и једно право ће бити за вас и за странца који борави међу вама. И говорио је Господ Мојсију, говорећи, говори синовима Израиља, и рећи ћеш им, када будете улазили у земљу у коју ја уводим вас тамо, и биће када будете јели од хлеба земље, одвојићете принос, одвојени део Господу, првине вашег теста. Хлеб ћете одвојити као принос; као принос са гумна, тако ћете га одвојити, првине теста вашег, и даћете Господу принос за поколења ваша. Када год сагрешите и не учините све ове заповести које је говорио Господ Мојсију, као што је заповедио Господ вама руком Мојсија, од дана у који је заповедио Господ вама и даље у нараштаје ваше, и биће ако

од очију скупштине постане ненамерно, и учиниће сва скупштина теле једно од говеда беспрекорно за жртву паљеницу за мирис угодни Господу, и жртву његову и налив његов према уредби, и јарца од коза једног за грех. И очистиће свештеник за сву заједницу синова Израиља, и опростиће им се, јер је ненамерно, и они донесоше дар свој као принос Господу за грех свој пред Господом, за ненамерне грехове своје. И опростиће се целој заједници синова Израиља и странцу који борави међу вама, јер је целом народу ненамерно. Ако једна душа сагреши ненамерно, принеће једну годишњу козу за грех. И свештеник ће очистити душу која је згрешила ненамерно и која је згрешила ненамерно пред Господом, да је очисти. Домороцу међу синовима Израиља и дошљаку који пребива међу њима биће један закон, ко ако учини ненамерно. И душа која учини у руци охолости од домородаца или од прозелита, Бога овај провоцира, истребиће се душа она из народа њеног, јер реч Господњу презре, и заповести његове расу, уништиће се уништити душа она, грех њен у њој. И били су синови Израиља у пустињи и нашли су човека који је купио дрва на дан суботе. И привели су га они који су га нашли како сакупља дрва на дан суботе, Мојсију и Арону, и пред сву заједницу синова Израиљевих. И ставише га у стражу, јер не беху одлучили шта да учине с њим. И Господ говори Мојсију, рекавши: Смрћу нека буде усмрћен тај човек, нека га сва заједница камењује камењем. И извела га је сва заједница изван логора, и каменовала га је сва заједница камењем изван логора, као што је заповедио

Господ Мојсију. И рекао је Господ Мојсију говорећи, говори синовима Израиља и рећи ћеш им, и нека направе себи ресе на скутовима одећа својих за поколења своја, и ставићете на ресе скутова конац љубичасти. И биће вама на ресама, и видећете их; и сећаћете се свих заповести Господњих, и чинићете их; и нећете се одвратити за мислима вашим, и очима у којима ви чините блуд за њима, да бисте се сећали и чинили све заповести моје, и бићете свети Богу вашем. Ја сам Господ Бог ваш који сам вас извео из земље египатске, да будем ваш Бог, ја Господ Бог ваш.

16

И говорио је Кореј син Исара, сина Ката, сина Левија, и Датан и Авирон, синови Елијава, и Он син Фалета, сина Рувима; и устали су пред Мојсијем, и људи од синова Израиља, педесет и двеста, вође скупштине, сазвани савета, и људи именовани. Саставили су се против Мојсија и Арона, и рекли су: Доста вам је, јер сва заједница, сви су свети, и међу њима је Господ, и зашто се уздижете над заједницом Господњом? И кад је Мојсије то чуо, паде ничице. И говорио је Кореју и свој његовој заједници говорећи: Посетио је и познао Бог оне који су његови и свете, и довео их је к себи, и које је изабрао за себе, довео их је к себи. Ово урадите: узмите за себе кадионице, Кореје и сав његов скуп, и ставите на њих ватру, и ставите на њих тамјан пред Господом сутра; и биће човек кога је изабрао Господ, овај

свет; нека вам буде доста, синови Левијеви. И рече Мојсије Кореју: Слушајте ме, синови Левијеви! Није ли вам ово мало што је Бог Израиља одвојио вас из сабрања Израиља и приближио вас себи да служите службе шатора Господњег и да стојите пред шатором да им служите? И приведе те и сву браћу твоју, синове Левијеве, са тобом, а ви тражите и да свештенствујете? Тако ти и сва заједница твоја сабрана пред Богом, а Арон ко је, што мрмљате против њега? И послао је Мојсије да позове Датана и Абирона, синове Елијабове, и они рекоше: Нећемо доћи. Није ли мало то што си нас извео у земљу у којој тече млеко и мед, да нас убијеш у пустињи, па још и владаш над нама? Владар ако, и ти си нас увео у земљу која тече млеком и медом и дао си нам наследство поља и винограде? Да ли би ископао очи оних људи? Не идемо горе. И ожалостио се Мојсије веома, и рекао Господу: не обазри се на њихову жртву, нисам узео ништа пожељно од њих, нити сам наудио икоме од њих. И рекао је Мојсије Кореју: Посвети своју скупштину и будите спремни пред Господом, ти и Арон и они, сутра. И узмите сваки своју кадионицу и ставите на њих тамјан и принесите пред Господом сваки своју кадионицу, двеста педесет кадионица, и ти и Арон сваки своју кадионицу. И узе сваки своју кадионицу, и поставише на њих ватру, и метнуше на њих кад, и стадоше код врата шатора сведочанства Мојсије и Арон. И сабрао је на њих Коре сву његову заједницу код врата шатора сведочанства, и показала се слава Господња целој заједници. И Господ је говорио Мојсију и Арону говорећи: Одвојите се из средине ове скупштине и

уништићу их одједном. И падоше на лице своје и рекоше: Боже, Боже духова и сваког тела, ако један човек сагреши, зар ће гнев Господњи бити на цео збор? И Господ је говорио Мојсију, говорећи, говори скупштини, говорећи, повуците се унаоколо од скупштине Кореја. И устао Мојсије и отишао ка Датану и Авирону, и отишли су заједно с њим сви старешине Израиља. И говорио је скупштини говорећи: Одвојите се од шатора ових оштрих људи и не додирујте ништа што је њихово, да не изгинете заједно с њима у свим њиховим гресима. И одступише од шатора Кореја унаоколо, а Датан и Авирон изиђоше и стајаху поред врата шатора својих, и жене њихове, и деца њихова, и пртљаг њихов. И рекао је Мојсије: По овоме ћете познати да ме је Господ послао да учиним сва ова дела, а не од себе. Ако ови умру према смрти свих људи, ако и њихово посећење буде према испитивању свих људи, Господ ме није послао. Али или у виђењу ће показати Господ, и отворивши земља уста своја прогутаће их, и куће њихове, и шаторе њихове, и све колико је њима, и сићи ће живи у ад, и знаћете јер разгневише људи ови Господа. Како је престао да говори све ове речи, пукла је земља испод њих. И отворила се земља и прогутала их, и куће њихове, и све људе који су били са Корејем, и стоку њихову. И сишли су они живи у хад, и колико је њихово, и покрила их је земља, и пропали су из средине скупштине. И сав Израиљ који беше около њих побеже од гласа њиховог, јер говораху: Да не прождре и нас земља. И ватра је изашла од Господа и прождрла двеста педесет људи који су приносили кадионицу.

17

И рекао је Господ Мојсију и Елеазару, сину Аронову свештенику: узмите бронзане кадионице из средине спаљених, и ову страну ватру расеј тамо, јер су посветили кадионице ових грешника њиховим душама, и начини их у куване плоче као облогу олтару, јер су принесени пред Господом и посвећени су, и постали су знак синовима Израиља. И узе Елеазар, син Арона свештеника, кадионице бронзане, колико их донесоше спаљени, и додадоше их као покривач олтару, спомен синовима Израиљевим, да не би приступио ниједан странац који није од семена Ароновог да принесе кад пред Господом, и неће бити као Кореј и буна његова, као што рече Господ руком Мојсијевом њему. И заропташе синови Израиља сутрадан на Мојсија и Арона, говорећи: Ви убисте народ Господњи. И догодило се када се окупљала скупштина против Мојсија и Арона, и појурили су на шатор сведочанства, и ево покрио га је облак и показала се слава Господња. И ушли су Мојсије и Арон пред шатор сведочанства. И говорио је Господ Мојсију и Арону, говорећи: одступите из средине ове скупштине, и уништићу их одједном; и падоше ничице. И рече Мојсије Арону: узми кадионицу и стави на њу ватру са жртвеника, и баци на њу кад, и однеси брзо у логор, и очисти их, јер је изишла срдња од лица Господњег, почео је да уништава народ. И узе Арон као што му рече Мојсије, и потрча у збор, и већ беше почела пошаст у народу, и стави тамјан и очисти за народ. И стао је

између мртвих и живих, и пошаст је престала. И постадоше мртви у помору четрнаест хиљада и седам стотина, осим мртвих због Кореја. И вратио се Арон према Мојсију на врата шатора сведочанства, и престала је пошаст. И Господ је говорио Мојсију, говорећи: Говори синовима Израиља и узми од њих по један штап према домовима очева, од свих њихових поглавара, према домовима њихових очева, дванаест штапова, и напиши име сваког на његовом штапу. И име Аарона напиши на штапу Левија, јер је један штап према племену дома отаца њихових који ће дати. И ставићеш их у шатор сведочанства, насупрот сведочанства, где ћу се теби тамо открити. И биће да ће човек кога изаберем, његов штап проклијати, и уклонићу од себе роптање синова Израиља којим они роптају на вас. И говорио је Мојсије синовима Израиља, и дали су му сви њихови владари штап, по један штап сваком владару, према кућама њихових отаца, дванаест штапова, а Аронов штап је био међу њиховим штаповима. И Мојсије положи штапове пред Господом у шатору сведочанства. И догодило се следећег дана да уђоше Мојсије и Арон у шатор сведочанства, и гле, проклијао је штап Аронов за кућу Левијеву, и изнео је изданак, и процветао је цветове, и произвео је орахе. И изнесе Мојсије све штапове испред Господа ка свим синовима Израиља, и видеше, и узе сваки свој штап. И рече Господ Мојсију: Одложи штап Аронов пред сведочанствима на чување, као знак синовима непослушних, и нека престане роптање њихово од мене, и неће умрети. И учинише Мојсије и Арон, као што заповеди

Господ Мојсију, тако учинише. И рекоше синови Израиља Мојсију говорећи: Ево, изједени смо, изгинусмо, уништени смо. Сваки онај који додирује шатор Господа умире, да ли ћемо до краја умрети?

18

И рече Господ Арону говорећи: ти и синови твоји и кућа оца твога ћете понети грехе светих ствари, и ти и синови твоји ћете понети грехе свештенства вашег. И браћу своју, племе Левијево, народ оца свога, приведи к себи, и нека ти се придруже, и нека ти служе, и ти и синови твоји с тобом пред шатором сведочанства. И чуваће твоје стражарске дужности и стражарске дужности шатора. Али према светим посудама и према олтару неће приступити, и неће умрети ни ови ни ви. И они ће бити придодати теби, и они ће чувати стражарења шатора сведочанства према свим служењима шатора, и странац неће приступити теби. И чуваћете стражу светих ствари и стражу олтара, и неће бити гнева међу синовима Израиља. И ја сам узео вашу браћу Левите из средине синова Израиља као дар дат Господу, да служе службе у шатору сведочанства. И ти и синови твоји са тобом чуваћете ваше свештенство, према сваком начину олтара, и оно што је изнутра завесе, и служићете службе као дар вашег свештенства, и странац који се приближава умреће. И говорио је Господ Арону: Ево, ја сам вам дао чување првина од свега што је мени освећено

од синова Израиљевих; теби сам их дао у част, и синовима твојим после тебе, као вечни закон. И ово нека буде вама од освећених светих ствари приношења, од свих дарова њихових и од свих жртава њихових, и од сваког преступа њиховог и од свих грехова њихових, колико год враћају мени од свих светих ствари – теби ће бити и синовима твојим. У Светињи над светињама јешћете их; сваки мушкарац јешће их, ти и синови твоји; свето ће бити теби. И ово ће вама бити од првина њихових дарова, од свих приношења синова Израиља. Теби сам их дао, и синовима твојим, и кћерима твојим са тобом, као вечни закон. Сваки чист у твојој кући јешће их. Све првине уља, и све првине вина, првине жита њиховог, колико год да дају Господу, теби сам их дао. Све првине које су у њиховој земљи, колико год донесу Господу, биће твоје, сваки чист у твојој кући јешће их. Све посвећено међу синовима Израиља биће твоје. И свако отварање утробе од сваког тела, колико год приносе Господу, од човека до стоке, теби ће припасти, али првенци људи биће откупљени откупом, и првенце нечисте стоке откупићеш. И откуп његов, од месец дана старости, процена је пет сикала, према светом сикалу који има двадесет обола. Осим прворођене телади и прворођених оваца и прворођених коза нећеш откупити, света су, и крв њихову ћеш пролити на олтар, и масноћу ћеш принети као принос за мирис благоухања Господу. И то месо ће бити теби, као и грудно парче од приношења и као десна рука, теби ће бити. Свако приношење од светих ствари, колико год да одвоје синови Израиља Господу, дао сам теби и твојим синовима и

твојим кћерима са тобом, вечни закон; завет вечне соли јесте пред Господом, теби и твоме семену са тобом. И говорио је Господ Арону: у њиховој земљи нећеш наследити, и део неће бити теби међу њима, јер сам ја твој део и твоје наследство међу синовима Израиља. И синовима Левијевим, ево, дао сам сваки десетак у Израиљу као наследство, уместо њихових служби које они врше као службу у Шатору сведочанства. И неће више синови Израиља приступати шатору сведочанства да узму смртоносан грех. И служиће Левит сам службу шатора сведочанства, и они ће узети грехе њихове, закон вечни у поколења њихова, и усред синова Израиља неће наследити наследство. Зато сам десетине синова Израиља, колико год да одвоје Господу као принос, дао Левитима у наследство; због тога сам рекао њима: међу синовима Израиља неће наследити наследство. И говорио је Господ Мојсију говорећи, и Левитима ћеш говорити и рећи ћеш им, ако узмете од синова Израиља десетак који сам вам дао од њих у наследство, и одвојићете ви од њега принос Господу, десетак од десетка. И урачунаће се вама ваши прилози као жито са гумна и прилог из каце. Тако ћете и ви одвојити их од свих прилога Господњих, од свих десетака ваших, колико год примите од синова Израиљевих, и даћете од њих прилог Господу Арону свештенику. Од свих ваших дарова одвојићете принос Господу, или од свих првина освећену ствар од њега. И рећи ћеш њима: Кад одузмете првине од њега, урачунаће се Левитима као род са гумна и као род из каце. И једите га на сваком месту, ви и ваши домови, јер је

ово ваша плата уместо ваших служби у шатору сведочанства. И нећете примити због тога грех, ако одвојите прве плодове од њега, и свете ствари синова Израела нећете оскрнавити, да не умрете.

19

И говорио је Господ Мојсију и Арону, говорећи: ово је одредба закона коју је заповедио Господ, говорећи: говори синовима Израиља, и нека узму к теби јуницу црвену без мане, која нема у себиману, и на коју није стављен јарам. И даћеш је свештенику Елеазару, и извешће је изван логора на чисто место, и заклаће је пред њим. И узеће Елеазар од крви њене и покропиће пред лицем шатора сведочанства од крви њене седам пута. И они ће је спалити пред њим, и кожу и месо њено и крв њену са балегом њеном спалиће. И свештеник ће узети кедрово дрво и исоп и скерлет, и бациће их у средину спаљивања јунице. И свештеник ће опрати своје одежде и окупати своје тело водом, и после тога уђи ће у логор, и свештеник ће бити нечист до вечери. И онај који је спаљује опраће своју одећу и окупаће своје тело, и биће нечист до вечери. И чист човек ће сакупити пепео јунице и ставиће га изван логора на чисто место, и биће заједници синова Израиља за чување; вода прскања, очишћење је. И онај који сакупља пепео јунице опраће одећу своју и нечист ће бити до вечери, и биће синовима Израиља и дошљацима који бораве вечан закон. Онај који

додирује умрлог сваке душе човека, биће нечист седам дана. Овај ће бити очишћен трећег дана и седмог дана, и биће чист, али ако не буде очишћен трећег дана и седмог дана, неће бити чист. Сваки онај који додирује умрлог од душе човека, ако умре и не очисти се, оскврнио је шатор Господа, уништиће се она душа из Израиља, јер вода прскања није прскана на њега, нечист је, још је нечистоћа његова у њему. И ово је закон: ако човек умре у кући, сви који улазе у кућу и све што је у кући биће нечисто седам дана. И сваки отворени суд који нема покривач, нечист је. И сваки који би дотакао на пољу убијеног или мртвог или људску кост или гроб, седам дана ће бити нечист. И узеће нечистом од пепела спаљеног очишћења, и излиће на њега живу воду у суд. И узеће исоп и замочиће га у воду човек чист, и покропиће кућу и посуђе и душе, колико их буде тамо, и онога који је дотакао људску кост, или рањеног, или умрлог, или гроб. И покропиће чисти на нечистог у трећи дан и у седми дан, и очистиће се у седми дан, и опраће своје одеће, и окупаће се водом, и нечист ће бити до вечери. И човек који би био оскврњен и не би био очишћен, биће уништена она душа из средине скупштине, јер је оскврнио свете ствари Господње, јер вода прскања није била прскана на њега, нечист је. И биће вама вечна уредба, и онај који прска воду очишћења опраће своје одеће, и онај који дотакне воду очишћења биће нечист до вечери. И све чега се дотакне нечист, биће нечисто, и душа која дотиче, биће нечиста до вечери.

20

И дошли су синови Израиљеви, сав збор, у пустињу Син, у првом месецу, и народ је остао у Кадешу, и умрла је тамо Маријам, и сахрањена је тамо. И није било воде за збор, и скупише се против Мојсија и Арона. И народ је грумбао према Мојсију, говорећи: Да смо умрли у уништењу браће наше пред Господом! И зашто сте извели скупштину Господњу у ову пустињу да убијете нас и нашу стоку? И зашто ово? Извели сте нас из Египта, да дођемо на ово зло место; место где се не сеје, нити има смокава, нити винограда, нити нарова, нити воде да се пије. И дође Мојсије и Арон од лица скупштине на врата шатора сведочанства, и падоше ничице, и показа се слава Господња према њима. И Господ је говорио Мојсију, говорећи: узми свој штап и сазови скупштину, ти и твој брат Арон, и говорите стени пред њима, и она ће дати своје воде, и изнећете им воду из стене, и напојићете скупштину и њихову стоку. И узе Мојсије штап који беше пред Господом, као што заповеди Господ. И сакупи Мојсије и Арон заједницу пред стену, и рече им: Чујте ме, непослушни, зар из ове стене да вам изведемо воду? И подигавши Мојсије руку своју, удари стену штапом двапут, и изађе много воде, и напи се збор и стока њихова. И рекао је Господ Мојсију и Арону: Зато што нисте веровали да ме посветите пред синовима Израиља, због тога нећете ви увести ову заједницу у земљу коју сам дао њима. Ово је вода

Противљења, јер су синови Израиља били ружени пред Господом, и Он је посвећен међу њима. И послао је Мојсије гласнике из Кадиса цару Едома, говорећи: ово говори брат твој Израиљ, ти знаш сав труд који нас је нашао. И сиђоше оци наши у Египат, и борависмо у Египту многе дане, и Египћани злостављаху нас и оце наше. И завапили смо ка Господу, и Господ је чуо наш глас, и пославши анђела, извео је нас из Египта, и сада смо у граду Кадису, на делу твојих граница. Проћи ћемо кроз твоју земљу, нећемо пролазити кроз поља, нити кроз винограде, нити ћемо пити воду из твоје јаме, ићи ћемо краљевским путем, нећемо скретати ни десно ни лево, док не прођемо твоје границе. И рече му Едом: Нећеш проћи кроз моју земљу, а ако покушаш, изаћи ћу против тебе у рату. И говоре му синови Израиља: Поред планине ћемо проћи, ако ли пијемо од твоје воде ја и моја стока, даћу ти накнаду, али то није ништа, поред планине ћемо проћи. Али он рече: нећеш проћи кроз мене, и изиђе Едом у сусрет њему са великом војском и са јаком руком. И Едом није хтео да дозволи Израиљу да прође кроз његове границе, и Израиљ је одступио од њега. И отишли су из Кадиса, и дошли су синови Израиљеви, сва заједница, у планину Ор. И рекао је Господ Мојсију и Арону на планини Ор на границама земље Едом, говорећи: нека буде придружен Арон свом народу, јер нећете ући у земљу коју сам дао синовима Израеља, зато што сте ме разгневили код воде свађе. Узми Арона и Елеазара, сина његовог, и изведи их на гору Ор пред целим скупом, и свуци са Арона одежду његову, и обуци Елеазара, сина његовог, и Арон, придодан,

нека умре тамо. И учинио је Мојсије као што му је заповедио Господ, и извео га је на гору Хор, пред целом скупштином, и свукао је Арону његову одећу, и обукао је њу Елеазару, сину његовом; и умро је Арон на врху горе; и сишли су Мојсије и Елеазар са горе. И видела је сва заједница да је умро Арон, и плакали су Арона тридесет дана, сав дом Израиљев.

21

И чуо је хананејски краљ Арад, који настањује крај пустиње, да је Израиљ дошао путем Атареина, и ратовао је против Израиља, и узео је од њих заробљенике као плен. И помоли се Израиљ Господу и рече: Ако ми предаш овај народ под руку, уништићу њега и његове градове. И чуо је Господ глас Израиља и предао је Хананејца под његову власт, и посветио га је уништењу њега и његове градове, и назвали су име тог места Проклетство. И кренувши са планине Ор путем ка Црвеном мору, обишли су земљу Едом; и народ се обесхрабрио на путу. И народ је говорио против Бога и против Мојсија, говорећи: Зашто ово? Извео си нас из Египта да нас убијеш у пустињи? Зато што нема хлеба, нити воде· а душа наша је постала уморна од овог празног хлеба. И Господ је послао у народ змије убице, и оне су уједале народ, и умро је велики број синова Израиљевих. И дошавши народ к Мојсију, говорили су: Згрешили смо, јер смо говорили против Господа и против тебе. Помоли се,

дакле, Господу, и нека уклони од нас змију. И помолио се Мојсије Господу за народ, и рече Господ Мојсију: направи себи змију и стави је на знак, и биће ако змија уједе човека, сваки уједени који је видиживеће. И направио је Мојсије змију од бронзе, и поставио ју је на знак, и догодило се кад би змија уједала човека, и погледао би на змију од бронзе, и живео би. И синови Израиља отишли су и утаборили се у Овоту. И подигавши се из Овота, утаборише се у Ахалгају с оне стране у пустињи која је према Моаву, на истоку сунца. И одатле отишли су и утаборили се у долину Заред. И одатле пошавши, утабориле су се с оне стране Арнона у пустињи, која се пружа од граница Аморејаца, јер је Арнон граница Моаба, између Моаба и Аморејаца. Због тога се каже у књизи: Рат Господњи запалио је Зооб и бујице Арнона. И потоке постави да насели Ер, и придодато је границама Моава. И одатле бунар, овај бунар за који рече Господ Мојсију: Сабери народ, и даћу им воду да пију. Тада је Израиљ певао ову песму о бунару: почните њему бунар, ископали су га владари, исклесали су га цареви народа у њиховом царству, када су владали; и од бунара у Матану, и од Матане у Налиел, и од Налиела у Вамот, и од Вамота у Јахац, који је у равници Моава, од врха исклесаног, оно које гледа према лицу пустиње. И Мојсије посла амбасадоре према Сиону, цару Аморејаца, с мирољубивим речима, говорећи: Проћи ћемо кроз твоју земљу, путем ћемо ићи; нећемо скренути ни у поље, ни у виноград; нећемо пити воду из твог бунара; краљевским путем ћемо проћи, док не пређемо твоје границе. И не даде Сион Израиљу да прође

кроз његове границе, и сакупи Сион сав свој народ, и изиђе да се бори против Израиља у пустињи, и дође у Јасу, и поређа се против Израиља. И удари га Израиљ оштрицом мача, и узеше у посед земљу његову од Арнона до Јавока, до синова Амонових, јер Јазир је граница синова Амонових. И узе Израиљ све ове градове, и насели се Израиљ у свим градовима Аморејаца, у Есевону и у свим градовима који граниче с њим. Јер Есевон је град Сиона, краља Аморејаца, и он је ратовао против краља Моава раније, и узели су сву његову земљу, од Ароира до Арнона. Због овога рећи ће причаоци загонетки, дођите у Есевон, да би био сазидан и припремљен град Сион; јер ватра је изашла из Есевона, пламен из града Сиона, и прождрала је до Моава, и прогутала је стубове Арнона. Тешко теби Моаве, пропао си народе Хамоса; предати су синови њихови да се спасу, и кћери њихове као заробљенице цару Аморејаца Сиону, и семе њихово пропашће, Есевон до Дивона; и жене још додатно распалиле ватру на Моав. Настанио се Израиљ у свим градовима Аморејаца. И послао је Мојсије да извиди Јазир, и заузеше га, и села његова, и изгнаше Аморејца који је настањивао тамо. И вративши се, отишли су горе путем у Васан, и изашао је Ог, цар Васана, у сусрет њима, и сав његов народ у рат у Едраин. И рече Господ Мојсију: Не бој се њега, јер сам га предао у твоје руке, и сав његов народ, и сву његову земљу, и учинићеш му као што си учинио Сиону, цару Аморејаца, који је живео у Есевону. И удари га и синове његове и сав народ његов, тако да није оставио ниједног преживелог, и наследише земљу његову.

22

И синови Израиља, пошто су кренули, утаборише се на западу Моаба поред Јордана према Јерихону. И видевши Валак, син Сепфоров, све што је учинио Израиљ Аморејцу, Моав се веома уплашио народа зато што су били многи, и Моаву се огадило од лица синова Израиљевих. И рече Моав вијећу старјешина Мадијама: Сада ће ова скупштина излизати све оне око нас, као што теле лиже зелене ствари из поља. А Валак, син Сепфоров, беше краљ Моава у оно време. И послао је амбасадоре ка Валааму, сину Веоровом, у Фатуру, који је на реци земље синова народа његовог, да га позову, говорећи: Ево, народ је изашао из Египта, и ево, покрио је лице земље, и овајседи држећи се мене. И сада дођи овамо и проклети ми овај народ, јер је овај јак или ми, ако можемо да ударимо неке од њих и избацићу их из земље, јер знам да су благословени они које ти благословиш, и проклети су они које ти проклинеш. И отишао је савет старешина Моава и савет старешина Мадијама, и пророчанства су била у њиховим рукама, и дошли су ка Валаму и рекли су му Валакове речи. И рече им: Преноћите овде ноћ, и одговорићу вам ствари које би Господ говорио мени, и остадоше кнезови моавски код Валаама. И дође Бог к Валаму и рече му: Шта ови људи код тебе? И рече Валаам Богу: Валак, син Сепфоров, цар Моава, послао их к мени говорећи: Ево народ изашао из Египта и покрио изглед земље, и овај седи крај мене, и сада дођи

проклети ми га, ако онда ћу моћи да ударим га и избацићу га из земље. И рекао је Бог Валааму: нећеш ићи са њима, нити ћеш проклети народ, јер је благословен. И уставши Валаам ујутру, рече владарима Валака: Одлазите ка господару вашем, не пушта ме Бог да идем са вама. И уставши поглавари Моава дођоше ка Валаку и рекоше: Не хоће Валам да пође са нама. И Балак додаде још да пошаље више владара, и часнијих од ових. И дођоше к Валааму и рекоше му: Ово говори Валак, син Сепфоров: Молим те, не оклевај да дођеш к мени. Часно ћу те почастити, и шта год кажеш учинићу ти, и дођи да ми проклетеш овај народ. И одговорио је Валаам и рекао кнезовима Валака: ако ми Валак да пуну кућу своју сребра и злата, нећу моћи да прекршим реч Господа Бога, да учиним то мало или велико у уму свом. И сада останите овде и ви ову ноћ, и знаћу шта ће Господ још говорити мени. И дође Бог ка Валаму ноћу и рече му: ако су ови људи дошли да те позову, устани и иди с њима, али ћеш чинити само оно што ти ја кажем. И уставши Валаам ујутру, оседлао је своју магарицу и отишао са владарима Моава. И разгневио се гневом Бог зато што је он отишао; и устао је гласник Божји да га оптужи; и он је јахао на свом магарцу, и његова два слуге с њим. И видевши магарац посланика Божјег како стоји на путу са извученим мачем у руци, магарац је скренуо са пута и кренуо у равницу, и он га удари штапом својим да га врати на пут. И стао је посланик Бога у браздама винограда, ограда одовуд и ограда одовуд. И видевши магарац посланика Бога, притиснула је себе према зиду, и згњечила стопало

Валаама према зиду, и он је додао још да је удари. И анђео Божји додаде, и отишавши стаде на уском месту, где није било могуће скренути ни надесно ни налево. И када је магарица видела анђела Божијег, легла је под Валамом, и Валам се разгневио и ударио је магарицу штапом. И отворио је Бог уста магарице, и говори Валааму: Шта сам ти учинила, јер си ме ударио трећи пут? И рече Валаам магарици: Зато што си ме исмејала, и да сам имао мач у руци, већ бих те пробо. И каже магарац Валаму: Нисам ли ја магарац твој на којем си јахао од младости твоје до данашњег дана? Зар нисам презревши учинила ово теби? Али он рече: Не. Открио је Бог очи Валаама, и он види гласника Господњег како стоји против њега на путу, и мач извучен у његовој руци, и сагнувши се поклонио се на своје лице. И рекао му је гласник Божји: Зашто си ударио свог магарца ово трећи пут? И ево ја сам изашао да ти се супротставим, јер твој пут није исправан преда мном, и магарица видевши ме, скренула је од мене трећи пут. И да се није окренула, сада бих дакле тебе убио, а њу бих сачувао. И рече Валаам анђелу Господњем: Сагрешио сам, јер нисам знао да си ми ти стајао насупрот на путу, и сада, ако ти није по вољи, вратићу се. И рекао је гласник Божји Валаму: Иди са људима; осим речи коју ако ти кажем, ово ћеш чувати да говориш. И отишао је Валаам са Валаковим владарима. И када је Балак чуо да је дошао Валаам, изишао му је у сусрет у град Моав, који је на границама Арнона, који је на крајњем делу граница. И рекао је Балак Валааму: Зар нисам послао по тебе да те позовем? Зашто ниси

долазио к мени? Заиста нећу моћи да те почастим? И рече Валаам Валаку, ево дошао сам к теби сада; хоћу ли моћи да кажем нешто? Реч коју ако Бог убаци у моја уста, ову ћу говорити. И отишао је Валаам са Валаком, и дошли су у градове насеља. И Балак је жртвовао овце и теоце, и послао је Валааму и владарима који су били са њим. И догодило се ујутру, и Балак узе Валаама и изведе га на стуб Валов, и показа му одатле неки део народа.

23

И рече Валаам Валаку: Сагради ми овде седам жртвеника и приправи ми овде седам телаца и седам овнова. И учинио је Валак онако како му рече Валам, и принео је теле и овна на олтар. И рече Валаам Валаку: Стани код жртава својих, и ићи ћу да видим хоће ли ми се Бог појавити у сусрету, и реч коју ми покаже објавићу ти. И стаде Валак код жртава својих. И Валаам отиде да упита Бога, и отиде право, и показа му се Бог Валааму, и рече му Валаам: Седам жртвеника приправих, и принесох теле и овна на жртвеник. И Бог је убацио реч у уста Валаама, и рекао је, окренувши се према Валаку: Овако ћеш говорити. И окренуо се према њему, а он је стајао на његовим жртвама паљеницама, и сви кнезови Моава са њим, и дух Божји дође на њега. И узевши причу његову, рече: Из Месопотамије посла по ме Валак, цар Моава, из планина од истока, говорећи: Дођи, проклети ми Јакова, и дођи, проклети ми Израиља. Шта да

проклињем кога не проклиње Господ? Или шта да проклињем кога не проклиње Бог? Зато од врха планина видећу га, и од брда посматраћу га; ево народ сам становаће, и међу народима неће бити урачунат. Ко је тачно избројао семе Јакова, и ко ће избројати племена Израела? Нека умре душа моја међу душама праведних, и нека постане семе моје као семе ових. И рече Балак Валаму: Шта си ми учинио? У проклетство непријатеља мојих позвао сам те, а ево благословио си благословом. И рече Валаам Валаку: Зар нећу чувати да говорим оно што Бог стави у моја уста? И рече му Балак: Дођи још са мном на друго место одакле га нећеш видети, него ћеш видети само неки његов део, а све нећеш видети, и проклињај ми га одатле. И одвео га је на пољску стражарницу на врх исклесане стене, и саградио је тамо седам жртвеника, и принео је теле и овна на жртвеник. И рече Валаам Валаку: стани код жртве своје, а ја ћу ићи да упитам Бога. И срео Бог Валаама, и ставио реч у његова уста, и рекао: Врати се ка Валаку, и ово ћеш говорити. И окренуо се према њему, и он је стајао над његовом жртвом паљеницом, и сви кнезови Моава са њим, и рекао му је Валак: Шта је говорио Господ? И узевши причу своју, рече: устани, Валаче, и слушај, чуј, сведоче, сине Сепфоров. Није Бог као човек да лаже, нити као син човечији да се прети, он сам рекавши, зар неће учинити? Говориће, и неће остати? Ево, благосиљати сам предузео, благословићу и нећу одвратити. Неће бити труда у Јакову, нити ће бити виђена мука у Израиљу; Господ Бог његов је с њим, славне ствари владара су у њему. Бог који га

је извео из Египта је као слава једнорога за њега. Јер нема гатања у Јакову, нити пророчанства у Израиљу, у своје време биће речено Јакову и Израиљу шта ће Бог извршити. Ево народ као младунче устаће, и као лав узвисиће се, неће спавати док не поједе плен и попије крв рањених. И рече Балак Валааму: ни проклетствима га не проклињи ми, нити га благосиљајући благосиљај. И одговарајући Валаам, рекао је Валаку: Нисам ли ти говорио, рекавши: реч коју Бог говори, то ћу учинити? И рече Балак Балааму: ходи, одвешћу те на друго место, ако угоди Богу, и прокуни ми га одатле. И Балак одведе Валаама на врх Фогора, који се пружа према пустињи. И рече Валаам Валаку: Сагради ми овде седам жртвеника и припреми ми овде седам телаца и седам овнова. И учини Валак као што му рече Валам, и принесе теле и овна на жртвеник.

24

И видевши Валаам да је добро пред Господом благосиљати Израиља, не отиде по свом обичају у сусрет знамењима, и окрете лице своје ка пустињи. И подигавши Валаам очи своје, види Израиља у логору по племенима, и дође на њега дух Божији. И узевши причу његову, рекао је, каже Валаам син Веоров, каже човек који истински види, каже слушајући речи Јаког, који је виђење Божје видео у сну; откривене су очи његове. Како су лепе куће твоје, Јакове, шатори твоји, Израиљу! Као долине које засењују, и као вртови на реци, и

као шатори које је поставио Господ, и као кедри поред вода. Изаћи ће човек из семена његовог и владаће многим народима, и узвисиће се краљевство Гог, и увећаће се његово краљевство. Бог га је извео из Египта, као слава једнорога њему, изјешће народе непријатеља његових, и из дебелих делова њихових исисаће срж, и стрелама својим прострелиће непријатеља. Легавши, одмарао се као лав и као лавић; ко ће га подићи? Они који те благосиљају, благословени су, и они који те проклињу, проклети су. И разгневио се Балак на Балама, и ударио рукама својим, и рекао Балак Баламу: Да проклињеш непријатеља мог позвао сам те, и ево, благосиљајући благословио си трећи пут. Сада, дакле, бежи на своје место; рекох: почастићу те, али те је сада Господ лишио славе. И рекао Валаам Валаку: Нисам ли и твојим гласницима које си послао к мени говорио, говорећи: Ако ми да Валак пуну кућу његову сребра и злата, нећу моћи преступити реч Господњу да учиним то добро или зло од себе самог; шта год каже Бог, то ћу рећи? И сада ево, ја одлазим у своје место, дођи, саветоваћу ти шта ће овај народ учинити твом народу на крају дана. И узевши причу његову, рекао је: Каже Валаам, син Веоров, каже човек који истински види, слушајући речи Божје, знајући знање од Највишег, и виђење Божје видевши у сну, откривене су очи његове. Показаћу њему, али не сада, благословићу, али не приближава се. Изаћи ће звезда из Јакова, устаће човек из Израиља, и сломиће вође Моава, и опљачкаће све синове Сита. И Едом ће бити наследство, и Исав, непријатељ његов, ће бити наследство, а Израиљ је

учинио са снагом. И устаће из Јакова, и уништиће оног који је сачуван из града. И видевши Амалика и узевши причу своју, рекао је: Почетак народа Амалик, и семе њихово ће пропасти. И видевши Кенејца, и узевши причу његову, рекао је: јака је настамба твоја; и ако ставиш у стени гнездо твоје, и ако постане Веору гнездо лукавства, Асирци ће те заробити. И видевши Ога, и узевши причу његову, рекао је: О, о, ко ће живети када Бог постави ове ствари? И изићи ће из руку Китиаија, и злостављаће Асирију, и злостављаће Јевреје, и они ће једнодушно пропасти. И уставши, Валаам отиде окренувши се у своје место, а Валак отиде к себи.

25

И настани се Израиљ у Сатеину, и оскврни се народ курвајући се са кћерима Моава. И позваше их на жртве њихових идола, и народ једе од њихових жртава, и поклонише се њиховим идолима. И Израиљ се предаде Велфегору, и Господ се разгневи гневом на Израиља. И рече Господ Мојсију: Узми све вође народа и погуби их Господу пред сунцем, и одвратиће се гнев јарости Господа од Израиља. И рече Мојсије племенима Израиља: Убијте сваки свога ближњега који је посвећен Велфегору. И ево, човек од синова Израиљевих дошао је и довео брата свог к Мадијанки пред Мојсијем и пред свом заједницом синова Израиљевих, а они плакаху поред врата шатора сведочанства. И видевши Финеас, син Елеазара, сина

Ароновог свештеника, устао је из средине скупштине, и узевши копље у руку, ушао је за човеком Израиљцем у шатор, и пробо је обоје, и човека Израиљца, и жену кроз њену материцу; и престала је пошаст од синова Израиља. И постадоше мртви у помору четири и двадесет хиљада. И говорио је Господ Мојсију, говорећи: Финес, син Елеазара, сина Арона свештеника, зауставио је гнев мој од синова Израиља, јер је ревновао мојом ревношћу међу њима, и нисам уништио синове Израиља у ревности мојој. Тако рекох, ево ја дајем њему завет мира, и биће њему и семену његовом са њим завет свештенства вечни, зато што беше ревносан Богу његовом, и учини помирење за синове Израиља. А име човека Израиљца који је погођен, који је погођен са Мадијанком, беше Замбри, син Салмонов, поглавар куће породице Симеонове. И име жене Мадијанитке која је погођена било је Хазби, кћи Сура, владара народа Омот, из куће породице Мадијама. И говорио је Господ Мојсију, говорећи, говори синовима Израиља, говорећи, будите непријатељски према Мадијанцима и ударите их, јер су они непријатељски према вама у превари, колико вас варају због Фогора, и због Хазби кћери владара Мадијама сестре њихове, која је ударена у дану удара због Фогора.

26

И догодило се после удара, и Господ је говорио Мојсију и

Елеазару свештенику, говорећи: узми попис целе скупштине синова Израиља од двадесет година и више, према домовима очева њихових, сваки који излази да се постави у борбени ред у Израилу. И говорио је Мојсије и Елеазар свештеник у Аравоту Моавском на Јордану према Јерихону, говорећи, од двадесет година и више, на начин који је заповедио Господ Мојсију; и синови Израиљеви који су изашли из Египта, Рувим првенац Израиљев; а синови Рувимови Енох, и народ Енохов; Фалу, народ Фалујев. Асрону народ Асронеја, Хармију народ Хармија. Ово су народи Рувимови, и њихов попис је био четрдесет три хиљаде седам стотина тридесет. И синови Фалуа, Елијаб. И синови Елијаба: Намуил, и Датан, и Абирон. Ови су били призвани од скупштине, ови су они који су се побунили против Мојсија и Арона у скупштини Корејевој, у побуни против Господа. И отворивши земља уста своја, прогутала их и Кореја, у смрти скупштине његове, када је ватра прождрла педесет и двеста, и постали су знак; а синови Кореја нису умрли. И синови Симеона, народ синова Симеона: Намуилу, народ Намуилски; Јамину, народ Јамински; Јахину, народ Јахински; Зари, народ Зарајски; Саулу, народ Саулски. Ово су народи Симеонови из њиховог пописа, двадесет две хиљаде и двеста. Синови Јудини, Ир и Онан, и умрли су Ир и Онан у земљи хананској. И постали су синови Јудини према родовима њиховим: Силому, род Силонски; Фаресу, род Фаресејски; Зари, род Зарајски. И постали су синови Фареса: Асрону народ Асронски, Јамуну народ Јамунски. Ови народи од Јуде према њиховом

прегледу, седамдесет и шест хиљада и пет стотина. И синови Исахара према њиховим племенима: Толи, племе Толино; Фују, племе Фујино; Јасуву, племе Јасувино; Самраму, племе Самрамино. Ово су народи Исахарови према њиховом попису, шездесет четири хиљаде и четири стотине. Синови Завулона према племенима њиховим: Сареду, племе Саредијско; Алону, племе Алонијско; Алелу, племе Алелијско. Ови народи Завулонови из њиховог пописа, шездесет хиљада и пет стотина. Синови Гадови према племенима њиховим: Сафону, племе Сафонијско; Ангију, племе Ангијско; Сунију, племе Сунијско; Азенију, племе Азенијско; Адију, племе Адијско; Ародију, племе Ароадијско; Аријелу, племе Аријелијско. Ови су народи синова Гадових према њиховом попису: четрдесет четири хиљаде и пет стотина. Синови Асирови према племенима њиховим: Јамину, племе Јаминита; Јесуу, племе Јесуита; Бариау, племе Бариаита. Том Ховеру, народ Ховери; том Мелхиелу, народ Мелхиели. И име кћери Асирове Сара. Ови народи Асирови из њиховог пописа, четрдесет три хиљаде и четири стотине. Синови Јосифа према њиховим клановима, Манасија и Јефрем. Синови Манасијини. Махиру, народ Махирски; и Махир је родио Галада; Галаду, народ Галадски. И ови су синови Галаада: Ахиезер, народ Ахиезерски; Хелегу, народ Хелегски. Есриелу, народ Есриелски; Сихему, народ Сихемски; Симаеру, народ Симаерски; и Оферу, народ Оферски. И Салпааду, сину Оферовом, не постадоше синови, него кћери, и ова су имена кћери Салпаадових: Мала, и Нуа, и Егла, и Мелха, и Терса.

Ови народи Манасијини из њиховог пописа, педесет две хиљаде и седам стотина. И ово су синови Ефраимови: Суталу, народ Суталски; Танаху, народ Танахијски. Ови су синови Сутале; Едену, народ Еденов. Ово су народи Јефрема из њиховог пописа, тридесет две хиљаде и петсто. Ово су народи синова Јосифових према њиховим народима. Синови Венијаминови према племенима њиховим: од Валеа, племе Валејско; од Асувира, племе Асувирско; од Јахирана, племе Јахиранско. Том Софану, народ Софанов. И постадоше синови Бале: Адар и Ноеман; Адару народ Адари, и Ноеману народ Ноемани. Ово су синови Венијаминови према родовима њиховим, по попису њиховом, тридесет и пет хиљада и пет стотина. И синови Данови према родовима њиховим: Самеју, род Самејски, ово су родови Данови према родовима њиховим. Сви народи Самеи према њиховом прегледу, шездесет четири хиљаде и четири стотине. Синови Нефталимови према породицама њиховим: Асилу, народ Асилски; Гавнију, народ Гавнијски. Јесеру, народ Јесери; Селему, народ Селеми. Ови народи Нефталимови из њиховог пописа, четрдесет хиљада и три стотине. Ово је бројање синова Израиља: шест стотина хиљада и хиљаду седам стотина тридесет. И Господ је говорио Мојсију, говорећи: овима ће земља бити подељена да је наследе према броју имена. Онима више ћеш увећати наследство, а онима мање ћеш умањити наследство њихово; свакоме, како су били избројани, биће дато наследство њихово. Кроз жребове биће подељена земља по именима; према племенима очева

својих наследиће. Жребом ћеш поделити њихово наследство између многих и малих. И синови Левија према племенима њиховим: Герсону, племе Герсоново; Каату, племе Каатово; Мераријуу, племе Мераријево. Ово су народи синова Левијевих: народ Лобенијев, народ Хевронијев, народ Коријев и народ Мусијев, а Каат роди Амрама. А име жене његове Јохабед, кћи Левија, која роди ове Левију у Египту, и роди Амраму Арона и Мојсија, и Маријам сестру њихову. И постадоше Арону Надав, и Авијуд, и Елеазар, и Итамар. И умро је Надаб и Авиуд када су приносили туђу ватру пред Господом у пустињи Синај. И постаде их из њиховог пописа двадесет три хиљаде, све мушко од месец дана и навише, јер нису били пребројани међу синовима Израиљевим, јер им се не даје жреб међу синовима Израиљевим. И ово је пописивање Мојсија и Елеазара свештеника, који су пописали синове Израиља у Аравоту Моава, на Јордану према Јерихону. И међу овима не беше ниједног човека од оних које су прегледали Мојсеје и Арон, када су прегледали синове Израиља у пустињи Синају. Зато рече Господ њима: Смрћу ћете умрети у пустињи, и не остаде од њих ниједан, осим Халева, сина Јефонијиног, и Исуса, сина Навијевог.

27

И приступивши кћери Салпада, сина Офера, сина Галада, сина Махира, од народа Манасије, од синова Јосифа, и ово

су имена њихова: Маала, и Нуа, и Егла, и Мелха, и Терса, и ставши пред Мојсијем, и пред Елеазаром свештеником, и пред поглаварима, и пред свим сабором на вратима шатора сведочанства, говоре: Отац наш умро је у пустињи, и он није био у средини сабора који се окупио против Господа у сабору Кореја, јер је због греха свог умро, и синови нису му се родили; нека не буде избрисано име оца нашег из средине народа његовог, јер нема му сина; дајте нама наследство у средини браће оца нашег. И Мојсије донесе њихов спор пред Господа. И Господ је говорио Мојсију, говорећи: исправно су говориле кћери Салпаада; даћеш им у дар посед наследства међу браћом оца њиховог, и пренећеш наследство оца њиховог на њих. И синовима Израела говорићеш, говорећи: човек ако умре, и син не буде њему, пренећете наследство његово кћери његовој. Ако пак не буде кћер њему, даћете наследство брату његовом. Ако пак не буде имао браће, даћете наследство брату оца његовог. Ако пак не буду браћа оца његовог, даћете наследство најближем сроднику његовом из племена његовог, да наследи она његова, и биће ово синовима Израиља право суђења, како је заповедио Господ Мојсију. И рече Господ Мојсију: Попни се на планину која је с оне стране Јордана, на ову планину Навау, и погледај земљу Ханан коју ја дајем синовима Израиља у посед. И видећеш је, и прикупићеш се свом народу и ти, као што се прикупио Арон, брат твој, на планини Ору. Зато што сте прекршили реч моју у пустињи Син, када се скупштина противила, да ме посветите, нисте ме посветили на води пред њима, ово је

вода противљења у Кадишу у пустињи Син. И рече Мојсије Господу, нека постави Господ Бог духова и сваког тела човека над овим скупом, који ће изаћи пред лице њихово, и који ће ући пред лице њихово, и који ће извести их, и који ће увести их, и неће бити скуп Господњи као овце које немају пастира. И говорио је Господ Мојсију говорећи: узми себи Исуса, сина Навина, човека који има дух у себи, и положићеш своје руке на њега. И поставићеш га пред Елеазара свештеника, и наредићеш му пред целим скупом, и наредићеш о њему пред њима. И дати ћеш од своје славе на њега, да би га слушали синови Израиља. И пред свештеником Елеазаром стаће, и питаће га за суд показивања пред Господом, на његове речи изићи ће, и на његове речи ући ће он и синови Израиљеви једнодушно, и сав збор. И учинио је Мојсије као што му је заповедио Господ, и узевши Исуса, поставио га је пред Елеазаром свештеником и пред свом скупштином, и ставио је своје руке на њега, и поставио га је као што је заповедио Господ Мојсију.

28

И говорио је Господ Мојсију, говорећи, заповеди синовима Израиља, и рећи ћеш им, говорећи, дарове моје, поклоне моје, приносе моје за мирис благоухања чуваћете да приносите мени на празницима мојим. И рећи ћеш њима, ово су приношења која ћете приносити Господу, два

годишња јагањца без мане дневно за жртву паљеницу непрестано. Једно јагње ћеш принети ујутру, а друго јагње ћеш принети увече. И учинићеш десетину ефе белог брашна за жртву замешену у уљу, у четвртини хина. Жртва паљеница непрестана, она која је постала на планини Синају, у мирис благоухања Господу. И његов налив четвртину хина за једно јагње; у светињи ћеш излити налив јаког пића Господу; и друго јагње ћеш принети увече; према његовој жртви и према његовом наливу ћете учинити за мирис угодан Господу. И на дан субота принећете два јагњета годишња без мане, и две десетине белог брашна замешеног у уљу за жртву и пиће приношење, жртва паљеница субота у суботе поред жртве паљенице непрестане, и пиће приношење његово. И на младе месеце приносићете жртву паљеницу Господу, јунад од говеда два, и овна једног, јагањца једногодишња седам беспрекорних. Три десетине белог брашна замешеног у уљу за јунце једно, и две десетине белог брашна замешеног у уљу за овна једног. Десетину десетину белог брашна замешеног у уљу за јагње једно, жртву мирис благоухања, принос Господу. Њихова пића жртва биће половина хина за једно теле и трећина хина за једног овна. И четвртина хина вина биће за једно јагње; ово жртва паљеница месец од месеца у месецима године. И једног јарца из коза за грех Господу, уз непрестану жртву паљеницу чиниће се, и лив његов. И у првом месецу, четрнаестог дана месеца, пасха Господу. И петнаестог дана овог месеца празник, седам дана јешћете бесквасни хлеб. И први дан зван светим биће

вама, никакав ропски посао нећете чинити. И принећете жртве паљенице као принос Господу: два телета од говеда, једног овна, седам једногодишњих јагањаца; они ће вама бити без мане. И жртва њихова од белог брашна замешеног у уљу, три десетине за једно теле, и две десетине за једног овна. Десетину по десетину учинићеш за свако јагње, за седам јагњади. И једног јарца од коза за грех, да се измири за вас; Осим непрестане јутарње жртве паљенице, која је трајна жртва паљеница. Ово према овоме чинићете сваки дан током седам дана, дар принос на мирис благоухања Господу; уз свагдашњу жртву паљеницу чинићете његово ливење. И седми дан биће вам зван свет, никакав ропски посао нећете чинити у њему. И на дан првина, када приносите нову жртву Господу седмица, свети сабор биће вама, никакав ропски посао нећете чинити. И принесете жртве паљенице у мирис угодни Господу: телад од говеда два, овна једног, јагањаца једногодишњих седам беспрекорних. Жртва њихова пшенично брашно измешано у уљу, три десетине телету једном и две десетине овну једном. Десетину по јагњету, по једном, за седам јагњади; и једног јарца од коза за грех, да се измири за вас; осим свагдашње жртве паљенице; и њихову жртву учинићете ми, без мане ће бити за вас, и њихова лијевања.

29

И у седмом месецу, првог дана месеца, свети сабор биће

вама, никакав ропски посао нећете радити, дан трубљења биће вама. И учиниће те жртве паљенице за мирис угодни Господу: теле једно од говеда, овна једног, седам једногодишњих јагањаца беспрекорних. Жртва њихова пшенично брашно измешано у уљу: три десетине за јунца једног, и две десетине за овна једног; по десетину за јагње једно, за седам јагњади; и јарца од коза једног за грех, да се измири за вас; осим жртава паљеница младог месеца и жртава њихових и лива њихових, и жртве паљенице свагдашње и жртава њених и лива њених према прописима њиховим за мирис угодни Господу. И десетог дана овог месеца призвана света биће вама, и мучићете душе ваше, и никакав посао нећете чинити. И принећете жртве паљенице за мирис угодни Господу, приносе Господу: једно теле од говеда, једног овна, седам једногодишњих јагањаца; они ће вама бити беспрекорни. Жртва њихова: пшенично брашно помешано у уљу, три десетине за једног јунца, и две десетине за једног овна; по једна десетина за једно јагње, за седам јагањаца; и један јарац од коза за грех, да се очисти за вас; осим оног за грех очишћења, и стална жртва паљеница, њена жртва и њен налив према пропису, у мирис благоухања, принос Господу. И петнаестог дана седмог месеца овог биће вам свети сабор, никакав ропски посао нећете радити, и празноваћете тај празник Господу седам дана. И принећете жртве паљенице као принос на мирис благоухања Господу, првог дана: тринаест теоца од говеда, два овна, четрнаест једногодишњих јагањаца; беспрекорни ће бити. Жртве њихове бело брашно измешано у уљу три

десетине по једном телету, за тринаест телади; и две десетине по једном овну, за два овна; Десетина по десетини по једном јагњету, за четрнаест јагањаца; И један јарац од коза за грех; осим свагдашње жртве паљенице; жртве њихове и лива њихова. И другог дана дванаест телади, два овна, четрнаест годишњих јагањаца беспрекорних. Њихова жртва и њихова ливена жртва за телиће и овнове и јагањце према њиховом броју, према њиховом прописаном реду. И јарца из коза једног за грех, осим жртве паљенице непрестане, жртве њихове и лива њихова. Трећег дана једанаест телади, два овна, четрнаест једногодишњих јагњади беспрекорних. Њихова жртва и њихова ливена жртва за телиће и овнове и јагањце, према њиховом броју, према њиховом тумачењу. И једног јарца из коза за грех, осим непрестане жртве паљенице, њихове жртве и њихова лива. Четвртог дана десет телади, два овна, четрнаест годишњих јагањаца беспрекорних. Жртве њихове и лива њихова телићима и овновима и јагањцима према броју њиховом, према прописима њиховим. И једног јарца из коза за грех, осим непрестане жртве паљенице, њихове жртве и њихова лива. Петог дана девет телади, два овна, четрнаест једногодишњих јагањаца беспрекорних. Жртве њихове и лива њихова телићима и овновима и јагањцима према броју њиховом, према прописима њиховим. И једног јарца од коза за грех, осим непрестане жртве паљенице, њихове жртве и њихове лијаније. На шести дан: осам телади, два овна, четрнаест годишњих јагањаца беспрекорних. Жртве њихове и лива њихова телићима и

овновима и јагањцима према броју њиховом, према прописима њиховим. И једног јарца из коза за грех, осим непрестане жртве паљенице, њихове жртве и њихова лива. Седмог дана седам телади, два овна, четрнаест годишњих јагањаца беспрекорних. Жртве њихове и лива њихова телићима и овновима и јагањцима према броју њиховом, према тумачењу њиховом. И једног јарца из коза за грех, осим непрестане жртве паљенице, њихове жртве и њихова лива. И осмог дана биће вам закључна скупштина, никакав ропски посао нећете чинити у њему. И принесете жртве паљенице у мирис угодни, приноси Господу: теле једно, овна једног, седам једногодишњих јагањаца беспрекорних. Њихове жртве и њихове либације за теле и за овна и за јагањце према њиховом броју, према њиховом уређењу. И једног јарца из коза за грех, осим непрестане жртве паљенице, њихове жртве и њихова лива. Ово ћете учинити Господу на вашим празницима, осим ваших молитава, и ваших добровољних прилога, и ваших жртава паљеница, и ваших жртава, и ваших изливања, и ваших захвалница.

30

И Мојсије је говорио синовима Израиља према свему што је Господ заповедио Мојсију. И говорио је Мојсије вођама племена синова Израиља, говорећи: Ово је реч коју је заповедио Господ. Човек који би заветовао завет Господу, или би се заклео заклетву, или би се везао везивањем о

души својој, неће оскрнавити реч своју, све што би изашло из уста његових, учиниће. Ако заветује жена завет Господу, или обавеже обавезу у кући оца свог у младости својој, и чује отац њен завете њене и обавезе њене које је обавезала против душе своје, и ћути отац њен, онда ће стајати сви завети њени, и све обавезе које је обавезала против душе своје остају њој. Ако пак одбијајући одбије отац њен, који дан чује све завете њене и обавезе које је обавезала против душе своје, неће стајати. И Господ ће очистити њу, јер је одбио отац њен. Ако пак, поставши, постане мужу, и молитве њене буду на њој према изговору усана њених које је везала против душе своје, и чује је муж њен и ућути њој оног дана када чује, тако ће важити све молитве њене, и обавезе њене које је везала против душе своје, важиће. Ако ли муж њен одбије у који дан чује, све молитве њене и обавезе њене које је одредила против душе своје неће остати, јер је муж одбио од ње, и Господ ће је очистити. И завет удовице и изгнане, колико год ако заветује према души својој, остаће њој. Ако пак у кући мужа њеног буде завет њен, или обавеза према души њеној са заклетвом, и чује муж њен, и ћути према њој, и не одбије јој, онда ће стајати сви завети њени, и све обавезе њене које је обавезала према души својој, стајаће против ње. Ако ли њен муж поништи оно што је чуо оног дана када је чуо, све што изађе са њених усана према њеним молитвама и према њеним обавезама које се тичу њене душе, неће остати на њој, њен муж је поништио, и Господ ће је очистити. Сваки завет и сваку заклетву везе да нанесе зло души, њен муж ће

поставити њој, и њен муж ће уклонити. Ако пак ћутећи ућути њој дан за даном, онда ће поставити њој све њене завете, и обавезе оне на њој поставиће њој, јер је ућутао њој оног дана у који је чуо. Ако ли муж њен уклони после дана када је чуо, узеће на себе његов грех. Ово су закони које је Господ заповедио Мојсију, између мужа и његове жене, и између оца и кћери у младости у кући очевој.

31

И Господ је говорио Мојсију, говорећи: освети освету синова Израиља од Мадијанаца, и на крају ћеш бити прикупљен свом народу. И говорио је Мојсије народу говорећи: Наоружајте између вас мушкарце и поставите их у бојни ред пред Господом против Мадијана, да извршите Господњу освету Мадијану. Хиљаду из племена, хиљаду из племена, из свих племена синова Израиља пошаљите у бој. И избројаше из хиљада Израиља по хиљаду из сваког племена, дванаест хиљада наоружаних за бој. И послао их је Мојсије, по хиљаду из сваког племена, по хиљаду из сваког племена са њиховом војском, и Финеса, сина Елеазара, сина свештеника Арона, и свете посуде, и трубе за давање знакова у њиховим рукама. И поставили су се у борбени ред на Мадијан, као што је заповедио Господ Мојсију, и убили су све мушкарце. И краљеве Мадијана убише заједно са рањеницима њиховим, и Евија, и Рокона, и Сура, и Ура, и Ровока, пет краљева Мадијана, и Валаама сина Веоровог

убише мачем са рањеницима њиховим. И опљачкаше жене Мадијана, и пртљаг њихов, и стоку њихову, и сва имања њихова, и снагу њихову опљачкаше. И све градове њихове у насељима њиховим, и имања њихова спалише огњем. И узеше сав њихов плен и сву њихову пљачку, од човека до стоке. И довели су Мојсију и Елеазару свештенику, и свим синовима Израиља, заробљенике и плен и пљачку у логор у Аравот Моав, који је на Јордану према Јерихону. И изашао је Мојсије и Елеазар свештеник и сви поглавари збора у сусрет њима изван логора. И разгневи се Мојсије на надзорнике војске, хиљаднике и стотинаре који су долазили из бојног реда. И рече им Мојсије: Зашто сте поштедели сваку женку? Ове су јер биле синовима Израиља према речи Валаама да их одврате и да презру реч Господњу због Фогора, и догодила се пошаст у заједници Господњој. И сада убијте свако мушко у свом плену и сваку жену која је познала постељу мушкарца. И сав плен жена које не познају постељу мушкарца поштедите их живе. И ви логорујте изван логора седам дана, сваки онај ко је убио и онај ко додирује убијеног очистиће се трећег дана и седмог дана, ви и ваши заробљеници. И сваки покривач и сваку кожну посуду, и сваки рад од козје коже, и сваку дрвену посуду очистићете. И рече Елеазар свештеник људима војске који су долазили из бојног реда рата: Ово је уредба закона коју је заповедио Господ Мојсију. Осим злата и сребра и бронзе и гвожђа и олова и калаја, свака ствар која ће проћи кроз ватру, и очистиће се, али или водом очишћења очистиће се; и све ствари које ако не пролазе кроз ватру, проћи ће кроз

воду. И опраћете одећу седмог дана и очистићете се, и после тога ући ћете у логор. И Господ је говорио Мојсију, говорећи: узми главни збир плена заробљеништва од човека до звери, ти и Елеазар свештеник и поглавари отаца скупштине. И поделићете плен између ратника који су изашли у борбу и између целе заједнице. И одвојићете део Господу од људи ратника који су изашли у борбу, једну душу од пет стотина, од људи, и од стоке, и од говеда, и од оваца, и од магараца; и од половине њихове узећете. И даћеш Елеазару свештенику првине Господа. И од половине синова Израиља узећеш једног од педесет од људи, и од волова, и од оваца, и од магараца, и од све стоке, и даћеш их Левитима који чувају стражу у шатору Господњем. И учинише Мојсије и Елеазар свештеник, као што заповеди Господ Мојсију. И постаде вишак плена који су опљачкали људи ратници, од оваца, шест стотина хиљада и седамдесет и пет хиљада; И волови, два и седамдесет хиљада; И магарци, једна и шездесет хиљада; И душе људи од жена које нису познале постељу мушкарца, све душе, две и тридесет хиљада. И догодило се да је половина, део оних који су изишли у рат, од броја оваца била три стотине тридесет седам хиљада и пет стотина. И постаде део Господу од оваца шест стотина седамдесет пет; и волова тридесет и шест хиљада, и део Господу седамдесет два; и магараца тридесет хиљада и пет стотина, и део Господу шездесет један; и душа људских шеснаест хиљада, и део њихов Господу тридесет две душе. И Мојсије даде Господу прилог Богу, Елеазару свештенику, као што заповеди Господ

Мојсију, од половине синова Израиља које раздели Мојсије од људи ратника. И постала је половина од скупштине од оваца, три стотине и тридесет хиљада и седам хиљада и пет стотина; И волови, шест и тридесет хиљада; Магарци, тридесет хиљада и пет стотина; И душе људи, шеснаест хиљада. И узе Мојсије од половине синова Израиља једно од педесет, од људи и од стоке, и даде их Левитима који чувају стражу шатора Господњег, на начин како је заповедио Господ Мојсију. И приступили су Мојсију сви постављени у хилијархије војске, хилијарси и стотинари, и рекли су Мојсију: Слуге твоје узеле су главни збир људи ратника који су код нас, и није недостајао од њих ниједан. И принели смо дар Господу, сваки човек који је нашао златну посуду: наруквицу, гривну, прстен, наруквицу и огрлицу, да извршимо искупљење за себе пред Господом. И узеше Мојсије и Елеазар свештеник злато од њих, све израђене предмете. И догодило се да је све злато, прилог који су принели Господу, било шеснаест хиљада седам стотина педесет сикала од заповедника хиљада и од заповедника стотина. И ратници су пљачкали сваки за себе. И узе Мојсије и Елеазар свештеник злато од хиљадника и од стотинара, и унесе га у шатор сведочанства као спомен синова Израиљевих пред Господом.

32

И стока мноштво беше синовима Рувимовим и синовима

Гадовим, мноштво веома; и видеше земљу Јазир и земљу Галад; и беше место, место за стоку. И приступивши синови Рувимови и синови Гадови рекоше Мојсију и Елеазару свештенику и старешинама скупштине, говорећи: Атарот и Дивон и Јазир и Нимра и Есевон и Елеала и Севама и Нево и Веон, земљу коју предаде Господ пред синовима Израиљевим, земља сточарска је, и слугама твојим стока постоји. И говораху: Ако смо нашли милост пред тобом, нека буде дата ова земља слугама твојим у посед, и не преводи нас преко Јордана. И рече Мојсије синовима Гадовим и синовима Рувимовим: Браћа ваша иду у рат, а ви ћете седети овде? И зашто извраћате умове синова Израиља да не пређу у земљу коју Господ даје њима? Нису ли тако учинили оци ваши, када сам их послао из Кадиш Варнеа да разгледају земљу? И отишли су горе у кланац грожђа, и посматрали су земљу, и одвратили су срце синова Израиља, тако да не уђу у земљу коју им је дао Господ. И разгневио се гневом Господ у онај дан, и закле се говорећи: ако ће видети људи ови који су изашли из Египта од двадесет година и више, који знају добро и зло, земљу коју сам заклео Авраму и Исаку и Јакову, јер нису следили за мном; осим Халев, син Јефонијин, одвојени, и Исус, син Навин, јер је следио за Господом. И Господ се разгневи на Израиља и расејао их је по пустињи четрдесет година, док није нестао сав онај род који је чинио зло пред Господом. Ево, устали сте уместо ваших очева, уништење људи грешника, да додате још на гнев Господњи на Израиља. Зато што ћете се одвратити од њега да га још оставите у пустињи, и учинићете беззаконо

целој овој заједници. И приступише њему и говораху: Торове за овце сазидаћемо овде за стоку нашу, и градове за пртљаг наш. И ми ћемо се наоружати као предстража пре синова Израиља, док не доведемо их на њихово место, а наш пртљаг ће се населити у утврђеним градовима због становника земље. Нећемо се вратити у куће наше док се не поделе синови Израиља, сваки у наследство своје. И више нећемо наследити с њима с оне стране Јордана и даље, јер смо примили своје делове с оне стране Јордана на истоку. И рече им Мојсије, ако учините према овој речи, ако се наоружате пред Господом за рат, и прође сваки ваш наоружани војник преко Јордана пред Господом, док не буде уништен његов непријатељ од његовог лица, и буде покорена земља пред Господом, и после тога се вратите, и бићете невини пред Господом и пред Израиљем, и биће ова земља вама у посед пред Господом. Ако но не учините тако, сагрешићете пред Господом, и знаћете грех ваш, када вас стигну зла. И изградићете себи градове за ваш пртљаг и торове за вашу стоку, и учинићете оно што излази из ваших уста. И рекоше синови Рувимови и синови Гадови Мојсију, говорећи: деца твоја учиниће како Господ наш заповеда. Наш пртљаг, наше жене и сва наша стока биће у градовима Галада. А твоја деца ће проћи сва наоружана и постројена пред Господом у рат, на начин који Господ каже. И поставио је њима Мојсије Елеазара свештеника, и Исуса, сина Навина, и старешине породица племена Израиља. И рече Мојсије према њима: ако синови Рувимови и синови Гадови прећу с вама Јордан, сви наоружани у рат пред Господом, и

покорите земљу пред вама, онда ћете дати њима земљу Галад у посед. Ако ли не пређу наоружани са вама у рат пред Господом, онда ћете пребацити њихов пртљаг, и њихове жене, и њихову стоку пре вас у земљу Ханан, и наследиће заједно са вама у земљи Ханан. И одговорили су синови Рувимови и синови Гадови говорећи: Шта год Господ говори слугама, тако ћемо учинити ми. Прећи ћемо наоружани пред Господа у земљу Ханан, и даћете нам посед с оне стране Јордана. И дао је Мојсије синовима Гада и синовима Рувима и половини племена Манасије, синова Јосифа, царство Сихона, краља Аморејаца, и царство Ога, краља Васана, земљу и градове са њиховим границама, градове земље унаоколо. И синови Гадови саградише Дивон, и Атарот, и Ароир, и Софар, и Јазир, и подигоше их, и Нимрам, и Бет Харан, градове утврђене, и торове за овце. И синови Рувимови саградише Есевон, и Елеалу, и Каријатам, и Веелмеон, утврђене, и Севаму; и назваше према именима њиховим имена градова које саградише. И отишао је син Махира, сина Манасијиног, у Галад и заузео га, и уништио Аморејца који је становао у њему. И Мојсије даде Галад Махиру, сину Манасијином, и он се насели онде. И Јаир, син Манасијин, отишао је и заузео њихова насеља, и назвао их је насеља Јаирова. И Набау је отишао и узео Каат и њена села, и назвао их је Набот по свом имену.

33

И ово су одморишта синова Израиљевих, када су изашли из земље египатске са својом силом, под руком Мојсија и Арона. И написа Мојсије одласке њихове и постаје њихове по речи Господњој, и ово су постаје путовања њиховог. Отишли су из Рамесе у првом месецу, петнаестог дана првог месеца, сутрадан после пасхе изашли су синови Израиљеви узвишеном руком пред свим Египћанима. И Египћани су сахрањивали своје мртве, све које је Господ поразио, сваког првенца у земљи египатској, и над њиховим боговима је Господ извршио освету. И синови Израиља, отишавши из Рамесеја, утаборише се у Сокоту. И пошавши из Сокхота, утаборише су се у Етаму, који је неки део пустиње. И отишли су из Етама, и утаборише су се на ушћу Ирота, које је насупрот Веелсепфона, и утаборише су се насупрот Магдола. И отишли су насупрот Ејроту, и прешли су кроз средину мора у пустињу, и ишли су три дана кроз пустињу, и утаборили су се у Пикријама. И отишли су из Горких вода и дошли су у Елим, а у Елиму беше дванаест извора воде и седамдесет стабала палми, и утаборили су се тамо поред воде. И отишли су из Елима, и утаборили су се код Црвеног мора. И отишли су од Црвеног мора и утаборили се у пустињи Син. И отишли су из пустиње Син и утаборили се у Рафаки. И отишли су из Рафака и утаборили се у Аилусу. И отишли су из Аилуса и утаборили су се у Рафидину, и није било тамо воде да народ пије. И отишли су из Рафидина, и утаборили су се у пустињи Синај. И отишли су из пустиње Синај и утаборили су се у гробовима жеље. И отишли су из гробова жеље и утаборили се у

Асироту. И отишли су из Асирота и утаборили се у Ратами. И отишли су из Ратама и утаборили се у Ремон Фаресу. И отишли су из Реммон Фареса и утаборили се у Лебони. И отишли су из Лебона и утаборили се у Ресану. И отишли су из Ресана и утаборили се у Макелату. И отишли су из Макелата и утаборили су се у Сафару. И отишли су из Сафара и утаборили су се у Харадату. И отишли су из Харадата и утаборили се у Макелоту. И отишли су из Макелота и утаборили се у Катату. И отишли су из Катаата и утаборили се у Тарату. И отишли су из Тарата и утаборили се у Матекки. И отишли су из Матекка и утаборили се у Селмона. И отишли су из Селмона и раскампили се у Масуруту. И отишли из Масурута и раставили шатор у Банаје. И отишли су из Банаје и утаборили се на гори Гадгад. И отишли су из планине Гадгад и утаборили се у Етебати. И отишли су из Етебата и утаборили се у Еброни. И отишли су из Еброна и утаборили се у Гесион Габеру. И отишли су из Гесион Габера, и утаборили су се у пустињи Син, и отишли су из пустиње Син, и утаборили су се у пустињи Фаран, ова је Кадес. И отишли су из Кадеша, и утаборили се на планини Ор близу земље Едом. И отишао је горе Арон свештеник по заповести Господа, и умро је тамо у четрдесетој години одласка синова Израела из земље Египта, у петом месецу, првог дана месеца. И Арон беше сто двадесет и три године кад је умро на планини Ор. И чувши хананејски цар Арад, а овај је становао у земљи Ханан, када су улазили синови Израиља; и отишли су из Ора планине, и утаборили су се у Селмони.

И отишли из Селмона и раскамповали у Фина. И отишли су из Финона и утаборили се у Овоту. И отишли су из Овота и утаборили се у Гају, с оне стране на границама Моава. И отишли су из Гаја и утаборили се у Дајбон-Гаду. И отишли су из Дајбон Гада и утаборили су се у Гелмон Деблатајму. И отишли су из Гелмон Деблатаима, и утаборили су се на планинама Абарим, насупрот Набауа. И отишли су од планина Аварим, и утаборили су се на западу Моава, на Јордану према Јерихону. И логоровали су поред Јордана између Есимота, до Велсе према западу Моава. И Господ је говорио пре Мојсију на западу Моава поред Јордана према Јерихону, говорећи: Говори синовима Израиља, и рећи ћеш њима: ви прелазите Јордан у земљу Ханана. И уништићете све становнике у земљи пред лицем вашим, и уклонићете стражарнице њихове, и све ливене идоле њихове уништићете, и све стубове њихове уклонићете. И уништићете све становнике те земље и населићете се у њој, јер вама сам дао њихову земљу у наследство. И наследићете земљу њихову по жребу према племенима вашим, онима бројнијим умножићете посед њихов, и онима мањим умањићете посед њихов. Где изађе име његово, тамо ће његово бити, према племенима отаца ваших наследићете. Ако ли не уништите оне који живе на земљи испред вас, онда ће они које оставите од њих бити трњеви у вашим очима и бодљи у вашим боковима, и непријатељиће вам на земљи на коју ћете ви населити. И биће како сам одлучио да учиним њима, учинићу вама.

34

И говорио је Господ Мојсију говорећи, заповеди синовима Израиља и реци им, ви улазите у земљу Ханана; ова ће вам бити наследство, земља Ханана са њеним границама. И биће вама јужна страна од пустиње Син до Едома, и биће вама јужне границе од источног дела Сланог мора. И границе ће вас окружити од Југа према успону Акрабин, и проћи ће кроз Енак, и његов излаз ће бити према Југу Кадеш Барне, и изаћи ће у насеље Арад, и проћи ће кроз Асемону. И границе ће ићи од Асемоне до потока Египта, и излаз ће бити море. И границе мора биће вама, велико море ће их одредити, ово ће вама бити границе мора. И ово ће вам бити граница према северу: од Великог мора измерићете себи до планине. И од планине ћете измерити њима планину, улазећих у Емат, и излаз његов биће границе Сарадака. И изићи ће границе Дефрона, и биће излаз његов Арсенаин, ово ће вам бити границе од севера. И границе ће сићи од Сепефамара до Беле од истока на изворе, и границе ће сићи од Беле на леђа мора Хенерета од истока. И границе ће сићи од Сепфамара до Беле од истока на изворе, и границе ће сићи од Беле на леђа мора Хенерета од истока. И силазиће границе на Јордан, и биће излаз море слано. Ова ће вама бити земља и границе њене унаоколо. И заповеди Мојсеј синовима Израиља говорећи: ова је земља коју ћете наследити жребом, на начин како је заповедио Господ да је да деветорици племена и половини племена

Манасије. Зато је узело племе синова Рувимових, и племе синова Гадових према кућама отаца њихових, и половина племена Манасијиног добила делове њихове. Два племена и по узеше своје жребије преко Јордана према Јерихону, од југа према истоку. И говорио је Господ Мојсију, говорећи: ово су имена људи који ће за вас наследити земљу: Елеазар свештеник и Исус син Навин. И по једног владара из сваког племена узећете да вамподели земљу у наследство. И ово су имена људи из племена Јудиног: Халеб, син Јефонијин. Племена Симеона, Саламиел, син Семиуда. Од племена Венијаминовог, Елдад син Хаслонов; од племена Дановог, вођа Бакир син Еглијев. Од синова Јосифа, племена синова Манасијиних, владар Анило, син Суфијев. Те племена синова Ефраимових, владар Камуил, син Саватанов. Од племена Завулона, владар Елисафан, син Фарнаха. Од племена синова Исахара, владар Фалтиил, син Озе. Те племена синова Асира, владар Ахиор, син Селемија. Племена Нефталим, владар Фадаил, син Јамиуд. Овима је Господ заповедио да поделе земљу синовима Израиља у Ханану.

35

И говорио је Господ Мојсију на западу Моава поред Јордана према Јерихону, говорећи, заповеди синовима Израиља, и даће Левитима од њиховог наследственог поседа градове за становање; и предграђа градова око њих даће Левитима. И

биће њима градови за становање, и ограде њихове биће за стоку њихову и за све четвороношце њихове. И приградска земља градова које ћете дати Левитима, од зида града и споља две хиљаде лаката унаоколо. И мериђеш изван града страну ка истоку две хиљаде лаката, и страну ка југу две хиљаде лаката, и страну ка мору две хиљаде лаката, и страну ка северу две хиљаде лаката, и град ће вам бити у средини овога, и границе градова. И градове ћете дати Левитима, шест градова уточишта која ћете дати да побегне тамо убица, и поред ових четрдесет и два града. Све градове даћете Левитима, четрдесет и осам градова, њих и предграђа њихова. И градове које ћете дати од поседа синова Израиља, од оних који имају много, много, и од оних који имају мање, мање, сваки према свом наследству које ће наследити, даће од градова Левитима. И Господ је говорио Мојсију, говорећи, говори синовима Израиља, и рећи ћеш им, ви прелазите Јордан у земљу Ханана. И одредићете себи градове, уточишта ће вам бити да тамо побегне убица, сваки онај који је ударио душу ненамерно. И биће градови вама уточишта од осветника крви, и неће умрети убица док не стане пред скупштином на суд. И градови које ћете дати, шест градова, биће вам уточишта. Три града ћете дати с оне стране Јордана, и три града ћете дати у земљи Ханан. Уточиште ће бити синовима Израиља, и дошљаку, и досељенику оном међу вама, биће ови градови за уточиште, да побегне тамо сваки који удари душу ненамерно. Ако ли га удари гвозденим предметом и он умре, убица је, нека се убица казни смрћу. Ако ли га неко

удари каменом из руке, од којег може умрети, и он умре, убица је – нека буде погубљен смрћу тај убица. Ако ли га удари дрвеним предметом из руке, од којег може умрети, и он умре, убица је, нека буде убица усмрћен смрћу. Осветник крви ће убити убицу; када га сретне, он ће га убити. Ако ли кроз мржњу гурне њега, и баци на њега сваки предмет из заседе, и умре, или кроз гнев удари њега руком, и умре, смрћу нека буде погубљен онај који је ударио, убица је; смрћу нека буде погубљен убица; осветник крви ће убити убицу када га сретне. Ако ли изненада, не кроз мржњу гурне њега, или баци на њега сваки суд, не из заседе, или сваким каменом којим може умрети од њега, не знајући, и падне на њега, и умре, а он није био његов непријатељ, нити је тражио да му нанесе зло; и судиће скупштина између онога који је ударио и између осветника крви, према овим судовима. И заједница ће избавити онога који је убио од осветника крви, и заједница ће га вратити у град његовог уточишта, где је побегао, и становаће тамо док не умре велики свештеник, кога су помазали светим уљем. Ако пак одласком изађе убица из граница града у који је побегао тамо, и нађе га осветник крви изван граница града уточишта његовог, и убије осветник крви убицу, није крив. Јер у граду уточишта нека станује док не умре велики свештеник, и после смрти великог свештеника, вратиће се убица у земљу свог поседа. И биће ово вама за право суда за родове ваше у свим насељима вашим. Сваки који је ударио душу, на основу сведока убићеш убицу, а један сведок неће сведочити да душа умре. И нећете узети откуп за душу од

убице који је крив да буде убијен, јер ће смрћу бити погубљен. Нећете узети откуп за бежање у град уточишта, да би поново настањивао на земљи, док не умре велики свештеник. И нећете убити земљу у којој живите, јер ова крв убија земљу, и земља неће бити очишћена од крви проливене на њој, него крвљу онога који је пролива. И нећете оскрнавити земљу на којој живите, на којој ја пребивам међу вама, јер ја сам Господ који пребива усред синова Израиљевих.

36

И приступише старешине племена синова Галада, сина Махира, сина Манасијиног, од племена синова Јосифових, и говорише пред Мојсијем и пред Елеазаром свештеником и пред старешинама домова отачких синова Израиљевих, и рекоше: Господару нашем заповеди Господ дати земљу наследства жребом синовима Израиљевим; и господару заповеди Господ дати наследство Салпада, брата нашег, кћерима његовим. И биће жене једном од племена синова Израиља, и узеће се њихов жреб из поседа наших очева, и додаће се у наследство племена којима постану жене, и из жреба нашег наследства узеће се. Ако али постане опроштај синова Израиља, и додаће се њихово наследство на наследство племена којима постану жене, и од наследства племена породице наше узеће се њихово наследство. И заповедио је Мојсије синовима Израиља по заповести

Господа, говорећи: Тако племе синова Јосифа говори. Ово је реч коју је заповедио Господ кћерима Салпаада, говорећи: коме им је угодно, нека буду жене, али само из народа оца њиховог нека буду жене. И неће бити пренесено наследство синовима Израиља од племена на племе, јер ће се сваки у наследству племена породице своје држати синови Израиља. И свака кћи која наслеђује наследство из племена синова Израиља биће жена једном из народа оца свог, да би синови Израиља наследили сваки своје очинско наследство. И жреб неће прећи из племена на друго племе, него ће се синови Израиља држати сваки свог наследства. Како заповеди Господ Мојсију, тако учинише кћери Салпаада. И постале су Терса и Егла и Мелха и Нуа и Малаа, кћери Салпаада, жене унацима њиховим из народа Манасије, синова Јосифа; и постало је наслеђе њихово на племену народа оца њиховог. Ово су заповести и уредбе и судови које је Господ заповедио преко Мојсеја на западу Моава, на Јордану према Јерихону.

Понављени закони

1

Ово су речи које је Мојсије говорио свему Израиљу с оне стране Јордана у пустињи према западу, близу Црвеног мора, између Фарана, Тофола, Лобона, Аулона и Катахрусеје. Једанаест дана пута од Хорива преко горе Сеир до Кадис Варније. И десило се у четрдесетој години у једанаестом месецу првог дана месеца, говорио је Мојсије свим синовима Израиља, према свему што је заповедио Господ њему за њих; после удара на Сиона краља Аморејаца који је становао у Есевону, и на Ога краља Васана који је становао у Астароту и у Едрајину, с оне стране Јордана у земљи Моава, почео је Мојсије објашњавати овај закон, говорећи, Господ Бог наш говорио је нама у Хориву, говорећи, нека вам буде довољно становати у овој гори. Окрените се и кренете ви и улазите у гору Аморејаца и према свим суседима Араба, у гору и равницу, и према Југу, и обалу земљу Хананејаца, и Антиливан до велике реке, реке Еуфрата. Видите, предао је пред вама земљу; ушавши,

наследите земљу коју сам заклео оцима вашим, Авраму и Исаку и Јакову, да дам њима и њиховом семену са њима. И рекох вам у то време говорећи: нећу моћи сам да вас носим. Господ, Бог ваш, умножио вас је, и ево данас сте као звезде небеске по мноштву. Господ, Бог очева ваших, нека вам дода хиљадоструко колико вас има, и нека вас благослови као што вам је говорио. Како ћу моћи сам да подносим ваш труд и ваше бреме и ваше спорове? Дајте себи људе мудре и знатне и разумне у племена ваша, и поставићу их над вама као вође ваше. И одговористе ми и рекосте: Добра је реч коју си говорио да учинимо. И узео сам од вас људе мудре и веште и разумне, и поставио сам их да воде над вама као хилијархе, и стотинаре, и педесетаре, и десетаре, и писаре за ваше судије. И заповедио сам вашим судијама у оно време, говорећи, слушајте између ваше браће, и судите праведно између човека, и између брата, и између његовог дошљака. Нећеш познати лице у суду, према малом и према великом судићеш, нећеш показати пристрасност према лицу човека, јер суд Божји је, и реч која ако је тешка од вас, понећете је на мене и чућу је. И заповедих вам у то време све речи које ћете чинити. И пошто смо отишли из Хореба, ишли смо кроз сву ону велику и страшну пустињу коју сте видели, путем горе Аморејске, као што нам је заповедио Господ Бог наш, и дођосмо до Кадис Варније. И рекох вама: дођосте до планине Аморејаца, коју вам Господ, Бог наш, даје. Видите, Господ Бог ваш вам је предао пред вашим лицем земљу; отишавши узмите је у наслеђе онако како вам је рекао Господ Бог отаца ваших; не бојте се, нити

се плашите. И приступисте ми сви и рекосте: Пошаљимо људе пред нама, и нека уходе за нас земљу, и нека нам објаве одговор о путу којим ћемо поћи, и о градовима у које ћемо ући. И угодила ми је та реч, и узех из вас дванаест мужева, по једног из сваког племена. И окренувши се, отишли су горе у планину и дошли су до долине грожђа и уходили су је. И узеше у своје руке од плода земље и донесоше вам, и говораху: Добра је земља коју нам Господ Бог наш даје. И нисте хтели да идете горе, него сте били непослушни речи Господа Бога нашег. И мрмљали сте у шаторима вашим и рекосте: Зато што Господ мрзи нас, извео нас је из земље Египта да нас преда у руке Аморејаца, да нас уништи. Где ми идемо горе? А браћа ваша одвратише срце ваше говорећи: народ велик и бројан и моћнији од нас, и градови велики и утврђени до неба; али смо видели и синове дивова тамо. И рекох вам, не плашите се, нити се бојте њих. Господ Бог ваш који иде пред вашим лицем, он ће ратовати против њих заједно са вама према свему што је учинио за вас у земљи Египту, и у овој пустињи коју сте видели, на путу горе Аморејске; као што је носио тебе Господ Бог твој, као што човек носи свога сина, на сваком путу којим сте ишли док нисте дошли на ово место. И у овој речи нисте веровали Господу Богу нашем, који иде пред вама на путу да изабере за вас место, водећи вас у ватри ноћу, показујући вам пут којим идете по њему, и у облаку дању. И чуо је Господ глас речи ваших, и разгневивши се закле се говорећи: ако ће видети ико од људи ових земљу добру ову коју сам заклео оцима њиховим,

осим Халев син Јефонијин, овај ће видети је, и овоме ћу дати земљу на коју је ступио и синовима његовим, због тога што се он придржавао ствари према Господу. И на мене се разгневи Господ због вас, говорећи: ни ти нећеш ући тамо. Јошуа, син Нунов, који стоји поред тебе, он ће ући тамо; њега ојачај, јер ће он дати њу као наследство Израиљу. И свако младо дете које не зна данас добро или зло, они ће ући тамо, и њима ћу дати њу, и они ће је наследити. И ви, окренувши се, логоровали сте у пустињи путем који води ка Црвеном мору. И одговористе и рекосте: Сагрешисмо пред Господом Богом нашим. Ми ћемо поћи и ратовати према свему што нам је заповедио Господ Бог наш. И узевши сваки своје ратно оружје и сабравши се, идите у гору. И рекао ми је Господ: Реци им: нећете ићи горе нити ћете ратовати, јер нисам ја с вама, и бићете сломљени пред непријатељима вашим. И говорио сам вама, и нисте ме слушали, и преступили сте реч Господњу, и преступивши отишли сте на планину. И изашао је Аморејац који је настањивао ону планину у сусрет вама, и прогонио вас као што чине пчеле, и рањавали су вас од Сеира до Орме. И седевши плакасте пред Господом, Богом нашим, и не чу Господ глас ваш, нити обрати пажњу на вас. И седели сте у Кадишу много дана, колико год дана сте седели.

2

И окренувши се, отишли смо у пустињу, путем Црвеног

мора, онако како је Господ говорио мени, и обилазили смо гору Сеир многе дане. И рекао је Господ мени: Нека вам буде довољно кружење око ове планине; окрените се дакле према северу. А народу заповеди говорећи: Ви пролазите кроз границе браће ваше, синова Исавових, који живе у Сиру, и они ће се плашити вас и биће веома опрезни према вама. Не ступајте у рат против њих, јер вам нећу дати од њихове земље ни стопала, зато што сам синовима Исавовим дао у наследство планину Сеир. За сребро храну купите од њих и једите, и воду мером узмите од њих за сребро и пијте. Јер Господ Бог наш благословио те је у сваком делу твојих руку, узми на знање како си прошао кроз ону велику и страшну пустињу, ево четрдесет година Господ Бог твој је са тобом, ниси имао недостатка ни у чему. И прођосмо поред наше браће, синова Исавових, који настањују у Сеиру, поред пута Араве од Аилона и од Гесион Габера, и вративши се прођосмо путем кроз пустињу Моава. И рече Господ мени: не непријатељујте Моавитима и не започињите рат против њих, јер нећу дати од њихове земље вама у наследство, јер сам синовима Лотовим дао Ароир да наследе. Оммини су пређе насељавали ту земљу, народ велики и бројан и јак, као Енакими. Рефаим ће бити сматрани и ови, баш као и Енаким, а Моавићани их зову Омеин. И у Сеиру је становао Хорејац раније, и синови Исавови их уништише, и истребише их пред њима. И настанили су се уместо њих, на начин на који је Израиљ учинио са земљом свог наследства, коју им је дао Господ. Сада дакле устаните и кренете се, и прођите кроз долину Зарет. И дани које смо путовали од

Кадис Варне док нисмо прошли кроз кланац Зарет, тридесет и осам година, док није нестало све поколење људи ратника умирући из логора, као што је заклео се Господ Бог њима. И рука Божја беше на њима да их потпуно уништи из средине логора док нису пали. И догоди се када падоше сви људи ратници умирући из средине народа, и проговори Господ према мени, говорећи: ти ћеш проћи данас границе Моава, Ароир, и приближићете се близу синова Амонових; не непријатељујте према њима, нити ступајте с њима у рат; јер нећу дати од земље синова Амонових теби у наследство, јер синовима Лотовим дао сам је у наследство. Земља ће бити сматрана земљом Рефаима, јер су на њој раније живели Рефаими, а Амонити их зову Зохомини. Народ велик и многобројан и моћнији од вас, као и Енакеими, и уништио их је Господ пред њиховим лицем, и наследили су их и настанили се уместо њих до овог дана. Као што учинише синовима Исава који живе у Сеиру, на који начин истребише Хореје испред њих, и наследише их, и населише се уместо њих до овог дана. И Евајоји који су настањивали Аседот до Газе, и Кападокијци који су изашли из Кападокије, истребише их и населише се уместо њих. Сада, дакле, устаните и кренете, и пређите долину Арнон. Ево, предао сам у твоје руке Сиона, краља Есевона Аморејца, и његову земљу. Почни да је наслеђујеш, ступи у рат против њега у овај дан. Почни да дајеш своје дрхтање и свој страх на лица свих народа који су под небом, који ће, чувши твоје име, бити узнемирени и имаће муке од твог лица. И послао сам амбасадоре из пустиње Кедемот

према Сиону, цару Есевона, са мирољубивим речима, говорећи: Проћи ћу кроз твоју земљу; путем ћу ићи, нећу скренути ни десно ни лево. Храну за сребро продаћеш ми, и јешћу; и воду за сребро продаћеш ми, и пићу; само да прођем ногама. Као што учинише ми синови Исавови који живе у Сиру, и Моавци који живе у Ароиру; док не прођем Јордан у земљу коју Господ Бог наш даје нама. И није хтео Сион, краљ Есевона, да нас пусти да прођемо кроз његову земљу, јер је Господ Бог наш ојачао његов дух и учврстио његово срце, да би био предат у твоје руке као на овај дан. И рече ми Господ: Ево, почео сам да предајем пред лице твоје Сихона, краља Есевона Аморејца, и земљу његову, и почни да наслеђујеш земљу његову. И изиђе Сион, цар Есевона, у сусрет нама, он и сав његов народ, у рат у Јасу. И предао га је Господ Бог наш пред лице наше, и ударисмо га и синове његове и сав народ његов. И зауземсо све градове његове у оно време, и потпуно уништисмо сваки град редом, и жене њихове и децу њихову, не остависмо живе. Осим стоке опљачкали смо, и плен градова узели смо од Ароира, који је поред обале бујице Арнон, и град који је у клисури, и до планине Галад; није било града који је побегао од нас. Све их је предао Господ, Бог наш, у наше руке. Осим близу синова Амона, не приступисмо свим оним који се придружују бујици Јавока и градовима онима у планинској области, као што је заповедио Господ Бог наш нама.

3

И окренувши се, изађосмо путем у Васан, и изиђе Ог, цар Васана, у сусрет нама, он и сав народ његов, у рат у Едраим. И рекао је Господ мени: Не бој се њега, јер сам га предао у твоје руке, и све његове људе, и сву његову земљу, и учинићеш му као што си учинио Сиону, краљу Аморејаца, који је живео у Есевону. И предао га је Господ Бог наш у наше руке, и Ога краља Васана, и сав његов народ, и ударисмо га, тако да не оставимо његово семе. И зауземсо све његове градове у оно време; не беше града који не узесмо од њих; шездесет градова, сва околна подручја Аргоба, краља Ога у Васану. Сви градови утврђени, зидови високи, капије и преворнице; осим градова Ферезејаца, веома многих. Потпуно смо уништили, баш као што смо учинили Сиону, краљу Есевона, и потпуно смо уништили сваки следећи град, и жене, и децу, и сву стоку; а плен из градова смо узели за себе. И узесмо у оно време земљу из руку два краља Аморејаца, који беху с оне стране Јордана, од потока Арнон и до Ермон. Феничани називају Ермон Саниор, и Аморејац назва га Санир. Сви градови Мисор, и сав Галад, и сав Васан до Елха и Едраим, градови краљевства Ога у Васану. Јер осим Ог краљ Васан оста од Рафаима; ево постеља његова, постеља гвоздена, ево она у тврђави синова Амонових; девет лаката дужина њена, и четири лакта ширина њена у лакту човечијем. И ту земљу наследисмо у оно време од Ароира, који је поред обале бујице Арнон, и половину планине Галад, и градове његове дадох Рувиму и Гаду. И остатак Галаада и сав Васан, краљевство Ога, дадох половини племена Манасијиног, и

сав околни крај Аргов, сав онај Васан, земља Рафаимска рачунаће се. И Јаир, син Манасијин, узе сву околну област Аргоб до граница Гаргаси и Махати, и назва их по свом имену Васан Тауот Јаеир до овог дана. И Махиру дадох Галад. И Рувиму и Гаду дао сам од Галада до потока Арнона, средина потока граница, и до Јавока; поток је граница синовима Амоновим. И Арава и Јордан граница Кинерета, и до мора Араве, мора сланог, под Аседотом Фазга на истоку. И заповедих вам у оно време говорећи: Господ, Бог ваш, даде вам ову земљу у наследство; наоружавши се, идите пред лицем браће ваше, синова Израиљевих, сваки који је способан. Осим жене ваше и деца ваша и стока ваша, знам да имате много стоке, нека настањују у градовима вашим које сам вам дао, док Господ Бог ваш не да одмор браћи вашој, као и вама, и наследе и они земљу коју Господ Бог наш даје њима с оне стране Јордана; и вратићете се сваки у своје наследство које сам вам дао. И Јошуи заповедих у оно време говорећи: очи ваше виделе су све што је учинио Господ Бог наш са ова два цара, тако ће Господ Бог наш учинити свим царствима на која ти прелазиш тамо. Нећете се плашити њих, јер ће Господ, Бог наш, сам се борити за вас. И молио сам Господа у то време, говорећи: Господе Боже, ти си почео показивати свом слузи својој снагу и своју моћ и руку моћну и мишицу високу; јер ко је Бог на небу или на земљи који ће учинити као што си ти учинио и према твојој снази? Прешавши дакле, видећу земљу добру ову која је с оне стране Јордана, ову добру гору и Антиливан. И Господ ме је занемарио због вас и није ме чуо,

и рекао ми је Господ: Нека ти буде доста, не говори више о овој ствари. Попни се на врх тог исклесаног и погледај својим очима према мору и северу и југу и истоку, и види својим очима, јер нећеш прећи овај Јордан. И наредити Исусу и ојачати га и охрабрити га, јер ће он прећи пред лицем овог народа, и он ће им дати у наследство сву земљу коју си видео. И усједосмо у долини близу куће Фогора.

4

И сада, Израиљу, слушај уредбе и судове које ја данас учим вас да чините, да бисте живели и умножили се, и да бисте ушавши наследили земљу коју вам Господ, Бог отаца ваших, даје. Нећете додати ка речи коју ја заповедам вама, и нећете одузети од ње; чувајте заповести Господа Бога нашег, колико ја заповедам вама данас. Очи ваше виделе су све што је учинио Господ Бог наш Вал-фегору, јер сваког човека који је отишао за Вал-фегором уништио га је Господ Бог ваш између вас. Ви пак, који сте привржени Господу Богу вашем, живите сви данас. Видите, показао сам вам уредбе и судове, као што ми је Господ заповедио, да тако чините у земљи у коју улазите да је наследите. И чуваћете и чинићете, јер ова је мудрост ваша и разумевање ваше пред свим народима, који би чули све ове уредбе, и рећи ће: Ево мудар и разуман народ, овај велики народ. Зато који је народ велики, коме је Бог близу као што је Господ Бог наш у свему када га призовемо? И који је велики народ коме су

уредбе и судови праведни према свему овом закону, који ја данас дајем пред вама? Пази себе, и чувај душу своју веома; не заборави све речи које су виделе очи твоје, и нека не отиђу од срца твога све дане живота твога; и поучићеш синове своје и синове синова својих, дан када сте стајали пред Господом Богом нашим у Хориву у дан скупштине; када је рекао Господ мени, скупи ми народ, и нека чују речи моје, да би научили да ме се боје све дане које они живе на земљи, и синове своје ће научити. И приступисте и стадосте под гору, и гора гораше огњем до неба, тама, мрак, олуја. И Господ је говорио вама из средине ватре гласом речи које сте ви чули; и лик нисте видели, него само глас. И објавио вам је свој завет који вам је заповедио да чините, десет речи, и написао их је на две камене плоче. И мени је заповедио Господ у оно време да вас учим уредбама и судовима, да их вршите на земљи у коју ви улазите да је наследите. И чуваћете веома душе ваше, јер нисте видели никакав лик оног дана када је Господ говорио према вама на Хориву, на планини, из средине огња. Немојте беззаконо поступати и начинити за себе резани лик, сваку слику лик мушког или женског, лик сваке звери која постоји на земљи, лик сваке крилате птице која лети под небом, лик сваке гмизавице која гмиже на земљи, лик сваке рибе, колико их има у водама испод земље. И не погледавши у небо и видевши сунце и месец и звезде и сав свет неба, будући заведен, поклониш се њима и служиш њима, које је доделио Господ, Бог твој, свим народима под небом. Вас је узео Бог и извео вас из земље египатске, из гвоздене пећи, из Египта,

да будете њему народ наследни, као што је данас. И Господ Бог се разгневио на мене због оног што сте ви рекли, и заклео се да нећу прећи овај Јордан и да нећу ући у земљу коју Господ Бог твој даје теби у наследство. Ја јер умирем у овој земљи и не прелазим овај Јордан, а ви прелазите и наследићете ову добру земљу. Пазите да не заборавите завет Господа Бога нашег који је направио са вама, и да не беззаконите и начините себи резани лик свега онога што ти је заповедио Господ Бог твој. Зато што је Господ Бог твој ватра која прождире, Бог ревнитељ. Ако родиш синове и синове синова твојих, и останете дуго на земљи, и беззаконујете, и начините резан лик свега, и учините зло пред Господом Богом вашим да га разгневите, сведочим вама данас и небо и земљу, да ћете пропашћу пропасти са земље у коју ви прелазите Јордан тамо да наследите; нећете живети дуго дане на њој, него ћете потпуно бити истребљени. И расејаће вас Господ међу свим народима, и остаћете малобројни међу свим народима у које ће вас Господ тамо одвести. И служићете тамо другим боговима, делима руку људских, дрвету и камену, који не виде, нити чују, нити једу, нити миришу. И тражићете тамо Господа Бога вашег, и наћи ћете га када га потражите из целог срца твог и из целе душе твоје у невољи твојој. И наћи ће те све ове речи на крају дана, и вратићеш се ка Господу Богу твом, и чућеш глас његов. Јер Бог милостив Господ Бог твој, неће те напустити, нити ће те уништити, неће заборавити завет отаца твојих који је заклео њима Господ. Упитајте за дане раније који су се догодили пре тебе од дана у који је Бог

створио човека на земљи, и од краја неба до краја неба, да ли се догодило према овој великој речи, да ли је чуто тако нешто; да ли је чуо народ глас живог Бога који говори из средине ватре, на начин на који си ти чуо и остао жив; да ли је Бог искушао да уђе и узме себи народ из средине народа у искушењу, и у знацима, и у чудесима, и у рату, и у моћној руци, и у узвишеној мишици, и у великим виђењима, према свему ономе што је учинио Господ Бог наш у Египту пред тобом који си гледао; тако да знаш да је Господ Бог твој овај Бог, и нема другог осим њега. Са неба постаде чујан његов глас да те поучи, и на земљи ти показа његову велику ватру, и његове речи чуо си из средине ватре. Због тога што је волео оце твоје, и изабрао је семе њихово после њих вас, и извео те он у својој великој снази из Египта, да уништи народе велике и јаче од тебе пред твојим лицем, да те уведе да ти да њихову земљу да је наследиш, као што имаш данас. И знаћеш данас и обратићеш се умом да је Господ Бог твој овај Бог на небу горе и на земљи доле, и нема другог осим Њега. И чувајте његове заповести и његове уредбе, колико ја заповедам теби данас, да би теби добро било и синовима твојим после тебе, да бисте дуговечни постали на земљи коју Господ Бог твој даје теби за све дане. Тада је одвојио Мојсије три града с оне стране Јордана од истока сунца, да побегне тамо убица који би убио ближњег не знајући, и овај не мрзећи га пре јуче и прекјуче, и побећи ће у један од ових градова, и живеће: Восор у пустињи у равничарској земљи Рувиму, и Рамот у Галаду Гаду, и Гаулон у Васану Манасији. Ово је закон који

је Мојсије положио пред синове Израиља. Ова сведочанства, и уредбе, и судови, које је говорио Мојсије синовима Израиља, пошто су они изашли из земље Египта, с оне стране Јордана, у долини, близу куће Фогора, у земљи Сихона, краља Аморејаца, који је живео у Есевону, кога је ударио Мојсије, и синови Израиља, пошто су они изашли из земље Египта. И наследише земљу његову и земљу Ога, краља Васанског, двојице царева аморејских који беху с оне стране Јордана према истоку сунца, од Ароира који је на обали потока Арнона, и на гори Сиона која је Ермон, сву Араву с оне стране Јордана према истоку сунца под Аседотом тесаним.

5

И позвао је Мојсије сав Израиљ и рекао им: Слушај, Израиљу, уредбе и судове које ја говорим у уши ваше на дан овај, и научићете их и чуваћете да их чините. Господ, Бог ваш, направио је са вама завет у Хориву. Не са оцима вашим начинио је Господ овај завет, него са вама, са вама који сте овде данас сви живи. Лице у лице говорио је Господ са вама на планини из средине огња. И ја сам стајао између Господа и вас у оно време да вам објавим речи Господа, јер сте се уплашили од лица ватре и нисте изашли на гору, говорећи: ја сам Господ Бог твој који сам те извео из земље Египта, из куће ропства. Неће ти бити других богова пре мог лица. Не ћеш начинити себи лик, нити икакву сличност

онога што је на небу горе, и онога што је на земљи доле, и онога што је у водама испод земље. Нећеш се клањати њима, нити ћеш им служити, јер ја сам Господ Бог твој, Бог ревнитељ, враћајући грехе очева на децу до трећег и четвртог нараштаја онима који мрзе мене, и чинећи милост до хиљада онима који воле мене и онима који чувају заповести моје. Нећеш узети име Господа Бога свога узалуд, јер Господ Бог твој неће оправдати онога који узима име Његово узалуд. Чувај дан суботе да га светиш, онако како ти је заповедио Господ Бог твој. Шест дана радићеш и чинићеш све послове твоје, а седмог дана субота Господу Богу твом, нећеш чинити у њему никакав посао ти и син твој и кћи твоја, слуга твој и слушкиња твоја, во твој и товарна животиња твоја, и свака стока твоја, и дошљак који борави код тебе, да би се одморио слуга твој и слушкиња твоја и товарна животиња твоја, као и ти. И сетићеш се да си слуга био у земљи египатској, и извео те је Господ Бог твој одатле руком моћном и мишицом узвишеном; због тога ти је заповедио Господ Бог твој да чуваш дан суботни и да га светиш. Поштуј оца свог и мајку своју, као што ти је заповедио Господ Бог твој, да би ти добро било и да би дуго живео на земљи коју ти Господ Бог твој даје. Нећеш убити. Не чини прељубу. Нећеш красти. Не ћеш лажно сведочити против ближњег свог лажним сведочанством. Не ћеш пожелети жену ближњег свог; не ћеш пожелети кућу ближњег свог, нити њиву његову, нити слугу његовог, нити слушкињу његову, нити вола његовог, нити магарца његовог, нити икакву стоку његову, нити ишта што је

ближњег твог. Ове речи говорио је Господ свој вашој заједници на планини из средине ватре, таме, мрака, олује, гласом великим, и није додао, и написао их је на две камене плоче, и дао их је мени. И десило се када сте чули глас из средине ватре, и планина је горела ватром, и приступили сте ка мени сви старешине племена ваших и старешинство ваше, и говорили сте: ево показао нам је Господ Бог наш славу његову, и глас његов чули смо из средине ватре; у овом дану видели смо да ће Бог говорити ка човеку, и живеће. И сада да не умремо, јер ће нас прождрети ова велика ватра, ако наставимо ми да слушамо глас Господа Бога нашег још, и умрећемо. Јер ко је од тела чуо глас Бога живог који говори из средине ватре, као ми, и остао жив? Прићи ти и чуј све што би рекао Господ Бог наш, и ти ћеш нам говорити све што би Господ Бог наш говорио теби, и ми ћемо чути и учинити. И чуо је Господ глас ваших речи које сте говорили мени, и рекао ми је Господ: Чуо сам глас речи овог народа, све што су ти говорили; исправно је све што су говорили. Ко ће дати да њихово срце буде тако у њима, да ме се боје и чувају моје заповести све дане, да буде добро њима и њиховим синовима кроз век? Иди, рекох њима, вратите се ви у ваше куће; ти пак овде стани са мном, и говорићу ти заповести и уредбе и судове којима ћеш их учити, и нека чине тако у земљи коју ја дајем њима у наследство. И чуваћете да чините на начин који вам је заповедио Господ Бог ваш; нећете скренути ни удесно ни улево, према свему путу који вам је заповедио Господ Бог ваш да ходите њиме, да би вам дао одмор, и да би вам

добро било, и да продужите дане на земљи коју ћете наследити.

6

И ово су заповести и уредбе и судови које је заповедио Господ Бог наш да вас учимо да чините у земљи у коју улазите да је наследите. Да бисте се плашили Господа Бога вашег, чувајте све уредбе његове и заповести његове које ја заповедам теби данас, ти и синови твоји и синови синова твојих, све дане живота твог, да бисте дуго живели. И чуј, Израиљу, и чувај да чиниш, тако да ти буде добро и да се умножите веома, као што је говорио Господ Бог отаца твојих да ти да земљу која тече млеком и медом; и ово су уредбе и судови које је заповедио Господ синовима Израиља у пустињи, када су изашли из земље Египта. Слушај, Израиљу, Господ Бог наш, Господ је један. И волећеш Господа Бога свог из целог срца свог, и из целе душе своје, и из целе снаге своје. И биће ове речи, које ја заповедам теби данас, у твом срцу и у твојој души. И учићеш њима синове своје, и говорићеш о њима седећи у кући и идући путем, и лежећи и устајући. И везаћеш их као знак на руци својој, и биће непоколебљиво пред очима твојим. И написаћете их на довратке кућа ваших и на вратима вашим. И биће када те уведе Господ Бог твој у земљу коју је заклео оцима твојим, Авраму, и Исаку, и Јакову, да ти да градове велике и добре које ниси саградио,

куће пуне свих добрих ствари које ниси напунио, бунаре исклесане које ниси исклесао, винограде и маслињаке које ниси посадио, и једући и наситивши се, чувај се да не заборавиш Господа Бога твога који те је извео из земље Египта, из куће ропства. Господа Бога свог ћеш се бојати, и њему једином ћеш служити, и уз њега ћеш се прилепити, и његовим именом ћеш се заклињати. Не идите за другим боговима од богова народа који су око вас, јер Бог ревнитељ Господ Бог твој у теби; да не би разгневивши се гневом Господ Бог твој на тебе, уништио те са лица земље. Нећеш кушати Господа Бога свог, као што сте га искушали у том искушењу. Чувајући чуваћеш заповести Господа Бога твога, сведочанства и уредбе које ти је заповедио. И чинићеш угодно и добро пред Господом Богом твојим, да би добро теби било, и да уђеш и наследиш земљу добру, коју је заклео Господ оцима вашим, да истера све непријатеље твоје пред лицем твојим, као што је говорио Господ. И биће када те упита син твој сутра, говорећи: Шта су сведочанства и уредбе и судови које је заповедио Господ Бог наш нама? И рећеш сину свом: Слуге смо били фараону у земљи египатској, и Господ нас је извео одатле моћном руком и узвишеном мишицом. И дао је Господ знаке и велика и зла чудеса у Египту на Фараона и на његову кућу пред нама, и нас је извео одатле да нам да ову земљу, коју се заклео да да нашим оцима. И заповедио нам је Господ да чинимо све ове уредбе, да се бојимо Господа Бога нашег, да нам буде добро све дане, да живимо као и данас. И милостиња ће бити нама, ако чувамо да чинимо све ове заповести пред

Господом Богом нашим, као што нам је заповедио.

7

Ако Господ Бог твој уведе тебе у земљу у коју улазиш тамо да је наследиш, и уклони велике народе од лица твог, Хетејина и Гергесејина и Аморејина и Хананејина и Ферезејина и Евејина и Јевусејина, седам народа многих и јачих од вас; и преда их Господ Бог твој у руке твоје, и удариш их; уништењем ћеш их уништити; нећеш склопити са њима завет, нити ћете их помиловати, нити ћете склапати бракове са њима; кћер своју нећеш дати сину његовом, и кћер његову нећеш узети сину свом. Јер ће одвратити сина твог од мене, и служиће другим боговима, и Господ ће се разгневити на вас у гневу, и брзо ће те уништити. Али тако ћете учинити њима: олтаре њихове ћете порушити, и стубове њихове ћете сломити, и гајеве њихове ћете исећи, и резане ликове богова њихових ћете спалити огњем. Зато си свет народ Господу Богу свом, и тебе је изабрао Господ Бог твој да будеш Њему драгоцен народ међу свим народима који су на лицу земље. Не зато што сте бројни међу свим народима изабрао вас је Господ и одабрао вас је Господ, јер ви сте малобројни међу свим народима. Али, зато што Господ љуби вас и чува заклетву коју се заклео оцима вашим, извео вас је Господ моћном руком и откупио те је Господ из куће ропства, из руке Фараона, краља Египта. И знаћеш да је Господ Бог твој овај

Бог; Бог веран, који чува завет и милост према онима који воле њега и онима који чувају заповести његове у хиљаду генерација, и враћа онима који мрзе према лицу да их потпуно уништи; и не одлаже онима који мрзе; према лицу вратиће им. И чуваћеш заповести и уредбе и судове ове које ти ја заповедам данас да чиниш. И биће кад чујете ове уредбе, и будете их чували и извршавали, онда ће Господ Бог твој чувати теби завет и милост коју је заклео оцима вашим. И волеће те, и благословиће те, и умножиће те, и благословиће потомке утробе твоје и плод земље твоје, жито твоје и вино твоје и уље твоје, стада волова твојих и стада оваца твојих на земљи коју се заклео Господ оцима твојим да ти даде. Благословен ћеш бити међу свим народима, неће бити међу вама неплодног ни јалове, ни међу твојом стоком. И уклониће Господ Бог твој од тебе сваку болест и све зле болести Египта које си видео и које си знао, неће их ставити на тебе, него ће их ставити на све оне који те мрзе. И јећеш сав плен народа који ти Господ Бог твој даје, неће поштедети око твоје према њима, и нећеш служити боговима њиховим, јер је ово замка теби. Ако ли кажеш у свом уму: Овај народ је већи од мене, како ћу моћи да их уништим? Нећеш се плашити њих; сећањем ћеш се сетити колико је учинио Господ Бог твој Фараону и свим Египћанима; велика искушења која су виделе твоје очи, знаке и она велика чудеса, моћну руку и подигнуту мишицу; како је извео тебе Господ Бог твој, тако ће учинити Господ Бог ваш свим народима којих се ти плашиш од лица њиховог. И стршљене ће послати Господ Бог твој на њих,

док не буду сасвим уништени они који су остављени и они који су сакривени од тебе. Нећеш бити рањен од лица њиховог, јер је Господ Бог твој у теби, Бог велики и моћни. И Господ Бог твој ће уништити ове народе пред тобом мало по мало, нећеш моћи да их уништиш брзо, да земља не постане пуста и да се на тебе не умноже дивље звери. И предаће их Господ Бог твој у твоје руке, и уништићеш их великим уништењем, док их не истребиш потпуно. И предаће њихове цареве у ваше руке, и уништићете њихово име из оног места. Неће се нико супротставити пред твојим лицем, док их не истребиш потпуно. Резбарене слике њихових богова спалићете огњем, нећеш пожелети сребро, нити ћеш узети злато са њих за себе, да се не спотакнеш због тога, јер је то гнусоба Господу, Богу твоме. И нећеш унети гнусобу у своју кућу, и бићеш проклет као ово, гнусобом ћеш се гнушати, и гнусобом ћеш се гадити, јер је проклето.

8

Све заповести које вам ја данас заповедам чуваћете да чините, да бисте живели и умножили се, и ушли и наследили земљу коју је Господ Бог ваш заклео оцима вашим. И сећаћеш се свега пута којим те водио Господ Бог твој кроз пустињу, да би те понизио и искушао те, и да би се познало оно што је у срцу твом, хоћеш ли чувати заповести његове или нећеш. И мучио те је, и изгладњивао те је, и

хранио те је маном коју нису знали очеви твоји, да би ти објавио да човек неће живети само о хлебу, него о свакој речи која излази из уста Божијих живеће човек. Одећа твоја није остарела на теби, сандале твоје нису се изнеле на теби, стопала твоја нису ожуљала, ево четрдесет година. И знаћеш у срцу свом да као што човек васпитава сина свог, тако ће Господ Бог твој васпитавати тебе. И чуваћеш заповести Господа Бога свог да ходиш путевима његовим и да га се бојиш. Јер Господ Бог твој ће те увести у земљу добру и велику, где су бујице вода и извори бездана који излазе кроз равнице и кроз планине; земља пшенице и јечма, винове лозе, смокве, нарови; земља маслине, уља и меда; земља на којој нећеш јести хлеб свој са сиромаштвом, и нећеш оскудевати на њој ни у чему; земља чије је камење гвожђе, и из њених планина ћеш копати бронзу. И јести ћеш и насићен ћеш бити, и благословићеш Господа Бога твога на доброј земљи коју ти је дао. Чувај се да не заборавиш Господа Бога свог, да не чуваш заповести његове, и судове и уредбе његове, које ја заповедам теби данас; Да не, пошто једеш и наситиш се, и лепе куће саградиш и настаниш се у њима, и говеда твоја и овце твоје умноже се теби, сребро и злато умножи се теби, и све што теби буде умножи се теби, уздигнеш се у срцу и заборавиш Господа Бога свог, који је извео тебе из земље Египта, из куће ропства; који је провео тебе кроз пустињу велику и страшну ону, где је змија која уједа и шкорпија и жеђ, где није било воде; који је извео теби из стене оштре извор воде; који је нахранио тебе маном у пустињи коју ниси знао ти и нису

знали очеви твоји, да би понизио тебе и искушао тебе и добро теби учинио на последњим данима твојим. Не реци у срцу свом: моја снага и моћ руке моје учиниле су ми ову велику силу. И сетићеш се Господа Бога твог, јер он ти даје снагу да стекнеш моћ, и да би утврдио завет свој који је Господ заклео оцима твојим, као данас. И биће ако заборавом заборавиш Господа Бога свог, и пођеш за другим боговима, и служиш им, и поклониш им се, сведочим вам данас небо и земљу, да ћете пропашћу пропасти. Као и преостале народе које Господ Бог уништава пред вашим лицем, тако ћете и ви пропасти, зато што нисте слушали глас Господа Бога вашег.

9

Слушај, Израиљу, ти прелазиш данас преко Јордана да уђеш да наследиш народе велике и јаче од вас, градове велике и утврђене до неба, народ велики и бројан и висок, синове Енакове, које ти знаш, и ти си чуо: ко може да стане пред синовима Енаковим? И знаћеш данас да Господ Бог твој иде пред лицем твојим, Он је ватра која прождире, Он ће их уништити и Он ће их одвратити од лица твога, и уништиће их брзо, као што ти рече Господ. Не реци у срцу свом када Господ Бог твој уништи ове народе пред лицем твојим, говорећи: због правде моје уведе ме Господ да наследим ову добру земљу. Не због твоје правде, нити због светости твог срца ти улазиш да наследиш њихову земљу, него због

безбожности ових народа Господ ће их уништити пред тобом, и да би установио завет који је Господ заклео нашим оцима Аврааму и Исаку и Јакову. И знаћеш данас да не због твоје правде Господ Бог твој даје теби ову добру земљу да је наследиш, јер си тврдоврат народ. Сети се, не заборави колико си гневио Господа Бога свог у пустињи, од оног дана када сте изашли из Египта и дошли на ово место, непослушни сте остајали према Господу. И у Хориву ви изазвасте Господа, и разгневио се Господ на вас да вас уништи, када сам ја ишао горе на гору да узмем плоче камене, плоче завета које је Господ начинио са вама, и остао сам на гори четрдесет дана и четрдесет ноћи, хлеб нисам јео и воду нисам пио. И дао ми је Господ две камене плоче исписане прстом Божјим, и на њима су биле исписане све речи које је Господ говорио вама на гори на дан скупштине. И после четрдесет дана и четрдесет ноћи дао је Господ мени две камене плоче, плоче завета. И рече Господ мени: устани, сиђи брзо одавде, јер је беззаконовао народ твој, који си извео из земље египатске; брзо су преступили са пута који сам им заповедио, и начинили су себи ливени лик. И рекао је Господ мени, говорећи, говорио сам ти једном и двапут, говорећи, видео сам овај народ, и ево народ тврдоврат је. И сада дозволи ми да их потпуно уништим, и избрисаћу њихово име испод неба, и учинићу те великим народом, и јаким, и много већим него овај. И вративши се, сиђох са планине, и планина је горела огњем до неба, и две плоче сведочанстава беху на мојим рукама. И видевши да сте згрешили пред Господом Богом вашим, и

направили сте себи ливени лик, и преступили сте са пута који је Господ заповедио вама да чините; и узевши две плоче, бацио сам их из обе моје руке, и сломио сам их пред вама. И молио сам пред Господом други пут, као и пре, четрдесет дана и четрдесет ноћи, хлеб не једох и воду не пих, због свих грехова ваших које сте згрешили чинећи зло пред Господом Богом, да га разгневите. И уплашен сам због гнева и беса, јер је Господ разгневљен на вас да вас уништи, и Господ ме је чуо и у ово време. И на Арона се разгневио да га уништи, и помолио сам се и за Арона у оно време. И грех ваш који сте учинили, теле, узех га и спалих га у ватри, и сатрх га изломивши веома док не постаде танко, и постаде као прашина, и бацих ту прашину у поток који силази са планине. И у паљењу, и у искушењу, и у гробовима жеље изазвавши бејасте Господа. И када вас је Господ послао из Кадиш Варне говорећи: Идите горе и наследите земљу коју вам дајем, ви нисте послушали реч Господа Бога вашег, и нисте веровали њему, и нисте слушали глас његов. Непослушни сте били према Господу од дана када вам је постао познат. И молих се пред Господом четрдесет дана и четрдесет ноћи, колико сам се молио, јер Господ рече да вас уништи. И молио сам се Богу и рекао сам: Господе, царе богова, не уништи сасвим народ свој и део свој који си откупио, које си извео из земље египатске у великој снази својој, и у моћној руци својој, и у узвишеној мишици својој. Сети се Аврама и Исака и Јакова, слугу твојих, којима си се заклео према себи. Не погледај на тврдоглавост народа овог и безбожности и на грехе њихове. Нека не кажу становници

земље одакле си нас извео, говорећи: Због тога што Господ није могао да их уведе у земљу коју им је обећао, и због тога што их је мрзео, извео их је у пустињу да их убије. И ови су народ твој и жреб твој, које си извео из земље Египта у великој снази својој, и у моћној руци својој, и у узвишеној мишици својој.

10

У оно време рече ми Господ: Исклеши себи две камене плоче као оне прве, и узиђи к мени на гору, и начинићеш себи дрвени ковчег. И написаћеш на плоче речи које су биле на првим плочама које си сломио, и ставићеш их у ковчег. И направих ковчег од нетрулежног дрвета, и исклесах камене плоче као прве, и изађох на гору са две плоче у мојим рукама. И написао је на плочама према првом писању десет речи које је Господ говорио вама на планини из средине огња, и дао их је Господ мени. И вративши се, сиђох са планине и ставих плоче у ковчег који начиних, и беху тамо, као што ми заповеди Господ. И синови Израиља отишли су из Беерота синова Јакана Мисадаја. Тамо је умро Арон и тамо је сахрањен, и свештеновао је Елеазар, син његов, уместо њега. Одатле су отишли у Гадгад, и од Гадгада у Етебату, земљу бујица вода. У оно време одвојио је Господ племе Левијево да носи ковчег завета Господњег, да стоји пред Господом, да служи и да се моли на име Његово до овог дана. Због овога Левити

немају део и жреб међу браћом својом, Господ је сам њихов жреб, као што им рече. И ја сам стајао на планини четрдесет дана и четрдесет ноћи. И Господ ме је чуо и овога пута, и Господ није хтео да вас потпуно уништи. И рече ми Господ: Иди, крени пред овај народ, и нека уђу и наследе земљу коју сам заклео оцима њиховим да ћу им је дати. И сада, Израиљу, шта Господ Бог твој тражи од тебе, осим да се бојиш Господа Бога твога, и да ходиш у свим путевима његовим, и да волиш њега, и да служиш Господу Богу твоме из целог срца твога, и из целе душе твоје, да чуваш заповести Господа Бога твога, и уредбе његове, које ја заповедам теби данас, да би добро теби било? Ево, Господу Богу твоме припада небо и небо над небесима, земља и све што је у њој. Осим оце ваше изабра Господ да љуби њих, и изабра семе њихово са њима, вас, од свих народа, као што је данас. И обрезаћете тврдоћу срца свог, и врат свој нећете ојачати. Јер Господ Бог ваш, овај је Бог богова и Господар господара, Бог велики и јак и страшан, који не гледа на лице, нити прима дар, чинећи правду дошљаку и сирочету и удовици, и воли дошљака да му да хлеб и одећу. И волећете дошљака, јер сте били дошљаци у земљи египатској. Господа Бога свог ћеш се бојати, и њему ћеш служити, и уз њега ћеш се прилепити, и његовим именом ћеш се заклињати. Он је похвала твоја, и он је Бог твој, који је учинио у теби ове велике и славне ствари, које су виделе твоје очи. У седамдесет душа сиђоше оци твоји у Египат, а сада те учини Господ Бог твој као звезде небеске мноштвом.

11

И волећеш Господа Бога свог, и чуваћеш чувања Његова, и наредбе Његове, и заповести Његове, и судове Његове све дане. И знаћете данас, јер не ваша деца, који не знају нити су видели поуку Господа Бога твог, и велика дела његова, и руку снажну, и мишицу високу, и знаке његове, и чудеса његова, која учини усред Египта Фараону цару Египта, и свој земљи његовој, и шта учини сили Египћана, и колима њиховим, и коњима њиховим, и сили њиховој, како преплави вода мора Црвеног на лице њихово када их гоњаху иза вас, и уништи их Господ до данашњег дана, и шта учини нама у пустињи док не дођосте на место ово, и шта учини Датану и Авирону синовима Елијава сина Рувимовог, које отворивши земља уста своја прождре их, и куће њихове, и шаторе њихове, и све њихово имање с њима усред свега Израиља. Јер очи ваше видеше сва велика дела Господња, која учини међу вама данас. И чуваћете све његове заповести које ја заповедам теби данас, да живите и умножите се и ушавши наследите земљу у коју ви прелазите Јордан да је тамо наследите. Да продужите дане на земљи коју се Господ заклео оцима вашим да је да њима и њиховом семену са њима, земљу која тече млеком и медом. Јер земља у коју улазиш да је тамо наследиш није као земља Египта одакле сте изашли, када сеју семе и заливају својим ногама као башту поврћа. А земља у коју улазиш да је тамо наследиш је земља планинска и

равничарска, пиће воду од кише с неба. Земља коју Господ Бог твој непрестано надзире, очи Господа Бога твог су на њој од почетка године до завршетка године. Ако ли слушањем слушате све заповести које ја заповедам теби данас, да волиш Господа Бога твог и да служиш њему из целог срца твог и из целе душе твоје, и даће кишу земљи твојој према времену, рану и касну, и унећеш жито твоје и вино твоје и уље твоје, и даће храну на пољима твојим стоци твојој; и једавши и наситивши се, чувај се да се не рашири срце твоје и преступите и служите боговима другим и поклоните се њима, и разгневивши се гневом Господ на вас, и затвори небо, и неће бити киша, и земља неће дати род свој, и пропашћете у брзини од земље добре коју Господ даде вама. И ставићете ове речи у срце ваше и у душу вашу, и везаћете их у знак на руци вашој, и биће непоколебљиво пред очима вашим. И учићете децу вашу да говоре о њима док седиш у кући, и док идеш путем, и док спаваш, и док устајеш. И написаћете их на довратке кућа ваших и капија ваших, да продужите дане и дани синова ваших на земљи коју се Господ заклео оцима вашим дати њима, као дани неба на земљи. И биће ако слушањем чујете све ове заповести које ја заповедам теби данас да чините, да волите Господа Бога нашег, и да ходите у свим његовим путевима, и да се прилепите уз њега, онда ће Господ избацити све ове народе испред вас, и наследићете народе веће и јаче од вас. Свако место где загази траг стопала ноге ваше, ваше ће бити, од пустиње и Антилибана, и од реке мелас, реке Еуфрата, и до мора на западу биће границе

твоје. Неће устати ниједан против вас, и страх ваш и трепет ваш ставиће Господ Бог ваш на лице сваке земље на коју ступите, онако како вам је рекао. Ево ја дајем пред вама данас благослов и проклетство. Благослов, ако чујете заповести Господа Бога вашег, колико их ја заповедам вама данас; и проклетство, ако не чујете заповести Господа Бога вашег, колико их ја заповедам вама данас, и залутате од пута који сам заповедио вама, отишавши да служите другим боговима које не познајете. И биће када те уведе Господ Бог твој у земљу у коју прелазиш да је наследиш, даћеш благослов на гору Гаризин, а проклетство на гору Гаивал. Нису ли ево ова преко Јордана, иза пута западног сунца у земљи Ханану, оно што настањује на западу поред Голгола близу високог храста? Ви прелазите Јордан да уђете и наследите земљу коју вам Господ Бог наш даје у наследство за све дане, и населићете се у њој. И чуваћете се да чините све његове заповести и ове судове, које ја дајем пред вама данас.

12

И ово су заповести и судови које ћете чувати да чините у земљи коју Господ, Бог отаца ваших, даје вама у наследство, све дане које ви живите на земљи. Разарањем ћете разорити сва места у којима су тамо служили својим боговима, које ви наслеђујете, на високим планинама и на брежуљцима и испод густог дрвета. И порушићете њихове олтаре и

сломићете њихове стубове и њихове гајеве исећи ћете и резане ликове њихових богова спалићете огњем и уништићете њихово име из тог места. Нећете тако чинити Господу Богу свом. Него у место које би изабрао Господ Бог твој у једном од градова ваших да именује име своје тамо и да буде призван, и тражићете и доћи ћете тамо. И донећете тамо жртве паљенице ваше и жртве ваше, и првине ваше и молитве ваше, и добровољне ваше и обећања ваша, првенце волова ваших и оваца ваших. И јешћете тамо пред Господом Богом вашим, и радоваћете се свему на шта ставите руку ви и домови ваши, јер вас је благословио Господ Бог ваш. Нећете чинити све што ми чинимо овде данас, свако оно што је угодно пред њим; јер нисте дошли до сада у онај одмор и у оно наслеђе које Господ Бог наш даје вама. И прећи ћете Јордан и населићете се на земљи коју Господ Бог наш даје вам као наследство, и учиниће да одморите од свих непријатеља ваших около, и населићете се у безбедности. И биће место које изабере Господ Бог твој да се призове име Његово тамо, тамо ћете доносити све што ја заповедам вама данас: жртве паљенице ваше, и жртве ваше, и десетке ваше, и првине руку ваших, и сваки изабрани од дарова ваших, колико заветујете Господу Богу вашем. И радоваћете се пред Господом Богом вашим, ви и синови ваши, и кћери ваше, и слуге ваше, и слушкиње ваше, и Левит на капијама вашим, јер он нема део нити наследство са вама. Пази себи, не приноси жртве паљенице своје на сваком месту које видиш. Али у место које изабере Господ Бог твој, у једном од твојих племена, тамо ћете

приносити ваше жртве паљенице, и тамо ћеш чинити све што ти ја заповедам данас. Али у свакој жељи својој жртвоваћеш и јешћеш месо према благослову Господа Бога твога, који ти га даде у сваком граду; нечисти међу вама и чисти једнако ће га јести, као газелу или јелена. Осим крв нећете јести, на земљу ћете је излити као воду. Нећеш моћи да једеш у градовима својим десетак жита свог, и вина свог, и уља свог, првенце стоке своје и оваца својих, и све завете које заветујеш, и приложнице своје, и првине руку својих. Али пред Господом Богом твојим једи то на месту које изабере Господ Бог твој, ти и син твој и кћи твоја, слуга твој и слушкиња твоја, и дошљак у градовима вашим; и радоваћеш се пред Господом Богом твојим на све на шта ставиш руку твоју. Пази да не напустиш Левита све време док живиш на земљи. Ако ли прошири Господ Бог твој границе твоје, као што ти је говорио, и кажеш: јешћу месо, ако душа твоја пожели да једе месо, по свакој жељи душе твоје јешћеш месо. Ако али далеко је од тебе место које би изабрао Господ Бог твој да тамо буде призвано име његово, онда ћеш жртвовати од волова твојих и од оваца твојих које ти Бог да, на начин који сам ти заповедио, и јешћеш у градовима твојим према жељи душе твоје. Као што се једе газела и јелен, тако ћеш јести то; нечисти код тебе и чисти ће исто тако јести. Пази пажљиво да не једеш крв, јер крв је његова душа; неће душа бити једена са месом. Нећете јести, излићете га на земљу као воду. Немој га јести, да би добро било теби и синовима твојим после тебе, ако чиниш добро и угодно пред Господом Богом твојим. Осим светих ствари

твојих ако их имаш, и молитве твоје узевши, доћи ћеш на место које би изабрао Господ Бог твој да се призове име његово тамо. И учинићеш жртве паљенице твоје, месо ћеш принети на жртвеник Господа Бога твога, а крв жртава твојих излићеш на подножје жртвеника Господа Бога твога, а месо ћеш јести. Чувај и слушај, и извршићеш све речи које ти ја заповедам, да би добро било теби и синовима твојим довека, ако чиниш оно што је угодно и добро пред Господом Богом твојим. Ако а уништи Господ Бог твој народе, у које улазиш тамо да наследиш земљу њихову, од твог лица, и наследиш је, и настаниш се у њиховој земљи, чувај се да не тражиш да следиш њих после њиховог уништења од твог лица, говорећи, како ови народи чине својим боговима? Учинићу и ја. Нећеш чинити тако Богу свом, јер су гадости Господње које је мрзео чинили својим боговима, јер су синове своје и кћери своје спаљивали у ватри својим боговима.

13

Сваку реч коју ја заповедам вама данас, то ћеш чувати да чиниш, нећеш додати на њу, нити ћеш одузети од ње. Ако устане међу вама пророк или сањач снова, и да вам знак или чудо, и дође тај знак или чудо о коме вам је говорио, говорећи, хајдемо и служимо другим боговима које не знате, нећете слушати речи тог пророка или тог сањача снова; јер Господ Бог ваш искушава вас, да зна да ли волите

Бога вашег из целог срца вашег и из целе душе ваше. После Господа Бога вашег идите, и њега ћете се плашити, и глас његов ћете слушати, и њему ћете се држати. И тај пророк или тај који сања сан умреће, јер је говорио да те обмане од Господа Бога твога који те је извео из земље Египта, који те је откупио из ропства, да те истера са пута којим ти је Господ Бог твој заповедио да идеш, и уништићеш зло из вас. Ако ли те позове твој брат од оца твог или од мајке твоје, или син твој, или кћи твоја, или жена твоја у наручју твом, или пријатељ једнак души твојој тајно, говорећи, хајдемо и служимо другим боговима, које ниси знао ти и оци твоји, од богова народа око вас, који се приближавају теби или који су далеко од тебе, од краја земље до краја земље, нећеш пристати на то, и нећеш га слушати, и неће га поштедети око твоје, нећеш га сажалити, нити ћеш га заклонити; објављујући објавићеш о њему, и руке твоје биће на њему прве да га убију, и руке свега народа на крају. И камењаће га камењем, и умреће, зато што је тражио да те одврати од Господа Бога твога који те је извео из земље египатске, из куће ропства. И сав Израиљ, чувши, уплашиће се, и неће више чинити зло ово међу вама. Ако чујеш у једном од твојих градова, које ти Господ Бог твој даје да у њима настањујеш, како говоре: изашли су беззаконици из вас и одвратили су све становнике њихове земље говорећи: хајдемо и служимо другим боговима које нисте знали, онда ћеш испитати и упитати и истражити веома, и ево, ако је реч истинита и јасна, ако се ова гнусоба догодила међу вама, убићеш све становнике у оној земљи мачем,

проклетством ћеш је проклети и све што је у њој. И сав плен њен сакупићеш на улицама њеним, и спалићеш град у огњу, и сав плен њен са свим народом пред Господом Богом твојим, и биће ненасељен заувек, неће се више изградити. И неће бити прилепљено ништа од проклете ствари у твојој руци, да би се одвратио Господ од гнева свога беса, и дао ти милост, и смиловао се на те, и умножио те, на начин којим се заклео оцима твојим, ако чујеш глас Господа Бога твога, да чуваш заповести његове, колико год ја заповедам теби данас, да чиниш добро и угодно пред Господом Богом твојим.

14

Синови сте Господа Бога вашег, нећете правити ћелаво место између очију ваших због мртваца. Зато си свет народ Господу Богу свом, и тебе је изабрао Господ Бог твој да постанеш Његов драгоцени народ од свих народа на лицу земље. Нећете јести ништа гнусно. Ово је стока коју ћете јести: теле од говеда, и јагње од оваца, и јарац од коза, јелен, и газела, и бели јелен, орикс, и жирафа. Свако животиње које раздваја копито и расцепљује две канџе копита и извлачи преживање међу животињама, те ћете јести. И ове нећете јести од оних који доносе преживање и од оних који раздвајају копита и имају канџе: камилу, зеца и тексуга, јер они доносе преживање, али копито не раздвајају – нечисте су ове за вас. И свињу, зато што дели папак и раздваја

раздвајаче папка, али преживање не прежива, нечиста је ово вама; од меса њиховог не ћете јести, лешева њихових не ћете дирати. И ово ћете јести од свега што је у води: све што има пераја и љуске, то ћете јести. И све оно што нема перајице и љуспе, нећете јести, нечисто вам је. Сваку чисту птицу једите. И ово нећете јести од њих: орла, и лешинара, и морског орла, и супа, и луњу, и слично њему, и врапца, и сову, и галеба, и чапљу, и лабуда, и ибиса, и корморана, и јастреба, и слично њему, и пупавца, и ноћног гаврана, и пеликана, и зуја, и слично њему, и љубичасту лиску, и слепог миша. Све пузајуће ствари од птица нечисте су вама, нећете их јести. Сваку чисту птицу једите. Ниједан мртвац нећете јести; дошљаку који је у градовима твојим даће се и јешће, или продај странцу, јер си свети народ Господу Богу твом. Нећеш кувати јагње у млеку његове мајке. Десетину ћеш одвајати од свега рода семена твога, од рода поља твога, годину за годином. И јести ћеш то на месту које изабере Господ Бог твој да буде призвано име његово тамо, донећете десетине жита твог, и вина твог, и уља твог, прворођене волова твојих и оваца твојих, да научиш да се бојиш Господа Бога твог све дане. Ако пак далеко постане пут од тебе, и не можеш да понесеш их, зато што је далеко од тебе место које би изабрао Господ Бог твој да се призове име његово тамо, зато што ће те благословити Господ Бог твој, и продаћеш их за сребро, и узећеш сребро у руке твоје, и ићи ћеш у место које би изабрао Господ Бог твој. И даћеш сребро на све што би пожелела душа твоја, на говеда или на овце, или још на вино или на силовито пиће, или на

силовито пиће, или на све што би пожелела душа твоја, и јешћеш тамо пред Господом Богом твојим, и радоваћеш се ти и дом твој, и Левит који је у градовима твојим, јер нема он део нити наследство са тобом. После три године изнећеш сав десетак од рода твог; у оној години ставићеш га у градовима твојим. И доћи ће Левит, зато што нема део ни наследство са тобом, и дошљак и сироче и удовица у твојим градовима, и јешће и наситиће се, да те благослови Господ Бог твој у свим делима која чиниш.

15

Кроз седам година учинићеш ослобођење. И тако је заповест ослобођења: опростићеш сваки сопствени дуг који ти дугује ближњи, и од брата свог нећеш тражити, јер је проглашено ослобођење Господу Богу твом. Од странца ћеш тражити колико ти је дужан, али свом брату ћеш опростити дуг. Зато неће бити у теби сиромашног, јер ће те благословити Господ Бог твој у земљи коју ти Господ Бог твој даје у наследство да је наследиш. Ако слушањем слушате глас Господа Бога вашег да чувате и чините све ове заповести које ја заповедам теби данас, јер Господ Бог твој те благословио на начин како ти је говорио, и позајмићеш многим народима, а ти нећеш позајмити, и владаћеш многим народима, а тобом неће владати. Ако но постане у теби онај који је у недостатку из браће твоје у једном од градова твојих у земљи коју Господ Бог твој даје теби,

нећеш ожестити срце твоје, нити ћеш затворити руку твоју од брата твога који је у потреби. Отварајући отвориш руке своје њему, и зајам ћеш зајмити њему колико му је потребно, колико је у потреби. Пази себи да не постане скривена реч у срцу твом беззаконост, говорећи: Приближава се седма година, година отпуштања, и буде зао око твој према брату твом у нужди, и не даш му, и повиче он против тебе ка Господу, и буде у теби грех велики. Дајући даћеш њему, и зајам зајмићеш њему колико треба, како је у потреби, и нећеш се ожалостити у срцу твом када му даваш, јер због ове речи благословиће те Господ Бог твој у свим делима твојим и у свему на шта ставиш руку своју. Јер неће нестати сиромашних са земље твоје, зато ти ја заповедам да чиниш ово, говорећи: отворићеш руке своје брату свом сиромашном и оном који је у потреби на земљи твојој. Ако ти буде продат брат твој Јеврејин или Јеврејка, служиће ти шест година, а седме ћеш га отпустити слободног од себе. Кад год га шаљеш слободног од себе, нећеш га слати празног. Снабдевањем ћеш га снабдети од оваца својих, и од жита свог, и од вина свог; како те је благословио Господ Бог твој, даћеш му. И сетићеш се да си био слуга у земљи египатској, и откупио те је Господ Бог твој одатле; због тога ја ти заповедам да чиниш ову реч. Ако ли каже теби: Нећу отићи од тебе, зато што те је заволео и твоју кућу, зато што му је добро код тебе. И узећеш шило и пробушићеш ухо његово на вратима, и биће ти слуга заувек, а са слушкињом твојом учинићеш исто тако. Неће ти бити тешко када их отпушташ слободне од себе, јер ти је служио

шест година за годишњу плату најамника, и благословиће те Господ Бог твој у свему што чиниш. Свако прворођено које буде рођено међу твојим воловима и међу твојим овцама, мушку децу ћеш посветити Господу Богу свом, нећеш радити са својим прворођеним телетом, и нећеш стрићи прворођену од својих оваца. Пред Господом јести ћеш то из године у годину на месту које изабере Господ Бог твој, ти и кућа твоја. Ако но буде у њему мана, хромо или слепо, зла мана, нећеш га жртвовати Господу Богу свом. У градовима твојим јешћеш то, нечисти у теби и чисти такође јешће као газелу или јелена. Осим крв нећете јести, на земљу ћете је пролити као воду.

16

Чувај месец младих и учини пасху Господу Богу свом, јер си у месецу младих изашао из Египта ноћу. И жртвоваћеш пасху Господу Богу свом овце и волове на месту које изабере Господ Бог твој да би се призвало име Његово тамо. Не једите с њим квасац, седам дана једите с њим бесквасни хлеб, хлеб невоље, јер сте у журби изашли из Египта, да бисте се сећали дана вашег изласка из земље египатске све дане вашег живота. Неће ти се видети квасац у свим твојим границама седам дана, и неће преноћити месо које жртвујеш увече првог дана до јутра. Нећеш моћи да жртвујеш пасху ни у једном од градова твојих које ти Господ Бог твој даје, него на месту које изабере Господ Бог

твој да буде призвано име његово тамо, жртвоваћеш пасху увече према заласку сунца, у време када си изашао из Египта. И куваћеш и пећи ћеш и јести ћеш на месту које изабере Господ Бог твој, и вратићеш се ујутру и доћи ћеш у своје куће. Шест дана јешћеш пресан хлеб, и седмог дана је завршни празник Господу Богу твом, нећеш обављати никакав посао, осим онога што ће бити учињено за душу. Седам недеља избројаћеш за себе, од када почнеш српом жетву, почећеш бројати седам недеља. И учинићеш празник недеља Господу Богу свом, према томе како ти рука јача, колико год да ти да Господ Бог твој. И радоваћеш се пред Господом Богом твојим, ти и син твој, и кћер твоја, слуга твој, и слушкиња твоја, и Левит, и дошљак, и сироче, и удовица која је међу вама, на месту које изабере Господ Бог твој да се призове име његово тамо. И сетићеш се да си био слуга у земљи египатској, и чуваћеш и чинићеш ове заповести. Празник шатора учинићеш себи седам дана када сабереш из гумна свога и од каце своје. И радоваћеш се на празнику свом, ти и син твој, и кћер твоја, слуга твој, и слушкиња твоја, и Левит, и дошљак, и сироче, и удовица која је у градовима твојим. Седам дана славићеш Господу Богу свом на месту које изабере Господ Бог твој, ако те благослови Господ Бог твој у свим плодовима твојим и у сваком делу руку твојих, и бићеш радостан. Три пута годишње сваки твој мушкарац биће виђен пред Господом Богом твојим на месту које Господ изабере, на празник пресних хлебова, на празник седмица и на празник сеница; нећеш се појавити пред Господом Богом твојим празних

руку. Сваки према сили руку ваших, према благослову Господа Бога твог који ти је дао. Судије и писаре поставићеш себи у градовима твојим које ти Господ Бог твој даје према племенима, и они ће судити народу праведан суд. Не одбијају суд, нити ће узети дар, јер дарови заслепљују очи мудрих и уклањају речи праведних. Праведно треба да следиш правду, да живите и да, ушавши, наследите земљу коју ти Господ Бог твој даје. Нећеш засадити себи гај, ниједно дрво поред олтара Бога свог нећеш подићи себи. Нећеш поставити себи стуб који је мрзео Господ, Бог твој.

17

Нећеш жртвовати Господу Богу свом теле или овцу у којој је мана, било каква зла ствар, јер је то гнусоба Господу Богу твом. Ако буде нађен у једном од твојих градова које Господ Бог твој даје теби човек или жена који учини зло пред Господом Богом твојим прекршивши завет његов, и отишавши служе другим боговима и поклоне им се, сунцу или месецу или свему од небеског света што ти није заповедио, и буде ти јављено и истражиш темељно, и ево истинито је постала та ствар, догодила се ова гнусоба у Израелу, онда ћеш извести тог човека или ту жену и камењаћете их камењем и умреће. На два сведока или на три сведока умреће онај који умире; неће умрети на једног сведока. И рука сведока ће бити на њему прва да га убије, и

рука народа последња, и уклонићеш злог из вас самих. Ако буде немогуће од тебе реч у суду између крви и крви, и између суда и суда, и између додира и додира, и између спора и спора, речи суда у градовима вашим, и уставши ићи ћеш горе у место које би изабрао Господ Бог твој тамо, и доћи ћеш ка свештеницима Левитима, и ка судији који би постао у данима оним, и истраживши објавиће теби суд. И учинићеш према ствари коју би ти објавили из места које изабере Господ, Бог твој, и чуваћеш да учиниш све што би ти било прописано. Према закону и према суду који би ти рекли, учинићеш; нећеш скренути од речи коју ти објаве ни надесно ни налево. И човек који ако чини у охолости, тако да не слуша свештеника који стоји да служи на име Господа Бога твог, или судију који би био у оне дане, умреће онај човек, и уклонићеш зло из Израиља. И сав народ, када чује, уплашиће се и неће више безбожно поступати. Ако уђеш у земљу коју Господ Бог твој даје теби, и наследиш је, и настаниш се у њој, и кажеш, поставићу над собом владара, као и остали народи око мене; свакако ћеш поставити над собом владара кога изабере Господ Бог; од браће своје поставићеш над собом владара; нећеш моћи поставити над собом страног човека, јер није твој брат. Зато неће умножити себи коња, нити ће вратити народ у Египат, да не умножи себи коња, а Господ рече: нећете се више враћати тим путем. И неће умножити себи жене, да се не би одвратило његово срце, и сребро и злато неће умножити себи веома. И када седне на владавину његову, и написаће себи овај други закон у књигу од свештеника Левита, и биће

са њим, и читаће у њему све дане живота његовог, да би научио да се боји Господа Бога твог, и да чува све ове заповести, и ове уредбе да чини; да не би било уздигнуто срце његово од браће његове, да не би преступио од заповести ни десно ни лево, да би продужио на владавини његовој, он и синови његови међу синовима Израиља.

18

Неће бити свештеницима Левитима, целом племену Левијевом, дела ни жреба са Израиљем; приноси Господњи су њихов жреб, те ће их јести. Жреб али неће бити њима међу браћом њиховом; Господ је сам жреб његов, као што му рече. И ово је пресуда свештеника од народа од оних који приносе жртве, било теле, било овца; и даћеш раме свештенику, и вилице, и желудац, и првине жита твог, и вина твог, и уља твог; и првину стрижења оваца твојих даћеш њему. Зато га је Господ изабрао из свих твојих племена да стоји пред Господом Богом, да служи и благосиља у име његово, он и синови његови међу синовима Израиља. Ако и дође Левит из једног од градова из свих синова Израиља, где он борави, према томе што жели душа његова, у место које би изабрао, служиће имену Господа Бога његовог, као сва браћа његова Левити који стоје тамо пред Господом Богом твојим. Јешће подељени део, осим продаје према породици. Ако пак уђеш у земљу коју ти Господ Бог твој даје, нећеш учити да чиниш према

гнусобама оних народа. Неће бити нађен у теби онај који очишћава његовог сина и његову кћер у ватри, гатајући гатање, тумачећи знаке, и узимајући знамења, отровима певајући бајање, трбухозборац, и тумач знамења, питајући мртве. Јер је гнусоба Господу Богу твоме сваки који чини ова, због ових гнусоба Господ ће их уништити испред тебе. Савршен ћеш бити пред Господом, Богом твојим. Ове народе које ти разбаштињујеш, они слушају знамења и пророчанства, али теби није тако дао Господ Бог твој. Пророка из браће твоје, као мене, подићи ће теби Господ Бог твој; њега ћете слушати; Према свему колико си тражио од Господа Бога твог у Хориву у дану скупштине, говорећи, нећемо више слушати глас Господа Бога твог, и ватру ову велику нећемо више видети, да не умремо. И рече Господ према мени: Исправно је све што су ти говорили. Пророка ћу подигнути њима из браће њихове, као тебе, и даћу речи у уста његова, и говориће њима према свему што му заповедим. А човек који не чује шта говори онај пророк у моје име, ја ћу га казнити. Осим пророк који би безбожно говорио у моје име реч коју нисам заповедио да говори, и који би говорио у име других богова, умреће тај пророк. Ако ли кажеш у срцу свом, како ћемо знати реч коју није говорио Господ? Шта год да говори тај пророк у име Господње, и не постане, и не догоди се, то је реч коју није говорио Господ; у безбожности је говорио тај пророк, нећете се плашити њега.

19

Ако ли уништи Господ Бог твој народе којима Бог даје теби земљу, и наследите их, и населите се у градовима њиховим и у кућама њиховим, три града одвојићеш себи усред земље твоје коју Господ Бог твој даје теби. Размисли о путу, и поделићеш на три дела границе земље твоје коју ти дели Господ Бог твој, и биће уточиште сваком убици. Ово ће бити заповест о убици који би побегао тамо и живеће: онај који би ударио свог ближњег не знајући, и који га није мрзео пре јучерашњег и трећег дана. И ко ако уђе са ближњим у шуму да сакупи дрва, и измакне му се рука секиром док сече дрво, и гвожђе испадне са дрвета и погоди ближњег, и он умре, овај ће побећи у један од ових градова и живеће. Тако да осветник крви не гони убицу, зато што су загрејани у срцу, и не стигне га, ако је пут дужи, и не удари његову душу, а овоме није суд смрти, зато што га није мрзео пре јучерашњег дана, нити пре трећег. Због овога ја ти заповедам ову реч, говорећи: три града одвојићеш за себе. Ако и прошири Господ Бог твој твоје границе, на начин на који се заклео твојим оцима, и да ти Господ сву земљу коју је рекао да ће дати твојим оцима, ако чујеш да чиниш све ове заповести које ја теби заповедам данас, да волиш Господа Бога твога, да ходиш свим његовим путевима све дане, додаћеш себи још три града уз ова три. И неће бити проливена невина крв у земљи коју Господ Бог твој даје теби у наследство, и нећеш бити крив за крв. Ако буде међу

вама човек који мрзи ближњег, и заседа га, и устане на њега, и удари његову душу, и умре, и побегне у један од ових градова, и послаће савет старешина његовог града, и узеће га одатле, и предаће га у руке осветника крви, и умреће. Нека те не буде жао за њега, и очистићеш невину крв из Израиља, и биће ти добро. Нећеш померити границе свог суседа, које су поставили твоји оци у наследству које си наследио у земљи коју ти Господ Бог твој даје у жребу. Неће остати један сведок да сведочи против човека за сваку неправду и за сваки грех и за сваки грех који учини; на уста два сведока и на уста три сведока стајаће свака реч. Ако се пак устоли неправедан сведок против човека, набрајајући његову безбожност, и стаће два човека којима је спор, пред Господом, и пред свештеницима, и пред судијама који би били у оним данима. И испитаће судије тачно, и ево неправедан сведок је сведочио неправедно, устао је против свог брата. И учинићете му онако како је он наумио да учини против свог брата, и уклонићеш зло из вас самих. И остали чувши ће се уплашити, и неће више чинити према овој злој речи међу вама. Неће поштедети око твоје на њему: душу уместо душе, око уместо ока, зуб уместо зуба, руку уместо руке, ногу уместо ноге.

20

Ако ли изађеш у рат на непријатеље своје и видиш коња и јахача и народ бројнији од свог, нећеш се бојати њих, јер је

Господ Бог твој са тобом, онај који те је извео из земље египатске. И биће када прићеш рату, и приближивши се свештеник говориће народу, и рећи ће према њима: Слушај, Израиљу, ви идете данас у рат против непријатеља ваших; нека не клону срце ваше, не бојте се, нити се плашите, нити се окрећите од лица њиховог. Зато што Господ Бог ваш иде пред вама са вама, да се бори заједно са вама против непријатеља ваших и да вас спаси. И говориће писари народу, говорећи: ко је човек који је саградио нову кућу и није је посветио? Нека иде и нека се врати у његову кућу, да не умре у рату, и други човек ће је посветити. И ко је човек који је засадио виноград и није се радовао због њега? Нека иде и нека се врати у своју кућу, да не умре у рату, и други човек ће се веселити због ње. И ко је човек који је верен жени и није је узео? Нека иде и нека се врати у његову кућу, да не умре у рату, и други човек ће је узети. И писари ће наставити да говоре народу и рећи ће: Ко је човек који се боји и плашљив у срцу? Нека иде и нека се врати у његову кућу, да не учини плашљивим срце његовог брата, као што је његово. И биће када писари престану да говоре народу, и поставиће владаре војске који воде народ. Ако прићеш граду да ратујеш против њега, позови га на мир. Ако ти заиста мирољубиво одговоре и отворе ти врата, сав народ који се нађе у њој биће ти данкоплатници и твоји поданици. Ако ли не послушају тебе и поведу против тебе рат, опколићеш га, док га не преда теби Господ Бог твој у руке твоје, и удариће све мушкарце његове убиством мача, осим жена и пртљага, и сву стоку, и све што постоји у

граду, и сав плен узећеш за себе, и јешћеш сав плен непријатеља твојих које Господ Бог твој даје теби. Тако ћеш учинити свим градовима који су веома далеко од тебе, а не од градова ових народа којих Господ Бог твој даје теби да наследиш њихову земљу. Нећете оставити у животу ниједно дишуће биће, него ћете их потпуно уништити проклетством, Хетејца и Аморејца и Хананејца и Ферезејца и Јевејца и Јевусејца и Гергесејца, онако како ти је заповедио Господ Бог твој, да вас не би научили да чините све њихове гадости које су чинили својим боговима, и да не бисте згрешили пред Господом Богом вашим. Ако но опседнеш један град више дана да ратујеш против њега ради његовог заузимања, нећеш уништити његова дрвета тако што ћеш на њих наложити гвожђе, него ћеш од њега јести, али га нећеш посећи, јер није ли дрво на пољу човек да уђе пред тобом у ограду? Али дрво за које знаш да није воћка, то ћеш уништити и посећи, и изградићеш опсадне радове против града који ти ратује, док не буде предат.

21

Ако буде нађен рањеник у земљи коју Господ Бог твој даје теби да наследиш, пао у пољу, и не знају онога који је ударио, изаћи ће старешинство твоје и судије твоје, и измериће до градова који су около рањеника. И биће град који је најближи рањенику, и узеће старешинство тог града јуницу од говеда, која није радила, и која није вукла јарам.

И одвешће старешинство тог града јуницу у суров јаруг, који није обрађиван нити се сеје, и сломиће врат јуници у јаругу. И приступиће свештеници Левити, јер их је изабрао Господ Бог да стоје пред њим и да благосиљају у име његово, и по њиховим устима биће свака распра и свака зараза. И све веће старешина тог града, они који се приближавају убијеном човеку, опраће руке над главом јунице која је заклана у долини; и одговоривши, рећиће: руке наше нису пролиле ову крв, и очи наше нису виделе. Буди милостив народу свом Израиљу, који си откупио, Господе, да не буде невине крви у народу твом Израиљу, и биће им очишћена крв. Ти ћеш уклонити невину крв из вас, ако учиниш добро и угодно пред Господом Богом твојим. Ако и изађеш у рат на непријатеље твоје, и преда ти Господ Бог твој у руке твоје, и узмеш као плен плен њихов, и видиш у плену жену лепу обликом, и пожелиш је, и узмеш је себи за жену, и уведеш је унутра у кућу твоју, и обријеш главу њену, и исечеш нокте њене, и скинеш одела заробљеништва с ње, и седеће у кући твојој, и плакаће оца и мајку месец дана; и после тога уђи ћеш к њој и живећеш с њом, и биће твоја жена. И биће ако не хоћеш њу, послаћеш је слободну, и продајом неће бити продата за сребро, нећеш је одбацити, зато што си је понизио. Ако човеку постану две жене, једна од њих вољена, и једна од њих мрзнута, и роде му вољена и мрзнута, и постане син првородни од мрзнуте, и биће у дан када дели наследство синовима својим имања своја, неће моћи учинити првородним сина вољене, занемаривши сина мрзнуте првородног. Али првородног

сина мрзнуте признаће да му да двоструко од свега што му буде нађено, јер овај је почетак деце његове, и овоме припада првородство. Ако неко има сина непослушног и бунтовног који не слуша глас оца и глас мајке, и васпитавају га, а он их не слуша. И ухвативши га, отац његов и мајка његова извешће га пред савет старешина његовог града и на капију места. И рећи ће људима њиховог града: овај наш син не слуша и буни се, не слуша наш глас, прождрљив је и пијанац. И камењем ће га људи његовог града, и умреће, и уклонићеш зло из вас, и преостали, чувши то, уплашиће се. Ако буде у неком грех, пресуда смрти, и умре, и обесите га на дрво; неће спавати тело његово на дрву, него сахраном сахраните га у онај дан, јер проклет од Бога сваки обешен на дрво; и нећете оскрнавити земљу коју Господ Бог твој даје теби у наследство.

22

Не занемари теле брата свог или овцу његову ако их видиш како лутају путем, него их врати брату свом и предај му их. Ако но не приближава се брат твој према теби, нити га знаш, сакупићеш га унутра у кућу твоју, и биће са тобом док не потражи их брат твој, и вратићеш му. Тако ћеш учинити са његовим магарцем, и тако ћеш учинити са његовом одећом, и тако ћеш учинити са сваком изгубљеном ствари твога брата, која је пропала од њега, а ти је нађеш – нећеш моћи да је занемариш. Нећеш видети

магарца брата свога или теле његово како падају на путу и занемарити их, него ћеш их подићи заједно са њим. Неће бити мушких ствари на жени, нити ће мушкарац обући женску одећу, јер је гнусоба Господу Богу твоме сваки који чини ово. Ако но наиђеш на гнездо птица пред собом на путу или на неком дрвету, или на земљи, са птићима или јајима, и мајка греје птиће или јаја, нећеш узети мајку са децом. Слањем ћеш послати мајку, а децу ћеш узети за себе, да би ти добро било и да би дуговечан постао. Ако изградиш нову кућу, начинићеш ограду на свом крову, и нећеш бити крив за убиство у својој кући ако падне онај који пада са њега. Нећеш посејати свој виноград различитим семеном, да не би био посвећен род и семе које посејеш заједно са родом свог винограда. Не ћеш орати са телетом и магарцем заједно. Не ћеш обући лажну тканину, вуну и лан заједно. Увијене ћеш учинити себи на четири угла огртача твојих којима се обучеш. Ако неко узме жену и живи са њом, и мрзи је, и стави на њу лажне речи, и донесе против ње зло име, и каже: ову жену сам узео, и приближивши се њој нисам нашао њено девичанство; и узевши отац детета и мајка изнеће девичанство детета пред савет старешина на капију. И рећи ће отац девојке савету старешина: ову моју кћер дао сам овом човеку за жену, и омрзнувши је сада овај ставља на њу лажне оптужбе, говорећи, нисам нашао девојаштво код твоје кћери; а ово је девојаштво моје кћери. И рашириће одећу пред саветом старешина града. И узеће савет старешина тог града тог човека, и казниће га, и новчано ће га казнити са сто сикала,

и даће оцу младе жене, јер је изнео зло име на девицу Израиљку, и она ће бити његова жена; неће моћи да је отпусти све време. Ако пак на истини постане ова реч, и не нађе се девичанство те младе жене, извешће младу жену на врата куће оца њеног, и камењем ће је каменовати, и умреће, зато што учини лудост међу синовима Израиља проституишући кућу оца свог, и уклонићеш зло из вас. Ако буде нађен човек који спава са женом удатом за мужа, убићете обоје, човека који спава са женом и жену, и уклонићеш зло из Израиља. Ако се деси да девојка девица заручена за човека, и нашавши је човек у граду легне с њом, извешћете обоје на капију њиховог града, и биће камењани камењем, и умреће: девојку, зато што није викала у граду; и човека, зато што је понизио жену ближњег; и уклонићеш зло из вас самих. Ако и у пољу нађе човек дете заручено, и приморавши легне с њом, убићете спавајућег с њом само. И девојци није грех смрти; као кад неко устане човек на ближњег и убије његову душу, тако је ова ствар, јер ју је у пољу нашао; викала је девојка заручена, и није било оног који ће јој помоћи. Ако неко нађе девојку девицу која није верена, и присиливши легне са њом, и буде нађен, даће човек који је легао са њом оцу младе жене педесет сребрних дидрахми, и она ће бити његова жена, зато што ју је понизио; неће моћи да је отпусти све време.

23

Човек неће узети жену свога оца, и неће открити покривач свога оца. Неће ући скопљен, нити одсечен, у скупштину Господа. Син проститутке неће ући у скупштину Господа. Неће ући Амонац и Моавац у скупштину Господњу, и до десетог поколења неће ући у скупштину Господњу, и до у век; због тога што нису дочекали вас са хлебом и водом на путу, када сте излазили из Египта, и зато што су унајмили против тебе Валаама, сина Веоровог, из Месопотамије да те проклиње. И није хтео Господ Бог твој да слуша Валаама, и Господ Бог твој је преокренуо те клетве у благослов, јер те је волео Господ Бог твој. Нећеш им обраћати мирне и корисне ствари све дане свог живота довека. Не гнушај се Идумејца, јер је твој брат, не гнушај се Египћанина, јер си био дошљак у његовој земљи. Синови, ако им се роде, у трећој генерацији ући ће у скупштину Господњу. Ако но изађеш да се утабориш против непријатеља својих, чувај се од сваке зле речи. Ако међу вама буде човек који неће бити чист због ноћног излива, он ће изаћи изван логора и неће ући у логор. И биће то увече, опраће тело своје водом, и по заласку сунца ући ће у логор. И место ће ти бити изван логора, и изићи ћеш тамо. И колац ће бити теби на појасу твом; и биће када седнеш напољу, и ископаћеш њиме, и окренувши покрићеш неприличност твоју; Јер Господ Бог твој хода у логору твом да те избави и да преда непријатеља твог пред лице твоје; и биће логор твој свет, и неће се видети у теби неприличност ствари, и окренуће се од тебе. Нећеш предати слугу господару његовом, који је побегао к теби од господара свог. Са тобом ће становати, у вама ће

становати где му се свиди, не мучи га. Неће бити проститутке међу кћерима Израиља, и неће бити онога који се проституише међу синовима Израиља, неће бити оне која иницира међу кћерима Израиља, и неће бити онога који је иницијован међу синовима Израиља. Не ћеш донети плату проститутке, нити размену пса, у кућу Господа Бога твог за било који завет, јер су обоје гнусоба Господу Богу твом. Не ћеш наплаћивати камату брату свом: ни камату на сребро, ни камату на храну, ни камату на било коју ствар коју позајмиш. Странцу ћеш наплаћивати камату, али брату свом нећеш наплаћивати камату, да те благослови Господ Бог твој у свим делима твојим на земљи у коју улазиш да је наследиш. Ако ли заветујеш завет Господу Богу свом, нећеш одлагати да га вратиш, јер Господ Бог твој ће га тражити од тебе, и биће у теби грех. Ако пак не желиш да се молиш, нема у теби греха. Оно што излази кроз твоје усне чувај и учини онако како си заветовао Господу Богу, дар који си говорио својим устима. Ако уђеш у жетвуближњег свог и скупиш класје у својим рукама, срп не смеш ставити на жетвуближњег свог. Ако но уђеш у виноград ближњег твог, једи грожђе колико да насити душу твоју, али у суд не стављај.

24

Ако неко узме жену и живи са њом, и биће ако не нађе наклоност пред њим зато што је нашао у њој срамну ствар,

и написаће јој књигу развода и даће у њене руке и послаће је из његове куће, и отишавши постане другом човеку, и мрзи је последњи човек и напише јој књигу развода и да у њене руке и пошаље је из његове куће, и умре последњи човек који ју је узео себи за жену, неће моћи ранији човек који ју је послао, вративши се, узети је себи за жену после њеног оскврњења, зато што је гнусоба пред Господом Богом твојим, и нећете оскврнити земљу коју Господ Бог твој даје теби у наследство. Ако ли ко узме жену недавно, неће изаћи у рат и неће му бити наметнута никаква обавеза; невин ће бити у својој кући, једну годину ће обрадовати своју жену коју је узео. Нећеш узети у залогу камен за млевење, нити горњи камен за млевење, јер овај узима душу у залогу. Ако буде ухваћен човек који краде душу из браће његове, синова Израиља, и поробивши га прода, умреће онај лопов, и уклонићеш зло из вас. Пази себе у додиру губе, чувај веома да чиниш према свему закону који би вам јавили свештеници Левити, онако како сам вам заповедио, чувајте да чините. Запамти шта је учинио Господ Бог твој Маријами на путу, када сте излазили из Египта. Ако има дуг или ма какав дуг твој ближњи, нећеш ући у његову кућу да узмеш његову залогу. Споља ћеш стајати, и човек коме је твој зајам код њега, изнеће ти залог напоље. Ако је човек сиромашан, нећеш спавати са његовом залогом. Повраћањем ћеш вратити његов залог пре заласка сунца, и он ће спавати у својој одећи, и благословиће те, и то ће ти бити милостиња пред Господом Богом твојим. Нећеш ускратити плату сиромашном и потребитом из браће твоје,

или дошљацима који су у градовима твојим. Истог дана вратићеш плату његову, неће заћи сунце на њему, јер је сиромах и у њему има наду, и повикаће против тебе ка Господу, и биће у теби грех. Очеви неће умрети за децу, и синови неће умрети за очеве, већ ће сваки умрети за свој грех. Нећеш извртнути суд дошљака и сирочета и удовице; нећеш узети у залог одело удовице, и сетићеш се да си слуга био у земљи Египту, и откупио те је Господ Бог твој одатле; због тога ја теби заповедам да чиниш ову ствар. Ако но жњеш жетву у пољу свом и заборавиш сноп у пољу свом, не враћај се да га узмеш, странцу и сирочету и удовици нека буде, да те благослови Господ Бог твој у свим делима руку твојих. Ако но берете маслине, нећете се вратити да сакупите оно иза вас, дошљаку и сирочету и удовици биће, и сећаћете се да сте били слуга у земљи египатској, због тога ја вама заповедам да чините ову реч. Ако и обереш виноград твој, нећеш поново брати га иза себе; дошљаку и сирочету и удовици биће; и сетићеш се да си роб био у земљи Египту; због тога ја теби заповедам да чиниш ову реч.

25

Ако се догоди спор између људи, и дођу на суд, и суде, и оправдају праведног, и осуде безбожног; И биће, ако је безбожни достојан удараца, положићеш га пред судијама, и бичеваће га пред њима према његовој безбожности. И

бројем четрдесет удараће га, неће додати; ако ли додаш ударати преко ових удараца више, обесчастиће се брат твој пред тобом. Не ћеш намордати вола који врше. Ако браћа живе заједно, и умре један од њих, а није имао семе, жена умрлог неће бити удата за човека који није близак, брат мужа њеног ући ће к њој, и узеће је себи за жену, и живеће с њом. И дете које роди биће постављено по имену умрлог, и неће бити избрисано име његово из Израиља. Ако човек не жели да узме жену свога брата, онда ће жена отићи на капију пред савет старешина и рећи ће: Не жели брат мога мужа да подигне име свога брата у Израиљу, није хтео брат мога мужа. И позваће га старешине његовог града и рећи ће му; а он ставши рече: Не желим да је узмем. И приступивши жена његовог брата пред старешине скинуће његову једну сандалу са његове ноге и пљунуће му у лице, и одговоривши рећи ће: Тако ће учинити човеку који неће да сазида кућу свог брата у Израелу. И биће названо име његово у Израиљу: Кућа оног који је одрешио сандалу. Ако се туку људи на истом месту, човек са братом његовим, и приђе жена једног од њих да избави мужа свог из руке онога који га удара, и испруживши руку ухвати полне органе његове, одсећи ћеш јој руку; неће је поштедети око твоје. Нећеш имати у торби својој двоструку тежину, велику или малу. Неће бити у твојој кући мера и мера, велика или мала. Тежина истинита и праведна биће теби, и мера истинита и праведна биће теби, да дуговечан постанеш на земљи коју Господ Бог твој даје теби у наследству. Зато је гнусоба Господу Богу твоме сваки који чини ово, сваки који

чини неправду. Сети се шта је учинио теби Амалик на путу, када си излазио из земље Египта, како је стао против тебе на путу, и посекао је твоју позадину, оне који су заостајали иза тебе, а ти си био гладан и уморан; и он се није плашио Бога. И биће када ти Господ Бог твој да одмор од свих непријатеља твојих који су около тебе у земљи коју Господ Бог твој даје теби да наследиш, избрисаћеш име Амалик испод неба, и немој заборавити.

26

И биће ако уђеш у земљу коју Господ Бог твој даје теби да је наследиш, и наследиш је, и населиш се у њој, и узмеш од првина плодова земље твоје коју Господ Бог твој даје теби, и ставиш у корпу, и пођеш на место које изабере Господ Бог твој да буде призвано име његово тамо. И доћи ћеш к свештенику који ће бити у оне дане, и рећи ћеш му: Објављујем данас Господу Богу мом да сам ушао у земљу коју је Господ заклео оцима нашим да нам даде. И свештеник ће узети корпу из твојих руку и поставиће је пред жртвеником Господа, Бога твог. И одговарајући рећи ће пред Господом Богом твојим: Сирију је напустио отац мој, и сишао је у Египат, и боравио је тамо у малом броју, и постао је тамо велики народ и велико мноштво. И злостављали су нас Египћани, и понизили су нас, и ставили су на нас тешке послове. И завапили смо ка Господу Богу нашем, и чуо је Господ глас наш, и видео је понижење наше,

и труд наш, и угњетавање наше. И извео нас је Господ из Египта сам, у великој снази својој, и моћном руком, и узвишеном мишицом, и великим виђењима, и знацима, и чудесима. И увео нас је у ово место, и дао нам је ову земљу, земљу у којој тече млеко и мед. И сада ево донео сам првине рода земље коју си ми дао, Господе, земљу која тече млеком и медом; и оставићеш то пред Господом Богом твојим, и поклонићеш се пред Господом Богом твојим, и радоваћеш се свим добрима која ти је дао Господ Бог твој, и кућа твоја, и Левит, и дошљак који је у теби. Ако но завршиш давање десетка од свих плодова твојих у трећој години, други десети део даћеш Левиту и дошљаку и сироти и удовици, и јешће у градовима твојим и радоваће се. И рећи ћеш пред Господом Богом твојим: Очистио сам свете ствари из куће моје и дао сам их Левиту и дошљаку и сирочету и удовици, према свим заповестима које си ми заповедио. Нисам преступио заповест твоју и нисам заборавио. И нисам јео у болу свом од њих, нисам узимао плод од њих за нечисто, нисам давао од њих мртвоме, послушао сам глас Господа Бога нашег, учинио сам како си ми заповедио. Погледај доле из куће свете твоје са неба и благослови народ твој Израиља и земљу коју си дао њима, као што си се заклео оцима нашим да ћеш нама дати земљу у којој тече млеко и мед. У овај дан Господ Бог твој ти је заповедио да чиниш све уредбе и судове, и чуваћете их и чинићете их из целог вашег срца и из целе ваше душе. Бога си данас изабрао да буде твој Бог, и да ходиш свим његовим путевима, и да чуваш наредбе и судове, и да слушаш његов

глас. И Господ те је изабрао данас да постанеш Њему народ као посебно власништво, као што је рекао, да чуваш заповести Његове, и да будеш ти изнад свих народа, као што је учинио те славним и поносом и славним, да будеш ти народ свети Господу Богу твоме, као што је говорио.

27

И заповеди Мојсије и савет старешина Израиља говорећи: чувајте све ове заповести које вам ја заповедам данас. И биће у који дан прећете Јордан у земљу коју Господ Бог твој даје теби, да поставиш себи велико камење и окречиш га кречом. И написаћеш на овом камењу све речи овог закона, када прећете Јордан, када уђете у земљу коју ти даје Господ Бог отаца твојих, земљу у којој тече млеко и мед, као што ти је рекао Господ Бог отаца твојих. И биће када прећете Јордан, поставићете ово камење које ти ја данас заповедам на гори Гаибал, и окречићеш га кречом. И сазидаћеш тамо жртвеник Господу Богу твом, жртвеник од камења; нећеш ставити на њега гвожђе; од целог камења сазидаћеш жртвеник Господу Богу твом, и принећеш на њега жртве паљенице Господу Богу твом. И жртвоваћеш тамо жртву спасења, и јешћеш, и наситићеш се, и радоваћеш се пред Господом Богом твојим. И написаћеш на камењу сав овај закон веома јасно. И говорио је Мојсије и свештеници Левити свему Израиљу говорећи: ћути и слушај, Израиљу, у овом дану постао си народ Господу Богу свом, и слушаћеш

глас Господа Бога свог, и чинићеш све заповести његове и уредбе његове, колико ја заповедам теби данас. И Мојсије заповеди народу у оном дану, говорећи: ови ће стати да благосиљају народ на гори Гаризин, пошто прећу Јордан: Симеон, Леви, Јуда, Исахар, Јосиф и Венијамин. И ови ће стајати за проклетство на гори Гаивал: Рувим, Гад и Асир, Завулон, Дан и Нефтали. И одговарајући, рећи ће Левити свему Израелу гласом великим: Проклет човек који направи резан и ливен лик, гнусобу Господу, дело руку мајстора, и постави га у тајном месту. И одговарајући, сав народ рећи ће: Нека буде. Проклет онај који бесчасти оца свог или мајку своју, и сав народ ће рећи: нека буде. Проклет онај који премешта границе свог суседа, и сав народ ће рећи: Нека буде! Проклет онај који заводи слепог на путу, и сав народ ће рећи: Нека буде. Проклет који би одступио од суда дошљака, сирочета и удовице, и сав народ ће рећи: Нека буде. Проклет онај који спава са женом оца свога, јер је открио покривач оца свога; и рећи ће сав народ, нека буде. Проклет онај који спава са било којом животињом, и сав народ ће рећи: Нека буде. Проклет онај који спава са сестром од оца или од мајке његове. И рећи ће сав народ, нека буде. Проклет онај који спава са његовом невестом, и рећи ће сав народ, нека буде. Проклет онај који спава са сестром његове жене, и рећи ће сав народ, нека буде. Проклет онај који удара ближњег преваром, и сав народ ће рећи: нека буде. Проклет који би узео дарове да удари душу невине крви, и сав народ ће рећи: нека буде. Проклет је сваки човек који не остаје у свим речима овог

закона да их извршава, и сав народ ће рећи: Нека буде.

28

И биће ако слушањем слушаш глас Господа Бога твог, да чуваш и чиниш све ове заповести које ја заповедам теби данас, и поставиће те Господ Бог твој изнад свих народа земље, и доћи ће на те сви ови благослови и наћи ће те, ако слушањем слушаш глас Господа Бога твог, благословен ти у граду и благословен ти у пољу. Благословени потомци утробе твоје, и плодови земље твоје, и стада говеда твојих, и стада оваца твојих. Благословене оставе твоје и остаци твоји. Благословен си у твом улажењу, и благословен си у твом излажењу. Предаће Господ Бог твој непријатеље твоје који су ти се супротставили, сломљене пред лицем твојим; једним путем изаћи ће против тебе, а седам путева побећи ће од лица твога. Да пошаље Господ на тебе благослов у житницама твојим и на све на шта ставиш руку твоју, на земљи коју Господ Бог твој даје теби. Подигнуће те Господ за себе као народ свети, на начин на који се заклео оцима твојим, ако чујеш глас Господа Бога твог, и ходиш свим путевима његовим, и видеће те сви народи земље, јер је име Господње призвано на тебе, и плашиће се тебе. И умножиће те Господ Бог твој у добрима у потомцима утробе твоје, и у потомцима стоке твоје, и у плодовима земље твоје, на земљи твојој коју се Господ заклео оцима твојим да ти је даде. Нека ти отвори Господ ризницу своју добру, небо, да

да кишу земљи твојој на време; да благослови сва дела руку твојих; и позајмићеш многим народима, а ти нећеш позајмљивати. И ти ћеш владати многим народима, али тобом неће владати. Поставиће те Господ Бог твој за главу а не за реп, и бићеш тада горе а нећеш бити доле, ако слушаш глас Господа Бога свога и чуваш све што ти ја данас заповедам. Нећеш прекршити ниједну од свих заповести које ти ја данас заповедам, ни надесно ни налево, да би ишао за другим боговима и служио им. И биће ако не слушаш глас Господа Бога свог, да чуваш све заповести његове које ти ја заповедам данас, доћи ће на тебе сва ова проклетства и стићи ће те. Проклет си у граду, и проклет си у пољу. Проклета складишта твоја и остаци твоји. Проклето потомство утробе твоје, и плодови земље твоје, стада говеда твојих, и стада оваца твојих; Проклет си у улажењу свом, и проклет си у излажењу свом. Господ ће послати на тебе оскудицу и пропадање и потрошњу на све на шта ставиш руку своју, док те не уништи и док те не упропасти брзо због твојих злих дела, зато што си ме напустио. Господ може залепити за тебе смрт, док те не истроши са земље у коју улазиш да је наследиш. Удариће те Господ беспомоћношћу и грозницом и дрхтавицом и упалом и пламењачом и бледилом, и гониће те док те не униште. И биће ти небо изнад главе твоје бронзано, и земља испод тебе гвоздена. Нека Господ Бог твој да кишу земљи твојој као прашину, и прах ће силазити са неба, док те не истреби и док те не уништи брзо. Да те Господ преда на пораз пред непријатељима: једним путем ићи ћеш против њих, а на

седам путева бежаћеш од њих, и бићеш расејан по свим царствима земље. И ваши мртви ће бити храна птицама небеским и зверима земаљским, и неће бити никога ко плаши. Господ ће те ударити египатским чиром у седиште, и дивљом шугом, и сврабом, тако да се не можеш исцелити. Ударити ће те Господ лудилом, и слепилом, и помрачењем ума. И бићеш пипајући подне, као што слепац пипа у тами, и нећеш успети на путевима својим, и бићеш тада чињен неправдом и плењен све дане, и неће бити оног који помаже. Жену ћеш узети, и други човек ће је имати, кућу ћеш саградити, и нећеш становати у њој, виноград ћеш посадити, и нећеш га бербити. Теле твоје заклано пред тобом, и нећеш јести од њега; магарац твој отет од тебе, и неће ти бити враћен; овце твоје дате непријатељима твојим, и неће бити никога да ти помогне. Синови твоји и кћери твоје биће дате другом народу, и очи твоје ће гледати венући према њима, а рука твоја неће моћи ништа. Плодове земље твоје и све трудове твоје јести ће народ који не знаш, и бићеш чињен неправдом и сломљен све дане. И бићеш обезумљен због виђења очију својих која ћеш видети. Удариће те Господ злим ранама на колена и на листове, тако да не можеш бити исцељен од стопала ногу твојих до темена твог. Одвео би Господ тебе и владаре твоје, које би поставио над собом, на народ који не знаш ти и оци твоји, и служићеш тамо другим боговима, дрвету и камену. И бићеш тамо загонетка и прича и приповетка међу свим народима у које те Господ одведе. Много семена ћеш изнети у поље, и мало ћеш унети, јер ће их појести

скакавац. Виноград ћеш посадити и обрађивати, и вино нећеш пити нити ћеш се радовати од њега, јер ће га појести црв. Маслине ће бити теби у свим границама твојим, и уљем се нећеш помазати, јер ће твоја маслина опасти. Синове и кћери ћеш родити, али их нећеш имати, јер ће отићи у ропство. Сву твоју дрвенарију и род твоје земље изједе суша. Странац који је међу вама попеће се све више и више, а ти ћеш силазити све ниже и ниже. Овај ће ти позајмити, а ти нећеш њему позајмити, овај ће бити глава, а ти ћеш бити реп. И доћи ће на тебе сва ова проклетства, и гониће те, и стићи ће те, док те не уништи, и док те не уништи, јер ниси слушао глас Господа Бога свог, да чуваш заповести његове и уредбе које ти је заповедио. И биће у теби знаци, и чудеса у семену твом до вечности, уместо тога што ниси служио Господу Богу свом у радости и добром расположењу због мноштва свега. И служићеш непријатељима својим које ће Господ послати на тебе, у глади и у жеђи и у голотињи и у нестанку свега, и стављаће гвоздени јарам на врат свој док те не уништи. Господ ће довести на тебе народ издалека од краја земље као налет орла, народ чији глас нећеш чути, народ бесоблучан у лицу, који неће поштовати лице старца, и младог неће пожалити. И ће прождрети потомство стоке твоје и плодове земље твоје, тако да ти не остави жито, вино, уље, стада волова твојих и стада оваца твојих, док те не уништи. И уништиће те у градовима твојим, док не буду порушени високи и тврди зидови на које си се ти поуздао, у свој земљи твојој, и мучиће те у градовима твојим које ти је дао. И јешћеш

пород утробе своје, месо синова својих и кћери својих, које ти је дао, у тескоби својој и у невољи својој којом ће те невољити непријатељ твој. Нежни међу вама и веома раскошни ће завидно гледати на брата свог, и на жену у наручју свом, и на преосталу децу која му остану, тако да неће дати никоме од њих од меса деце своје које буде јео, зато што му ништа није остало у невољи твојој и у муци твојој којом ће те притиснути непријатељи твоји у свим градовима твојим. И нежна међу вама и разнежена, чија нога није стекла искуство да хода по земљи због разнежености и због нежности, завидеће оком свом мужу свом ономе у наручју свом, и сину и кћери својој, и постељици својој оној изашлој кроз бедра своја, и детету свом које ако роди; појешће јер их због недостатка свега тајно у невољи твојој, и у муци твојој, којом ће те мучити непријатељ твој у градовима твојим, ако не послушаш да чиниш све речи закона овог, оне написане у књизи овој, да се бојиш имена часног и дивног овог, ГОСПОДА БОГА твог. И учиниће чудесним Господ ударце твоје и ударце семена твога, ударце велике и чудесне, и болести зле и верне. И вратиће се сав зли бол Египта, који си избегао од њиховог лица, и прилепиће се за тебе. И сву болест, и сваки ударац који није написан, и све оно што је написано у књизи овог закона, довешће Господ на тебе, док те не уништи. И остаћете малобројни, уместо што сте били бројни као звезде на небу, зато што нисте слушали глас Господа Бога свог. И биће да на који начин се Господ радовао над вама чинећи вам добро и умножавајући вас, тако ће се Господ

радовати над вама уништавајући вас, и бићете узети у брзини са земље у коју тамо улазиш да је наследиш. И расејаће те Господ Бог твој међу све народе, од краја земље до краја земље, и служићеш тамо другим боговима, од дрвета и камена, у које ниси веровао ти нити оци твоји. Али ни у оним народима нећеш одморити, нити ће стопало ноге твоје имати мира, и даће ти Господ тамо срце друго непослушно, и клонуле очи, и душу која се топи. И биће живот твој висећи пред очима твојим, и плашићеш се дању и ноћу, и нећеш веровати у живот свој. Ујутру ћеш рећи: Како би постало вече, а увече ћеш рећи: Како би постало јутро, због страха срца твог којег ћеш се плашити и због виђења очију твојих која ћеш видети. И вратиће те Господ у Египат у бродовима, на путу за који сам рекао, нећеш више видети га; и бићете продати тамо непријатељима вашим као робови и робиње, и неће бити оног који купује. Ово су речи завета које је Господ заповедио Мојсеју да установи са синовима Израиља у земљи Моав, поред завета који је учинио са њима на Хориву.

29

И позвао је Мојсије све синове Израиља, и рекао им, ви сте видели све што је учинио Господ у земљи Египту пред вама Фараону и слугама његовим, и свој земљи његовој, велика искушења која су виделе твоје очи, знаке и она велика чудеса. И није вам дао Господ Бог срце да знате, и очи да

видите, и уши да чујете до овог дана. И водио вас је четрдесет година у пустињи, није се оштетила одећа ваша, и обућа ваша није се похабала на ногама вашим. Хлеб нисте јели, вино и јако пиће нисте пили, да бисте знали да сам ја Господ Бог ваш. И дођосте до овог места, и изађе Сион, краљ Есевона, и Ог, краљ Васана, у сусрет нама у рату. И ударисмо их и узесмо земљу њихову, и дадох је у жребу Рувиму и Гаду и половини племена Манасије. И чуваћете да чините све речи овог завета, да бисте разумели све што учините. Ви стојите сви данас пред Господом Богом вашим, вође племена ваша, и старешинство ваше, и судије ваше, и писари ваши, сваки човек Израиља, жене ваше, и потомци ваши и дошљак који је у средини логора вашег, од дрвосече вашег и до водоноше вашег, да уђете у завет Господа Бога вашег, и у клетве његове, које Господ Бог твој уређује према теби данас; да те постави себи за народ, и он ће бити теби Бог, на начин како ти рече, и на начин како се закле оцима твојим Авраму и Исаку и Јакову. И не само вама ја постављам овај завет и ову клетву, него и онима који су овде са вама данас пред Господом Богом вашим, и онима који нису са вама овде данас. Зато ви знате како смо живели у земљи Египту и како смо прошли кроз средину народа кроз које сте ви прошли. И видите гнусобе њихове и идоле њихове, дрво и камен, сребро и злато, која су код њих. Нека не буде међу вама човек, или жена, или предачки обичаји, или племе, чији се ум окренуо од Господа Бога вашег, отишавши да служи боговима оних народа; нека не буде међу вама корен који расте нагоре у жучи и горчини. И

биће ако чује речи ове клетве, и благослови себе у срцу свом, говорећи, свете ствари нека ми буду, јер ћу ићи у залуђењу срца мог, да грешник не уништи заједно безгрешног. Неће хтети Бог да буде милостив њему, него ће тада се распалити гнев Господњи и ревност његова у том човеку; и прилепиће се уз њега све клетве овог завета, написане у овој књизи; и избрисаће Господ име његово испод неба. И одвојиће га Господ за зло од свих синова Израиљевих, према свим клетвама завета написаним у књизи овог закона. И рећи ће други нараштај, синови ваши, који ће устати после вас, и странац који дође из далеке земље, и видеће ударце те земље и болести њене, које је послао Господ на њу, сумпор и со спаљене; сва земља њена неће бити посејана, нити ће никнути, нити ће изаћи на њу ништа зелено. Као што су били уништени Содом и Гомора, Адма и Севојим, које је уништио Господ у гневу и јарости. И рећи ће сви народи: зашто је учинио Господ овако овој земљи? Који је овај велики гнев беса? И рећи ће, зато што су оставили завет Господа Бога отаца својих, који је склопио са њиховим оцима, када их је извео из земље Египта, и отишавши служили су другим боговима, које нису познавали, нити им их је доделио. И разгневио се гневом Господ на ону земљу да доведе на њу сва проклетства написана у књизи овог закона. И извео их је Господ из земље њихове у гневу и јарости и бесу великом веома, и избацио их је у земљу другу као сада. Скривене ствари припадају Господу Богу нашем, а видљиве ствари нама и деци нашој заувек, да чинимо све речи овог закона.

Скривене ствари припадају Господу Богу нашем, а видљиве ствари нама и деци нашој заувек, да чинимо све речи овог закона.

30

И биће када дођу на тебе све ове речи, благослов и проклетство, које сам ставио пред тебе И примићеш у срце своје у свим народима где те Господ расеје тамо, и вратићеш се ка Господу Богу свом, и слушаћеш глас његов према свему што ја заповедам теби данас, из целог срца свог и из целе душе своје, и исцелиће Господ грехе твоје, и смиловаће се на те, и опет ће те сабрати из свих народа у које те Господ расеја тамо. Ако буде расејање твоје од краја неба до краја неба, одатле ће те сакупити Господ Бог твој, и одатле ће те узети Господ Бог твој. И увешће те Бог твој одатле у земљу коју су наследили оци твоји, и наследићеш је, и учиниће ти добро, и учиниће те бројнијим од отаца твојих. И Господ ће темељно очистити срце твоје и срце семена твојег, да љубиш Господа Бога свог из целог срца свог и из целе душе своје, да живиш. И даће Господ, Бог твој, клетве ове на непријатеље твоје и на оне који мрзе тебе, који су те прогонили. И ти ћеш се вратити и слушаћеш глас Господа Бога свога, и чинићеш заповести његове које ја заповедам теби данас. И благословиће те Господ Бог твој у сваком делу руку твојих, у потомцима утробе твоје, и у потомцима стоке твоје, и у плодовима земље твоје, јер ће се

вратити Господ Бог твој да се радује над тобом у добру, као што се радовао над оцима твојим. Ако слушаш глас Господа Бога твога, да чуваш заповести његове, и уредбе његове, и судове његове написане у књизи закона овога, ако се вратиш ка Господу Богу твоме из целог срца твога, и из целе душе твоје. Зато ова заповест коју ја заповедам теби данас није претешка, нити је далеко од тебе. Није у небу горе, говорећи: Ко ће отићи за нас у небо и узети је за нас, и пошто је чујемо, учинићемо је? Нити је преко мора, говорећи: Ко ће прећи за нас преко мора и узети је за нас, и учинити је чујном за нас, да је извршимо? Близу тебе је реч веома у твојим устима и у твом срцу и у твојим рукама да је чиниш. Ево, данас сам ставио пред тебе живот и смрт, добро и зло. Ако слушаш заповести Господа Бога свог, које ти ја данас заповедам, да љубиш Господа Бога свог, да ходиш свим његовим путевима и да чуваш његове уредбе и његове судове, онда ћете живети и бићете многобројни, и благословиће те Господ Бог твој у свој земљи у коју улазиш да је наследиш. И ако се одврати срце твоје, и не слушаш, и заведен се поклониш боговима другим и служиш им, објављујем ти данас да ћете пропашћу пропасти, и нећете постати дуговечни на земљи у коју ви прелазите Јордан да је тамо наследите. Сведочим вама данас и небо и земљу, живот и смрт сам дао пред лице ваше, благослов и проклетство; изабери живот ти, да живиш ти и семе твоје, да волиш Господа Бога твога, да слушаш глас његов и да се држиш њега; јер ово је живот твој и дужина дана твојих, да станујеш на земљи коју је Господ заклео оцима твојим

Авраму и Исаку и Јакову да им је да.

31

И завршио је Мојсије говорећи све ове речи свим синовима Израиља, и рекао им: Сто и двадесет година имам данас, не могу више да улазим и излазим. Господ ми је рекао: Нећеш прећи овај Јордан. Господ, Бог твој, који иде пред тобом, он ће уништити ове народе пред тобом, и ти ћеш их наследити, а Исус који иде пред тобом, као што је Господ говорио. И учиниће Господ Бог твој њима као што је учинио Сихону и Огу, двојици краљева Аморејаца, који беху с оне стране Јордана, и земљи њиховој, као што их је потпуно уништио. И Господ их је предао вама, и учинићете с њима како сам вам заповедио. Буди храбар и буди јак, не бој се, нити буди уплашен, нити се престрави од лица њиховог, јер Господ Бог твој који иде пред вама је с вама, неће те оставити, нити ће те напустити. И позвао Мојсије Исуса, и рекао му пред свим Израиљем: Буди храбар и буди јак, јер ти ћеш ући пред лицем овог народа у земљу коју се Господ заклео оцима вашим да им је да, и ти ћеш им је дати у наследство. И Господ који путује са тобом неће те напустити, нити ће те оставити, не бој се, нити кукавичи. И написа Мојсеј речи овог закона у књигу, и даде је свештеницима, синовима Левијевим, који носе ковчег завета Господњег, и старешинама синова Израиљевих. И Мојсије им је заповедио тога дана, говорећи: После седам

година, у време године отпуштања, на празник сеница, када сав Израиљ путује заједно да се појави пред Господом Богом вашим, на месту које Господ изабере, читаћете овај закон пред целим Израиљем у њихове уши, сазвавши народ, људе и жене и децу и дошљака који су у вашим градовима, да чују и да науче да се боје Господа Бога вашег; и они ће чути да чине све речи овог закона. И синови њихови који не знају, чуће и научиће се да се боје Господа Бога твога све дане колико живе на земљи у коју ви прелазите преко Јордана да је наследите. И рече Господ Мојсију: Ево, приближили су се дани смрти твоје. Позови Исуса и станите код врата шатора сведочанства, и заповедићу њему. И отиде Мојсије и Исус у шатор сведочанства и стадоше код врата шатора сведочанства. И сиђе Господ у облаку и стаде поред врата шатора сведочанства, и стаде стуб облака поред врата шатора сведочанства. И рече Господ Мојсију: Ево, ти ћеш почивати са оцима својим, а овај народ ће устати и блудничити за туђим боговима земље у коју улази, и оставиће ме и разбиће завет мој који сам учинио с њима. И разгневићу се гневом на њих у оном дану, и оставићу их, и одвратићу лице моје од њих, и биће храна, и наћи ће га многа зла и невоље, и рећи ће у оном дану: Зато што није Господ Бог мој у мени, нашла су ме ова зла. Ја ћу окренути лице моје од њих у онај дан, због свих зала која учинише, јер су се окренули ка туђим боговима. И сада напишите речи ове песме и научите је синове Израиља, и ставите је у њихова уста, да ми ова песма постане сведочанство пред лицем

синова Израиља. Увешћу их јер у земљу добру, коју сам заклео оцима њиховим да им дам, земљу која тече млеком и медом, и јешће, и испунивши се заситиће се, и окренуће се туђим боговима, и служиће им, и разгневиће ме, и разбиће завет мој. И замениће се ова песма пред њима сведочећи, јер неће се заборавити из уста њихових и из уста семена њиховог, јер ја знам опакост њихову и шта чине овде данас, пре него што их уведем у добру земљу коју сам заклео оцима њиховим. И Мојсије написа ту песму у онај дан и научи је синове Израиљеве. И заповеди Исусу и рече: Буди храбар и буди јак, јер ти ћеш увести синове Израиља у земљу коју је Господ заклео њима, и Он ће бити са тобом. Када је Мојсије завршио писање свих речи овог закона у књигу до краја, и наредио Левитима који носе ковчег завета Господњег, говорећи: Узевши књигу овог закона, ставићете је са стране ковчега завета Господа Бога вашег, и биће тамо у вама за сведочанство. Зато ја знам за твоју провокацију и твој тврди врат, јер још док сам ја жив са вама данас, бунили сте се против Бога, како онда нећете и после моје смрти? Сакупите ка мени вође племена ваших и старешине ваше и судије ваше и писаре ваше, да говорим у уши њихове све ове речи и призовем пред њима небо и земљу. Знам јер да после моје смрти беззаконошћу беззаконоваћете, и одвратићете се од пута који сам вам заповедио, и сусрешће вас зла последњи од дана, јер ћете чинити зла пред Господом, разгневити га делима руку ваших. И Мојсије је говорио у уши целе скупштине речи ове песме до краја.

32

Пази пажњу, небо, и говорићу, и нека чује земља речи из мојих уста. Нека се очекује као киша изрека моја, и нека сиђе као роса речи моје, као пљусак на траву и као снег на траву. Зато што сам призвао име Господње, дајте величину Богу нашем. Бог, истинита су дела Његова, и сви путеви Његови су судови, Бог веран, и нема неправде, праведан и свет је Господ. Згрешили су, али не њему деца прекорна — генерација крива и изопачена. Ове ствари Господу враћате? Тако народ будаласт и не мудар? Није ли он, овај твој отац, стекао тебе и направио тебе и обликовао тебе? Сетите се дана вечности, разумејте године од нараштаја до нараштаја. Питај оца свог и објавиће ти, старешине своје и рећи ће ти. Када је Највиши делио народе, као што је расејао синове Адамове, поставио је границе народа према броју анђела Божијих. И постаде народ његов Јаков део Господа, Израиљ ужад наследства његовог. Задовољио га у пустињи, у жеђи врелине у земљи без воде; опколио га и васпитао га, и чувао га као зеницу ока. Као орао покрива гнездо своје и над птићима својим чезнуо, раширио крила своја, примио их и узео их на рамена своја. Господ их је сам водио, није било туђег бога са њима. Извео их је на снагу земље, нахранио их плодовима поља, сисали су мед из стене и уље из чврсте стене. Путер од говеда и млеко од оваца, са машћу јагњаца и овнова, синова бикова и јараца, са машћу бубрега пшенице, и крв грожђа – пио је вино. И

јео је Јаков и напунио се, и одбацио је вољени, угојио се, задебљао се, раширио се, и напустио је Бога који га је створио, и одступио је од Бога спаситеља свога. Провоцирали су ме страним боговима, огорчили су ме гнусобама својим. Жртвовали су демонима, а не Богу, боговима које нису знали, нови и недавни који су дошли, које нису знали оци њихови. Бога који те је родио напустио си, и заборавио си Бога који те храни. И видео је Господ, и био је љубоморан; и био је провоциран кроз гнев синова његових и кћери, и рекао је: Окренућу лице моје од њих, и показаћу шта ће им бити у последњим данима; јер изврнута је генерација, синови у којима нема вере. Они ме провокисаше на љубомору оним што није Бог, провокисаше ме својим идолима, и ја ћу њих провокисати на љубомору оним што није народ, на неразумном народу провокисаћу их на гнев. Зато је ватра запаљена из мог гнева, гореће до хада доле, прождреће земљу и њене производе, запалиће темеље планина. Сабраћу на њих зла, и стреле моје утрошићу у борби против њих. Пропадајући од глади и од птица које их ждеру, и од неизлечивог грчења уназад, послаћу на њих зубе звери, са гневом оних који вуку по земљи. Споља ће их мач учинити бездетним, а из оставе страх — младића са девицом, дојенче са остарелим старцем. Рекао сам: Расејаћу их и уклонићу њихов спомен међу људима. Ако не због гнева непријатеља, да не би потрајали, да не би заједно напали противници, да не би рекли: наша рука висока, а не Господ, учинила је све ово. Народ који је изгубио савет, и нема знања у њима. Нису

размислили да разумеју, нека ово приме за време које долази. Како ће један гонити хиљаду, и двојица преместити мириаде, ако их Бог није продао и Господ их није предао? Зато њихови богови нису као наш Бог, а наши непријатељи су неразумни. Јер из винове лозе Содома је њихова винова лоза, и њихова грана из Гомора; њихово грожђе је грожђе жучи, грозд горчине њима. Гнев змајева је вино њихово, и гнев аспида неизлечив. Није ли ево ово сакупљено код мене и запечаћено у мојим ризницама? У дану освете узвратићу, када посрне њихова нога, јер је близу дан њиховог уништења, и присутно је оно што је за вас приправљено. Зато ће Господ судити свој народ, и над својим робовима ће се утешити; јер је видео да су ослабљени, и напуштени у ропству, и изнемогли; И рече Господ: Где су њихови богови у које су се поуздали, чију маснћу од њихових жертава сте јели и пили сте вино од њихових приноса? Нека устану и нека вам помогну и нека вам постану заштитници. Видите, видите да сам ја, и нема Бога осим мене, ја убијам и чиним да се живи, ударам и ја исцељујем, и нема оног који ће избавити из мојих руку. Зато ћу подићи у небо руку моју, и заклећу се десном руком мојом; и рећи ћу, живим ја у век; Зато ћу наоштрити као муњу мач мој, и држаће се суда рука моја, и вратићу правду непријатељима, и онима који мрзе мене вратићу. Опојићу стреле своје крвљу, и мач мој јешће месо од крви рањених и заробљених, од глава непријатељских вођа. Радујте се, небеса, заједно с њим, и нека му се поклоне сви гласници Божји; радујте се, народи, с народом његовим, и нека га ојачају сви синови Божји, јер

се крв синова његових осветљава, и осветиће и вратиће казну непријатељима, и онима који мрзе вратиће, и очистиће Господ земљу народа свога. И написа Мојсије ту песму у тај дан и научи је синове Израиљеве, и уђе Мојсије и говори све речи тог закона у уши народа, он и Исус, син Навин. И завршио је Мојсије говорећи свему Израиљу. И рекао је њима: Обратите пажњу срцем на све ове речи које ја данас сведочим пред вама, а које ћете заповедити синовима својим да чувају и извршују све речи овог закона. Зато ово није празна реч за вас, јер је ово ваш живот, и због ове речи дуго ћете живети на земљи у коју прелазите преко Јордана да је наследите. И говорио је Господ Мојсију у овај дан, говорећи, попни се на гору Аварим, ову гору Нево која је у земљи Моав према Јерихону, и види земљу Ханан, коју ја дајем синовима Израиља, и умри на гори на коју се пењеш тамо, и бићеш прикупљен свом народу; на начин на који је умро Арон брат твој на гори Ор, и био је прикупљен свом народу. Зато што сте непослушали моју реч међу синовима Израиља код воде противљења у Кадису у пустињи Син, зато што ме нисте посветили међу синовима Израиља. Насупрот ћеш видети ту земљу, али тамо нећеш ући.

33

И ово је благослов којим је благословио Мојсије, човек Божји, синове Израиљеве пре своје смрти. И рече: Господ

долази из Синаја и појавио се нама из Сеира, и пожурио је са горе Фаран са мириадама из Кадиса, с његове деснице анђели са њим. И поштедео је свој народ, и сви освећени су под твојим рукама, и они су под тобом, и примио је од његових речи закон који је Мојсије заповедио нама, наследство скупштинама Јаковљевим. И биће у вољеном владар, када се окупе владари народа заједно са племенима Израиља. Нека живи Рувим и нека не умре, и нека буде многобројан. И ово је Јуда, чуј Господе глас Јуде, и у народ његов дошао би, руке његове разликују за њега, и помоћник од непријатеља бићеш. И Левију рече: дајте Левију његове јасне ствари и његову истину светом човеку, кога искушаше у искушењу; ружише га на води препирке. Онај који говори оцу и мајци: нисам те видео, и своју браћу није препознао, и своје синове одбаци; чувао је твоје речи и твој завет сачувао. Објавиће уредбе твоје Јакову и закон твој Израиљу, положиће тамјан у гневу твом непрестано на жртвеник твој. Благослови, Господе, снагу његову и дела руку његових прими, сатри бедра непријатеља који устају на њега, и они који га мрзе нека не устану. И Венијамину рече: вољени од Господа ће настанити поуздајући се, и Бог га засењује све дане, и између рамена његових почину. И Јосифу рече, од благослова Господњег земља његова, од часова небеских и росе, и од бездана извора одоздо, и по времену плодова сунчевих кретања, и од сусрета месеци, од врха планина искона, и од врха брда вечних, и по времену испуњења земље; и прихватљиво ономе који се појавио у купини нека дођу на главу Јосифа, и на теме прослављеног међу браћом.

Првородног бика лепота је његова, рогови једнорога су његови рогови, њима ће народе избости заједно, до краја земље, ове су десетине хиљада Јефремове, и ове су хиљаде Манасијине. И Завулону рекао: Радуј се, Завулоне, у одласку свом, а Исахаре, у шаторима својим. Народи ће бити уништени, и позваћете се тамо, и жртвоваћете тамо жртву правде, јер ће вас богатство мора хранити, и трговина обалних становника. И Гаду рече: Благословен онај који проширује Гада! Као лав је починуо, раздробивши руку и владара. И видео је првине његове, јер је тамо подељена земља владара сакупљених заједно са вођама народа; правду је Господ учинио и суд његов са Израиљем. И Дану рече: Дан је младунче лава, и искочиће из Васана. И Нефталиму рече: Нефталим пунина пријатних ствари, и нека се испуни благословом од Господа, море и Југ наследиће. И Асиру рекао: благословен од деце Асир, и биће прихватљив браћи својој, умочиће у уље стопало своје. Гвожђе и бронза биће његове сандале, као твоји дани, тако твоја снага. Нема никога као Бог вољеног, који прелази преко неба као твој помоћник, и величанствени над сводом небеским. И покриће те почетак Божји, и под снагом вечних руку, и избациће непријатеља од лица твог, говорећи: Нека пропаднеш. И населиће се Израиљ поуздајући се, сам на земљи Јакова, на житу и вину, и небо ће ти бити облачно росом. Благословен си ти, Израиљу; ко је сличан теби, народе који се спасава од Господа? Браниће те помоћник твој, и мач ће бити похвала твоја; и лагаће ти непријатељи твоји; и ти ћеш на врат њихов ступити.

34

И попео се Мојсије од Аравота Моава на гору Нево, на врх Фасга, која је на лицу Јерихона; и показао му Господ сву земљу Галад до Дана, и сву земљу Нефталима, и сву земљу Јефрема, и Манасије, и сву земљу Јуде до последњег мора, и пустињу, и околине Јерихона, град палми до Сигора. И рече Господ Мојсију: ово је земља коју заклех се Авраму и Исаку и Јакову, говорећи, семену вашем даћу је, и показах је очима твојим, и тамо нећеш ући. И умро је Мојсије, слуга Господњи, у земљи моавској, по речи Господњој. И сахранише га у Гају близу куће Фогора, и нико није видео сахрану његову до овог дана. Мојсије пак беше сто и двадесет година када је умирао, нису потамнеле очи његове, нити су ослабиле снаге његове. И оплакаше синови Израиља Мојсија у Аравоту Моавском на Јордану према Јерихону тридесет дана, и завршише се дани жалости и плача за Мојсијем. И Исус, син Навин, испунио се духа разумевања, јер је Мојсије положио своје руке на њега, и слушали су га синови Израиља, и учинили су као што је Господ заповедио Мојсију. И није устао још пророк у Израелу као Мојсије, кога је Господ познао лице према лицу у свим знацима и чудесима, кога је Господ послао да их учини у земљи Египту Фараону и слугама његовим и својој земљи његовој, чудеса велика и руку моћну, које је учинио Мојсије пред свим Израелом.

Исус Навин

1

И догодило се после смрти Мојсијеве, рече Господ Исусу, сину Навином, слузи Мојсијевом, говорећи: Мојсије, слуга мој, умро је. Сада, дакле, уставши, пређи Јордан ти и сав овај народ у земљу коју ја дајем њима. Свако место на које ступите трагом стопала ваших ногу, вама ћу дати га, на начин како сам рекао Мојсију: Пустињу и Антилибан, до реке велике, реке Еуфрата, и до мора последњег; од заласка сунца биће границе ваше. Неће стати човек пред вама све дане живота твог, и као што сам био са Мојсијем, тако ћу бити и са тобом, и нећу те оставити нити ћу те презрети. Буди јак и храбар, јер ти ћеш поделити овом народу земљу коју сам заклео вашим оцима да ћу им дати. Буди јак дакле и буди храбар, чувај и чини како што ти је заповедио Мојсије слуга мој, и нећеш скренути од њих ни надесно ни налево, да би успео у свему што чиниш. И неће отступити књига овог закона из твојих уста, и размишљаћеш о њој дању и ноћу, да би знао да чиниш све што је написано, тада

ћеш напредовати и учинићеш своје путеве успешним, и тада ћеш разумети. Ево, заповедио сам ти: буди јак и буди храбар, не плаши се нити се бој, јер је са тобом Господ Бог твој у свему куда год идеш. И заповедио је Исус писарима народа говорећи: Уђите у средину логора народа и заповедите народу говорећи: Припремите храну, јер још три дана и ви прелазите овај Јордан, ушавши да заузмете земљу коју Господ Бог отаца ваших даје вама. И Рувиму, и Гаду, и половини племена Манасије рекао је Исус: сетите се речи коју вам је заповедио Мојсије, слуга Господњи, говорећи: Господ Бог ваш дао вам је одмор и дао вам је ову земљу. Жене ваше и деца ваша и стока ваша нека настањују у земљи коју вам је дао; ви пак прећи ћете лако наоружани први пре браће ваше, сваки који је јак; и борићете се заједно с њима, док Господ Бог наш не да одмор браћи вашој, као и вама, и док не наследе и они земљу коју Господ Бог наш даје њима; и вратићете се сваки у своје наследство које вам је дао Мојсије с оне стране Јордана на истоку сунца. И одговоривши Исусу рекоше: Све колико ако нам заповедиш, учинићемо, и у свако место где нас пошаљеш, ићи ћемо. Према свему што смо слушали Мојсија, слушаћемо те, само нека Господ Бог наш буде са тобом, као што је био са Мојсијем. Човек који ти не послуша и који не чује твоје речи, шта год да му заповедиш, нека умре, али ти буди јак и храбар.

2

И послао је Исус, син Навин, из Сатима два младића да уходе, говорећи: Идите горе и видите земљу и Јерихон. И отишавши, два младића ушла су у Јерихон и ушла су у кућу жене курве, којој је име Рав, и преноћили су тамо. И јављено је цару Јерихона: Овде су ушли људи од синова Израиља да уходе земљу. И послао је краљ Јерихона и рекао Раави говорећи: Изведи те људе који су ушли у твоју кућу ноћас, јер су дошли да извиђају земљу. И узевши жена два човека, сакри их; и рече им, говорећи: Ушли су к мени људи, а када се капија затварала у мраку, људи су изашли; не знам где су отишли; потерајте за њима, ако ћете их стићи. Она их је извела на кров и сакрила их у сламі од лана која је била нагомилана на крову. И људи су гонили за њима путем који води ка Јордану, ка прелазима, и врата су била затворена. И десило се као што су изашли гонитељи за њима, и они сами пре него што су легли, она пак се попела к њима на кров, и рекла им, знам да је дао вама Господ земљу; јер је пао страх ваш на нас. Чули смо да је Господ Бог исушио Црвено море пред вама када сте излазили из земље египатске, и шта је учинио двојици царева аморејских који су били с оне стране Јордана, Сиону и Огу, које сте уништили. И када смо чули, запањени смо били у срцу нашем, и није више остао дух ни у коме од нас пред лицем вашим, јер је Господ Бог ваш Бог на небу горе и на земљи доле. И сада ми се заклените Господом Богом, јер чиним вама милост, и учините и ви милост кући оца мога, и сачувајте живе кућу оца мога, мајку моју, и браћу моју, и сву кућу моју, и све што је њихово, и избавите душу моју од смрти. И рекоше јој

људи: Душа наша уместо ваше у смрт. И она рече: Кад Господ преда вама град, учинићете ми милост и истину. И спустила их је кроз прозор, и рекла им је: у планинску идите, да вас не сретну гонитељи, и сакрићете се тамо три дана док се гонитељи не врате натраг од вас, и после тога отићи ћете на ваш пут. И рекоше јој мужи: Невини смо од ове твоје заклетве. Ево, ми улазимо у део града, и поставићеш знак: ову црвену ужад испустићеш кроз прозор кроз који си нас спустила, а оца свог и мајку своју и браћу своју и сав дом оца свог сакупићеш код себе у своју кућу. И биће да ко год изађе на врата куће твоје напоље, крив ће бити сам себи, а ми ћемо бити невини према овој заклетви твојој, али колико их год буде са тобом у кући твојој, ми ћемо бити криви. Ако нас неко учини неправду или открије ове наше речи, бићемо невини према овој твојој заклетви. И рекао им: Према вашој речи нека буде. И отпустио их је, и они отидоше. И дођоше у планинску земљу и остадоше тамо три дана, а прогонитељи тражише све путеве, али их не нађоше. И вратила су се два младића, и сишли су са планине, и прешли су ка Исусу, сину Навином, и испричали су му све што им се догодило. И рекоше Исусу да је Господ предао сву ту земљу у нашу руку и да се сав онај који настањује ону земљу уплашио од нас.

3

И устао је рано Исус ујутру, и отишао је из Сатина, и дошли

су до Јордана, и преноћили су тамо пре прелажења. И догоди се после три дана прођоше писари кроз логор и заповедише народу говорећи: када видите ковчег завета Господа Бога нашег и свештенике наше и Левите како носе њега, отићи ћете са места ваших и ићи ћете за њим. Али нека буде далеко између вас и ње, око две хиљаде лаката ћете стајати, не приближавајте јој се, да бисте знали пут којим ћете ићи, јер нисте ишли тим путем од јуче и прекјуче. И рече Јошуа народу: Посветите се за сутра, јер ће сутра Господ учинити међу вама чудесна дела. И рече Исус свештеницима: Подигните ковчег завета Господњег и идите пред народом. И подигоше свештеници ковчег завета Господњег и ишли су пред народом. И рече Господ Исусу: У овај дан почињем да те уздижем пред свим синовима Израиља, да знају да као што сам био са Мојсијем, тако ћу бити и са тобом. И сада заповеди свештеницима који носе ковчег завета, говорећи: Кад уђете у део воде Јордана, у Јордану ћете стати. И рекао је Исус синовима Израиља: Приведите овде и чујте реч Господа Бога нашег. По овоме ћете знати да живи Бог у вама, и да ће уништити испред нас Хананејце, и Хетејце, и Ферезејце, и Евејце, и Аморејце, и Гергесејце, и Јевусејце. Ево, ковчег завета Господа целе земље прелази преко Јордана. Изаберите себи дванаест људи од синова Израиљевих, по једног из сваког племена. И биће, када почину стопе свештеника који носе ковчег завета Господа целе земље у води Јордана, вода Јордана ће нестати, а вода која силази ће стати. И народ је отишао из својих шатора да пређе Јордан, а свештеници су понели

ковчег завета Господњег испред народа. Како су улазили свештеници који су носили ковчег завета на Јордан, и стопала свештеника који су носили ковчег завета Господњег су умочена у део воде Јордана; а Јордан је био испуњен по целој својој обали, као у дане жетве пшенице; И стале су воде које су силазиле одозго, стала је једна гомила одвојена веома далеко до дела Киријат-Јарима; а оно што је силазило сишло је у Арапско море, море слано, до краја је престало; и народ је стајао преко пута Јерихона. И свештеници који су носили ковчег завета Господњег стајали су на сувом усред Јордана, и сви синови Израиљеви прелазили су преко сувог, док сав народ није прешао преко Јордана.

4

И пошто је сав народ завршио прелажење Јордана, рече Господ Исусу говорећи: Узми људе из народа, по једног из сваког племена, заповеди им, и узмите из средине Јордана дванаест камења која су спремна, и пошто их пренесете са собом, ставите их у ваш логор, где се будете утаборили те ноћи. И позвавши Исус дванаест људи од угледних од синова Израиља, једног од сваког племена, рече им: приведите се преда ме пред лице Господње у средину Јордана; и узевши одатле сваки по камен, нека подигне на својим раменима према броју дванаест племена Израиља, да би вама ови били у знак постављен заувек; да када те пита син твој сутра говорећи: шта је ово камење нама? И ти

ћеш показати сину свом, говорећи, да је престала река Јордан пред ковчегом завета Господа све земље, када је прелазио преко ње, и биће ово камење вама спомен синовима Израиља до века. И учинише тако синови Израиља, како заповеди Господ Исусу, и узевши дванаест камења из средине Јордана, како заповеди Господ Исусу при завршетку прелаза синова Израиља, пренесоше их са собом у логор и поставише их тамо. Постави а Исус и других дванаест камења у самом Јордану, на месту које је било под ногама свештеника који су носили ковчег завета Господњег, и она су тамо до данашњег дана. Стајали су пак свештеници који су носили ковчег завета у Јордану, док није завршио Исус све што је заповедио Господ да објави народу, и пожурио је народ, и прешли су. И догодило се када је сав народ завршио да пређе, да је пређе ковчег завета Господњег и камење пред њима. И прешли су синови Рувимови, и синови Гадови, и половина племена Манасијиног припремљени пред синовима Израиљевим, као што им заповеди Мојсије. Четрдесет хиљада наоружаних је прешло пред Господом у рат према граду Јерихону. У оном дану увећа Господ Исуса пред свим родом Израиља, и бојаху се њега, као Мојсија, колико времена живљаше. И рекао је Господ Исусу говорећи: Заповеди свештеницима који носе ковчег завета сведочанства Господњег да изађу из Јордана. И Исус заповеди свештеницима говорећи: Изађите из Јордана. И догодило се, када су свештеници који су носили ковчег завета Господњег изашли из Јордана и поставили стопала на

земљу, појурила је вода Јордана према свом месту и текла је као јуче и прекјуче кроз целе обале. И народ изађе из Јордана десетог дана првог месеца, и синови Израиља утаборише се у Галгалу на источној страни од Јерихона. И ових дванаест камена које узе из Јордана, постави Исус у Галгалу говорећи, када вас питају синови ваши говорећи, шта су ови камени? Објавите синовима вашим да је на сувом прешао Израиљ овај Јордан, пошто је Господ Бог наш осушио воду Јордана испред њих, док нису прешли; као што је учинио Господ Бог наш са Црвеним Морем, које је осушио Господ Бог наш пред нама, док нисмо прошли; Да би знали сви народи земље да је сила Господња јака, и да бисте ви поштовали Господа Бога нашег у сваком делу.

5

И догоди се кад чуше цареви Аморејаца који беху преко Јордана, и цареви Феникије који беху поред мора, да је пресушио Господ Бог реку Јордан пред синовима Израиљевим када су је прелазили, истопише се њихови умови, и уплашише се, и не беше у њима никакве мудрости пред лицем синова Израиљевих. У ово време рече Господ Исусу: Начини себи камене мачеве од оштрог камена, и севши обрежи синове Израиља по други пут. И направио је Исус оштре камене мачеве и обрезао синове Израиља на месту званом Брдо препуција. Који начин потпуно очистио Исус синове Израиља: колико год их је некада постало на

путу, и колико год их је некада било необрезаних од оних који су изашли из Египта, све ове обрезао је Исус; јер четрдесет и две године лутао је Израиљ у пустињи Мабдаритској. Зато су необрезани били највише њихових ратника оних који су изашли из земље Египта, они који су били непослушни заповестима Божјим, којима је и одредио да не виде земљу коју се Господ заклео њиховим оцима да ће дати, земљу у којој тече млеко и мед. Уместо њих поставио је њихове синове, које је Исус обрезао, јер су рођени на путу необрезани. Пошто су обрезани били, имали су мир тамо седећи у логору док нису оздравили. И рекао је Господ Исусу, сину Навином: У данашњем дану уклонио сам срамоту Египта од вас. И назвао је име тог места Галгала. И учинили су синови Израиља пасху четрнаестог дана месеца од вечери на западу од Јерихона, с оне стране Јордана, у равници. И једоше бесквасни хлеб и ново жито од земље. Тога дана престала је манна пошто су јели од жита те земље, и више није било мане за синове Израиља, а убрали су земљу палми те године. И догодило се када је Исус био у Јерихону, и подигавши очи видео је човека који је стајао пред њим, и мач је био извучен у његовој руци, и приступивши Исус рекао му је: Наш си, или си од противника? А он му рече: Ја сам врховни командант војске Господње, сада сам дошао. И Исус паде ничице на земљу и рече му: Господару, шта заповедаш свом слуги? И рече архистратег Господњи Исусу: Скини обућу са ногу својих, јер је место на коме сада стојиш свето.

6

И Јерихон беше затворен и утврђен, и нико није излазио из њега, нити је ко улазио. И рече Господ Исусу: Ево, ја предајем у твоје руке Јерихон и његовог краља, моћне који су јаки снагом. Ти пак постави ратнике око ње у круг. И биће када затрубите у трубу, нека повиче сав народ заједно, и када повичу, зидови града пашће сами од себе, и уђи ће сав народ појуривши, сваки према напред, у град. И ушао је Исус, син Навин, код свештеника и рекао им, говорећи: Наредите народу да обиђу и опколе град, и борци нека прођу наоружани пред Господом. И седам свештеника који имају седам светих труба нека прођу такође пред Господом, и нека трубе снажно, и ковчег завета Господњег нека следи. А борци нека маршују напред, и свештеници који затварају поворку позади ковчега завета Господњег трубећи. А народу заповеди Исус говорећи: Не вичите, нити нека ико чује ваш глас, док он не објави дан да викнете, и тада ћете викнути. И обишавши, ковчег завета Божјег одмах оде у логор и преноћи тамо. И другог дана устао је Исус ујутру, и свештеници узеше ковчег завета Господњег. И седам свештеника који су носили седам труба ишли су пред Господом, и после тога улазили су ратници, и остали народ иза ковчега завета Господњег, и свештеници су трубили у трубе, и сав остали народ опколио је град шест пута изблиза, и отишао је опет у логор; тако је чинио шест дана. И тог седмог дана устадоше у зору, и обиђоше град тога

дана седам пута. И догодило се у седмом обиласку да су затрубили свештеници, и рече Исус синовима Израиља: Повичите, јер вам је Господ предао град. И биће град проклет, он и све колико је у њему, Господу Саваоту, осим Раав курву — поштедите њу и све колико је у кући њеној. Али ви се чувајте веома од посвећених ствари, да не би, размисливши, ви сами узели од посвећених ствари и учинили логор синова Израиља проклетим и уништили нас. И свако сребро или злато, или бронза или гвожђе, биће свето Господу и биће унето у ризницу Господа. И затрубише трубама свештеници, а кад чу народ трубе, повика сав народ заједно великом и јаком бојном повиком, и паде сав зид около, и уђе сав народ у град. И посветио је њу Исус, и све што беше у граду, од човека до жене, од младића до старца, и до телета и теретне животиње, оштрицом мача. И двојици младића који су уходили рече Исус: уђите у кућу те жене и изведите је одатле и све што јој припада. И ушла су два младића који су извиђали град у кућу жене, и извели су Раав блудницу, и оца њеног, и мајку њену, и браћу њену, и сродство њено, и све колико беше њено, и поставили су је изван логора Израиља. И град је спаљен у ватри са свима који су били у њему, осим сребра и злата и бронзе и гвожђа које су дали да буде унето у ризницу Господњу. И Раав проститутку, и сав њен очински дом, спасио је живу Исус, и населио у Израелу до данашњег дана, зато што је сакрила оне који су уходили, које је послао Исус да уходе Јерихон. И заклео је Исус у онај дан пред Господом, говорећи: проклет човек који сагради тај град; на свом првенцу ће га основати,

и на свом најмлађем ће поставити капије његове. И тако учини Озан из Витлејема: у Авирону, свом првенцу, основа га, и у најмањем сачуваном постави врата његова. И Господ беше са Исусом, и име његово беше познато по свој земљи.

7

И синови Израиљеви учинише велики прекршај и присвојише од посвећених ствари, и узе Ахар, син Хармијев, сина Замвријевог, сина Зариног, из племена Јудиног, од посвећених ствари, и разгневи се Господ гневом на синове Израиљеве. И послао је Исус људе у Гај, који је према Ветилу, говорећи, извидите Гај и отишли су људи и извидели су Гај. И вратили су се Исусу, и рекли су му: нека не иде сав народ, него као две хиљаде или три хиљаде људи нека иду и нека освоје град; не води тамо сав народ, јер су малобројни. И отишло је горе око три хиљаде људи, и побегли су пред људима из Гаја. И људи из Гаја убише од њих тридесет и шест људи, и гонише их од врата, и сатрше их на низбрдици, и срце народа се уплаши и поста као вода. И подрао је Исус одежде своје и пао је Исус на земљу ничице пред Господом до вечери, он и старешине Израиља, и ставили су прах на главе своје. И рекао је Исус: Молим те, Господе, зашто је твој слуга пребацио овај народ преко Јордана да га преда Аморејцима да нас униште? И ако смо остали и населили се поред Јордана. И шта ћу рећи пошто је Израиљ окренуо врат пред непријатељем својим? И кад

чује Хананејац и сви становници земље, окружиће нас и уништиће нас са земље, и шта ћеш учинити са великим именом својим? И рече Господ Исусу: Устани, зашто си пао ничице? Народ је сагрешио и прекршио завет који сам склопио са њима; укравши од посвећених ствари, ставили су их у своје посуде. И неће моћи синови Израиља да издрже пред непријатељима својим, вратом ће се окренути пред непријатељима својим, јер су постали проклетство, нећу више бити са вама ако не уклоните проклетство из себе. Уставши, освети народ и реци да буду освећени сутра. Ово говори Господ, Бог Израиља: проклето је међу вама, нећете моћи да се опрете пред непријатељима вашим док не уклоните проклето из вас. И сакупићете се сви ујутру према племенима, и биће тако да племе које покаже Господ донећете према родовима, и род који покаже Господ донећете према кући, и кућу коју покаже Господ донећете према човеку. И онај који буде показан, биће спаљен у ватри, и све што је његово, јер је преступио завет Господњи и учинио беззаконије у Израиљу. И устао је рано Исус и довео народ према племенима, и узето је племе Јуда. И доведен је према племенима, и показано је племе Зарајево. И доведен је по човеку, и показан је Ахар, син Замбрија, сина Зариног. И рече Исус Ахару: Дај славу данас Господу Богу Израиља и дај исповест, и јави ми шта си учинио и не сакриј од мене. И одговори Ахар Јосију и рече: Заиста сам згрешио пред Господом Богом Израиља, тако и тако сам учинио. Видео сам у пљачки голу шарену одећу, и двеста сребрних дидрахми, и један златни језик од педесет

дидрахми, и размисливши о њима узео сам их; и ево, они су сакривени у мом шатору, и сребро је сакривено испод њих. И послао је Исус гласнике, и они су отрчали у шатор у логору, и ове ствари беху сакривене у његовом шатору, а сребро испод њих. И изнесоше их из шатора, и донесоше к Исусу и старешинама Израиља, и поставише их пред Господом. И узео је Исус Ахара, сина Зариног, и извео га у кланац Ахор, и синове његове, и кћери његове, и теоце његове, и товарне животиње његове, и све овце његове, и шатор његов, и сву имовину његову, и сав народ са њим, и извео их у Емекахор. И рече Исус Ахару: Зашто си нас уништио? Господ те је потпуно уништио као што је и данас. И каменоваше га камењем сав Израиљ, и подигоше над њим велику гомилу камења; и престаде Господ од гнева срдње. Због тога га назва Емекахор до овог дана.

8

И рече Господ Јошуи: не бој се, нити плаши се, узми са собом све ратнике, и уставши иди горе у Гај, ево дао сам у твоје руке краља Гаја и његову земљу. И учинићеш са Гајем онако како си учинио са Јерихоном и његовим краљем, а стоку ћеш опленити за себе; постави заседу граду са задње стране. И устао је Исус и сав ратнички народ да иду у Гај. Исус је изабрао тридесет хиљада људи моћних у снази, и послао их ноћу. И заповеди им говорећи: Ви заседајте иза града, не будите далеко од града, и бићете сви спремни. И

ја и сви они који су са мном приближићемо се граду, и биће када изађу становници Гаја у сусрет нама, баш као и недавно, ми ћемо побећи од њих. И када изађу за нама, одвући ћемо их од града, и рећи ће: Беже ови од нас, као и пре. Ви пак устаћете из заседе и ићи ћете у град. Према овој речи учинићете, ево заповедио сам вам. И Исус их је послао, и они су отишли у заседу и населили се између Ветиља и Гаја, са западне стране Гаја. И уставши рано ујутру, Јошуа обиђе народ, и пођоше он и старешине пред народом на Гај. И сав народ ратнички са њим отишао је горе, и идући дошли су насупрот града са истока. И засједа града од мора. И догоди се кад виде цар Гај, пожури и изиђе у сусрет њима право у рат, он и сав народ који је са њим, и он не знађаше да је засједа за њега иза града. И видео је, и повукао се Исус и Израиљ пред њима. И прогонили су синове Израиља, и они су одступили од града. Није остао нико у Гају који није гонио за Израиљем; и оставили су град отворен, и гонили су за Израиљем. И рекао је Господ Исусу: пружи руку твоју са копљем које је у руци твојој према граду, јер у руке твоје предао сам га; и заседа ће устати брзо са места њиховог. И Исус испружи своју руку са копљем према граду; и заседа устаде брзо са свог места; и изађоше када испружи руку, и уђоше у град, и заузеше га; и пожуривши запалише град ватром. И осврнувши се, становници Гаја погледаше иза себе и видеше дим како се уздиже из града у небо, и више нису имали куда да побегну ни овамо ни онамо. И Исус и сав Израиљ видеше да је заседа узела град, и да је дим града отишао у небо; и окренувши се, ударише људе Гаја. И ови

изађоше из града у сусрет, и испразнише се између логора, ови одовуд и ови одовуд, и удараше их док не би остављен од њих ниједан спашен и побегао. И краља Гаја ухватише живог и доведоше га Исусу. И када престадоше синови Израиљеви да убијају све оне у Гају, и оне у пољима, и у планини на силазу, где их гонише од ње до краја, врати се Исус у Гај и удари га оштрицом мача. И број палих у онај дан, од мушкарца до жене, беше дванаест хиљада, сви становници Гаја. Осим плена у граду, све што су опљачкали за себе синови Израиљеви према заповести Господњој, онако како је заповедио Господ Јошуи. И запалио је Исус град ватром, учинио га ненасељеном гомилом заувек до овог дана. И краља Гаја обесио је на раздвојеном дрвету, и био је на дрвету до вечери, а када је сунце залазило, заповедио је Исус, и скинули су његово тело са дрвета, и бацили су га у јаму, и поставили су му гомилу камења, до овог дана.

9

Када су чули краљеви Аморејаца који су с оне стране Јордана, они у планинској области, и они у равници, и они на целој обали великог мора, и они према Антиливану, и Хетити, и Хананејци, и Ферезити, и Јевити, и Аморејци, и Гергесити, и Јевусити, скупили су се заједно да ратују против Исуса и Израиља сви заједно. И становници Габаона чули су све што је учинио Господ Јерихону и Гају. И

учинише заиста и они сами са лукавством; и дошавши снабдеше се храном и припремише се; и узевши вреће старе на раменима својим, и мехове вина старе и поцепане свезане, и шупљине обуће своје, и сандале своје старе и закрпљене на ногама својим, и одећу своју изношену на себи, и хлеб свој од хране сув и буђав и изједен. И дођоше ка Исусу у логор Израиља у Галгалу и рекоше Исусу и Израиљу: Из далеке земље дођосмо, и сада начините с нама завет. И рекоше синови Израиља Хоријцу: Види, не станујеш ли међу нама, и како да с тобом склопим завет? И рекоше Исусу: Слуге твоје смо. И рече им Исус: Одакле сте и одакле дођосте? И рекоше: Из земље издалека, веома далеко, дошле су слуге твоје у име Господа Бога твога; јер смо чули име његово и све што је учинио у Египту, и све што је учинио краљевима Аморејаца који беху преко Јордана, Сиону, краљу Аморејаца, и Огу, краљу Васана, који је живео у Астароту и у Едрајину. И чувши то, рекоше нам старешине наше и сви становници земље наше, говорећи: узмите себи храну за пут, и идите у сусрет њима, и рећете им: слуге твоје смо, и сада начините с нама завет. Ови хлебови — топлим смо их снабдели оног дана када смо изашли да дођемо к вама, а сада су се осушили и постали изједени. И ови мехови за вино које смо напунили нове, и ови су попуцали, и одећа наша и обућа наша истрошила се од веома дугог пута. И узеше владари од њихових залиха, и Господа не упиташе. И Исус је склопио мир с њима, и склопили су с њима завет да их спасу, и заклели су им се владари сабора. И догодило се после три дана, након што је

склопљен завет с њима, да су чули да су из њихове близине и да међу њима настањују. И синови Израиља отишли су и дошли у њихове градове, а њихови градови су Гаваон и Кефира и Вирот и градови Јарин. И синови Израела нису се борили против њих, зато што су им се сви владари заклели Господом, Богом Израела, и сва заједница је роптала против владара. И рекоше владари свој заједници: ми смо се заклели њима Господом, Богом Израиља, и сада нећемо моћи да их дотакнемо. Ово ћемо учинити: заробићемо их живе и сачуваћемо их, и неће бити гнева против нас због заклетве коју смо им се заклели. Живеће, и биће дрвосече и водоносци целој заједници, као што су им рекли владари. И сазва их Исус и рече им: Зашто ме преваристе говорећи: Веома смо далеко од тебе, а ви сте суседи оних који живе међу нама? И сада проклети сте, неће престати међу вама роб, ни дрвосеча, ни водоноша мени и Богу мом. И одговорише Исусу говорећи: Јављено нам је шта је заповедио Господ Бог твој Мојсију, слузи свом, да вам да ову земљу и да истреби нас и све становнике на њој испред вас, и уплашили смо се веома за душе наше испред вас, и учинили смо ову ствар. И сада ево, ми смо вам потчињени; како вам је угодно и како вам се чини, учините нам. И учинише им тако, и избави их Исус у онај дан из руку синова Израиља, и не убише их. И постави их Исус у онај дан за дрвосече и водоносце целој заједници и олтару Божјем. Због тога постадоше становници Гаваона дрвосече и водоносци олтара Божјег до данашњег дана, и за место које би изабрао Господ.

10

Као што чу Адонибезек, краљ Јерусалима, да је узео Исус Гај и потпуно га уништио, на који начин учинише Јерихону и њеном краљу, тако учинише и Гају и његовом краљу, и да су пребегли становници Гаваона ка Исусу и ка Израиљу, уплашише се од њих веома; знао је јер да је Гаваон велики град, као један од матичних градова, и да су сви његови људи јаки. И послао је Адонибезек краљ Јерусалима ка Еламу краљу Хеврона, и ка Фидону краљу Јеримута, и ка Јефти краљу Лахиса и ка Дабеину краљу Одолама, говорећи: дођите, идите горе ка мени, и помозите ми, и ратујмо против Габаона; јер су пребегли ка Исусу и ка синовима Израела. И отишло је горе пет царева Јевусејаца: цар Јерусалима, и цар Хеврона, и цар Јеримута, и цар Лахиса, и цар Одолама, они и сав њихов народ. И опколили су Гаваон и опседали су га. И послаше становници Гаваона ка Исусу у логор Израела у Галгалу, говорећи, не олабави руке твоје од слугу твојих; иди горе ка нама, брзо, и помози нам, и избави нас; јер скупљени су против нас сви цареви Аморејаца, становници планинске области. И отишао је Исус из Галгала, он и сав ратнички народ са њим, сви способни у снази. И рекао Господ Исусу: не бој се их, јер сам их предао у твоје руке, неће ниједан од њих бити остављен пред вама. И пошто Исус дође на њих изненада, целу ноћ је ишао из Галгала. И Господ их узбуни пред синовима Израиља, и Господ их сатре великим сатирањем у Гаваону, и гонили су

их путем успона Оронеина, и сецали су их до Азеке и до Македе. У бежању њиховом од лица синова Израиља на силазу Хоронима, Господ је бацио на њих камење града из неба до Азеке, и више их је умрло од камења града него оних које су синови Израиља убили мачем у рату. Тада је Исус говорио Господу, у дан када је Бог предао Аморејца под руку Израиља, када је сатро их у Гаваону и били су сатрвени од лица синова Израиља, и рекао је Исус: нека стане сунце према Гаваону и месец према долини Ајалон. И стало је сунце и месец у стајању, док Бог није одбранио њихове непријатеље, и стало је сунце усред неба, није ишло напред ка заласку до краја једног дана. И није било дана таквог ни пре ни после, тако да чује Бог човека, јер је Господ заједно ратовао за Израиља. И побегоше ових пет царева и сакрише се у пећину у Макиди. И јављено је Исусу, говорећи: Нађено је пет царева сакривених у пећини у Македи. И рече Исус: Ваљајте камење на уста пећине и поставите људе да их чувају. Ви, међутим, не стојте, већ гоните непријатеље своје, и заузмите њихову задњу стражу, и не дозволите им да уђу у њихове градове, јер их је Господ Бог наш предао у наше руке. И догодило се када су Исус и сви синови Израиља престали да их секу веома великим сечом до краја, и они који су се спашавали спасени су у утврђене градове. И вратио се сав народ према Исусу у Макиду здрав, и ниједан од синова Израиља није зарежао својим језиком. И рекао је Исус: Отворите пећину и изведите ових пет царева из пећине. И извели су пет краљева из пећине: краља Јерусалима, краља Хеврона,

краља Јеримута, краља Лахиса и краља Одолама. И пошто их изведоше према Исусу, Исус сазва сав Израиљ и оне који су почињали рат, оне који су га пратили, говорећи им: Идите напред и ставите ваша стопала на њихове вратове. И приступивши, ставише своја стопала на њихове вратове. И рекао је Исус њима: Не бојте се њих, нити устрашите се, будите храбри и јаки, јер тако ће Господ учинити свим непријатељима вашим против којих ви ратујете. И убио их је Исус, и обесио их на пет дрвета, и били су обешени на дрветима до вечери. И догодило се према заласку сунца, заповедио је Исус, и скинули су их са дрвета, и бацили су их у пећину у коју су побегли тамо, и откотрљали су камење на пећину до данашњег дана. И Македу узеше тога дана, и убише је оштрицом мача, и истребише све живо што беше у њој, и не оста нико у њој спашен нити побегао, и учинише цару Македе онако како учинише цару Јерихона. И отишао је Исус и сав Израиљ са њим из Макида у Лебну, и опседао је Лебну. И предао ју је Господ у руке Израиља, и узеше је, и краља њеног, и убише је оштрицом мача, и све живо у њој, и не оста у њој ниједан спашен и побегао, и учинише њеном краљу онако како учинише краљу Јерихона. И отишао је Јошуа и сав Израиљ са њим из Лебне у Лахис, и опколио га, и опседао га. И предао је Господ Лахис у руке Израиља. И узеше га на други дан, и убише га оштрицом мача, и истребише га, на начин како учинише Ливну. Тада је отишао Елам, цар Газера, да помогне Лахису, и Исус га је ударио оштрицом мача, и народ његов, тако да није остао ниједан преживели нити побегли. И отишао је Исус и сав

Израиљ са њим из Лахиса у Одолам, и опсео га и освојио га. И предао је Господ њу у руке Израиља, и заузео је њу тога дана, и убио је њу оштрицом мача, и све што дише у уништењу су убили, на начин на који су учинили Лахису. И отишао је Исус и сав Израиљ са њим у Хеврон, и опсео га. И ударио је њу оштрицом мача, и свако дишуће биће колико их је било у њој није било спашено, на начин на који су учинили Одоламу, уништили су њу и све што је било у њој. И вратио се Исус и сав Израиљ у Давир; и опколивши га, узеше га, и краља његовог, и села његова; и удари га оштрицом мача, и потпуно уништише га, и све што дише у њему; и не оставише му ниједног преживелог; на начин на који учинише Хеврону и његовом краљу, тако учинише Давиру и његовом краљу. И Исус удари сву земљу планинску, и Негев, и равницу, и Аседот, и краљеве њене; не оставише од њих спашеног; и све што дише живот истреби, на начин који заповеди Господ Бог Израела, од Кадис Варне до Газе, сву Госом до Гаваона. И све њихове цареве и њихову земљу поразио је Исус одједном, јер је Господ Бог Израиља ратовао заједно са Израиљем.

11

Као што је чуо Јавис, цар Асора, послао је ка Јовав, цару Марона, и ка цару Симоона, и ка цару Азифа, и ка царевима онима према Сидону великом, у планински крај и у Арабу напротив Кенерота, и у равницу, и у Фенаедор, и ка онима

приморским Хананејцима од истока, и ка онима приморским Аморејцима, и Хетејцима, и Ферезејцима, и Јевусејцима онима у планини, и онима Евејцима, и онима под Аермоном у земљу Масиму. И изашли су они и цареви њихови с њима, као песак морски множином, и коњи и кола многи веома. И окупили су се сви цареви они и дошли на то исто место, и утаборили су се на води Марон да ратују против Израиља. И рекао Господ Исусу: не бој се њих, јер сутра у ово доба ја ћу их предати поражене пред Израиљем, њиховим коњима пресећи ћеш тетиве, и њихова кола спалићеш у огњу. И дође Исус и сав ратнички народ на њих на воду Марон изненада, и нападоше на њих у планинској области. И предао их је Господ у руке Израиљу, и сечући их гонили су до великог Сидона, и до Масерона, и до равница Масоха на истоку, и посекли су их тако да није остао ниједан преживели. И учинио је њима Исус онако како му је заповедио Господ: коњима њиховим пресекао је тетиве, а кола њихова спалио је ватром. И повратио се Исус у оно време, и заузео Асор и краља њеног, а Асор је раније владао свим овим краљевствима. И убили су свако дишуће биће у њој мачем и уништили су све, и није остављено у њој дишуће биће, и Асор су спалили у ватри. И све градове краљевстава и њихове краљеве узео је Исус и убио их оштрицом мача, и потпуно су их уништили, на начин како је заповедио Мојсије, слуга Господњи. Али све утврђене градове није спалио Израиљ, осим Асора само је спалио Израиљ, и сав плен његов опљачкаше за себе синови Израиљеви; њих пак све истребише устима мача, док их не

уништи; не оставише од њих ништа што дише. На начин на који је заповедио Господ Мојсију, слузи његовом, и Мојсије такође је заповедио Исусу; и тако је учинио Исус, није преступио ништа од свега што му је заповедио Мојсије. И узео је Исус сву планинску земљу, и сву земљу Негев, и сву земљу Госом, и равницу, и ону према западу, и планину Израиља, и низине оне према планини од планине Халак, и ону која се уздиже у Сеир, и до Валагада, и равнице Ливана под планином Аермон; и све њихове краљеве узео је, и убио их, и погубио их. И Исус је више дана водио рат против ових царева. И није било града који Израиљ није узео, све су узели у рату. Зато се кроз Господа догодило да се ојача њихово срце да иду у рат против Израиља, да буду уништени, тако да им не буде дата милост, него да буду уништени, на начин како је рекао Господ Мојсију. И дође Исус у оно време и истреби Енакиме из планинске земље, из Хеврона и из Давира и из Анавота и из целог Јуде са њиховим градовима, и истреби их Исус. Од Енакима није остао нико међу синовима Израиља, осим у Гази, у Гету и у Аселдону. И узе Исус сву земљу, као што заповеди Господ Мојсију, и даде их Исус у наследство Израиљу у расподели према племенима њиховим, и земља престаде да буде ратована.

12

И ово су цареви земље које су убили синови Израиља и

наследили њихову земљу преко Јордана од истока сунца, од долине Арнон до планине Ермон, и сву земљу Араба на истоку. Сихона, краља Аморејаца, који је живео у Есевону, владајући од Арнона који је у долини према делу долине, и половину Галада до Јавока, границе синова Амонових. И Араб до мора Хенерет према истоку, и до мора Араба, мора соли од истока, пут према Асимоту, од Таимана оног под Аседот Фасгом. И Ог, краљ Васана, је био остављен од дивова, онај који станује у Астароту и у Едреји, владар од планине Ермон и од Салхада, и сав Васан до граница Гесурејаца, и Махата, и половина Галада до граница Сиона, краља Есевона. Мојсије, слуга Господа, и синови Израела ударише их; и даде је Мојсије у наследство Рувиму, и Гаду, и половини племена Манасије. И ови цареви Аморејаца, које уби Исус и синови Израела с оне стране Јордана поред мора Валагад у равници Ливана, и до горе Хелха узлазећи у Сеир; и даде је Исус племенима Израела да наследе према жребу њиховом, у гори, и у равници, и у Арави, и у Аседоту, и у пустињи, и Негеву; Хетејца, и Аморејца, и Хананејца, и Ферезејца, и Евејца, и Јевусејца. Краља Јерихона, и краља Гаја, који је близу Ветиља, краља Јерусалима, краља Хеврона, краља Јармута, краља Лахиса, краља Елама, краља Гезера, краља Дебира, краља Гадера, краља Хормата, краља Адера, краља Лебне, краља Одолама, краља Елата, краља Тапуата, краља Офера, краља Офека Арока, краља Асома, краља Симона, краља Мамброта, краља Азифа, краља Кадеса, краља Захака, краља Маредота, краља Јекома Кармила, краља Одолама Феннеадора, краља Геја Галилеје,

краља Терсе; сви ови краљеви двадесет и девет.

13

И Исус беше стар, одмакао у данима, и рече Господ Исусу: ти си одмакао у данима, и земље је остало много за наследство. И ова земља је остављена; границе Филистеја, Гесирац и Хананејац, од ненасељене оне према лицу Египта до граница Акарона с леве стране Хананејаца, рачуна се на пет сатрапија Филистеја, Газејцу и Азотејцу и Аскалонићанину и Гетејцу и Акаронићанину и Евејцу, из Темана и свој земљи Ханана пред Газом, и Сидонци до Афека, до граница Аморејаца, и сва земља Галијат Филистеја, и сав Ливан од истока сунца од Галгала под гором Аермон до улаза Емат, сваки онај који настањује планинску од Ливана до Масерет Мемфомаим. Све Сидонце, ја ћу их уништити испред Израиља; али подели је у наследство Израиљу, на начин како сам ти заповедио. И сада подели ову земљу у наследство деветорим племенима и половини племена Манасије. Од Јордана до великог мора према заласку сунца даћеш је; велико море ће бити граница. Два племена, и половини племена Манасије, Рувиму и Гаду дао је Мојсије на оној страни Јордана; према истоку сунца дао му је Мојсије, слуга Господњи, од Ароира који је на ободу потока Арнона, и град који је у средини клисуре, и сав Мисор од Медебе; све градове Сихона, краља Аморејаца, који је царовао у Есевону до граница синова

Амонових; и Галад, и границе Гесира, и Махатијце, сву гору Ермон, и сав Васан до Салехе; све краљевство Ога у Васану, који је царовао у Астароту и у Едрајину; овај је остао од дивова, и ударио га је Мојсије и истребио. И синови Израиља нису уништили Гесирије, Махатије и Хананеје, и краљ Гесирија и Махатија живели су међу синовима Израиља до данашњег дана. Осим племену Левија није дато наследство, Господ Бог Израиља, ово је наследство њихово, као што је рекао њима Господ, и ово је подела коју је поделио Мојсије синовима Израиља у Аравоту Моава с оне стране Јордана према Јерихону. И Мојсије даде племену Рувимовом према породицама њиховим. И постадоше њихове границе од Ароира, који је према лицу клисуре Арнон, и град који је у клисури Арнон, и сав Мисор до Есевона, и сви градови који су у Мисору, и Дивон, и Вамот Ваал, и кућа Меелвота, и Васан, и Вакедмот, и Мајфаад, и Каријатајм, и Сивма, и Серада, и Сион у гори Енав, и Вет Фогор, и Аседот Фасга, и Вет Јесимот, и сви градови Мисора, и све краљевство Сиона, краља Аморејаца, кога удари Мојсије, њега и вође Мадијама, и Евија, и Рекема, и Сура, и Ура, и Реву, кнеза плена Сиона, и становнике Сиона. И тог Валаама, сина Веоровог, видеоца, убили су у том преокрету. Стало се да су границе Рувима, Јордан граница, ово наслеђе синова Рувимових према племенима њиховим, градови њихови и насеља њихова. Дао је Мојсије синовима Гада према њиховим клановима. И постадоше границе њихове Јазир, сви градови Галада, и половина земље синова Амонових до Арабе, која је према Араду. И од Есевона до

Аравота према Масефи, и Ботаним, и Маан до граница Дајвона, и Енадом и Отаргај и Вајнтанавра и Сокхота и Сафан и преостало краљевство Сеона краља Есевона; и Јордан ће означити границу до дела мора Хенерета с оне стране Јордана од истока. Ово је наследство синова Гадових према родовима њиховим и према градовима њиховим, према родовима њиховим врат ће окренути пред непријатељима њиховим, јер су постали према родовима њиховим градови њихови и имања њихова. И Мојсије даде половини племена Манасијиног према њиховим родовима. И постале су њихове границе од Маана, и све царство Васана, и све царство Ога, краља Васана, и сва села Јаира која су у Васанитиди, шездесет градова. И половина Галаада, и у Астароту, и у Едрајину градови краљевства Ога у Васанитиди, синовима Махира, синовима Манасије, и половинама синова Махира, синова Манасије, према родовима њиховим. Ови су које је наследио Мојсеј преко Јордана у Аравоту Моава, на оној страни Јордана према Јерихону од истока.

14

И ово су они који су поделили наследство синовима Израиља у земљи Ханану, којима су поделили наследство Елеазар свештеник, и Исус син Навин, и старешине породица племена синова Израиља. Према жребовима наследили су, на начин који је Господ заповедио преко

Исуса, деветорици племена и половини племена с оне стране Јордана. И Левитима није дао наследство међу њима, јер су синови Јосифа била два племена Манасија и Јефрем, и није дат део у земљи Левитима, него градови да станују, и њихова испашна земља за стоку и њихова стока. Како је заповедио Господ Мојсију, тако су учинили синови Израиља и поделили земљу. И приступише синови Јудини Исусу у Галгалу, и рече му Халев, син Јефонијин Кенезејац: Ти знаш реч коју је Господ говорио Мојсију, човеку Божјем, о мени и теби у Кадис Варни. Имао сам четрдесет година када ме је Мојсије, слуга Божји, послао из Кадис Варније да уходим земљу, и одговорио сам му речју према његовом уму. Браћа моја која су отишла са мном променила су срце народа, али ја сам био потпуно одлучан да следим Господа Бога мог. И заклео се Мојсије у онај дан говорећи: Земља на коју си ступио биће теби у наследство и деци твојој заувек, јер си се посветио да следиш Господа Бога нашег. И сада ме је одржао Господ на начин који је рекао; ово је четрдесет и пета година, од када је Господ говорио ову реч Мојсију; и Израиљ је ишао у пустињи; и сада ево ја данас имам осамдесет и пет година; још сам данас јак, као када ме је Мојсије послао, тако сам јак сада да изађем и уђем у рат. И сада тражим од тебе ову планину, као што је рекао Господ у оном дану, јер си ти чуо ову реч у оном дану. Сада су тамо Енакими, утврђени и велики градови, али ако Господ буде са мном, уништићу их, на начин како ми је рекао Господ. И благословио га је Исус, и дао је Хеврон Халеву, сину Јефонија, сина Кенеза, у наследство. Због овога постаде

Хеврон Халеву, сину Јефонија Кенезејца, у наследство до дана овога, због тога што је он следовао заповест Господа Бога Израиља. Име Хеврона беше раније град Аргов, метропола Енакима, и земља престаде од рата.

15

И постадоше границе племена Јуде према родовима њиховим од граница Идумеје, од пустиње Син до Кадиса према југу. И постадоше њихове границе од Југа до дела Сланог мора, од гребена који се пружа ка Југу. И пролази наспрам успона Акрабима, и обилази Сену, и иде горе од југа на Кадис Варну, и излази Асорон, и иде горе у Сараду, и излази према западу од Кадиса, и излази на Селмону, и протеже се до кланца Египта, и биће његов излаз граница на море; ово је њихова граница од југа. И границе од истока све слано море до Јордана. И границе њихове од севера, и од гребена мора и од дела Јордана. Пење се граница на Бет Аглам; и пролази од севера на Бет Арабу, и уздиже се граница на камен Боана, сина Рувимовог; И уздиже се граница на четврти клисуре Ахор, и силази на Галгал, која је насупрот успону Адамина, која је према југу клисури, и протеже се на воду извора сунца; и биће његов излаз извор Рогил; И уздиже се граница у клисуру Еном, на леђа Јевусеја од југа; ово је Јерусалим; и протеже се граница на врх горе, која је према лицу клисуре Еном према мору, која је из дела земље Рафаина на северу; И протеже се граница од врха

горе на извор воде Нафто, и протеже се у гору Ефрон; и водиће границу у Вал; ово је град Јарим. И обићи ће граница од Баала на море, и проћи ће у гору Асар на леђа града Јарина од Севера; ово је Хаслон; и сићи ће на град сунца, и проћи ће на Југ; И протеже се граница према леђима Екрона на север, и протегнуће се границе у Сокот, и проћи ће границе на Југ, и протегнуће се на Лебну, и биће излаз граница на море; И границе њихове од мора, море велико ограничиће. Ово су границе синова Јуде унаоколо према њиховим родовима. И Халебу, сину Јефонеовом, дао је део усред синова Јудиних по заповести Божјој, и дао му је Исус град Арбок, престоницу Енакову – то је Хеврон. И Халев, син Јефонијин, уништио је одатле три Енакова сина: Сусија, Толамија и Ахимана. И отиде одатле Халев на оне који живе у Давиру, а име Давира беше раније Град Писама. И рекао је Халеб: Ко би узео и освојио град Писама и овладао њим, даћу му Асхан, кћер своју, за жену. И узео ју је Готонил, син Хенеза, брата Халебовог, и дао му је своју кћер Асхан за жену. И догодило се када је одлазила да му саветова говорећи: Затражићу од оца мог поље. И повика са магарца, и рече јој Халев: Шта ти је? И рекла му је: Дај ми благослов, јер си ме дао у земљу Нагеб, дај ми Ботанис. И дао јој је Гонатлан горњу и Гонатлан доњу. Ово је наследство племена синова Јудиних. Постали су градови њихови градови према племену синова Јудиних на границама Едома на пустињи, и Баиселеел, и Ара, и Асор, и Икам, и Регма, и Аруел, и Кадеш, и Асорионаин, и Маинам, и Балмаинан, и села њихова, и градови Асерон, ово Асор, и

Сен, и Салмаа, и Молада, и Сери, и Баифалат, и Холасеола, и Вирсавеја; и села њихова, и имања њихова, Бала, и Бакок, и Асом, и Елбоидад, и Бетел, и Ерма, и Секелак, и Махарим, и Сетенак, и Лабос, и Сале, и Еромот; градова двадесет девет, и села њихова. У равници Асташол, и Рага, и Аса. И Рамен, и Тано, и Илутот, и Маиани, и Јермут, и Одолам, и Мембра, и Саохо, и Јазека, и Сакарим, и Гадера, и фарме њене; градова четрнаест, и села њихова. Сена, и Адасан, и Магадалгад, и Далад, и Масфа, и Јахареил, и Баседот, и Идеадалеа, и Хабра, и Махес, и Маахос, и Гедор, и Багадиел, и Номан, и Махедан; градова шеснаест, и села њихова; Лебна, и Итак, и Анох, и Јана, и Насиб, и Кеилам, и Акиези, и Кезиб, и Батесар, и Аилом; градова десет, и села њихова; Екрон, и села његова, и заселци њихови, од Екрона Гемна; и сви који су близу Аседота; и села њихова, Асиедот, и села његова, и заселци његови; Газа, и села његова, и заселци његови до потока Египта, и море велико разграничава. И у планинској Самир, и Јетер, и Соха, и Рена, и град Писама, ово Давир, и Анон, и Ес, и Ман, и Аисам, и Госом, и Халу, и Хана, и Гелом; градова једанаест, и села њихова; Аирем, и Ремна, и Сома, и Јемаин, и Ваитаху, и Факуа, и Еума, и град Арбок, ово је Хеврон, и Сораит; градова девет, и засеоци њихови; Маор, и Кармел, и Озив, и Итан, и Јариел, и Арикам, и Заканаим, и Гавај, и Тамната; градова девет, и села њихова; Аилуа, и Ветсур, и Гедон, и Магарот, и Ваитанам, и Текум; градова шест, и села њихова; Каријатваал, ово град Јарим, и Сотева; градова два, и засеоци њихови; и Вадаргеис, и Тараваам, и Аинон, и Аиохиоза, и Нафлазон, и градови Садона, и Аркаде;

градова седам, и села њихова. И Јевусејац је живео у Јерусалиму, и синови Јудини нису били у стању да их униште, и Јевусејци су живели у Јерусалиму до овог дана.

16

И постадоше границе синова Јосифа од Јордана оног према Јерихону од истока, и ићи ће горе од Јерихона у планинску пустињу, у Ветиљ Лузу. И изићи ће у Витиљ и проћи ће на границе Ахатароти. И пролазиће на море на границе Апталима до граница доњег Ваитхорона, и биће њихов излаз на море. И синови Јосифови, Јефрем и Манасија, наследише. И постадоше границе синова Јефремових према родовима њиховим, и постадоше границе наследства њихова од истока Атарот и Ерок до Веторона горњег и Газара. И доћи ће границе на море у Икасмон од Севера Топла; обићи ће на исток у Тенасу, и Селес, и проћи ће од истока у Јаноку, и у Махо, и Атарот, и села њихова; и доћи ће на Јерихон, и изаћи ће на Јордан. И од Гроба ићи ће границе на море на Хелкана, и биће њихов излаз на море; ово је наследство племена Јефремовог према њиховим родовима. И градови који су били одвојени за синове Јефремове између наследства синова Манасијиних, сви градови и села њихова. И није уништио Ефрем Хананејца који је становао у Газеру, и становао је Хананејац у Ефрему до овог дана, док није отишао Фараон, цар Египта, и узео га, и спалио га у ватри, и Хананејце, и Ферезејце, и становнике

у Газеру пробоше, и дао га је Фараон у мираз својој кћери.

17

И постадоше границе племена синова Манасијиних, јер овај беше првенац Јосифов, Махиру првенцу Манасијином, оцу Галада, јер човек ратник беше, у Галадитиди и у Васанитиди. И догоди се преосталим синовима Манасијиним према њиховим родовима: синовима Језијевим, и синовима Келезовим, и синовима Језиловим, и синовима Сихемовим, и синовима Симаримовим, и синовима Оферовим; ови су мушкарци према њиховим родовима. И Салпааду, сину Оферовом, не беху синови него кћери, и ова су имена кћери Салпаадових: Маала, и Ноа, и Егла, и Мелха, и Терса. И стадоше пред Елеазара свештеника, и пред Исуса, и пред владаре, говорећи: Бог заповеди преко руке Мојсијеве дати нама наследство усред наше браће, и даде се њима по заповести Господњој жреб међу браћом оца њиховог. И пао је жреб њихов од Анасе, и равница Лабек из земље Галад, која је преко Јордана, јер кћери синова Манасијиних наследише наследство усред браће њихове, а земља Галад поста синовима Манасијиним који су преостали. И границе синова Манасијиних постадоше Делханат, која је према синовима Анатовим, и иде на границе на Јамин и Јасив на извор Тафтот. Манасији ће припасти, а Тафет на границама Манасије синовима Јефремовим. И силазиће граница на кланац Карана на југу

према кланцу Јариел; теребинт Јефрему између града Манасије; и граница Манасије на северу до бујице; и биће његов излаз море од југа Јефрему, и на северу Манасији; и биће море граница њима; и са Асиром ће се спојити на северу, и са Исахаром од истока. И биће Манасији у Исахару и у Асиру Ваитоан и села њихова, и становници Дора и села његова, и становници Магедона и села његова, и трећина Мафете и села његова. И нису били у стању синови Манасијини да униште ове градове, и Хананејац је почео да живи у овој земљи. И догодило се, пошто су синови Израиља превладали и учинили Хананејце поданицима, али их нису уништили. Говорили су против али синови Јосифа Јошуи, говорећи: Зашто си нам доделио жреб један и мерну врпцу једну? Ја сам велики народ, и Бог ме је благословио. И рекао им Јошуа: Ако си велик народ, иди горе у шуму и очисти је за себе, ако те тесни планина Јефрема. И рекоше: Не угађа нам гора Јефремова, а Хананејац који станује у њој, у Ветсану и у његовим селима, у долини Језраел, има одабране коње и гвожђе. И рекао је Исус синовима Јосифовим, ако си велик народ и имаш велику снагу, нећеш имати један жреб. Јер шума ће бити твоја, зато што је шума и очистићеш је, и биће твоја. И када истребиш Хананејца, иако он има изабране коње, јер ти си јачи од њега.

18

И сабрала се сва заједница синова Израиља у Силому, и

поставили су тамо шатор сведочанства, и земља је била покорена под њима. И остали су синови Израиља који нису наследили, седам племена. И рекао је Исус синовима Израиља: До када ћете оклевати да наследите земљу коју је дао Господ Бог наш? Дајте од вас по три човека из сваког племена, и нека устану и прођу кроз земљу, и нека је опишу преда мном, како ће бити потребно да је поделе. И дошли су к њему и поделио је њима седам делова Јуда ће поставити њима границу од југа и синови Јосифови ће поставити њима од севера Ви пак поделите земљу на седам делова и донесите их овде к мени, и ја ћу извући жреб за вас пред Господом Богом нашим. Јер синови Левијеви немају део међу вама, јер је свештенство Господње њихов део, а Гад и Рувим и половина племена Манасијиног узеше своје наследство с оне стране Јордана на истоку, које им даде Мојсије, слуга Господњи. И уставши људи отишли су, и заповедио је Исус људима који су ишли да премере земљу, говорећи: идите и премерите земљу, и дођите к мени, и овде ћу вам извући жреб пред Господом у Силому. И отишли су, и прешли су земљу, и видели су је, и написали су је према градовима, седам делова у књигу, и донели су је Исусу. И бацио им је Исус жреб у Силому пред Господом. И изашао је жреб племена Венијаминовог први према родовима њиховим, и изашле су границе жреба њиховог између синова Јудиних и између синова Јосифових. И постадоше њихове границе од севера; од Јордана ће се попети границе према залеђу Јерихона од севера, и попеће се на планину према мору, и биће његов излаз Мабдаритис

Бетон. И границе ће одатле проћи кроз Лузу, на леђима Лузе са њене јужне стране, то је Ветиљ, и границе ће силазити кроз Маатаров Орех на планинску област која је према југу од доњег Ваиторона. И границе ће проћи и проћи ће на део који гледа према мору од Југа, од планине према Ветхорону на југу, и његов излаз ће бити у Киријат Ваал, то је Киријатјарим, град синова Јудиних, то је део према мору. И део према југу од Каријат Баала, и границе ће проћи у Гасин, на извор воде Нафто. И границе ће сићи на део, то јест према лицу долине Сонам, која је из дела Емек Рафаина са севера, и Геена ће сићи на леђа Јевусеја са југа; сићи ће на извор Рогел; и проћи ће на извор Вет Шемеш; и проћи ће на Галилот, која је насупрот према успону Етамин; и сићи ће на камен Ваион синова Рувимових; и проћи ће према леђима Вет Араве са севера, и сићи ће на границе на леђа мора са севера. И биће излаз граница на гребену Сланог мора на северу према делу Јордана од југа, ово су границе од југа. И Јордан ће означити границу са источне стране, ово је наследство синова Венијаминових, њихове границе унаоколо према породицама. И постадоше градови синова Венијаминових према родовима њиховим Јерихон, и Ветегај, и Амекасис, и Ваитавара, и Сара, и Висана, и Ајеин, и Фара, и Ефрата, и Карафа, и Кефира, и Мони, и Гавај, градова дванаест; и села њихова, Гаваон, и Рама, и Вирота, и Масима, и Мирон, и Амока, и Фира, и Кафан, и Накан, и Зеликан, и Тарила, и Јевус; ово је Јерусалим; и Гаваот, Јарим, градова тринаест, и села њихова; ово је наследство синова Венијаминових

према родовима њиховим.

19

И изашао је други жреб синова Симеона, и наследство њихово постало је између жребова синова Јуде. И постаде жреб њихов Вирсавеја, и Самаја, и Каладам, и Арсола, и Вола, и Јасон, и Ертула, и Вула, и Ерма, и Сикелак, и Ветмахерев, и Сарсусин, и Ватарот, и поља њихова; градова тринаест, и села њихова. Еремон, и Талха, и Јетер, и Асан; четири града и села њихова, у кругу градова њихових до Балека идућих Бамет према југозападу; ово је наследство племена синова Симеонових према породицама њиховим. Од жреба Јуде дато је наследство племену синова Симеонових, зато што је део синова Јудиних постао већи од њиховог, и наследише синови Симеонови усред њиховог жреба. И изашао је трећи жреб Завулону према племенима њиховим; биће границе наследства њиховог Еседекгола, границе њихове, море и Магелда, и спојиће се на Бетараби у клисуру која је према Јекману. И вратио се од Седука из супротног од истока Бетсамиса на границе Хаселотаита, и проћи ће на Дабирота, и попеће се на Фангаја. И одатле ће ићи около из супротног правца на исток према Гебери, према граду Катасему, и проћи ће према Ремонаи Матараози. И обићи ће границе на северу до Амота, и биће њихов излаз до Гаифаела, и Катаната, и Набаала, и Симоона, и Јерихона, и Ваитмана. Ово је наследство

племена синова Завулонових према родовима њиховим, градови и села њихова. И Исахару изађе четврти жреб. И постадоше границе њихове Јазил, и Хасалот, и Сунам, и Агин, и Сиона, и Реерот, и Анахерет, и Дабирон, и Кисон, и Ребес, и Ремас, и Јеон, и Томан, и Аимарек, и Берсафес. И границе ће се спојити на Гаитвору и на Салиму према мору, и Ваитсамису, и излаз његових граница биће Јордан. Ово је наследство племена синова Исахарових према родовима њиховим, градови и села њихова. И изашао је пети жреб Асиру према племенима њиховим. И постадоше границе њихове Екселекет, и Алеф, и Баиток, и Кеаф, и Елимелех, и Амиел, и Маса; и спојиће се са Кармилом према мору, и са Сионом, и Лаванат. И вратиће се од истока сунца и Баитегенета, и придружиће се Завулону и Екгаију, и Фтаиелу према северу, и уђи ће у границе Сафтаибаитмеа, и Инаела, и проћи ће у Хобамасомел, и Елбон, и Рааб, и Емемаон, и Кантан до великог Сидона. И вратиће се границе у Раму, и до извора Масфасат, и Тирана; и вратиће се границе на Јасиф, и биће излаз његов море, и Аполеб, и Ехозоб, и Архоб, и Афек, и Рааy. Ово је наследство племена синова Асирових према родовима њиховим, градови и села њихова. И Нефталиму изађе жреб шести. И њихове границе постадоше Моолам, и Мола, и Бесемиин, и Арме, и Набок, и Иефтамаи, до Додама, и његови пролази постадоше Јордан. И границе ће се вратити на море у Атавору, и одатле ће проћи Јакана, и спојиће се са Завулоном од југа, а Асир ће се спојити према мору, и Јордан од истока сунца. И утврђени градови Тираца: Тир, и Оматадакет, и Кенерет, и Армаит, и

Араел, и Асор, и Кадес, и Асари, и извор Асор, и Кероје, и Мегалаарим, и Баиттаме, и Тесамис. Ово је наследство племена синова Нефталимових. И Дану изађе жреб седми. И постадоше границе њихове Сарат, и Аса, и градови Самаус, и Саламин, и Амон, и Силата, и Елон, и Тамната, и Акарон, и Алката, и Бегетон, и Гебелан, и Азор, и Банаибакат, и Гетремон, и од мора Јеракон граница близу Јопе. Ово је наследство племена синова Данових према њиховим народима, њихови градови и њихова села. И отишли су синови Данови и заратили против Лахиса, и заузели су га, и ударили су га оштрицом мача, и населили су се у њему и назвали су име његово Ласендан. И отишли су да уђу у земљу према њиховој граници. И дали су синови Израиљеви део Исусу, сину Навином, међу њима по заповести Божјој, и дали су му град који је тражио, Тамнасарах, који је у планини Јефремовој, и саградио је град, и живео је у њему. Ово су поделе које су као наследство доделили Елеазар свештеник, и Исус, син Навин, и поглавари породица у племенима Израиља, жребом у Силому пред Господом, поред врата шатора сведочанства, и отишли су да заузму земљу.

20

И Господ је говорио Исусу, говорећи: Говори синовима Израеловим: Дајте градове уточишта које сам вам рекао кроз Мојсија. Уточиште убици који је ударио душу

ненамерно, и биће вама градови уточиште, и неће умрети убица од осветника крви док не стане пред скупштином на суд. И одвојио је Кадис у Галилеји, у планини Нефталимовој, и Сихем у планини Јефремовој, и град Арвок, ово је Хеврон, у планини Јудиној. И с оне стране Јордана дао је Восор у пустињи на равници од племена Рувимовог, и Аримот у Галаду из племена Гадовог, и Гаулон у Васанитиди из племена Манасијиног. Ови градови су одређени синовима Израиља и дошљаку који борави међу њима, да тамо побегне сваки који удари душу ненамерно, да не умре руком осветника крви, док не стане пред скупштином на суд.

21

И приступише главни патријарси синова Левијевих ка Елеазару свештенику, и Исусу сину Навином, и ка главним вођама отаца од племена Израиљевих. И рекоше им у Силому у земљи Ханану, говорећи: заповедио је Господ руком Мојсијевом дати нама градове да живимо, и пашњаке стоци нашој. И синови Израиља дадоше Левитима, при расподели наследства по заповести Господњој, градове и њихове пашњаке. И изашао је жреб народу Катовом, и догодило се синовима Ароновим, свештеницима левитским, од племена Јудиног и од племена Симеоновог и од племена Венијаминовог, по жребу, градова тринаест. И синовима Катовим који су

преостали од племена Јефремовог и од племена Дановог и од половине племена Манасијиног, по жребу, градова десет. И синовима Гедсоновим од племена Исахаровог и од племена Асировог и од племена Нефталимовог и од половине племена Манасијиног у Васану, тринаест градова. И синовима Мерарија, према родовима њиховим, од племена Рувимовог и од племена Гадовог и од племена Завулоновог, жребом, дванаест градова. И дадоше синови Израиља Левитима градове и њихове пашњаке, на начин како заповеди Господ Мојсију, жребом. И дало је племе синова Јуде и племе синова Симеона и од племена синова Венијамина ове градове; и дати су синовима Арона од народа Ката синова Левија, јер њима је припао жреб. И дао им је Киријат Арбу, главни град Енака, то је Хеврон у планини Јудиној, а пашњаке около ње и поља града и села њена дао је Исус синовима Халева, сина Јефонијиног, у посед. И синовима Ароновим дао град уточиште убици, Хеврон, и одвојена уз њега; и Лемну, и одвојена уз њу; И Аилом, и одвојена уз њега; и Тему, и одвојена уз њу; И Гелу, и одвојена уз њу; и Давир, и одвојена уз њега; И Асу, и одвојена уз њега; и Тану, и одвојена уз њега; и Витсамус, и одвојена уз њега; градова девет од два племена ових. И од племена Венијаминовог, Гаваон и његова одвојена земља, и Гатет и његова одвојена земља, и Анатот и његова одвојена земља, и Гамала и његова одвојена земља, четири града. Све градове синова Арона, свештеника, тринаест. И народима синова Катових, Левитима који су преостали од синова Катових, и поста град свештеника њихових од племена

Јефремовог; и дадоше им град уточишта убице, Сихем, и испаше његове; и Газару и према њој, и испаше њене; и Ветхорон, и испаше његове; четири града. И од племена Дан, Елкотаим и одвојену земљу његову; и Гет Дан и одвојену земљу његову; и Ајалон и одвојену земљу његову; и Гет Ремон и одвојену земљу његову; четири града. И од половине племена Манасије: Танах и земље одвојене за њега, и Јебату и земље одвојене за њега, два града. Свих десет градова, и одвојена уз њих, преосталим народима синова Каатових. И синовима Гедсона, Левитима из половине племена Манасије, градове одвојене за оне који су убили: Гаулон у Васанитиди и њена одвојена подручја, и Восоран и њена одвојена подручја — два града. И од племена Исахара, Кисон и његова одвојена; и Дебу и његова одвојена; и Ремат и његова одвојена; и Извор писама и његова одвојена; четири града. И из племена Асира Баселу и пашњаке њене, и Дабон и пашњаке њене, и Хелкат и пашњаке њене, и Рааву и пашњаке њене: четири града. И из племена Нефталим: град одвојен за убицу, Кадес у Галилеји, и његова одвојена подручја, и Немат, и његова одвојена подручја, и Темон, и његова одвојена подручја, три града. Сви градови Гедсона према њиховим породицама, тринаест градова. И народу синова Мерарија, Левитима преосталим, од племена Завулоновог: Маан и пашњаке њене, и Кадис и пашњаке њене, и Села и пашњаке њене — три града. И с оне стране Јордана оног према Јерихону од племена Рувимовог, град уточиште убице, Восор у пустињи; Мисо, и пашњаци њени; и Јазир, и пашњаци њени; и Декмон, и пашњаци

њени; и Мафа, и пашњаци њени; градова четири. И од племена Гада, град уточиште убице, и Рамот у Галаду и његове пашњаке, Камин и његове пашњаке, и Есевон и његове пашњаке, и Јазир и његове пашњаке, свих градова четири. Сви градови синовима Мераријa према њиховим породицама, од оних који су преостали од племена Левијевог, и границе постадоше дванаест градова. Сви градови Левита у средини поседа синова Израела, четрдесет осам градова, и њихови пашњаци около ових градова; град и пашњаци около града свим овим градовима; И Господ је дао Израелу сву земљу коју се заклео дати њиховим оцима; и наследили су је, и населили су се у њој. И одмори их Господ унаоколо, као што се заклео оцима њиховим, не устаде ниједан пред њима од свих непријатеља њихових, све непријатеље њихове предаде Господ у руке њихове. Ниједна реч од свих добрих речи које је Господ говорио синовима Израиља није пропала, све се испунило.

22

Тада сазва Исус синове Рувима, и синове Гада, и половину племена Манасије, и рече њима: ви сте чули све колико вам је заповедио Мојсије, слуга Господа, и слушали сте глас мој према свему колико вам је заповедио. Нисте напустили браћу своју ових много дана, све до данашњег дана чували сте заповест Господа Бога свог. Сада је Господ Бог наш

умирио нашу браћу, онако како им је рекао, сада дакле, окренувши се, идите у ваше куће и у земљу вашег поседа, коју вам је дао Мојсије с оне стране Јордана. Али чувајте се веома да чините заповести и закон који нам је заповедио да чинимо Мојсије, слуга Господњи; да волите Господа Бога нашег, да ходите свим путевима његовим, да чувате заповести његове, и да будете привржени њему, и да служите њему из целог ума вашег и из целе душе ваше. И благословио их је Исус, и послао их је, и отишли су у своје куће. И половини племена Манасије дао је Мојсије у Васанитиди, и половини дао је Исус са браћом његовом с оне стране Јордана према мору, и када је Исус послао их у куће њихове, благословио их је. И са многим новцем отидоше у своје куће, и са веома многом стоком, и сребром, и златом, и гвожђем, и многом одећом, поделише плен непријатеља са својом браћом. И отишли су синови Рувимови и синови Гадови и половина племена Манасијиног од синова Израиљевих из Силома у земљи хананској да оду у Галад, у земљу свог поседа, коју су наследили по заповести Господњој преко Мојсија. И дошли су у Галад код Јордана, који је у земљи Ханану, и саградили су синови Рувимови и синови Гадови и половина племена Манасијиног онде олтар на Јордану, олтар велики за гледање. И чули су синови Израиља како говоре: Ево, саградили су синови Рувима и синови Гада и половина племена Манасије жртвеник на границама земље Ханана, на Галаду код Јордана, с оне стране синова Израиља. И сви синови Израиљеви били су скупљени у Силому, тако да су

отишли горе да ратују против њих. И синови Израиља послаше ка синовима Рувима и ка синовима Гада и ка синовима половине племена Манасије у земљу Галад, Финееса сина Елеазара сина Арона првосвештеника, и десет поглавара са њим; по један поглавар од куће породице од свих племена Израиља; поглавари кућа породица су хилијарси Израиља. И дођоше к синовима Рувима, и к синовима Гада, и к половини племена Манасије у земљу Галад; и рекоше им, говорећи, ово говори сва скупштина Господња, какав је то преступ који сте преступили пред Богом Израиља, да се окренете данас од Господа, саградивши себи жртвеник, да постанете бунтовници против Господа? Није ли мали нама грех Фогора, јер нисмо очишћени од њега до овог дана? И дође рана на скуп Господа. И ви сте се данас окренули од Господа, и биће ако данас одступите од Господа, и сутра ће на сав Израиљ доћи гнев. И сада, ако је мала земља вашег поседа, пређите у земљу Господњег поседа, где тамо станује шатор Господњи, и наследите међу нама, и не постајте одметници од Бога, и ви не одступајте од Господа зато што сте саградили олтар изван олтара Господа Бога нашег. Није ли ево Ахар, син Зараха, прекршио прекршајем против посвећене ствари, и на сав збор Израиља дође гнев? И овај један сам је умро због свог сопственог греха. И одговорили су синови Рувимови, и синови Гадови, и половина племена Манасијиног, и говорили су вођама Израиљевим, говорећи: Бог Бог Господ је, и Бог Бог сам зна, и Израиљ сам ће знати; ако смо у отпадништву згрешили пред Господом, нека нас

не спасе у овом дану. И ако саградисмо себи жртвеник да одступимо од Господа Бога нашег, да принесемо на њега жртву паљеница, да учинимо на њему жртву спасења, Господ ће истражити. Али зарад опрезности речи учинисмо ово говорећи, да не кажу сутра деца ваша деци нашој: Шта вама са Господом, Богом Израиља? И Господ је поставио границу између нас и вас - Јордан, и није вама део Господњи, и синови ваши ће отуђити синове наше, да не поштују Господа. И рекосмо да учинимо тако, да саградимо овај жртвеник не због приноса нити због жртава, него да ово буде сведочанство између нас и вас, и између наших генерација после нас, да служимо службу Господу пред њим, у нашим приносима и у нашим жртвама и у жртвама наших спасења; и неће рећи ваша деца нашој деци сутра: није вама део Господа. И рекосмо: ако икада постане да говоре према нама, или нашим генерацијама сутра, и рећи ће: видите сличност олтара Господњег који су начинили наши оци, не ради приноса нити ради жртава, него је сведочанство између вас и између нас, и између наших синова. Не би дакле требало да се ми одвратимо од Господа у данашњем дану и одступимо од Господа, тако да саградимо жртвеник за плодне приносе и жртве Саламину и жртву спасења, осим жртвеника Господа који је пред његовим шатором. И чувши Финеес свештеник и сви владари заједнице Израиља који беху с њим речи које говорише синови Рувима и синови Гада и половина племена Манасије, и угоди им. И рече Финеес свештеник синовима Рувимовим и синовима Гадовим и половини

племена Манасијиног: Данас смо познали да је са нама Господ, зато што нисте преступили пред Господом преступ, и зато што сте избавили синове Израиљеве из руке Господње. И вратио се Финеес свештеник и старешине од синова Рувимових и од синова Гадових и од половине племена Манасијиног из Галада у земљу Хананску према синовима Израиљевим, и одговорили су им речи. И то угоди синовима Израиља, и говорише синовима Израиља, и благословише Бога синова Израиља, и рекоше да више не иду против њих у рат да униште земљу синова Рувимових и синова Гадових и половине племена Манасијиног, и настанише се на њој. И Исус назва жртвеник Рувимов и Гадов и половине племена Манасијиног, и рече да је то сведочанство међу њима да је Господ Бог њихов.

23

И догодило се после више дана, пошто је Господ дао одмор Израиљу од свих његових непријатеља унаоколо, а Исус беше стар, одмакао у данима. И сазвао је Исус све синове Израела и савет старешина њихових и владаре њихове и судије њихове и писаре њихове, и рекао им: ја сам остарео и одмакао у данима; Ви пак видели сте колико је учинио Господ Бог наш свим овим народима пред нама, јер Господ Бог ваш је онај који је ратовао за вас. Видите да сам вам доделио народе који су вам преостали, ове по жребу вашим племенима, од Јордана све народе које сам истребио, и од

великог мора поставиће границу на заласку сунца. Господ, Бог наш, уништиће их пред нама док не пропадну, и послаће на њих дивље звери док их не уништи, и цареве њихове пред вама, и наследићете њихову земљу, као што вам је говорио Господ, Бог наш. Будите јаки, дакле, веома да чувате и чините све написано у књизи закона Мојсијевог, да не скренете ни на десно ни на лево, да не уђете у ове народе који су остали; и имена богова њихових неће се помињати међу вама, нити ћете им служити, нити ћете им се клањати, него ћете се прилепити Господу Богу нашем, као што сте чинили до овог дана. И уништиће их Господ од лица вашег народе велике и јаке, и ниједан није устао пред нама до овог дана. Један од вас прогонио је хиљаду, јер Господ, Бог наш, ратовао је за вас, као што вам је рекао. И чувајте се веома да волите Господа Бога нашег. Ако јер се окренете и придружите се овим преосталим народима са вама, и учините бракове са њима, и помешате се са њима и они са вама, знајте да Господ неће наставити да уништава ове народе пред вама; и они ће вам бити замке и саблазни и ексери у вашим петама и стреле у вашим очима, док не нестанете са ове добре земље коју вам је дао Господ Бог ваш. Ја пак одлазим путем као и сви они на земљи, и знаћете у срцу вашем и у души вашој, зато што није пала ниједна реч од свих речи које је рекао Господ Бог наш о свему што нам припада, ниједна од њих није изневерила. И биће на који начин је дошло према нама све добре речи које је Господ говорио вама, тако ће Господ Бог донети на вас све зле речи док вас не уништи са ове добре земље коју

вам је Господ дао, када прекршите завет Господа Бога нашег који нам је заповедио, и отишавши служите другим боговима и поклоните им се

24

И сакупио је Исус сва племена Израиља у Силому, и сазвао је старешине њихове и писаре њихове и судије њихове, и поставио их пред Богом. И рекао је Исус свему народу: ово говори Господ Бог Израиља: преко реке настанили су се ваши очеви од почетка, Тара отац Аврамов и отац Нахоров, и служили су другим боговима. И узео сам оца вашег Аврама с оне стране реке, и водио сам га по свој земљи, и умножио сам његово семе, и дао сам му Исака, и Исаку Јакова и Исава, и дао сам Исаву гору Сеир да је наследи, и Јаков и његови синови сишли су у Египат, и постали су тамо народ велик и бројан и силан, и злостављали су их Египћани. И ударих Египат знацима које учиних међу њима. И после ових ствари извео је оце наше из Египта, и ушли сте у Црвено море, и Египћани су гонили оце наше у колима и на коњима у Црвено море. И заваписмо ка Господу, и он даде облак и таму између нас и Египћана, и наведе на њих море и покри их, и ваше очи видеше шта је учинио Господ у земљи египатској, а ви сте били у пустињи многе дане. И довео је нас у земљу Аморејаца који живе с оне стране Јордана, и Господ их је предао у наше руке, и наследисте њихову земљу, и истребисте их испред себе. И

устао је Балак, син Сепфоров, краљ Моаба, и поставио се у борбу против Израиља, и пославши позвао је Валаама да нас прокуне. И није хтео Господ Бог твој да те уништи, и благословима нас је благословио, и избавио нас је из руку њихових, и предао их је. И прешли сте Јордан и дошли сте у Јерихон, и ратовали су против нас становници Јерихона: Аморејац и Хананејац и Ферезејац и Јевејац и Јевусејац и Хетејац и Гергесејац, и предао их је Господ у наше руке. И послао је пре вас стршљена, и протерао је од нас дванаест царева Аморејаца, не твојим мачем нити твојим луком. И дао вам је земљу на којој нисте трудили, и градове које нисте изградили, и населили сте се у њима, и винограде и маслињаке које нисте посадили ви једете. И сада бојте се Господа и служите Њему у правости и правди, и уклоните стране богове којима су служили наши оци с оне стране реке и у Египту, и служите Господу. Ако вам не угађа да служите Господу, изаберите себи данас коме ћете служити, било боговима очева ваших који су с оне стране реке, било боговима Аморејаца у чијој земљи живите, а ја и кућа моја служићемо Господу, јер је свет. И одговарајући, народ рече: Не дај Боже да оставимо Господа, да бисмо служили другим боговима. Господ Бог наш, он је Бог, он је извео нас и оце наше из Египта, и чувао нас на свему путу којим смо ишли, и међу свим народима кроз које смо прошли. И Господ изгна Аморејца и све народе који су настањивали земљу испред нас, али и ми ћемо служити Господу, јер је он наш Бог. И рекао је Исус народу: не можете служити Господу, јер је Бог свет; и ревнујући он неће опростити грехе ваше и

безакоња ваша, када оставите Господа и служите другим боговима; и дошавши нанеће вам зло и уништиће вас уместо тога што вам је добро учинио. И народ рече Исусу: Не, него ћемо Господу служити. И рекао је Исус народу: Сведоци сте против себе да сте изабрали да служите Господу. И сада уклоните стране богове који су међу вама, и усмерите своје срце ка Господу Богу Израиља. И народ рече Исусу: Господу ћемо служити и глас његов ћемо слушати. И направио је Исус завет са народом у онај дан, и дао му је закон и суд у Силому пред шатором Бога Израиља. И написа ове речи у књигу закона Божијег, и узе велики камен, и Исус га постави под теребинтом пред Господом. И рече Исус народу: Ево, овај камен биће међу вама за сведочанство, јер је он чуо све што му је Господ рекао, јер је говорио вама данас, и овај ће бити међу вама за сведочанство у последњим данима, када будете лагали Господу Богу мом. И Исус посла народ, и отидоше сваки на своје место. И служио је Израиљ Господу све дане Исуса и све дане старешина који су продужили време после Исуса, и који су видели сва дела Господа која је учинио Израиљу. И догодило се после тога да је умро Исус, син Навин, роб Господњи, у стотој десетој години. И сахранише га према границама његовог удела у Тамнасараху у планини Јефремовој од севера планине Галада. И кости Јосифове изведоше синови Израиљеви из Египта, и закопаше их у Сихему, у делу поља које стече Јаков од Аморејаца који живљаху у Сихему за сто јагањаца, и даде га Јосифу у делу. И догодило се после ових ствари да је Елеазар, син Аронов,

велики свештеник, умро, и сахрањен је у Гавари Финеса, сина његовог, коју му је дао у планини Јефремовој.